

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\G\Grisham John_Grisham John - Vyvolávač
deště.pdb

PDB Name: zdroj
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Vyvolávač deště
John Grisham

PRVNÍ KAPITOLA

MOJE ROZHODNUTÍ stát se právníkem nezvratně zpečetila otcova nenávisť k téhle profesi. V pubertě jsem byl vzdorovitý klacek, nešikovný a nešťastný, vlastní nedokonalost mě deptala a dospívání děsilo. Otec už delší dobu vyhrožoval, že mě pošle do vojenské školy, abych se naučil poslušnosti. Sloužival u namořnictva a byl přesvědčený, že chlapci musí poslouchat jako na povel. Když jsem mu drze odmlouval a bouřil se proti kázni, jednoduše se mě rozhodl zbavit. Trvalo léta, než jsem mu dokázal odpustit.

Otec byl strojní inženýr a pracoval sedmdesát hodin týdně pro podnik, který kromě mnoha jiných věcí vyráběl žebříky. Protože žebřík jako takový je v podstatě nebezpečný vynález, musela jeho firma často čelit různým soudním žalobám. A jelikož otec byl vedoucím projekce, musel ji zastupovat při soudních přelíčeních. Ani se mu nedivím, že tolik nenáviděl právníky, ale já jsem je v pubertě obdivoval -- právě za to, že mu tolik ztrpčovali život. Osm hodin se s nimi handrkoval, a hned jak přišel domů, hodil do sebe martini. Žádné ahoj ani objetí, ani večere. Celou hodinu klel a nadával, vypil čtyři martini, svalil se na odřeně lehátko a usnul. Jednou trval proces tři týdny. Když ho otcova firma prohrala, zavolala matka doktora a uprosila ho, aby otce schoval na měsíc do nemocnice.

Později jeho podnik zkrachoval a podle otce za všechno mohli právníci. Jak jinak? Nikdy nepřipustil, že by aspoň část zodpovědnosti za bankrot mohlo mít i špatné vedení.

Propadl alkoholu a depresím. Léta neměl stálé zaměstnání, což mně dalo pořádně zabrat, protože jsem musel dělat pingla a rozvážet pizzu, abych se prokousal vysokou. Druhý den po přijetí na práva jsem se přičítal domů a pyšně zvěstoval rodičům tu skvělou zprávu. Matka mi později řekla, že když jsem odjel, zůstal otec celý týden v posteli.

Když čtrnáct dní po mé triumfální návštěvě měnil žárovku v komoře, praskl pod ním žebřík -- přísahám, že to je pravda -- a on se při pádu uhodil do hlavy. Celý rok proležel v ústavu v bezvědomí a potom ho někdo ze soucitu odpojil z přístrojů.

Pár dní po pohřbu jsem navrhl, že vypracuju žalobu o odškodné, ale matka se k tomu neměla. Došlo mi, že otec asi nebyl zcela střízlivý a stejně by na žádné odškodné neměl nárok. A protože nic nevydělával, měl podle našich zákonů jeho život mizivou ekonomickou hodnotu.

Matka dostala z jeho životní pojistky padesát tisíc dolarů a znovu se provdala. Není to však žádná sláva. Můj otčím, bývalý poštovní úředník z Toleda, je nepřilíš bystrý důchodce. Oba tráví většinu svého času buďto na tanečních zábavách, kde holdují čtverylce, nebo na pláži u jezera. Zachovávám si od nich odstup. Z otcovy pojistky mi matka nenabídla ani čtvrtáček. Prohlásila, že jsou to její jediné peníze a že s nimi musí vystačit až do smrti. Prohlásila, že já už si dokážu poradit sám a ty peníze nepotřebuju. Tvrdila, že mě -- na rozdíl od ní -- čeká senzační budoucnost, že budu vydělávat těžké peníze. Jsem si jistý, že jí podobné nesmysly nabulíkoval Hank, její nový manžel. Ale já si to s ním stejně jednou vyříkám.

Za měsíc, v květnu, dokončím právnickou fakultu a začnu se připravovat na advokátské zkoušky v červenci. Červený diplom sice nedostanu, ale i tak mám nadprůměrně dobrý prospěch. Během tří let specializačního studia se mi podařila skvělá věc: odbyl jsem si těžké povinné zkoušky už dřív, takže poslední semestr se flákám. Tohle jaro mám předměty jako víno -- Sport a právo, Umění a právo, Vybrané pasáže z Napoleonského kodexu, a moje nejoblíbenější, Právní otázky stáří.

Ano, stáří a právo. Právě proto sedím na rozvrzané židli u vratkého skládacího stolku v rohu dusné montované haly a kolem mě se hromadí pestrá směsice dříve narozených, jak si oni sami s oblibou nechávají říkat. Ručně malovaný nápis na dveřích nadneseně hlásá, že jsme v Cypřišové zahradě seniorů, ale po květech a zeleni není nikde ani stopy. Stěny jsou bezútešně šedé a holé. Jedinou výjimku tvoří vybledlá fotografie Ronalda Reagana zavěšená v rohu mezi dvěma malými zplihlými vlaječkami -- americké a státu Tennessee. Budova je malá, odpudivá a ponurá. Určitě ji postavili ve spěchu, za pár dolarů ušetřených z nějaké nečekané federální dotace. Čmárám si do notesu a bojím se podívat na lidi, kteří se pomalu, po centimetrech, posunují na skládacích židlích dopředu.

Musí tady být na padesát starších lidí, černých i bílých, věkový průměr alespoň pětasedmdesát. Někteří slepí, asi

tucet na vozíčkách, a skoro všichni s naslouchadly. Řekli nám, že se tady scházejí každý den v poledne na teplé jídlo. Trochu si zazpívají a občas vyslechnou i nějakého politika, který zoufale shání hlasy voličů. Staroušci si užijí pár hodin společnosti, jdou domů a už se těší, až sem zítra zase půjdou. Náš profesor říkal, že to je vrcholný okamžik jejich dne.

Neměli jsme sem jezdit zrovna v době oběda. Posadili nás čtyři i s vedoucím, profesorem Smootem, do jednoho rohu a napjatě pozorovali, jak se rýpeme v gumovém kuřeti a studeném hrášku. Jeden bradatý starý kozel, podle jmenovky na kapse špinavé košile nějaký Bosco, si všiml, že mám žluté ovocné želé a začal něco mumlat. Rychle jsem mu ho nabídl i s kuřetem, ale slečna Birdie Birdsongová mu zastoupila cestu a drsně ho zatlačila na místo, kde původně seděl. Slečně Birdsongové je kolem osmdesáti, ale na svůj věk je nesmírně čiperná. Je matkou, diktátorkou a vůdcem tohoto spolku. Zvládá celý dav jako vrchní sestra svoje oddělení, objímá, poplácává po ramenou a klábosí s jinými drobnými bělovlasými dámami, směje se pronikavým hlasem a ostražitým pohledem neustále sleduje Boska, který je nepochybně zloduchem celé sešlosti. Nejdřív mu vynadala, že dostal zálsuk na moje želé, ale za chvíli mu sama přinesla plnou mísu žlutého rosolu. S rozzářenými očima se na něj vrhá a cpe ho do sebe krátkými tlustými prsty.

Uplynula hodina. Oběd se vleče donekonečna. Tihle ubožáci nevědí, jestli se ještě někdy najedí, a tak si ho vychutnávají jako skvělou hostinu ze sedmi chodů. Vidličky a lžice kmitají v roztřesených rukou dozadu a dopředu, nahoru dolů, dovnitř a ven, jako by nabíraly zlato. Na čase jim ani trochu nesejde. Když je něco vzruší, ječí na sebe a jídlo jim padá na podlahu. Abych zahnal pocit trapnosti a nemusel se na ně dívat, pouštím se dokonce i do želé. Bosco chtivě sleduje každý můj pohyb. Slečna Birdie poletuje po místnosti jako motýlek a šveholí o všem možném.

Profesor Smoot má vejcovitou hlavu se střapatými vlasy. Pro dnešek se přizdobil motýlkem nakřivo a rudými šlemi. Tváří se blahobytně a spokojeně, jako člověk, který dobře pojedl a příjemně se baví pohledem na dění před sebou. Je to celkem dobrosrdečný padesátník, ale trochu ujetý -- jako Bosco a jeho přátelé. Dvacet let už přednáší obory, které nikdo jiný učit nechce a o něž má zájem jen hrstka studentů. Práva dětí, Práva fyzicky postižených, Seminář o násilí v rodinách a Právní aspekty života mentálně postižených, čili Právo cvokovské, jak tomu mezi sebou přezdívkami. Jednou vypsal seminář na téma Práva nenarozeného plodu, ale strhla se taková mela, že si raději urychleně vzal roční studijní volno.

Hned první den nám vysvětlil, že nám chce během tohoto kursu ukázat lidi s opravdovými problémy. Podle jeho názoru totiž všichni studenti práv vstupují na fakultu s jistým idealismem a touhou sloužit veřejnosti, ale po třech letech tvrdé konkurence je nezajímá nic jiného než dobré místo v úspěšné firmě, kde se mohou za sedm let stát společníky a vydělat balík. A v tom se nemýlí.

Tenhle seminář je nepovinný a zapsalo se nás do něj původně jedenáct. Po měsíci Smootových nudných přednášek a stálého nabádání k práci zdarma jsme se smršklí na čtyři. Já jsem zůstal jen proto, že zabere pouhé dvě hodiny týdně a nevyžaduje skoro žádnou práci. Ale kdyby do konce zbývalo víc než jen měsíc, těžko bych v něm vydržel. V tuhle chvíli právnickou fakultu upřímně nenávídím. A mám vážné obavy, zda vůbec obstojím v praxi jako právník. Jsem zděšený, tohle je moje první setkání se skutečnými klienty. Jsou sice staří a roztřesení, ale zírají na mě tak zbožně, jako kdybych měl patent na moudro. Jsem přece za pět minut advokát, mám na sobě tmavý oblek a před sebou notes, do kterého hlubokomyslně čmárám čtverečky a kolečka. Inteligentně vraťím čelo a přišel jsem jim pomoci, takže to určitě dokážu. Vedle mě u našeho skládacího stolku sedí Booker Kane, černoš, můj spolužák a nejlepší kamarád. Je stejně vylekaný jako já. Před námi jsou kartičky a na nich černým fixem napsaná naše jména -- Booker Kane a Rudy Baylor, což jsem já. Vedle Bookera je pódium, kde něco vykřikuje slečna Birdie, a na druhé straně stojí další stůl s jmenovkami, které oznamují přítomnost F. Franklina Donaldsona IV. Ten namyšlený blbec si už tři roky cpe před i za jméno iniciály a číslovky. Vedle něj sedí pravá a nefalšovaná čubka, N. Elizabeth Ericsonová. Je docela pohledná, ale nosí proužkované kalhotové kostýmy, hedvábné kravaty a je až chorobně ctižádostivá. Mnozí z nás ji podezřívají, že používá i suspensor.

Smoot stojí u zdi za námi. Slečna Birdie oznamuje zprávy z nemocnice a úmrtí. Huláká do mikrofonu překvapivě kvalitní aparatury. V rozích místnosti visí čtyři mohutné reproduktory, pronikavý hlas se odráží od stěn a útočí ze všech stran. Posluchači vypínají naslouchadla. V tuhle chvíli nikdo nespí ani neklimbá. Když slečna Birdie ohlásí poslední z dnešních tří úmrtí, konečně zmlkne a já vidím, že pár lidí si utírá usazené oči. Bože, prosím tě, ať se něčeho takového nedožiju. Dej mi ještě padesát let práce a potom rychlou smrt ve spánku.

Po naší levici ožila pianistka a pleskla noty na dřevěný stojan nad klaviaturou. Slečna Birdie se právě chopila role politického analytika a začala brojit proti navrženému zvýšení daní, když pianistka zákeřně udeřila do kláves. Myslím, že to má být America the Beautiful, naše neoficiální hymna. Slečna Birdie se nenechává vyvést z míry. Teď je dirigentkou sboru. Zvedá ruce, tleská, aby jí všichni věnovali pozornost, a začíná jimi mávat v rytmu hudby. Ti, kteří to ještě dokáží, pomalu vstávají.

Při druhé sloce vytí dramaticky slábne. Mnozí neznají slova a většina těch chudáků špatně vidí, takže zpěvníky jsou k ničemu. Bosco najednou zavře pusou a hlasitě bučí do stropu.

Piano náhle zmlkne, když noty sklouznou ze stojanu a rozletí se po podlaze. Zpěv ustává, všichni civí na pianistku, která chytá noty ve vzduchu a šátrá po nich mezi chodidly.

"Díky vám!" ječí slečna Birdie do mikrofonu, když staříci padají zpět do židlí. "Díky. Hudba je úžasná věc. Poděkujeme Bohu za báječnou hudbu."

"Amen!" křičí Bosco.

"Amen," opakuje další troska ze zadní řady a sklání hlavu.

"Díky vám," usmívá se slečna Birdie a pokračuje teatrálně dál. "V tuto chvíli jsme rádi, že můžeme v dnešním programu opět přivítat profesora Smoota s jeho bystrými a pohlednými studenty." Zaplácá ochablými ručkama a usměje se žlutošedým chrupem na Smoota, který k ní beze spěchu kráčí. "No že jsou to fešáci?" zeptá se a mávne na nás. "Jak víte," halasí do mikrofonu, "profesor Smoot přednáší právo na Memphiské státní. Tam studoval i můj nejmladší syn, ale neabsolvoval. Profesor Smoot nás tady každý rok navštěvuje a přivádí studenty, kteří ochotně

vyslechnou vaše právní problémy a poradí. A podotýkám, že vždycky dobře a vždycky zdarma." Otočí se a obšťastní profesora Smoota dalším zářivým úsměvem. "Profesore Smoote, jménem naší skupiny, vítejte v Cypřišové zahradě. Díky vám za váš zájem o problémy dříve narozených občanů. Děkujeme. Máme vás rádi."

Zuřivě se roztleská a couvá přitom od mikrofonu. Dychtivě gestikuluje na své druhy, aby tleskali také, ale jediná živá duše, dokonce ani Bosco, nezvedá ruku.

"No to je terno," mumlá Booker.

"Hlavně že ho mají rádi," odpovím mu šeptem. Oběd skončil před deseti minutami a některým už ztěžkla víčka. Než Smoot skončí, budou chrápat.

Vešel na pódium, posunul mikrofon výš, odkašlal si a počkal, až slečna Birdie usedne na své místo v první řadě. Posadila se a rozzlobeně šeptá bledému sousedovi: "To neumíš zatleskat?" Ale on ji neslyší.

"Děkuji vám, slečno Birdie," zaskřehotal Smoot. "Jsem rád, že jsem zase tady, v Cypřišové zahradě." Zní to upřímně a já nepochybuji, že profesor Howard L. Smoot opravdu cítí jako jistou výsadu, že má možnost řečnit teď a tady, v skličující budově, před smutnou skupinou starých lidiček a pouhými čtyřmi studenty, kteří mu zůstali. Smoot pro tohle žije..

Představuje nás. Rychle vstanu, krátce se usměju, znovu zapadnu do židle a opět nasadím inteligentně zamyšlený výraz. Smoot mluví o zdravotní péči, škrttech v rozpočtu, závětech, osvobození od daně, podvodech vůči starým lidem a možnostech připojištění. Posluchači odpadávají jako mouchy. Mezery v sociálním zajištění, nedořešená legislativa, právní úprava vztahů ve starobincích, práva k nemovitostem, nebezpečí neproověřených léků -- žvaní a žvaní přesně jako na přednáškách. Živám a jsem taky ospalý. Bosco se každých deset vteřin dívá na hodinky.

Konečně to Smoot balí, znovu děkuje slečně Birdie a jejím ovečkám, slibuje, že se za rok vrátí, a usedá do židle na konci stolu. Slečna Birdie dvakrát zatleská, a hned to vzdává. Nikdo se ani nepohne. Polovina posluchačů spí.

Slečna Birdie mává pažemi směrem k nám a pobízí svoje stádečko: "Támhle, támhle. Jsou dobří a jsou zadarmo."

Pomalu a nemotorně se k nám šinou. V první linii Bosco, který mě zprazí záštitným pohledem kvůli rosolu a míří k druhému konci stolu, kde usedá před veleváženou N. Elizabeth Ericsonovou. Něco mi říká, že to není poslední prozíravý klient, který se obrátí pro právní radu k někomu jinému. Starý černý muž si vybral za svého advokáta Bookera a dávají hlavy dohromady. Snažím se neposlouchat. Něco o bývalé manželce a rozvodu před léty, který byl nebo nebyl oficiálně dokončen. Booker si dělá poznámky jako skutečný právník, zasvěceně naslouchá a tváří se, jako kdyby přesně věděl, jak na to.

Alespoň má zákazníka. Já sedím dlouhých pět minut sám jako pecka a cítím se naprosto nemožně. Moji tři spolužáci šeptají, čmárají poznámky, potřásají hlavou a soucitně naslouchají.

Konečně si někdo všimá, jak trpím. Slečna Birdie Birdsongová sahá po kabelce, vytahuje z ní obálku a tanečním krokem míří ke mně. "Na tohle vy budete ten pravý," špitne tiše a přitáhne si židli blíž k rohu stolu. Nakloní se dopředu tak, že naše hlavy dělí od doteku jen centimetry, a moje premiéra právního poradce začíná. Booker se na mě uličnický usmívá.

Moje první porada. Minulé léto jsem pracoval jako praktikant u malé advokátní firmy s dvanácti právníky placenými čistě v hodinové mzdě. Žádné hrazení výdajů. Tam jsem pochopil, že vystavit účet zákazníkovi je umění. A první zásada je, že právník tráví nejvíc času na poradách a jednáních. Jednání se zákazníkem, porady po telefonu, právní jednání s protistranou, se soudci, s partnery firmy, s odhadci, s agenty pojišťoven, s koncipienty. Porady při obědě, v budově soudu, telekonference, porady před soudním líčením i po něm. Neexistuje činnost, kvůli níž by právníci nesvolali poradu.

Slečna Birdie se obezřetně rozhlédne a to je signál, abych sklonil hlavu a ztišil hlas. Nevím, o čem se chce poradit, ale chápu, že jde o smrtelně vážnou věc. To se mi hodí, nechci totiž, aby někdo zaslechl moje chabé a naivní rady.

"Přečtete si tohle," bere obálku a otevírá ji. Sláva, je to závěť! Poslední vůle a závěť Coleen Janice Barrow Birdsongové. Smoot nám řekl, že víc než polovina zdejších klientů bude chtít zrevidovat či pozměnit závěť, což je fajn, protože minulý rok jsme měli přednáškový kurs Závěť a majetkové právo. Závěti jsou jednoduché dokumenty, které dokáže bezchybně sepsat i ten největší právnícky zelenáč.

Závěť je psaná na stroji, zdá se, že bude notářsky ověřená. Z prvních dvou odstavců se dozvídám, že slečna Birdie je vdova, má dvě děti a plno vnoučat. Třetí odstavec mně vyrazí dech. Šlehnu očima po staré paní a čtu ho znovu. Birdie se domýšlivě usmívá. V odstavci se říká, že každé z jejích dětí má dostat dva miliony dolarů a vnoučata po milionu. Má osm vnoučat, počítám v duchu. To je nejméně dvanáct milionů dolarů.

"Čtete dál," zašeptá, jako kdyby právě zaslechla rachot kalkulačky v mém mozku. Bookerův klient teď pláče. Souvisí to nějak s dávným krachem milostného vztahu a s dětmi, které ho odepsaly. Snažím se neposlouchat, ale není to možné. Booker zuřivě škrábe poznámky a pokouší se ignorovat slzy. Na druhém konci stolu se Bosco hlasitě směje.

Pátý odstavec závěti odkazuje tři miliony nějakému kostelu a dva univerzitě. Následuje seznam obdarovaných institucí, který začíná Sdružením diabetiků a končí zoologickou zahradou v Memphisu. U každé je částka nejméně padesát tisíc. Krčím čelo, rychle počítám a docházím k závěru, že slečna Birdie vlastní alespoň dvacet milionů.

Najednou se mi to celé nezdá. V první řadě je závěť příliš jednoduchá a krátká. Slečna Birdie je bohatá, a bohatí lidé si stručné a jednoduché závěti nepořizují. Sepisují obsáhlé, mnohomluvné závěti, kde se podrobně hovoří o způsobu výkonu poslední vůle, o mezigeneračních převodech zděděného majetku a o nejrůznějších finesách a vymoženostech, které vymýšlejí a uskutečňují nejdražší daňoví poradci a právníci z předních poradenských firem.

"Kdo tohle sepsal?" ptám se nahlas. Obálka je čistá a bez firemní hlavičky.

"Můj bývalý právník, už je po smrti."

To je dobře, že umřel. Vypracováním takhle okleštěné poslední vůle se prohřešil proti mnoha zásadám našeho povolání.

Tak tahle stará čipka se žlutošedým chrupem a zpěvným hlasem vlastní dvacet milionů dolarů. A evidentně nemá právníka. Vrhla jsem na ni rychlý pohled a sklopil zrak do papírů. Není oblečena okázale, nenosí diamanty ani zlato, neutráčí čas a peníze za kadeřníka. Šaty má z nežehlicí bavlny a obnošené vínové sáčko by mohlo být od Searse. Pár bohatých starých dam jsem už viděl, ale ty vypadaly úplně jinak.

Závěť je skoro dva roky stará.

"Kdy váš právník zemřel?" ptám se sladce. Máme hlavy skloněné a nosy jen pár centimetrů od sebe.

"Loni. Rakovina."

"A teď právníka nemáte?"

"Kdybych ho měla, nebyla bych tady a nemluvila s vámi, nemyslíte, Rudy? Na závěti přece není nic složitějšího, a tak jsem si řekla, že byste to mohl zařídit."

Lakota je nevyzpytatelná věc. Od prvního července pracuji pro advokátní kancelář Brodnax a Speer, úzkoprsou malou robotárnu s patnácti právníky, kteří se přizívají pouze na zastupování pojišťoven v soudních procesech. Není to místo mých snů, ale věci se prostě mají tak, že Brodnax a Speer nabízeli zaměstnání a jiné firmy ne. Usoudil jsem, že to na pár let vezmu, otkám se a najdu si něco lepšího.

A jak asi budou hoši u Brodnaxe a Speera čubrnět, když s sebou hned první den přivedu klienta s dvaceti miliony? Okamžitě budu za hvězdu, za kouzelníka. Dokonce bych mohl požadovat větší kancelář.

"Jistěže to zařídím," říkám rozechvěle. "Jenže... víte... jde o spoustu peněz a já--"

"Pssst," syčí mi do ucha. "O penězích ani slovo." Stíflí očima do stran, jako by kolem číhali zloději. "Odmítám o nich mluvit," prohlašuje rozhodně.

"Dobře. Já jsem pro. Ale myslím, že byste to možná měla uvážit a promluvit si s daňovým poradcem."

"Můj starý advokát tvrdil totéž, ale já nechci. Právník je právník a závěť je závěť."

"To ano, ale mohla byste ušetřit řadu peněz na daních."

Zakroucí hlavou, jako kdybych byl úplný idiot.

"Neušetřím ani čtvrtáček."

"Promiňte, ale myslím, že možná můžete ušetřit--"

Položí mi ruku posetou hnědými skvrnami na zápěstí a zašeptá: "Rudy, nechte si to vysvětlit. Na daně kašlu, protože umřu, chápete?"

"Ale co vaši dědici?"

"Kvůli nim jsem tady. Naštvali mě a já je chci vydědit. Obě děti a některá vnoučata. Vy-dě-dit! Nedostanou nic, rozumíte? Nula. Ani cent, ani kousek nábytku. Nic!"

Oči jí najednou ztvrdly a paprsky vrásek kolem úst se prohloubily. Sevřela mně mimoděk zápěstí. Tváří se nejen rozzlobeně, ale i ublíženě.

Na druhém konci stolu propuká hádka mezi Boskem a N. Elizabeth Ericsonovou. Bosco hlasitě nadává na zdravotnictví a republikány vůbec a ona mu ukazuje nějaký papír a pokouší se mu vysvětlit, proč se za určité lékařské zákroky musí platit. Smoot pomalu vstává a jde k nim, aby jí pomohl.

Bookerův klient se snaží uklidnit, ale po tvářích mu tečou slzy a Booker je nervózní. Ujišťuje starého pána, že on, Booker Kane, si všechno prověří a dá celou věc do pořádku. Klimatizace sepne a přehluší okolní brebentění. Ze stolů zmizí talíře i hrníčky a jejich místo zaujmou všemožné společenské hry -- čínské šachy, dáma, karty a kostky. Naštěstí většina lidí přišla kvůli obědu a společenskému vyžití, ne pro právní radu.

"Proč je chcete vydědit?" ptám se.

Pustí mé zápěstí a promne si oči.

"Je to hodně osobní a opravdu se mi o tom těžko mluví."

"Pochopitelně. Kdo dostane ty peníze?" Málem se mi zatočí hlava, když si uvědomím, že škrtem pera udělám z obyčejných lidí milionáře. Můj úsměv je vřelý a zároveň falešný. Doufám, že se neurazí.

"Nevím," říká zamyšleně a rychle se rozhlédne kolem, jako by šlo o hru. "Ještě jsem se nerozhodla, komu je mám odkázat."

Co takhle milion pro mě? Společnost Texaco mě každým dnem zažaluje o čtyři sta dolarů a domácí mi vyhrožuje soudním vystěhováním, protože jsem už dva měsíce nezaplatil nájem. A já tady sedím a vybavuju se s nejbohatší osobou, kterou jsem kdy potkal. Kdoví kolik života jí ještě zbývá, a ona se nemůže rozhodnout, kdo a kolik by měl zdědit.

Podává mi kus papíru se čtyřmi jmény vytištěnými v úhledném úzkém sloupečku a říká: "Tady jsou vnoučata, která nechci vydědit, ty mě mají pořád rádi." Přikloní se blíž, přiloží dlaň k ústům a špitne mi do ucha. "Dejte každému milion dolarů."

Roztřesenou rukou čmárá do bloku. Hopla! A je to, právě jsem stvořil čtyři milionáře.

"Co se zbytkem?" ptám se septem.

Prudce se narovná a řekne: "Ani čtvrtáček. Nezavolají, nikdy nepošlou dárek ani pohled. Vydědit!"

Kdybych já měl dvacetimilionovou babičku, posílal bych jí pohledy každý druhý den a každý týden květiny. Po každém dešti by dostávala bonboniéru a za slunečného počasí šampaňské. Telefonoval bych jí jednou ráno a večer dvakrát. Každou neděli bych s ní šel do kostela, držel ji při mši za ruku a potom bych ji vzal do restaurace, na aukci, do divadla, na výstavu -- prostě kamkoli by se chtěla podívat. Nosil bych ji na rukou.

Myslím, že pro slečnu Birdie bych udělal totéž.

"Dobrá," říkám klidně a důležitě, jako bych podobné věci dělal už mnohokrát. "A vašim dvěma dětem nic?"

"Už jsem řekla. Absolutně nic."

"Smím se zeptat, co vám udělaly?"

Těžce, utrápeně si povzdechne a nasadí nepřístupný výraz. Pak ale opře lokty o stůl a začne se mi svěřovat: "Tak dobře," zašeptá. "Randolphovi, tomu nejstaršímu, je skoro šedesát. Představte si, že se potřeť oženil a vzal si couru, co z něj pořád tahá peníze. Cokoli bych mu odkázala, probendí. To ty peníze dám radši vám, Rudy, i když je to můj syn. Nebo profesoru Smootovi, prostě komukoli, jen ne Randolphovi. Víte, jak to myslím?"

Srdce se mi zastavilo. Můj první klient v životě je zlatá žila, od níž mě v tuhle chvíli dělí jen pár centimetrů. K čertu s Brodnaxem a Speerem i všemi poradami, co mě čekají.

"Mně to nechat nemůžete, slečno Birdie," odpovídám s nejsladším úsměvem, kterého jsem schopen. Ale očima, rty, ústy, snad i nosem žadoním, aby prohlásila: Sakra, proč bych nemohla? Jsou to moje peníze a odkážu je, komu chci já. A když je budu chtít nechat vám, Rudy, tak budou vaše!

Místo toho však říká: "Všechno ostatní dostane pastor Kenneth Chandler. Znáte ho? Je teď v jednom kuse v televizi -- když zrovna nedávají Dallas. Lidi mu posílají peníze a on s nimi dělá úplně zázraky všude možně po světě. Staví domy pro chudé, jídelny pro děti, učí z bible. Chci, aby to dostal on."

"Ten televizní kazatel?"

"Je mnohem víc než jen kazatel. Je to učitel, politik a poradce, večeri s hlavami států, víte? A k tomu je fešák jako hrom. Hlavu má už od mládí šedivou, ale ani ho nenapadne to skrývat, víte?"

"Jistě, ale--"

"Tuhle v noci mi volal. Věřil byste tomu? Když mluví do televize, má hlas jako med, ale slyšet ho v telefonu -- to je teprv pokušení! Rozumíte mi?"

"Ano, myslím, že rozumím. Proč vám volal?"

"Minulý měsíc jsem mu poslala závdavek na březem a dodala pár slov. Napsala jsem mu, že se kvůli nehodným dětem chystám změnit závěť a odkázat jeho nadaci určitou sumu. Ani ne za tři dny mi osobně zavolal! Byl celý rozrušený, prostě miláček, a chtěl vědět, kolik peněz mu chci odkázat. Naznačila jsem mu, o kolik se jedná, a od té doby volá pořád. Říkal dokonce, že když si to budu přát, přileti za mnou svým soukromým letadlem."

Namáhavě hledám vhodná slova. Smoot drží Boska za rameno a pokouší se ho zpacifikovat a znovu usadit před N. Elizabeth Ericsonovou. Ta splaskla a je ze svého prvního klienta úplně vedle, nejradši by zalezla pod stůl. Střílí kolem sebe očima a já k ní vyšlu rychlý úsměv, aby věděla, že ji sleduji. F. Franklin Donaldson IV. hned vedle ní je ponořen do rozhovoru se starším párem. Probírají spolu nějaké písemnosti, které vypadají na závěť. Hřeje mě pomyšlení, že ta, kterou držím v ruce já, je mnohem cennější -- i když se Franklin mračí tak důležitě.

Rozhoduji se změnit téma.

"Slečno Birdie, řekla jste, že máte dvě děti. Randolpha a..."

"A Delberta. Na něj taky zapomeňte. Neslyšela jsem o něm už tři roky. Žije na Floridě. Vy-dě-dit."

Škrtl jsem perem a Delbert ztratil své miliony.

"Musím se podívat na Boska," říká najednou a prudce vstává. "Je to takový chudák malý. Bez rodiny, bez přátel, má jen nás."

"Ještě jsme neskončili," povídám.

Sklonila se a naše tváře znovu dělí jen centimetry.

"Ano, skončili, Rudy. Udělejte, jak říkám. Každému z těch čtyř milion a zbytek Kennethu Chandlerovi. Všechno ostatní v závěti zůstává stejné, vykonavatel, záruka, oprávněné osoby, prostě všechno. Je to jednoduché, Rudy. Profesor Smoot říká, že za čtrnáct dní přijdete znovu a všechno bude pěkně a úhledně sepsáno. Je to tak?"

"Myslím, že ano."

"Dobře. Takže se uvidíme, Rudy." Odcupitala na konec stolu, vzala Boska kolem ramen a ten se okamžitě zklidnil a tváří se zase jako nevinátko.

Studuji poslední vůli a dělám si z ní poznámky. Je příjemné vědět, že Smoot a další profesori nám pomohou a že mám dva týdny, abych všechno promyslel a zjistil, jak na to. Ty na to radši nesahej, říkám si v duchu. Ta rozkošná stařenka s dvaceti miliony si zaslouží lepšího poradce, než jsem já. Potřebuje tak propracovat a vyšperkovat závěť, že ji potom ona sama možná ani nepochopí, ale ostřílení právníci ano. Já hloupý nejsem, ale na tohle nemám. Studuji práva už třetím rokem a moc dobře vím, co všechno ještě neumím.

Bookerův klient se statečně snaží ovládnout rozrušení, zatímco Bookerovi už došla řeč. Dělá si dál poznámky a každých pár vteřin jen zabručí ano nebo ne. Nemohu se dočkat, až mu řeknu o slečně Birdie a jejím bohatství.

Pohlédnu na řidnoucí dav a všimnu si v druhé řadě páru, který si mě prohlíží. V tuhle chvíli jsem jediný volný právník. Vypadá to, že se ti dva rozhodují, jestli zkusí štěstí právě se mnou. Žena drží velkou hromadu písemností staženou gumíčkami. Něco potichu mumlá, ale její manžel kroučí hlavou. Asi chce počkat, až se uvolní nějaká jiná ratolest americké právní vědy.

Pomalu vstanou a míří k mému konci stolu. Přibližují se a napjatě si mě prohlížejí. Usmívám se. Vítejte v mé kanceláři.

Ona si bere židli, na které seděla slečna Birdie. On usedá naproti a zachovává odstup.

"Zdravím vás," říkám s úsměvem a natahuji ruku. On mně ji ochabě potřese, potom ji podávám ženě. "Jmenuju se Rudy Baylor."

"My jsme Dot a Buddy," řekne ona, pokývne hlavou k Buddymu a mou ruku ignoruje.

"Dot a Buddy," opakuji a začnu si dělat poznámky. "Jak dál?" ptám se s vřelostí ostříleného právníka.

"Blackovi. Dot a Buddy Blackovi. Úředně Marvarine a Willis Blackovi, ale každý nám říká Dot a Buddy." Dot je úhledně učesaná, má trvalou a sněhově bílé vlasy, které vypadají čistě. Na nohou má laciné bílé tenisky, hnědé ponožky a volné džínysy. Je to hubená, šlachovitá a rázná žena.

"Adresa?" ptám se.

"Osum šest tři Squire, to je v Grangeru."

"Jste zaměstnaní?"

Buddy zatím ještě neřekl ani slovo, mám dojem, že Dot je mluvčím rodiny už mnoho let.

"Beru sociální podporu, nemůžu pracovat, i když je mi teprv osmapadesát. Mám špatný srdce. Buddy má malou penzi."

Buddy na mě hledí skrze tlustá skla brýlí s plastickými postranicemi, které mu sotva dosahují za uši. Tváře má naducané, střapaté vlasy, kdysi tmavé, jsou dnes už prošedivělé. Určitě si je nemyl nejméně týden. Červenočerná kostkovaná košile je ještě špinavější.

"Jak starý je pan Black?" ptám se radši jí, protože nevím, jestli by mi pan Black odpověděl.

"On je Buddy, platí? Dot a Buddy. Toho pana si klidně odpusťte, jo? Je mu dvaadesát. Můžu vám něco říct?"

Rychle přikývnu. Buddy zírá přes stůl na Bookera.

"Není úplně fit," zašeptá a lehce kývne hlavou k Buddymu. Podívám se na něj. On pohlédne na nás.

"Válečný zranění," pokračuje ona. "Korea. Znáte ty kovový detektory na letišti?"

Znovu přikývnu.

"No, tak skrz ten může jít nahatej, a ta potvora se rozdrnčí."

Buddyho košile se výhrůžně napíná a knoflíky málem praskají v zoufalé snaze udržet vypoulené břicho. Pod bradou má nejméně tři laloky. V duchu vidím nahého Buddyho, jak prochází detekčním zařízením mezinárodního letiště v Memphisu, signální bzučák spouští alarm a ochranka zděšeně pobíhá.

"Má v hlavě destičku," dodá na vysvětlenou.

"To je... to je hrozné," šeptám a znamenám si, že pan Buddy Black má v hlavě destičku. Ten se právě otočil doleva a zírá z metrové vzdálenosti na Bookerova klienta.

Najednou se ke mně žena prudce nakloní.

"Ještě něco," řekne.

Lehce se k ní skloním: "Ano?"

"Má problém s alkoholem."

"Neříkejte."

"Ale za to může to starý válečný zranění," dodává soucitně. Znam tu paní jen tři minuty, ale už stačila degradovat svého muže na debilního alkoholika.

"Nevadí vám, když si zapálím?" ptá se Dot a přehrabuje se v kabelce.

"Tady se smí?" rozhlížím se v naději, že zahlédnu tabulku se zákazem, ale žádnou nevidím.

"Ale jistě," strčí si cigaretu mezi popraskané rty, zapálí a vyfoukne oblak kouře přímo na Buddyho, který se nepohne ani o centimetr.

"Co pro vás můžu udělat?" ptám se s pohledem na svazek papírů pevně stažených širokými gumičkami a schovávám závěť slečny Birdie pod psací blok. Můj první klient je multimilionářka, ale další -- jen párek penzistů. Moje kariéra dopadá po raketovém startu zpět na tvrdou zem.

"My moc peněz nemáme," pokračuje žena tiše, jako kdyby prozrazovala velké tajemství a bylo jí z toho trapně. Soucitně se usmívám. Ať mají co mají, jsou na tom líp než já, a na rozdíl ode mě určitě nemají na krku soudní žalobu.

"A potřebujeme advokáta," dodává žena, bere svazek papírů a stahuje z něj gumy.

"O co jde?"

"Jedna pojišťovna nás vzala parádně na hůl."

"O jaký druh pojistky se jedná?" Posune ke mně balík papírů a opráší si ruce, jako kdyby předala tíživé břemeno kouzelníkovi, který dokáže zázraky. Na vrchu hromady leží ušmudlaná, pomačkaná a hodně ohmataná pojišťovací smlouva. Dot vyfoukne další mrak kouře a já na okamžik skoro ztratím z dohledu Buddyho.

"Je to zdravotní pojišťovna. Koupili jsme ji před pěti rokama, když bylo našim klukům sedumnáct. Ted' Donny Ray umírá na leukémii, a ty gauneři nechtějí platit za jeho léčení."

"Pojišťovna Great Benefit Life?"

"Jo."

"Nikdy jsem o ní neslyšel," řeknu sebevědomně a studuji pojistku, jako kdybych měl za sebou spoustu soudních pří a znal každou pojišťovací společnost jako svoje boty. Smlouva zní na dvě vyživované osoby, které mají stejné datum narození. První se jmenuje Donny Ray Black a druhý Rony Ray Black.

"Řeknu vám to bez servítků -- je to banda svinskejch hajzlů."

"Jako většina pojišťoven," dodal jsem zamyšleně a Dot se tomu usmála. Získal jsem její důvěru. "Tak tu pojistku jste uzavřeli před pěti roky?"

"Tak nějak. Jedinkrát jsme nezapomněli zaplatit a nikdy jsme ten mizernej krám nevyužili, dokud Donny Ray nezemřel."

Studuju a nejsem pojištěný. Neplatím si životní ani zdravotní pojištění, dokonce ani pojistku na auto. Vždyť pro svoji malou rozhrkanou toyotu nemám ani na novou zadní gumu.

"Říkala jste, že... jaksi... že umírá." Přikývla, cigaretu v ústech.

"Má akutní leukémii. Už osum měsíců. Doktoři mu dávali ještě rok života, ale kdepak... Nezmákně to, potřeboval udělat transplantaci kostní dřeně, ale... Ted' už je možná pozdě."

"Transplantaci?" ptám se zmateně.

"Máte vy vůbec ánung o leukémii?"

"No... Ani moc ne."

Zvedla oči v sloup, jako kdybych byl naprostý idiot, a dala si pořádného šluka. Když vdechla dostatečně velkou dávku kouře, začala mi vysvětlovat: "Podívejte, ono to je takhle: moji kluci jsou úplně stejný. Jednovaječný dvojčata,

víte? Ron, říkáme mu tak, protože se mu Ronny nelíbí, je perfektní dárcí kostní dřeně pro Donnyho. Tak to řekli doktoři. Jenže co je to platný, když transplantace stojí kolem sto padesáti tisíc. My je nemáme. Měla by to hradit pojišťovna, protože je to zahrnuto tady v té pojistce. Ale ty hajzlové se k tomu nemají. Takže Donny Ray kvůli nim umírá."

Žasnu, jak se Dot dokáže ve dvou větách dostat k jádru věci.

Nevšíkali jsme si Buddyho, ale on nás poslouchal. Pomalu si sundal tlusté brýle a chlupatým hřbetem levé ruky si otírá oči. Výborně, Buddy pláče. Bosco na konci stolu kňourá a Bookerův klient znovu podlehl výčitkám svědomí a vzlyká do dlaní. Smoot stojí u okna, sleduje nás a bezpochyby se diví, jaké rady to udílíme, že vzbuzují takovou lítost.

"Kde váš syn bydlí?" ptám se a v duchu hledám další otázku, která mi poskytne ještě pár vteřin, abych mohl psát do bloku a nevšímat si slz.

"Nikdy nešel z domova, žije s náma. To je další důvod, proč pojišťovna nechce platit. Tvrdí, že je dospělý a že se na něj to pojištění už nevztahuje."

Probírám se papíry a nahlížím do dopisů od Great Benefit.

"Říká se v pojistné smlouvě, že je pojištěn jen do dosažení plnoletosti?"

Dot s úsměvem kroutí hlavou: "Nic takového tam nenajdete, Rudy. Četla jsem ji nejmíň desetkrát, a žádný takový bod tam prostě není. Dokonce jsem vyluštila i ty malinkatý písmenka -- a nic."

"Jste si jistá?" ptám se znovu a hledím na smlouvu.

"Určitě. Pročítala jsem tu zatracenou věc skoro rok."

"Kdo vám ji prodal? Kdo byl ten agent?"

"Takový směšný pometlo. Zaklepal nám na dveře a ukecal nás do toho. Jmenoval se Ott nebo tak nějak, byl to ten typ slizkýho malýho lumpa, co mele pantem jak zjednaněj. Pokoušela jsem se ho najít, ale on se někam vypařil."

Beru z balíku jeden dopis a čtu. Je od vedoucího referenta pojišťovny, z Clevelandu. Napsal ho pár měsíců po prvním dopise, do kterého jsem nahlédl. Rozhodně popírá možnost krytí ze strany pojišťovny a argumentuje tím, že Donny měl leukemii už v okamžiku uzavření pojistné smlouvy. Ale jestliže Donny skutečně má leukemii méně než rok, znamená to, že lékaři stanovili diagnózu až čtyři roky po uzavření pojistné smlouvy s Great Benefit.

"Stojí tu, že odmítají platit, protože údajně měl leukemii už v okamžiku uzavření smlouvy."

"Chytají se každý výmluvy, Rudy. Jen si všechny ty papíry vemte a pořádně přečtěte. Samý vyloučení, zproštění, zatajování zdravotního stavu -- zkoušejí úplně všechno."

"Vyloučení? Chcete snad říct, že smlouva vylučuje transplantaci kostní dřeně, nevztahuje se na ni?"

"Houby vylučuje. I náš pan doktor tu pojistku študoval a říká, že mají platit, protože transplantace kostní dřeně dnes už patří k běžnému ošetření."

Bookerův klient si oběma rukama otírá tvář, vstává a omlouvá se. Děkuje Bookerovi a Booker děkuje jemu. Starý muž usedá do židle vedle stolu, kde probíhá partie šachu. Slečna Birdie konečně osvobozuje N. Elizabeth Ericsonovou od Boska a jeho problémů. Smoot přechází za námi sem a tam.

Další dopis je také od Great Benefit a na první pohled se podobá ostatním. Stručný, věcný, a sprostý. Píše se v něm: "Vážená paní Blacková, naše společnost Vám již sedmkrát písemně sdělila, že nemáte nárok na pojistné krytí. Tímto vám to oznamujeme poosmé a naposledy. To už musí pochopit i tak pitomá husa jako vy!" Podepsán Krokít, likvidátor pojistných událostí. Nevěřicně přejíždím prsty po firemní hlavičce dopisního papíru. Vzpomínám si, že mě vloni, když jsme brali pojistné právo, rozhořčilo neslýchané chování některých pojišťoven právě v případech, kdy pokládali nároky na pojistné krytí za neopodstatněné. Náš hostující profesor, přesvědčením komunista, pojišťovací společnosti nenáviděl, stejně jako všechny soukromé firmy vůbec. Pídlil se po případech, kdy pojišťovny odmítaly uznat oprávněné nároky na pojistné krytí. Došel k závěru, že v téhle zemi existují desítky tisíc podobných případů, které se nikdy nedostanou před soud. Psal o podobných soudních sporech knihy, a dokonce v nich uváděl statistické údaje, které potvrzovaly, že mnoho lidí se jednoduše smíří s odmítnutím svých nároků, a ani se nepokouší něco proti tomu podniknout.

Čtu ten dopis znovu a dotknu se prstem elegantního loga Great Benefit Life v záhlaví.

"A platila jste pojistné včas?" ptám se Dot.

"Ano, pane. Jedinkrát jsem se neopozdila ani nevynechala."

"Potřebuji vidět Donnyho lékařskou dokumentaci."

"Většinu toho mám doma. Doktor už ho delší čas neviděl. Nemůžu si to prostě dovolit."

"Znáte přesné datum, kdy lékaři určili, že jde o leukemii?"

"Ne, ale bylo to v srpnu minulého roku. Byl v nemocnici, poprvé dostal chemoterapii. Pak nám ty gauneři oznámili, že nebudou platit žádný další ošetření, a musel ze špitálu pryč. Doktoři povídali, že si transplantaci nemůžou dovolit. Že je děsně drahá. Oni za to vážně nemůžou."

Buddy zkoumá dalšího Bookerova klienta, malou křehkou ženu, která také přinesla hromadu písemností. Dot zašátrá v balíčku Salemek a vloží si do úst další cigaretu.

Jestliže má Donny leukemii skutečně teprve osm měsíců, tak ji přece v žádném případě nelze považovat za něco, co jeho rodiče zatajili v okamžiku uzavření pojistné smlouvy. Pokud text smlouvy výslovně neříká, že se pojištění nevztahuje na leukemii, musí Great Benefit platit. To je nad slunce jasnější. Právo je zřídka jasné a jen vzácně dává smysl, ale v tomhle případě naprosto jistě vím, že hromada odmítnutí, které drží Dot v rukou, skrývá pro mě něco vpravdě osudového.

"Tohle vážně nechápu," kroutím hlavou nad hulvátským dopisem, v němž se píše o hloupé huse.

Dot vyfoukne na manžela hustý oblak modré mlhy a kouř mu zahálí hlavu. Myslím, že už má oči suché, ale nejsem si jistý. Dot mlaskne rozpraskanými rty a říká: "Jednoduchý jak facka, Rudy. Je to banda gaunerů a nás mají za pól, co nemá prachy, aby si to s nima rozdala. Třicet let jsem dělala v továrně na džiny, vstoupila jsem do odborů a bojovali

jsem s firmou každý den. Tohle je stejný. Velké firmy odrovnávají malé lidi."

Můj otec sršel nenávistí nejen vůči právníkům, ale i odborářům, protože ze mě pochopitelně vyrostl zanícený obhájce pracujících. "Ten dopis je neuvěřitelný," říkám nahlas.

"Který?"

"Od pana Krokita, kde vám píše, že jste hloupá husa."

"Hajzl. Chtěla bych ho mít tady před sebou, aby mi to řekl do očí. Kretén jeden."

Buddy odehnal dlaní kouř a něco zabručel. Vzlédl jsem k němu v naději, že se pokusí promluvit, ale on nic. Poprvé jsem si všiml, že má levou stranu hlavy zploštělejší než pravou a znovu a znovu v duchu vidím, jak s holým zadkem pobíhá po letišti. Vkládám urážlivý dopis do obálky a dávám ho na vrch hromádky.

"Bude mi pár hodin trvat, než to všechno projdu."

"Dobře, ale pospěšte si. Donny Ray moc času nemá. Zhubnul o dvacet kilo. Jsou dny, kdy mu je tak zle, že sotva chodí. Však počkejte, až ho uvidíte."

Tak po tomhle ani trochu netoužím.

"Možná později." Přezkoumám pojistnou smlouvu, dopisy a Donnyho lékařskou dokumentaci, poradím se se Smootem a pošlu Blackovým milý dvoustránkový dopis. V něm jim moudře vysvětlím, že by se měli obrátit na zkušeného právníka, který se navíc specializuje na žaloby na pojišťovací společnosti pro neoprávněné zpochybňování nároku na pojistné krytí. Přidám k tomu pár jmen lidí, kteří se tím zabývají, a jejich telefon a zapomenou na celý tenhle nesmyslný seminář i na Smoota.

Závěrečné zkoušky jsou za třicet osm dní.

"Tohle všechno budu potřebovat," ukazuji na doklady a balím je zpět do gumiček. "Za čtrnáct dní jsem tu zpátky a sepíšu pro vás všechno, co byste měli v té věci podniknout."

"Proč až za čtrnáct dní?"

"No... ehm... budu si muset něco ověřit, prostudovat, víte, konzultovat to s profesory. Můžete mi poslat Donnyho lékařskou dokumentaci?"

"Jistě. Ale chtěla bych, abyste si pospíšil."

"Udělám, co budu moci, Dot."

"Myslíte, že to půjde k soudu?"

I když jsem teprve student, umění mluvit nejasně už mám v malíčku.

"Zatím to je předčasná otázka. Vypadá to ale slibně. Musím ještě podrobně prozkoumat listinné podklady."

"Co to sakra znamená?"

"No... znamená to, že podle mě máte důvod k žalobě, ale musím si nejdřív všechno ověřit, abych si byl jistý."

"Jste vy vůbec právník?"

"Jsem student práv."

Zdá se, že ji to zmátl. Sevrěla pevně bílý filtr rty a nasupeně se na mě podívala. Buddy něco znovu zabručel. Za mnou se díky bohu vynořil Smoot a zasáhl: "Jak to tady probíhá?"

Dot mlčí a jen zírá na jeho motýlek a bujnou kšticí.

"Prima," ozval jsem se. "Právě končíme."

"Tak to je dobře." Vyznělo to, jako kdyby na mě čekal zástup dalších klientů. Smoot odchází.

"Uvidíme se za dva týdny, přátelé," říkám procítěně s falešným úsměvem.

Dot uhasí cigaretu v popelníku a znovu se nakloní blíž. Najednou se jí chvěje ret a má vlhké oči. Jemně se dotkne mého zápěstí a bezmocně na mě pohlédne.

"Prosím, pospěšte si, Rudy. Potřebuju pomoc. Můj chlapec umírá."

Nekonečně dlouho na sebe hledíme, až konečně přikývnu a něco zamumlám. Ti chudáci právě svěřili život svého syna mně, nedostudovanému právníkovi. Oni upřímně věří, že vezmu hromadu papírů, kterou mi tady nechali, zvednu telefon, někdy párkrát zavolám, sepíšu několik dopisů, pustím hrůzu na ty darebáky -- a bude vystaráno! Great Benefit padne na kolena a vyklopí Donnymu Rayovi prachy. A navíc čekají, že to provedu rychle.

Vstávají a nemotorně odstupují od mého stolu. Jsem si skoro jistý, že někde v pojistné smlouvě je sotva čitelná a zcela záměrně téměř nesrozumitelná poznámka o nemocech, na které se pojištění nevztahuje. Prohnaný právní expert do ní vtělil zkušenosti několika desetiletí.

S Buddym v závěsu kličkuje Dot mezi skládacími židlemi a zamyšlenými šachisty, až se zastaví u automatu na nápoje, nalije si kávu bez kofeinu a zapálí další cigaretu. Tisní se na druhém konci místnosti, upíjejí kávu a pozorují mě z dvacetimetrové vzdálenosti. Listuji pojistnou smlouvou, která má třicet stran sotva čitelného drobného tisku, a dělám si poznámky. Snažím se je nevnímat.

Dav řídne a lidé pomalu odcházejí. Jsem z té celodenní hry na advokáta unavený a doufám, že už žádný zákazník nepřijde. Nevyznám se v právu ani za mák a děším se pomýšlení, že bych měl za pár měsíců stát v soudní síni a přit se s jinými právníky před soudci a porotami. Nejsem připravený vstoupit do společnosti lidí, kteří mají moc někoho žalovat. Studium práv jsou tři promarněné roky života plné stresu a nesmyslné dřiny. Máme za sebou nekonečné hodiny pracného dolování informací, které nebudeme nikdy potřebovat. Jsme bombardováni přednáškami a semináři, na něž okamžitě zapomínáme. Šprtáme zákony a předpisy, které se už zítra změní, doplní nebo zruší. Kdybych místo toho ony tři roky pracoval padesát hodin týdně v kanceláři pod vedením zkušeného advokáta, byl by ze mě dobrý právník. Takhle jsem jen roztrásený student, jehož děsí nejjednodušší právní úkony a advokátská zkouška, která se neodvratně blíží. Přede mnou se něco pohne. Zvednu oči a vidím obtlouklého dědulu s masivním naslouchadlem, který se šourá ke mně.

DRUHÁ KAPITOLA

O HODINU POZDĚJI malátné šachové a žolíkové bitvy doznívají a poslední stařici opouštějí budovu. Shlukujeme se kolem Smoota ke krátkému zhodnocení utkání a u dveří už čeká domovník. Stručně jeden po druhém shrneme problémy a otázky našich nových klientů. Jsme unavení a nemůžeme se dočkat, až odsud vypadneme.

Smoot má pro nás pár doporučení, ale nejsou nijak tvůrčí ani originální. Propouští nás se slibem, že tyhle opravdové problémy stáří probereme v hodině příští týden. Už se těším.

Booker a já odjíždíme v jeho voze, starém pontiacu, který je příliš mohutný na to, aby byl elegantní. Ale určitě je v mnohem lepším stavu než moje rozpadající se toyota. Booker má dvě malé děti a ženu, která učí na půl úvazku ve škole, takže přežívá těsně nad hranicí chudoby. Tvrdě studuje a má dobrý prospěch. Vzbudil zájem jedné zavedené a prosperující černošské firmy, která sídlí ve středu města a proslula jako obhájkyň občanských práv. Tam mu přislíbili nástupní plat čtyřicet tisíc ročně, což je o šest tisíc víc, než u Brodnaxe a Speera nabídl mně.

"Nenávidím školu," říkám mu, když odjíždíme z parkoviště.

"To je normální," odpoví. Booker není schopen nenávidět nic ani nikoho, a dokonce občas prohlašuje, že ho studium práv baví.

"Co nás to napadlo -- studovat na právníky?"

"Chceme přece sloužit veřejnosti, bojovat s nespravedlností, měnit společnost. Neposloucháš profesora Smoota?"

"Pojď na pivo."

"Ještě nejsou tři, Rudy." Booker pije málo, a já dokonce ještě míň, protože to leze do peněz a zrovna teď musím šetřit, abych měl na jídlo.

"Dělám si srandu," uklidním ho. Jede směrem k právnické fakultě. Dnes je čtvrtek, to znamená, že zítra nás oblaží Sportovní právo a Napoleonský kodex, dva stejně zbytečné předměty jako dnešní seminář, dokonce ještě větší flákárna. Ale ve vzduchu visí hrozba závěrečné advokátské zkoušky. Když na ni pomyslím, lehce se mi chvějí ruce. Jestli propadnu, dají mi ti milí, ale odměření hoši od Brodnaxe a Speera určitě padáka. Po měsíci práce budu na ulici. Propadnout u závěrečných zkoušek je nemyslitelné -- z toho kouká nezaměstnanost, bankrot, ostuda a smrt hladem. Proč jen na tyhle věci bez přestání myslím? "Tak mě hoď do knihovny," prosím Bookera. "Projdu si tyhle případy a pak se budu šprtát na zkoušku."

"Dobrý nápad."

"Nenávidím knihovnu."

"Každý ji nenávidí, Rudy. Existuje jen proto, aby ji studenti práv mohli nenávidět. V tom jsi úplně normální."

"Díky."

"Ta první stará dáma, slečna Birdie, má peníze?"

"Jak to víš?"

"Něco jsem zaslechl."

"Jo. Je v balíku. Potřebuje novou závěť. Děti a vnoučata na ni kašlou, a tak je chce vydědit."

"Kolik?"

"Asi dvacet milionů."

Booker na mě vrhá nevěříčný pohled.

"To tvrdí ona," dodávám.

"Kdo ty peníze dostane?"

"Jeden televizní kazatel. Fešák, co lítá vlastním tryskáčem."

"Kecáš"

"Přisahám."

Booker řídí v hustém provozu a hloubá.

"Poslyš, Rudy," ozývá se až po dvou blocích, "jsi prima kluk a dobrý, bystrý student, ale... Bez urážky, troufneš si sepsat závěť na takový majetek?"

"Ne. Ty jo?"

"Samozřejmě ne. Tak co budeš dělat?"

"Třeba umře ve spánku."

"To pochybuju. Je moc čiperná. Ta nás přežije."

"Hodím to na Smoota. Možná pumpnu někoho z daňových profiků, aby mi poradil. Nebo třeba vysvětlím slečně Birdie, že jí nemůžu pomoci a že musí zaplatit nějakého kovaného daňového poradce, aby to sepsal. Mně to je vážně fuk. Mám svých problémů dost."

"Texaco?"

"Jo. Jdou po mně. Můj domácí taky."

"Rád bych ti pomohl," říká Booker. Ví, že to myslí vážně. Kdyby mohl ušetřit peníze, půjčil by mi je.

"Do prvního července to přežiju. Potom se ze mě stane u Brodnaxe a Speera velký zvíře a dny chudoby skončí. Krindapána, kamaráde, copak je možný utratit třicet čtyři tisíc dolarů za rok?"

"To zní jako pohádka. Budeš bohatý."

"Sakra, vždyť já žil sedm let z ruky do huby. Co budu s takovým balíkem dělat?"

"Koupíš si další oblek."

"Proč? Už mám dva."

"Tak třeba boty?"

"To je ono. To udělám. Koupím si boty, Bookere. Boty, kravaty, možná nějaké čerstvé jídlo, konzerv už mám dost. Jo, a taky sadu slipů."

Už tři roky docházím pravidelně ke Kaneovým na večeři. Zvou mě tak dvakrát měsíčně. Bookerova žena je z Memphisu, jmenuje se Charlene a v kuchyni dokáže i s málem peněz zázraky. Jsou to přátelé, ale i tak je mi trapně, že mě litují. Booker se zabývá a pohlédne jinam. Není snadné žertovat o neveselých věcech.

Zajede na parkoviště poblíž právnické fakulty.

"Musím ještě něco zařídit," řekne.

"Jasně. Dík za svezení."

"Vrátím se kolem šestý. Budeme studovat na zkoušky."

"Jasně. Budu dole."

Přibouchnu dvířka a běžím přes ulici.

V TMAVÉM ROHU SUTERÉNU KNIHOVNY, za stohy starých popraskaných právnických svazků, na mě čeká můj oblíbený kout. Dokonce jsem si ho oficiálně rezervoval na celou dobu studií. Nemá okna, občas je tu vlhko a zima, ale nikdo mě tady neruší. Strávil jsem v tomhle malém soukromém doupěti dlouhé hodiny. Nastudoval jsem tu už tisíce stran dokumentace a učebnic, ale v minulých týdnech jsem se tady hlavně trápil. Vyčítal jsem si, že jsem ji nechal odejít, trýznil se a užíral. Stůl je ze tří stran obložen dřevěnými deskami, na nichž znám z paměti všechny křivky let i každý suk. Tady se dá i tajně vyplakat. Dokonce tiše nadávat, a nikdo to neuslyší.

Během našeho krásného vztahu jsme tu se Sarou často sedávali spolu, židle těsně vedle sebe. Mohli jsme si šeptat, smát se -- a nikomu to nevadilo. Mohli jsme se líbat i dotýkat -- a nikdo nás neviděl. Ještě teď, plný smutku a lítosti, cítím její parfém.

Vážně bych si měl v tomhle rozlehlém labyrintu najít jiné místo ke studiu. Hledím do dřeva kolem sebe a zdá se mi, že pod deskou stolu cítím teplo jejích nohou. Srdce mi okamžitě sevře palčivá bolest. Byla se mnou, ještě před několika týdny! A teď se těch nohou dotýká někdo jiný.

Beru složku Blackových a stoupám po schodech do oddělení pojištění. Pohybuji se pomalu, ale očima tékám do všech stran. Sara už sem moc nechodí, ale párkrát jsem ji tady viděl.

Rozložím Dotiny papíry na volný stůl mezi stohy knih a znovu čtu sprostý dopis. Je neurvalý a hanebný. Jeho pisatel byl určitě přesvědčený, že Dot a Buddy nikdy nepůjdou za žádným právníkem. Čtu a cítím, že bolest v srdci polevuje. Já se s ní určitě vypořádám.

Sara Plankmoreová studuje třetím rokem práva. Je to jediné děvče, které jsem kdy miloval. Nechala mě před čtyřmi měsíci kvůli jednomu aristokratickému fouňovi z Harvardu. Řekla mi, že jsou staří přátelé ze střední školy a že na sebe narazili o vánočních prázdninách. Slovo dalo slovo, stará láska nerezaví -- a život jde dál. Na fakultě se sušká, že už je těhotná. Když jsem se to doslechl, zvracel jsem.

Pročítám pojistnou smlouvu s Great Benefit a dělám si poznámky. Je těžké se v ní vyznat, úřední sloh je spleť, občas mi připadá, že to ani není angličtina, ale swahilština. Třídím dopisy, stížnosti a lékařské posudky. Zapomínám na Saru a nořím se do nároků na pojistné krytí. Narůstá ve mně pocit znechucení. Smlouvu o pojištění uzavřela Great Benefit Life, pojišťovací společnost z Clevelandu ve státě Ohio. Studuji malý deníček, kde jsou záznamy o platbách pojistného, které týdně obnášely osmnáct dolarů. Vidím, že pojišťovací agent Bobby Ott skutečně navštěvoval Blackovy každý týden.

Na malém stole se vrší úhledně srovnané hromádky písemností a já pořád ještě nejsem hotov s tím, co mně Dot dala. Uvažuji o Maxu Leubergovi, levicově zaměřeném hostujícím profesorovi. On přece pojišťovny vášnivě nenávidí. Tvrdí, že ovládají celou zemi, kontrolují bankovníctví a vlastní nemovitosti. Pojišťovny chytí virus a Wall Street dostane průjem. A když poklesnou úrokové sazby, vrhnou se na Kongres a dožadují se reformy. Tváří se jako chudáci a skuhrají, že soudní spory je ničí. Ohavní soudci vedou bezdůvodné procesy a přesvědčují nevzdělané členy porot, aby souhlasili s obrovskými pokutami. Při těchto vývinech se Leuberg dokázal tak rozzuřit, že házel knihy na stěnu. Milovali jsme ho.

A je pořád ještě tady. Myslím, že se vrátí do Wisconsinu až na konci semestru. Asi seberu veškerou odvalu a poprosím ho, aby se podíval na případ Blackových. Vždyť nám tvrdil, že se na severu zúčastnil několika významných procesů, při kterých poroty uložily pojišťovnám obrovské pokuty.

Ale nejdřív musím celý případ shrnout. Píšu datum uzavření smlouvy a potom chronologicky soupis všech podstatných událostí. Uvádím, že pojišťovna osmkrát písemně zamítla žádost o čerpání pojistky. Poosmě to byl neuvěřitelně sprostý dopis. Už slyším Maxe Leuberga, jak ohromeně pískne a rozchechtá se, když ho bude číst. Větrím krev.

DOUFÁM, ŽE JI ZAVĚŘÍ i profesor Leuberg. Jeho pracovnu, schovanou mezi dvěma skladišti, nacházím ve třetím patře právnické fakulty. Dveře má polepené letáky, které zvou na protestní pochod za práva homosexuálů a další pochybené manifestace. Ty v Memphisu nikoho příliš nezajímají. Pootevřenými dveřmi slyším, jak šteká do telefonu. Zhluboka se nadechnu a opatrně zaklepu.

"Dále!" zařve a já pomalu vejdu dovnitř. Mávnutím ruky ukáže na jedinou židli. Celá pracovna je jedna velká skládka. Noviny, láhve, odpadky, zbytky. Police s knihami se nadouvají a prohýbají. Stěny jsou pokryté plakáty s výtvary sprejařů. Na podlaze se valí odřezky papírů a vytvářejí podivné shluky. Čas a pořádek neznamenaají pro Maxe Leuberga nic.

Je to hubený malý šedesátník s divokou kšticí pískově světlých vlasů a neklidnými rukama. Nosí vybledlé džínsy, trička s provokativními ekologickými nápisy a staré tenisky. Když je zima, občas si vezme i ponožky. Je tak zatraceně činorodý, že mě to znervózňuje.

Práskne s telefonem.

"Bakere!"

"Baylor. Rudy Baylor. Pojištění, minulý semestr."

"Jistě! Jistě! Vzpomínám si. Sedněte si." Mávne znovu k židli.

"Ne, díky."

Zrozpačítí a posune stoh papírů na stole.

"Tak o co jde, Baylore?" Studenti ho zbožňují, protože si vždycky najde čas, aby je vyslechl.

"No... ehm... máte minutku času?" Kdybych mluvil s někým jiným, nešetřil bych uctivým "pane profesore", ale Max formality nesnáší. Trval na tom, abychom ho oslovovali křestním jménem.

"Jo, jistě. Copak mi nesete?"

"Zapsal jsem se do semináře profesora Smoota," vysvětluji mu a krátce shrnu svou návštěvu v klubu duchodců. Zdá se, že profesor Leuberg hltá každé moje slovo.

"Slyšel jste někdy o Great Benefit?" ptám se.

"Jo. Velká organizace, co prodává spoustu levných pojistek bílými i černými prostěráčkům. Pěkná špína."

"Nikdy jsem o nich neslyšel."

"Není divu. Oni neinzervují. Jejich agenti klepou na dveře a vybírají pojistné každý týden. Je to banda špinavých podvodníků a mají dluhů jako kvítí. Ukažte mi tu pojistnou smlouvu."

Podávám mu ji a on v ní listuje. "Čím argumentují, když nechťejí platit?" ptá se, aniž zvedne hlavu.

"Chytají se všeho. Napřed odmítli jen tak, ze zásady. Potom prohlásili, že na leukemii se pojištění nevztahuje. Pak si vymysleli, že chlapec měl nemoc už dřív. Nakonec si vyvzpomněli, že dospělé dítě už nemůže čerpat z pojistky rodičů. Jsou opravdu vynalézaví."

"A co rodiče? Platili pojistné včas a v plné výši?"

"Podle paní Blackové ano."

"Parchanti." Listuje smlouvou se zlomyslným úsměvem. Tohle je pro něj to správné sousto. "Prošel jste celou složku?"

"Jo. Pročetl jsem všechno, co jsem dostal."

Hodí pojistku na stůl.

"Každopádně má cenu se na to mrknout. Ale mějte na paměti, že vám klient jen zřídka předloží všechno."

Podávám mu sprostý dopis. Při jeho čtení mu zkriví rty další nehezky úsměv. Čte dopis znovu a konečně zvedne oči ke mně. "To snad není pravda!"

"Kde je zbytek?" ptá se.

Pokládám celý fascikl na stůl.

"Tohle je všechno, co mi paní Blacková dala. Říkala, že její syn umírá, protože si nemohou dovolit platit ošetření. Chlapec váží jen padesát kilo, dlouho už tu nebude."

Jeho ruce na chvíli ustrnou.

"Parchanti," opakuje tiše, téměř pro sebe. "Hnusní parchanti."

Naprosto souhlasím, ale mlčím. Všimnu si v rohu dalšího páru tenisek, hodně starých Nike. Na přednáce nám jednou vysvětloval, že nosíval jinou značku, ale teď firmu bojkotuje kvůli její recyklační politice. Vede svou osobní malou válku proti americkým obchodním společnostem a od výrobce, který ho jen trochu našteve, nekoupí nic. Odmítá uzavřít pojistku na život, zdraví nebo majetek. Ale už jsem taky slyšel fámy, že je z bohaté rodiny a může si dovolit zůstat nepojištěný. Já na rozdíl od něj na pojištění jednoduše nemám.

Většina mých profesorů jsou upjatí akademici, kteří nosí v hodinách kravaty, a ani si nerozepnou sako. Max nenosí kravatu už desítky let. A každá jeho přednáška je velkým a procítěným výstupem. Škoda že už odchází.

Ruce mu znovu ožívou. "Rád bych si to večer prostudoval," řekne a hledí do papírů.

"Samozřejmě. Mohu se u vás stavit ráno?"

"Jistě. Kdykoli."

Zvoní mu telefon a on po něm chňapne. Usměje se a odchází. Obrovsky se mi ulevilo. Ráno se sejdem, poslechnu si jeho radu a napíšu dvoustránkovou zprávu pro Blackovy, ve které zopakuji všechno, co mi poví.

Teď bych ještě potřeboval najít bystrou hlavu pro slečnu Birdie. Pár typů už mám. Zítra ráno oslovím jednoho ze dvou odborníků na daně, kteří u nás přednášeli. Vcházím do studentského klubu sousedícího s knihovnou. Je to jediné místo v budově, kde se smí kouřit. Pod svítidly neustále visí modrý závoj dýmu. Je tam televize a plno opotřebovaných pohovek a křesel. Stěny zdobí fotografie ročníků -- zarámovaná tabula plná studentů, kteří se už dávno zavrtali do zákopů právní války. Když je místnost prázdná, často se na ně upřeně dívám. Kolik z nich asi vyškrtli, kolik z nich právníčinu nenávidí a jak málo jich skutečně těší žalovat a obhajovat. Jedna stěna je vyhrazena pro různé inzeráty a vzkazy. Je tu i překvapivě bohatá nabídka volných míst. Vzadu je řada automatů s jídlem a pitím. Jídal jsem tady často. Vyjde to levně.

Zahlédl jsem vznešeného F. Franklina Donaldsona IV., jak si šušká se třemi namyšlenými blbečky, kteří smolí články do Právnícké revue a zívají na každého, kdo tam nepublikuje. Všiml si mě a zdá se, že ho něco zajímá. Když procházím kolem, usměje se. Co se to děje? Jinak se věčně mračí.

"Rudy, že ty se chystáš k Brodnaxovi a Speerovi?" zavolá hlasitě. Televize je vypnutá. Jeho kamarádi na mě civí. Dvě studentky na pohovce zvednou hlavy a dívají se směrem ke mně.

"Jo, o co běží?" F. Franklin IV. má místo v bohaté snobské firmě, s níž se advokátní kancelář Brodnax a Speer nemůže měřit. Jeden z jeho namyšlených kumpánů je W. Harper Whitteson, arogantní floutek, co našťěstí odchází ze školy a nastupuje u mamutí firmy v Dallasu. Druhý, J. Townsend Gross, přijal místo u jiné velké firmy. Třetí, James Straybeck, se občas chová i docela normálně. Považte, je ve třetím ročníku práv, a nedává si před jméno iniciály a za něj čísla.

F. Franklin IV. udělá krok vstříc mé maličkosti. Je samý úsměv. "Tak vyklop přece, co se děje."

"Co jako?" Nemám tušení, o čem mluvím.

"No přece o té fúzi."

Nehnu ani brvou.

"O jaký fúzi?"

"Tys to neslyšel?"

"Ale co?"

F. Franklin IV. se otočí ke svým nohsledům a všichni se zatváří pobaveně. Podívá se na mě a usmívá se ještě víc.

"Ale no tak, Rudy, přece o fúzi Brodnaxe a Speera s Tinleym Brittem."

Stojím tam mlčky a marně hledám nějakou inteligentní nebo pohotovou odpověď. Nenapadá mě vůbec nic. Nemám o nějakém splnutí ani páru, a tenhle pitomec očividně něco ví. Firma Brodnax a Speer je malý podnik, jen patnáct právníků. Já jsem jediný z našeho ročníku, kterého vzali. Když jsme se před dvěma měsíci dohodli, nepadlo o plánu na sloučení ani slovo.

Tinley Britt je naopak největší, nejkonzervativnější, nejprestižnější a nejbohatší firma ve státě. Podle posledního sčítání zaměstnává sto dvacet právníků. Jsou to vesměs absolventi špičkových univerzit a příslušníci "dobrých" rodin. Je to mocná firma, která zpravidla zastupuje bohaté společnosti a vládní orgány. Má kanceláře i ve Washingtonu, je provázána s politickými špičkami -- zkrátka bašta konzervativních politiků. Společníkem firmy je bývalý senátor Spojených států. Jejich spolupracovníci pracují osmdesát hodin týdně, všichni nosí tmavomodré a černé obleky, bílé košile a proužkované kravaty. Mají krátké vlasy, protože delší účesy nejsou povoleny. Právnicka od Tinleyho Britta poznáte už podle pyšné chůze a oblečení.

J. Townsend Gross má ruce v kapsách a jízlivě se šklebí. Je v naší studijní skupině druhý nejlepší, košili má vždycky jako ze škatulky, jezdí v BMW a je přímo předurčen, aby se dostal k firmě Trent & Brent, jak se této elitní líně mezi právníky přezdívá.

Podlamuji se mi kolena, protože vím, že Trent & Brent by mě nikdy nechtěli. Jestli tohle monstrum opravdu Brodnaxe a Speera spolkně, obávám se, že vypadnu ze hry.

"To jsem neslyšel," říkám tiše. Děvčata na pohovce nás upřeně sledují. Nastává ticho.

"Chceš říct, že ti to neoznámili?" ptá se F. Franklin IV. zklamaně. "Tady Jack to slyšel už v poledne," ukáže hlavou na svého kamaráda J. Townsenda Grosse.

"To je fakt," přitakává J. Townsend. "Ale název firmy se nemění." Původní název byl Tinley Britt, Crawford, Mize a St. John. Naštěstí pro ni před lety někdo navrhl zkrácenou verzi. J. Townsend považuje za naprosto nezbytné sdělit, že Brodnax a Speer je tak malá a bezvýznamná firmička, že ji Tinley Britt může spolknout jako jednohubku.

"Takže pořád Trent & Brent?" říkám J. Townsendovi, který si pohrdavě odfrkne, když zaslechne neuctivou přezdívkou.

"Nevěřím, že by ti to neřekli," pokračuje F. Franklin IV.

Pokrčím rameny, jako že o nic nejde, a zamířím ke dveřím.

"Možná si to bereš až moc k srdci, Frankie," řeknu na rozloučenou. Samolibě, s pocitem dobře vykonané práce se na sebe uculuji a já opouštím klub. Vcházím do knihovny a knihovník za pultem na mě pokyne.

"Tady je vzkaz," podává mi kousek papíru. Mám volat Loydu Beckovi, společníku Brodnaxe a Speera, který mě najal.

Veřejné telefony jsou v klubu, ale nemám náladu znovu vidět F. Franklina IV. a jeho pochopy.

"Můžu si odtud zavolat?" ptám se knihovníka, studenta druhého ročníku, který se tváří, jako by mu knihovna patřila.

"Veřejné telefony jsou v klubu," ukáže rukou. To je k smíchu, já po třech letech přece vím, kde to je.

"Zrovna teď jsem tam byl. Všechny jsou obsazený."

Zamračí se a rozhlédne kolem.

"Tak dobře, ale rychle."

Vyťukávám číslo Brodnaxe a Speera. Je skoro šest a sekretářky odcházejí v pět. Po devátém zazvonění se ozve mužský hlas: "Haló."

"Dobrý večer, tady je Rudy Baylor. Jsem na právnické fakultě a dostal jsem vzkaz, že mám volat Loyda Becka. Je to prý naléhavé." Nic takového ve vzkazu není, ale jsem hodně nervózní.

"Rudy Baylor? O co se jedná?"

"Jsem ten student, kterého jste přijali. Kdo je tam?"

"Ach ano, Baylor. Tady Carson Bell. Loyd má jednání a teď ho nemůžu rušit. Zkuste to za hodinu."

Carsona Bella jsem krátce poznal, když mě prováděli po kancelářích. Věnuje se občanskoprávním sporům. Vzpomínám si, že vypadal uštvane. Choval se docela přátelsky, ale hned nato se zase ponořil do práce.

"Pane Belle, já opravdu potřebuju s panem Beckem mluvit."

"Lituji, ale teď to není možné."

"Slyšel jsem zvěsti o fúzi s Trentem... ehm... s Tinleym Brittem. Je to pravda?"

"Poslyšte, Rudy, mám plno práce a teď nemůžu mluvit. Zavolejte znovu za hodinu a Loyd to s vámi projedná." Projedná?

"To místo tam ještě mám?" ptám se skoro zoufale.

"Volejte za hodinu!" vyštěkne podrážděně a praští s telefonem.

Načmárá na kus papíru vzkaz a podávám ho knihovníkovi: "Znáš Bookera Kanea?"

"Jo."

"Prima. Bude tu za pár minut. Dej mu tenhle vzkaz. Řekni mu, že se vrátím tak za hodinu."

Zamručí, ale vzkaz vezme. Odcházím z knihovny, prokloužnu klubem a modlím se, aby mě nikdo neviděl. Vyjdu z

budovy a běžím na parkoviště, kde čeká moje toyota. Doufám, že se mi podaří nastartovat. Pořád ještě dlužím bance za tenhle pojízdný vrak skoro tři sta dolarů a tajím to, protože se ukrutně stydím. Lhal jsem dokonce i Bookerovi. Myslí si, že jsem ten dluh už splatil.

TŘETÍ KAPITOLA

V MEMPHISU JE NADBYTEK právníků -- to je obecně známo. Když jsme nastoupili na právnickou fakultu, řekli nám, že v téhle profesi je tláčenice nejen tady, ale všude. A že někteří z nás po třech letech úmorného studia a po advokátských zkouškách neseženou zaměstnání. Takže nám prokáží laskavost tím, že po prvním ročníku třetinu z nás vyhodí. Což taky udělali.

Můžu jmenovat nejméně deset lidí, kteří se mnou za měsíc absolvuji a budou mít spoustu času studovat na advokátské zkoušky, protože zatím nesehnali práci. Sedm let studovali vysokou a budou nezaměstnaní. Myslím i na desítky svých spolužáků, kteří nastoupí jako asistenti veřejných obhájců, městských prokurátorů, jako mizerně placení praktikanti špatně placených soudců, prostě na místa, o kterých nám na začátku studia práv ani neřekli.

Takže jsem měl dost důvodů být na své místo v opravdové advokátní kanceláři u Brodnaxe a Speera pyšný. Byly chvíle, že jsem se až nafoukaně vyvyšoval nad ty méně talentované, kteří místo stále sháněli a žadonili o pohovory. Teď je moje arogance najednou pryč. Jedu do středu města a tíží mě zlá předtucha. Ve firmě jako je Trent & Brent mě určitě nevezmou. Toyota prská a kucká, ale našťastí jede.

Pokouším se urovnat myšlenky. Před pár lety spolkl Trent & Brent firmu s třiceti lidmi a ve městě se o tom hodně mluvilo. Ale nedokážu si vybavit, jestli to mělo za následek i ztrátu pracovních příležitostí. Proč by stáli o Brodnaxe a Speera, firmičku s patnácti lidmi? Najednou mě napadá, jak málo o svém budoucím zaměstnavateli vím. Starý pan Brodnax zemřel před lety a jeho obézní tvář je zvětšena v šeredné bronzové bustě stojící u hlavních dveří před kancelářími. Speer býval jeho zeťem, teď už se dávno s Brodnaxovou dcerou rozvedl. Setkal jsem se s ním jen krátce, ale byl docela milý. Během druhé nebo třetí schůzky mi řekl, že jejich největší klienti jsou nějaké dvě pojišťovny a že osmdesát procent jejich praxe představují autonehody.

Co když Trent & Brent potřebuje posílit oddělení autonehod? Kdo ví...

Provoz houstne, ale většina vozů jede opačným směrem. Už vidím vysoké budovy v centru. Loyd Beck, Carson Bell i ostatní od Brodnaxe a Speera budou určitě proti mému přijetí. Hodí mě přes palubu kvůli penězům. Když chtějí fúzovat, musí chránit především kmenové zaměstnance.

Moji spolužáci slídili po městě celý rok a hledali práci. Žádné jiné místo nemůže být volné. Ani náhodou.

Parkoviště je poloprázdné, ale já poruším předpisy a zaparkuji auto na druhé straně ulice, naproti osmipatrové budově, ve které sídlí Brodnax a Speer. O dva bloky dál je budova banky, nejvyšší ve městě. Její horní polovinu má samozřejmě pronajatou Trent & Brent. Opovržlivě shlíží z výšin na zbytek města. Nenávídím je.

Ženu se přes ulici a vcházím do ušmudlané haly. Vlevo jsou dva výtahy, ale napravo si všimnu známé tváře. Je to Richard Spain od Brodnaxe a Speera, prima kluk, který mě vzal na oběd, když jsem tady byl poprvé. Sedí na úzké mramorové lavičce a nepřítomně zírá na podlahu.

"Richarde!" zavolám a jdu k němu. "To jsem já, Rudy Baylor."

Ani se nehne a civí dál do země. Posadím se vedle něj.

"Co se děje, Richarde?" Je jako omámený. "Richarde, jsi v pořádku?" Malá hala je v tuhle chvíli prázdná a tichá.

Pomalu ke mně otočí hlavu a já vidím, že se mu chvějí rty. "Vyhodili mě," řekne tiše. Má zarudlé oči, jako kdyby plakal nebo pil.

Zhluboka se nadechnu.

"Kdo?" ptám se zastřeným hlasem, i když vím, co mi odpoví.

"Oni mě vyhodili," opakuje.

"Richarde, prosím tě, mluv se mnou. Co se tu děje? Koho vyhodili?"

"Vykopli nás. Všechny," říká pomalu. "Beck si nás zavolal do konferenčního sálu a oznámil, že se společníci dohodli prodat firmu Tinleymu Brittovi a že pro nás už tu není místo. Jak mě slyšíš. Dal nám hodinu, abychom vyklidili stoly a opustili budovu." Hlava se mu podivně komíhá ze strany na stranu a oči má upřené na dveře výtahů.

"To jsou mi věci."

"Jsi asi zvědavý, co je s tvým místem," ptá se Richard, ale do očí se mi nepodívá.

"To si piš."

"Ti parchanti na tebe kašlou."

Pro mě to není žádná novina.

"Proč by ale vyhazovali vás?" ptám se sotva slyšitelně. Po pravdě řečeno je mi jedno, proč vyhazují zaměstnance, ale snažím se, aby to vyznělo upřímně.

"Trent & Brent chtějí naše klienty. Aby je dostali, musejí zaplatit společníkům. A my, obyčejní úředníci, jim jen překážíme."

"To je mi líto," říkám.

"Mně taky. Během schůze padlo i tvoje jméno. Někdo se na tebe ptal, protože jsi teprve nastupující koncipient. Beck říkal, že ti zavolá a sám řekne tu jobovku. Máš taky padáka, Rudy. Je mi líto."

Poklesla mi hlava a zvlhly dlaně.

"Viš, kolik jsem minulý rok vydělal?" ptá se Richard.

"Kolik?"

"Osmdesát tisíc. Otročil jsem tady šest let, makal sedmdesát hodin týdně, kašlal na rodinu, cedil za firmu krev a pak mně ti parchanti řeknou, že mám do hodiny vyklidit stůl a vypadnout z kanceláře. Dokonce pošlou strážného, aby

dohlídl, jak si balím fídlátka. Platili mi osmdesát tisíc babek, dali zlatý hodinky a bulíkovali, jak jsem skvělý, že za pár let budu společník a tak. Prostě jedna velká šťastná rodina. A pak si přijde Trent & Brent se svýma miliónama, a já jsem bez práce. A ty taky, kámo. Chápeš to? Uvědomuješ si, že jsi právě přišel o svůj první flek, dokonce dřív než jsi do něj nastoupil?"

Na tohle nemám odpověď.

Nakloní hlavu k levému rameni a zamumlá: "Osmdesát tisíc. Krásný prachy, nemyslíš?"

"Jasně." Když si představím takovou hromadu peněz, tají se mi dech.

"Nikde jinde tolik nevyděláš. Nikdy, chápeš? V tomhle městě je to vyloučený. Nikdo nikoho nenajímá. Mračna zatracenejch právníků."

To je pravda.

Otřel si oči a pomalu vstává. "Musím to říct ženě," zamumlá si pro sebe a shrbeně kráčí ven z budovy.

Vyjel jsem výtahem do čtvrtého patra a vcházím do malé předsíně. Skrze dvojité skleněné dveře vidím, že u recepcie postává mohutný uniformovaný strážný. Vstupuji do haly a strážný si mě pohrdavě měří.

"Co si přejete?" zavřečí.

"Hledám Loyda Becka," říkám a vykloním se, abych nahlédl do chodby. Mírně se pohne, aby mi zablokoval výhled.

"A kdo jste?"

"Rudy Baylor."

Sehne se a zvedne ze stolu obálku.

"Tohle je pro vás." Mé jméno je na ní napsané červeným inkoustem. Vyjmu krátký dopis. Čtu si ho a ruce se mi chvějí.

Ve vysílačce zaskřehotá nějaký hlas a strážný pomalu odchází. "Přečtete si dopis a odejdete," říká a mizí v chodbě.

Dopis je stručná zpráva od Loyda Becka. Oznamuje mi, co se stalo, a přeje hodně štěstí. Fúze byla "náhlá a nečekaná".

Hodím dopis na podlahu a rozhlížím se po něčem, s čím bych ještě praštil. Vzadu je všude klid. Určitě tam dřepí za zamčenými dveřmi a čekají, až vypadnu. U dveří stojí na betonovém podstavci busta, šeredná bronzová podobizna starého Brodnaxe. V chůzi mu plivnu do tlustého obličejce, ale on ani nehne brvou. Tak otevřu dveře a do té ohavnosti strčím. Podstavec se zakymácí a hlava padá.

"Hej!" zahuláká někdo zezadu a v okamžiku, kdy busta roztříští zrcadlovou stěnu, zahlédnu, jak se ke mně žene strážný.

Zlomek vteřiny uvažuji, jestli se nemám zastavit a omluvit, ale už se řítím ven ze dveří ke schodišti. Znovu na mě zařve. Pádím dolů a zuřivě kmitám nohama. Nechyti mě, je příliš starý a tlustý.

Vstupní hala v přízemí je prázdná a já klidně vycházím dveřmi na chodník.

KDYŽ ZASTAVUJI O ŠEST BLOKŮ DÁL u obchodu s potravinami, je za pár minut sedm a téměř tma. Ručně psaný nápis nabízí zlevněný karton šesti nízkostupňových piv za tři dolary. Potřebuju to jako sůl.

Před dvěma měsíci mě Loyd Beck přijal s tím, že mám dobré známky, pěkně píšu, pohovory dopadly kladně a nastávající kolegové jsou přesvědčeni, že mezi ně dobře zapadnu. Všechno bylo super. U starého dobrého Brodnaxe a Speera mě čekala zářivá budoucnost.

Ale Trent & Brent zašustili bankovkami a společníci mi přibouchli dveře před nosem. Chamtiví parchanti. Vydělávají tři sta tisíc ročně a chtějí ještě víc.

Vejdu dovnitř a kupuji pivo. Zbyly mi čtyři dolary a něco drobných. Můj bankovní účet není o moc tučnější.

Usednu do auta poblíž telefonní budky a vyzvuknu první plechovku. Od skvělé hostiny se slečnou Birdie, Boskem, Buddym a Dot jsem nic nejedl. Možná jsem se měl pořádně zasytit želatinovou kejdou -- jako Bosco. Prázdný žaludek lačně vstřebává studené pivo a během chvilky už mám v hlavě.

Plechovky se rychle prázdní. Jedu ulicemi Memphisu a čas běží.

ČTVRTÁ KAPITOLA

MŮJ BYT JE DVOUGARSONKA s příslušenstvím ve druhém patře chátrající cihlové budovy zvané The Hampton. Nájem dělá dvě stě sedmdesát pět měsíčně a málokdy ho platím včas. Dům stojí blok od frekventované ulice a necelé dva kilometry od fakulty. Skoro tři roky je to můj domov. Donedávna jsem praktikoval taktiku úniku a jednoduše vzal z bytu roha uprostřed noci. Tak jsem se vyhýbal placení nájmu už rok. Měl jsem v plánu zaplatit prvním výplatním šekem od Brodnaxe a Speera. The Hampton byl plný studentů, příživníků jako já, a domácí si na handrkování o činži zvykl.

K domovu přijíždím něco před druhou a parkoviště je tmavé a tiché. Zaparkuji poblíž popelnice a soukám se ven z auta. Když zavírám dveře, nedaleko se něco pohne. Někdy muž rychle vystupuje z vozu, přibouchne dveře a jde rovnou ke mně. Ztuhnu na místě. Všude je tma a ticho.

"Jste Rudy Baylor?" ptá se a pozorně si mě prohlíží. Je to pravý kovboj -- boty se zvednutou špičkou, vypasovaná džínová košile, úhledný sestřih vlasů a plnovous. Převaluje v puse žvýkačku a nevypadá, že by se nechal odbýt.

"Kdo jste vy?"

"Jsi Rudy Baylor? Jo, nebo ne?"

"Jo."

Vytáhne ze zadní kapsy nějaké papíry a vrazí mi je do ruky.

"Promiň," řekne upřímně.

"Co je to?" ptám se.

"Předvolání."

Pomalů beru papíry. Na čtení je moc tma, ale už začínám chápat. "Jste soudní doručovatel?"

"Jo."

"Texaco?"

"Jo. A The Hampton. Soudní vystěhování."

Kdybych byl střízlivý, asi bych se sesypal, ale za dnešek už jsem dostal zabrat dost. Dívám se na tmavou, pochmurnou budovu, na odpadky v seschlé trávě u chodníku a žasnu, že jsem tady vydržel bydlet tak dlouho.

Muž ustoupí krok dozadu. "Je tam všechno, datum soudu, jména advokátů a tak. Třeba se to podaří vyřídit telefonicky. Ale to už není moje starost, dělám jen svou práci."

Pěkně děkuju za takovou práci. Plížit se tmou, přepadávat lidi, strkat jim pod nos papíry, utrousit pár slov o bezplatné právní poradě a potom se vytrátit za další oběti.

Na odchodu se zastaví a říká: "Poslyšte, jsem bývalý polda a mám v autě vysílačku. Před pár hodinama šlo divný hlášení. Nějaký chlápek jménem Rudy Baylor roztrískal v centru advokátní kancelář. Popis se hodí na vás. Taky číslo a model auta. Nemyslíte, že to sedí?"

"A když jo?"

"To není moje starost. Ale poldové vás hledají. Ničení soukromého vlastnictví."

"Myslíte, že mě zavřou?"

"Jasně. Já bych spal dneska v noci jinde."

Zapadl do svého BMW a já se dívám, jak odjíždí.

BOOKER NA MĚ ČEKÁ na verandě svého úpravného dvojdomku. Má kašmírový župan přes pyžamo a je bos. I když ještě studuje, moc peněz nemá a netrpělivě počítá dny do nástupu na stálé místo, bere módu smrtelně vážně. V šatníku toho moc nemá, ale každý kousek oblečení vybírá velmi pečlivě.

"Co se sakra děje?" ptá se podrážděně, oči opuchlé spánkem. Volal jsem mu předem z telefonní budky.

"Promiň," říká, když vejde do pracovny. Zhlédnu Charlene v malé kuchyňce ve stejném županu, vlasy stažené gumíčkou. Taky je rozespálá a zdá se, že chystá kávu. Někde vzadu slyším plakat dítě. Jsou skoro tři ráno a já jsem je všechny probudil.

"Sedni si," bere mě Booker za paži a tlačí do pohovky. "Ty jsi pil!"

"Jsem namol."

"Co to vyvádíš?" stojí přede mnou jako rozhněvaný otec.

"To je dlouhá historie."

"Říkals něco o policii."

Charlene přede mě staví na stůl šálek horké kávy.

"Jsi v pořádku, Rudy?" ptá se tak přívětivě, jak to jen jde.

"Je mi skvěle," zalžu jako debil.

"Jdi se podívat na děti," řekne jí Booker a ona mizí.

"Promiň," opakuji. Booker usedá na kraj stolu hodně blízko mě a čeká.

Ve spánkách mi buší a kávy si ani nevšímám. Vyklopím, co mě potkalo od chvíle, kdy jsme se včera odpoledne rozešli. Mám těžkopádný, neohrabaný jazyk a snažím se soustředit na vyprávění. Mluvím dlouho a rozvlekle. Charlene usedne do vedlejšího křesla a soustředěně poslouchá. "Promiň," zašeptám.

"To nic, Rudy. V pořádku."

Její otec je venkovský kněz a Charlene opilství ani lajdáctví nesnáší. Těch pár skleniček, co jsme spolu s Bookerem občas vypili, muselo zůstat v tajnosti.

"Tys vypil dvanáct plechovek?" ptá se nechápavě Booker.

Charlene odchází dohlédnout na dítě, které začíná znovu křičet, a já končím vyprávění setkáním se soudním doručovatelem, obžalobou a vystěhováním. Prostě den na palici.

"Já si musím sehnat flek, Bookere," vyhrknu a srkám kávu.

"Kdyby jen to! Za tři měsíce jsou advokátské zkoušky a pak jdeme před kvalifikační komisi. Jestli tě za tu vylomeninu zatknou a odsoudí, bude to tvůj konec."

Na to jsem nepomyslel. Hlava mi třeští, divže nepukne.

"Nemáte něco k jídlu?" Cítím se pod psa. Snědl jsem k druhému kartonu piv sáček preclíků, ale to bylo od oběda všechno.

Charlene to zaslechla v kuchyni.

"Nechceš slaninu a vajíčka?"

"Prima, Charlene. Díky."

Booker přemýšlí: "Za pár hodin zavolám Marvina Shanklea. Může brnknout bratrovi a ten třeba využije svůj vliv na policii. Musíme se vyhnout zatčení."

"To zní dobře." Marvin Shankle je nejvýznamnější černý právník v Memphisu, Bookerův budoucí šéf. "Když už s ním budeš mluvit, zeptej se ho, jestli nemá volný místo."

"Ty chceš pracovat v černošské firmě, která hájí občanské práva?"

"V tuhle chvíli bych klidně bral korejskou firmu přes rozvody. Bez urážky, kamaráde, ale já musím sehnat flek. Mám na krku bankrot. Tam venku v křoví můžou klidně čekat další věřitelé, aby mě přepadli s papírama. To už bych nepřežil." Pomalu uléhám na gauč. Charlene opéká slanninu a silná vůně se line až do malé pracovny.

"Kde jsou ty papíry?" ptá se Booker.

"V autě."

Odchází a hned se vrací. Usedne vedle do křesla a studuje žalobu Texaka i oznámení o soudní výpovědi. Charlene přechází po kuchyňce a přináší mi další kávu a aspirin. Je půl čtvrté ráno. Děti konečně ztichly a já cítím bezpečí, lidské teplo, a dokonce něco jako lásku.

Zavírám oči, hlava se mi mírně točí a já upadám do těžkého spánku.

PÁTÁ KAPITOLA

PO POLEDNI JSEM SE jako had vplížil do školy. Prošvihl jsem obě ranní přednášky. První byla z kursu Sport a právo, následovaly Vybrané kapitoly Napoleonského kodexu, ale oboje je mi stejně na nic. Zakopal jsem se ve své malé skrýši ve vzdáleném koutě suterénu knihovny.

Booker mě probudil na pohovce s nadějnou zprávou, že mluvil s Marvinem Shanklem a věc se dala do pohybu. Volali jistému kapitánovi a pan Shankle věří, že by to mohlo vyjít. Jeho bratr je soudce v jednom trestním kolegiu. Kdyby žaloba nešla stáhnout, hledaly by se další cesty. Ale zatím nepadlo ani slovo o tom, jestli mě policie ještě hledá. Booker slíbil volat dál a průběžně mě informovat.

Booker má v Shankleově firmě kancelář. Pomáhá tam už dva roky, úřaduje na půl úvazku a naučí se tím mnohem víc než kdokoli z nás. Mezi přednáškami volá do firmy, vyptává se sekretářky, pilně si vede knihu návštěv a schůzek a mluví se mnou o různých klientech. Bude z něj skvělý právník.

S kocovinou se nedá přemýšlet. Čmárám si do bloku veledůležitě poznámky, třeba že jsem se dostal do budovy nepozorovaně. Ale co dál? Počkám tady pár hodin, než se škola vyprázdní. V pátek odpoledne se čas vleče nejpomaleji. Potom zajdu do oddělení umístěnek vedle děkanátu a všechno jim vyklopím. Když budu mít štěstí, třeba narazím na nějakou obskurní státní agenturu, kterou všichni absolventi pohrdli, a ta nabídne nadějněmu adeptovi práva dvacet tisíc ročně. Nebo se možná objeví malá advokátní kancelář, kde najednou potřebují další sílu. Momentálně moc šancí nezbývá.

V Memphisu koluje legenda o absolventu práv Johnathanu Lakeovi, který nemohl najít zaměstnání u velkých firem ve středu města. Stalo se to asi před dvaceti lety. Zavedené advokátní kanceláře mu daly košem, a tak si pronajal kancelář a vyvěsil tabulku. Pár měsíců hladověl a potom jednou v noci havaroval na motocyklu a probral se se zlamanou nohou v dobročinné Nemocnici Svatého Petra. Chvíli na to přivezli na vedlejší postel chláпка, který také rozbil motorku. Nový pacient měl spoustu zlomenin a byl ošklivě popálený. Jeho děvče bylo popálené ještě hůř a za několik dní zemřelo. Lake a ten druhý kluk se skamarádili. Lake se obou případů ujal. Postupně vyšlo najevo, že řidič jaguáru, který nedal přednost v jízdě a nehodu zavinil, je hlavní partner třetí největší advokátní firmy ve městě. Lake ho před půl rokem marně žádal o práci. Navíc řídil vůz opilý.

Lake se nenávisťně vrhl do práce. Podnapilý viník nehody měl stohy pojistek, kterými jeho firma okamžitě začala Lakea bombardovat. Každý chtěl rychlé urovnání. Půl roku po advokátských zkouškách vysoudil Johnatan Lake dva miliony a šest set tisíc. Hotově, žádné dlouhodobé splátky.

Legenda praví, že postižený motocyklista mladému právníkovi -- ještě když spolu leželi v nemocnici -- slíbil polovinu vymáhaných peněz. Lake si to pamatoval a jeho kamarád dodržel slovo. Podle vyprávění Lake odkráčel s milionem a třemi sty tisíci.

Já bych se na jeho místě s takovým balíkem ztratil v Karibském moři, kormidloval vlastní plachetnici a popíjel rum.

Lake ne. Vybudoval si kancelář, naplnil ji sekretářkami, koncipienty, detektivy a posličky a dal se do soudních pří.

Pracoval osmnáct hodin denně a neváhal se soudit s kýmkoli a za cokoliv. Pilně studoval, pracoval na sobě a rychle se stal nejobávanějším soudním obhájcem ve státě Tennessee.

O dvacet let později Jonathan Lake stále ještě pracuje osmnáct hodin denně, vlastní podnik s jedenácti právníky, ale bez partnerů, má daleko víc velkých případů než kterýkoli jiný advokát a podle legendy vydělává kolem tří milionů dolarů ročně.

Tři miliony babek ročně se v Mempisu nedají jen tak utajit a Jonathan Lake zůstává stále ve středu pozornosti. Jeho legenda roste. Každý rok na tuhle fakultu nastupuje několik studentů, kteří přišli kvůli Janathanu Lakeovi. Mají zcela konkrétní sen. A několik absolventů opouští školu bez místa, protože chtějí jen kamrlík ve středu města a jmenovku na dveřích. Touží se vypracovat stejně jako Lake.

Nic bych za to nedal, že se po nocích prohánějí na motorce. Možná jsem jeden z nich. Možná že je tu naděje. Lakeova i moje.

MAXE LEUBERGA JSEM ZASTIHL ve špatnou dobu. Telefonuje, rozkládá rukama a kleje jako opilý námořník. Jde o nějaký proces v St. Paul, ve kterém má svědčit. Předstírám, že si dělám poznámky, dívám se do země a snažím se neposlouchat. Podupává nervózně nohou a trhá telefonní šňůrou.

Zavěsí.

"Držíte je pěkně pod krkem," vyhrkne na mě a sáhne do neuspořádané kupy uprostřed stolu.

"Koho?"

"Great Benefit. Pročetl jsem včera večer celou složku. Typický pojišťovací švindl." Najde na rohu stolu složku a klesne s ní do křesla. "Víte, co je debetní pojištění?"

Něco jsem o tom četl, ale doufám, že mě z toho nebude zkoušet. "Tak trochu."

"Černoši mu říkají pouliční pojištění. Tyhle laciné malé pojistky se prodávají formou podomního obchodu, ode dveří ke dveřím, zpravidla chudším lidem. Agenti, co je prodávají, přicházejí každý týden, vybírají pojistné v hotovosti proti potvrzení, ale do vlastní kapsy. Parazitují na nevzdělaných prostááčích. Když ti potom nárokují pojistné plnění, společnosti je odmítnou. Bohužel, žádné krytí proto a proto. Co se výmluv a právních klíčků týče, mají nápadů víc než dost."

"A oni se nesoudí?"

"Málokdy. Podle statistiky skončí před soudem tak jeden z třiceti případů. Tohle pojišťovací společnosti samozřejmě vědí a počítají s tím. Nezapomínejte, že se zaměřují na nižší vrstvy, na lidi, co mají strach z advokátů a právního systému."

"Co se stane, když přece jen podají žalobu?" Mávne rukou, jako kdyby se oháněl po mouše, a dva archy papíru plachtí ze stolu na podlahu. Prohne spojené dlaně a klouby prstů mu zapraskají.

"Zpravidla nic moc. I když občas dostanou docela slušnou pokutu. Sám jsem měl dva nebo tři takové případy. Ale porotám se nechce dělat milionáře z chudáků, co si kupují levné pojistky. Zamyslete se nad tím. Řekněme, že žalující strana požaduje pět tisíc dolarů na placení nemocenských účtů, jednoznačně krytých pojistkou. Ale pojišťovací společnost to odmítne. A jmění té společnosti je bratru dvě stě milionů. U soudu žádá právní zástupce poškozeného porotu, aby přírkla pět tisíc a pár milionů pokuty. Málokdy se to ale podaří. Porota většinou přírkne pět tisíc plus tak deset tisíc pokuty a pojišťovna si zase přijde na své."

"Ale Donny Ray Black umírá. A umírá proto, že nemá na transplantaci kostní dřeně, přestože má právo čerpat pojistku. Nemám pravdu?"

Leuberg se na mě spiklenecky usměje. "Jistěže ano. Za předpokladu, že vám jeho rodiče řekli celou pravdu. Což je otázka."

"Ale jestli je tady všechno v pořádku?" ptám se a ukážu prstem na složku.

Pokrčí rameny, přikývne a znovu se usměje: "Pak je to dobrý případ. Skvělý ne, ale dobrý."

"Tomu nerozumím."

"Je to jednoduché, Rudy. Žijete v Tennessee, ve státě pětimístních rozsudků. Vyšší náhrada škody se tady nedává. Poroty jsou nesmírně konzervativní. Průměrný příjem je dost nízký, takže porotcům se nechce dělat ze svých sousedů boháče. A právě v Memphisu se už vůbec nedá čekat slušný verdikt."

Vsadím se, že Jonathan Lake by ho prosadil. Možná že by mi přenechal i dílek koláče, kdybych mu ten případ přihrál. I přes kocovinu cítím, že se kolo štěstěny začíná roztáčet.

"Tak co mám dělat?" ptám se.

"Zažalovat ty parchanty."

"Nemám licenci."

"Já vím. Pošlete ty lidičky k nějakému advokátskému esu ve středu města, obvolejte pár právníků, napište stručnou zprávu pro Smoota a máte to z krku." Když zazvoní telefon, vyskočí z křesla a přisune složku přes stůl ke mně. "Je tam seznam pětaticeti podobných soudních případů. Když budete chtít, prostudujte je."

"Díky."

Mávnutím ruky mě propouští. Vycházím z jeho pracovny a Max Leuberg znovu začíná hulákat do telefonu.

STUDOVAT PODOBNÉ PŘÍPADY? Přesně tohle mi škola pěkně znechutila. Už několik let se hrabu ve starých ušmudlaných lejtrech a hledám dávné soudní případy, které mají podpořit primitivní právní konstrukce. Žádný právník, který má všech pět pohromadě, by po nich ani nevzdechl. Ale naši profesori nás neustále posílají na "lov pokladů" a přímo se v tom vyžívají. Téměř o každém z nich se dá říct, že vyučuje, protože v praxi neobstál. Nechápu, proč jsou tak přesvědčení, že právě vyhledávání zasutých případů a nesmyslné výtahy z nich je výborná průprava pro mladé právníky.

Tímhle nás trápili zejména první dva roky studia. Teď už to tak zlé není. Nevím, třeba to má i nějakou logiku. Znáám spoustu čersvých absolventů, kteří po nástupu u velkých firem šli na dva roky otročit do knihoven, právě smolit krátké výtahy ze soudních procesů.

Když dělám tuhle práci a mám kocovinu, ztrácím pojem času. Bolest hlavy sílí a ruce se třesou. Je pozdní páteční odpoledne, sedím ve své skrýši obložen knihami soudních případů podle Leubergova seznamu, když přichází Booker.

"Jak ti je?"

Má na sobě sako a kravatu. Určitě přichází z kanceláře, kde telefonoval a používal diktafon jako opravdový advokát.

"Dobře."

Podřepne vedle mě a zírá na hromadu knih: "Co je to?"

"To není na zkoušky. Jen si něco ověřuju na Smootův seminář."

"Nikdy jsi se na Smoota nepřipravoval."

"To je fakt, ale mám výčitky svědomí."

Booker vstane a opře se o desku stolu.

"Dvě věci," říká skoro šeptem. "Pan Shankle si myslí, že ten drobný incident u Brodnaxe a Speera se ututlá. Telefonoval na pár míst a ujistili ho, že to nechají plavat."

"Prima. Díky, Bookere."

"To nestojí za řeč. Myslím, že teď už klidně můžeš ven. Pokud ovšem nechceš bádát dál."

"Když, tak chvilku."

"A dál. Měl jsem s panem Shanklem delší řeč. Jdu za tebou přímo z jeho kanceláře. Zrovna teď tam žádné volné místo nemá. Přijal tři nové lidi, mě a další dva z Washingtonu, ale ještě neví, kam nás umístí. Zrovna hledá další kanceláře."

"Jsi senzační, tohle jsem ani nečekal."

"Kdybych nechtěl, tak to neudělám. Pan Shankle slíbil, že ořukne situaci a rozhodí sítě, chápeš. Zná spoustu lidí."

Jsem z toho všeho vykořeněný. Ještě před čtyřicetihodinami jsem měl naději na dobře placené místo a teď jsem odkázaný na příslib cizích lidí.

"Dík," odpovím, skousnu spodní ret a tupě zírám na své prsty.

Booker se podívá na hodinky: "Musím letět. Budeš se ráno učit na zkoušky?"

"Jasně."

"Zavolám ti." Poplácá mě po rameni a mizí.

PŘESNĚ DESET MINUT PŘED PÁTOU odcházím z knihovny a jdu po schodech do přízemí. Už nepátrám po policajtech, nemám strach, že potkám Saru Plankmoreovou ani soudního doručovatele. Neobávám se ani střetu se známými studenty. Všichni už odešli. Je pátek a právnická fakulta se vylidnila.

Oddělení umístěnek je v přední části budovy, kde sídlí děkanát a administrativa. V chůzi přejedu očima vývěsní tabuli v chodbě. Jindy tam bývá plno nabídek na volná místa -- od velkých i středních firem, soukromých i státních agentur a samostatných advokátů. Ale dnes tam není jediná zprávička. V tomhle ročním období prostě trh práce neexistuje.

Madeline Skinnerová vede oddělení pracovních nabídek už desítky let. Prosíchlá se, že jde do penze, ale jiná fáma tvrdí, že tím vyhrožuje každý rok, aby z děkana něco vyrazila. Je jí šedesát a vypadá o deset let starší. Hubená, nakrátko ostříhané šedivé vlasy, vějířky vrásek kolem očí a v popelníku na stole jako vždy dýmá cigareta. Prý kouří čtyři krabičky denně. Je to o to pikantnější, že na fakultě se nesmí vůbec kouřit. Nikdo však nenašel odvahu to Madeline říct. Má tady silnou pozici a velký vliv. Nabízí volná místa. Kdyby nebyla místa, nebyla by ani škola.

Madeline je profesionál každým coulem. Zná ty správné lidi u správných firem. Našla místa spoustě těch, kteří teď pro své firmy najímají nové síly, a je neodbytná. Když velké firmy chtějí přijímat jen absolventy špičkových univerzit, je Madeline schopná zavolat rektorovi a stěžovat si. Rektor potom navštíví velké firmy v centru města, poobědvá s jejich šéfy a zjedná nápravu. Madeline ví o každé nové pracovní příležitosti v Memphisu a má dokonalý přehled o situaci ve firmách.

Ale má to stále těžší. Diplomovaných právníků je moc. A Memphiská státní není Harvard ani Yale.

Madeline stojí u chladiče pitné vody a dívá se na dveře, jako kdyby mě čekala.

"Nazdar, Rudy," řekne chraplavě. Je sama, všichni ostatní už odešli. V jedné ruce drží šálek vody, v druhé tenkou cigaretu.

"Zdravíčko," odpovídám s úsměvem nejšťastnějšího kluka na světě.

Ukáže šálkem na dveře své kanceláře: "Pojďte na kus řeči."

"Rád," řeknu a vejdu za ní dovnitř. Zavře dveře a ukáže očima na křeslo. Usednu a ona se opře o kraj křesla za svým stolem.

"Den blbec, co?" začne, jako by věděla o všem, co se stalo v posledních čtyřiaadvaceti hodinách.

"Už jsem zažil lepší."

"Mluvila jsem ráno s Loydem Beckem," řekne pomalu.

Chcípni mrzáku, přeju mu v duchu.

"A co říkal?" pokouším se hrát nezájem.

"Hned jak jsem se včera večer doslechla o té fúzi, myslela jsem na vás. Jste jediný absolvent, kterého jsme umístili u Brodnaxe a Speera. Měla jsem starost, co s vámi bude."

"A co vám řekl?"

"To splynutí proběhlo rychle. Znáte to, prý jedinečná příležitost a tak dál."

"Dostal jsem stejnou hlášku."

"Potom jsem se ho ptala, kdy to oznámili vám. A on mi začal vykládat o dvou partnerech, co se vás pokoušeli několikrát volat, ale telefon byl údajně vypnutý."

"Je vypnutý už čtyři dny."

"No nic. Tak jsem ho požádala, aby mi faxem poslal kopie veškeré korespondence mezi firmou Brodnax a Speer a Rudym Baylorem ohledně fúze a vašeho osudu po ní."

"Vždyť se mnou vůbec nepočítá."

"Já vím. Přiznal to. Podraz je, že nehnuli ani prstem, aby té fúzi zabránili."

"To je pravda, neudělali nic." Je moc příjemné mít Madeline na své straně.

"Tak jsem mu dopodrobna vysvětlila, že to je ošklivý podraz na našeho absolventa. Porafali jsme se pořádně, to vám povím."

Bezděčně se usmívám. Je mi jasné, kdo ten slovní souboj vyhrál.

"Beck přísahal, že si vás chtěli nechat. Tomu můžu a nemusím věřit, ale vysvětlila jsem mu, že tohle s tebou měli probrat dávno předtím. Jste student, brzy budete absolvent a potřebujete peníze. Řekla jsem mu, že jeho firma je jen upocená robotárna. Dala jsem mu jasně najevo, že otroctví už dávno zrušili. Nemůže tě jen tak vyhodit nebo někam přeartovat jako nějaký inventář."

Bravo, děvče. Mluvíte mi z duše.

"Praštila jsem s telefonem a zašla za děkanem. Děkan volal Donalda Huceka, partnera Tinleyho Britta. Párkrát spolu mluvili a Hucek přišel se stejnou písničkou -- Beck si vás chtěl nechat, ale prý nesplňujete nároky, které má Tinley Britt na své nové zaměstnance. Děkan tomu nechtěl věřit a Hucek mu slíbil, že se podívá na vaše výsledky a záznamy."

"U Trenta & Brenta pro mě není místo," pronesu tónem člověka, který si může vybrat z mnoha jiných nabídek.

"Hucek si to myslí také. Řekl, že Tinley Britt by to raději vzdal."

"Dobře," přitakám, protože mě nic chytřejšího nenapadá. Ona stejně ví, že jsem úplně zdrcený.

"U Tinleyho Britta máme malý vliv. Za poslední tři roky zaměstnali jen pět našich absolventů. Vyrostli tak, že se na ně nedá naléhat. Mezi námi, já bych tam pracovat ani nechtěla."

Snaží se mě utěšit, abych si myslel, že je pro mě lepší být bez místa. No ano, kdo by stál o Trenta & Brenta, když

dávají nástupní plat padesát tisíc babek ročně?

"Tak co podnikneme?" ptám se.

"Nevím," přiznává. "Vlastně není co." Podívá se do poznámek. "Volala jsem všem známým. Bylo tady místo zástupce veřejného obhájce, na poloviční úvazek za dvanáct tisíc ročně, ale už dva dny je obsazené. Dala jsem tam Halla Pasteriniho. Znáte ho? Zaplat'pánbů. Konečně sehnal flek."

On ano. Ale co já? Na mě pánbůh zapomněl.

"A pak jsou tady dvě slušné nabídky na místa podnikových právníků u menších firem. Ale v obou případech požadují advokátské zkoušky."

Ty jsou až v červenci. Většinou každá firma přijímá nové spolupráce okamžitě po absolutoriu, platí je, připraví si je na zkoušku a oni ji udělají už za pochodu.

Madeline pokládá svoje poznámky na stůl. "Budu se dál pít. Třeba se něco najde."

"Co bych měl dělat já?"

"Začít klepat na dveře. V tomhle městě je tři tisíce právníků. Většinou pracují sami nebo v malých firmičkách po dvou třech lidech. Nespolupracují s námi, takže je neznáme. Vyhledejte je. Já bych začala u malých skupin tak do tří čtyř advokátů. Nabídněte jim, že převezmete a dotáhnete do konce ležáky--"

"Ležáky?"

"Ano. Každý právník jich má štos. Skladuje je někde v koutě, a čím déle tam leží, tím hůř páchnou. Jsou to případy, které neměli nikdy brát."

Tyhle věci nás ve škole neučili.

"Můžu se na něco zeptat?"

"Jistě. Na všechno."

"Jak často dáváte v poslední době tuhle radu, klepat na dveře?"

Krátce se usměje a nahlédne do papírů: "Máme tak patnáct absolventů bez umístění."

"Takže zatímco tady mluvíme, pobíhá těch patnáct po ulicích."

"Možná. Těžko říct. Můžou mít i další plány, všichni se mi nesvěřují."

Je pět pryč a ona chce jít domů.

"Díky, paní Skinnerová. Za všechno. Je milé vědět, že se o mě někdo stará."

"Budu hledat dál, slibuju. Zastavte se příští týden."

"Zastavím. Díky."

Vracím se nepozorovaně do své studijní skrýše.

ŠESTÁ KAPITOLA

DŮM SLEČNY BIRDSONGOVÉ JE v Midtownu, starší a blahobytné městské čtvrti, jen pár kilometrů od právnické fakulty. Ulici, kde bydlí, lemují staré duby a vytvářejí příjemné zelené ticho. Některé ze zdejších domů jsou moc hezké, mají udržované trávníky a na příjezdových cestách se lesknou luxusní vozy. Jiné vypadají skoro opuštěné a smutně vyhlížejí zpoza hustých větví neudržovaných stromů a přebujelého křoví. Dům ve viktoriánském stylu patřící slečně Birdie je z přelomu století, postavený z bílých cihel a s širokou verandou, která na jednom konci mizí z dohledu.

Potřebuje novou střechu a fasádu, zahrada volá po údržbě. Okna jsou zašlá a okapy ucpané listím, ale i tak je znát, že tu někdo bydlí a snaží se všechno udržovat. Příjezd lemují přerostlý živý plot. Zaparkuji za špinavým, asi deset let starým cadillakem.

Když vystupuji na verandu a rozhlížím se do stran po velkém psovi s vyceněnými zuby, zavrzájí pode mnou prkna. Je pozdě, málem tma a na verandě není žádné světlo. Těžké dřevěné dveře jsou doširoka otevřené a za nimi vidím malou předsíňku. Nemohu najít tlačítko zvonku, a tak jemně zaťukám na prosklené dveře. Zatajím přitom dech, ale štěkot se neozve.

Žádný zvuk, žádný pohyb. Zaťukám trochu hlasitěji.

"Kdo je to?" ozve se známý hlas.

"Slečna Birdie?"

V předsínce se někdo pohne a rozsvítí světlo. Slečna Birdie má na sobě stejné bavlněné šaty jako včera v klubu důchodců.

"To jsem já, Rudy Baylor. Student práv, se kterým jste včera mluvila."

"Rudy!" Je nadšená, že mě vidí. Na okamžik zrozpačitím a najednou cítím lítost. Žije tady v tom monstrózním domě sama, bez rodiny. Vrcholnou událostí dne je pro ni péče o staré opuštěné lidi, kteří se scházejí na oběd a pár písni. Slečna Birdie Birdsongová je nesmírně osamělá osoba.

Spěšně odemkává prosklené dveře. "Pojďte dál, jen pojdte dál," opakuje bez vyptávání, vede mě za loket z předsíně chodbou a cestou rozsvěcuje. Stěny domu zdobí tucty starých rodinných fotografií. Koberce jsou prošoupané a plné prachu. Je cítit zatuchlý pach plísně, celý dům zoufale volá po generálním úklidu a renovaci.

"To je od vás milé, že jste se zastavil," švitoří sladce a stále mně tiskne paži. "Pobavil jste se mezi námi včera?"

"Ano, madam."

"A nechcete přijít zase?"

"Už se těším."

Zaparkuje mě u kuchyňského stolu.

"Kávu, nebo čaj?"

"Kávu," řeknu a rozhlížím se po místnosti.

"Mléko nebo cukr?" ptá se a sahá do ledničky.

"Stačí černá."

Nalije vodu do konvice, připraví šálky a usedne ke stolu naproti mně. Usmívá se od ucha k uchu. Jsem její svátek.

"Jsem tak šťastná, že vás vidím," řekne snad třikrát nebo čtyřikrát.

"Máte kouzelný domov, slečno Birdie," pronesu a vdechnu nevětraný vzduch.

"Ach, díky. Thomas a já jsme ho koupili před padesáti lety."

Hrnce, pánve, dřez a baterie, sporák i opékač topinek, to všechno je nejméně čtyřicet let staré. Lednice je asi tak ročník jedenašedesát.

"Thomas umřel před jedenácti roky. Vychovali jsme tu dva syny, ale radši bych o nich nemluvila." Její veselá tvář se na vteřinu zachmuří, ale vzápětí se znovu usmívá.

"Jistě. Jistěže ne."

"Mluvme o vás," řekne. Tomuhle tématu bych se zase raději vyhnul já.

"Ano, proč ne?" Určitě se začne vyptávat.

"Odkud jste?"

"Narodil jsem se tady, ale vyrůstal jsem v Knoxville."

"To je milé. A kde jste studoval?"

"V Austin Peay."

"Kdeže?"

"V Austin Peay. To je malá státní škola v Clarksville."

"Milé. A proč jste si vybral ke studiu práv Memphiskou státní?"

"Je to dobrá škola a taky se mi líbí Memphis." Ve skutečnosti to bylo úplně jinak. Jednak mě Memphiská státní přijala a jednak jsem si ji mohl dovolit.

"To je milé. Kdy absolvujete?"

"Už za pár týdnů."

"Báječné, potom už budete opravdový advokát. Kam půjdete pracovat?"

"No, ještě jsem se nerozhodl. Poslední dobou jsem hodně uvažoval, že si vyvěším ceduli, víte, že si založím vlastní kancelář. Mám rád nezávislost a nevím, jestli bych mohl pracovat pro někoho jiného. Rád bych šel svou vlastní cestou."

Upřeně na mě hledí a úsměv jí zmizí z tváře. Hypnotizuje mě očima. Je zmatená.

"No to je báječné," řekne konečně a vyskočí, aby připravila kávu.

Jestli je ta milá malá paní několikanásobná milionářka, dokáže to skrývat znamenitě. Stůl pod mými lokty má hliníkové nohy a vršek tvoří ošumělá umakartová deska. Všechno nádobí, spotřebiče, vybavení a zařízení se kupovalo před desítkami let. Žije v zanedbaném domě a jezdí ve starém autě. Na komorníky ani služby to nevypadá. Žádné rozmazlené malé psíky taky nevidím.

"To je ale milé," utrousí znovu, když staví dva šálky na stůl. Nekouří se z nich. Ten můj je sotva teplý. Káva je slabá, vyčichlá a bez chuti.

"Dobrá káva," zamlaskám.

"Díky. Takže se chystáte otevřít si vlastní malou advokátní kancelář?"

"Přemýšlím o tom. Ze začátku to nebude snadné, ale když budu tvrdě pracovat a vyjdu lidem vstříc, budu mít klientů dost."

Upřímně se usměje a pomalu vrtí hlavou.

"To je ale skvělé, Rudy. Taková odvaha. Myslím, že tahle profese potřebuje víc mladých lidí, jako jste vy."

Jsem ten poslední, koho by právníčina potřebovala -- jen další hladový mladý sup, který se potlouká po ulicích a pase po procesech, aby z nešťastných klientů vyždímal pár babek.

"Možná se ptáte, proč jsem tady," prohodím a srkám kávu.

"Jsem tak ráda, že jste přišel."

"Ano, taky vás moc rád zase vidím. Ale chtěl bych si promluvit o vaší závěti. V noci jsem nemohl usnout, protože mám starost o vaši pozůstalost."

Zvlhly jí oči. Tohle ji dojalo.

"Víte, pár věcí mě obzvlášť zneklidňuje," vysvětluji s ustaraným výrazem zkušeného právníka. Vyjmu z kapsy pero, jakože jsem kdykoli připraven začít si dělat poznámky. "Tak především -- a odpusťte, že to řeknu -- ale vážně mě trápí, když vidím, jak můj klient podniká tak drsná opatření proti rodině. Myslím, že tohle je něco, co bychom měli prohodit a promyslet do všech detailů." Stiskne rty, ale neřekne nic. "Zadruhé -- a znovu se vám omlouvám -- ale jsem právník a musím se o tom zmínit. Pro mě opravdu není snadné sepsat závěť nebo jiný dokument, který převádí tak značný majetek na osobu, kterou znáte jen z televize."

"Je to boží muž," pronese procítěně slečna Birdie na obhajobu cti pátera Kennetha Chandlera.

"Já vím, dobrá. Ale proč mu dávat všechno, slečno Birdie? Proč ne dvacet pět procent, to je přece slušné?"

"On má hodně mimořádných výdajů. A jeho letadlo stárne. Vyprávěl mi o tom."

"Jistě, ale Bůh od vás přece neočekává, že budete financovat reverendův úřad, nebo snad ano?"

"Co mně říká náš Pán, je prosím moje soukromá věc."

"Samozřejmě že je. Mám stejný názor a jsem si jist, že to víte. Ale mnoho takových kazatelů už dopadlo špatně, slečno Birdie. Byli přistiženi s milenkami, rozhazovali miliony za luxusní domy, auta, cestování a drahé obleky. Spousta z nich jsou gauneré."

"On není gauner."

"To já ani netvrdím."

"Ale myslíte si to, že?"

"Ani to ne," řeknu a dlouze se napiju. Ještě se nezlobí, ale moc do toho nechybí. "Jsem tady jako váš advokát, slečno Birdie, nic víc. Požádala jste mě, abych vám vyhotovil závěť, a je mou povinností zabývat se vším, co s ní souvisí. Beru svou zodpovědnost vážně.

Vrásky kolem úst se uvolní a výraz očí znovu změkne.

"To je milé," dodá.

Domnívám se, že hodně starých bohatých lidí, jako je slečna Birdie, zvláště těch, co prožili léta krize, by své peníze zuřivě střežilo pomocí účetních, právníků a protivných bankéřů. Slečna Birdie ne. Je naivní a důvěřivá jako chudá vdova, co žije z důchodu. "On ty peníze potřebuje," říká, napije se kávy a podezřívavě mě sleduje.

"Můžeme o nich mluvit?"

"Proč chcete vy právníci vždycky mluvit o penězích?"

"Z jednoho prostého důvodu, slečno Birdie. Když nebudete opatrná, schramstne velký kus vašeho majetku stát. Určité věci jde s penězi podniknout hned teď. Stačí promyšlená alokace majetku a mnoha daním se vyhnete."

"Tomu já nerozumím, to jsou právnícké kličky."

"Ale od toho jsem tady já, slečno Birdie."

"A nechcete vy náhodou dostat do závěti svoje jméno?" vyjede po mě podrážděně.

"Jistěže ne!" Snažím se vypadat pohoršeně a nedat najevo, že mě v podstatě prohlédla.

"Advokáti se vždycky pokoušejí dostat svoje jména do mých závětí."

"To mě mrzí, slečno Birdie. Mezi advokáty je hodně darebáků."

"Přesně tohle říká reverend Chandler."

"O tom jsem skálopevně přesvědčen. Podívejte, nechci vědět všechny podrobnosti, ale nemohla byste mi říct, jestli jsou ty peníze v nemovitostech, akciích, dluhopisech, hotově, nebo v jiných investicích? Když chci naplánovat alokaci majetku, potřebuju vědět, kde ty peníze jsou."

"Jsou všechny na jednom místě."

"Dobrá, kde?"

"V Atlantě."

"V Atlantě?"

"Ano. To je dlouhá historie, Rudy."

"Tak mně ji povězte."

Na rozdíl od naší včerejší rozmluvy v Cypřišové zahradě má teď slečna Birdie dost času. Nemá jiné povinnosti. Není tady Bosco, nemusí organizovat oběd ani soudcovat při stolních hrách.

Zamyšleně otáčí šálkem kávy a upřeně hledí do stolu.

"Tohle neví nikdo, jen já," promluví tak tiše, že je slyšet zacvakání jejího umělého chrupu. "A v Memphisu už vůbec nikdo."

"Proč ne?" ptám se možná až příliš horlivě.

"Moje děti o tom nevědí."

"Oni nevědí o penězích?" ptám se nechápavě.

"Vědí jen o části peněz. Thomas tvrdě pracoval a hodně jsme šetřili. Když před jedenácti lety umřel, zanechal mi asi sto tisíc dolarů na úsporách. Moji synové, a hlavně jejich ženy si myslí, že teď už to je pětkrát víc. Ale o Atlantě nevědí. Dáte si ještě kávu?" Už je na nohou.

"Ano." Vezme můj šálek, nasype do něho půl čajové lžičky kávy, zalije vlažnou vodou a vrací se ke stolu. Nábožně míchám slabounkou břečku, jako kdyby to bylo exotické cappuccino.

Naše oči se setkají a já jsem plný soucitu. "Podívejte, slečno Birdie, jestli je to moc bolestivé, tak to můžeme přeskočit a soustředíme se na to nejdůležitější."

"Je to celé jmění. Proč by to mělo být bolestivé?"

Ano, přesně to si myslím i já.

"Dobře. Tak mi alespoň naznačte, jak jsou ty peníze investované. Zvláště mě zajímají nemovitosti." To je pravda. Hotovost a další snadno zpeněžitelné investice se zdaňují nejvyšší sazbou a ze všeho nejdřív. Potom teprve přicházejí na řadu nemovitosti, pro které platí naopak nejnižší sazba daně. Moje otázky nepramení z pouhé zvědavosti.

"Nikdy jsem nikomu o těch penězích neřekla," odpoví stále ještě tichým hlasem.

"Ale včera jste mi tvrdila, že s Kennethem Chandlerem jste o nich mluvila."

Nastane dlouhá pauza a její šálek rotuje po umakartu.

"Ano, myslím, že mluvila, ale neřekla jsem mu všechno. Možná jsem i trošku zalhala. Ale určitě jsem mu nesvěřila, jak jsem k nim přišla."

"Dobře. A jak jste k nim tedy přišla?"

"Jsou po mém druhém manželovi."

"Po vašem druhém manželovi?"

"Ano, po Tonym."

"Thomas a Tony?"

"Ano. Asi dva roky po Thomasově smrti jsem se provdala za Tonyho. Byl z Atlanty. Když jsme se poznali, projížděl zrovna Memphisem. Střídavě jsme spolu žili a nežili, pět let to trvalo, pořád jsme se hádali. Potom odjel a vrátil se domů. Byl to povaleč a šel po mých penězích."

"Z toho jsem zmatený. Říkala jste, že peníze pocházely od Tonyho."

"Pocházely, ale on o tom nevěděl. To je dlouhá historie. Šlo o nějaké dědictví a pozůstalost, o které jsme Tony ani já

neměli tušení. Měl bohatého bratra, byl to blázen, celá jejich rodina je střelená, vážně. Tony těsně před svou smrtí zdědil po svém bláznivém bratrovi velký majetek. Dva dny před tím, než Tony odešel na věčnost, umřel jeho brácha na Floridě. Tony nezanechal závět, nic, jenom vdovu. To jsem já. A tak mě naši právníci z velké advokátní firmy v Atlantě a řekli mi, že podle zákonů státu Georgia mně patří spousta peněz."

"Kolik peněz?"

"Šíleně moc, mnohem víc, než mi nechal Thomas. Nikdy jsem o tom nikomu neřekla. Až teď. Necháte si to pro sebe, Rudy, vidíte?"

"Slečno Birdie, jsem přece váš právník. Jsem pod přísahou. Musím zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které mi můj klient svěřil."

"To je dobře."

"Proč jste o penězích neřekla svému předešlému právníkovi?"

"Tomu? Nevěřila jsem mu. Oznámila jsem mu jen, kolik a komu chci odkázat, ale víc jsem mu neprozradila. Jakmile by zjistil, že mám hodně peněz, chtěl by, abych mu taky něco odkázala."

"Takže celou pravdu jste mu neřekla?"

"Nikdy."

"Ani kolik máte?"

"Ne."

Jestli správně počítám, obsahovala její dosavadní poslední vůle odkazy v celkové částce dvacet milionů. Tuhle sumu předešlý advokát znát musel. Otázka tedy zní, kolik peněz dohromady má ta vzácná malá stařenka?

"Nechtěla byste mi povědět, kolik to dělá?"

"Možná zítra, Rudy. Možná zítra."

Odcházíme z kuchyně a zamíříme na zadní dvorek. U růžových keřů je nová vodní fontána, kterou mi chce ukázat. Nadšeně ji obdivuji.

Teď už je mi to jasné. Slečna Birdie je bohatá stará žena, ale nechce, aby to kdokoli věděl, zvláště ne její rodina. Vždycky byla slušně finančně zajištěná, a proto teď, jako osmdesátiletá vdova, nechce vzbudit podezření, že má víc než přiměřené úspory.

Sedíme na železnými ornamenty zdobených lavičkách a v soumraku usrkáváme studenou kávu, až konečně shromáždím dost výmluv k tomu, abych mohl uniknout.

ABYCH SI MOHL DOVOLIT jakžtakž blahobytný životní styl, pracoval jsem celé tři předcházející roky jako barman a číšník u Jogína, v oblíbeném studentském lokálu hned vedle školy. Podnik proslul šťavnatými hamburgery s cibulí a dobře chlazeným pivem. Je tu věčně plno, takže osm hodin práce uběhne jako nic. Džbáněk vodnatého, lehkého piva stojí během pondělního televizního fotbalového přenosu dolar, jinak je za dva.

Majitelem je jeden ochlasta jménem Prince Thomas. Má culíka, bujné tělo a ještě bujnější ambice. Prince je po městě známý jako falešná pětka. Rád se předvádí a vídá sám sebe v novinách a na obrazovce. Dává dohromady party hospodských povalečů a pořádá soutěže v polévání pivem. Posílá městu petice, aby směl mít otevřeno celou noc, a radnice mu oplácí žalobami za různé hříchy. Prince se v neřestech přímo vyžívá. Miluje je, obklopuje se podobnými typky a snaží se je legalizovat.

Majitel se o provoz Jogína nijak zlášť nestará. My, zaměstnanci, dodržujeme pracovní dobu, dělíme se o spropitné a nemáme nad sebou žádný přísný dohled. Tak složitě to není. Stačí dostatečná zásoba piva a hovězího v kuchyni -- a podnik běží překvapivě dokonale. Prince se stará především o hosty. Rád zdraví hezké mladé studentky a ukazuje jim, do kterého boxu si mají sednout. Flirtuje s nimi a vůbec ze sebe dělá kašpara. Rád sedává poblíž velké televize a bere sázky na zápasy. Je to tělnatý chlap s tlustými pažemi a občas zasáhne, aby zabránil rvačce.

Prince má i své temnější já. Proslýchá se o něm, že je zapletený do kuplířství. Kluby "nahore bez" vznikají v Memphisu jako houby po dešti. V novinách psali, že se Prince spolčil s podsvětím. On sám byl souzený dvakrát, jednou za hazardní hry a podruhé za neoprávněný příjem sázek. Ale obě poroty se nebyly schopné dohodnout. Po třech letech práce u něj jsem přesvědčený o dvou věcech. Zprvu, Prince stahuje v Jogínovi většinu hotovosti z tržby, což dělá přinejmenším dva tisíce týdně, tedy sto tisíc ročně. Zadruhé, Prince používá Jogína jako zástěrku pro svoje malé zkorumpované impérium. Pere v něm špinavé peníze a každým rokem vykazuje kvůli daním ztráty. Pod hostinským sálem má tajnou kancelář, místnost bez oken, kde se schází se svými kumpány.

Ale to není moje starost. Ke mně se zachoval dobře. Beru pět dolarů za hodinu a pracuju tak dvacet hodin týdně. Naši zákazníci jsou studenti a spropitné nestojí za řeč. Během zkoušek si mohu přehodit služby. Denně se tu zastaví nejméně pět studentů, kteří hledají práci, a proto jsem šťastný, že ji mám.

Ať je to s Jogínem jak chce, stejně je to skvělá studentská hospůdka. Před lety ji Prince nechal vyzdobit a zařadit šedomoďre, v barvách Memphiské státní, na stěnách všude visí klubovní vlajky a zarámované fotografie sportovních hvězd. Z fakulty je to sem pár kroků, je tu věčně plno, mládež si povídá, směje se a flirtuje celé hodiny.

Dnes večer můj šéf sleduje zápas. Baseballová sezóna teprve nedávno začala, ale Prince už je skálopevně přesvědčený, že Braves vyhraji svou skupinu. Sází na všechno, ale Braves jsou jeho favoriti. Nezáleží, s kým nebo kde hrají, kdo nadhazuje nebo kdo se zraní, Prince jim vždy fandí do roztrhání těla.

Dnes večer sloužím za hlavním barem a mojí hlavní povinností je, aby majitelova sklenice s rumem a tonikem nevyschla. Zafičí, když Dave Justice odpálí míček, a potom kasíruje peníze od nějakého kluka ze studentského spolku. Vsadil se, kdo doběhne rychleji na domácí metu -- Dave Justice nebo Barry Bonds.

Jsem rád, že dnes večer nemusím obsluhovat stoly. Hlava mě ještě bolí a pohyb mi nedělá dobře. Navíc za barem se dá z mrazáku příležitostně uzmout dobré pivo v zelených plechovkách, Heineken a Moosehead. Prince počítá s tím, že

mu jeho barmani něco málo štípnou.

Tohle míso mi bude asi chybět. Nebo ne?

Přední box se plní známými tvářemi, kterým bych se raději vyhnul. Jsou to moji kolegové, studenti posledního ročníku, pravděpodobně už mají všichni práci.

Pro chudého studenta není špatné být barmanem a číšníkem. Zvlášť v Jogínovi, kde je to trochu i prestižní záležitost. Ale už za měsíc, po absolutoriu, se všechno změní. Pak budu něco mnohem podřadnějšího než student, který bojuje o místo na slunci. Stanu se obětí, položkou ve statistice, dalším absolventem práv, který propadl sítím profese.

SEDMÁ KAPITOLA

UPŘÍMNĚ ŘEČENO, ani si nevzpomínám, podle kterých kritérií jsem vybral jako první možnou kořist Advokátní kancelář Aubrey H. Long a spol. Myslím si, že to asi mělo něco společného s jejich milým a nepodbízivým inzerátem ve Žlutých stránkách. Obsahoval i černobílou zrnitou fotografii pana Longa. Právníci, stejně jako chiropraktici, mívají tentýž zlovyk. Vylepují svoje tváře všude, kde to jen je možné. Long se jevil jako seriózní chlapík kolem čtyřicítky a na rozdíl od většiny zarputilců v Seznamu advokátů se i docela sympaticky usmíval. Věděl jsem, že jeho kancelář zaměstnává čtyři právníky a zaměřuje se na autonehody, úrazy a pojistné spory. Zastupuje své klienty a nebere od nich nic, dokud nevyšoudí náhradu.

Zatraceně, někde začít musím. Sídli ve středu města v malé ohavné cihlové budově s neplaceným parkovištěm hned vedle. To bezplatné parkování avizovali i ve Žlutých stránkách. Když vejdu do dveří, zacinká zvonek. Malá zavalitá žena, která sedí u neuklizeného kancelářského stolu, mě neochotně až pohrdavě zdraví. Vyrušil jsem ji z psaní na stroji.

"Co pro vás mohu udělat?" ptá se, ale tlusté prsty se zarazí jen pár centimetrů od klávesnice.

Sakra, to nebude lehké. Donutím se k úsměvu.

"Rád bych mluvil s panem Longem, jestli je to možné."

"Je u federálního soudu," řekne a dva prsty udeří do kláves. Krátké slovo je na světě. Ne jen tak ledajaký soud, ale federální! Když má nějaký "nic moc" právník jako Aubrey Long případ u federálního soudu, je nabitelný, že chce, aby to každý věděl. Jeho sekretářka má příkaz to šířit do éteru. "Co pro vás mohu udělat?" opakuje.

Rozhodl jsem se být tvrdě upřímný. Lest a kličkování musí stranou, i když ne nadlouho.

"Jmenuji se Rudy Baylor, studuji třetím rokem na Memphiské státní, kde budu brzy absolvovat, a rád bych... tedy... vlastně hledám práci."

Jízlivě se usměje, dá ruce z kláves, otočí se s židlí, aby byla celou tvář ke mně, a zavrtí mírně hlavou.

"My nenajímáme," prohlásí s jistým uspokojením jako nějaký předák z rafinerie.

"Rozumím. Mohu tu nechat nabídku a dopis pro pana Longa?"

Štítivě bere mé písemnosti, jako by byly nasáklé močí, a pohodí je na svůj stůl.

"Dám je k těm ostatním."

Ještě jsem schopen se zahihňat a usmát.

"Už je nás tu hodně?"

"Řekla bych tak v průměru jeden denně."

"No dobře. Promiňte, že jsem vás zdržel."

"Nic se nestalo," zahuhlá a vrací se k psaní. Vycházím z budovy a za zády pořád slyším zuřivý klapot stroje.

Nabídkových dopisů mám dost. Psal jsem je celý víkend a dopodrobna promyslel, kam všude je v týdnu roznesu. Příliš velké naděje si nedělám, ale rozhodl jsem se tomu věnovat celý měsíc. Dvě až tři malé firmy denně, pět dní v týdnu, až do závěrečných zkoušek. Co potom? To se teprve uvidí. Booker přemluvil Marvinu Shanklea, aby se poptával na volná místa v právnícké branži. A Madeline Skinnerová zrovna teď možná telefonuje a přesvědčuje někoho, aby mě vzal.

Třeba se něco vyvrbí.

Má druhá zastávka je tříčlenná firma dva bloky od té první. Naplánoval jsem si cestu tak, abych se mohl rychle přesunout od jednoho odmítnutí k druhému. Žádné plýtvání časem.

Nunley, Ross & Perry je firma bez specializace. Tvoří ji tři chlapíci něco přes čtyřicet, kteří nemají žádné společníky ani pomocné úředníky. Vypadá to, že dělají hodně do nemovitostí, což je obor, který mě vůbec nebaví, ale teď si vybírat nemohu. Kancelář sídlí ve třetím patře moderní betonové budovy. Výtah je pomalý a je v něm horko.

Přijímací hala je kupodivu hezká, s orientálním kobercem na parketové podlaze. Na skleněném kávovém stolku leží výtisky obrázkových časopisů. Sekretářka zavěsí telefon a usměje se: "Dobré ráno. Co pro vás mohu udělat?"

"Rád bych mluvil s panem Nunleym."

Stále s úsměvem nahlédne do tlusté knihy návštěv uprostřed svého čistého pracovního stolu.

"Máte smlouvenou schůzku?" ptá se, i když dobře ví, že nemám.

"Ne."

"Rozumím. Pan Nunley je momentálně velmi zaneprázněn." Minulé léto jsem pracoval v advokátní kanceláři, a proto vím předem, že pan Nunley bude velmi zaneprázněn. To patří k věci. Žádný právník na světě nepřizná, že není zavalen prací.

Mohlo by to být horší. Třeba kdyby byl dnes ráno taky u federálního soudu.

Roderic Nunley je podle seznamu právníků ředitelem firmy a absolventem Memphiské státní. Snažil jsem se útočit především na bývalé studenty naší fakulty.

"Já si rád počkám," říkám s úsměvem. Ona se také usměje. Všichni se usmíváme. V krátké chodbě se otevrou dveře a k nám zamíří muž bez saka s vyhrnutými rukávy košile. Zvedne oči, uvidí mě, a najednou jsme jen pár kroků od sebe. Podává složku usmávající se sekretářce.

"Dobré ráno," pozdraví mě. "Mohu pro vás něco udělat?" Má zvučný hlas, který zní přátelsky.

Sekretářka se chystá něco říct, ale já ji předejdu: "Potřeboval bych mluvit s panem Nunleym."

"To jsem já," prohlásí a podává mi ruku. "Rod Nunley."

"Já jsem Rudy Baylor," potřesu mu pevně rukou. "Student třetího ročníku na Memphiské státní, těsně před absolutoriem. Chtěl bych s vámi mluvit o místě." Ještě si potřásáme rukama, ale při zmínce o zaměstnání jeho stisk ochabne.

"Já vím, hledáte práci." Šlehne vyčítavým pohledem po sekretářce.

"Ano, pane. Prosím, věnujte mi deset minut. Víím, že máte hodně práce."

"Jasně, víte, zrovna dělám písemné svědectví a pak jdu k soudu." Podívá se na mě, na sekretářku a potom na hodinky. Ale v jádru je dobrák, žádná hroší kůže. Možná jednoho dne, a ne tak dávno, stál na mém místě. Prosím očima a podávám mu tenkou složku se svým nabídkovým dopisem.

"Tak dobrá, jistě, pojďte dál. Ale jenom na minutku."

"Brnknu vám za deset minut," pospíší si sekretářka, aby si to vyžehlila. Jako všichni zaměstnaní právníci mrkne na hodinky, vteřinu je sleduje a potom jí vážně odpoví: "Ano, deset minut maximum. A zavolejte Blanche, že možná přijdu o pár minut později." Zvládli to docela pěkně, ti dva. Vyhoví mi, ale tak, abych dlouho nezacláněl.

"Pojďte za mnou, Rudy," vyzve mě s úsměvem. Jdeme chodbou a já se mu lepím na záda.

Má čtvercovou kancelář, jejíž celou stěnu za pracovním stolem zabírá knihovna, a proti dveřím je zed' ověšená jeho trofeje. Přelétnu očima četná záramovaná vysvědčení a diplomy -- členství v Rotary klubu, vedoucí skautů, advokát měsíce, nejméně dva vysokoškolské diplomy, fotografii Roda s rudolícím politikem, členství v Obchodní komoře. Ten chlap by záramoval i účtenku z hospody.

Když usednu před jeho masivní pracovní stůl v americkém stylu, slyším tikot hodin.

"Promiňte, jestli jsem přišel nevhod," začnu, "ale já vážně potřebuji práci."

"Kdy absolvujete?" zeptá se opřený o lokty.

"Příští měsíc. Víím, že přicházím pozdě, ale mám k tomu závažný důvod." A vyklopím mu historii s místem u Brodnaxe a Speera. Když jsem se dostal k pasáži o Tinleym Brittovi, zahrál jsem na strunu Rodovy nechuti k velkým firmám. Mezi relativně malými rybami, jako je on, a nafoukanými panáky z velkých firem v mrakodrapech panuje přirozená rivalita. Trochu jsem svůj příběh přikrášlil. Tvrdil jsem, že Tinley Britt se mnou chtěl mluvit o práci, ale já že prostě nemohu pro velkou firmu pracovat. Je mi to proti srsti. Jsem příliš nezávislý. Chci zastupovat lidi, ne velké podniky.

Celé to trvalo méně než pět minut.

Zdá se, že umí poslouchat, i když ho trochu znervózňuje zvonění telefonů v sousední místnosti. Ale ví, že mě nezaměstná. Jen čeká, až uplyne mých deset minut.

"To je ale podraz," řekne soucitně, když domluví.

"Snad je to tak lepší," dodám jako obětní beránek. "Ale jsem připravený nastoupit. Patřím k nejlepším z ročníku a hrozně mě baví dělat nemovitosti. Vybral jsem si o nich dva přednáškové kursy a mám z obou dobré známky."

"Nemovitosti děláme hodně," říká samolibě, jako by to byl největší kšeft na světě. "A soudní pře," dodá a nadme se pýchou ještě víc. Je to jen dobrý a výkonný úředník, možná i moc dobrý. Určitě bere i slušné peníze. Ale chce, abych se myslel, že je uznávaný rváč a postrach soudních síní. Tohle advokátské chlubení taky patří k věci. Nepotkal jsem mnoho právníků, ale všichni mi dávali najevo, jací jsou v soudní síni borci.

Můj čas vypršel.

"Pracoval jsem celých sedm let studií. Od rodiny ani cent."

"Co jste dělal?"

"Všechno. Momentálně dělám v Jogínovi, číšníka i za barem."

"Vy jste barman?"

"Ano, pane. Kromě jiného jsem i dobrý barman."

Drží v ruce moje papíry.

"Jste svobodný," řekne pomalu. Má to tam černé na bílém.

"Ano, pane."

"Žádná vážná známost?"

Nic mu do toho není, ale nezbývá než to spolknout.

"Ne, pane."

"Ale teplouš nejste, že ne?"

"Ne, to určitě ne," přeskočí mezi námi jiskra humoru. Jsme přece dvojka naprosto rovných, férových bílých kluků.

Opře se v křesle a tvář mu zvažní, jako kdyby šlo o důležité rozhodnutí.

"Nepřijali jsme nového společníka už několik let. Zajímalo by mě, co teď platí nováčkům naši giganti ve středu města?"

Ptá se správně. Ať řeknu co řeknu, zareaguje na tak přemrštěný plat šokovaně, čímž samozřejmě položí základ k další diskusi o penězích.

Lhát je hloupost. Nejspíš má o mzdách přehled. Právníci jsou drbní.

"Tinley Britt platí nejvíc, jak víte. Slyšel jsem, že od padesáti tisíc výš."

Vrtí hlavou, ještě než dokončím větu.

"No to jsou mi věci," říká ohromeně.

"Nejsem tak drahý," oznamuji rychle. Rozhodl jsem se, že se zaprodám každému, kdo mi udělá nabídku. Na živobytí moc peněz nepotřebuji. Když se mi podaří uchytit, budu pár let tvrdě dít a potom se třeba naskytne něco jiného.

"Máte nějakou určitější představu?"

"Budu pracovat za polovinu. Pěťadvacet tisíc. Osmdesát hodin týdně. Vezmu každý odložený případ, udělám

základní práce. Vy, pan Ross i pan Perry mi můžete dát všechny kauzy, které jste neměli přijímat, a já je do šesti měsíců uzavřu. Dávám na to slovo. Když si svůj plat nezasloužím, klidně po roce odejdu."

Rod pootevřel ústa tak, že vidím jeho zuby. Oči mu roztančila myšlenka, že svou kancelář zbaví kopy hnoje, o kterou se postará někdo jiný. Telefon silně zabzučí a ozve se hlas sekretářky: "Pane Nunley, už na vás čekají."

Mrknu na hodinky. Osm minut.

On se podívá na svoje a zkrabatí čelo.

"Zajímavá nabídka. Popřemýšlím o tom. Musím se sejít se svými partnery. Scházíme se každý čtvrtek ráno na poradě." Vstane. "Projednáme to. Vlastně jsme o tom zatím neuvažovali." Obchází stůl a chce mě vyprovodit.

"Věřím, že to vyjde, pane Nunley. Dvacet pět tisíc je výhodná nabídka," couvám ke dveřím.

Najednou je jako opářený.

"Nejde o peníze," říká, jako by se jeho firma ani neodvážila platit někomu méně než Tinley Britt. "Problém je v tom, že zrovna teď se nám báječně daří. Vyděláváme spoustu peněz, chápete, prostě senzace. O rozšíření firmy jsme ještě ale nepřemýšleli." Otevře dveře a čeká, až vyjdu. "Zůstaneme ve spojení."

Doprovodí mě dopředu a tam se ujistí, jestli má sekretářka moje telefonní číslo. Pevně mi stiskne ruku, popřeje hodně úspěchů, slíbí, že brzy zavolá, a po pár vteřinách jsem na ulici.

Chvilí trvá, než se vzpamatuju a posbírám myšlenky. Právě jsem se zachoval jako prostitut. Nabídl jsem své vzdělání a um za malý peníz, a už jsem zase na dlažbě.

Je skoro deset. Za třicet minut začíná Vybrané čtení z Napoleonského kodexu. Musím tam jít, protože jsem ho týden vynechal. I kdybych vynechal další tři týdny, bude to jedno. Žádná zkouška z toho není.

Už se po škole pohybuji volně, nestydím se ukázat. Jak čas běží, většina studentů třetího ročníku už fakultu opouští. Studium práv začíná kanonádou práce a tlakem zkoušek, ale končí roztroušenými výstřely snadných zápočtů a odhozených papírů. Každý z nás tráví víc času přípravou na advokátské zkoušky a nedělá si hlavu s poslední výukou.

Většina našinců se připravuje na vstup do zaměstnání.

MADLINE SKINNEROVÁ POJALA můj případ za vlastní. A užila si při tom skoro stejně jako já, protože ani jeden z nás neměl štěstí. Kancelář senátora z Memphisu, se sídlem v Nashvillu, shání právníka na legislativu -- třicet tisíc plus prémie, ale požadují právní licenci a dvouletou praxi. Jedna malá firma hledá právníka s vedlejším oborem účetnictví. Já studoval historii.

"Okresní úřad sociální péče potřebuje od srpna obsadit místo právníka." Madeline probírá papíry na stole a zoufale se pokouší něco najít.

"Sociální péče?" opakuji.

"To zní atraktivně, ne?"

"Kolik platí?"

"Osmnáct tisíc."

"O jakou práci jde?"

"Vyhledávat povaleče a pokoušet se z nich vyrazit alimenty. Obvykle jde o případy sporného otcovství."

"To zní nebezpečně."

"Je to placené zaměstnání."

"A co budu dělat do srpna?"

"Studovat na závěrečnou advokátskou zkoušku."

"Správně. Takže budu pilně studovat, dostanu licenci a pak začnu dělat za almužnu pro Oddělení sociální péče."

"Podívejte, Rudy--"

"Omlouvám se. Měl jsem špatný den."

Slíbím se vrátit zítra, ale už teď vím, že tenhle rozhovor se bude jen opakovat.

OSMÁ KAPITOLA

TY TISKOPISY BOOKER VYHRABAL někde v útrobách Shankleovy firmy. Mají tam jednoho úředníka, který se příležitostně věnuje bankrotům a Booker mu potřebné formuláře uzmul.

Jsou docela jednoduché. Na jedné straně je soupis majetku, na druhé -- dluhy. Vyplňuji je během okamžiku -- zejména pokud se jedná o majetek. V dalších kolonkách je místo pro údaje o zaměstnavateli, o vedených soudních sporech atd. Jde o běžnou záležitost podle Hlavy 7, klasický bankrot, kdy se majetek zabavuje ve prospěch věřitelů.

U Jogina už nejsem zaměstnaný. Pracuji, ale dostávám teď peníze na ruku, bez dokladů. Nemohou mi obstavit mzdu ani strhávat splátky dluhu. Texaco se na mě nezhojí. Probral jsem své trampoty s Princem a řekl mu, jak se věci mají. Svedl jsem to na vysoké školné a kreditní karty. Radostně souhlasil, že mi bude platit hotově -- jen když může ožulit berňák. Prince je horlivý stoupenec bezdaňové ekonomiky.

Nabídl mně i půjčku, abych se z toho dostal, ale to by nedělalo dobrotu. Myslí si, že jako mladý nadějný právník už brzy budu vydělávat velké peníze. Neměl jsem odvahu mu říct, že u něj možná ještě nějaký čas zůstanu.

Raději jsem mu ani neřekl, kolik peněz bych potřeboval. Texaco mě žaluje o 612 dolarů plus soudní výlohy a honorář jejich advokáta. Domáci po mně chce 809 dolarů. Ale ti praví vlci se teprve blíží. Piší sprosté dopisy a už vyhrožují, že na mě pošlou právníky.

Mám kreditní karty Master Card a Visa, každou od jiné banky tady v Memphisu. Minulý rok mezi Dnem děkuvzdání a Vánocemi, během pozeňhané krátké doby, kdy jsem si byl jistý dobrým místem a po uši zamilovaný do Sary, koupil jsem jí pár kouzelných dárků. Chtěl jsem drahé věci trvalé hodnoty. S Master Card jsem platil zlatý náramek s diamanty v ceně sedmáct set dolarů. A s Visou jsem své nejdražší pořídil sadu starožitných stříbrných náušnic. Ty mě stály

jedenáct set dolarů. Den předtím, než prohlásila, že mě už nikdy nechce ani vidět, jsem šel do luxusního lahůdkářství a koupil láhev šampaňského, čtvrt kila paštiky z husích jater, kaviár, několik druhů drahých sýrů a pár dalších dobrot na Vánoce ve dvou. Stály mě tři sta dolarů, ale vem to čert, život je krátký.

Banky, které vydaly karty, mi zákeřně zvětšily úvěr právě pár týdnů před svátky. Najednou jsem mohl marnotratně utrácet -- věděl jsem, že pár měsíců, které mě ještě dělily od nástupu do slušně placeného zaměstnání, dokáží pravidelné měsíční splátky hradit. A tak jsem bezhlavě utrácel a snil o krásném životě se Sarou.

Ted' se za to nenávidím, ale tenkrát jsem to vážně propočítal s tužkou v ruce. Myslel jsem si, že to zvládnou.

Husí játra se zkazila, když jsem je zapomněl na ledniče během ohavné pivní pitky. K vánočnímu obědu jsem pozřel sám v setmělém bytě sýr a šampaňské. Kaviár zůstal nedotčený. Usedl jsem na vybroušenou pohovku a zíral na šperky, které ležely na podlaze proti mně. Uždiboval jsem ze špaluku plísňového sýra, upíjel francouzské šampaňské, díval se na dárky pro moji milovanou a plakal.

Někdy mezi Vánoce a Novým rokem jsem se dal dohromady a rozhodl se vrátit drahé věci do obchodů, kde jsem je koupil. Koketoval jsem s nápadem hodit je z mostu jako Billy Joe, nebo udělat nějakou jinou vylomeninu. Uvědomil jsem si ale, že v duši mám dokonalý zmatek, a tak jsem se radši držel od mostů dál.

Stalo se to den po Novém roce. Vrátil jsem se z dlouhé procházky do bytu a zjistil, že mě vykradli. Zloději mi vypáchili dveře a ukradli starou televizi, stereopřehrávač, sklenici čtvrtěáků na příborníku a samozřejmě šperky, které jsem koupil pro Saru.

Zavolal jsem policisty a ohlásil loupež. Ukázal jsem jim účty a kreditní karty. Seržant jen vrtěl hlavou a řekl, abych to oznámil svojí pojišťovně.

Vyhodil jsem oknem přes tři tisíce dolarů. Snad na to jednou zapomenu.

ZÍTRA MĚ ČEKÁ SOUDNÍ vystěhování. Ale v zákonu o bankrotech je naštěstí skvělá klauzule, která umožňuje pozastavení výkonu všech soudních rozhodnutí namířených proti dlužníkovi. Proto se velké a bohaté firmy, včetně mého oblíbeného Texaka, hrnou k bankrotnímu soudu, když potřebují dočasnou ochranu. Můj domácí se mě nesmí zítra ani dotknout, dokonce mi ani zatelefonovat a slovně mě napadnout.

Vystupuji z výtahu a zhluboka se nadechnu. Chodba je přeplněná advokáty. Na tomhle patře soudí bankroty tři soudci. Mají na rozvrhu desítky slyšení denně a každého stání se účastní hned několik advokátů. Jeden zastupuje dlužníka, několik jiných věřitele. Pro ně to je zlaté dno. Vleču se po chodbě a slyším právníky, jak se handrkují o nezaplacené lékařské účty a o cenu nákladáku. Vcházím do kanceláře a deset minut čekám, než advokáti přede mnou vyplní svá podání. Znajím asistentku velmi dobře, protože s ní flirtuji a hloupě žvatlají. Dívka se hihňá a oslovuje je zdvořilými křestními jmeny. Panečku, co bych za to dal, kdybych mohl být jedním z nich! Jeden profesor nám milulý rok říkal, že bankroty mají budoucnost, protože v nejistých ekonomických časech jich bude stále víc. Souvisí to se snížením počtu pracovních příležitostí a celospolečenskou stagnací.

Ted' vidím, že to opravdu vypadá lukrativně. Všude kolem se vyplňují podání na bankroty. Každý krachuje.

Podávám své papíry uspěchané úřednici, pěkné dívčině s plnou pusou žvýkačky. Nahlédne do podání a nedůvěřivě si mě měří. Mám na sobě džínsovou košili a khaki kalhoty.

"Jste právník?" ptá se dost hlasitě a lidé se na mě dívají.

"Ne."

"Jste dlužník?" zeptá se ještě hlasitěji a žvýkačka mlaskne.

"Ano," vyhrknu. Dlužník smí vyplnit podání sám, i když to spousta lidí neví.

Souhlasně přikývne a orazítkuje papír: "Kolek dělá osmdesát dolarů, prosím."

Dávám jí čtyři dvacetidolarovky. Vezme bankovky a s podezřením na ně hledí.

"Platíte hotově?" protáhne překvapeně a začne mi vystavovat potvrzenku.

"Nemám účet v bance." Skoro ječím, aby si zvědaví posluchači přišli na své.

Naštvaně se na mě podívá a já jí oplácím stejnou mincí. Znovu začne psát a po chvíli po mně skoro hodí kopii podání a potvrzenkou na peníze.

Všimnu si data, času a místa svého prvního slyšení. Jsem téměř u dveří, když mě někdo zastaví. Obltloustlý mladý muž s upocenou tváří a černým plnovousem se jemně dotkne mé paže.

"Promiňte, pane," říká. Zastavím se a pohlédnu na něj. Strká mi do ruky vizitku. "Robbie Molk, advokát. Náhodou jsem zaslechl, proč jste tady. Napadlo mě, jestli nepotřebujete pomoc s vaším BK."

"BK" znamená v právním žargonu bankrot.

Podívám se na vizitku a potom na tvář posetou droličky. O Molkovi jsem už slyšel. Zahlédl jsem jeho inzerát v novinách. Nabízel tam právní pomoc při bankrotu za sto padesát dolarů. Slídí tady jako sup a číhá na kořena, který by mu je dal.

Zdvořile si беру jeho vizitku.

"Ne, děkuju," snažím se být milý. "Já to zvládnou sám."

"Dá se to i pěkně zvorat," vyhrkne a já nepochybuju, že tohle říká každému. "Sedmička je zrádná. Dělá jich tisíc ročně. Jen dvě stovky a budu se za vás bít jako lev. Mám plnou kancelář schopných lidí."

Vida, už chce dvě stě dolarů. Hádám, že kdyby ho člověk vyhledal sám, přirazil by si dalších padesát. Bylo by snadné mu to vytknout, ale něco mně říká, že Molk není typ, který by ponížení spolkl.

"Ne, děkuju," řeknu a razím si cestu dál.

Jízda dolů je pomalá a strastiplná. Výtah je přeplněný špatně oblečenými advokáty s ošoupanými kufíky a okopanými botama. Pořád žvatlají o daňových úlevách a pojistném plnění. Proboha, proč právníci používají tak nemožnou hatmatilku a nedokážou alespoň chvilku mlčet? Když dorazíme do přízemí, přepadá mě malomyslnost. Zatím

nevím, co budu dělat za rok, ale s největší pravděpodobností pojedu tímhle výtahem a povedu stejně banální řeči s těmhle lidmi. Budu ždímat peníze z chudáků, kteří nemají ani na nájem, a potloukat se po chodbách nejrůznějších soudů, abych si sehnal práci.

Když si to uvědomím, málem omdlívám odporem. Ve výtahu je horko a vydýchaný vzduch. Asi budu zvracet. Dveře se konečně otvírají, hoši spěchají ven, rozptylují se po hale a stále mluví a mluví.

Čerstvý vzduch mi čistí hlavu a já procházím po Středoamerické třídě. Dřív se jmenovala Hlavní a je tady doma moře právníků. Další soudní budovy jsou odtud jen pár bloků. Míjím mrakodrapy ve středu města a uvažuji, co se asi děje tam nahoře, kde sídlí nespočet advokátních firem. Uštvaní právníci tam pracují osmnáct hodin denně, protože další hoši dělají dvacet. Novopečení partneři spolu probírají strategii firmy. Šéfové si udržují odstup v bohatě vyzdobených rohových kancelářích, zatímco týmy mladších právníků čekají na jejich pokyny.

Po tomhle jsem upřímně toužil, když jsem začínal studovat práva. Chtěl jsem cítit energii a nápor, jenž tryská ze spolupráce s chytrými, vysoce motivovanými lidmi, kteří jsou drceni tlakem stresu a nedostatkem času. Firma, kde jsem minulé léto vypomáhal, byla malá, jen dvanáct právníků, ale hodně sekretárek a pomocných úředníků. Tehdy mi ten zmatek připadal radostný. Byl jsem jedno malé kolečko v týmu a snil, že jednou budu kapitánem.

Koupil jsem si od pouličního prodáváče zmrzlinu a usedl na lavičku na Soudním náměstí. Holubi mě napjatě pozorují. Nade mnou se tyčí budova První federální banky, nejvyšší stavba v Memphisu a sídlo Trenta & Brenta. Za místo u něj bych byl schopen čehokoli. Proklínat ho? To je snadné a já i moji kamarádi to děláme, protože pro tuhle firmu nejsme dost dobří. Nenávidíme ji, protože jsme pro ni vzduch a ani se neobtěžuje pozvat nás k pohovoru.

Připadá mi, že Trent & Brent je v každém městě, v každém oboru. Ale já jsem se tam nedostal, nepatřím k nim, a tak žiju svůj život a nenávidím je.

Když myslím na firmy, napadá mě, že dokud jsem v centru města, měl bych jich pár obejít. Namlouvám si, že se mi určitě podaří objevit kancelář, kterou ještě nikdo nenašel. Třeba narazím na uštvaného advokáta, jenž zoufale potřebuje najmout nějakého zelenáče na tu nejhorší práci.

Jdu o pár bloků dál k Sterickově věži, první výškové budově v Memphisu, kde teď pracují stovky právníků. Klábosím s několika sekretářkami a dávám jim své dopisy. Udivuje mě, kolik kanceláří zaměstnává náladové, a dokonce i neurvalé úřednice. Ještě předtím, než se zmíním, že hledám práci, zacházejí se mnou jako se žebrákem. Některé z nich popadly mé papíry a strčily je do zásuvky stolu. Jsem v pokušení udělat ze sebe klienta, truchlího manžela mladé ženy, kterou nedávno zabil důkladně pojištěný kamion. A za volantem byl opilý řidič. Ty odměřené mrchy by určitě kolem mě skákaly, předstíraly soucit, nabízely kávu a já bych se královsky bavil.

Jdu z kanceláře do kanceláře, usmívám se -- i když bych raději vrčel -- a opakuji pořád dokola stejnou litanii: "Ano, jmenuji se Rudy Baylor a jsem student třetího ročníku na Memphiské státní. Rád bych mluvil s panem Tentononc o místě."

"O čem?" zeptají se často. A já se dál usmívám, podávám jim své papíry a znovu je žádám, zda mohu vidět pana Velké zvíře. Pan Velké zvíře je vždycky příliš zaneprázdněn a tak mě odmítnou s příslibem, že mi dají vědět.

GRANGER JE PŘEDMĚSTSKÁ ČTVRŤ severně od centra. Stěsnané řady cihlových domků ve stinných ulicích přesvědčivě dokazují, že tohle předměstí bylo ušitě horkou jehlou. Koncem druhé světové války si tady stavěli domky námezdní dělníci, kteří sehnali slušnou práci v okolních továrnách. Na předzahrádkách vysazovali stromy a vzadu za domky si budovali dvorky. Časem se dělníci stěhovali za práci na východ a postavili si tam hezčí domovy. Granger pomalu ovládli penzisté a černí i bílí příslušníci nižších společenských vrstev.

Domek Dot a Buddyho Blackových vypadá jako všechny ostatní. Stojí na pozemku asi o šesti stech metrech čtverečních a v jednomístné garáži parkuje starý chevrolet. Tráva a keře jsou úhledně zastřižené.

Soused vlevo něco představuje, na chodníku se vrší rozházené pytle a staré pneumatiky. Soused vpravo si oplotil celou neudržívanou předzahrádku a pěšinu za plotem hlídají dva dobrmani.

Zaparkoval jsem za chevroletem a dobrmani, kteří netrpělivě pobíhají ani ne pět stop ode mě, začali hrozivě vrčel.

Je kolem třetí a teplota přes třicet stupňů. Okna a dveře jsou dokořán. Nahlédnu za dveře a lehce zaťukám.

Přijel jsem s těžkým srdcem, protože netoužím vidět Donnyho Raye Blacka. Jeho matka mi říkala, že je nemocný, na kost vyhublý a já z toho mám žaludek jako na vodě.

Dot s nerozlučnou cigaretou v ruce přichází ke dveřím a zamračeně se dívá skrze síť proti hmyzu.

"To jsem já, paní Blacková. Rudy Baylor. Viděli jsme se minulý týden v Cypřišové zahradě."

V Grangeru se to musí podomními obchodníky hemžit, protože se mračí a nepoznává, kdo jsem. Udělá krok blíž a vloží cigaretu mezi rty.

"Vzpomínáte? Převzal jsem tu vaši záležitost ohledně Great Benefit."

"Myslela jsem, že jste Jehovahův svědek."

"To tedy nejsem, paní Blacková."

"Jmenuju se Dot. Myslím, že jsem vám to už řekla."

"Dobře, Dot."

"Ty zatracení lidi nás přivedou do blázince. Oni a Mormoni. Tuhle přišel v sobotu ráno za rozbřesku skautík a že prý prodává koblihy. Co chcete?"

"Jestli neruším, rád bych si promluvil o tom případě."

"A o čem?"

"Rád bych si probral pár věcí."

"Myslím, že jsme to už udělali."

"Musíme si o tom ještě promluvit."

Vyfoukne kouř skrze síť a pomalu odemkne vnitřní dveře. Vejdu do malého obýváku a jdu za ní do kuchyně. Dům je vlhký a dusný, všechno je nasáklé nikotinem.

"Něco k pití?" zeptá se.

"Ne, díky." Usednu ke stolu, Dot si nalije na led dietní kolu a opře se zády o kuchyňskou linku. Buddy není k vidění a Donny Ray je asi v ložnici.

"Kde je Buddy?" ptám se rozverně, jako by to byl starý přítel, kterého postrádám.

Pokyne hlavou k oknu, ze kterého je vidět na zadní dvorek: "Vidíte tam venku to starý auto?"

U plotu porostlého psím vínem a křovím, vedle rozpadající se kůlny, stojí pod stromem starý bílý Ford Fairlane a oboje dveře má otevřené. Vzadu na kufru si hoví kočka.

"Sedí ve svém autě," vysvětluje Dot.

Kolem vozu bez pneumatik je plno plevelů. Zdá se, že tam stojí už desítky let.

"Kámpak pojedete?" ptám se, a ona se dokonce usměje. Hlasitě upíjí kolu.

"Buddy už se nechystá nikam. Tu káru jsme koupili novou v šedesátém čtvrtém. Sedává v ní celý dny, jen on a kočky."

Přijde mi to docela logické. Buddy je venku, sám, necítí jedovatý cigaretový dým, nemusí myslet na Donnyho Raye.

"Proč?" ptám se. Je zřejmé, že jí nevádí o tom mluvit.

"Je krapet mimo. Říkala jsem vám to minulý týden."

Jak jsem to mohl zapomenout?

"Jak se vede Donnymu?"

Pokrčí rameny a usedá proti mně k chatrnému stolu.

"Jak kdy. Chcete ho vidět?"

"Možná později."

"Většinu času je v posteli, ale trošku chodit může. Řeknu mu, aby vstal, třeba až budete na odchodu."

"Jasně. Třeba jo. Podívejte, hodně jsem na vašem případě pracoval. Dělal jsem jak bobr. Přelouskal jsem si všechny papíry, co jste mi dala, seděl celý dny v knihovně a zkoumal paragrafy. A řeknu vám na rovinu, že podle mého byste měli ty pacholky z Great Benefit žalovat."

"No to jsou mi novinky. To vím už dávno," odpoví s neuhýbavým pohledem. Dot má nemilosrdnou tvář a tvrdé oči, které nic neodpouštějí. Má za sebou těžký život s bláznem, co sedí venku v autě.

"Vy ano, ale já jsem si to potřeboval nastudovat. Teď vám radím je zažalovat, a to co nejdřív."

"Tak na co čekáte?"

"Bude to ale dlouhá tahanice. Proti sobě máte velkou a bohatou pojišťovnu. Oni mají hordu advokátů, kteří se budou vykrucovat a všechno oddalovat. Jsou za to placení."

"Jak dlouho to bude trvat?"

"Měsíce, možná roky. Třeba se nám to povede a donutíme je k rychlému vypořádání. Anebo ne -- a potom se se to potáhne, budou se donekonečna odvolávat proti rozsudku. Tohle se nedá předvídat."

"Ale Donny za pár měsíců umře."

"Můžu se na něco zeptat?"

Vyfoukne kouř a rezignovaně přikývne.

"Great Benefit poprvé popřela váš nárok loni v srpnu, těsně potom, co Donnymu stanovili diagnózu. Proč jste čekali až doteďka a nespojili se s právníkem dřív?" Cítím, jak ode mě termín "právník" vyznívá značně nepřesvědčivě.

"Teď už taky vím, že to je blbost. Ale já si myslela, že pojišťovna zaplatí, chápete? Že začne účty a lékařskou péči. Pořád jsem jim psala a oni psali zpátky. Já nevím. Jsem blbec. Platili jsme pojistný celý roky tak pravidelně, jedinkrát se neopozdili. Prostě jsem věřila, že dodrží smlouvu. Navíc jsem nikdy advokáta nepotřebovala. Žádný rozvod, nic takového. Bůh ví, že jsem to měla udělat." Otočí se a smutně pohlédne z okna na auto, kde sedí její neštěstí. "Vypije půl litru džinu ráno a dalšího půl litru odpoledne. A mně to je fuk. On je šťastný a drží se venku z baráku. Víte přece, jak to myslím?"

Oba se díváme na postavu, která se choulí na předním sedadle. Javor a přerostlá zeleň stíní auto.

"To mu kupujete sama?" ptám se, jako by to bylo důležité.

"Ne. Platí klukovi od sousedů, aby mu to kupoval a tajně pašoval."

Vzadu v domku se ozvou nějaké zvuky. Není tady klimatizace, která by je tlumila. Někdo kašle. Radši začnu mluvit: "Podívejte, Dot, rád bych se toho případu ujal. Víím, že jsem teprve zelenáč, kluk, co končí školu, ale už jsem na tom strávil spoustu času a znám ho jako nikdo jiný."

Má prázdný, beznadějný výraz v očích, který říká: advokát jako advokát. Nevěří mi o nic víc, než někomu jinému. Je to zvláštní. Noviny a časopisy jsou plné drahých inzerátů, v televizi pořád běží reklama, a přesto se ještě najdou lidé jako Dot Blacková, kteří nerozeznají hvězdu soudní síně od studenta třetího ročníku práv.

Její naivita mi docela vyhovuje. "Pravděpodobně se budu muset spojit s jiným právníkem, který se pod to všechno podepíše, dokud neudělám advokátské zkoušky a nedostanu licenci."

Zdá se, že moje slova nevnímá.

"Kolik to bude stát?" ptá se podezřívavě.

Věnuju jí opravdu hřejivý úsměv.

"Ani čtvrták. Já to přenechám náhodě. Dostanu třetinu soudní náhrady. Když nevysoudíme nic, nedostanu nic."

"Kolik to může dělat?"

"Zažalujeme je o miliony," pokračuji dramaticky a ona se chytí na háček. Nemyslím, že v tahle zlomená ženská je chamtivá. Všechny sny o lepším životě, které kdy měla, dávno zmizely a ona na ně zapomněla. Ale líbí se jí myšlenka

potrestat Great Benefit.

"A vy z toho dostanete třetinu?"

"Nečekám, že vysoudíme zrovna miliony, ale ať dostaneme co dostaneme, vezmu si jen třetinu. A to teprve potom, až se zaplatí za lékařskou péči pro Donnyho Raye. Nemáte co ztratit."

Plácne dlaní do stolu.

"Tak to udělejte. Je mi fuk, co dostanete, prostě to rozjeďte. Dejte se do toho hned, jasný? Zítřka."

V kapse mám pečlivě složený formulář smlouvy o právním zastupování a jiných službách, kterou jsem si přinesl z knihovny. Měl bych ji teď vyplnit a nechat od Dot podepsat, ale nemám se k tomu. Je přece neetické podepsat smlouvu o zastoupení, když jsem nesložil zkoušky a nemám licenci na advokátní praxi. Myslím, že Dot dodrží slovo.

Pohlédnu na hodinky jako skutečný právník.

"Už musím do práce," řeknu.

"Nechcete se podívat na Donnyho?"

"Třeba příště."

"Já se vám nedivím. Je kost a kůže."

"Přijdu zase za pár dní, až budu moct zůstat déle. Je toho hodně, o čem si musíme promluvit. Potřebuju se na pár věcí zeptat i jeho."

"Tak si pospěšte, jasný?"

Pár minut ještě klábosíme o Cypřišové zahradě a tamních zábavách. Dot s Buddym tam chodí jednou týdně, když ho dokáže udržet do oběda ve střízlivosti. Je to jejich jediná příležitost vyjít si spolu.

Chce si povídat a já chci odejít. Doprovodí mě ven a prohlíží si mou špinavou otlučenou toyotu. Nadává na dovážené výrobky, zejména z Japonska, a křičí na dobrmany.

Když vyjždím, stojí u poštovní schránky, kouří a dívá se za mnou.

DKYNEDÁVNO VYHLÁŠENÉMU bankrotu mohu ještě pořád bezstarostně utrácet. Platím osm dolarů za pelargonii v květináči a vezu ji slečně Birdie. Miluje květiny a je tak osamělá. Myslím si, že je to hezké gesto. Trochu radosti do života staré ženy.

Dobře jsem si to načasoval. Zrovna klečí v květinovém

záhonu podél příjezdové cesty, která vede k samostatné garáži v zahradě za domem. Cestičku úhledně lemují květiny, keře, popínavé psí víno a mladé okrasné stromky. Zadní dvorek je ponořený do stínu stromů stejně starých jako majitelka.

Když jí předám malý dárek, popadne mě do náruče. Stáhne si zahradní rukavice, odhodí je mezi květiny a vede mě za dům. Už má pro mou pelargonii místo, zítra ji zasadí. Dal bych si kávu?

"Jen vodu," říkám. Chut' její instantní břečky mám ještě v čerstvé paměti. Usadí mě do ozdobné kovové židle a oklepává si zeminu ze zástěry.

"Vodu s ledem?" ptá se celá šťastná, že mi může nabídnout něco k pití.

"Ano," odpovím a ona už běží do kuchyně. Plocha zadní zahrady má zvláštní symetrii. V hloubce asi pětadvaceti metrů přechází v husté křoví, které tvoří živý plot. Škvírou mezi stromy vidím střechu. Dohlédnu až na malé udržované záhony květin, o které určitě někdo pečuje. U plotu stojí na cihlové podezdívce malá kašna, ale voda v ní není. Mezi dvěma stromy si vánek pohrává se starou potrhanou houpací sítí. Tráva je bez plevele, ale potřebuje zastříhnout.

Mou pozornost upoutává garáž. Má dvoje zavřená sklápěcí vrata. Na straně, kde jsou zakrytá okna, je asi kůlna nebo skladiště. Nahoře nad ním je něco, co vypadá jako malý byt, kam se jde po dřevěném točitém schodišti v rohu. Jeho dvě velká okna směřují k hlavní budově a v jednom je sklo rozbité. Vnější zdi jsou hustě porostlé břečťanem, který, zdá se, už pronikl i do prasklého okna.

To místo má prazvláštní kouzlo.

Slečna Birdie čiperně vychází dvojítm francouzským oknem se dvěma vysokými sklenicemi vody s ledem.

"Co říkáte mojí zahradě?" ptá se a usedá co neblíž vedle mě.

"Je nádherná, slečno Birdie. Tak uklidňující."

"To je můj život," rozhodí rukama a aniž si to uvědomí, vychrstne mi trochu vody na nohu. "Tady já trávím svůj čas. Miluju to."

"Je tady moc hezky. To zahradničíte sama?"

"Většinu práce dělám sama. Platím jednomu chlapci za stříhání trávy. Jednou týdně ji za třicet dolarů zkrátí. Takových peněz, bývalo to za pět." Usrkne vody a mlaskne.

"Tam nahoře je malý byt?" ukážu nad garáž.

"Býval. Nějaký čas tam bydlel jeden z mých vnuků. Zařídila jsem ho, dala postavit koupelnu a malou kuchyňku. Bylo to tam moc pěkné. On tady studoval na Memphiské státní."

"Jak dlouho tu bydlel?"

"Moc dlouho ne. Radši o něm nechci mluvit."

Musí to být jeden z těch, které chce vydědit.

Když člověk dlouho klepe advokátům na dveře a žebrá o práci, naroste mu hroší kůže. Přestane si odmítnutí tolik připouštět, protože rychle pochopí, že ho nemůže potkat nic horšího než slovo "ne".

"A neměla byste zájem ho teď pronajmout?" ptám se troulale po malém zaváhání, a ani se nebojím, že mě odmítne.

Její sklenice znehybní v prostoru a ona zírá na byt jako by ho právě objevila.

"Komu?" zeptá se.

"Já bych tam bydlel strašně rád. Je to tady kouzelné a musí tu být klid."

"Jako v hrobce."

"Jen na krátkou dobu. Víte, já myslel... Dokud nezačnu pracovat a nepostavím se na vlastní nohy."

"Vy byste to chtěl, Rudy?" ptá se nevěřicně.

"Je tady božsky," usmívám se falešně. "Pro mě je to ideální, jsem sám, nenadělám žádný rámus a nemůžu si dovolit platit vysoký nájem. Tohle je perfektní."

"Kolik můžete platit?" zeptá se ostře. Najednou se chová jako advokát, který ždime z klienta peníze. To mě zaskočí.

"Já nevím, vy jste domácí. Kolik by to tak dělalo?"

"Co tak čtyři, ne tři sta dolarů za měsíc?"

Je jasné, že slečna Birdie nikdy dřív nepronajímala. Prostě plácla nějakou cifru. Štěstí, že nezačala s osmi sty měsíčně. "Myslím, že bychom se na to napřed mohli podívat," odpovím opatrně.

"Je to tam hodně zanedbané, deset let to sloužilo jako skladiště. Ale můžeme to uklidit." Bere mě za ruku a vede přes trávník. "Budeme muset zapnout vodu. Nejsem si jistá, jak je to s topením a klimatizací. Někáký nábytek tam je, ale moc ne. Samé staré věci, které jsem odložila."

Vystupuje po rozvrzaných schodech. "Chcete tam mít nábytek?"

"Jen pár kousků." Zábradlí je rozviklané a mám pocit, že se chvěje i celá konstrukce schodů.

DEVÁTÁ KAPITOLA

KDO STUDUJE PRÁVA, nemá nouzi o nepřátele. Konkurence mezi studenty je až nebezpečně dravá. Učí se podvádět a napadat zezadu, to je přece škola pro život. V prvním ročníku jsme zažili rvačku dvou starších studentů, kteří na sebe začali ječet kvůli opisování při jednom testu. Vyloučili je, ale potom znovu přijali. Tahle škola potřebuje školné.

Je tady jen málo lidí, které skutečně nemám rád, a jen jeden nebo dva se mi hnusí. Snažím se s lidmi vycházet, a ne je nenávidět.

Ale v tuhle chvíli jednoho spolužáka mučivě nenávidím. V Memphisu existuje tiskovina zvaná The Daily Report, která publikuje zprávy o právních a finančních transakcích. Mezi jiným se můžete dozvědět, kdo ve městě podal žádost o rozvod či vyhlásil bankrot. Někdo z mých spolužáků dostal skvělý nápad. Vystříhl pár řádek, kde se psalo o mně, rozmnožil je a rozhodil po celé fakultě. Píše se tam: "Baylor, Rudy L., student. Majetek 1125 dolarů (nevýdražitelný). Zjištěné dluhy a závazky: 5136 dolarů 88 centů. Dosud podané žaloby: (1) Neproplacené účty u firmy Texaco, (2) Soudní vystěhování z Hamptonu. Zaměstnavatel: Žádný. Právní zástupce: Hájí se sám."

Student, který měl službu v knihovně, mně podal jednu kopii už ráno, hned jak jsem tam vkročil. Řekl mi, že je jich plná fakulta, dokonce jsou i na vývěškách.

"Nechápu, že to někdo může považovat za vtip," prohlásil.

Poděkoval jsem mu a pádil do svého kouta v suterénu, abych se schoval za stohy knih a vyhnul známým. Přednášky už brzy skončí, já odtud vypadnu a zbavím se lidí, které nemohu vystát.

DNES RÁNO SE MÁM DOSTAVIT k profesorovi Smootovi. Přicházím s desetiminutovým zpožděním. Nevadí mu to. V kanceláři panuje běžný studijní nepořádek, ve kterém se vyzná jen on sám. Má upřímný úsměv a motýlka nakřivo.

Napřed mluvíme o Blackových a jejich sporu s Great Benefit. Dávám mu třístránkové shrnutí jejich případu spolu se svými duchaplnými závěry a navrhovanými akcemi. Pozorně čte můj elaborát a já nespouštím oči z kouli zmuchlaného papíru pod jeho stolem. Text na něho dělá velký dojem a on to pořád dokola opakuje. Radím Blackovým kontaktovat právníka se soudní praxí a zažalovat Great Benefit za neplacení. Smoot nadšeně souhlasí. Kdyby tak věděl.

Potřebuju od něj jen známku za seminář, nic víc. Potom mluvíme o slečně Birdie. Řeknu mu, že je finančně dobře zajištěná a chce přepsat svou poslední vůli. Podrobnosti si nechávám pro sebe. Předložím mu pětistránkový opis přepracované závěti a on ho rychle pročítá. Říká, že vypadá dobře a nemá k němu žádnou připomínku. Právní problémy stáří nemají závěrečnou zkoušku. Písemný referát se nevyžaduje. Stačí docházet na semináře, navštěvovat staříky a vypracovat shrnutí případu. Smoot mi to dává za jedna.

Profesor zná slečnu Birdie už několik let. Je bezpochyby už nějakou dobu vládkyní Cypřišové zahrady a on se s ní vídá dvakrát ročně, když tam přivádí svoje studenty. Říká o ní, že nikdy předtím neprojevila o bezplatnou právní radu zájem. Popotahuje si motýlka a překvapeně kroutí hlavou, že je tak bohatá. A to ještě neví, že možná bude její paní domácí.

Kancelář Maxe Leuberga je hned za rohem, pár metrů od Smootovy. Nechal v knihovně vzkaz, že mě chce vidět. Až skončí přednášky, odjíždí. Poslali ho sem na dva roky z Wisconsinu a čas vypršel. Asi mi bude trochu chybět, až odtud oba odejdeme. Ale v tuhle chvíli je pro mě těžké představit si jakýkoli sentimentální pocit, který by se vztahoval k něčemu nebo někomu z právnické fakulty.

Maxova pracovna je plná kartonových krabic; balí se na cestu. Všude kolem vládne nevidaný nepořádek. Snažíme se zahnat smutek a vzpomínáme na trapné okamžiky, které by nám měly školu zošklivit. Tak zaraženého jsem ho ještě nikdy předtím neviděl. Zdá se, že je upřímně smutný, že tady končí. Ukazuje na jednu z krabic plnou papírů: "Podívejte, to je všechno pro vás. Jsou tam poslední materiály, z nichž jsem čerpal, když jsem žaloval pojišťovny. Může se vám to hodit."

Vždyť jsem ještě neprostudoval ani poslední várku, kterou mi naložil.

"Díky vám, Maxi," řeknu a upírám zrak na krabici.

"Už jste podal žalobu?" ptá se.

"Ne, zatím ne."

"To musíte. Najděte si nějakého právníka, co je dobře zapsaný u soudu. Někoho zkušeného v podobných případech. Hodně jsem o té kauze přemýšlel a čím dál víc se mi líbí. Věřím, že se bude zamlouvat i většině poroty. Tenhle případ má

šanci strhnout porotu a dát pojišťovně lekci. Chce to jen někoho, kdo by to rozpumpoval."

Jsem rozpumpovaný, až to bolí.

Zvedne se ze židle a protahuje si paže. "Do jaké firmy máte namířeno?" ptá se a zaujme jogínskou polohu na špičkách, při které si protahuje lýtko. "Protože tohle je velký případ, vaše skvělá příležitost. Možná byste to mohli dohodit vaší firmě, nechat od nich podepsat žalobu a pak na tom dělat sám. Jestli chcete, můžete mě zavolat. Budu pracovat celé léto v Detroitu, na monstrprocesu proti Allstate, ale zajímá mě to, jasný? Myslím, že to může být velký případ, mezník. Rád bych viděl, jak těm hochům napráskáte."

"Co udělal Allstate?" ptám se, abych odvedl řeč od "svě" firmy.

Usměje se od ucha k uchu a tleskne dlaněmi nad hlavou.

"Něco neuvěřitelného," vykřikne a začne mě překotně do toho nádherného případu zasvěcovat. Že jsem se já bloudil!

I přes svou omezenou zkušenost s právníky jsem pochopil, že všichni trpí stejnou chorobou. Jeden z jejich nejškodlivějších zlovyků je vyprávění válečných historek. Když jednou zazáří u soudu, chtějí, aby to věděl každý. Když uloví velký případ a zbohatnou na něm, vytrubují to do světa. Tak třeba Max nedokáže mluvit o ničem jiném než o firmě Allstate, která je před krachem.

"Ale k věci," vrací se zpět do reality, "s tímhle rád pomůžu. Na podzim už tady nebudu, ale můj telefon a adresa jsou v krabici. Když mě budete potřebovat, zavolejte."

Zvedám krabici. Je těžká a dno se prověšuje.

"Díky, moc si toho cením."

"Rád vám pomůžu, Rudy. Neznám větší vzrušení než přitlačit ke zdi pojišťovací společnost. Věřte mi."

"Vydám ze sebe všechno. Díky."

Zvoní telefon a on ho bere útokem. Mizím z jeho pracovny s přečpanou krabicí.

SLEČNA BIRDIE A JÁ jsme uzavřeli zvláštní obchod. Ve finančních věcech se moc nevyzná a peníze evidentně nepotřebuje. Srazil jsem nájem na sto padesát dolarů měsíčně včetně elektřiny, vody a topení. Nádvkem ještě mohu používat nábytek ve všech čtyřech místnostech.

Kromě nájemného jsem se zavázal pomáhat jí s různými domácími pracemi, v první řadě s trávníkem a zahradou. Budu stříhat trávu, takže ušetří třicet dolarů týdně. Také shrabovat listí a udržovat keře. Snažila se zavést řeč i na plení plevele, ale to jsem nebral vážně.

Udělal jsem dobrý obchod a jsem na sebe hrdý. Byt má cenu nejméně tři sta padesát dolarů měsíčně, takže jsem ušetřil dvě stě v hotovosti. Pět hodin zahradničení týdně zvládnu. To je dvacet hodin měsíčně. Vzhledem k okolnostem to není špatná dohoda. Po třech letech života v knihovně potřebuji čerstvý vzduch a pohyb. Nikdo se nedozví, že dělám zahradníka, a ještě budu blízko své klientky, slečny Birdie.

Naše dohoda je ústní, výpovědní lhůtu jsme si nesjednali. Když to nebude klapat, tak se přestěhuji.

Ještě nedávno jsem si prohlížel nějaké hezké byty vhodné pro perspektivního právníka. Za nájem takového bytu s dvěma ložnicemi chtěli sedm set měsíčně a já je byl ochotný platit. Ale okolnosti se změnily.

Teď se stěhuji do mnohem spartanštějšího domova. Slečna Birdie ho zařizovala před deseti lety a dlouho sloužil jako skladiště. Je tam skromná pracovna s oranžovým kobercem a světle zelenými stěnami, ložnička a malá účelná kuchyňka s odděleným jídelním koutem. Stropy jsou v každé místnosti dost prohnuté a nízké, můj podkrovní byteček působí poněkud klaustrofobicky.

Jinak je pro mě ideální. Dokud se bude slečna Birdie držet zpátky, nevidím žádný problém. Musel jsem jí slíbit, že nebudu pořádat divoké večírky a pitky, pouštět hlasitou hudbu, přechovávat drogy ani chovat zvířata. Uklidila byt sama, vydrhla kartáčem podlahy i stěny a vyklidila haraburdí, které unesla. Jsem si jistý, že když mě potom viděla, jak vynáším po schodech všechn svůj ubohý majetek, litovala mě.

Jakmile jsem dorazil nahoru s poslední krabicí, vnutila se mi, ještě než jsem stačil cokoli vybalit, že si spolu vypijeme na zahradě kávu.

Seděli jsme tam jen asi deset minut, sotva mně stačil oschnout pot, když prohlásila, že je čas dát se do květinových záhonů. Plel jsem, až mě vzaly křeče v zádech. Chvilku usilovně pomáhala, potom si stoupla za mě a už mě jen řídila.

POCHOPIL JSEM, že před zahradničením se schovám jen u Jogína. Dnes sloužím za barem do zavírací hodiny, jež se občas protáhne až do půl druhé v noci.

Lokál je dnes večer plný. S hrůzou zjišťuji, že kolem dvou dlouhých stolů vpředu sedí hlouček mých spolužáků. Mají závěrečné sezení jednoho z těch studentských spolků, které nestály o mé členství. Říkají si Obhájci a je to spolek, kde se sdružují studenti, kteří si připadají důležité a sami sebe berou až moc vážně. Usilují o punc výlučnosti a tajemnosti, mají zasvěcovací obřady v latině i další podobné hlouposti. Skoro všichni mají namířeno buď do velkých firem nebo federálního soudnictví. Pár z nich přijali na postgraduál na Newyorskou univerzitu. Je to nafoukaná sebranka. Točím jeden džbán piva za druhým a oni se rychle opijejí. Nejhluchnější je drobný skrček Jacob Staples, slibný právník, který začal studovat před třemi lety a přišel na školu s pověstí zákeřného podrazníka. Opisoval, kradl, podváděl a lhal. Nepochybuju, že brzy zbohatne, a mám za to, že právě on rozmnožil krátkou zprávu z The Daily Report a vylepil ji po celé fakultě. Tohle mu je podobné.

Snažím se je ignorovat, ale občas se střetnu s nějakým pohledem. Několikrát zaslechnu slovo "bankrot".

Ale mám plno práce a sem tam usrknu pivo z hrnku na kávu. Prince sedí v protějším rohu, sleduje televizi a jedním očkem hlídá celou partu. Na obrazovce běží chrtí závody na Floridě a on sází na každý dostih. Dnes spolu s ním sází a opijí se jeho advokát, Bruiser Stone, odporný tlustšoch s dlouhými hustými šedými vlasy a koží bradkou. Váží nejméně

125 kilo. Ti dva vypadají jako medvědi na skále chroustající buráky.

Bruiser Stone je právník značně pochybených morálních kvalit. S Princem jsou kamarádi už od střední školy a udělali spolu spoustu podezřelých obchodů. Kolik na tom vydělali, to nikdo neví. Neplatí daně a uplácí politiky i policii. Prince je v první linii, Bruiser to jistí a dohazuje nápad. Když Prince občas zavrou, Bruiser je okamžitě na titulní straně novin a ječí o bezpráví. V soudní síni je Brusier velmi schopný, hlavně proto, že dokáže podplatit porotce. Prince nemusí mít strach.

Bruiser má ve své firmě čtyři nebo pět právníků. Neumím si představit, do jak zoufalé situace bych se musel dostat, abych ho požádal o místo. Stydl bych se někomu říct, že pracuji pro Bruisera Stonea.

Prince by to pro mě asi udělal. Moc rád prokazuje někomu laskavost -- aby ukázal, jak silný má vliv.

Nechápu, jak je možné, že o něčem takovém vůbec přemýšlím.

DESÁTÁ KAPITOLA

POD NÁTLAKEM nás čtyři Smoot vyměkne a souhlasí, že se každý z nás dostaví do Cypřišové zahrady zvlášť, ne jako skupina, čímž se vyhneme utrpení dalšího společného oběda. Jednoho dne vzlouzneme s Bookerem dovnitř a za zvuků písně America the Beautiful usedáme do zadní řady. Slečna Birdie chvíli povzbudivě řeční o vitamínech a kondičním cvičení. Konečně nás zahlédne a trvá na tom, abychom přišli na pódium a formálně se představili.

Po skončení programu se Booker přesune do vzdálenějšího rohu, kde svým klientům uděluje rady. Nechce, aby je poslouchal někdo další. Protože už jsem navštívil Dot a se slečnou Birdie strávil nad její poslední vůlí hodiny, moc toho na práci nemám. Můj třetí klient, pan Deweese DeWayne, je v nemocnici. Napsal jsem mu zevrubné a nanicovaté shrnutí, ve kterém mu radím v jeho soukromé malé válce proti Úřadu pro válečné veterány.

Závěť slečny Birdie není dokončená ani podepsaná. V posledních dnech byla stařenka velmi nedůtklivá. Nejsem si jistý, jestli ji chce změnit. Říká, že pastor Kenneth Chandler se jí neozývá, a tak mu možná své bohatství neodkáže. Snažil jsem se ji v tom podpořit.

O jejích penězích jsme spolu mluvili jen párkrát. S oblibou si počká, až jsem až po zadek v kompostu nebo v zemině a z nosu mi kape pot. Potom se nade mnou nakloní a klade otázky typu: "Může Delbertova žena vysoudit můj majetek, když mu nic neodkážu?" Nebo: "Proč nemůžu odkázat ty peníze hned teď?"

Zarazím se, nechám květiny květinami, otru si tvář a snažím se vymyslet inteligentní odpověď. V tu chvíli obvykle změní téma a chce vědět, proč támhlety azalky nerostou.

Několikrát jsem nadhodil téma peněz při kávě, ale ona znervózněla a tvářila se, že mě neslyší. Má k právníkům zdravou nedůvěru.

Pár faktů jsem si už ověřil. Skutečně byla podruhé vdaná za pana Anthonyho Murdina. Jejich manželství trvalo skoro pět let, než pan Murdine před čtyřmi roky v Atlantě zemřel. Podle všeho zanechal poměrně velký majetek, a zjevně šlo o rozporuplný případ, protože soud v okresu De Kalb v Georgii nařídil soudní spis zapečetit. Dál jsem se nedostal. Mám v plánu promluvit s právníky, kteří se jeho majetkovými věcmi zabývali.

Slečna Birdie si se mnou přeje mluvit. Teď a tady. V očích ostatních lidí z Cypřišové zahrady jí to dodává na důležitosti. Sedíme u stolu vedle piana, stranou od ostatních. Máme hlavy těsně u sebe a každý by si pomyslel, že jsme se celý měsíc neviděli.

"Tak co uděláme s vaší vůlí, slečno Birdie? Než se do toho pustím, potřebuji vědět něco málo o penězích, abych ji mohl sepsat podle všech pravidel."

Rozhlíží se ostražitě kolem, jako by všichni poslouchali. Ve skutečnosti by nás většina těch ubožáků neslyšela, ani kdybychom jeden na druhého ječeli. Skloní se ještě níž a kryje si rukou ústa.

"V nemovitostech nemám nic. Jsou to jen akcie a podílové listy bank, pokladniční poukázky, obligace."

Prekvapuje mě, jak zasvěceně mluví o různých druzích cenných papírů. Ona asi opravdu ty peníze má.

"Kdo je spravuje?" ptám se celkem zbytečně. Z hlediska poslední vůle nezáleží, kdo je obhospodařuje. Ale zvědavost mě přímo užirá.

"Jedna firma v Atlantě."

"Právnícká firma?" ptám se polekaně.

"Ach ne. Advokátům bych v tomhle nevěřila. Dala jsem je do správy bankovnímu fondu. Dostávám procenta a dividendy, dokud jsem naživu. Potom ty peníze odkážu. Tak to rozhodl soudce."

"Kolik to dělá?" ptám se úplně vykořeněný.

"Tohle opravdu není vaše věc, nemyslíte?"

Ne, není. Dostal jsem přes prsty, ale právní tradice mně velí, abych měl krytá záda.

"No, mohlo by to být důležité, víte? Kvůli daním."

"Žádala jsem vás snad, abyste mi dělal daně, co? Na to mám účetního. Chtěla jsem po vás předělat vůli, můj milý. Ale mám dojem, že to neumíte."

Bosco přichází k druhému konci stolu a cení na nás zuby. Většina mu jich chybí. Ona ho zdvořile žádá, aby si šel zahrát parcheesi, indiánskou hru s kostkami. Je k těm lidem pozoruhodně jemná a laskavá.

"Vypracuji vaši závěť přesně podle vašich představ, slečno Birdie," říkám koženě. "Ale musíte se rozhodnout."

Narovná vsedě záda, dramaticky vydechne a zatne zubní protězu.

"Potřebuju si to rozmyslet."

"Fajn. Ale nezapomeňte, že ve vaší stávající vůli je hodně věcí, které se vám nelíbí. Kdyby se vám něco stalo, tak--"

"Já vím, já vím," přeruší mě a rozhodí rukama. "Nepoučujte mě. Udělala jsem těch vůlí za posledních dvacet let dvacet. Víím o nich všechno."

U kuchyně pláče Bosco a ona ho běží uklidnit. Booker končí jednání se zákazníky. Jeho poslední klient je starý muž, s

nímž strávil během naší první návštěvy tolik času. Je zřejmé, že chlapík není Bookerovými radami nijak nadšený. Slyším, jak mu Booker na odchodu říká: "Podívejte, je to zadarmo. Co jste čekali?"

Loučíme se se slečnou Birdie a rychle odcházíme. Seminář Právní problémy stáří už patří minulosti. Za několik dní výuka skončí.

Po třech letech, kdy jsme školu nenáviděli, jsme najednou svobodní. Jeden právník prohlásil, že trvá pár let, než všechna bolest i mizérie zažitá na fakultě vyšumí a v paměti zůstanou jen věci dobré a příjemné -- jak už to tak v životě většinou chodí. Nevím, jestli tomu mám věřit. Neumím si představit, že se jednou ohlédnu zpátky a prohlásím, že ty tři roky na fakultě byly skvělé. Možná ale přijde den, kdy budu schopen vzpomínat na hezké chvíle s kamarády, na přátelství s Bookerem, práci barmana v Joginovi a další zážitky, které mně teď určitě unikají. Jednou se s Bookerem budeme smát a říkat, že staroušci z Cypřišové zahrady byli skvělí, věřili nám a drželi nám palce.

Zvu Bookera k Joginovi na pivo. Jsou dvě hodiny a prší, ideální čas posadit se ke stolu a proklábat celé odpoledne. Může to být naše poslední příležitost.

Booker by vážně rád šel, ale za hodinu ho čekají v kanceláři. Marvin Shankle mu zadal přípravu spisu, který má být v pondělí u soudu. Strávil celý víkend zahrabaný v knihovně.

Shankle pracuje sedm dní v týdnu. Jeho firma kdysi jako vůbec první v Memphisu začala hájit občanská práva a teď vydělává velké peníze. Pracuje v ní dvaadvacet právníků, všichni černí, z toho polovina žen. Všichni se snaží udržet nelítostné pracovní tempo, které Shankle vyžaduje. Sekretářky pracují na směny, takže jsou po čtyřiaadvacet hodin denně vždy nejméně tři k dispozici. Booker Shanklea bezmezně obdivuje. Ani trochu nepochybuji, že už za pár týdnů bude i on pracovat o nedělích.

S POCITEM BANKOVNÍHO LUPÍČE objíždím předměstí, pročešávám firmy a rozhoduji se, kde bude nejsnazší udeřit. V moderní čtyřpatrové budově ze skla a kamene najdu tu, kterou hledám. Je ve východním Memphisu, poblíž řeky a dopravní tepny, která směřuje na západ.

Firma má čtyři právníky, všem je kolem pětatřiceti a jsou absolventy Memphiské státní. Slyšel jsem, že jsou to přátelé už z fakulty, kteří šli pracovat do velkých firem ve městě, ale znechuceně od nich odešli a založili si vlastní klidnější praxi. Jejich inzerát jsem našel ve Žlutých stránkách. Zabírá celou stranu a proslychá se, že je stojí čtyři tisíce měsíčně. Dělají všechno, od rozvodů po nemovitosti, ale nejtučněji inzerují právní pomoc při nehodách a úrazech.

Pro většinu právníků, kteří nemají solventní klientelu, existuje jen jediná cesta k slušnému výdělku -- zastupovat lidi, kteří byli zraněni, anebo pozůstalé obětí nehod. To máte tak: Stane se autonehoda, kterou zavíní pojištěný řidič. Druhý řidič si poleže se zlomenou nohou v nemocnici týden a tím pádem přijde o výdělek. Když se k němu právník dostane dřív než likvidátor pojistné události, může vymáhat odškodné ve výši padesáti tisíc dolarů. Advokát je nucen vyplnit pár formulářů, ale ve většině případů ani nemusí podávat žalobu. Za přibližně třicet hodin práce dostane honorář kolem patnácti tisíc. To je pět set dolarů za hodinu.

Skvělý džob, ale musíš si ho sehnat. Proto se každý druhý právník ve Žlutých stránkách obrací na zraněné oběti. Soudní praxe není nutná -- devadesát devět procent se řeší mimosoudním vyrovnáním. Vtip je v tom, abyste takového klienta našli a on vám podepsal plnou moc.

Je mi jedno, jak si ta firma shání klienty. Já je musím přemluvit, aby mě zaměstnali. Sedím v autě a do předního skla buší déšť. Radši bych se nechal seřezat bejkovcem, než tam jít, hřejivě se usmívat a hučet do nich jako podomní obchodníček.

JEDENÁCTÁ KAPITOLA

Z ÚČASTI NA PROMOCI jsem se omluvil. Tvrdil jsem, že mám pohovory s právníckými firmami. Závazné pohovory, ujistil jsem Bookera, ale on ví své. Ví, že pořád jen klepu na dveře a rozhazuji po městě své nabídky.

Booker je taky jediný, koho zajímá, jestli si nasadím talár a zúčastním se slavnostní promoce. Jemu budu opravdu chybět. Moje matka s Hankem kempují toho času někde v Maine a sledují, jak zelená listí. Mluvil jsem s ní před měsícem, ale ona nemá ani nejmenší tušení, že zrovna teď končím školu.

Slyšel jsem, že promoce je nudná záležitost, spousta rozvláčných proslovů starých soudců, kteří nabádají absolventy, aby uctívali a milovali právo a spravedlnost. To už raději budu sedět u Jogína a sledovat, jak Prince sází na pitomé závody.

Booker tam bude s celou rodinou. Pozval Charlene, děti, svoje i manželčiny rodiče, prarodiče, tety, strýce a bratrance. Rodinný klan bude tvořit impozantní skupinu. Jediné oko nezůstane suché a fotograf to zvěční na snímcích. Booker je první z rodiny, kdo absolvoval vysokou, a všichni příbuzní jsou na něho nesmírně pyšní. Jsem v silném pokušení skrýt se v davu, abych viděl jeho rodiče ve chvíli, kdy bude přebírat diplom. Asi bych brečel s nimi.

Nevím, jestli tam bude také rodina Sary Plankmoreové, ale zřejmě ano. Bolí mě srdce, když si představím, jak se blaženě usmívá a nechává se fotit se svým snoubencem, S. Toddem Wilcoxem, který ji svírá v náručí. Bude mít na sobě volný plášť slavnostní uniformy, takže nic nebude vidět. Ale já bych stejně nedokázal odtrhnout oči od jejího bříška.

Nejlepší bude, když se tomu všemu vyhnu. Před dvěma dny mi Madeline Skinnerová svěřila, že všichni ostatní absolventi už našli nějaké místo. Hodně jich muselo ze svých představ slevit. Nejméně patnáct z nás si otevírá vlastní advokátní kanceláře. Za peníze od rodičů a příbuzných si pronajímají malé místnosti s laciným nábytkem. Madeline má k dispozici statistiky. Přesně ví, kam kdo půjde. Nepřipustím, abych seděl v černé čapce a taláru mezi sto dvaceti spolužáky a všichni věděli, že já, Rudy Baylor, jsem jediná nezaměstnaná černá ovce z ročníku. To už bych si mohl rovnou natáhnout růžový talár s neonovou čapkou. Na to zapomeňte.

Svůj diplom jsem si vyzvedl už včera.

KDYŽ VE DVĚ ODPOLEDNE ZAČÍNÁ slavnostní promoce, já vcházím do advokátní kanceláře Johnatana Lakea. Byl jsem tu před měsícem a schliple nabízel své papíry sekretáře. Tahle návštěva bude jiná. Teď mám plán.

Udělal jsem si soukromý průzkum firmy a vím, že pan Lake nevěří na výhodnost rozdělování majetku. Vlastní firmu sám, bez partnerů. Pracuje pro něj dvanáct právníků, z toho sedm je zkušených advokátů se soudní praxí. Každý z nich má k ruce asistentku a koncipienta, který -- světe, div se! -- má rovněž sekretářku. Všichni dohromady tvoří soudní jednotku. Každá soudní jednotka pracuje samostatně, nezávisle na ostatních, a do její práce občas koncepčně zasáhne jen Jonathan Lake. Vybírá si případy, které chce, obvykle takové, co slibují maximální rozsudky. Rád žaluje porodníky, když zastupuje poškozené novorozence, a nedávno vydělal hromadu peněz v soudní při proti výrobcům azbestu.

Každý šéf soudní jednotky má na starosti své podřízené. Smí najímat, propouštět a zároveň je zodpovědný za přijímání nových případů. Slyšel jsem, že bezmála osmdesát procent těchto případů firmě dodávají jiní právníci, kteří náhodou narazí na poškozeného klienta. Příjem šéfů soudních jednotek závisí na několika faktorech, včetně toho, kolik nových případů obstarají.

Barry X. Lancaster je vycházející hvězda firmy, čerstvě pomazaný šéf soudní jednotky, který o vánocích vysoudil na jednom doktorovi z Arkansasu dva miliony. Je mu třicet čtyři, je rozvedený, žije jen prací a studoval práva na Memphiské státní. Udělal jsem domácí úkol. Lancaster inzeroval v The Daily Record, že hledá koncipienta. Když nemohu začít jako právník, proč ne jako koncipient? Až se prosadím a budu mít svou vlastní velkou firmu, vyrukuji s historkou o tom, jak mladý Rudy nemohl zavadit o místo a začínal v podatelně Jonathana Lakea. A podívejte, kam to dotáhl...

Ve dvě hodiny mám sjednanou schůzku s Barrym. Sekretářka v recepci se na mě dívá už podruhé, ale pochybuji, že si mě zapamatovala z první návštěvy. Od té doby se tady vystřídaly tisíce návštěvníků. Schovávám se na kožené sedačce za časopis a obdivuji perské koberce na parketách a masivní trámy na stropě. Kanceláře firmy jsou ve starém činžovním domě v blízkosti lékařské čtrti Memphisu. Lake údajně vydal na renovaci a zařízení tohoto monumentu tři miliony dolarů. Viděl jsem to na vlatní oči ve dvou různých časopisech.

Po chvíli mě sekretářka vede několika předpokoji a průchody ke kanceláři, k níž se jde po ochozu. Dole pod námi je velká knihovna s nekonečnými řadami knih. U dlouhého stolu sedí osamělý badatel obložený odbornými publikacemi a topí se v rozporných teoriích.

Kancelář Barryho X. je dlouhá a úzká. Stěny jsou z cihel a parkety trochu vržou. Je vyzdobená starožitnostmi. Potřese si rukama a usedneme. Je štíhlý, v dobré kondici. Vzpomenu si na časopis s fotografiemi tělocvičny, kterou nechal pan Lake zřídit pro zaměstnance své firmy. Byla tam i sauna a pára.

Barry má plné ruce práce, jistě pospíchá na strategickou schůzi soudní jednotky, která si brousí zuby na nějaký velký případ. Telefon stojí tak, že vidím, jak na něm zuřivě blikají světelné signály. Ruce má klidné, ale každou chvíli se dívá na hodinky.

"Povězte mi o vašem případě," začne po krátkém úvodu. "Co vám ta pojišťovna nechce hradit?" Už něco větrí, protože mám sako s kravatou a vypadám jinak než průměrný klient.

"Vlastně jsem tady, protože se zajímám o práci," řeknu troufale. Když bude nejhůř, tak mě vyhodí. Nemám co ztratit. Zašklebí se a popadne kus papíru. Zatracená sekretářka to zase popletla.

"Viděl jsem váš inzerát v The Daily Record."

"Tak vy jste koncipient?" vyhrkne.

"Mohl bych být."

"Jak to sakra myslíte?"

"Mám tři roky právnické fakulty."

Asi pět vteřin mě studuje, potom zavrtí hlavou a podívá se na hodinky.

"Vážně mám moc práce. Moje sekretářka si vezme vaši žádost."

Najednou prudce vstanu a nakloním se k němu přes stůl.

"Podívejte, ta věc se má tak," vyhrknu dramaticky a on na mě vylekaně pohlédne. Potom ze sebe vychrlím, jak jsem schopný, jeden z nejlepších v ročníku a jak jsem měl místo u Brodnaxe a Speera. Jedu jako namydlený. Zmíním se o Tinleyem Brittovi, nenávisti k velkým firmám, o své láci i ohotě dělat všechno. Vážně to místo potřebuji, pane. Hučím do něho bez přerušení dvě minuty a potom usedám zpět do křesla.

Je z toho tumpachový a okusuje si nehet. Nedokážu posoudit, jestli je našťvaný nebo pohnutý.

"Víte, co mě dokáže našťvat?" ozve se konečně bezbarvým hlasem.

"Jasně. Lidi jako já, co lžou sekretářkám, aby se dostali sem dozadu a škemrali o místo. Přesně to vás štve. Ani se vám nedivím. Taky bych se nakrkl, ale pak bych to překousnul, víte? Řekl bych si -- vida, ten chlapík je skoro právník. Místo čtyřiceti ho můžu najmout na tu nejhorší práci řekněme za pětadvacet tisíc."

"Jednadvacet."

"To beru," říkám. "Nastoupím zítra za jednadvacet. Budu za ně dělat celý rok. Slibuju, že dvanáct měsíců neodejdu, i když udělám advokátské zkoušky. Budu dělat šedesát, sedmdesát hodin týdně celý rok. Žádné volno. Máte moje slovo. Podepíšu smlouvu."

"Na místo koncipienta požadujeme pětiletou praxi. Je to náročná práce."

"Zvládnou to rychle. Minulé léto jsem pracoval pro jednu advokátní kancelář v centru, výhradně soudní pře."

Pořád se mu něco nezdá, snaží se pochopit co. Vstoupil jsem s nabitou pistolí a on tuší léčku. Je mu jasné, že tohle nedělám poprvé, protože reaguji až příliš pohotově.

Ale já ho nelituji. Vykázat mě může vždycky.

"Proberu to s panem Lakem," dodává trochu smířlivěji. "Má pro své zaměstnance dost přísná pravidla. Nejsem kompetentní najmout koncipienta, který nesplňuje naše požadavky."

"Jasně," říkám smutně. Zase mě vykopávají. V tomhle už mám slušnou praxi. Ověřil jsem si, že právníci, i když mají opravdu málo času, cítí s čerstvými absolventy, kteří nemohou najít práci. Ale jen do určité míry.

"Třeba šéf řekne ano a potom je to místo vaše," prohlásí, aby mě uklidnil.

"Je tu ještě něco," vzchopím se. "Mám jeden případ. Moc dobrý případ."

"Jaký případ?" zeptá se s maximální podezřívavostí.

"Odmítnutí pojistného plnění."

"Vy jste klient?"

"Ne. Já jsem právník. Náhodně jsem na to narazil."

"A proč si myslíte, že ten případ je tak dobrý?"

Podávám mu dvoustránkové, na efekt přepracované shrnutí případu Blackových. Vylepšoval jsem ho, pokaždé když si to nějaký právník přečetl a odmítl mě.

Barry X. je pročítá pozorně, s větším soustředěním než kdokoli dosud. Čte ho i podruhé a já zatím obdivuji patinu cihlových zdí a sním o podobné kanceláři.

"To zní dobře," prohlásí, když dočte. V očích mu jiskří a mám pocit, že je opravdu vzrušený, jen to tutlá. "Budu hádat. Vy chcete džob a něco z toho případu."

"Ne. Jenom práci. Případ je váš. Rád na něm budu pracovat, a musím to projednat s klientem. Ale honorář je váš."

"Jen jeho část. Většinu dostane pan Lake," opáčí s úsměvem.

Třeba kdokoli. Je mi vážně jedno, jak si ty peníze rozdělí. Chci jen práci. Když si představím, že budu v těchto bohatých prostorách pracovat pro Jonathana Lakea, točí se mi hlava.

Rohodl jsem se, že slečnu Birdie si nechám pro sebe. Jako klientka není atraktivní, protože na advokáty nechce vydat nic. Pravděpodobně tady vydrží do sto dvaceti, takže tenhle trumf není výhodné vynášet. Zkušených advokátů, kteří by z ní nějaké peníze dostali, by se našlo dost, ale Lakeova firma je zaměřena jinak. Tihle hoši se soudí. Nezajímají se o psaní závětí a pozůstalosti.

Znovu vstanu. Už jsem Barryho připravil o dost času.

"Podívejte," říkám co nejupřímněji. "Vím, že máte hodně práce. Můžete se na mě přepstat na fakultě. Zavolejte Madeline Skinnerovou, jestli chcete."

"Stará bláznivka. Ona je tam pořád?"

"Ano, a v tuhle chvíli je to moje nejlepší kamarádka. Ráda se vám za mě zaručí."

"Jistě. Dám vám vědět, hned jak to bude možné."

To víš, že dáš.

Než jsem našel vstupní dveře, dvakrát jsem zabloudil. Nikdo mě nesleduje, tak si dávám načas. Obdivuji prostorné kanceláře a prozkoumávám budovu. Zastavuji před knihovnou a vzhlížím na tři patra ochozů a úzkých uliček. Žádná kancelář se ani trochu nepodobá druhé. Všude jsou konferenční prostory. Sekretářky, úředníci i poslíčci knítají rychle po parketových podlahách.

Tady bych chtěl pracovat i za daleko míň než jednadvacet tisíc ročně.

ZAPARKUJI TIŠE ZA CADILLAKEM a nehlučně vystoupím z auta. Dnes nemám náladu klábosit se svou bytnou. Tiše našlapuji kolem domu a málem vrazím do vysoké hromady mohutných plastických pytlů. Jsou jich tucty. Tak tuna borovicové kůry k mulčování. Každý pytel váží padesát kilo. Napadá mě, že slečna Birdie před několika dny něco říkala o mulčování květinových záhonů, ale nevěnoval jsem tomu pozornost.

Zamířím ke schodům do svého bytu. Když jsem skoro nahoře, slyším, jak volá: "Ahoj, Rudy! Chlapče, pojďte, dáme si trochu kávy." Stojí u hory borovicové kůry a široce se na mě usmívá šedožlutým chrupem. Je upřímně šťastná, že jsem doma. Smráká se a ona zbožňuje popíjet kávu na zahradě, když zapadá slunce.

"Jistě." Přehodím si sako přes zábradlí a jediným trhnutím si uvolním kravatu.

"Jak se daří, drahý?" volá zpěvavě. S tím "drahým" začala asi před týdnem. Je samé drahý sem, drahý tam.

"Docela to ujde. Jsem unavený. Ty záda mě trápí." Naznačuji jí už nejméně týden své potíže se zády, ale ona ne a ne spolknout návnadu.

Vezmu si obligátní židli, zatímco ona připravuje v kuchyni tu strašlivou břečku. Je pozdě odpoledne, stíny se na trávníku prodlužují a já počítám pytle. Osm na šířku, osm na výšku a čtyři na hloubku. To je 256 pytlů. 50 kilo každý, to je asi 1300 kilo celkem. Kůra na mulčování. Musí se rozhodit na záhony. A kdo to udělá? No přece já.

Popíjím kávu, já opravdu po malých doušcích, a ona chce vědět všechno, co jsem dnes dělal. Vymýšlím si a vyprávím o konzultacích s advokáty, o procesech a potom o studiu na závěrečné zkoušky. Totéž mě čeká zítra. Každý právník vyznává božstvo práce. Kdepak volno, kdepak táhání kůry.

Oba máme ty bílé pytle před sebou, ale nikdo z nás se na ně nechce podívat. Vyhýbám se jí očima.

"Kdy začnete pracovat jako advokát?" ptá se.

"Ještě nevím," říkám a opakuji podesáté, jak tvrdě budu ještě několik týdnů studovat. Zahrabu se v knihách a budu doufat, že ty zkoušky udělám. Bez zkoušek nemůžu nastoupit do praxe.

"To je dobře," řekne a na okamžik zmizí. "Potřebujeme už s tím mulčováním vážně začít," dodá, pokývá klavou a ukáže očima významně k hromadě pytlů.

Chvíli mě nic nenapadá, a potom prohlásím: "Nojo, je toho hodně."

"Ále, to nebude tak zlé. Já pomůžu."

To znamená, že mně ukáže rýčem, kam to mám rozhrnout, a doprovodí akci nekonečným štěbetáním.

"Jasně, možná zítra. Je pozdě a já měl těžký den."

Na vteřinu se odmlčí.

"Doufala jsem, že začneme dnes odpoledne, já budu pomáhat."

"Nevečeřel jsem," řeknu.

"Udělám vám sendvič," nabídne se rychle. Její sendvič znamená průhledný plátek zlevněného krutího masa vložený mezi dva tenoulinké suché chleby. Bez kapky hořčice či majonézy. Ani stopa po salátu nebo sýru. Snědl bych je čtyři a ještě měl hlad.

Když zazvoní telefon, slečna Birdie vstane a zamíří do kuchyně. Ačkoli mně slíbila do čtrnácti dnů samostatnou linku, mám zatím jen paralelku, což znamená, že může mé hovory odposlouchávat. Navíc mě požádala, abych je omezil, protože chce mít k telefonu kdykoli přístup.

"To je pro vás, Rudy," volá z kuchyně. "Nějaký advokát."

Je to Barry X. Říká, že mluvil s Jonathanem Lakem a vypadá to slibně. Ptá se, jestli mohu hned teď přijet k němu do kanceláře, že pracuje až do noci. Chce vidět celou složku mého případu, mám ji vzít s sebou.

Zatímco mluvíme, připravuje slečna Birdie pečlivě krutí sendvič. Zavěsím právě v okamžiku, kdy ho rozřízne na dva kousky.

"Musím letět, slečno Birdie," vyhrknu udýchaně. "Něco důležitého. Mám s tím advokátem schůzku ohledně velkého případu."

"Ale co bude s tou--"

"Promiňte. Udělám to zítra." Odcházím a ona tam stojí s protaženým obličejem, v každé ruce půl sendviče, jako by nemohla uvěřit, že s ní nepovečeřím.

S BARRYM SE POTKÁVÁME u hlavního vchodu, který je zamčený, přestože uvnitř ještě hodně lidí pracuje. Vede mě do své kanceláře a můj krok je o trochu rychlejší než v posledních dnech. Nemohu si pomoci, ale obdivuji gobelíny, police knih i umělecké předměty a v duchu si pohrávám s myšlenkou, že budu součástí toho všeho. Já, a člen Lakeovy firmy, která zaměstnává největší právní kapacity.

Barry mi nabízí vaječnou roládu, zbytek své večeře. Říká, že jí v kanceláři třikrát denně. Vzpomenu si, že je rozvedený, a už chápu, proč večeří za pracovním stolem. Necítím hlad.

Zapne diktafon a umístí mikrofon na kraj stolu co nejbližší ke mně.

"Nahrajeme to. Dám to ráno sekretářce přepsat. Nevadí vám to?"

"Jistěže ne," říkám. Proč taky?

"Najmu vás jako koncipienta na dvanáct měsíců. Váš plat bude dvacet jedna tisíc ročně, splatný ve dvanácti stejných částkách, vyplacených každého patnáctého v měsíci. Celý první rok nebudete mít nárok na zdravotní pojištění ani jiné sociální výhody. Na konci prvních dvanácti měsíců zhodnotíme své vztahy a uvážíme možnost najmout vás dále ne jako koncipienta, ale jako právníka."

"Jistě, fajn."

"Budete mít kancelář a my vám najmeme sekretářku, která vám bude pomáhat. Minimální pracovní doba je šedesát hodin týdně. Začíná se v osm ráno a končí kdoví kdy. Žádný právník v téhle firmě nepracuje méně než šedesát hodin týdně."

"Žádný problém." Budu dělat devadesát. Alespoň se vyhnu slečně Birdie a jejímu mulčování.

Důkladně kontroluje své poznámky.

"A převezmeme právní stránku případu těch... jakpak se jmenují?"

"Blackovi. Blackovi versus Great Benefit."

"Ano. Budeme zastupovat Blackovy proti pojišťovací společnosti Great Benefit. Vy na té kauze budete dělat, ale co se týče možného honoráře, tam vaše jméno figurovat nebude."

"V pořádku."

"Napadá vás ještě něco?" říká na mikrofon.

"Kdy mám nastoupit?"

"Teď hned. Rád bych si prošel případ ještě dnes večer, jestli máte čas."

"Jistě."

"Ještě něco?"

Těžce polknu.

"Začátkem měsíce jsem ohlásil bankrot. Je to na delší povídání."

"Jako každý bankrot. Je to podle kapitoly sedm nebo třináct?"

"Sedmička."

"Pak se to na vaši výplatu nevztahuje. Takže na advokátské zkoušky budete studovat ve svém volném čase, jasný?"

"Fajn."

Vypíná diktafon a znovu mi nabízí jídlo. Odmitám. Jdu za ním po točitém schodišti do malé knihovny.

"Tady se člověk snadno ztratí," poznamenává přes rameno.

"To je paráda," obdivuji labyrint místností a průchodů.

Usedáme ke stolu a začneme před sebou rozkládat složku případu Blackových. Má práce na něj udělala dojem. Žádá mě o určité dokumenty. Všechno mám v malíčku. Chce data a jména. Zapamatoval jsem si je. Mám ode všeho kopie -- jednu pro něho, jednu pro sebe.

Mám všechno, kromě podpisu Blackových na smlouvě o právním zastoupení. Zdá se tím překvapený a já mu vysvětluji, jak jsem k celému případu přišel.

Několikrát opakuje, že je potřeba tu smlouvu opatřit.

ODCHÁZÍM PO DESÁTÉ. Za jízdy městem zachytím ve zpětném zrcátku svůj úsměv. Hned ráno zvednu telefon a zavolám tu novinu Bookerovi. Potom přinesu Madeline Skinnerové květiny a poděkuju jí.

Nevadí, že začínám dole. Každá cesta z jámy vede jen nahoru. Dejte mi rok a vydělám víc peněz než Sara Plankmoreová, S. Todd, N. Elizabeth a F. Franklin a stovky dalších blbců, před kterými jsem se měsíc schovával. Jen mi dejte trochu času.

Stavuji se u Jogína a dávám si s Princem panáka. Svěřím mu tu báječnou novinu a on mně věnuje jedno opilé medvědí objetí. Štve ho, že u něj končím. Říkám, že tak měsíc bych možná pracoval o víkendech, než dodělám advokátské zkoušky. S Princem jde všechno hladce.

Sedím sám v zadním boxu, popíjím studené pivo a přehlížím poloprázdný lokál. Už se nestydím. Poprvé po několika týdnech necítím ponížení. Jsem nabitý energií jako stlačená pružina. Sním o tom, jak jednoho dne stanu u soudu tváří v tvář Loydu Beckovi.

DVANÁCTÁ KAPITOLA

KDYŽ JSEM SE PROKOUSÁVAL případy a materiály, které mi dal Max Leuberg, nepřestával jsem žasnout, jak daleko jsou bohaté pojišťovny schopné zajít v šízení malých lidiček. Každý dolar je jim dobrý. Také mě překvapilo, jak málo poškozených podává žalobu. Většinou se nikdy neradí s advokátem a jejich stížnosti jsou právně nedokonalé. V jedné studii se odhadovalo, že jen méně než pět procent těchto případů se dostane na stůl právníkům. Lidé, kteří si tyhle pojistky kupují, jsou nevzdělaní. Často se bojí advokátů stejně jako pojišťoven. Představa, že by měli jít do soudní síně a svědčit před soudcem a porotou, je dokáže nadobro umlčet.

Strávili jsme s Barrym Lancasterem nad složkou Blackových dva dny. Barry řešil v posledních letech několik podobných případů. Ne vždy s úspěchem. Podle něj jsou poroty v Memphisu tak zatraceně konzervativní, že je těžké dosáhnout tu spravedlivého rozsudku.

Tohle jsem slyšel na škole mockrát. Ve velkých městech se obvykle vynáší rozsudky ve prospěch strany žalující, ale v Memphisu se to z neznámých důvodů stává jen zřídkakdy. I když tu Jonathan Lake vysoudil hodně milionů, dává teď přednost procesům v jiných státech.

S panem Lakem jsem se zatím neviděl. Je plně zaměstnán velkým soudním případem a na schůzku se svým nejnovějším zaměstnancem nemá ani pomyslení.

Moje prozatímní kancelář je v malé knihovně ve druhém patře. Jsou tam tři kulaté stoly a osm hromad knih, které se všechny vztahují k zanedbání lékařské péče. Během prvního pracovního dne mně Barry ukázal hezkou místnost naproti jeho kanceláři a prohlásil, že za pár týdnů bude moje. Potřebuje prý jen vymalovat a něco spravit na elektrickém vedení.

Kromě Barryho neznám ve firmě ještě vůbec nikoho. Vždyť jsem jen koncipient a ne právník. Koncipienti přicházejí a odcházejí, kdo by se o ně zajímal?

Všichni mají plné ruce práce a kamarádství se tady moc nepěstuje. O jiných právnících v budově mluví Barry málo. Mám dojem, že každé oddělení firmy se stará samo o sebe. Práce pod dohledem Jonathana Lakea není snadný chlebiček.

Barry přichází do kanceláře ráno před osmou a já -- dokud nedostanu klíč -- na něj musím čekat u dveří. Je zřejmé, že pan Lake chce mít velmi přesný přehled, kdo všechno má přístup do budovy. Před lety vedl vyhrčený soudní spor s jednou pojišťovnou a jeho telefony odposlouchávali. Když jsem poprvé přivedl řeč na klíč, Barry mi ten příběh vyprávěl.

"Může to trvat týdny, prohlásil."

Zavedl mě do knihovny, dal instrukce a odešel do své kanceláře. Během prvních dvou dnů mě kontroloval každé dvě hodiny. Všechno ve složce Blackových jsem si bez jeho vědomí okopíroval pro svoje záznamy. Koncem druhého pracovního dne jsem si kopie odnesl v novém elegantním kufříku, který mi daroval Prince, domů.

Podle Barryho direktiv jsem napsal další koncept dopisu Great Benefit, ve kterém jsem uvedl základní fakta o porušení smlouvy. Když Barryho sekretářka dokončila přepis mého dopisu, měl čtyři stránky. Radikálně ho seškrtnal, upravil a poslal mně ho zpět na stůl.

Třetí den jsem během přestávky konečně sebral odvahu a zeptal se jeho sekretářky na doklady ohledně mého zaměstnání. Byla zaneprázdněná, ale řekla, že se po nich podívá.

Na konci třetího pracovního dne jsme s Barrym odcházeli z jeho kanceláře po deváté. Dokončili jsme dopis pro Great Benefit, třístránkové mistrovské dílo, které se odešle doporučeně.

Barry nikdy nemluví o životě za dveřmi kanceláře. Navrhl jsem jít na pivo se sendvičem, ale on to rychle a upjatě odmítl.

Přijel jsem na pozdní gáblík k Jogínovi. Hospoda je plná opilých kluků ze studentského spolku a Prince je za barem sám. Žádnou radost z toho nemá. Vystřídal jsem ho, aby se trochu povyrazil.

Celý se rozzářil spokojeností a šel ke svému oblíbenému stolu, kde sedí jeho právník Bruiser Stone. Kouří jednu camelku za druhou a bere sázky na boxerský zápas. V dnešních ranních novinách o něm byl zase článek. Psalo se tam, že před dvěma lety našli poldové na skládce za jedním lokálem polosvlečenou mrtvolu. Mrtvý muž byl místní gangster, který měl podíl v memphiském pornobyznysu. Vlezl do cizího rájónu s nevhodnou nabídkou a přišel o krk. Bruiser by takovou věc neudělal, ale policisté jsou přesvědčeni, že ví, kdo je pachatel. Poslední dobou je U Jogína skoro každý večer. Hodně pije a šeptá si s Princem.

Bohudík, že mám pořádnou práci. Málem jsem to vzdal a požádal Buisera, aby mi našel nějaké místo.

DNES JE PÁTEK, jsem už čtvrtý den zaměstnán v Lakeově firmě. Vyprávěl jsem, že pracuji pro Lakea, mnoha lidem a potěšilo mě, co to s nimi provedlo. Mám dobrý pocit. Advokátní kancelář Jonathana Lakea. Nikdo se nemusí ptát dál.

Stačí vyslovit tohle jméno a lidé už vidí velký starobylý dům, kde sídlí sám veliký Lake a jeho smečka ochránců práva.

Booker málem brečel radostí. Koupil stejky a láhev nealkoholického vína. Charlene navařila dobroty a oslavovali jsme až do půlnoci.

Dnes ráno se mi ani trochu nechce vstávat před sedmou, ale někdo hlučně buší na dveře mého bytu. Slyším slečnu Birdie, jak lomcuje klikou a křičí: "Rudy! Rudy!"

Odemknu dveře a ona vrazí dovnitř. "Rudy, jste vzhůru?" Stojím v malé kuchyňce jen v trenkách a tričku a ona si mě prohlíží. Mám sotva otevřené oči a rozježené vlasy. Jsem vzhůru, ale jen napůl.

Slunce sotva vyšlo, ale ona už má zástěru od zeminy a boty od bláta.

"Dobré ráno," snažím se zoufale neznít našťvaně.

Usměje se žlutošedě.

"Nevzbudila jsem vás?" zašvitoří.

"Ne, zrovna jsem vstával."

"To je dobře. Máme práci."

"Práci? Ale--"

"Ano, Rudy. Odkládal jste to mulčování už dost dlouho, je načase dát se do toho. Jestli si nepospíšíme, shnije to."

Zamrkám a snažím se zaostřit pohled.

"Dnes je pátek," zamumlám nejistě.

"Ne. Je sobota," vyštěkne.

Několik vteřin na sebe hledíme, potom se podívám na hodinky. To je zvyk, který jsem pochytil už po třech dnech nového zaměstnání.

"Je pátek, slečno Birdie. Pátek. Musím dnes do práce."

"Sobota," opakuje tvrdohlavě.

Šlehne očima po mých trenýrkách a já si prohlížím její zabahněné boty.

"Podívejte, slečno Birdie," říkám laskavě, "vím, že dnes je pátek a za hodinu a půl na mě čekají v kanceláři. To mulčování uděláme o víkendu." Snažím se ji uklidnit. Na zítřejší ráno jsem měl v plánu udělat si pořádek v pracovním stole.

"Shnije to."

"Do zítřka ne." Že by to v těch pytlích hnilo? Těžko.

"Zítra jsem chtěla dělat růže."

"Dobře, tak dnes, když budu v kanceláři, dělejte růže a zítra budem mulčovat."

Chvilí uvažuje a najednou jí poklesnou ramena a zesmutní tvář. Těžko říct, zda je v rozpacích.

"Slibujete?" zeptá se už mírně.

"Slibuju."

"Řekl jste, že budete zahradničit, když vám snížím nájem."

"Ano, já vím." Jak bych mohl zapomenout? Už mi to připomněla nejméně desetkrát.

"Tak dobrá," prohlásí, jako by získala všechno, kvůli čemu přišla. Potom se vykolébá ze dveří a za stálého mumlání sestupuje po schodech. Zavřu tiše dveře a nechápavě vrtím hlavou, proč mě tak brzy ráno vyburcovala.

Obléknu se a jedu do kanceláře, kde už před částečně osvětlenou budovou parkuje asi šest vozů. Ještě není sedm. Čekám v autě, dokud na parkoviště nedorazí další vůz. Přicházím k hlavnímu vchodu právě v okamžiku, kdy tam dojde muž středního věku. Drží kufík, balancuje kávou v papírovém kalíšku a šátrá po klíích.

Zdá se, že jsem ho vylekal. Tohle sice není čtvrt' s vysokou kriminalitou, ale střed Memphisu je střed Memphisu a lidé se bojí.

"Dobré ráno," začnu vřele.

"Dobrý," zamručí. "Co si přejete?"

"Jsem nový koncipient Barryho Lancastera a zrovna jdu do práce."

"Jméno?"

"Rudy Baylor."

Zarazí se a silně zamračí. Našpulí spodní ret a zavrtí hlavou.

"Nic o vás nevím. Jsem obchodní manažer. Nikdo mi neřekl ani slovo."

"Najal mě před čtyřmi dny, přísahám."

S vystrašeným pohledem přes rameno zastrčí klíč do dveří. Ten chlap si myslí, že jsem zloděj nebo zabiják. Mám sako s kravatou a vypadám celkem dobře.

"Lituji, ale pan Lake má velmi přísná bezpečnostní pravidla. Nikdo, kdo není na výplatní listině, nesmí před pracovní dobou dovnitř." Téměř skočí do dveří. "Povězte Barrymu, ať mně dnes ráno brnkne," řekne a přibouchne mi dveře před nosem.

Odmítám se tady poflakovat jako pouliční žebrák a čekat na dalšího zaměstnance. Zajedu o pár bloků dál do lahůdkářství, kde si koupím ranní noviny a kávu s rohlíkem. Tam zabijiím hodinu čicháním cigaretového kouře a posloucháním drbů. Potom se vracím na parkoviště, kde už stojí mnohem víc elegantních vozů. Opatrně parkuji vedle jednoho chevroleta.

Sekretářka v recepci už mě několikrát viděla přicházet i odcházet, ale předstírá, že mě nezná. Nechci jí vysvětlovat, že jsem nový zaměstnanec, a ona to nechce slyšet. Volá Barryho a ten dá mému vstupu do bludiště zelenou.

V devět má být u soudu, a tak má naspěch. Pevně jsem se rozhodl, že je třeba probrat zařazení mého jména na výplatní listinu, ale špatně jsem to načasoval. Nedá se nic dělat. Musí to počkat.

"Chci, abyste navštívil Blackovy a vrátil se s podepsanou smlouvou," říká Barry. "Rozumíte? Potřebuji, aby se to

udělalo hned." Zdůrazní slovo hned, takže přesně vím, kam půjdu.

Podává mně tenkou složku. "Smlouva je uvnitř. Připravil jsem ji včera večer. Mrkněte se na ni. Musí ji podepsat všichni tři Blackovi -- Dot, Buddy i Donny Ray, je-li dospělý."

Zasvěceně přikyvuji, ale radši se nechám zbít, než abych strávil dopoledne s Blackovými. Tak nakonec se s Donnym Rayem setkám. Bláhově jsem si myslel, že tuhle schůzku budu odkládat do nekonečna.

"A potom?" ptám se.

"Budu celý den u soudu. Najdete mě v jedné síni soudce Andersona." Na stole mu zazvoní telefon a on na mě mávne, jako by chtěl říct, že audience končí.

PŘEDSTAVA, ŽE USEDNU s Blackovými ke kuchyňskému stolu ke skupinovému podpisu, není nijak lákavá. Budu muset sedět a sledovat Dot, jak se našťavaně prodírá zahradou k nepojízdnému autu a přemlouvá starého Buddyho, aby se odtrhl od koček a džinu. Možná ho vytáhne ven za uši. Nechutná představa. A potom zmizí vzadu v domě, aby připravila syna. Už se vidím, jak sedím jako na jehlách a napjatě čekám, až přijde, aby se setkal se svým právníkem.

Abych zkrátil schůzku na minimum, zastavím před budkou u benzinové pumpy a volám Dot. Je to ostuda. Lakeova firma disponuje nejmodernější spojovací technikou, a já musím používat veřejný automat. Naštěstí to vezme Dot. Neumím si představit, že bych mluvil s Buddym. Pochybuji, že má v tom vraku mobilní telefon.

Je jako vždycky podezřívavá, ale s kratičkou schůzkou souhlasí. Neřekl jsem přímo, aby sehnala celou rodinu, ale zdůraznil jsem, že potřebuji podpisy všech. Typické je, že vykládám, jak hrozně spěchám. -- Letím od soudu, chápete. Soudci čekají.

Když zaparkuji na příjezdu, vrčí na mě známí sousedovi psi. Dot stojí na zaneřáděné verandě, cigaretu v koutku úst, modrý oblak dýmu líně stoupá nad její hlavu. Nějakou chvíli už čeká a kouří.

Nasadím široký, strojený úsměv a srdečně ji zdravím. Vrásky kolem úst se jí sotva pohnou. Jdu za ní přeplněným těsným pokojíkem kolem potřhané pohovky pod kolekcí starých fotografií šťastného páru Blackových, po prochozeném koberci do prázdné kuchyně.

"Kafe?" ptá se a ukazuje na mé místo u kuchyňského stolu.

"Ne, díky. Jen trochu vody."

Naplní plastický kalíšek z vodovodního kohoutku a postaví ho přede mě. Pomalu oba vyhlédneme oknem.

"Nemůžu ho dostat dovnitř," říká beze stopy lítosti. Zdá se, že některé dny Buddy přijde a jiné prostě ne.

"Proč ne?" ptám se, jako by se jeho chování dalo rozumně vysvětlit.

Jen pokrčí rameny.

"Donnyho Raye taky potřebujete, co?"

"Ano."

Opustí kuchyň a nechá mě tam sedět s teplou vodou a výhledem na Buddyho. Díky léta nemytému přednímu sklu a hordě špinavých koček, které lezou po kapotě, ho skoro nevidím. Má na hlavě nějakou čapku, snad s kládkami na uši, a pomalu zvedá ke rtům flašku v hnědém papírovém pytlíku. Pak začne opět líně podřimovat.

Zaslechnu, jak Dot tiše mluví se synem. Oba se plouží pokojíkem, až se objeví v kuchyni. Vstávám, abych se seznámil s Donnym Rayem Blackem.

Nevím, co přesně mu schází, ale vypadá opravdu na umření. Je příšerně vychrtlý a zesláblý, má propadlé tváře a plet jako křidu. Musel být drobné postavy už předtím, ale teď se zlomeně hrbí a není o nic vyšší než jeho matka. Vlasy i obočí má černé jako uhlí. Ostře kontrastují s těstovitou barvou pleti. Ale usmívá se a natahuje kostnatou ruku, kterou já potřesu vřele, ale zároveň opatrně. Dot ho pevně uchopí kolem pasu a jemně usadí do židle. Má pytlovitě džínsy a obyčejné bílé tričko, které na něm visí jako na kostlivci.

"Rád tě poznávám," říkám a snažím se vyhnout jeho zapadlým očím.

"Máma o vás mluvila hezky," odpoví. Má slabý chraplavý hlas, ale slovům je jasně rozumět. Nikdy bych nepomyslel, že o mně Dot řekne něco laskavého. Opře si hlavu do dlaní, jako by se bez opory sama neudržela. "Říká, že zažalujete ty parchanty z Great Benefit, aby solili." Z jeho slov číší spíš zoufalství než hněv.

"To je pravda," odpovím. Otevřu složku a vyndám kopii dopisu, který posílá Barry X. Great Benefit. Podávám ji Dot, která stojí za Donnym.

"Sepsali jsme tohle," vysvětluji jako zdatný právník. "Nepředpokládáme, že nám odpovědi uspokojivě. Potom je během několika dní zažalujeme. Pravděpodobně budeme žádat nejméně milion."

Dot přelétne dopis a vrátí ho na stůl. Čekal jsem řadu otázek, proč už jsem nepodal žalobu, a obával se, že dojde ke střetu. Ale ona jen něžně hladí Donnymu ramena a smutně vyhlíží z okna. Dává si pozor na pus, protože nechce chlapce rozrušit.

Donny Ray se taky podívá oknem.

"Přijde táta dovnitř?"

"Povídal, že ne," odpoví matka.

Vyjmu ze složky smlouvu a podám ji Dot.

"Tohle se musí podepsat, dřív než můžeme podat žalobu. Je to smlouva mezi vámi a mojí advokátní firmou. Smlouva o právním zastoupení."

Váhavě ji přijme. Jsou to jen dva archy papíru.

"Co je tam?"

"Nic zvláštního. Smlouva jako každá jiná. Vy si nás najímáte jako advokáty, my případ převezmeme, postaráme se o výdaje a dostaneme třetinu ze soudem stanovené náhrady."

"Tak proč jsou toho dvě drobně psané stránky?" ptá se Dot a bere si cigaretu z krabičky na stole.

"Nezapaluj to!" vyštěkne Donny přes rameno. Podívá se na mě a řekne: "Není divu, že umírám."

Dot bez zaváhání vsune cigaretu mezi rty a prohlíží si smlouvu. Nezapálila si.

"A musíme podepsat všichni tři?"

"Ano."

"Nojo, ale on řek, že dovnitř nejde."

"Tak mu to vem ven," říká Donny našťvaně. "Prostě vemeš pero, půjdeš ven a zařídíš, aby tu zatracenou věc podepsal."

"To mě nenapadlo," ozve se Dot.

"Už jsme to tak dělali i předtím." Donny Ray skloní hlavu a poškrábe se ve vlasech. Ostrá slova ho vysílila, je celý udýchaný.

"To bych snad mohla," prohlásí matka ještě váhavě.

"Tak jdi, sakra!" vyhrkne syn a Dot prohledává zásuvku, až najde propisku. Donny zvedne hlavu a podepře si ji rukama. Zápěstí má tenké jako hůlky.

"Za chvíli jsem zpátky," prohodí Dot, jako kdyby se chystala na nákup a měla o svého chlapce strach. Jde pomalu přes cihlový dvorek do přerostlého býlí kolem auta. Z kapoty ji zahlédne kočka a zmizí pod autem.

"Před pár měsíci," začne Donny a dlouze se odmlčí. Špatně dýchá a hlava se mu lehce kolébá. "Před pár měsíci jsme museli dát notářsky ověřit jeho podpis, a on nebyl s to nikam jít. Tak sehnala notáře, co to za dvacet dolarů slíbil udělat tady. Když notář dorazil, Buddy nechtěl z auta ven. A tak šli s mámou tou vysokou trávou k autu. Vidíte tu zrzavou kočku na jeho střeše?"

"Jo."

"Říkáme jí Drápina. To je takový zdejší kápo. No nic, takže notář se naklonil, aby od Buddyho vzal papíry. Ten byl samozřejmě zlítěj a sotva při smyslech. Drápina zaprskala a skočila po notářovi. Musel potom k doktorovi a my cálovali šedesát babek. A nový kalhoty. Už jste viděl někoho s akutní leukémií?"

"Ne. Až doted' ne."

"Vážím pětadesát kilo. Před jedenácti měsíci jsem vážil osmdesát. Zjistili mně to dost včas, mohlo se to léčit. A měl jsem velký štěstí, že mi brácha moh dát svoji kostní dřev. Transplantace by mně zachránila život, ale nemůžu si to dovolit. Měli jsme pojištění, ale zbytek té story už znáte."

"Ano. Znáš tvůj případ podrobně, Donny."

"To je dobře," říká s úlevou. Sledujeme, jak Dot venku odhání kočky. Drápina na střeše auta předstírá, že spí. Dvířka se otvírají a Dot strká smlouvu dovnitř. Slyšíme její pronikavý hlas až v kuchyni.

"Určitě si myslíte, že jsou na palici," čte mně Donny myšlenky. "Jsou moc fajn, jen měli v životě smůlu. Mějte s nima trpělivost."

"Jsou prima."

"Jsem na osmdesát procent vyřízenej, jasný? Osmdesát procent. Kdyby proběhla ta transplantace... Kruci, ještě před šesti měsíci jsem měl na devadesát procent šanci se vyléčit. Devadesát procent. Sranda, co? Doktoři to měří číslama, jestli budu živí nebo zhebnu. Teď už je pozdě." Najednou zalapá po dechu, zatne pěsti a celý se chvěje. Tvář mu slabě zrudne a on se zoufale snaží nadechnout. Na vteřinu cítím, že jsem v jeho kůži. Buší si oběma pěstmi do hrudi a já se bojím, že se zhroutí.

Konečně popadne dech a rychle chrčivě nasaje nosem vzduch. Přesně v tomhle okamžiku začínám Great Benefit smrtelně nenávidět.

Už se na něj nestydím dívat. Je to můj klient a spoléhá na mě. Beru ho tak, jaký je, bez příkras.

Už dýchá normálně, ale oči má rudé a zavlhle. Nevím, jestli pláče nebo se jen vzpomíná na záchvatu. "Promiňte," zašeptá.

Drápina syčí a prská tak hlasitě, že ji slyšíme až sem, a sledujeme, jak letí vzduchem a přistává v trávě. Je nad slunce jasnější, že kočičí královně se moje smlouva ani trochu nezamlouvá. Dot se ožene po Drápině a řekne něco ošklivého manželovi, který se sesune ještě níž za volant. Pak chňapne papíry a řítí se k nám. Ostatní kočky se rozprchnou na všechny strany.

"Na osmdesát procent vyřízenej, jasný?" opakuje Donny Ray chraplavě. "Dlouho už tady nebudu. Ať už z toho případu vypáčíte cokoli, postarejte se, ať z toho rodiče něco mají. Neměli to v životě lehký."

Tohle mně tak došlo, že se nezmůžu na odpověď.

Dot otevírá dveře a po stole sklouzne smlouva. První stránka je dole lehce natržená a druhá má na sobě čmouhy. Doufám, že ne od kočičích výkalů.

"Tady je to," hlásí Dot. Výprava dopadla perfektně. Buddy se skutečně podepsal, jeho podpis je naprosto nečitelný. Ukážu tady a tam, Donny i jeho matka se podepíší a smlouva je potvrzená. Pár minut klábosíme a já se začnu dívat na hodinky.

Když odcházím, sedí Dot vedle Donnyho, něžně ho hladí po rameni a říká mu, že se všechno zlepší.

TRINÁCTÁ KAPITOLA

BYL JSEM PŘIPRAVENÝ vysvětlit Barrymu X., že v sobotu nemůžu kvůli svým domácím povinnostem nastoupit do práce. Chystal jsem se mu místo toho navrhnout, že přijdu na pár hodin v neděli odpoledne. Ale mé obavy byly zbytečné. Barry odjíždí na víkend mimo město. Já ještě stále nemám klíč, a tak se celá záležitost stává bezpředmětnou.

Slečna Birdie mi dnes naštěstí nebuší na dveře před východem slunce, ale má napilno pod mým oknem před garáží, kde připravuje náradí. Vynáší hrábě a lopaty, krumpáčem otlouká zaschlé nánosy v kolečku, ostří motyčky a přitom si propěvuje a jódluje. Když po sedmé konečně sejdu dolů, dělá překvapenou, že mě vidí.

"No né, dobré ráno, Rudy. Jak se daří?"

"Fajn, slečno Birdie. A vám?"

"Báječně, prostě báječně. No není to nádherný den?"

Den sotva začal a na jeho hodnocení je ještě příliš brzy. Nesnesitelné horko memphiského léta udeří co nevidět.

Po jednom šálku instantní kávy a kousku toastu začne mumlat o mulčování. Vrhám se do práce a pod jejím vedením nakládám první padesátikilový pytel do kolečka. Vezu ho za ní kolem domu přes přední trávník k úzkému květinovému záhonu v těsné blízkosti ulice. V jedné ruce drží svou kávu a druhou v rukavici ukazuje přesně na místo, kam má kůra přijít. Když dorazím vlhkou travou k určenému bodu, jsem celý udýchaný. S gustem roztrhnu pytel a vidlemi vybírám jeho obsah.

Když po čtvrt hodině končím s prvním pytlem, mám úplně promočené tričko. Jde za mnou zpět k místu, kde nakládám do kolečka další pytel, na který ukáže, a já ho dopravím na místo vedle poštovní schránky.

Za první hodinu jsme rozhodli pět pytlů. Dvě stě padesát kilo kůry. Trpím jako zvíře. V devět hodin je teplota na sedmadvaceti stupních. V půl desáté ji požádám o vodu a po desetimínutové přestávce zjišťuji, že stěží vstávám. Čas od času mě bodne v zádech, ale překousnu to a jen se občas zašklebím bolestí. Nevšímá si toho.

Nejsem lenoch a není to dávno, co jsem byl ve výborné fyzické kondici. Na škole jsem dost sportoval, ale poslední tři roky jsem na to měl málo času. Po několika hodinách těžké práce si připadám jako lazar.

K obědu mě nakrmí dvěma krutými sendviči bez chuti a jedním jablkem. Sedím na dvorku pod větrákem a jím hrozně pomalu. Bolí mě v zádech, necítím nohy a ruce se mi chvějí.

Čekám, až se moje bytná vrátí z kuchyně a zírám na horu pytlů. Přemýšlím o tom, jak jsem byl na sebe pyšný, že jsem si vyjednal tak nízký nájem. Ale byl jsem opravdu tak šikovný? Kdo z naší dohody vyzískal? Vzpomínám, jak jsem se až trochu zastyděl, že tu milou drobnou starou paní využívám. Teď bych ji nejradši nacpal do prázdného pytle od kůry.

Podle staříckého teploměru, který visí na zdi garáže, vystoupila po poledni teplota na pětatřicet stupňů ve stínu. Ve dvě mně vezmou záda. Vysvětlují slečně Birdie, že si musím odpocínout. Smutně si mě změří, pomalu se otočí a hledí na neubývající hromadu bílých pytlů.

"Tak dobře, když musíte."

"Jenom hodinku," žádám ji.

Vyměkla, ale v půl čtvrté už zase tlačím kolečko a slečna Birdie je mi v patách.

Po osmi hodinové tvrdé šichtě jsem zlikvidoval přesně sedmdesát devět pytlů kůry, méně než třetinu množství, které si objednala.

Krátce po obědě jsem prvně naznačil, že mě v šest čekají u Jogína. Samozřejmě to byla lež. Podle rozvrhu mám stát za barem od osmi do zavření. Ale to ona neví a já se rozhodl utéct těm galejím ještě před setměním. V pět toho jednoduše nechávám. Říkám jí, že toho mám dost a bolí mě v zádech. Musím ještě do práce. Vleču se nahoru do schodů a ona mě zezdola pozoruje. Ať si mě třeba vyhodí.

V NEDĚLI DOPOLEDNE MĚ BUDÍ majestátní burácení hromu. Ležím ztuhlý na prostěradle a na střechu bubnuje silný déšť. Hlava je v pořádku -- minulou noc jsem ve službě vůbec nic nepil. Ale tělo mám jako zalité do betonu, neschopné pohybu. Seběmenší hnutí mi působí nesnesitelnou bolest. I samotné dýchání bolí.

Během včerejšího krutého zážitku mě slečna Birdie požádala, jestli bych se s ní dnes ráno neúčastnil bohoslužby. Návštěva kostela v nájemních podmínkách nebyla, ale já jsem si v duchu řekl: proč ne? Když osamělá stará dáma chce, abych s ní šel na mši, mohu to pro ni udělat. To mi určitě neublíží.

Potom jsem se zeptal, jaký kostel navštěvuje. Řekla, že Baptistický chrám v Dallasu. Tím totiž myslela přímý satelitní přenos bohoslužby pastora Kennetha Chandlera, který sleduje doma na obrazovce.

Vykroutil jsem se z toho. Vypadala dotčeně, ale rychle se vzpamatovala.

Když jsem byl malý chlapec, dlouho předtím než otec podlehl alkoholu a poslal mě pryč do vojenské školy, příležitostně jsem chodil do kostela s matkou. Jednou dvakrát šel s námi i on, ale pořád nadával, a tak jsme ho s matkou nechávali doma, kde si četl noviny. Chodili jsme do malého metodistického kostelíku, kde kázal přátelský kněz, pastor Howie. Často vyprávěl veselé příběhy a každý ho měl rád. V nedělní škole bylo hodně dětí a já ani neprotestoval, že musím jít do kostela vymydlený a ve svátečním.

Jednou měla matka menší operaci a byla tři dny v nemocnici. Dámy z kongregace samozřejmě intimní detaily toho zákroku znaly a náš dům byl po tři dny přeplněný rendlíky, sušenkami, koláči a plnými hrnci jídla, které bychom s otcem nedokázali sníst ani za rok. Ty ženy se o nás staraly. Uklízely kuchyň, vařily a vítaly hosty, kteří přinášeli další jídlo. Když matku po třech dnech propustili z nemocnice, měli jsme doma ještě tři dny minimálně jednu z těch žen, která s námi bydlela a starala se o chod domácnosti.

Otec trpěl jako zvíře. V domě plném pobožných dam nemohl pít, jak byl zvyklý. Myslím, že věděly, jak rád si přihne, a když už pronikly do domácnosti, rozhodly se ho přitom nachytat. Očekávalo se od něj, že bude roztomilý hostitel. To ale bylo nad jeho síly. Po čtyřiaadvaceti hodinách odešel z domova a strávil většinu času v nemocnici. Ne jako milující manžel plný starosti o nemocnou ženu. Netečně seděl v čekárně, sledoval televizi a popíjel koly říznuté rumem.

Mám na to hezké vzpomínky. V našem domě nikdy nebyla tak hřejivá atmosféra, nikdy nebylo k vidění tolik dobrot. Dámy mě obskakovaly jako sirotka a já měl z jejich pozornosti radost. Byly to moje tety a babičky, které jsem nikdy nepoznal.

Krátce po matčině zotavení pastor Howie zmizel kvůli nějakému průšvihy, který jsem nikdy úplně nepochopil, a kostel zůstal prázdný. Někdo obvinil matku a tím naše návštěvy svatostánku skončily. Myslím, že s Hankem, svým novým manželem, tam zajde jen zřídka.

Nějaký čas se mně po kostele stýskalo, potom jsem si zvykl nechodit. Kamarádi mě tam občas zvali, ale já ochladl. Na

škole mě jedna známá párkrát vzala na sobotní večerní mši, ale jsem asi moc protestant, nechápu význam všech těch rituálů.

Slečna Birdie se nesměle zmínila, že by se dnes odpoledne dalo pracovat na zahradě. Vysvětlil jsem jí, že sedmý den je boží svátek. Řekl jsem, že neděli světím, protože nechci hřešit.

Nenapadlo ji, co na to říct.

ČTRNÁCTÁ KAPITOLA

NAŠTĚSTÍ DALŠÍ TŘI DNY skoro pořád prší a já nemusím zahrabnat. Je úterý po setmění, já jsem zalezlý ve svém bytě a studuji na zkoušky, když zazvoní telefon. Volá Dot Blacková, a mně je hned jasné, že něco není v pořádku. Jinak by netelefonovala.

"Zrovna mi volal pan Barry Lancaster a povídal, že je můj advokát," oznamuje mi.

"To souhlasí, Dot. Je to velký zvíře z naší firmy a pracuje se mnou." Barry si asi ověřuje pár drobností.

"Ale on říkal něco jiného. Prý jestli můžu s Donnym Rayem zítra přijít do jeho kanceláře. Povídal, že potřebuje něco podepsat. Ptala jsem se na vás, a on na to, že tam neděláte. Chci vědět, o co jde."

To já taky. Koktám něco o nedorozumění a žaludek se mi svírá strachy.

"Je to velká firma, Dot a já jsem tam nový, víte? Asi na mě zapomněl."

"Ne. On vás zná. Říkal, že jste tam pracoval, ale už nepracujete. To je dost divný, nemyslíte?"

Myslím. Padnu do křesla a snažím se jasně uvažovat. Je skoro devět hodin.

"Dot, uklidněte se. Já teď zavolám pana Lancastera, zjistím, o co jde a za chvíli vám brnknu zpátky."

"Chci vědět, co se děje. Už jste na ty parchanty podal žalobu?"

"Ozvu se vám za minutku, platí? Zatím nashle." Zavěším a rychle namačkám číslo firmy. Znovu mě přepadá ten mizerný pocit nevolnosti.

Večerní služba v recepci mě přepojuje na Barryho X. Rozhodnu se být srdečný, vstřícný a vyslechnout ho.

"Barry, to jsem já, Rudy. Viděl jste mou práci?"

"Jasně, vypadá bezvadně." Má unavený hlas. "Poslyšte, Rudy, máme trošku problém s tím vaším místem."

Najednou mám knedlík v krku a srdce se mně zastaví. Zalapám po dechu.

"Aaano?" vypotím ze sebe.

"Jo. Vypadá to zle. Dneska odpoledne jsem mluvil s Jonathanem Lakem a on vás nechce schválit."

"Proč ne?"

"Nelíbí se mu, že by měl místo koncipienta obsadit právníkem. A jak o tom teď přemýšlím, taky se mi to nezdá. On si myslí, a já s ním souhlasím, že každý právník v pozici koncipienta bude přirozeně tlačit na to, aby se dostal na právnícký flek. A takhle to u nás nefunguje. To nedělá dobrotu."

Zavřu oči a chce se mi brečet.

"Tomu nerozumím," říkám.

"Mrzí mě to. Zkusil jsem všechno možné, ale on si prostě nedá říct. Vládne tady železnou rukou a dělá věci po svém. Upřímně řečeno, pěkně mě zprdnul už jen za nápad, že jsem vás chtěl přijmout."

"Chci s ním mluvit," říkám co nejrozhodněji.

"Neexistuje. Má moc práce a stejně by s vámi nemluvil. On svoje rozhodnutí nemění."

"Ty hajzle."

"Heleďte, Rudy, my--"

"Ty hajzle!" křičím do telefonu a dělá mi to dobře.

"Uklidněte se, Rudy."

"Je teď Lake v kanceláři?"

"Asi je, ale nebude--"

"Za pět minut jsem tam!" zaječím a praštím s telefonem.

O deset minut později zasténají pneumatiky a já dupnu na brzdy u stopky před budovou firmy. Na parkovišti jsou tři vozy a světla v baráku svítí. Barry ale na mě u dveří nečeká.

Zabuším na přední dveře, ale nikdo se neobjeví. Vím, že mě slyší, ale jsou příliš zbabělí, aby vyšli ven. Když toho nenechám, možná zavolají policii.

Ale já toho nemůžu nechat. Jdu na severní stranu a buším na jiné dveře. Potom zezadu na nouzový východ. Stoupnu si před Barryho okno a křičím na něj. V kanceláři se svítí, ale on si mě nevšímá. Vráť se k přednímu vchodu a mlátím do dveří ještě víc.

Ze stínu vystoupí uniformovaný hlídač a chytí mě za rameno. Strachem se mi podlomí kolena. Vzhlednu nahoru. Ten obr má nejméně metr devadesát a je černý.

"Hochu, jdi raději pryč," říká jemně hlubokým hlasem. "Běž domů, než zavolám policii."

Setřesu jeho ruku z ramene a odcházím.

DLOUHO SEDÍM NA ODŘENÉ POHOVCE, kterou mi půjčila slečna Birdie, a pokouším se srovnat si všechno v hlavě. Nedaří se mi to. Vypiji dvě zteplalá piva, kleju a brečím. Myslím na pomstu a chci zabít Jonathana Lakea i Barryho X. Šupáky, co mi ukradli můj případ. Co teď řeknu Blackovým? Jak jim to vysvětlím?

Chodím po bytě a čekám na východ slunce. Co mám dělat? Znovu prohledávat seznam firem a zase klepat na dveře? Kdybych zrovna neplakal, musel bych se smát. Je mi zle při pomýšlení, že bych měl zavolat Madeline Skinnerové a říct, že jsem zase tam, kde jsem byl.

Konečně usnu na pohovce a po deváté ráno mě někdo vzbudí. Není to slečna Birdie, ale dva policisté v civilu. V

pootevřených dveřích se blýsknou jejich služební odznaky a já je zvu dál. Jsem v trenýrkách a tričku. Oči mě pálí, mnou si je a snažím se pochopit, proč se o mě najednou zajímá policie.

Jsou si podobní skoro jako dvojčata, oba kolem třicítky. Mají na sobě džínsy, tenisky, pod nosem černé knírky a vystupují jako párek druhořadých herců z televize.

"Můžeme se posadit?" ptá se jeden, vytahuje zpod stolu židli a sedá si. Jeho kolega dělá totéž a oba se rychle vžívají do role.

"Jistě, posaďte se," říkám připitoměle.

"Sedněte si k nám," pokračuje jeden.

"Proč ne?" sedám si mezi ně. Oba se předkloní dopředu a svorně hrají němohru.

"Tak o co sakra jde?" ptám se.

"Znáte Jonathana Lakea?"

"Ano."

"Víte, kde má kancelář?"

"Ano."

"Byl jste tam včera večer?"

"Ano."

"V kolik hodin?"

"Mezi devátou a desátou."

"Jaký jste k tomu měl důvod?"

"To je dlouhá historie."

"My máme spoustu času."

"Chtěl jsem mluvit s Jonathanem Lakem."

"Mluvil jste s ním?"

"Ne."

"Proč ne?"

"Byly zamčené dveře. Nedostal jsem se do budovy."

"Zkusil jste se tam dostat násilím?"

"Ani nápad."

"Jste si tím jistý?"

"Jasně."

"Vrátil jste se tam po půlnoci?"

"Ne."

"Určitě ne?"

"Jasněže ne. Zeptejte se strážného."

Podívali se významně jeden na druhého.

"Vy jste viděl strážného?"

"Jo. Požádal mě, abych šel pryč, tak jsem šel."

"Můžete ho popsat?"

"Můžu."

"Tak ho popište."

"Mohutný černý chlápek, asi metr devadesát. Uniforma, čepice, bouchačka, všechno, jak má být. Zeptejte se ho, on vám to potvrdí. Když povídal, abych šel, tak jsem šel."

"Nemůžeme se ho zeptat," znovu se na sebe podívali.

"Proč ne?"

"Protože je mrtvý." Oba bedlivě sledují mou reakci. Jsem v šoku jako by byl každý. Cítím jejich pronikavé pohledy.

"Jak... Co se mu stalo?"

"Uhořel v ohni."

"V jakém ohni?"

Unisono se oba odmlčí, zaboří oči do stolu a podezřívavě pokyvují hlavami. Jeden vytáhne z kapsy notes jako nějaký novinářský začátečník.

"Ten malý vůz venku... ta toyota, je vaše?"

"To přece víte. Od toho máte počítače."

"Jel jste s ní v noci do kanceláře?"

"Ne, dotlačil jsem ji tam. Co jste to říkali? Jaký oheň?"

"Nehrajte si na chytrého, ano?"

"Dobře. Pojdme se domluvit. Nebudu dělat chytrého, když přestanete chytračit i vy."

"Váš vůz byl spatřen v okolí kanceláře ve dvě hodiny ráno."

"To těžko. To je nějaký omyl." V tuhle chvíli se nedá odhadnout, jestli to na mě zkoušejí, nebo mluví pravdu. "Co bylo s tím ohněm?" ptám se znovu.

"Lakeova firma v noci vyhořela. Dům je úplně zničený."

"Lehnul popelem," dodává ten druhý.

"A vy vyšetřujete žhářství," protáhnu ohromeně. Ale současně jsem pořádně dožraný, protože mě z toho podezírají.

"A Barry Lancaster vám řekl, že jsem to udělal já, co?"

"Vyšetřujeme nejen žhářství, ale i smrt."

"Kolik bylo obětí?"

"Jen ten strážný. První hlášení přišlo ve tři ráno, takže budova byla opuštěná. Ten strážný zřejmě zahynul, když se propadla střecha."

Skoro si přeji, aby tam zůstal i Lake.

"Mrháte časem," říkám naštvaný, že mě podezřívají.

"Pan Lancaster tvrdil, že jste byl pořádně rozrušený, když jste se snažil večer dostat dovnitř."

"To je pravda, ale nejsem cvok, abych zakládal požár. Plýtváte časem, hoši. Přisahám."

"Povídal, že vás právě propustili a chtěl jste se dostat k panu Lakeovi."

"To je všechno pravda. Ale copak to dokazuje, že jsem zapálil dům? Buďte soudný."

"Za zháření a vraždu se dává trest smrti."

"Tak žerty stranou! Jsem na vaší straně. Najděte vraha a přiškvařte mu prdel. Ale mě z toho vynechte."

Zdá se, že můj hněv vyznívá přesvědčivě. Jeden z nich vytahuje z přední kapsy košile přeložený kus papíru: "Máme tu hlášení staré dva měsíce. Tenkrát vás policie hledala pro poškození soukromého majetku. Šlo o nějaké rozbité sklo v advokátní kanceláři ve středu města."

"Vždyť jsem říkal, že vaše počítače nezahálají."

"Dost podivný chování na právníka."

"Viděl jsem horší. A nejsem právník. Jsem koncipient, nebo tak podobně. Právě končím právnickou fakultu. A žaloba byla stažena. Jsem si jistý, že to tam někde stojí jasně napsáno. A jestli si, hoši, myslíte, že to rozbité sklo má něco společného s veřejším požárem, tak skutečný žhář má vystaráno. Je v bezpečí a nikdy ho nechytíte."

Při těchto slovech jeden vyskočí a druhý ho následuje.

"Radši si promluve s právníkem," prohlásí první a ukazuje na mě prstem. "V tuhle chvíli jste hlavní podezřelý."

"Chápu. Ale jak říkám, jestli jsem podezřelý, tak se pravý vrah může smát. Hoši, jste vedle."

Bouchli dveřmi a zmizeli. Počkal jsem půlhodinu a šel do auta. Ujel jsem pár bloků a opatrně zaparkoval poblíž budovy, kde měl Jonathan Lake kanceláře. Vystoupím, jdu pěšky, a už z dálky cítím doutnající oheň. Z celé budovy zůstala stát jen jedna zeď. Kolem spáleniště je živo. Pohybují se tu desítky lidí. Právníci a sekretářky si ho prohlížejí a něco si ukazují. Hasiči ve vysokých botách stříkají silné proudy vody. Spáleniště ohraničuje žlutá policejní páska. Štiplavý pach spáleného dřeva a šedá, nízká mračna kouře prostupují celé okolí.

Stavba měla dřevěné podlahy i stropy a až na pár výjimek byly z borovice i stěny. K tomu si přidejte obrovské množství knih a tuny písemností, kterými byla budova přeplněná -- a výsledek je jasný. Nechápu jen jedno: uvnitř byl přece perfektní protipožární systém, kterým byla celá stavba doslova prošípovaná. Barevné roury vedly doslova všude a tvořily nedílnou součást interiéru.

JE POCHOPITELNÉ, ŽE PRINCE NENÍ žádné ranní ptáče. Jogína zavírá obvykle ve dvě ráno a potom se dopotácí na zadní sedadlo svého cadillaku. Jeho letitý šofér a údajný osobní strážce Firestone ho odváží domů. Párkrát se Firestone opil tak, že nemohl řídit, a tak jsem je odvezl oba já.

Většinou je Prince ve své kanceláři už v jedenáct dopoledne, protože u Jogína bývá plno i v poledne. Sedí za svým pracovním stolem, hrabe se v papírech a bojuje se svou denní kocovinou. Polyká prášky a pije minerálku až do pěti, což je magická hodina, kdy přeseďlá na svůj obligátní rum a tonik.

Jeho kancelář je nenápadná místnost bez oken dole pod kuchyní. Jediný přístup vede skrz troje neoznačené dveře a zasuté schodiště. Každíčký centimetr stěn pracovny je hustě polepen fotografiemi Prince, na kterých si potřásá rukama s místními politiky a jinými prominenty. Hodně fotografií je orámováno a doplněno novinovými výstřižky. Je to pořád stejný příběh. Prince zatkli, obvinili, soudili a shledali nevinným. Zbožňuje, když se o něm píše v novinách.

Má jako obvykle mizernou náladu. Za ta léta jsem se naučil vyhýbat se mu, dokud nevypije třetího panáka, což je tak kolem šesté. Takže jsem tady o šest hodin dřív. Pokyne, abych šel dál, a já za sebou zavřu dveře.

"Co se stalo?" zavrčí. Má krhavé oči.

"Jsem tak trochu v bryndě," říkám.

"O co kráčí?"

Vyprávím mu o minulé noci -- o ztrátě místa, o ohni a policistech. Zdůrazňuji, že na spáleništi našli mrtvé tělo. Zdá se, že pro policii jsem hlavní podezřelý právě já.

"Tak Lake vyhořel," přemýšlí nahlas a tváří se spokojeně. Vidím, že moje hrozné zvěsti Prince pobavily a rozjasnily mu ráno. "Nikdy jsem mu obzvášť nefandil."

"Není vyřízený. Je jen dočasně mimo branži. On se vrátí." A tohle je hlavní příčina mých starostí. Jonathan Lake vydává mnoho peněz na spoustu politiků. Pěstuje si konexe a může je požádat o protislužbu. Jestli je přesvědčený, že jsem do toho požáru zapletený, nebo prostě chce obětího beránka, půjde po mně policie nemilosrdně.

"Přisáháš, žeš to neudělal?"

"No to snad nemyslíš vážně, Prince."

Přemítá, hledí si plnovous a já okamžitě vím, že je ve svém živlu. Zločin, smrt, intriky, politikaření, to patří k jeho životu stejně jako bulvární tisk.

"Bude lepší, když si promluvíš s právníkem," řekne a dál si hladí vousy. To je bohužel hlavní důvod, proč jsem tady. Napadlo mě volat Bookera, ale už jsem se ho naotravoval dost. A kromě toho nemá stejně jako já zkoušky, a tudíž ani licenci.

"Právníka si nemůžu dovolit."

"Postarám se o to. Zavolám Bruisera."

Přikývnu: "Díky. Myslíš, že pomůže?"

Široce se usměje a rozpráhne ruce: "Bruiser udělá všechno, o co ho požádám, jasný?"

"Jistě," souhlasím pokorně. Zvedne telefon a namačká číslo. Poslouchám, jak chvíli mručí, než ho spojí s Bruiserem. Potom začne mluvit rychle a v náznacích, jako člověk, který ví, že ho odposlouchávají.

"Bruisere, tady Prince. Jasně, jo. Potřebuju tě vidět, spěchá to... Jedna drobnost ohledně mého zaměstnance... Ano, jo. Ne, u tebe. Za půl hodiny. Jasně." A zavěsí.

Lituji chudáky techniky z FBI, co se snaží z téhle konverzace něco zachytit.

Firestone předjede cadillakem k zadnímu vchodu a Prince i já hupsneme na zadní sedadla. Auto je černé a skla má tónovaná, takže dovnitř není vidět. Prince žije ve tmě. Za tři roky jsem ho jedinkrát neviděl venku. Dovolenu tráví v Las Vegas, kde nevychází z heren.

Poslouchám únavný výčet Bruiserových právnických triumfů, převážně případů, do kterých byl zapleten Prince. Je to zvláštní, ale začínám se uklidňovat. Jsem v dobrých rukou.

Bruiser studoval práva večerně a absolvoval ve dvaadvaceti, podle Prince je to rekord. Oni dva jsou nejlepší kamarádi už od mládí. Na střední škole spolu proháněli holky, hodně pili, trochu hráli o peníze a prali se s klukama. Žili v drsné čtvrti v jižním Memphisu. Mohli by o tom napsat knihu. Bruiser šel na vysokou a Prince se dal do obchodu s pivem. A tak to šlo dál.

Advokátní kancelář je v nízké budově menšího nákupního centra z červených cihel. Na jednom konci budovy je čistírna a na druhém videopůjčovna. Bruiser investuje chytře, vysvětluje Prince, a vlastní většinu obchodů. Přes ulici je celonoční bufet a vedle klub Jantar, lokál s obsluhou nahoře bez, který zdobí neon ve stylu Las Vegas. Je to průmyslová část města poblíž letiště.

Nápis Advokátní kancelář, namalovaný černě na skleněných dveřích uprostřed budovy, je nám jediným vodítkem. Sekretářka ve vypasovaných džínsech má na rtech křiklavě rudou rtěnku a vítá nás reklamním úsměvem. Jdu Princeovi v patách.

"Dřív pracovala támhle přes ulici," zamumlá Prince a já pochybuji, že by prodávala palačinky.

Bruiserova kancelář je výrazně podobná Princeově -- žádná okna, žádné sluneční světlo. Po zdech jsou desítky fotek, na kterých se Bruiser objímá s usměvavými potentáty. Jedna stěna je vyhrazená střelným zbraním, všem druhům pušek, mušket a střeleckých diplomů. Za Bruiserovým masivním koženým křeslem je obrovské akvárium s kalnou vodou, v níž se mrská cosi, co vypadá jako malí žraloci.

Bruiser právě telefonuje a gestem nás vyzve, abychom se posadili do křesel před jeho velký pracovní stůl. Usedneme a Prince mi hned nedočkavě šeptá do ucha: "Támhleto jsou praví žraloci," ukazuje na stěnu za přítelovými zády. Živí žraloci v kanceláři advokáta. Došlo mi to. To má být vtip. Prince se hihňá.

Podívám se na Bruisera a snažím se vyhnout jeho očím. Telefon u jeho obrovské hlavy vypadá titěrně. Dlouhé, napůl šedivé vlasy mu padají v střapatých vrstvách na ramena. V úplně šedé kozí bradce, husté a dlouhé, se telefon téměř ztrácí. Má bystré tmavé oči a snědou pleť. Častokrát mě už napadlo, že jeho předci museli pocházet od Středozemního moře.

Ačkoli jsem Bruiserovi servíroval tisíce nápojů, nikdy jsme se spolu vlastně nedali do řeči. Nikdy jsem o to nestál. Nestojím o to ani teď, ale samozřejmě nemám na vybranou.

Zavřít pár krátkých poznámek a položit telefon. Prince mě rychle představí a Bruiser nás ujistí, že mě dobře zná: "Jasně, znám Rudyho dlouho, o co jde?"

Prince se podívá na mě a já začnu mluvit.

"Viděl jsem to ráno v novinách," zasáhne Bruiser, když se dostanu k požáru. "Už jsem měl ohledně toho pět telefonů. Advokáti jsou pěkný drbný."

Usměju se a přikývnu, protože cítím, že bych měl. Vyprávím mu, jak za mnou přišli policisti. Už mě nepřerušuje a já končím. Čekám na radu svého advokáta.

"Koncipient?" řekne ohromeně.

"Byl jsem zoufalý."

"A kde budeš dělat teď?"

"Nevím. Momentálně mě víc zajímá, jestli mě nezatknou."

Tomu se Bruiser usměje.

"O to se postarám," řekne samolibě. Prince mě opakovaně ujišťoval, že jeho přítel zná víc poldů než sám starosta. "Chce to jen pár telefonátů."

"Musí se zašít, ne?" ptá se Prince, jako bych byl uprchlý zločinec.

"Jo. Drž se stranou a vyčkej." Najednou mě napadá, že tuhle radu už dal ve své kanceláři mnohokrát. "Viš něco o žhářství?" ptá se mě.

"Ne. Na škole jsme to nebrali."

"No, já už pár takových případů dělal. Než se zjistí, jestli jde skutečně o žhářství, nebo ne, může to nějaký čas trvat. V takovém starém baráku se mohlo přihodit cokoli. I když se žhářství prokáže, nebudou ještě pár dní zatýkat."

"Mně se vážně do vězení nechce, proč taky, když jsem nic neudělal. Nestojím o publicitu," říkám a dívám se na zeď polepenou novinovými články s jeho případy.

"Tady tě nikdo neobviňuje," odpoví s kamennou tváří. "Kdy máš tu závěrečnou zkoušku?"

"V červenci."

"Co pak?"

"Nevím. Budu něco hledat."

Najednou zasáhne můj kámoš Prince: "Nemůžeš ho využít tady, Bruisere? Sakra, máš přece haldu advokátů. Tak proč nevzít ještě jednoho? Je to bezva student, umí tvrdě makat a je to hlava. Můžu se za něj zaručit. Ten kluk potřebuje

džob."

Pomalu se natočím a podívám na Prince, který se na mě usmívá jako Mikuláš. "Tohle je senzační flek," pokračuje rozjařeně. "Naučíš se, co obnáší dělat opravdického advokáta." Směje se a plácá mě po kolenou.

Oba se díváme na Bruisera, který těká očima, jako by v duchu rychle hledal nějakou výmluvu.

"No... ano, schopného právníka bych potřeboval."

"No vidíš," jása Prince.

"Vždyť přece víš, že dva moji advokáti zrovna odešli, aby si založili vlastní firmu. Mám dvě prázdný kanceláře."

"No vidíš," opakuje Prince. "Povídal jsem ti, že to klapne."

"Ale to není běžně placené místo," upozorňuje Bruiser. "Takhle já to nevedu. Očekávám, že moji zaměstnanci si na sebe vydělají, vytvoří si svoje vlastní zdroje odměn."

Jsem příliš ohromený a nezmohu se na jediné slovo. O mém zaměstnání jsme s Princem nediskutovali. Nečekal jsem jeho pomoc. Vážně nechci Bruisera Stonea za šéfa. Ale nemohu ho poslat k čertu, když po mně jdou poldové a dělají náarážky na trest smrti. Nemám sílu mu říct, že jako můj právní zástupce mi odporný není, ale jako zaměstnavatel ano.

"Jak to teda chodí?" ptám se.

"Je to jednoduchý a funguje to, alespoň z mého pohledu. Nezapomínej, že za těch dvacet let jsem vyzkoušel všechno. Měl jsem spoustu partnerů a taky desítky zaměstnanců. Už vím, že firma klapne, jen když si advokát musí vydělat takový honorář, aby to pokrylo jeho mzdu. Zvládneš to?"

"Můžu to zkusit," odpovím a nejistě krčím rameny.

"Jasně že to zvládneš," podpoří mě Prince.

"Ode mě dostaneš zálohu tisíc dolarů měsíčně. Až něco vyhraješ, třetina odškodného bude tvoje. Tu zálohu mi ze své třetiny vrátíš. Další třetina jde do režijního fondu -- sekretářky, telefony, prostě provoz. Zbytek je můj. Když si na zálohu nevyděláš, máš u mě dluh. Takhle to poběží, než narazíš na nějaký velký případ. Chápeš to?"

To snad nemyslí vážně? To už je lepší být nezaměstnaný, než mít džob, kde přicházíš o peníze a tvé dluhy každým měsícem rostou. Napadá mě několik velmi věcných a nezodpověditelných otázek a už otvírám pusku, ale Prince je rychlejší: "Mně se to zdá slušný. Bezva kšeft," plácne mě znovu přes koleno. "Můžeš vydělat pořádný prachy."

"Tak co, bereš to? U mě to chodí jedinečně takhle," naléhá Bruiser.

"Na kolik si tak tví zaměstnanci přijdou?" ptám se a nečekám pravdivou odpověď.

Svráští čelo a hluboce se zamyslí.

"To je různý. Záleží na tom, jak moc se činiš. Jeden chlapík vydělal za poslední rok skoro osmdesát tisíc a jeho kolega dvacet."

"A tys dostal tři sta tisíc," dodává Prince a srdečně se směje.

"Kéž by."

Bruiser mě provrtává očima. Nabízí mi poslední volné místo v celém Memphisu a zdá se, že ví, že nemám na vybranou.

"Kdy můžu začít?" ptám se a cítím, jak je můj pokus o dychtivost trapný.

"Hned teď."

"Ale co advokátská zkouška--"

"S tím si nelam hlavu. Můžeš začít shánět honorář už dneska. Ukážu ti, jak se to dělá."

"Tady se hodně naučíš," dodává Prince a rozplývá se spokojeností.

"Vyplatím ti těch tisíc babek ještě dneska," pokračuje Bruiser jako poslední velký grand na zeměkouli. "Dej se do toho. Ukážu ti kancelář, kde můžeš začít."

"Bezvadný," říkám se strojeným úsměvem. V tuhle chvíli je to jediné možné řešení. Víím, že bych tady vůbec neměl být, ale mám strach a potřebuji pomoc. Kolik budu Bruiserovi za jeho služby dlužný, zůstává nevyřešeno. On totiž není žádný dobrák ani advokát chudých.

Necítím se nejlépe. Jsem v šoku, málo jsem spal a probudila mě policie. Navíc sedím v odporné kanceláři, dívám se na živé žraloky a nechám se manipulovat od dvou největších podvodníků ve městě.

Ještě nedávno jsem byl vzorný student se skvělou budoucností. Slíbili mi místo u dobré firmy, poctivě jsem si privydělával a učil se na závěrečné zkoušky. A teď se ani nemám sílu bránit, když mě ti dva nutí prostituovat za nejistých tisíc dolarů měsíčně. Zvoní telefon a Bruiser ho zvedá. Asi mu volá nějaká striptýzová tanečnice, kterou zavřeli za obtěžování. Když se zvedáme z křesel, zakryje telefon dlaní a šeptá, že chce, abych se ještě dnes odpoledne vrátil.

Prince se nadýmá pýchou k prasknutí. Tváří se, že mě nejen zachránil před trestem smrti, ale navíc našel práci. Já mu tu radost nechci kazit, ale nejsem šťastný ani spokojený. Firestone kličkuje hustým provozem a veze nás zpátky k Joginovi.

PATNÁCTÁ KAPITOLA

ROZHODL JSEM SE ukrýt na fakultě. Strávil jsem pár hodin ve skryši mezi řadami knih v suterénu. Zabíjel jsem čas tím, že jsem pročetl a zaznamenával jednotlivé případy pojišťoven žalovaných za neplnění pojistného krytí.

Pomalu jedu směrem k letišti a přijíždím k Bruiserovi v půl čtvrté. Všimám si, jak nehostinně to tady vypadá. Podél pětiproudé silnice se táhnou továrny, terminály nákladní dopravy a tmavé malé výčepy, kam chodí dělníci. Čtvrť je poměrně blízko letiště a nad hlavou mi burácejí tryskové motory.

Bruiserovo nákupní centrum je označené cedulí Greenway Plaza. Parkuju na špinavém parkovišti a přitom si všimám, že kromě čistírny a videopůjčovny je tam ještě obchod s lihovinami a malá restaurace. Zkouším odhadnout, ve které části budovy se nachází advokátní kancelář, ale jde to těžko, protože okna kryjí žaluzie a dveře jsou zavřené. Myslím, že

by to mohlo být šest nebo sedm oken ve střední části budovy. Zatnu zuby a otvírám vchodové dveře.

Odžínovaná prsatá sekretářka má odbarvené vlasy a nápadnou postavu, jejíž ladné křivky vystavuje světu na odív.

Vysvětluji jí, proč jsem přišel. Čekám, že mě odbude a vyzve, abych odešel, ale ona je zdvořilá. Zastřeně smyslným, inteligentním, a vůbec ne přisprostlým hlasem mě žádá, abych vyplnil potřebné zaměstnanecké formuláře. Ohromuje mě, když zjistím, že firma, J. Lyman Stone, poskytuje svým zaměstnancům úplné zdravotní pojištění. Pečlivě pročítám drobný tisk, protože podvědomě čekám, že je tam někde skrytá nějaká léčka, díky které mě Bruiser může oškubat.

Ale nic podobného tam není. Ptám se, jestli s ním mohu mluvit, a ona mě požádá o strpení. Usednu do jedné z umělohmotných židlí podél stěny. Recepce svým zařízením připomíná úřadovnu sociální péče. Prochozená dlaždicová podlaha s tenkou vrstvou špíny, laciné židle, uboze obložené zdi a halda potrháných časopisů. Sekretářka, jmenuje se Dru, píše na stroji a současně bere telefon. Ten co chvíli zazvoní a ona je schopná dál rychle psát a přitom se bavit s klienty.

Konečně mě pozve dál k mému novému šéfovi. Bruiser sedí za svým stolem a je zabraný do mých zaměstnaneckých formulářů. Překvapuje mě, že tak pozorně studuje každou maličkost. Vítá mě zpátky, probere finanční podmínky naší dohody a potom přede mě posune smlouvu. Je opatřena mým jménem, pod nímž je prázdné místo pro podpis. Přečtu ji a podepíši. Je v ní klauzule oboustranné měsíční lhůty pro případ, že by si někdo z nás přál ukončit pracovní poměr. Jsem za to vděčný, ale cítím, že Bruiser dobře ví, proč ji tam dal.

Vysvětluji svůj nedávný bankrot. Zítra se mám dostavit k soudu na první setkání se svými věřiteli. Oficiálně se tomu říká výslech dlužníka, ale právníci tomu přezdívali "praní špinavého prádla." Mají právo položit mi jakoukoli otázku ohledně mých financí a mého života vůbec. Nebude to žádná procházka růžovým sadem.

Kvůli mému slyšení je výhodnější zůstat ještě pár dní nezaměstnaný. Žádám Bruisera, jestli by nemohl formuláře nechat u sebe a posunout výplatu za první měsíc až po soudním slyšení. Bruiser má pro jisté podvody slabost a nevidí v tom žádný problém.

Bere mě na rychlou obchůzku po novém pracovišti. Přesně jak jsem si myslel -- spousta malých kamrlíků rozstrkaných po celé budově. Noříme se hlouběji a hlouběji do bludiště. Představuje mě dvěma ženám v malé místnosti plné počítačů a tiskáren. Tyhle dvě alespoň nevypadají, že dřív tančily na stolech.

"Myslím, že teď máme šest holek," říká Bruiser, když jdeme dál. Sekretářka je prostě holka.

Seznamuje mě i s dvěma advokáty, docela příjemnými, špatně oblečenými chlápky, kteří pracují ve stísněných kancelářích. "Zredukovali jsme stav na pět právníků," vysvětluje, když vcházíme do knihovny. "Bývalo jich sedm, ale z toho mě už bolela hlava. Mně stačí čtyři nebo pět. Čím víc jich najmu, tím mám větší starosti. S holkama je to stejný."

Knihovna je dlouhá úzká místnost. Knihy jsou ledabyle naházeny do regálů, které se tyčí až ke stropu. Dlouhý stůl uprostřed se skoro ztrácí pod haldou otevřených svazků a zmuchlaných papírů. "Ti chlapi jsou většinou čuňata," mumlá si Bruiser pod nos. "Tak co si o tý můj díře myslíš?"

"Je fajn," řeknu a nelžu. Ulevilo se mi, že se tady skutečně provozuje právní praxe. Bruiser je možná gangster s dobrými konexemi a podezřelými kšefty, ale pořád zůstává právníkem. V jeho kanceláři to vše shonem běžných obchodních vztahů.

"Není to tak fajnový jako u velkých hochů v centru," poznamenává beze stopy omluvy. "Ale všechno je zaplacený. Koupil jsem to před patnácti rokama. Tvoje kancelář je támhle," mávne rukou a vede mě z knihovny ven. Za automatem na nápoje je dobře udržovaná místnost s kancelářským stolem, nějakými křesly, skříňkami na spisy a s obrázky koní na zdech. Na stole je telefon, diktafon a štos právníckých bloků. Všechno je čisté. Pach dezinfekce prozrazuje, že se tady čerstvě uklízelo.

Podává mi kroužek se dvěma klíči. "Tenhle je od hlavních dveří a ten od tvojí kanceláře. Můžeš přijít a odejít, kdy budeš chtít. Ale v noci si dávej bacha. Tohle není zrovna nejlepší část města."

"Musíme si promluvit," říkám a беру klíče.

Podívá se na hodinky.

"Na jak dlouho to vidíš?"

"Půl hodiny. Spěchá to."

Pokříví rameny a já jdu za ním do jeho kanceláře, kde usadí svoje široké pozadí do koženého křesla.

"O co jde?" zeptá se věcně, vytáhne z kapsy pero a začne něco škrábat do bloku, ještě než začnu mluvit.

Rychle, ani ne během deseti minut shrnu celý případ Blackových. Vysvětlím mu, jak mě Barry Lancaster využil, ukradl případ a to mě vzápětí vede k siláckému manévru.

"Musíme podat žalobu ještě dneska," řeknu smrtelně vážně. "Protože z právního hlediska teď patří ten případ Lancasterovi. A ten podá žalobu brzy."

Bruiser mně hypnotizuje černýma očima. Myslím, že jsem vzbudil jeho pozornost. Nápad přetrumfnout Lakeovu firmu u soudu se mu zamlouvá.

"A co klienti?" zeptá se. "Upsali se přece Lakeovi."

"To jo, ale můžu za nimi zajít. Poslechnou mě." Vytáhnou z kufříku hrubý náčrt žaloby proti Great Benefit, nad kterým jsme s Barrym strávili hodiny. Bruiser ho pozorně pročítá.

Potom mu podám dopis o vypovězení smlouvy, který chci poslat Barrymu X. Lancasterovi. Musí ho podepsat všichni tři Blackovi. Pomalu ho čte.

"To je dobrá práce, Rudy," říká a já se cítím jako gaunerský komplic. "Nech mě hádat. Ty chceš odpoledne podat žalobu a pak vzít kopii Blackovým. Ukážeš jim ji a necháš je podepsat dopis o vypovězení smlouvy."

"Správně. Potřebuju jen tvoje jméno a podpis na žalobě. Zařídím sám všechno potřebné a budu tě průběžně informovat."

"A Lake bude koukat jak vrána, co?" uvažuje nahlas a popotahuje si vzpurný knír. "To se mi líbí. Kolik myslíš, že z

toho kápne?"

"To záleží na porotě. Pochybuju, že se to vyřeší mimosoudní cestou."

"Chceš to zkusit sám?"

"Možná budu potřebovat trochu pomoci. Počítám, že se to rok dva povleče."

"Představím tě Decku Shiffletovi, jednomu z mých zaměstnanců. Dělal kdysi pro velký pojišťovací společnosti. O pojistkách ví úplně všechno."

"Senzace."

"Má kancelář na stejný chodbě jako ty. Nech tu věc přepsat načisto, dej tam moje jméno a dneska to podáme. Jenom si musíš být stoprocentně jistý, že do toho klienti jdou s náma."

"Klienti jsou s náma," ubezpečím ho. V duchu vidím Buddyho v autě, jak hladí kočky a plácá mouchy. Dot kouří na verandě a čeká na šek od Great Benefit. Donny sedí v kuchyni a podpírá si hlavu dlaněmi.

"Trochu změním téma," odkašlu si. "Máš nějaký zprávy od policajtů?"

"Je тихо po pěšině," říká blazeovaně jako iluzionista, který předvádí svůj oblíbený trik. "Mluvil jsem s pár lidma, co znám. Ještě ani nevědí, jestli to vůbec bylo úmyslný nebo nehoda. To může trvat i několik dní."

"Nepřijdou mě v noci zatknout?"

"Nech toho. Slíbili mi, že zavolají, kdyby tě chtěli. Ujistil jsem je, že by ses přihlásil sám, že jsi k dosažení v zaměstnání, a tak dále. Ale tak daleko to nezajde. Pusť to z hlavy."

Kašlu na to. Věřím Bruiserovi, že je schopný takový slib z policie vymáčkout.

"Díky," řeknu mu.

PĚT MINUT PŘED UZAVŘENÍM vejdu do kanceláře Okresního soudu, kde podám svou čtyřstránkovou žalobu proti Great Benefit a Bobby Ottovi, jejich agentovi, který pojistku sjednal a prodal. Rodina Blackových se domáhá náhrady způsobené škody ve výši dvou set tisíc dolarů a uložení desetimilionové pokuty. Nemám ponětí, kolik obnáší majetek Great Benefit, a bude trvat dlouho, než to zjistím. Těch deset milionů jsem vystřelil od pasu, protože je to kulatá suma a hezky zní. Právníci od soudu to tak dělají pořád.

Moje jméno v textu žaloby vůbec nefiguruje. Právním zástupcem žalující strany je J. Lyman Stone. Jeho efektní podpis zdobí poslední stranu a dodává písemné obžalobě váhu autority. Dám úředníkovi firemní šek na zaplacení kolku a jdeme do toho.

Na Great Benefit je oficiálně podaná žaloba!

Rítím se přes město do severního Memphisu a čtvrti Granger, kde najdu své klienty přesně tak, jak jsem je před časem opustil. Buddy je venku. Dot přivádí Donnyho z jeho pokoje. Usedneme ve třech ke kuchyňskému stolu a oni obdivují svou kopii žaloby. Velké cifry na ně udělaly silný dojem. Dot mluví stále dokola o deseti milionech, jako by je už držela v ruce.

Vysvětluji jim, jak to bylo s těmi hroznými lidmi v Lakeově firmě. Nejednali dost rychle. Nelíbil se jim můj nesmlouvavý přístup k případu. A další a další věci.

Jim je to vcelku jedno. Žaloba je podaná a jediné na tom jim záleží. Drží ji v ruce a chtějí vědět, co bude dál, za jak dlouho se něco dozvědí? Jaká je naděje na rychlé vyrovnání? Ty otázky mě trápí. Vím, že to bude trvat hodně dlouho, a cítím se strašně, protože jim nemohu tu krutou pravdu říct.

Přemluví mě, aby podepsali dopis Barrymu X. Lancasterovi, jejich bývalému právníkovi. Tím mu stručně řečeno dají padáka. A tady je nová smlouva s firmou J. Lyman Stone. Mluví rychle a vysvětluji jim, proč to nové papírování. Ze stejných míst od kuchyňského stolu se s Donnym díváme, jak Dot znovu projde plevem a hádá se s manželem, aby z něho vyrazila podpis.

Když odcházím, mají lepší náladu, než když jsem přišel. Jsou spokojení, že se soudí se společností, kterou tak dlouho nenáviděli. Konečně odvěta. Šlápli do toho, přesvědčili mě, že jim někdo ublížil. Teď se připojili k milionům jiných Američanů, kteří každým rokem podávají žalobu a považují to málem za svou vlasteneckou povinnost.

SEDÍM VE SVÉM MALÉM rozpáleném autě, je dopravní špička a já přemýšlím o šílenství posledních čtyřiašest hodin. Podepsal jsem naprosto nejistou pracovní smlouvu. Tisíc dolarů měsíčně je tak mizerný plat, že mě to děsí. A to ještě není mzda, ale půjčka. Nemám ani ponětí, jak to Bruiser myslí, že mám začít shánět honorář. Za případ Blackových dostanu až kdoví kdy.

Budu ještě nějaký čas dělat u Jogína. Prince mě pořád platí hotově -- pět babek na hodinu plus večere a pár pív.

V tomhle městě jsou firmy, které předpokládají, že jejich společníci nosí denně drahé obleky, jezdí v krásných luxusních vozech, bydlí v pěkných domech, a jsou dokonce členy módních klubů. Jistě, platí jim nesrovnatelně víc než dává Bruiser mně, ale ty výdaje na reprezentaci je stojí spoustu peněz.

Mě ne. Ani mou firmu. Oblékám si, co chci, jezdím popelnicí, neplatím žádné členství a nikomu to nevádí.

Konečně jsem se postavil na vlastní nohy. Hustá kolona vozů se pohybuje hlemýžďím tempem a já prožívám nádherný pocit nezávislosti. Přeziju! Zakopu se na nějaký čas u Bruisera. Nebude to lehké, ale u něj se naučím možná víc, než v těch přepychových budovách v centru. Budu od ostatních trpělivě snášet ironické poznámky, táfky i špičkování, že pracuji v tak profláknuté firmě. Zvládnou to. Zocelí mě to.

Když zaparkuji na Greenway Plaza, je už tma. Naproti přes ulici láká návštěvníky zářivá reklama klubu Jantar. Kolem střechy budovy rychle krouží neonová světla a ozařují celé okolí.

Není snadné vysvětlit, proč došlo v Memphisu k takové explozi obchodu s nahotou. Tohle je konzervativní město s mnoha kostely, srdce puritánské oblasti jižních a středních států Ameriky. Lidé, kteří tady chtějí dělat politiku, musí halasně proklamovat morální normy, aby dostali hlasy voličů. Neumím si představit politika, který by veřejně tenhle typ podnikání toleroval a přesto byl zvolen.

Pozorují, jak z plného auta vystupuje skupina obchodníků a vrávoravě vchází do klubu. Je to jeden Američan se čtyřmi Japonci. Určitě se jdou po celodenním namáhavém jednání pořádně napít a potěšit oko pohledem na poslední výsledky experimentů s americkým silikonem.

Hudba už je hlasitá a parkoviště se rychle plní.

Jdu svižně k firemním dveřím a odemykám. Kanceláře jsou prázdné. Sakra, že by byli všichni naproti? Už od dnešního odpoledne mám dojem, že v mém novém zaměstnání moc workaholiků nebude.

Všechny dveře jsou zavěšené a předpokládám, že i zamčené. Tady nikdo nikomu nevěří. Samozřejmě že mám v úmyslu zamknout i svoje.

Zůstávám hodinku dvě. Musím zavolat Bookerovi a vyprávět mu o mém posledním dobrodružství. Zanedbali jsme studium na advokátskou zkoušku. Celé tři roky jsme jeden druhého povzbuzovali a motivovali. Ta zkouška nad námi visí jako Damoklův meč.

ŠESTNÁCTÁ KAPITOLA

PŘEŽIL JSEM NOC BEZ ZATČENÍ, ale moc jsem toho nenaspal. Někdy mezi pátou a šestou ranní jsem už těch zmatených myšlenek, co se mi honily hlavou, měl dost. Raději jsem vstal, i když jsem během posledních dvou dní spal jen asi dvě hodiny.

Telefonní číslo je v seznamu a pět minut před šestou ho vytlučím. Popíjím druhý šálek kávy a ve sluchátku desetkrát zazvoní, než se ozve ospalý hlas: "Haló?"

"Barryho Lancastera, prosím," řeknu.

"U telefonu."

"Barry, tady je Rudy Baylor."

Odkašle si a slyším, jak vstává z postele.

"O co jde?" ptá se už ostřeji.

"Promiňte, že volám tak časně, ale chci se zmínit o pár věcech."

"Jakých?"

"Blackovi včera podali žalobu proti Great Benefit. Pošlu vám kopii, hned jak dostanete novou kancelář. Taký podepsali převáděcí listinu, takže vaše smlouva je neplatná. Už o ně nemusíte mít péči."

"Jak to, že jste podal žalobu?"

"Do toho vám vážně nic není. Pošlu vám kopii žaloby a všechno pochopíte. Jste bystrý hoch. Máte už novou adresu, nebo platí pořád ta stará?"

"Naše schránka na poště zničená není."

"Prima. Každopádně bych byl rád, kdybyste na mě nešil to žhářství. Nemám s požárem nic společného. Jestli mě do toho nepřestanete zatahovat, tak vás zažaluju, šmejde jeden zlodějská."

"No dovolte, jsem--"

"Z toho na větví, vidíte? A už si moje jméno neberte do huby." Zavěšuji, dřív než se zmůže na odpověď. Ještě pět minut hledím na telefon, ale ten mlčí.

Zbabělec.

Nemůžu se dočkat, až si přečtu ranní noviny. Co asi budou psát o požáru? Rychle se osprchuju, obléknu a odcházím ještě za tmy. Jedu na jih, směrem k letišti. Provoz je slabý a já mířím na Greenway Plaza, kde se začínám cítit jako doma. Zaparkuju na místě, které jsem opustil před sedmi hodinami. Klub Jantar je neosvětlený a tichý, parkoviště plné odpadků a pivních plechovek.

V malé místnůstce poblíž mé kanceláře je laciné bistro, které si pronajala podsaditá Němka Trudy. Seznámil jsem se s ní minulou noc, když jsem tam zašel na sendvič. Řekla, že otevírá v šest a podává kávu s koblihami.

Vcházím a ona lije do kávovaru vodu. Než mně opeče toast a nalije kávu, klábosíme. Kolem malých stolků se už tísní asi tucet mužských a Trudy je obsluhuje.

Beru si noviny, slunce vychází a já usedám ke stolku u okna. Na titulní straně je velká fotografie Lakeovy budovy v plamenech. Krátký článek popisuje její historii a oznamuje, že byla úplně zničena. Její majitel, pan Lake, odhaduje ztrátu na tři miliony dolarů.

"Renovace trvaly celých pět let," říká reportérovi. "Jsem z toho zničený."

Jen se vyplač, starochu. Přelétnu text očima, a nikde nevidím slovo žhář. Potom čtu pozorně. Policie mlčí -- věc se stále ještě vyšetřuje, spekulace jsou předčasné, bez komentáře. Obvyklá policejní mluva.

Ne, nečekal jsem, že tam uvidím své jméno mezi podezřelými, ale stejně se mi obrovsky ulevilo.

JSEM VE SVÉ KANCELÁŘI, pokouším se působit zaměstnaně a uvažuji, jak k sakru v následujících třiceti dnech seženu potřebných tisíc dolarů na honorář. Najednou tam vrazí Bruiser. Na stole přede mnou přistane papír a já ho беру do ruky.

"Kopie policejní zprávy," zavrčí a už míří ke dveřím.

"O mně?" ptám se vyjeveně.

"Houby! Zpráva o nehodě. Včerejší noční autonehoda na rohu ulic K letišti a Shelbyovy, jen pár bloků otud. Asi opilý řidič. Vypadá to, že jel na červenou." Odmlčí se a našťvaně si mě změří.

"Budeme zastupovat jednoho z--"

"To se teprve uvidí! Od toho tu jsi. Vem si ten případ. Ověřit. Podepsat. Vyšetřit. Zdá se, že by z toho mohlo koukat nějaký slušný zranění."

Práskne dveřmi a já mám v hlavě zmatek. Hlášení nehody obsahuje jména řidičů a spolujezdců, adresy, telefony,

zranění, škody na vozidlech a výčet svědků. Je tam policejní nákres pravděpodobného průběhu dopravní nehody. Další schema ukazuje, v jaké poloze policie vozy našla. Oba řidiči byli zranění a hospitalizováni. Ten, který jel na červenou, byl zjevně opilý.

Zajímavé čtení, ale co teď mám dělat? K nehodě došlo deset minut po desáté minulou noc. Jak je možné, že už dnes ráno má Bruiser ten případ na stole? Čtu hlášení znovu a dlouho si ho prohlížím.

Z neuspořádaných myšlenek mě vytrhne zaklepání na dveře. "Vstupte," ozvu se.

Dveře se pomalu pootevřou a objeví se v nich hlava drobného malého mužička.

"Rudy?" ozve se vysoký nervózní hlásek.

"Ano, pojdte dál."

Proklouzne úzkou škvírou a přes stůl si všimnu, že má na nohou tenisky.

"Já jsem Deck Shifflet," představí se a usedne, aniž by mně podal ruku nebo se usmál. "Bruiser povídal, že máš případ, o kterém by sis chtěl promluvit."

Jukne přes rameno, jako by se ujišťoval, že mu někdo nestojí za zády a neposlouchá.

"Moc mě těší," říkám. Je těžké odhadnout, jestli je Deckovi čtyřicet nebo padesát. Většina vlasů mu chybí a pár zbylých pramenů drží na široké holé lebce silný nános pomády. Skráně jsou už dost prošeďivé. Na nose má hranaté brýle v kovovém rámečku s tlustými špinavými skly. Těžko říct, jestli má mimořádně velkou hlavu nebo příliš drobné tělo, ale ty dvě věci k sobě prostě nepasují. Čelo sestává ze dvou kulatých polovin rozdělených hlubokou rýhou, která plynule přechází v nos.

Chudák Deck je jeden z nejošklivějších mužů, které jsem kdy viděl. Obličej má zpustošený pubertálními uhříky, a bradu jako by ani neměl. Když mluví, krčí nosem, zvedá se mu horní ret a odhaluje čtyři obrovské, stejně velké horní zuby. Límeček jeho bílé, ne zrovna čisté košile je otřepaný. Uzel nezajímavé, rudé pletené kravaty je velký jako moje pěst.

"Ano," říkám a snažím se vyhnout zkoumavému pohledu dvou velkých očí za těmi tlustými skly. "Jde o případ pojištění. Ty tady děláš advokáta?"

Nos s rtem splynuly a odhalily zuby.

"Do jistý míry. Ne tak doslova. Víš, nejsem zatím právník. Studoval jsem práva, ale neudělal advokátský zkoušky."

Aha, spřízněná duše.

"Vážně?" říkám. "Kdy jsi dokončil práva?"

"Před pěti rokama. Měl jsem s těma zkouškama trochu problémy. Dělal jsem je šestkrát."

Tohle poslouchat nechci.

"No to mě podrž," zamumlám. Neznám nikoho, kdo by je musel dělat tolikrát. "To tě lituju."

"Kdy je děláš ty?" ptá se a nervózně tře oči po místnosti. Sedí na kraji židle, jako by odtud chtěl každým okamžikem vystřelit, a dvěma prsty pravé ruky si popotahuje kůži na hřbetě levé.

"V červenci. To je kláda, co?"

"Jasně, dost drsný, řek bych. Já si netrouf ani po roce. Nevím, jestli to vůbec ještě znovu zkusím."

"Kde jsi chodil na práva?" ptám se ho, protože mě dost znervózňuje. O případu Blackových se mi s ním moc nechce mluvit. Jakou v tom hraje roli? Co z toho chce vytěžit?

"V Kalifornii," řekne a trhne sebou tak, že se málem leknou. Mrká očima, obočí mu poskakuje, rty se chvějí. "Studium při zaměstnání. Tehdy jsem byl ženatý a dělal padesát hodin týdně. Neměl jsem moc času studovat. Trvalo mi pět let, než jsem školu dodělal. Žena mě opustila a já se přestěhoval sem."

Jeho věty jsou stále stručnější, slova slábnou a pár vteřin je trapné ticho.

"Jasně, a jak dlouho děláš pro Bruisera?"

"Skoro tři roky. Chová se ke mně jako k advokátovi. Seženu si případ, dělám na něm a dám mu jeho díl. Oboustranná spokojenost. Obvykle dostávám na starost pojišťovací kauzy. Pracoval jsem osmnáct let pro Pacific Mutual. Měl jsem toho plný zuby. Tak jsem šel studovat práva." Zase to ticho.

Sleduji ho a čekám.

"Co se stane, když musíš jít k soudu?"

Rozpačitě, čtverácky se usměje: "No, párkrát jsem tam už byl sám, a ještě mě nenachytali. Víš, tady je tolik právníků a na nás nemají. Většinou chodí na soud Bruiser nebo někdo z advokátů."

"Bruiser říkal, že má ve firmě pět právníků."

"Ano. Mě, sebe, Niclasse, Toxera a Ridge. Já bych to firmou nenazýval. Tady je každý sám za sebe. To časem pochopíš. Najdeš si vlastní případy a klienty a bereš třetinu z celkové částky."

Využiji jeho upřímnost a trochu přitlačím na pilu: "Je to pro advokáty dobrý kšeft?"

"Záleží na tom, co chceš," ošije se, jako by Bruiser mohl někde poslouchat. "Tam venku je hrozná konkurence a mně tohle vyhovuje, protože si tu vydělám čtyřicet tisíc ročně bez advokátské licence. Tohle ale nikomu neříkej."

To by mě ani ve snu nenapadlo.

"Kde vezmeš čas, abys mně pomáhal s mým pojišťovacím případem?" ptám se.

"Jo tohle. Když z toho něco kápne, Bruiser mě vyplatí. Pomáhám mu s jeho případama, ale jsem jediný, komu věří. Jeho složek se jinak nesmí nikdo ani dotknout. Pár právníků, co mu do nich strkali nos, už vyhodil. Já nejsem nebezpečný. Musím tu zůstat, alespoň než získám advokátskou licenci."

"Co jsou zač ti ostatní právníci?"

"Fajn. Přicházejí a odcházejí. Víš, Bruiser nenajímá špičkové absolventy. Spíš sbírá mladý kluky z ulice. Rok dva tu dělají, seženou nějaký klienty a kontakty a pak si otevrou vlastní krám. Právníci jsou věčný kočovníci."

O tom mi povídej.

"Můžu se tě na něco zeptat?" řeknu najednou, i když jsem to původně nechtěl.

"Jistě."

Podám mu hlášení o nehodě a on ho rychle přelétne očima. "To ti dal Bruiser, že jo?"

"Dal. Před chvilkou. Co čeká, že s tím udělám?"

"Uděláš z toho případ. Najdeš toho nabouranýho chlápka, necháš si od něj podepsat právní zastoupení pro naši firmu a dáš tu kauzu dohromady."

"Jak ho mám najít?"

"Vypadá to, že je v nemocnici. Obvykle je to nejlepší místo, kde ho můžeš najít."

"Ty chodíš po nemocnicích?"

"Jasně. Chodím tam v jednom kuse. Rozumíš, Bruiser má konexe na Hlavní policejní správě. Moc dobrý kontakty. Kámoši z mládí. Ty hlášení o nehodách mu posílají skoro každý ráno. Roznese je po kancelářích a čeká od nás, že mu z nich uděláme případy. To přece není žádná věda."

"Do jaký chodíš nemocnice?"

Obrátí obrovské oči v sloup a znechuceně zavrtí hlavou: "Co tě na tý škole naučili?"

"Něco jo, ale určitě nám nevykládali, jak šmejdít po ambulancích."

"Tak se to radši rychle nauč. Když to nezvládneš, umřeš hladu. Koukni, tady je telefonní číslo toho zraněného řidiče. Zavoláš mu domů a až to tam někdo zvedne, řekneš, že jsi třeba z Požární a odtahový služby -- nebo tak něco -- a potřebuješ mluvit se zraněným šoférem panem Tímatím. Nemůže k telefonu, protože je v nemocnici? Ve který nemocnici? Potřebuješ to dát do počítače. Oni ti to řeknou. Vždycky to funguje. Máš přece představivost. Lidi jsou důvěřivý."

Zvedá se mi žaludek.

"Co dál?"

"Pak jdeš do špitálu a mluvíš s tím a tamtím. Hele, koukni, bez urážky. Jseš nováček, že jo? Tak víš, co uděláme? Dáme si sendvič, sníme ho v autě a zajedem do nemocnice, aby se nám ten kluk podepsal."

Ani trochu se mi do toho nechce. Nejradši bych se sebral, vypadl odtud a už se nikdy nevrátil. Ale touhle dobou nemám na vybranou. "Tak dobře," říkám váhavě.

Už je na nohou. "Sejdem se venku. Brnknu tam a zjistím, v jaký leží nemocnici."

TEN ŠPITÁL SE JMENUJE Nemocnice Svatého Petra. Je to obrovský komplex, kam svázejí většinu pacientů, kteří utrpěli nějaký úraz. Patří městu a poskytuje nejnutnější péči nespočetnému množství lidí.

Deck to tam zná jako svoje boty. Jedeme jeho odřeným malým mikrobusem. To je vše, co mu zbylo po rozvodu, za který si může sám, protože léta nezřízeně pil. Už toho ale nechal, stal se hrdým členem Ligy proti alkoholu, a přestal i kouřit. Smutně přiznává, že teď ho láká hazard. Prý lačně sleduje, jak se podél státní hranice za řekou Mississippi staví nespočetná kasina. Bývalá manželka a dvě děti zůstaly v Kalifornii.

V několika minutách se dozvídám všechny tyhle důvěrnosti, zatímco žvýkám párek v rohlíku.

Deck jednou rukou řídí, druhou jí, škube sebou, má tiky, šklebí se a mluví s plnou pusou po celou jízdu městem. Je to opravdu hrozný pohled.

Konečně parkujeme v hlídaném prostoru, který je vyhrazen pro doktory. Deck má totiž lékařskou parkovací kartu. Strážný ho dobře zná a pomáhá nám zaparkovat.

Deck mě vede rovnou k informačnímu pultu v příjímací hale přeplněné lidmi. Během několika vteřin má číslo pokoje Dana Van Landela, našeho potencionalního klienta. Deck má křivé nohy a lehce kulhá, ale mám co dělat, abych mu cestou k výtahům stačil.

"Nechovej se jako právník," zašeptá, když čekáme v hloučku zdravotních sester.

Jak by mohl někdo Decka považovat za právníka? Mlčky vyjedeme do osmého patra a vystoupíme se skupinou lidí. Je jasné, že to Deck nedělá poprvé. Přes zvláštní tvar jeho obrovské hlavy, kulhavou chůzi i další nápadné rysy si nás nikdo nevšímá. Prodiráme se přelidněnou chodbou až k místu, kde se křížuje s jinou, a na rohu mineme sesternu. Deck přesně ví, kde najít pokoj 886. Odbočíme doleva a projdeme kolem skupinky sester a lékařů studujících nějaký teplotní graf. Podél jedné stěny stojí pojízdná lůžka bez prostěradel. Dlaždicová podlaha je silně odřená a nutně by potřebovala vydrhnout. Nalevo jsou čtvery dveře a my bez klepání vstupujeme do vícelůžkového pokoje. Uvnitř je pološero. Na první posteli leží muž s pokrývkou těsně pod bradou a sleduje nějaký seriál v malé televizi, která visí nad postelí.

Zděšeně na nás pohlédne, jestli mu náhodou nechceme vzít ledvinu, a já se za svou přítomnost nenávidím. Nemáme právo bezohledně nabourávat nemocným lidem soukromí.

Na rozdíl ode mě Deck neztrácí ani vteřinu. Je těžké uvěřit, že tenhle drzý podvodník se ani ne před hodinou choval jako utáplý úředník, který se bojí svého stínu. Teď vystupuje naprosto suverénně.

Přistoupíme k mezeře v posuvné zástěně a Deck váhavě nahlédne, jestli uvnitř s Danem Van Landelem někdo neleží. Je tam sám, a tak Deck pokročí vpřed.

"Dobré odpoledne, pane Van Landele," pozdraví upřímně.

Vím, že Van Landelovi je kolem osmdvaceti, jinak bych to díky obvazům na tváři neodhadnul. Jedno oko má oteklé a skoro zavřené, pod druhým odřeninu. Má zlomenou paži a nohu na kladce zatíženou závažím.

Je vzhůru, a tak se ho díky bohu nemusíme dotýkat ani na něj křičet. Stojím v nohách postele, blízko východu, a modlím se, aby nevešla sestra, doktor nebo někdo z rodiny a nenachytal nás.

Deck se skloní nad postelí.

"Pane Van Landele, slyšíte mě?" ptá se soucitně jako kněz.

Pacient je doslova "upoután" na lůžko a nemůže se pohnout. Jistě by se rád posadil nebo změnil polohu, ale i kdyby

mohl, je ohromený naším nečekaným příchodem. Neumím si představit, v jakém musí být šoku. Leží a dívá se na strop, možná je ještě omámený nebo má bolesti. Potom otevře oči, a najednou má před sebou nejošklivější tvář, co kdy viděl.

Rychle zamrká a pokouší se zaostřit.

"Kdo jste?" zasípá skrz zaťaté zuby. Má je sdrátované.

Tohle není fér.

Deck se jeho slovům usměje a odhalí čtyři lesklé zuby.

"Deck Shifflet, z advokátní kanceláře Lymana Stonea." Vysloví to s pozoruhodnou přesvědčivostí, jako by toho muže ujišťoval, že je jeho svatou povinností být právě tady. "S nějakou pojišťovnou jste doufám ještě nemluvil, nebo ano?" Deck navodí dojem, že co pojišťovák, to mizera a lupič. My jsme ale rytíři bez bázně a hany. Tím posílí náš náskok v získání důvěry. My versus oni.

"Ne," procedí Van Landel mezi zuby.

"Výborně. Nemluvte s nimi. Jen by vás oblaflí," pokračuje Deck ještě důvěrněji, už jako dobrý přítel a rádce.

"Prohlédli jsme si hlášení o nehodě. Jasný případ jízdy na červenou. Asi za hodinu se do toho dáme," pohlédne na hodinky. "Vyfotíme místo nehody, promluvíme se svědky, to víte, práce. Musíme to provést rychle, dřív než se ke svědkům dostanou vyšetřovatelé z pojišťovny. Ti by je podplatili, aby svědčili falešně. Vždyť víte, je to pěkný svinstvo. Musíme sebou hodit, ale potřebujeme váš souhlas. Máte právníka?"

Zadržím dech. Jestli Van Landel řekne, že jeho bratr je advokát, vybíhám ze dveří.

"Ne," odpoví.

"Dobrá. Jak říkám, je třeba jednat rychle. Naše firma dělá většinu dopravních nehod v Memphisu a získává nejvyšší náhradu škody. Pojišťovny se nás bojí. A neúčtujeme si ani cent. Běžně si bereme třetinu z každého odškodného." Deck otvírá desky a pomalu vyjímá ze složky smlouvu. Je to jen jeden list papíru s třemi odstavci, které postačí, aby se myška dostala do pastí. Deck mává smlouvou před obličejem nemocného tak dotíravě, že si ji Van Landel musí vzít. Drží ji ve zdravé ruce a snaží se číst.

V duchu mu žehnám. Právě šťastně přežil možná nejhorší noc v životě. Je ještě omámený, otupělý, má bolesti. A my po něm chceme, aby přečetl právní listinu a rozhodl se, co dál.

"Můžete počkat na moji ženu?" ptá se téměř prosebně.

To ne, vždyť nás tady někdo načapá! Sevřu železné zábradlí postele a nepozorně přitom zavadím o lanko, které škubne kladkou, a zlomená noha poskočí o pár centimetrů výš. "Áááú," zasténá.

"Promiňte," vyhrknu a ucuknu rukama. Deck mě zpraží vražedným pohledem, ale vzápětí se ovládne.

"Kde je vaše paní?" ptá se.

"Áááú!" zasténá znovu ubožák.

"Promiňte," opakuji nešťastně, celý vynervovaný.

Van Landel mě vystrašeně sleduje. Mám obě ruce hluboko v kapsách.

"Za chvíli tu bude," odpoví a je vidět, že každá slabika mu působí bolest.

Deck má odpověď na všechno: "Promluvíme si s ní později ve své kanceláři. Potřebuji od ní hromadu informací." Hbitě podloží smlouvu právníkým blokem, aby to bylo pohodlnější, a sejme násadu z pera. Van Landel něco zamumlá, potom uchopí pero a podepíše. Deck vsune smlouvu do bloku a věnuje novopečenému klientovi vizitku. Je na ní uveden jako koncipient firmy J. Lyman Stone.

"Ještě pár věcí," prohlásí autoritativně. "Nemluvte s nikým, kromě svého lékaře. Budou vás otravovat lidé z pojišťovny, abyste jim podepsal formuláře a tak. Možná vám už dnes nabídnou vyrovnání. Za žádných okolností jim neříkejte ani slovo. V žádném případě nic nepodepisujte, dokud to já neověřím. Moje číslo máte. Volejte mně kdykoli, ve dne nebo v noci. Vzadu je telefon tady na Rudyho Baylora, i jemu můžete volat čtyřicet hodin denně. Budeme na vašem případu dělat spolu. Někaké otázky?"

"Dobrá," pospíší si Deck, dřív než je pacient schopen reagovat. "Tady Rudy přijde ráno s nějakými papíry. Vyřídte paní, ať nás ještě dnes odpoledne zavolá. Je velmi důležité, abychom s ní mluvili." Poplácá Van Landela po zdravé noze a je čas odejít, dřív než si to zraněný rozmyslí. "Vyrazíme z toho pro vás pěkný balík," ujistí ho Deck.

Rozloučíme se, vycouváme a rychle mizíme. Na chodbě Deck pyšně prohlásí: "A takhle se to dělá, Rudy. Jednoduchý jak facka."

Vyhne se nějaké ženě v kolečkové židli a počkáme, až naloží pacienta na pojízdné lůžko. Chodba je plná lidí.

"Co kdyby měl ten chlápek právníka?" ptám se a teprve teď začínám normálně dýchat.

"Tady není co ztratit, Rudy. Nezapomínej na to. Přišli jsme sem naslepo. Kdyby nás z nějakého důvodu vyhodil, tak stejně nemáme co ztratit."

Ne, jen ůctu a seberespekt. Jeho zdůvodnění je ale naprosto logické. Neříkám nic. Jdu dlouhým rychlým krokem a snažím se nevnímat jeho poskoky a kulhání. "Chápej, Rudy, na právech vám vůbec neřekli, jak to v životě chodí. Máš hlavu plnou knih, teorie a vznešených řečí o právníčině jako povolání a poslání. Jsou to jenom nabubřelý kecý a iluze."

"A co právníká etika?"

"Vždyť ji taky ctím! Věřím, že právník by měl za svého klienta bojovat, že z něj nesmí táhat peníze, lhát a tak."

Deck a etika -- to opravdu sedí. Probíráním etických a morálních dilemat jsme na škole trávili dlouhé hodiny. Deck je během půl minuty redukoval na tři základní pravidla: bojuj za klienta, neokrádej ho a snaž se nelhat.

Procházíme bludištěm chodeb a ocitáme se v novějším křídle. Nemocnice Svatého Petra je skutečný labyrint nejrůznějších křídel a chodeb. Deck mě poučuje dál: "Měl jsem pocit, že jsi byl v tom pokoji, co leží Van Landel, pěkně nervózní."

"Byl."

"To bys neměl."

"Takhle vyžebravat případy je nemorální. Šmejdit po ambulancích je nechutný."

"Správně, ale komu to vadí? Radši my, než někdo jiný. Vsadím se s tebou, že do čtyřiaadvaceti hodin se objeví další advokát a bude se snažit, aby se mu Van Landel podepsal. Tak to prostě chodí, Rudy. To je konkurence, trh. Tam venku jsou mraky právníků."

Jako bych to nevěděl.

"Myslíš, že si to nerozmyslí?"

"Doufám, že ne. Zatím jsme v tomhle měli štěstí. Uhodili jsme na něj v pravý čas. Obvykle to vychází půl na půl. Ale jak se podepíšu, je to na osmdesát procent, že nám zůstanou věrný. Za pár hodin mu zavolej, promluv s jeho ženou a nabídní, že se tam večer zastavíš a promluvíš s nima o případě."

"Já?"

"Jistě. Je to snadný. Ukážu ti pár svých podobných případů, můžeš si je pročíst. Není to žádná věda."

"Ale, já nevím..."

"Hele, Rudy, klídek. Z nemocnice strach neměj. Teď je to náš klient, jasný? Máš právo ho navštívit a nikdo proti tomu nemůže nic mít. Nemůžou tě vyhodit. Klid."

VE TŘETÍM POSCHODÍ je občerstvení, kde pijeme kávu z umělohmotných kalíšků. Deck téhlé malé jídelně dává přednost, protože je blízko ortopedického křídla a vzhledem k nedávné renovaci ji zná jen málo právníků. Vysvětluje mi to stejným hypnotizujícím hlasem, kterým promlouval k Van Landelovi. Tvrdí, že právníci se běžně potloukají po nemocničních kantýnách a loví tam oběti nehod a úrazů. Říká to dokonce s jistým výsměchem a pohrdáním. Jemnocitem zrovna neopylvá.

Jsem začínající právník ve firmě J. Lymana Stonea. Součástí mých pracovních povinností bude právě lov duší po nemocnicích. Už vím, že o dva bloky dál je velká samoobslužná restaurace. Cumberlandova a Veteránská armádní nemocnice mají takové restaurace tři. Deck samozřejmě ví, kde jsou, a rád mi to řekne.

Radí, abych začal tady ve Svatém Petru, protože ten má nejrozsáhlejší jednotku intenzivní péče. Maluje na ubrousek mapku dalších důležitých míst -- hlavní samoobslužnou jídelnu, občerstvení poblíž porodnice ve druhém patře a bufet vedle vstupní haly. Nejlepší je noc, říká a slídí očima po kořisti. Pacienti často nemohou spát. Když jsou schopní pohybu, rádi se vytráčí na malé občerstvení. Před několika lety ulovil jeden z Bruiserových právníků v hlavní jídelně v jednu hodinu ráno popálené desetileté dítě. Případ skončil o rok později a vynesl oběti dva miliony. Průsvihl byl v tom, že to dítě dalo Bruiserovi kopačky a najalo jiného advokáta.

"Uteklo nám to," říká Deck jako nějaký zklamaný rybář.

SEDMNÁCTÁ KAPITOLA

JE JEDENÁCT HODIN večer, skončil další díl reprízovaného seriálu M.A.S.H. a slečna Birdie už šla do postele. Zvala mě už několikrát, abych se s ní po večeri díval na televizi, ale prozatím jsem vždycky našel pádnou výmluvu.

Sedím na schodech před pronajatým bytečkem a čekám, až světla v domě zhasnou. Vidím její siluetu, jak pendluje ode dveří ke dveřím a ověřuje si, jestli je všude zamčeno.

Podle mě si staří lidé postupem času na opuštěnost zvykají, i když nikdo z nich původně nepočítá s tím, že poslední léta stráví o samotě, bez toho, koho mají rádi. Když byla mladší, určitě hleděla do budoucnosti s jistotou, že bude ve stáří obklopená vnoučaty. Že její vlastní děti budou žít někde poblíž a obden k ní zaskočí, poptají se mámy na zdraví, přinesou kytku, nějakou dobrotu, dárek. Slečnu Birdie tenkrát určitě ani ve snu nenapadlo, že bude dožívat ve starém domě sama, jen ve společnosti blednoucích vzpomínek.

O dětech a vnoučatech mluví jen málokdy. Pár jejich fotografií doma má, ale soudě podle oblečení jsou ty snímky hodně staré. Už tady bydlím pár týdnů, ale za celou tu dobu se jí nikdo z rodiny ani jednou neozval.

Vyčítám si, že ani já s ní večer neposedím, ale mám pro to své důvody. Sleduje v televizi strašné blbosti, jednu situační komedii za druhou, a já je nesnáším. Víím to, protože o těch filmech potom neustále mluví. A já musím studovat na zkoušku.

Je tady ještě další důvod, proč si udržuji odstup. Už mi dost jasně naznačila, že dům potřebuje vymalovat. To znamená, že až skončí mulčování, vyrukuje s novým úkolem.

Dnes jsem napsal a odeslal dopis jednomu právníkovi do Atlanty, ve kterém jako koncipient J. Lymana Stonea žádám o několik informací ohledně majetku Anthonyho L. Murdina, posledního manžela slečny Birdie. Je to ale na dlouhé lokty, příliš velké naděje si nedělám.

Světlo v její ložnici zhaslo, scházím opatrně po rozvrzaných schodech a jdu bos přes vlhký trávník k potrháné houpací síti, která se nejistě kolébá mezi dvěma malými stromy. Houpám se v ní tak hodinku už druhou noc a ještě jsem nespadl. Mezi stromy je úchvatný výhled na měsíc v úplňku. Mírně se pohupuji a noc je teplá.

V nemocnici, když jsme šli za Van Landelem, jsem měl hrozný strach. Před třemi lety jsem se vrhl na práva s hlavou plnou iluzí, že jednoho dne malým dílem přispěji ke zdokonalení lidské společnosti. Představoval jsem si, že já, stejně jako každý jiný příslušník tohoto čestného povolání, se budu ze všech sil snažit o podporu slabých a ukrýdřených. Skutečně jsem tomu věřil. Věděl jsem, že svět nezměním, ale snil jsem o práci ve výkonném týmu čestných, inteligentních a duchaplných lidí, kteří se pevně drží vznešených, ryzích hodnot. Byl jsem připraven po celý život tvrdě pracovat, abych byl ve své profesi stále lepší a měl dobré zákazníky. Nechtěl jsem je získávat mazanou a agresivní reklamou, ale slušností a spolehlivostí. Slíbil jsem si, že když už na tom budu líp a mé honoráře porostou, budu brát i neatraktivní případy a klienty, bez ohledu na peníze.

Jsou to krásné sny, kterými se nechávají unášet snad všichni začínající studenti práv.

Teď jsem poznal, jak to vypadá s právníckou etikou v praxi, a mám z toho pořádnou depresi. Celý minulý měsíc mě

právníci jeden za druhým pěkně podrážděni. A teď jsem skončil jako náhončí a lovec ubohých pacientů v nemocničních jídelnách. To vše za tisíc babek měsíčně. Jsem z toho smutný, znechucený a žasnu nad rychlostí svého pádu.

Na vysoké byl mým nejlepším přítelem Craig Balter. Bydleli jsme spolu dva roky. Minulý rok jsem mu byl na svatbě. Když jsme začali studovat, měl Craig jeden cíl -- učit na střední škole historii. Byl nesmírně inteligentní a škola pro něj byla až moc snadná. Vedli jsme dlouhé debaty, co se svými životy uděláme. Myslel jsem si, že můj přítel má na víc, než učit děti. Já směřoval k závažným úspěchům a velkým penězům, kdežto on mířil do školní třídy, kde výška platu není přímo závislá na jeho výkonnosti.

Craig absolvoval s titulem bakaláře a oženil se s jednou učitelkou. Teď vyučuje na devátém stupni dějiny a občanskou nauku. Ona je v jiném stavu a učí v mateřské školce. Mají hezký domek na venkově s velkou zahradou a jsou to dva nejšťastnější lidi co znám. Jejich společný příjem je kolem padesáti tisíc ročně.

Ale peníze nejsou pro něj to hlavní. Dělá přesně to, co odjakživa dělat chtěl. A já? Vždyť vůbec nevím, co se mnou bude. Craig skutečně dělá něco užitečného, vychovává mladé lidi. Vidí výsledky své práce. Já přijdu ráno do kanceláře s nadějí, že při troše štěstí narazím na nějakého chudáka, co se dostal do maléru. Kdyby právníci pobírali stejné platy jako učitelé, okamžitě by mohli devět z deseti právnických fakult zavřít.

Navíc nade mnou stále visí dvě hrozby. Bojím se, že mě zatknou anebo přinejmenším budou vyšetřovat kvůli požáru Lakeovy firmy. Děším se představy, že mě vyhodí od advokátské zkoušky. Ležím v houpací síti až do časných ranních hodin, chvěju se ranním chladem a užívám se neveselými myšlenkami.

BRUISER JE V KANCELÁŘI už brzy po ránu, má zarudlé oči a kocovinu, ale na sobě drahý vlněný oblek, naškrobenou sněhobílou košili a luxusní hedvábnou kravatu. Jeho mohutná hřiva se dnes ráno leskne čistotou.

Chystá se k soudu na předběžné líčení v kauze obchodu s drogami a je celý nervózní. Zavolal si mě k sobě a dává mi instrukce.

"Dobrá práce s tím Van Landelem," říká a sotva je za stohy papírů a složek vidět. Dru za ním zmateně pobíhá a žraloci ji hladově sledují. "Před chvílí jsem mluvil s pojišťovnou. Z té pojistky kápne pěkných pár peněz. Odpovědnost vypadá jasně. Co ten kluk? Jak je na tom?"

Včera večer jsem s Van Landelem a jeho ženou strávil v nemocnici trýznivou hodinu. Měli hromadu otázek, hlavně chtěli vědět, kolik mohou dostat. Moc konkrétního jsem jim neřekl, mžlil jsem a hloupnul jim hlavu právnickou hatmatilkou. Důležité je, že zatím jsou s námi zajedno.

"Zlomená noha, paže, žebra, spousta odřenin, tržných ran a pohmožděnin. Jeho doktor říkal, že zůstane v nemocnici deset dní."

Bruiser se usmívá: "Dělej na tom. Vyšetři to. Poslouchej Decka. Mohlo by z toho být slušný odškodnění."

Pro Bruisera ano, ale já z toho žádné peníze mít nebudu. Za tenhle případ honorář nedostanu.

"Poldové od tebe chtějí výpověď ohledně požáru," prohodí a sahá po složce. "Mluvil jsem s nima včera večer.

Udělají to tady, v mé kanceláři a za mojí přítomnosti."

Říká to, jako by šlo o hotovou věc a já neměl jinou volbu.

"A když odmítnu?"

"Tak tě nejspíš odvezou k výslechu na policii. Jestli nemáš co skrývat, radím ti, abys vypovídal. Budu tady. Můžeš se se mnou radit. Promluv s nima a oni tě pak nechají na pokoji."

"Tak oni si myslí, že je to žhářství?"

"Jsou si tím skoro jistý."

"Co ode mě chtějí?"

"Kdes byl, cos dělal, časy, místa, alibi a tak."

"Všechno jim zodpovědět nedokážu, ale můžu jim říct pravdu."

Bruiser se usmívá: "A pravda tvá tě osvobodí."

"Hodím to na papír."

"Uděláme to tedy ve dvě odpoledne."

Souhlasně mlčky přikývnu. Je zvláštní, že přes pocit bezbrannosti mám k Bruiserovi naprostou důvěru. I když jinak bych mu nikdy nevěřil ani slovo.

"Potřebuju nějaký volno, Bruisere."

Zarazí se uprostřed pohybu a upřeně na mě zírá. Dru, která v rohu pořádá fascikly v šanonech, ztuhne a zkoumavě nás pozoruje. Jeden žralok se tváří, že nás taky poslouchá.

"Vždyť jsi teprve začal," namítá Bruiser.

"Já vím, ale advokátská zkouška už je za dveřma. Jsem vážně pozadu s přípravou."

Nachýlí hlavu na stranu a hladí si kozí bradku. Když Bruiser pije a je v dobrém rozmaru, má skutečně pronikavé oči. Teď připomínají laser.

"Kolik času potřebuješ?"

"No, vyhovovalo by mi dělat denně tak do dvanácti. Potom to záleží na rozvrhu stání a schůzek, abych se mezitím mohl vytrátit do knihovny a studovat."

"Můžeš studovat s Deckem," usměje se náhle Bruiser. Má to být vtip a tak se přihloupale zasměju. "Povím ti, co uděláš," naváže už zase vážně. "Budeš pracovat do dvanácti, pak si spakuješ knihy a odfrčíš do nemocniční jídelny, ale oči budeš mít pořád na štopkách. Chci, abys tu zkoušku udělal, ale mnohem víc mě teď zajímají nové případy. Vem si mobil, abych tě měl pořád na drátě. Stačí ti to?"

Proč jsem se já bloud o té zkoušce zmiňoval? Nejraději bych si nafackoval.

"Jasně," oduším zachmuřeně.

V noci v síti jsem uvažoval, že se při troše štěstí té nemocnici vyhnu. Ted' tam budu tvrdnout každý den.

TITÍŽ DVA POLDOVÉ, co přišli ke mně, požádali Bruisera o svolení k mému výslechu. Všichni čtyři sedíme kolem kulatého stolku v rohu jeho kanceláře. Před námi leží dva zapnuté magnetofony.

Je to nudná záležitost. Opakuji všechno, co už jsem těm dvěma šaškům říkal při prvním setkání, a oni nesmyslně dlouho omílají každý sebemenší detail. Snaží se mě nachytat na nějaký rozpor či nepodstatnou maličkost: "Tvrdil jste, že jste měl tmavomodré tričko a teď říkáte, že bylo modré." Ale já říkám naprostou pravdu. Nemám co skrývat ani proč lhát a po hodině se zdá, že si to začínají uvědomovat.

Bruisera to taky nudí. Opakuje jim, že takovými malichernostmi jen ztrácejí čas a aby pokračovali. Na chvíli ho poslechnou. Upřímně si myslím, že se ho tihle dva mladí policisté bojí.

Konečně vypadnou a Bruiser říká, že tím to končí. Nejsem prý žádný podezřelý, jenom si kryjí záda. Ráno mluvil s jejich poručíkem a ten mu řekl, že můj případ je uzavřený.

Děkuji mu. Podává mi mobil, který se vejde do dlaně.

"Tohle měj pořád u sebe, zvláště když budeš studovat. Můžu tě rychle potřebovat." Ten titěrný zážrak techniky má i záporné stránky. Budu odkázaný na šéfovy rozmary čtyřicet hodin denně.

VRACÍM SE DO BUFETU poblíž ortopedie. Rozhodl jsem se, že se schovám do rohu, zatracený mobil si nechám po ruce, ale na dění kolem se vykašlu a budu studovat svoje knihy.

Jídlo tady vůbec není špatné. Po sedmi letech menzy chutná všechno. Dávám si k večeři sýrový sendvič a pomfrity. Rozložím si texty na stole v rohu a usednu zády ke zdi.

Napřed se dám do jídla, vychutnávám sendvič a přitom pozoruji ostatní večeřící. Většinou to jsou zaměstnanci nemocnice -- doktoři v operačních hábitech, sestry v bílém, laboranti a sanitáři. Posedávají v malých skupinkách a mluví o zdravotních potížích a léčebných postupech, o nichž jsem nikdy neslyšel. Jsou to lidi, kteří mají na starosti péči o zdraví, kam patří i správná výživa, ale sami jedí strašně nezdravé věci: smažené hranolky, hamburgery, pizzu.

Sleduji skupinu mladých lékařů a uvažuji, co by si pomysleli, kdyby věděli, že mají mezi sebou člověka, který usilovně studuje na zkoušku, aby se s nimi mohl jednoho dne soudit.

Pochybují, že by je to zajímalo. Mám stejné právo tu být jako oni. Nikdo si mě nevšímá. Občas sem přikulhá pacient o berlich nebo zřízenec přiveze někoho v pojízdném křesle. Žádné jiné právníky, připravené vrhnout se na kořist, kolem sebe nevidím.

V šest hodin si dávám svou první kávu a znovu se nořím do fines uzavírání smluv a do nemovitostí. Jsou to témata, která mi naháněla hrůzu už v prvním ročníku. Musím se tím prokousat. Doted' jsem to odkládal, ale už není vyhnutí, čas se naplnil. Po hodině si jdu pro další kávu. Dav už prořídil a já si všímám na druhé straně místnosti dvou zraněných, kteří sedí blízko sebe. Oba na sobě mají hodně náplastí a obvazů. Deck už by se na ně přilepil. Já ne.

Po nějaké době překvapeně zjišťuji, že se mi tady líbí. Je tu klid a nikdo mě nezná. Pro studium to je ideální. Káva není špatná a další porce stojí už jen polovinu ceny. Slečna Birdie je daleko a nemůže mě honit do fyzické driny. Můj šéf ví, že jsem tady, ale nikdy se nedozví, že nedělám to, co si přeje on. Naštěstí se ode mě neočekává, že seženu tolik a tolik případů týdně.

Telefon zapírá. Je to Bruiser, jen zjišťuje, jak to jde. Zatím nic? Ne, odpovím a dívám se naproti na dvojici nemocných v pojízdných křeslech, kteří si porovnávají svá zranění. Šéf říká, že mluvil s poručíkem a všechno vypadá dobře.

"Tak ať ti ty rybičky hezky berou!" končí se smíchem a určitě spěchá k Jogínovi na pár panáků ve společnosti Prince.

Učím se další hodinu a potom odcházím do osmého patra za Van Landelem. Má bolesti, ale je ochotný se mnou mluvit. Přináším mu dobrou zprávu, že se nám podařilo spojit s pojišťovnou druhého řidiče a že se můžeme těšit na slušné odškodné. Vysvětluji mu -- jak jsem to předtím slyšel od Decka -- že jeho případ je velice nadějný. Řidič, který jednoznačně zavinil nehodu, byl opilý, způsobil rozsáhlá zranění, a navíc byl pořádně pojištěný. Dodávám, že "rozsáhlá zranění" jsou taková, ze kterých mohou plynout trvalé následky. Dan se pokusí o neveselý úsměv. V duchu už počítá peníze, o které se podělí s Bruiserem.

Loučím se a slibuji, že za ním přijdu zase zítra. Od chvíle, kdy jsem v nemocnici služebně, můžu bez problémů navštěvovat všechny své klienty. Tomu se říká servis!

Když se vracím ke svému stolku v rohu, je bufet znovu plný lidí. Nechal jsem tam rozložené knihy a jedna z nich upoutala pozornost skupiny mladých doktorů od vedlejšího stolu. Když usedám, podezřívavě si mě měří a okamžitě zmlknou. Pochopím, že mluvili o mých studijních materiálech. Brzy odcházejí. Dám si další kávu a zahloubám se do podivuhodností federálního soudnictví.

Zůstává tady jen hrstka lidí. Piji kávu bez kofeinu a žasnu nad množstvím materiálů, kterými jsem se za čtyři hodiny prokousal. Ve tři čtvrtě na deset znovu volá Bruiser. Vypadá to, že odněkud z baru. Chce mě mít zítra v devět ve své kanceláři, kvůli jedné právní otázce, kterou potřebuje probrat. Údajně se týká toho jeho případu s drogami. Slíbím, že tam budu. Štve mě pomyslením, jak nasává někde v striptýzovém klubu a přitom se inspiruje mými nápady.

Ale Bruiser je můj právník a šéf.

V deset jsem v bufetu sám. Otevřeno je celou noc a pokladní si mě nevšímá. Probírám pasáž o informativních výsledcích a vtom zaslechnu slabé kýchnutí nějaké mladé ženy. Zvednu oči a o dva stolky dál vidím pacientku v pojízdném křesle. Kromě nás dvou v bufetu už není nikdo. Dívka má pravou nohu od kolena dolů v sádře. Zdá se, že sádrový obvaz je úplně čerstvý.

Je hodně mladá a nápadně hezká. Nemohu si pomoci a pár vteřin na ni upřeně hledím, než sklopím oči do textů. Potom se podívám znovu. Má tmavé, vzadu sepnuté vlasy a hnědé zavlhlé oči. Výrazné rysy obličeje, které kontrastují s pohmožděninou na levé čelisti. Je to ošklivá modřina, jakou obvykle zanechává úder pěstí. Má běžný nemocniční župan a je tak štihlá, že se v něm skoro ztrácí. Starý muž v růžovém kabátku, jeden z nespočetných a laskavých dobrovolníků, kteří v nemocnici působí, před ní klade plastický kalíšek pomerančového džusu.

"Tady to máš, Kelly," říká jako dokonalý dědeček.

"Díky," odpoví mu s rychlým úsměvem.

"Tak třicet minut?" ptá se.

Ona přikývne a skousne spodní ret.

"Třicet minut," odpoví.

"Potřebuješ ještě něco?"

"Ne, díky."

Poklepe ji po rameni a odchází z bufetu.

Jsme sami. Snažím se nedívat, ale nejde to. Hledím do textů, jak dlouho to jde, a potom pomalu zvedám oči, abych ji zahlédl. Není přímo tváří ke mně a dívá se téměř o devadesát stupňů jinam. Zvedne pítí a já si všimnu obvazů na obou zápěstích. Už mě přece musela zahlédnout. Najednou si uvědomím, že i kdyby tady bylo plno, neviděla by nikoho. Kelly je ve svém vlastním malém světě.

Vypadá to na zlomený kotník. Pohmožděná tvář by Decka ve smyslu několikanásobného poranění uspokojila, ačkoli na tržné rány to nevypadá. Poraněná zápěstí jsou hádanka. Je tak hezká, že nemám odvalu ji oslovit. Vypadá velice smutně a nechci jí ještě přitížit. Na levém prsteníku má tenký snubní prsten. Nemůže jí být víc než osmáct.

Asi pět minut se snažím soustředit na právo, ale zahlédnu, jak si osušuje oči papírovým ubrouskem. Naklání lehce hlavu a roní slzy. Tiše vzlyká.

Rychle pochopím, že tyhle slzy nemají nic společného s bolestí ze zlomeného kotníku. Nejsou způsobeny tělesným zraněním.

Moje odporná právnická představitost se rozběhne na plné obrátky. Možná že její manžel zemřel při autonehodě a ona vyvázla zraněná. Na děti je příliš mladá, její rodiče žijí někde daleko a tak tady sedí a truchlí po mrtvém manželovi. To by mohl být případ jako hrom.

Odháním ty hrozné myšlenky a snažím se soustředit na knihu před sebou. Nepřestává tiše plakat a popotahovat. Pár zákazníků přichází a odchází, ale jediný si nepřisedne ani ke Kelly, ani ke mně. Dopiju šálek, tiše se zvednu a jdu přímo proti ní směrem k jídelnímu pultu. Pohlédnu na ni, ona na mě, naše oči se na dlouhou vteřinu setkají, a já málem narazím do kovové židle. Když platím za kávu, trochu se mi chvějí ruce. Zhluboka se nadechnu a zastavím u jejího stolku.

Pomalou zvedne krásné vlhké oči. Těžce polknu a spustím: "Koukejte, nechci do toho strkat nos, ale nemůžu něčím pomoci? Máte bolesti?" ukázu na sádku.

"Ne," odpoví sotva slyšitelně, načež se překvapeně pousměje. "Ale díky."

"Dobře," řeknu a podívám se na svůj ani ne šest metrů vzdálený stůl. "Jsem támhle, studuju na advokátskou zkoušku, kdybyste něco potřebovala..." Pokrčím rozpačitě rameny, jako bych říkal -- jsem možná nemohlo, ale jinak bezva kluk, tak mně prosím odpusťte, že ruším vaše kruhy. Nejste mi lhostejná a jsem vám k dispozici.

"Díky," opakuje.

Usednu na svou židli s dobrým pocitem řádného občana, který studuje z chytrých knih a má naději, že už brzy dostane skvělou práci. Jistě to na ni udělalo trochu dojem. Ponořím se do studia a přestávám si jí všimát.

Minuty ubíhají. Otočím stránku a současně na ni pohlédnu. Podívá se také a mně se rozbuší srdce. Ignoruji ji, jak dlouho to vydržím, a znovu zvednu oči. Už zase je mimo, svírá ubrousek a po tvářích se jí kutálejí slzy.

Pozorovat její utrpení mně láme srdce. Kdybych si tak k ní mohl přisednout, vzít ji kolem ramen a promluvit s ní. Jestli je vdaná, tak kde je sakra její manžel? Pohlédne mým směrem, ale mám pocit, že mě nevidí.

Její průvodce v růžové vestě přichází přesně v půl jedenácté a ona se rychle snaží uklidnit. Něco jí konejšivě šeptá, hladí ji po vlasech a opatrně odváží pryč. Na odchodu se dívka záměrně otáčí a věnuje mi uplakaný úsměv.

Jsem v pokušení jít v odstupu za ní a zjistit, ze kterého je pokoje, ale ovládnou se. Později mě napadá, že vyhledám toho dobrého muže v růžovém a vymámím z něj podrobnosti. Ale ne. Musím na ni zapomenout. Vždyť je to ještě mládě.

PŘÍŠTÍ VEČER přijíždím do bufetu a sedám si ke stejnému stolu. Poslouchám stejné řeči stejných uspěchaných lidiček. Navštívím Van Landelovy a čelím jejich nekonečným otázkám. Pátrám po jiných žralocích, kteří se živí v místních kalných vodách, a ignoruji pár nadějných klientů. Studuji dlouhé hodiny. Jsem báječně soustředěný a motivovaný jako nikdy.

Sleduji hodiny. Když se blíží desátá, ztrácím trpělivost a rozhlížím se co chvíli kolem. Snažím se zachovat studijní klid a rovnováhu, ale jakmile někdo vstoupí do bufetu, zvedám hlavu. U jednoho stolku jedí dvě sestřičky a u druhého si čte knihu osamělý laborant.

Ona přijíždí s pětiminutovým zpožděním. Známy stařík ji opatrně dotlačí ke stejnému stolku jako včera. Muž manipuluje s pojízdným křeslem a děvče se na mě usměje.

"Pomerančový džus," říká. Vlasy má stále vzadu stažené, ale jestli se nemýlím, použila trochu maskary a tužku na oči. Také světle červenou rtěnku a výsledek je úchvatný. Včera jsem si ani neuvědomil, že vůbec není namalovaná. Když je upravená, je výjimečně krásná. Oči má jasné a zářivé, smutek z nich zmizel.

On před ní postaví džus a řekne totéž co včera: "Tady to máš, Kelly. Tak třicet minut?"

"Pětačtyřicet," odpoví ona.

"Jak si přeješ," souhlasí muž a pomalu odchází.

Popíjí džus a nepřítomně hledí na desku stolu. Strávil jsem dnes v myšlenkách na Kelly hodně času a dlouho mně trvalo, než jsem se rozhodl k akci. Pár minut předstírám, že tu není, ale brzy znervózním a pomalu vstanu, jako že je čas na pauzu a kávu.

Zastavím před jejím stolem a řeknu: "Dneska večer už vypadáte mnohem líp."

Něco takového ode mě čekala.

"Cítím se daleko líp," usměje se a odhalí dokonalé zuby. Má nádhernou tvář i přes tu šerednou modřinu.

"Můžu vás na něco pozvat?"

"Ráda bych si dala kolu. Ten džus je hořký."

"Jasně," odpovím a odcházím se srdcem v krku. U samoobslužného automatu načepuji dvě velké koly, zaplatím a pokládám je na její stůl. Pohlédnu na volnou židli proti ní, jako bych byl naprosto zmatený.

"Tady je volno," řekne.

"Určitě?"

"Prosím. Už mě nebaví povídat si pořád jen se sestřičkami."

Posadím se a opřu o lokty.

"Jmenuju se Rudy Baylor a vy jste Kelly...?"

"Kelly Rikerová. Těší mě."

"Mě taky." Vypadá úchvatně i ze vzdálenosti šesti metrů, ale teď, když si ji mohu prohlédnout zblízka, bez rozpaků, málem zapomenou zavřít pusy. Má teple hnědé oči s šelmovskou jiskrou. Je úžasná.

"Promiňte, jestli jsem vás včera otravoval," pokračuji, aby konverzace nevázla. Je toho hodně, co bych rád věděl.

"Neotravoval. Mrzí mě, že jsem tu dělala takové divadlo."

"Proč sem chodíte?" ptám se, jako bych sem patřil a ona tu byla cizí.

"Abych se dostala z pokoje. A co vy?"

"Já studuju na advokátskou zkoušku a tady je klid."

"Vy budete právník?"

"Jasně. Před pár týdny jsem skončil školu a nastoupil u jedné firmy. Jakmile udělám tu zkoušku, budu hotový právník."

Upije brčkem, a když se pohne v křesle, zkriví tvář bolestí.

"Šeredná zlomenina, co?"

"Kotník, dali mi tam svorku."

"Jak se to stalo?" Dal jsem jí normální otázku a počítal se snadnou odpovědí.

Jsem na omylu. Kelly váhá a okamžitě ji vlhnu oči.

"Úraz... úraz v domácnosti."

Co to má sakra znamenat? Úraz v domácnosti? Spadla dolů ze schodů?

"Ach jo," říkám, jako by mi všechno bylo jasné. Mám pochyby o zápěstích, protože jsou obě zafačovaná, ne zasádovaná. Nevypadají na zlomeninu nebo výron. Možná jsou potřhaná.

"To je dlouhá historie," mumlá mezi doušky a dívá se jinam.

"Jak dlouho tu jste?"

"Pár dní. Čekají, až se ta svorka srovná. Jestli ne, budou to muset udělat znovu." Odmlčí se a hraje si s brčkem. "Není to na učení divné místo?" ptá se.

"Ne, je tu klid. Taky hodně kafe. Otevřeno celou noc. Nosíte snubní prstýnek." Tenhle fakt mě znepokojuje víc než všechno ostatní.

Podívá se na něj, jako by si nebyla jistá, jestli ho ještě má na prstu.

"Ano," řekne a pořád upírá pohled na brčko. Kroužek je hladký, bez diamantu.

"Tak kde máte manžela?"

"Moc se ptáte."

"Jsem právník, nebo skoro právník. Takhle nás to učili."

"Proč to chcete vědět?"

"Protože je divné, že jste v nemocnici sama, zraněná, a on tu nikde není."

"Byl tady předtím."

"Teď je doma s dětma?"

"Nemáme děti. Vy ano?"

"Ne. Ani ženu, ani děti."

"Kolik vám je?"

"Moc se ptáte," vrátím jí to s úsměvem. V očích jí zajiskří. "Dvacet pět. A kolik vám?"

Pár vteřin zaváhá.

"Devatenáct."

"To je na manželství strašně málo."

"Neměla jsem na vybranou."

"Promiňte."

"Neomlouvejte se. Otěhotněla jsem, když mi nebylo ani osmnáct; krátce potom jsem se vdala, týden po svatbě potratila, a od té doby jde život z kopce. Už má zvědavá dušička pokoj?"

"Ne. Ano. Odpusťte. O čem chcete mluvit?"

"O škole. Kde jste chodil na vysokou?"

"V Austin Peay. A na práva tady na Memphiské státní."

"Vždycky jsem chtěla studovat, ale nevyšlo to. Jste z Memphisu?"

"Narodil jsem se tady, ale vyrůstal v Knoxville. A vy?"

"Z malého města hodinu odtud. Odešli jsme odtamtud, když jsem otěhotněla. Naši se za mně styděli a jeho rodina je chátara. Museli jsme pryč."

Rodinné záležitosti většinou vypadají dost šeredně, budu se držet raději dál. Zmínila se o svém těhotenství už dvakrát, i když se tomu mohla vyhnout. Ale je osamělá a chce si popovídat.

"Tak jste se přestěhovali do Memphisu?"

"Utekli jsme do Memphisu, oddal nás smírčí soudce, byl to moc krásný obřad. A pak jsem přišla o dítě."

"Co dělá váš muž?"

"Jezdí s vysokozdvížným vozíkem. Moc pije. Je to vyřízený ubožák, co pořád sní o tom, že bude hrát v národní baseballové lize."

Na tohle všechno jsem se neptal. Zdá se, že středoškolská atletická hvězda si vzala nejhezčí děvče ze školy. Perfektní páreček ze Zlamané Lhoty, pán a paní Balíkovi, on svalnatý, ona krásná. Učiněný americký sen -- dokud nepřišla ta nešťastná noc bez kondomu. Udeřilo neštěstí a oni se z nějakého důvodu rozhodli pro dítě. Možná střední školu dokončili, možná ne. Znechucení odcházejí ze Lhoty do anonymity velkoměsta. Po potratu romance chladne a oni se probouzejí do reality života.

On stále sní o slávě a bohatství ligových hráčů a jí se stýská po bezstarostných časech, které nenávratně minuly. Chtěla by studovat vysokou, ale ty sny se nikdy nevyplní.

"Neměla jsem vám to říkat, teď mě to mrzí."

"Jste ještě mladá, můžete klidně studovat."

Rozjásaně se mému optimismu zasměje, jako by svůj sen už dávno zakopala.

"Nedokončila jsem střední školu."

Co na to říct? Jděte do večerní školy? Nebo: Všechno jde, když se chce?

"Pracujete?" ptám se místo toho.

"Nepravidelně. Až budete mít tu zkoušku -- co byste chtěl dělat?"

"Láká mě práce u soudu. Rád bych se prosadil tam."

"Zastupovat zločince?"

"Třeba. I oni mají svá práva."

"Budete hájit i vrahy?"

"Jo, ale většina z nich soukromého advokáta nezaplatí."

"Násilníky a úchyly, co jdou po dětech?"

Zamračím se a po chvilce odpovím: "Ne."

"Chlapy, co bijí své ženy?"

"Ne, nikdy." Myslím to vážně, a navíc mám podezření, že teď mi nepřímou vyrazila původ svých zranění.

"Zločin je věc výjimečná," vysvětluju. "Já budu spíš dělat občanskoprávní věci."

"Třeba rozvody?"

"Těm bych se raději vyhnul. Opravdu ošklivá práce."

Ze všech sil se snaží, abychom mluvili o mně, nikoli o jejím životě v minulosti a dnes. Mně to vyhovuje. Ty slzy se mohou objevit každým okamžikem a já nechci náš rozhovor utnout. Chci, aby pokračoval.

Zajímá se o mé zkušenosti z vysoké -- o studium, večírky, studentské spolky, o bydlení na koleji, zkoušky, profesory, výlety. Viděla hodně filmů a tak má romantickou představu o nádherných čtyřech letech na starobylé univerzitě. O studentech, kteří fandí fotbalovým mužstvům svého ročníku, o přátelstvích, která potom trvají celý život. Sny má krásné a není v žádném případě omezená. Vyjadřuje se naprosto spisovně a slovní zásobu má větší než já. Ač nerada, musí přiznat, že nebytí té pubertální romance s Cliffem Rikerem, skončila by u maturity jako první nebo druhá nejlepší ze třídy.

Já se na oplátku zase docela rád pochlubím slavnými dny svých středoškolských studií. Samozřejmě přeskočím podstatný fakt, že jsem čtyřicet hodin v týdnu rozvážel pizzu, abych mohl na škole zůstat.

Ptá se na mou firmu a jsem právě uprostřed růžového líčení, když o dva stolky dál zazvoní můj telefon. Omluvím se s tím, že mně volají z kanceláře.

Je to Bruiser, je opilý a sedí s Princem u Jogína. Připadá mi nespravedlivé, že musím tvrdnout tady, kdežto oni nasávají a sázejí na něco televizi. V pozadí duní ryčná zábava.

"Tak co, berou, berou?" ječí do telefonu Bruiser.

Usměju se na Kelly, na kterou určitě ten hovor udělal dojem, a šeptám do sluchátka, že právě mluvím s klientem. Bruiser řve smích a předá telefon dalšímu opilci, Princovi. Vypráví nějaký právníký vtíp bez hlavy a paty, něco o první pomoci. Potom spustí pochvalnou ódu na sebe samého, jak mě spojil s Bruiserem, který mě naučí z práva víc než padesát profesorů. Chvilu to trvá a už vidím, že pro Kelly přichází její anděl strážný, aby ji odvezl zpět na pokoj.

Popojdu k jejímu stolku, zakryji dlaní mluvítko a řeknu: "Jsem moc rád, že jsem vás poznal."

"Díky za kolu a za povídání," usměje se.

"Zítra večer?" ptám se a Prince mi vříská do ucha.

"Možná." Významně na mě mrkne, až cítím chvění v kolenou.

Její růžová stráž se rozzlobeně zamračí a ujíždí s ní pryč. Vřasky ona se vrátí. Stisknu tlačítko a odřizu Prince uprostřed věty. Když zavolají zpátky, nezvednu to. A jestli na to nezapomenou, což je nepravděpodobné, svedu to na firmu Sony.

OSMNÁCTÁ KAPITOLA

DECK ZBOŽNUJE ÚKOLY, zvláště když obnášejí špiclování do soukromí jiných lidí a tajnůstkářské telefonáty s bezejmennými informátory. Svěřil jsem se mu s případem Kelly a Clifffa Rikerových, a už on za necelou hodinu vklouzl do mé kanceláře s pyšným úsměvem.

Předčítá ze svých poznámek: "Kelly Rikerovou přijali do Nemocnice Svatého Petra před třemi dny -- a pozor, v noci! -- s četnými zraněními. Policii do jejího bytu přivolal nějaký anonym ze sousedství, který ohlásil zuřivou domácí potyčku. Poldové ji našli ležet na pohovce, byla ošklivě potlučená. Manžilek, opilý jako pytel, se sápal i na policajty, ale narazil. To víš, ženská se bije snadněji. Oháněl se hliníkovou softballovou pálkou. To byla zbraň, kterou před tím vzal na manželku. Zneškodnili ho, zatkli, obvinili z napadení a odvezli na policii. Kelly vzali sanitkou do nemocnice. Poskytla policii stručnou výpověď. Tvrdila, že manžel přišel po softballovém utkání domů opilý, propukla nějaká hloupá hádka, prali se a on vyhrál. Řekla, že ji udeřil pálkou dvakrát do kotníku a dvakrát pěstí do obličeje."

Předchozí noc jsem nespál, myslel na Kelly, její hnědé oči a opálené nohy. Když slyším, že ji někdo tak brutálně napadl, dělá se mi zle. Deck sleduje mou reakci a tak se snažím zachovat kamennou tvář.

"Má zafačovaný zápěstí," říká a Deck pyšně obrátí popsanou stránku. Má další zprávu z jiného zdroje. Tahle pochází z dokumentace Memphiského oddělení první pomoci: "Povrchová zranění. Během útoku jí přitiskl zápěstí k podlaze a pokusil se ji znásilnit. Ale na to se nezmohl, asi měl v sobě moc piv. Když ji poldové našli, byla nahá, přikrytá jen dekou. Nemohla utéct, protože měla ošklivě roztržštěný kotník."

"Jak dopadl on?"

"Strávil noc ve vězení a byl propuštěn na kauci, kterou složila jeho rodina. Za týden se má dostavit k soudu, ale nic se mu nestane."

"Jak to?"

"Ona stáhne žalobu, dají si pusy, pomilujou se a ona bude tiše jako pěna, než to on udělá znovu."

"Jak to víš?"

"Protože se to už stalo. Před osmi měsíci měli poldové stejný telefonát, došlo ke stejnému incidentu, až na to, že měla větší kliku. Jen pár modřin. Zřejmě nebyla páčka po ruce. Policajti je od sebe odtrhli a trochu mu promluví do duše. Vždyť to jsou ještě děti, novomanželé. A oni se hned políbili -- a šup do postele. Tři měsíce potom už přijde na řadu páčka, ona je týden v nemocnici a má zlomený žebra. Věc se dostane na Městský oddělení domácího týrání a tam tlačej na potrestání. Ale ona svého mladýho starýho miluje a odmítá proti němu svědčit. Všechno zvadne a tak to jde pořád dokola."

Chvilí trvá, než mi to dojde. Vím, že doma se může stát ledasco, ale tohle je příliš. Jak může normální chlap vzít hliníkovou páčku a bít s ní svou ženu? Jak může Cliff Riker udeřit tak krásnou tvář?

"A tak to jde pořád dokola," opakuje si Deck pro sebe a dokonale mi čte myšlenky.

"Ještě něco?" ptám se.

"Ne. Chce to jen jedno -- držet se od ní dál."

"Díky," odpovím celý otřesený. "Dík."

"To nestojí za řeč," zvedne se Deck k odchodu.

BOOKER STUDOVAL NA ZKOUŠKU mnohem víc než já, což mě ani trochu nepřekvapuje. A jako vždycky, stará se i o můj prospěch. Dnes odpoledne naplánoval v konferenční místnosti Shankkleovy firmy studijní maraton.

Podle jeho instrukcí přijíždím hned v poledne. Kanceláře jsou moderní a plné pracovního shonu. Zvláštní je, že tady pracují jen černí. Minulý měsíc jsem viděl pěknou řádku advokátních kanceláří a vybavuje se mi jen jedna černá sekretářka, ale žádný právník. Tady není jediná bílá tvář.

Booker mě vede na rychlou obchůzku. Přestože je čas oběda, všude je pracovní rušno. Počítače, kopírky, faxy, telefony, hlasy -- vydávají hluk, který je slyšet až na chodbě. Sekretářky spěšně obědvají u svých stolů zavalených stohy neprojednaných případů. Právníci i koncipienti jsou milí, ale mají plné ruce práce. A pro každého platí přísné normy oblečení -- pro muže tmavé obleky a bílé košile, pro ženy jednobarevné strohé kostýmy. Nevidím žádné jasné barvy, žádné kalhoty.

Napadá mě srovnání s naší firmou, ale hned ho vypudím z hlavy.

Booker vysvětluje, že jeho šéf úspěšně řídí dokonale sehraný tým. Elegantně se obléká, je profesionál každým coulem a pracuje s plným nasazením. Totéž očekává i od zaměstnanců.

Konferenční místnost je v odlehlém tichém rohu. Jsem na řadě s obědem a tak rozbalím nějaké sendviče, pro které jsem se stavil u Jogína. Jsou zadarmo. Pět minut klábosíme o rodině a spolužácích, Booker se ptá na moje nové místo, ale otázkám na tělo se vyhýbá. Už jsem mu stejně všechno řekl. Skoro všechno. Vynechal jsem jen svoji novou studovnu a působení v Nemocnici Svatého Petra.

Krucinál! Booker už má nefalšované právnícké manýry. Po čase, který je vymezen pro konverzaci, se podívá na hodinky a vrhne se do práce, kterou pro nás na tohle krásné odpoledne naplánoval. Budeme pracovat nonstop šest hodin, jen s krátkými přestávkami na kávu a toaletu. Přesně v šest odtud musíme zmizet, protože si místnost rezervoval někdo jiný.

Od čtvrt na jednu do půl druhé si opakujeme federální daně z příjmu. Většinou mluví Booker, byl vždycky na daně lepší.

V půl druhé mně dovolí jít na záchod, dát si kávu a až do půl třetí přebírám štafetu já s pravidly provedení důkazů. Hrozná látka. Ale Bookerův vysokooktanový elán je tak nakažlivý, že otravný oddíl probereme rychlostí blesku.

Propadnout u advokátské zkoušky -- to je noční můra každého mladého právníka, ale já mám pocit, že pro Bookera by to byla úplná pohroma. Upřímně řečeno, pro mě by to nebyl žádný konec světa. Může mi to pochroumat sebevědomí, ale vzpomínal bych se z toho. Studoval bych víc a šel na to za půl roku znovu. Dokud Bruiserovi lapím pár klientů

měsíčně, bude mu to jedno. Stačí jeden velký případ, a nebude ode mě ani čekat, že na tu zkoušku znovu půjdu.

Ale Booker se může dostat do potíží. Pan Marvin Shankle by mu pěkně znepríjemnil život. A kdyby vyletěl i podruhé, tak je s ním asi amen.

Přesně v půl třetí vchází do konferenční místnosti Marvin Shankle a Booker mě představuje. Je mu něco málo přes padesát, je dokonale upravený a všestranně ve formě. Vlasy kolem uší má lehce prošedivělé, hlas je mírný, ale oči pronikavé. Myslím, že vidí i za roh. V jižanských právních kruzích je považován za živoucí legendu a pro mě je velká čest, že ho poznávám.

Booker s ním domluvil přednášku. Shankle skoro hodinu rozebírá podstatu občanskoprávních sporů a diskriminaci v zaměstnání. Děláme si poznámky, máme pár otázek, ale hlavně posloucháme.

Potom musí šéf odejít na nějakou schůzi a tak příští půlhodinu rychle probereme protitrustový zákon a monopoly. Ve čtyři následuje další lekce.

Přednášející je Tyrone Kipler, firemní partner a absolvent Harvardu, specializuje se na Ústavu. Začne pomalu a trochu se rozjede až poté, co mu Booker skočí do řeči a zasype ho otázkami. Přistihnu se při představě, že v noci číhám v křoví s obrovitou baseballovou pálkou, vyskočím a mlátím s ní do Cliffa Rikera jako šílenec. Abych zůstal při smyslech a vzhůru, chodím okolo stolu, polykám kávu a snažím se soustředit.

Na konci hodiny je Kipler čilý až prudký a my do něj pálíme jednu otázku za druhou. Najednou se zarazí uprostřed věty, zdvořile mrkne na hodinky a říká, že musí jít. Někde na něho čeká nějaký soudce. Poděkujeme mu a on pádí pryč.

"Máme ještě hodinu," prohlásí Booker. Je pět minut po páté. "Co budeme dělat?"

"Dáme si pivo."

"Ne. Buďto majetkové právo, nebo etiku."

Potřeboval bych probrat spíš etiku, ale jsem unavený a nemám náladu si připomínat, jak těžké jsou moje hříchy.

"Tak vezmeme majetkové právo."

Booker pružně vykročí a sáhne po knihách.

NEŽ PROKLIČKUJI BLUDIŠTĚM nemocničních chodeb a zjistím, že můj oblíbený stolek okupuje doktor s ošetřovatelkou, je osm hodin. Dám si kafe a usednu poblíž. Ta sestřička je moc přitažlivá a silně rozrušená. Soudě podle toho, jak si šeptají, je jejich milostný vztah zřejmě u konce. On je šedesátník s transplantovanými vlasy a nově vytvarovanou bradou. Jí je tak třicet a je jasné, že povýšení na post manželky se nekoná. Prozatím je jen milénka. Ten šepot je smrtelně vážný.

Nemám na učení náladu. Mám toho pro dnešek dost, ale vzpomenu si na Bookera, který zůstal v kanceláři a ještě studuje. To mě motivuje.

Po pár minutách milenci odcházejí. Ona s pláčem, on chladný a bezcitný. Usedám ke svému stolku, rozložím poznámky a snažím se studovat.

A čekám.

Kelly přijíždí pět minut po desáté, ale její křeslo tlačí nový chlápek. Ona se na mě chladně podívá a ukáže na stůl uprostřed místnosti, kde ji ten muž zaparkuje. Pohlédnu na něj, on na mě. Tipuji, že to je Cliff. Je vysoký asi jako já, podsaditě postavy se začínajícím pivním břichem. Má široká ramena a ze záměrně těsného trička se mu okázale dmou vyboulené bicepsy. Vypasované džínsy obepínají svalnatá stehna. Vlasy jsou hnědé, kudrnaté a příliš dlouhé, působí neupraveně. Na předloktích a tváři je hodně chlupatý. Cliff se jistě musel holit už v osmé třídě.

Má zelené oči a pohledný obličej, který vypadá starší, než na devatenáct. Obejde kotník, který zlomil softballovou pálkou, a zamíří k pultu pro pití. Kelly ví, že se na ni dívám. Záměrně se rozhlíží kolem sebe po místnosti a v posledním okamžiku na mě rychle mrkne. Málem rozliju kávu.

Není třeba velké představivosti, aby si člověk vybavil slova, která si nedávno vyměňovali. Výhrůžky, omluvy, prosby, další výhrůžky. Zdá se, že jim dnešní večer moc pohody nenachystal. Obě tváře jsou strohé. Mlčky upíjejí nápoje a jen občas prohodí slovo či dvě. Jsou jako dvě zamilovaná trucující štěňata. Občas padne krátká věta a na ni ještě kratší odpověď. Podívací se na sebe, jen když není vyhnutí, a většina zarputilých pohledů směřuje do zdi nebo na podlahu. Skrývám se za knihu.

Zaujala pozici, aby mě mohla zablédnout, aniž by si toho všiml. On je ke mně skoro zády, co chvíli se rozhlíží kolem, ale než na mě pohlédne, mám dost času se poškrábat ve vlasech nebo zahloubat do knihy.

Po deseti minutách hrobového ticha řekla něco, co vyvolalo jeho výbušnou odpověď. Kéž bych to slyšel. Najednou na ni chrlí slova a ona mu je vrací. Hlasitost narůstá a já rozeznávám, že probírají, zda bude proti němu svědčit u soudu. Zdá se, že není rozhodnutá, a Cliffa to vážně zneklidňuje. Je vznětlivý, jak už chlapáctví burani bývají, a ona ho napomíná, aby nekřičel. Rozhédne se a ztiší hlas. Neslyším, co říká.

Kelly ho vyprovokovala, teď ho uklidňuje, ale stejně je ještě celý zničený. Jeden druhého na chvíli ignorují, ale v něm to vše dál.

Ona začne znovu. Něco zamumlá a jemu ztuhnou záda. Začne šermovat rukama a sprostě klít. Chvíli se hádají, ona zmlkne a ignoruje ho. To Cliff nesnese a zesílí hlas. Říká mu, aby se uklidnil, že jsou na veřejnosti. On ještě hlasitěji vyhrožuje, co všechno udělá, když Kelly nestáhne žalobu. Křičí, že může jít do vězení, a tak pořád dokola.

Ona prohodí něco, co nezaslechnu. Cliff najednou vyskočí a praští do vysokého kelímku. Soda letí přes polovinu místnosti a rozstříkne se po ostatních stolech i po podlaze. Promočená Kelly zalapá po vzduchu, zavře oči a rozplácne se. Z chodby je slyšet vzdalující se dupot a nadávky.

Automaticky vstanu, ale ona rychle zavrtí hlavou. Pokladní přichází s utěrkou a Kelly si osušuje tvář i paže.

"Promiňte," omlouvá se.

Župan má promočený, potlačuje slzy a utírá si sádku a nohy. Jsem poblíž, ale nemohu pomoci. Pochopil jsem, že se

bojí, aby se nevrátil a nepřistihl nás.

V téhle nemocnici je spousta míst, kde se dá posedět při kole nebo kávě, ale ona ho přivedla právě sem, abych ho viděl. Jsem si skoro jistý, že ho záměrně vyprovokovala, abych se přesvědčil o jeho povaze.

Utírá si důkladně obličej i ruce a přitom se na sebe dlouze díváme. Slzy se jí kutálejí po tvářích, ale nevzlyká ani neřuká. Má nevysvětlitelnou ženskou schopnost ronit slzy, aniž by vypadala, že pláče. Rty se jí nechvějí, ruce netřesou. Jen tam tak sedí, jako z jiného světa, upřeně na mě hledí lesklýma očima a bílým ručníkem si utírá opálenou pleť.

Čas plyne, ale já ho nevnímám. Vchází nemocniční zřízenec a vytírá kolem ní podlahu mopem. Tři rozesmáté sestry vrazí v hlasitém hovoru dovnitř, ale když spatří Kelly, náhle ztichnou. Začnou si něco šeptat a občas pohlédnou i na mě.

Napadá mě, že kdyby Cliff chtěl, už by se dávno vrátil. Strašně mě láká blýsknout se jako laskavý ochránce. Sestry odcházejí a Kelly mě přivolává ukazováčkem. Ted' už se mohu přiblížit.

"Omlouvám se," řekne, když se nad ní skloním.

"To nic."

A potom vyřkne slova, která nikdy nezapomenu: "Odvezete mě do pokoje?"

V jiném kontextu by ta slova mohla znamenat jasný milostný příslib a mně se na okamžik vybavuje exotická pláž s dvěma mladými milenci.

Ale její "pokoj" bude určitě malá kóje ve společné ložnici, kam má volný přístup spousta lidí. Včetně právníků.

Opatrně vytlačím pojezdné křeslo mezi stolky do chodby.

"Páté patro," zašeptá Kelly přes rameno. Nepospíchám. Jsem pyšný na svou galantnost a opakované pohledy, které na ni vrhají muži, když projíždíme chodbou, mi dělají dobře.

Ve výtahu jsme na okamžik sami. Pokleknu vedle ní.

"Jste v pořádku?" ptám se.

Už nepláče. Oči má ještě vlhké a zarudlé, ale už se ovládá. Rychle přikývne a řekne: "Díky," a přitom mi pevně stiskne ruku. "Díky moc."

Výtah sebou trhne a zastaví. Přistoupí nějaký lékař a ona mou ruku rychle pustí. Stojím za křeslem jako oddaný manžel a chtěl bych ji zase držet za ruku.

Hodiny na zdi v pátém patře ukazují skoro jedenáct. Až na několik sester a sanitářů je chodba prázdná a opuštěná. Když projíždím okolo, staniční sestra si mě dvakrát změří překvapeným pohledem. No toto, paní Rikerovou dolů odvážel jeden muž a nahoru přiváží někdo úplně jiný!

Odbočíme doleva a Kelly ukáže na dveře. Překvapeně a s radostí zjišťuji, že má soukromý pokoj s vlastním oknem a koupelnou. Uvnitř je rozsvíceno.

Nevím, jak je na tom jindy, ale v tuhle chvíli je naprosto bezmocná.

"Musíte mi pomoci," říká a není třeba, aby to opakovala. Opatrně se nad ní skloním, zachytí se mně kolem krku a horlivě sevře víc, než je potřeba, ale nestěžuji si. Župan má mokré skvrny od sodovky, ale toho si nevšímám. Těsně se ke mně přimkne a já bleskově pochopím, že nemá podprsenku. Přitisknu ji ještě víc k sobě.

Jemně ji zvednu z křesla, je to snadné, protože i se sádrou neváží víc než pětapadesát kilo. Dávám pozor na poraněnou nohu, zvedám ji co nejopatrněji, donesu k posteli a uložím. Nastává chvíle, kdy se ani jednomu z nás nechce rozpojit objetí. Naše obličeje jsou jen několik centimetrů od sebe, když do pokoje vtrhne sestra. Je to ta, která si nás tolik prohlížela na chodbě.

"Co se stalo?" ukáže na potřísněný župan.

Jsme ještě v objetí a rychle se pustíme.

"Tohle? Jen jsem se polila," vysvětluje Kelly.

Sestra je neustále v pohybu. Popojde ke stolku pod televizi a vytáhne ze zásuvky složený župan.

"Tak se musíte převléknout," hodí župan na postel vedle Kelly. "A taky omýt houbou." Na okamžik se zarazí a ukáže hlavou na mě. "Ať vám pomůžu."

Zalapám po dechu.

"Já to zvládnu sama," řekne Kelly a položí župan na noční stolek.

"Návštěvní hodiny skončily, vážený," osloví mě sestra. "Musíte to, děti, zabalit," dodá a odťapká z pokoje. Zavřu za ní dveře a vrátím se k posteli. Hledíme na sebe.

"Kde je ta houbička?" zeptám se a oba se rozesmějeme. Ve tvářích se jí objeví krásné doličky.

"Sedněte si sem," poklepe na kraj postele. Usednu vedle ní, ale nedotýkáme se. Přitáhne si pokrývku až k bradě, jako by chtěla schovat skvrny.

Je mi jasné, o co tu jde. Dokud se nerozvede, je vdaná -- i když ji muž tluče. Ledaže by toho parchanta zabila.

"Tak co si myslíte o Cliffovi?" zeptá se.

"Chtěla jste, abych ho viděl, že?"

"Asi ano."

"Zasloužil by zastřelit."

"Není to za menší záchvat vzteku moc kruté?"

Odmlčím se a uhnu pohledem. Rozhodl jsem se na její hru nepřistoupit. Když už mluvíme, budeme mluvit upřímně.

Co tady vůbec dělám?

"Ne Kelly, není to kruté. Každý chlap, který mlátí svou ženu hliníkovou pálkou, zaslouží kulku." Dívám se na ni při těch slovech zblízka a ona neuhybá očima.

"Jak to víte?"

"Z papírů. Policejní hlášení, zprávy z ambulance, nemocniční záznamy. Jak dlouho budete čekat, než vás tou pálkou praští do hlavy? To by vás mohlo zabít, víte? Pár dobrých úderů do lebky..."

"Nechte toho! Co vy o tom víte!" Otočí se ke zdi. Když na mě znovu pohlédne, má oči plné slz. "Nevíte, o čem mluvíte."

"Tak mi to povězte."

"Kdybych o tom chtěla mluvit, začala bych o tom sama. Nemáte právo hrabat se mi v životě."

"Zažádejte o rozvod. Zítřka vám přinesu formuláře. Udělejte to hned, dokud jste v nemocničním ošetření. Pádňější důvod už mít nemůžete. Pomůžu vám. Za tři měsíce budete volná."

Zavrtí hlavou, jako bych byl úplný blázen. Asi jsem.

"Nerozumíte tomu."

"To opravdu ne. Ale jestli se toho vola nezbavíte, můžete být za měsíc mrtvá. Dám vám spojení na bezva lidi, znám tři organizace, které týraným ženám pomáhají."

"Týraným?"

"Správně. Týraným. On vás týrá, Kelly. Vy to nevíte? Ten hřeb, co máte v kotníku, znamená, že vás týrá. Ta fialová modřina v obličeji je jasný důkaz, že vás manžel bije. Nechte si pomoci. Zažádejte o rozvod a pomůžou vám."

Na okamžik o tom přemýšlí. V pokoji je ticho jako v kostele. "Rozvod mi nevyjde. Už jsem to zkusila."

"Kdy?"

"Před pár měsíci. Vy to nevíte? U soudu o tom musejí mít záznamy. Vy jste se neptal?"

"Jak to dopadlo s tím rozvodem?"

"Stáhla jsem to."

"Proč?"

"Už jsem měla toho bití po krk. Kdybych to nezrušila, zabil by mě. On tvrdí, že mě miluje."

"To je typické. Smím se vás na něco zeptat? Máte otce nebo bratra?"

"Proč?"

"Protože já mít dceru, kterou by její manžel mlátil, zlomil bych mu vaz."

"Táta to neví. Rodiče to moje těhotenství nikdy nepřekousli. Nikdy mi to nezapomenou. Opovrhovali Cliffem od chvíle, kdy překročil práh našeho domu. Když se ten skandál provalil, stáhli se do sebe. Nemluvila jsem s nimi od odchodu z domova."

"Co bratr?"

"Nemám. Neměla jsem nikoho, kdo by na mě dal pozor. Až teď."

Tohle mě pořádně vzalo a chvíli trvá, než to vstřebám.

"Udělám všechno, co budete chtít," koktám. "Ale musíte zažádat o rozvod."

Utírá si rukama slzy a já jí podám ze stolku kapesník.

"Nemůžu požádat o rozvod."

"Proč ne?"

"Zabije mě. Říká mi to v jednom kuse. Když jsem to podala prvně, můj advokát byl k ničemu. Našla jsem si ho v telefonním seznamu. Myslela jsem, že jsou všichni stejní. Ten můj dal doručit rozvodové papíry Cliffovi do práce. Tam se to dozvěděla celá jeho parta, všichni kámoši, co s nimi chodí pít a hrát softball. Cliffa to hrozně ponížilo. To jsem byla v nemocnici poprvé. Za týden jsem žádost o rozvod stáhla a on mi dodnes vyhrožuje. Zabije mě."

V očích má hrozný strach. Trochu se pohne a zkríví tvář bolestí. Zasténá a řekne: "Můžete mi pod tu nohu dát polštář?"

Vyskočím z postele: "Jasně." Ukáže na dva velké polštáře v křesle.

"Jeden stačí," dodá. Znamená to, že je třeba odstranit pokrývkou. Pomáhám jí s tím.

Zarazí se, rozhlédne kolem a řekne: "Podejte mi i ten župan." Rychle jí podám nový župan.

"Potřebujete nějak pomoci?"

"Ne, jen se otočte," požádá a už si starý plášť přetahuje přes hlavu. Otáčím se velmi pomalu.

Dává si načas. Potom hodí ten polštář na zem vedle mých nohou a já vím, že je sotva metr ode mě. Má na sobě jen kalhotky a sádku, jinak je úplně nahá. Věřím, že kdybych se otočil, vůbec by nebyla proti. Hlava se mi šťastně točí.

Zavřu oči a ptám se sám sebe: Co tady dělám?"

"Rudy, mohl byste mi podat houbu?" zavrká. "Je v koupelně. Namočte ji do teplé vody. A ručník, prosím vás."

Otočím se. Sedí uprostřed postele s tenkou pokrývkou až k prsům a nepoužitý župan leží vedle.

Zírám na ni jako na zjevení. "Támhle" ukáže hlavou. Udělám pár kroků a jsem v malé koupelně, kde najdu houbu. Namočím ji do vody a zahlédnu Kelly v zrcadle nad umyvadlem. Škvírou ve dveřích vidím její záda. Plet' je hladká a opálená, ale mezi rameny má ošklivou modřinu.

Rozhodl jsem se, že jí s koupelí pomohu. Cítím, že o to taky stojí. Je zraněná a bezbranná. Líbí se jí koketovat a chce, abych viděl její tělo. Tetelím se blahem.

Najednou hlasy. Sestra se vrátila. Když vcházím, poletuje pokojem jako moucha. Když mě uvidí, zarazí se a usměje jako by nás málem nachytala.

"Čas se naplnil. Je půl dvanáctý, a tohle není hotel."

Vezme mi z ruky houbu. "Udělám to sama, a vy už koukejte vypadnout."

Stojím, usmívám se na Kelly a v duchu se dotýkám jejích nohou. Sestra mě pevně uchopí za loket a vede ke dveřím. "A teď šup ven," hubuje naoko

VE TŘI RÁNO se tajně přikradu k houpací síti, kde průzory mezi kmeny a listím pozoruji hvězdy a tiše se kolébám.

Vybavuji si každý Kellyin pohyb, slyším její smutný hlas a sním o opálených dívčích nohách.

Nikoho jiného nemá, a tak je na mě, abych se o ni postaral. Čeká, že ji zachráním a bude dobře. Oběma je nám jasné, co se stane potom.

Ještě cítím na krku její křečovitý stisk, jak se ke mně na pár sladkých vteřin přivinula. Vnímám jako pírkó lehké tělo, které přirozeně spočinulo v mojí náruči.

Chtěla, abych ji viděl a omýval její pleť teplou houbou. Vím, že to chce. A dnes večer to udělám.

Pozoruji mezi stromy východ slunce, počítám, za kolik hodin ji zase uvidím, a postupně usínám.

DEVATENÁCTÁ KAPITOLA

SEDÍM VE SVÉ KANCELÁŘI a studuji na zkoušku, protože nemám nic jiného na práci. Nemám ani povinnost dělat nic jiného, protože zatím nejsem právník a nebudu jím, dokud zkoušku nesložím.

Je těžké se soustředit. Proč jsem se musel zamilovat do vdané ženy právě teď, pár dní před zkouškou? Měl bych mít nezmatenou, čistou hlavu, mozek vyladěný a zaměřený na jediný cíl.

To děvče je ztracená existence, zlomená osobnost s jizvami na duši, z nichž většina se nezacelí. A on je nebezpečný. Nikdy se nesmíří s představou, že by se jeho malé fešandy dotýkal jiný mužský.

S nohama na stole, rukama za hlavou a zasněným pohledem do mraků o tom přemítám, když se prudce rozlétnou dveře a dovnitř vtrhne Bruiser.

"Co děláš?" vyštěkne.

"Studuju," odpovím a sundám nohy ze stolu.

"Myslel jsem, že se učíš odpoledne." Je teprve půl jedenácté a Bruiser přikročí k mému stolu.

"Hele, Bruisere, dneska je pátek a zkouška začíná příští středu. Mám strach."

"Tak jdi studovat do nemocnice. A sežeň nějaký případ. Už tři dny jsem žádný nový neviděl."

"Je těžký studovat a zároveň někoho lovit."

"Deck to zvládá."

"Jo, Deck je věčný student."

"Zrovna telefonoval Leo F. Drummond. Neříká ti to nic?"

"Ne. Mělo by?"

"Je to velký zvíře u Tinleyho Britta. Výborný soudní advokát. Dělá všechny druhy komerčních procesů a málokdy prohrává. Je opravdu dobrý a jeho firma má jméno."

"O firmě Trent & Brent vím všechno."

"No tak je poznáš ještě líp. Zastupují Great Benefit a Drummond je hlavní právní poradce."

V Memphisu je nejméně sto advokátních kanceláří, které zastupují pojišťovací společnosti. Těch je tady určitě tak tisíc. Ale já musím mít tu smůlu, že nenáviděná Great Benefit si najme zrovna firmu Trent & Brent, kterou každý den proklínám!

Zvláštní je, že jsem tu novinu přijal celkem dobře. Nejsem nijak zvlášť překvapený.

Najednou mi dojde, proč Bruiser nervózně přechází sem tam a mluví tak rychle. Má strach. Kvůli mně podal desetimilionovou žalobu proti mocné společnosti, kterou zastupuje obávaný právník. Nikdy, ani ve snu by mě nenapadlo, že se i Bruiser Stone něčeho bojí.

"Co říkal?"

"Jenom mi ohlásil, že případ přidělili Harveymu Haleovi, který byl -- jako na potvoru -- před třiceti lety na Yale jeho spolubydlicí. Studovali tam spolu práva. Jestli to náhodou nevíš, tak Harvey kdysi býval výborný obhájce, zastupoval desítky pojišťoven při mnoha soudních sporech. Pak dostal infarkt a doktor mu řekl, že musí změnit zaměstnání. Nechal se zvolit za soudce, ale pořád ještě žije v představě, že spravedlivý rozsudek nejde nad deset tisíc dolarů."

"Promiň, že jsem se ptal."

"Tak máme na krku Lea F. Drummonda a jeho smečku. A oni mají nejlepšího soudce, co si mohli přát. Ty sis teda sehnal prácičku."

"Já? A co ty?"

"Já budu v záloze, ale ten případ je tvůj, mlad'ochu. Utopěj tě v papírech." Popojde ke dveřím. "Nezapomínej, že jsou placení od hodiny. Čím víc papírů vyprodukují, tím víc hodin si budou účtovat." Směje se a viditelně se baví, že dostanu za vyučenou.

Zůstávám sám. U Trenta & Brenta je přes sto právníků a já se najednou cítím hrozně osaměle.

JÍME S DECKEM u Trudy polévku a kolem nás jsou výhradně chlapi v montérkách. Lokál je cítit tukem, potem a smaženým masem. Je to Deckovo oblíbené místo. Rád tu obědvá, protože tady už sehnal pár případů, většinou pracovních úrazů. Jeden za třicet tisíc. Z každého měl dvaapůl tisíce dolarů.

V okolí je pár zasutých hospod, které střídá, svěruje se tiše při jídle. Sundá si kravatu, aby vypadal jako jeden z těch místních chlapíků, pije sodu a poslouchá dělníky, co po práci popíjejí. Mohl by mi povědět, kde jsou ty dobré hospody. Deck je přece samá ochota, když se jedná o rady pro nezkušené lovce klientů.

Ale ano, občas zajde i do striptýzových klubů, ale jen se svými klienty. Musíš prostě knítat, opakuje několikrát. Má rád i kasina dole na Mississippi a prozíravě tvrdí, že tam chodí hlavně chudí, hrát o malé částky. Ale příležitost je i tam. Zločinnost poroste. Čím víc lidé hrají o peníze, tím víc bude rozvodů a bankrotů. Lidi budou potřebovat advokáty. Tam je zatím ještě pole neorané, což on dobře ví. Něco už rozjel.

Průběžně mě bude informovat.

POJÍDÁM DALŠÍ DOBROTU v Sádgrilu, jak se přezdívá "mému" bufetu v Nemocnici Svatého Petra. Pochytil jsem to z hovoru několika stážistů. Dal jsem si těstovinový salát. Trochu se učím a sleduji hodiny.

V deset vejde starý pán v růžovém, ale je sám. Rozhlédne se, uvidí mě a s upjatým výrazem zamíří k mému stolku. Jeho počínání je mu nepochybně proti mysli.

"Jste pan Baylor?" ptá se zdvořile, a když přikývnu, položí na stůl obálku. "To je od paní Rikerové," řekne, neznatelně se ukloní a odchází.

Je to obyčejná bílá dopisní obálka. Otevřu ji a čtu:

Drahý Rudy,

Dnes ráno mě můj doktor propustil, tak jsem doma. Díky za všechno. Pomodlete se za nás. Jste báječný.

Podepsala se a přidala postskriptum:

"Prosím nevolejte, nepište, ani se nesnažte mě vidět. To by mi jen ztížilo život. Ještě jednou díky."

Věděla, že tady budu svědomitě čekat. Za celých čtyřicet hodin, co jsem na ni myslel, mě vůbec nenapadlo, že by mohla nepřijít. Byl jsem si jistý, že se večer uvidíme.

Bezcilně bloumám nekonečnými chodbami a snažím se vzchopit. Rozhodl jsem se, že ji musím znovu vidět. Potřebuje mě, protože nemá nikoho jiného, kdo by jí pomohl.

U telefonního automatu vyhledám v seznamu číslo Cliffa Rikera a vytlučím ho. Hlas z magnetofonu mi oznámí, že účastník je dočasně mimo provoz.

DVACÁTÁ KAPITOLA

ČASNĚ RÁNO VE STŘEDU jsme dorazili do hotelového mezipatra, odkud nás nahnali do plesového sálu většího než fotbalové hřiště. Zapsali nás, rozřídili a trvalo dlouho, než ode všech vybrali poplatky. Tu a tam někdo nervózně fadmalil pár slov, ale žádné dlouhé společenské hovory se nevedou. Všichni jsme nesmírně vyčerpáni.

Z přibližně dvou stovek lidí, kteří se dostavili ke zkoušce, minimálně polovina minulý měsíc absolvovala na Memphiské státní. Jsou tu mí přátelé i nepřátelé. Booker usedá u stolu daleko ode mě. Rozhodli jsme se, že nebudeme sedět spolu. Sara Plankmoreová Wilcoxová a S. Todd jsou v rohu na druhé straně místnosti. Minulou sobotu měli svatbu. Pěkné líbanky. On je vyžehlený hezoun, namyšlený na svůj aristokratický původ. Doufám, že oba propadnou.

Vládne tady bezohledná konkurence, stejně jako první týdně na fakultě, kdy jsme hlídali jeden druhého a sledovali své první pokroky. Pokyny hlavou několika známým a tiše doufám, že zkoušku neudělají, protože totéž přejí oni mně. To už patří k téhle profesi.

Jakmile zasedneme k řídce rozestaveným rozkládacím stolkům, následuje desetiminutová slovní instrukce. Potom přesně v osm ráno, začínají zkoušky.

Začíná se nekonečnou sérií rafinovaných otázek, které se týkají právních norem, jež jsou společné pro všechny státy Unie. Ani nevím, jestli jsem připraven dobře anebo špatně. Dopoledne se vleče. Obědvám s Bookerem v tichém hotelovém bufetu, o zkoušce nepadne ani slovo.

K večeru je krutí sendvič na dvorku se slečnou Birdie. V devět jsem v posteli.

ZKOUŠKA KONČÍ V PÁTEK v pět hodin odpoledne. Jsme úplně vyčerpaní, nikdo nepomýšlí na žádné oslavy. Naposledy nám sebrali papíry od testu a řekli, že můžeme jít. Všichni máme žízeň a tak šest z nás se nakonec sejde u Jogina na pár rund. Prince dnes večer v lokále není a našťastí ani Bruiser. Nerad bych, aby mě kamarádi viděli v šéfově přítomnosti. Byli by moc zvědaví na naše praktiky. Dejte mi rok a budu mít lepší džob.

Už po prvním semestru práv jsme pochopili, že nejlepší je nikdy o zkouškách nemluvit. Vědomí, že člověk něco vynechal, jen zbytečně štve a bolí.

Jíme pizzu, pijeme pivo, ale na pořádný flám jsme příliš unavení. Cestou domů se mně Booker svěřil, že je mu po té zkoušce nanic. Je si jistý, že ji neudělal.

SPÍM DVANÁCT HODIN. Slíbil jsem slečně Birdie, že když nebude pršet, budu dnes pracovat na zahradě. Když se konečně probudím, je můj byt plný slunečního jasu. Je horko a vlhké dusno, typický červenec v Memphisu. Po třech dnech duševního vypětí v místnosti bez oken mně trochu potu a špíny neuškodí. Nepozorovaně odcházím z domu a o dvacet minut později parkuji na příjezdové cestě u Blackových.

Na přední verandě už čeká Donny Ray v džínsech, teniskách, tmavých ponožkách a bílém tričku. Na hlavě má baseballovou čapku, která v kontrastu s jeho vyzáblou tváří působí příliš mohutně. Opírá se o hůl, ale potřebuje ještě další oporu. Dot i já ho vlečeme po úzkém chodníku a opatrně ukládáme na přední sedadlo mého auta. Dot je ráda, že se Donny dostane na pár hodin z domu. Je to prý prvně po několika měsících. Teď tady zůstane jen s Buddym a kočkami.

Donny sedí s holí mezi koleny, opírá si o ni bradu a já jedu městem. Poděkoval mi, ale jinak příliš hovorový není.

Střední školu dokončil před třemi roky v devatenácti, jeho dvojče Ron o rok dřív. O vysokou se nikdy nepokusil. Dva roky dělal prodávče v obchodě s potravinami, ale po jednom loupežném přepadení ho vyhodili. Vystřídal pár jiných zaměstnání, ale z domova nikdy neodešel. Ze záznamů, které jsem prošel, vím, že Donny nevydělával nikdy víc než minimální mzdu.

Naproti tomu Ron teď studuje vysokou v Houstonu. Také žije sám, nikdy se neoženil a do Memphisu se vrací jen zřídkakdy. Dot říká, že každý z nich byl úplně jiný. Donny se držel doma, hodně četl a stavěl modely letadel. Ron jezdil na kole a ve dvanácti se přidal k jedné pouliční partě. Byli to dobří hoši, ujistila mě Dot. Ve složce je lékařský posudek, který jednoznačně říká, že Ronova kostní dřevina by byla naprosto ideální pro transplantaci.

Kodrcáme se v mém otlučeném autě a Donny se štítkem čapky vraženým do čela se dívá přímo před sebe. Mluví, jen když ho oslovím. Zaparkujeme za cadillakem slečny Birdie a já mu vysvětluji, že v tomhle hezkém starém domě v

exkluzivní čtvrti bydlím. Nevím, jestli to na něj udělalo dojem, ale pochybuji. Pomáhám mu okolo pytlů s kůrou do stínu na dvorku.

Slečna Birdie ví, že přijedeme, a už nás dychtivě očekává s čerstvou limonádou. Hned po seznámení se rychle ujímá role hostitelky. Sušenky? Čokoládu? Něco ke čtení? Obloží Donnyho polštáři a nepřestává šťastně švitořit. Má zlaté srdce. Vysvětlil jsem jí, že jsem se s Donnyho rodiči seznámil v Cypřišové zahradě, a tak jí je chlapec obzvlášť blízký. Ovečka z jejího stádečka.

Jakmile je Donny usazen do stínu, aby mu slunce nepoškodilo křídově bledou pleť, slečna Birdie prohlásí, že je čas dát se do práce. Udělá dramatickou pauzu, poškrábe si v hlubokém zamyšlení bradu a pomalu spočine zrakem na haldě pytlů. Vydá pár rozkazů a já se do toho pustím.

Brzy jsem promočený potem, ale tentokrát si vychutnávám každou minutu. Po hodině si slečna Birdie stěhuje na dusno. Raději se rozhodne piplat v květinách kolem dvorku, kde není tak horko. Slyším, jak neustále mluví na Donnyho, který něco řekne jen občas, ale užívá si čerstvého vzduchu. Při jedné jízdě s kolečkem si všimnu, že hrají dámu. Při jiné, že sedí těsně vedle něj a ukazuje na obrázky v nějaké knížce.

Mnohokrát jsem uvažoval, zda nemám požádat slečnu Birdie o pomoc pro Donnyho. Věřím, že by ta dobrá duše šek na transplantaci napsala -- jestli ty peníze skutečně má. Ale neudělal jsem to ze dvou důvodů. Zaprvé je už na transplantaci příliš pozdě a zadruhé by to slečnu Birdie -- nemá-li je -- pokorilo. Už tak se k mému zájmu o ty peníze staví podezřívavě. Memohu na ní chtít vůbec nic.

Jeden chabý pokus o sbírku pro Donnyho proběhl krátce potom, co lékaři stanovili diagnózu akutní leukemie. Dot zorganizovala pár přátel a ti umístili Donnyho podobiznu na kartony mléka v kavárnách a potravinových obchodech po celém severním Memphisu. Podle jejích slov se nevybralo mnoho. Tak si pronajali lokál, kde uspořádali velký večírek s kapelou a diskžokejem. Na té tancovačce prodávali dvacet osm dolarů.

První kolo chemoterapie stálo čtyři tisíce, z nichž dvě třetiny hradila Nemocnice Svatého Petra. Zbytek dali dohromady Blackovi. Po pěti měsících propukla leukemie plnou silou znovu.

Oháním se zpocený lopatou a celou svou duší proklínám Great Benefit. Až začne válka s Tinleym Brittem na ostro, budu potřebovat hodně zápalu a horlivosti.

Oběd je příjemné překvapení. Slečna Birdie uvařila slepičí polévku. Dnes je takové horko, že na ni ani nemám chuť, ale ve srovnání s krutými sendviči je to vítaná změna. Donny sní půl talíře a říká, že si potřebuje zdímnout. Ptá se, jestli by mohl jít do houpací sítě. Odvedeme ho přes trávník a pomůžeme mu do sítě. I když je přes třicet stupňů, Donny nás žádá o deku.

SEDÍME VE STÍNU, popijíme další limonádu a mluvíme o tom, jak je smutný. Trochu jsem jí toho o žalobě proti Great Benefit pověděl a zdůraznil, že na nich požadujeme deset milionů. Ptá se na pár věcí ohledně advokátské zkoušky a potom mizí uvnitř domu.

Když se vrací, má v ruce dopisní obálku od advokáta z Atlanty. Rozeznávám jméno firmy.

"Můžete mi vysvětlit tohle?" ptá se mě s rukama v bok.

Právník napsal slečně Birdie dopis, k němuž přiložil kopii mého dopisu. V něm mu oznamuji, že jsem novým právním zástupcem slečny Birdsongové, která mě požádala o přepsání poslední vůle, a k tomu potřebuji informace o majetku jejího zesnulého manžela. Ve svém dopise se jí zmíněný právník ptá, zda mně smí tyto informace poskytnout.

"Tady je to černé na bílém," říkám. "Jsem váš advokát a pokousím se získat informace."

"Neříkal jste mi, že se chystáte něco zjišťovat v Atlantě."

"Co je na tom špatného? Co se tam skrývá, slečno Birdie? Proč je to tak tajné?"

"Soudce spis zapečetil," odpoví s pokrčením ramen, jako by to tím končilo.

"Co je v tom soudním spisu?"

"Hromada špíny."

"O vás?"

"Proboha ne!"

"Dobře, tak o kom?"

"O Tonyho rodině. Jeho bratr tam dole na Floridě byl hříšně bohatý, chápete, měl několik manželek a spoustu dětí. Celá ta rodina byla praštěná. Strašně se mezi sebou hádali o dědictví. Myslím, že zanechal čtyři poslední vůle. Moc o tom nevím, ale slyšela jsem, že když bylo po všem, dostali právníci šest milionů dolarů. Nějaké peníze dostal i Tony, který žil dostatečně dlouho, aby je podle floridských zákonů zdědil. Ale nedozvěděl se to, protože umřel příliš rychle. Zůstala po něm jen vdova. Já. To je všechno, co vím."

Není důležité, jak ty peníze získala, ale bylo by dobré vědět, kolik jich zdědila.

"Chcete si promluvit o vaší vůli?"

"Ne. Později," odpoví a sahá po zahradních rukavicích. "Dáme se do práce."

PO NĚKOLIKA HODINÁCH USEDÁM s Dot a Donnym na zapleavený dvorek před jejich kuchyní. Buddy je naštěstí už v posteli. Donny je z návštěvy u slečny Birdie celý vyčerpaný.

Je sobota večer a v parném vzduchu je cítit pach dřevěného uhlí a rožněného masa. Přes dřevěné a křovinaté ploty je slyšet hlasy domácích šéfkuchařů a jejich hostů.

Je snadnější sedět a poslouchat, než mluvit. Dot pokouje, upije svou instantní kávu bez kofeinu a občas dá k lepšímu nějaký pikantní drb o svých sousedech nebo jejich psech. Důchodce odvedle přišel minulý týden při práci s pilou o prst. Slyším to už potřetí.

Nevadí mi to. Dokázal bych sedět a poslouchat až do rána. Ještě jsem otupělý ze zkoušek. Jsem vděčný za sebemenší

rozptýlení. A když už se mi daří nemyslet na právo, mohu se v duchu věnovat Kelly. Zatím jsem bezpečný způsob, jak se s ní spojit, nevykoumal. Ale přijdu na to, chce to jen čas.

DVACÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

JUSTIČNÍ PALÁC OKRESU SHELBY je dvanáctipatrová budova v centru města. Je tu spousta soudních síní a kanceláří pro justiční úředníky a personál, sídlí tady okresní prokurátor i šerif, mají tu dokonce i své vlastní vězení.

Trestní soud má deset oddělení, deset soudců a každá soudní síň má svůj odlišný jednací přádek. Chodby jsou plné právníků, policistů, obžalovaných a jejich rodin. Pro právníkého novice je to nevyzpytatelná džungle, ale Deck se tady vyzná.

Ukáže na dveře čtvrtého oddělení a říká, že se tady sejdem za hodinu. Projdu dvojími dveřmi a usedám v zadní lavici. Podlaha je pokryta kobercem a zařízení je neosobně moderní. Před vchodem do místnosti se jako mravenci rojí advokáti. Vpravo je separace, kde asi tucet zatčených v oranžových vestách čeká na první slyšení před soudcem. Nějaký žalobce listuje ve spisech a hledá toho svého obžalovaného.

Ve druhé řadě zahlédnu Cliffa Rikera. Dohaduje se se svým advokátem nad nějakou listinou. Jeho žena v soudní síni není.

Ze zadu vejde soudce a všichni povstanou. Pár případů se vyřídí, někomu pouta sejmou, jinému zapomenou, domluví se nová slyšení. Advokáti se krátce radí, potom přikývnu a šeptají něco Jeho Ctihodnosti.

Zazní Cliffovo jméno, on pyšně vykročí na vyvýšené místo před soudce a vedle sebe má advokáta, který drží v ruce složku dokumentů. Státní žalobkyně oznámí soudu, že žaloba proti Cliffu Rikerovi byla stažena pro nedostatek důkazů.

"Kde je poškozená?"

"Zvolila nepřítomnost," odpoví žalobkyně.

"Proč?" ptá se soudce.

Protože je na vozečku, chce se mi křičet z plných plic.

Prokurátorka pokrčí rameny. Dává najevo, že jí je to koneckonců jedno. Cliffův advokát udělá totéž. Předstírá překvapení, že poškozená nevyužila příležitost předvést svá zranění.

Prokurátorka má plné ruce práce, do oběda musí vyřídit ještě nejméně deset případů, a tak rychle shrne fakta. Konstatuje nedostatek důkazů, protože oběť nebude svědčit.

"Tohle už je podruhé," ozve se soudce s přísným pohledem na Cliffa. "Proč se s ní nerozvedete, dřív než ji zabijete?"

"Snažíme se to manželství zachránit, Ctihodnosti," odpoví Cliff nacvičeným lítostivým hlasem.

"Tak si pospěšte. Jestli to uděláte ještě jednou, nezprostím vás obvinění. Je to jasné?"

"Ano, pane," odpoví Cliff provinile. Soudce zavrtí hlavou a podepíše nějakou listinu. Žaloba je stažena.

Hlas oběti opět nebyl vyslyšen. Je doma se zlomeným kotníkem, ale to není skutečný důvod její nepřítomnosti. Skrývá se, protože nechce být znovu bita. Uvažují, jakou cenu zaplatila za stažení žaloby.

Cliff si potřásá rukou se svým právníkem, nese se pyšně uličkou, míjí mou lavici a vyjde ze dveří. Je volný jako pták a může dělat, co se mu líbí, protože není nikdo, kdo by jí pomohl.

Justiční mašinérie má příšernou logiku. Kousek odtud sedí násilníci, vrazi a drogoví překupníci v oranžových vestách a železnicích. Naše soudnictví má stěží čas vypořádat se se všemi těmi gaunery a vyměřit jim tresty. Je naivní od něho očekávat, že se bude zajímat o práva zbité manželky.

Minulý týden, když jsem byl na zkouškách, Deck hodně telefonoval. Zjistil novou adresu Rikerových a jejich telefonní číslo. Přestěhovali se do velkého bytového komplexu v jihovýchodním Memphisu. Byt s jednou ložnicí za čtyři stovky měsíčně. Cliff pracuje u dopravní společnosti na jednom nákladovém nádraží nedaleko od naší kanceláře. Deck odhaduje, že má tak sedm dolarů na hodinu. Jeho právník je jen bezvýznamná malá ryba, jedna z milionů ve městě.

Vyklopil jsem Deckovi o Kelly pravdu. Připustil, že to bylo správné. Kdyby mi Cliff náhodou ustřelil hlavu, Deck bude vědět, proč to udělal.

Znovu mě ale varoval, abych na ni zapomněl. Tvrdil, že z toho se dají čekat jen maléry.

V KANCELÁŘI MÁM VZKAZ, abych okamžitě zašel za Bruiserem. Sedí za svým obrovitým stolem a mluví do jednoho z telefonů. Druhý má po své levici a další tři aparáty jsou různě rozmístěné po pracovně. Mobil má v kufříku a jeden dal mně, aby se mnou byl ve spojení po celých čtyřicet hodin.

Pokyne, abych se posadil, a výmluvně zvedá zarudlé oči ke stropu, jako že hovoří s nějakým troubou. Mumlá do mluvítky a souhlasně přikyvuje. Žraloci buď spí, nebo jsou schovaní za kameny. Akvarijní filtr kloktá a hučí.

Deck mi prozradil, že Bruiser má ze své advokátní firmy tři sta až pět set tisíc ročně. Když se člověk rozhlédne po nepořádku kolem, je těžké tomu uvěřit. Zaměstnává čtyři právníky coby naháněče, kteří mu obstarávají přísun práce. (Teď jsem přibyl ještě já.) Za minulý rok mu Deck splasil pět případů, na kterých Bruiser vydělal sto padesát tisíc. Vydělává balíky i na drogových kauzách a v téhle branži získal reputaci právníka, kterému se dá věřit. Ale podle Decka pramení Bruiserův skutečný příjem z něčeho úplně jiného. Jede tady v Memphisu a v Nashvillu v pornobyznysu, což málokdo ví, a federální úřady se to zoufale snaží zjistit. V tomhle druhu podnikání se točí výhradně hotové peníze, a proto se nedá odhadnout, kolik smetany Bruiser slízne.

Jak mi Deck sdělil u Trudy, je náš šéf třikrát rozvedený a má tři nedospělé děti, které žijí s matkami. Potrpí si na společnost mladých striptýzových tanečnic, příliš pije i sází a nikdy -- nehledě na to, kolik vydělá -- nikdy nebude mít dost.

Před sedmi lety byl zatčen za organizované vyděračství, ale po roce byla žaloba stažena. Deck se mi svěřil, že se náš šéf v poslední době obává vyšetřování FBI, které se zaměřilo na memphiské podsvětí. Ve federálních vyšetřovacích spisech se totiž pravidelně opakuje jak jméno Bruisera Stonea, tak jeho nejlepšího přítele Thomase Prince. Poslední dobou, prohlásil Deck, se Bruiser chová poněkud nezvykle -- pije víc než předtím, je vznětlivější, dupe a vrčí po

kancelářích víc než jindy.

Zpět k telefonům. Deck si je jistý, že každý telefon v našich kancelářích odposlouchává FBI. Tvrdil, že štenice jsou i ve zdech.

"Už jsem jich pár našel," řekl zasmušile. "A u Jogína si dávej taky pozor."

Bruiser konečně zavěsí telefon a promne si unavené oči.

"Mrkni se na tohle," posune ke mně tlustou složku.

"Co je to?"

"Odpověď Great Benefit. Brzy pochopíš, co obnáší žalovat velký společnosti. Mají spoustu peněz, aby si najaly hordu právníků, co vyprodukují mraky papírů."

Je to návrh na zamítnutí žaloby Blackových, podložený podrobnou dokumentací, celkem třiašedesát stran.

Bruiser si mě klidně měří pohledem. "Vítej na bitevním poli."

Cítím, jak mi vyschlo v ústech. Než vypracuju patřičnou odpověď, uplyne několik dní.

"Je to síla," řeknu chraplavě. "Ani nevím, kde bych měl začít."

"Pozorně si to pročti a odpověz jim. Napiš vlastní podrobný návrh, a udělej to rychle. Není to tak těžké, jak se zdá."

"Že ne?"

"Ne, Rudy. Je to jen papírování. To zvládneš. Ti parchanti nás budou bombardovat všemi možnými i nemožnými návrhy a budou to samý tlustospisy. A s každým z nich budou chtít běžet před soud. Je vůbec nezajímá, jestli ty návrhy projdou nebo ne, protože vydělávají prachy tak jako tak. Navíc tím oddalují rozsudek a jejich klienti je platí dál. Problém je v tom, že tě utahají."

"Jsem unavený už teď."

"Je to svinstvo. Drummond luskně prsty, zařve, že chce návrh na zrušení žaloby -- a tři advokáti se zahrabou v knihovně a dva koncipienti si vytáhnou z počítačů starou dokumentaci. A šupito presto mají nový podklady. Drummond je několikrát přečte a možná dá ještě zkontrolovat nějakému kolegovi. Potom to překope a opoznákuje, takže se advokáti vrátí do knihovny a koncipienti k počítačům. Je to zlodějina, ale Great Benefit má peněz dost, vůbec jim nevádí platit lidem jako je Tinley Britt."

Cítím se, jako bych stál sám proti armádě. Dva telefony zazvoní najednou a Bruiser hrábne po bližším. "Dej se do toho," stačí ještě říct, a už mluví do telefonu.

Obouruč si odnesu balík do kanceláře a zavřu dveře. Pročítám vzorně nastylizovaný návrh na zamítnutí žaloby včetně dokonale vytištěné dokumentace. Tam je plno přesvědčivých argumentů proti téměř všemu, co jsem uvedl v žalobě. Jazyk je bohatý a rafinovaný, běžná dokumentace bez právnických fines proti tomu neobstojí. Pozoruhodně dobře napsáno. Teze a stanoviska jsou podloženy jmény mnoha autorit. Na konci většiny stran jsou hlubokomyšlné poznámky a dodatky pod čarou, nechybí tabulka se stručným obsahem, jmenný rejstřík a bibliografie.

Chybí už jen kolonka pro podpis soudce, kterému, jak se může zdát, nezbyvá než posvětit všechno, co si Great Benefit přeje.

Po třetím čtení se vzchopím a začínám si dělat poznámky. Objevuji jedno nebo dvě slabá místa, která by se dala napadnout. Šok a zděšení jsou pryč. Posílený nenávistí a tím, co Great Benefit vyvedla mému klientovi, si vyhrnuji rukávy.

Pan Leo Drummond je možná kouzelník, a může mít i bezpočet nohsledů a konexí, ale já, Rudy Baylor, pro ten případ žiju. Jsem bystrý a pracovitý. Chce se mnou vést papírovou válku? Má ji mít. A dostane na frak.

DECK UŽ SI PRODEĚLAL advokátské zkoušky šestkrát. V Kalifornii už je na třetí pokus málem udělal, ale v celkovém hodnocení neprošel o dva body. V Tennessee to zkusil už třikrát, ale výsledek už nikdy nebyl tak dobrý, svěřil se mi upřímně. Ani nevím, jestli tu zkoušku udělat chce. Vydělává u Bruisera čtyřicet tisíc ročně a žádné morální zábrany ho netrápí. (Bruiser si s nimi taky hlavu neláme.) Deck nemusí platit licenční poplatky, dělat si starosti s dalším právním vzděláváním, chodit na semináře, předstupovat před soudce a také nemá žádné režijní náklady.

Deck je pijavice. Dokud se drží právníka se jménem, které může používat, a kanceláře, kde může pracovat, má vystaráno.

Ví, že ještě nemám vlastní případ, a zvykl si zastavovat se u mě v kanceláři okolo jedenácté. Půl hodiny si povídáme a potom jdeme na laciný oběd k Trudy. Už jsem si na něj zvykl. Deck je docela upřímný kluk, který se se mnou chce kamarádit.

U Trudy sedíme v rohu, obědváme mezi dělníky a Deck mluví tak tiše, že ho sotva slyším. Jsou chvíle, zvláště v nemocničních čekárnách, kdy dokáže být drzý jako opice. Ale jindy je bojácný jako myška. Otáčí vystrašeně hlavu a něco mumlá.

"Viš, před časem v naší firmě pracoval nějaký David Roy. Byl s Bruiserem jedna ruka. Počítali spolu prachy jako dva zloději. Roye vyškrtli ze seznamu advokátů za spoluúčast na finančních podvodech, už nemohl dál dělat právníka." Deck si otře rukou ze rtů rybí salát. "Žádný problém. Roy odejde z firmy a támhle přes ulici si otevře striptýzový klub. Ten vyhoří. Otevře jiný, zase vyhoří. Pak další. V hambatém byznysu vypukne válka. Na to, aby se v ní přímo angažoval, je Bruiser moc chytrý. Ale pokaždý v tom má prsty. Stejně jako jeho kumpán Prince. Pár let válka pokračuje a čas od času se objeví mrtvola. Další požáry. Roy a Bruiser se definitivně rozkmotří. Minulý rok federálové Roye sbalili. Proslýchá se, že chce zpívat. Ty víš, jak to myslím."

Přikývnu s tváří těsně nad talířem. Nikdo nás nemůže slyšet, ale pár zvědavých pohledů přitahujeme, protože se krčíme nad jídlem jako dva spiklenci.

"No a včera svědčil David Roy před velkou porotou. Vypadá to, že udělal dobrý kšeft."

"Ták?" vyhrknu, stále ještě šeptem.

Zamračí se, rozhlédne opatrně kolem a znovu skloní hlavu.

"Je možný, že něco na Bruisera praskne, možná na Prince. Dokonce jsem slyšel, že na Royovu hlavu byla vypsaná odměna."

"Odměna!"

"Ano. Tiše."

"Kdo ji vypsal?" Určitě ne můj zaměstnavatel.

"Hádej."

"Bruiser ne."

Rezervovaně se usměje, aniž by odhalil zuby.

"Nebylo by to poprvé," dodá. Mohutně se zakousne do svého sendviče, žvýká a přikyvuje hlavou. Čekám, až polkne.

"Tak co se mi snažíš naznačit?" ptám se.

"Nech si zadní vrátka otevřený."

"Žádný nemám."

"Možná budeš muset jít."

"Zrovna jsem tady začal."

"Věci se můžou rychle změnit."

"A co ty?"

"Třeba se budu taky pakovat."

"A co ostatní?"

"O ty neměj starost, oni na tebe taky kašlou. Tvůj jediný kámoš jsem tady já."

Tahle slova si musím pamatovat. Deck ví víc, než říká. Ještě pár obědů a dozvím se všechno. Mám silné podezření, že hledá místo, kde by v případě průšvihů zakotvil. Setkal jsem se i s ostatními právníky firmy -- Niclassem, Toxerem a Ridgem -- ale ti se drží stranou, jsou sami pro sebe a moc toho nenamluví. Jejich dveře jsou vždycky zavřené. Deck je nemá rád a mám dojem, že oni jeho taky ne. Toxer a Ridge jsou kamarádi a možná si brzy otevřou vlastní malou firmu. Niclass je vyřízený alkoholik.

V nejhorším případě Bruisera obžalují, zatknou a postaví před soud. Proces by se ale vlekl nejméně rok. Mezi tím by stejně směl pracovat a vést svou kancelář. Myslím, že dokud mu něco nedokážou, nemůžou mu odebrat licenci.

Jen klid, říkám si v duchu.

A když skončím na ulici, nebude to poprvé. Zvládl jsem to jednou, zvládnu i podruhé.

JEDU SMĚREM DOMŮ a mímím městský park. Pod umělým osvětlením tam probíhají nejméně tři softballová utkání.

Zastavím u telefonního automatu naproti myčce aut a navolím číslo. Ona odpoví po třetím zvonění: "Haló." Ten hlas mnou projede jako blesk.

"Je tam Cliff?" řeknu záměrně hlubokým hlasem. Jestli odpoví ano, jednoduše zavěším.

"Ne. Kdo volá?"

"Rudy," ozvu se normálním hlasem. Nedýchám a čekám, že zavěsí, a zároveň čekám, že uslyším něžná, toužebná slova.

Mlčí, ale nezavěsila.

"Prosila jsem vás, abyste nevolal," odpoví beze stopy hněvu nebo podráždění.

"Promiňte. Nešlo to vydržet. Mám o vás starost."

"Tohle prostě nejde."

"Co nejde?"

"Sbohem." Zavěsila.

Trvalo dlouho, než jsem k tomu sebral odvalu a teď mě mrzí, že jsem to udělal. Někteří lidé mají víc odvahy než rozum. Vím, že její manžel je vznětlivý pitomec, ale nejsem schopen odhadnout, jak daleko zajde. Ten devatenáctiletý buran určitě žárlí na svou krásnou ženu jako Othelo a podezřívá ji na každém kroku. Ale půjde tak daleko, aby odposlouchával její telefony?

To je nepravděpodobné, ale musím se mít na pozoru.

NESPAL JSEM ANI HODINU, když mě probudil telefon. Digitální hodiny ukazují skoro čtyři ráno a já šátrám ve tmě po aparátu.

Volá Deck a je silně rozrušený. Mluví překotně rychle do mobilního telefonu v autě. Spěchá za mnou a je tři bloky odtud. Jde o něco velkého, něco naléhavého, o nějakou úžasnou pohromu.

"Vstávej! Oblíkej se! Buď za minutu u chodníku!"

Čeká na mě v otlučeném mikrobuse. Naskočím a on prudce sešlápne plyn, až se protočí kola. Ani jsem si nestačil vyčistit zuby.

"Co se sakra děje?"

"Katastrofa na řece," oznamuje vážně a smutně, jako by ho to hluboce zasáhlo. "Po jedenáctý v noci se od remorkéru utrhl cisternový vlečný člun a hnál se dolů po řece. Tam narazil na kolesový parník, na kterém slavili maturanti. Na palubě jich bylo asi tři sta. Ten parník se potopil u Mud Islandu, poblíž břehu."

"To je strašný, Decku, ale co s tím máme společného my?"

"Máme to prověřit. Bruiser dostal hlášku a volal mně. Je to obrovský neštěstí, možná největší, co kdy v Memphisu bylo."

"A na to máme být hrdý?"

"Ty nechápeš. Tohle si Bruiser nenechá ujít."

"Dobře. Tak ať nacpe svůj tlustej zadek do skafandru a ty těla vytáhne."

"Mohl by to být zlatý důl." Deck rychle jede městem. Mlčky přijíždíme do centra. Předjíždějí nás sanitky a mně se zrychluje puls.

Nábřeží je zablokováno tucty policejních aut se světelnými majáky. Hasičské vozy a ambulance parkují nárazník na nárazník. Nad řekou se vznášejí helikoptéry. Některé skupiny lidí mlčky postávají, jiní pobíhají, křičí a rozhazují rukama. Poblíž břehu je vidět výložník jeřábu.

Jdeme rychle podél žluté pásky a připojíme se k davu čumilů blízko vody. K neštěstí došlo už před několika hodinami a teď se zdá, že všichni vyčkávali. Skupinky zoufalých lidí sedí na vydlážděných náspech a s pláčem sledují potápěče a sanitáky, kteří pátrají po tělech. Kněží klečí a modlí se s rodinami. Desítky hrůzou ochromených maturantů v promočených potrhaných svátečních šatech se drží za ruce a upřeně hledí do řeky. Bok kolesového parníku trčí tři metry nad vodní hladinu. Přidržují se ho zachránci v plovacích vestách a potápěčské výstroji. Další pracují na třech lany spoutaných pontonových člunech.

Scéna je sama o sobě dost výmluvná, ale chvíli trvá, než mi všechna ta hrůza dojde. Policejní poručík přejde lodní lávku z plovoucího mola a stoupá po dlážděném svahu. Zaražený dav napjatě ztichne. Poručík jde k záchranářskému autu a několik reportérů se k němu vrhá. Většina lidí zůstává sedět, tisknou k sobě deky a se skloněnými hlavami se horlivě modlí. Jsou to rodiče, příbuzní a přátelé. Poručík řekne: "Je mi líto, ale identifikovali jsme tělo Melanie Dobbinsové."

Ticho prolomí vzdechy a sténání dívčiny rodiny. Obejmou se a tisknou k sobě. Přátelé pokleknou a ozve se ženský výkřik.

Ostatní hloučky se otočí a v kolektivním žalu sledují zlomenou rodinu. Nevyhnutelná zlá zpráva čeká i je, ale ještě nepřišla. Ještě zbývá naděje. Později se dozvím, že dvacet jedna maturantů přežilo ve vzduchové kapse.

Policejní důstojník odchází zpět na molo, kde vytahují z vody další tělo.

Následuje další scéna, už ne tak tragická, ale o to nechutnější. K postižené rodině se kradmo blíží muži zasmušilých tváří a snaží se členům rodiny a přátelům obětí rozdat malé bílé navštívky. Přitom v té tmě jeden druhého zblízka nenávidně sleduje. Aby nepřišli o práci, jsou ochotni i zabít. Každý chce dostat svou třetinu odškodného.

Deck to všechno pochopí mnohem dřív, než si uvědomím, co se děje. Pokyne hlavou směrem k rodinám, ale já se odmítám pohnout. Vklouzne do davu a rychle mizí v temnotě, aby doloval zlato.

Otočím se zády k řece a brzy vbíhám do ulic městského centra.

DVACÁTÁ DRUHÁ KAPITOLA

ZKUŠEBNÍ KOMISE POSÍLÁ výsledky zkoušek doporučeně. Na fakultě kolovaly zkačky o netrpělivě čekajících absolventech, kteří se potom u poštovní schránky zhroutili. Nebo zběsile pádili ulicí a mávali dopisem jako idioti. Slyšel jsem hodně takových historek. Tenkrát mi připadaly legrační, ale dnes všechn humor ztratily.

Uběhlo třicet dní, a žádný dopis nedošel. Uvedl jsem adresu svého bydliště, protože nestojím o to, aby ten dopis otevřel kdokoli od Bruisera.

Třicátý první den vychází na sobotu, což je den, kdy smím spát do devíti, pokud mi má plantážnice nezabuší na dveře malířskou štětkou. Najednou se rozhodla, že garáž pod mým bytem potřebuje nutně vymalovat, i když mně připadá v pořádku. Láká mě z postele zprávou, že už udělala vajíčka na slanině a ty stydnou, tak si mám pospíšet.

Práce jde dobře. Z malování mám příjemný pocit okamžitého výsledku, který je viditelný. Slunce zakrývají vysoké mraky a já nikam nespěchám.

V šest večer slečna Birdie oznámí, že jsem udělal dost a je čas toho nechat. Má pro mě báječnou novinku -- k večeri udělá vegetariánskou pizzu!

Pracoval jsem včera u Jogína do jedné v noci a netoužím se tam hned zase vracet. Na sobotní večer nemám žádný program, což je typické. Horší je, že se mi ani nechce žádný vymýšlet. Je smutné, že představa vegetariánské večeře s osmdesátiletou ženou mně připadá docela lákavá.

Osprchuji se, obléknu tenisky a khaki komplet. Když vcházím do domu, line se z kuchyně podivná vůně. Slečna Birdie kmitá okolo sporáku. Oznamuje mi, že pizzu ještě nikdy nedělala. Říká to tak radostně, jako by mě to mělo těšit.

Pizza není špatná. Cukína i papričky jsou trochu přismahlé, ale jsou plněné kozím sýrem a houbami. A já umírám hlady. Jíme v pokojíčku u televize a díváme se na film s Carym Grantem a Audrey Hepburnovou. Má hostitelka ho většinu propláče.

Druhý film je s Bogartem a Bacallovou, ale mě začínají bolet svaly, už jsem ospalý. Slečna Birdie sedí na kraji pohovky a se zatajeným dechem sleduje každý záběr filmu, který zná už padesát let.

Najednou vyskočí.

"Na něco jsem zapomněla!" vyhrkne a spěchá do kuchyně, odkud zaslechnu šustění papíru. Přihlíží se zpátky s kusem papíru, zastaví přede mnou a dramaticky prohlásí: "Rudy, udělal jste zkoušku!"

Vrhnou se po listu bílého papíru, který drží v ruce. Je od Zkušební právnické komise státu Tennessee. Adresátem jsem samozřejmě já a uprostřed listu stojí tučným písmem vytištěná osudová slova: "Blahopřejeme. V advokátské zkoušce jste uspěl."

Zatočím se kolem vlastní osy, pohlédnu na slečnu Birdie a na zlomek vteřiny mám chuť ji udeřit. Měla mně to říct dřív, a neměla sakra právo ten dopis otevírat. Ale ona se směje celým šedožlutým chrupem a má slzy v očích. Zakryje si je dlaněmi a je rozrušená skoro jako já. Má radost zvítězí nad hněvem.

"Kdy to přišlo?"

"Dneska, když jste maloval. Pošťák mi zaklepal na dveře, ptal se po vás, ale já mu řekla, že máte práci. Tak jsem mu to podelala."

Podpis je jedna věc. Otevření už něco jiného.

"Neměla jste to otvírat," říkám už bez hněvu. V takové chvíli se nejde zlobit.

"Omlouvám se. Myslela jsem, že byste možná chtěl, abych to udělala. No není to úžasný?"

Opravdu je. Vpluji do kuchyně, zubím se jako idiot a hluboce vdechuji vzduch do plic. Všechno je paráda. Svět je úžasný!

"A bude se slavit," říká s potutelným úsměvem slečna Birdie.

"A jak!" vyhrknu. Cítím se, jako bych běžel po zahradě a křičel na hvězdy.

Sáhne hluboko do sekretáře, s úsměvem tam zašátrá a pomalu vytahuje podivně tvarovanou láhev.

"To si schovávám na zvláštní příležitosti.

"Co je to?" беру flásku do ruky. Takovou jsem nikdy u Jogína neviděl.

"Melounové brandy. Má to pěknou sílu," zahihňá se. V tuhle chvíli jsem ochoten pít cokoli. Najde dva stejné kávové šálky -- tady se alkohol nikdy nepije -- a do půlky je naplní. Kapalina je hustá a lepkavá. Její vůně mi připomíná pach zubařské ordinace.

Přitukneme si hrnky a připijíme na mé štěstí. Chutná to jako dětský sirup proti kašli a pálí jako silná vodka. Slečna Birdie mlskne. "Radši se posadíme," dodá.

Po několika doušcích usíná na pohovce. Vypnu zvuk televize a naleji si další šálek. Likér je silný a po počátečním pálivém efektu už chuťové buňky tolik neuráží. Popíjím venku před domem, dívám se na měsíc a blahorečím nebi za tu velkolepou novinu.

MELOUNOVÉ BRANDY MĚ HŘEJE zevnitř až do východu slunce. Osprchuji se, vklouznu do auta a vycouvám až na ulici.

Zajdu do bistra na kávu, koupím tlusté nedělní noviny a rozložím je u volného stolu. Upoutá mě několik článků.

V pořadí už čtvrtý den jsou noviny plné neštěstí kolesového parníku. Zahynulo jednačtyřicet mladých lidí. Právníci už podávají žaloby.

Druhá zpráva se týká posledního vyšetřování korupční aféry v policejních kruzích, přesněji řečeno vazeb mezi strážci zákona a pornobyznysem. Bruiserovo jméno uvádějí několikrát, protože je právním zástupcem Willieho McSwanea, místního šéfa hambatého byznysu. Dále se o mém šéfovi píše, že zastupuje i Bennieho Thomase, známého jako Prince, majitele místního lokálu, jenž byl už dříve obviněn federální policií. Ta své vyšetřování zaměřila i na Bruisera.

Cítím, že vlak se dal do pohybu. Velká federální porota už zasedá celý měsíc. Noviny o případu denně informují. Deck je stále nervóznější.

Třetí článek je obrovské překvapení. Na poslední straně oddílu Ekonomika a finance je malý odstavec s titulkem 161 nových advokátů. Třířádková zpráva Zkušební právní komise pokračuje drobně tištěným abecedním seznamem těch, kteří ve zkoušce uspěli.

Přiložím noviny blíž k očím a horečně čtu. Tady jsem! Je to pravda. Není to žádná chyba. Udělal jsem zkoušky! Bleskově pročítám jména, z nichž jsem některá celé tři roky dobře znal.

Hledám Bookera Kaneho, ale není tu. Proberu seznam potřeť a poklesnou mi ramena. Položím noviny na stůl a čtu hlasitě každé jméno. Booker Kane chybí.

Když mi slečna Birdie včera večer tu báječnou novinu sdělila, málem jsem mu zavola. Ještěže jsem se rozhodl počkat až zavolá on mně. Věděl jsem, že jestli co nejdřív nezavolá, tak určitě neprošel.

Teď přesně vím, co právě dělá. Vidím ho, jak pomáhá Charlene oblékat děti do kostela, snaží se mile usmívat a přesvědčit ženu i sebe, že je to jen dočasná porážka, že příště u zkoušky obstojí.

Ale já vím, že je zničený. Mrzí ho to a má na sebe vztek. Bojí se reakce svého šéfa a děsí se zítřejšího dne v kanceláři.

Booker je nesmírně hrdý člověk, který vždycky věřil, že všechno dokáže. Rád bych za ním zajel a truchlil s ním, ale nemělo by to smysl.

Zítra zavolá a pogruluje mi. Bude dělat, že to bere sportovně, jako frajer, který to příště zvládne.

Čtu seznam ještě jednou a najednou mně bleskne hlavou, že tam není Sara Plankmoreová. Ani Sara Plankmoreová Wilcoxová. Pan S. Todd Wilcox zkoušku udělal, ale jeho novopečená manželka ne.

Hlasitě se rozchechtám. Je to zlomyslné, malicherně dětinské a hnusné. Ale nemohu si pomoci. Otěhotněla, vdala se a vsadil bych se, že toho bylo na ni moc. Poslední tři měsíce přehodila výhybku na vedlejší kolej, plánovala svatbu a vybírala výbavičku. Musela studium zanedbat.

Cha cha cha. Kdo se směje naposled...

OPILEC, KTERÝ NARAZIL do Dana Van Landela, měl pojistku až do výše jednoho sta tisíc dolarů. Deck ho přesvědčil, že nárok poškozeného je vyšší než limit, a má pravdu. Viník nehody souhlasil, že rozdíl uhradí. Bruiser mu jen na poslední chvíli pohrozil žalobou. Deck udělal osmdesát procent práce, já maximálně patnáct. Bruiser jen pět, ale podle firemních pravidel nedostaneme ani Deck, ani já žádný podíl ze zisku. Bruiser se dívá na věc úplně jinak. Van Landel je jeho případ, protože o něm slyšel jako první. Deck a já jsme sice šli do nemocnice a sehnali klientův podpis, ale to přece jako Bruiserovi zaměstnanci musíme. Kdybychom s tím případem přišli první my a získali podpis poškozeného, pak bychom měli nárok na nějaký honorář.

Bruiser si nás oba zavola do kanceláře a zavřel dveře. Blahopřeje mně k advokátské zkoušce, kterou sám udělal také napoprvé. Jsem přesvědčený, že po téhle informaci se Deck cítí ještě hloupější. Ale nic na sobě nedává znát, sedí s hlavou nachýlenou ke straně a čistí si špičkou jazyka zuby. Bruiser mluví o Van Landelově vyrovnání. Dnes ráno

dostal šek na sto tisíc dolarů a odpoledne si přijdou Lanelovi pro svůj podíl. A on, Bruiser, má pocit, že my dva bychom z toho měli něco dostat.

Vyměníme si s Deckem nervózní pohledy.

Bruiser říká, že měl dobrý rok a vydělal víc peněz než za minulý. Chce, aby byli spokojeni i jeho lidé. Navíc šlo o rychlé vyrovnání. On osobně na případě dělal ani ne šest hodin.

Deck i já se v duchu divíme, co těch šest hodin vlastně dělal.

Ve své neskonale velkorysosti nás chce odměnit. Jeho podíl je třetina, čili třiatřicet tisíc, ale on si to všechno nenechá. Podělí se s námi.

"Dám vám, hoši, třetinu ze svého dílu, tu si rozdělíte napůl."

Oba mlčky počítáme. Třetina z třiatřiceti je jedenáct tisíc a polovina z toho je pět tisíc pět set.

Snažím se zachovat vážnou tvář a řeknu: "Díky, Bruisere. To je moc šlechetný."

"Není zač," odpoví, jako by něco podobného bylo u něho na denním pořádku. "Ber to jako dárek za zkoušku."

"Díky."

"Jasně, díky," připojí se Deck. Jsme ohromeni, ale také je nám jasné, že Bruiser shrábne dvaadvacet tisíc dolarů za šest hodin práce. To je zhruba tři a půl tisíce za hodinu.

Ale já nepočítal ani s centem, a najednou se cítím bohatý.

"Dobrá práce, hoši. Ať se nám daří dál."

Současně přitakáme. V duchu počítám a utrácím své bohatství. Deck určitě dělá totéž.

"Jsme připravený na zítřek?" ptá se mě Bruiser. Zítřka ráno v devět máme slyšení před ctihodným Harveym Halem ve věci návrhu na stažení žaloby proti Great Benefit. Bruiser měl se soudcem ohledně té věci už jeden nepříjemný hovor, a tak se na slyšení nijak netěšíme.

"Myslím, že jo," odpovím s nervózním zakašláním. Připravil jsem a podal třicetistránkový protinávrh. Drummond nelenil a znovu obeslal soud rozsáhlým elaborátem. Bruiser zavolal Haleovi a chtěl protestovat, ale rozhovor nedopadl dobře.

"Možná tě nechám přednést některý argumenty, tak buď připravený," pokračuje Bruiser. Težce polknu. Moje nervozita přechází v paniku. "Dej se do práce," dodá. "Bylo by trapný o ten případ přijít."

"Dělám na tom taky," ozve se vstřícně Deck.

"Dobře. Půjdeme k soudu všichni tři. Bůh ví, že jich tam bude dvacet."

NEČEKANÉ BOHATSTVÍ vzbuzuje touhu po lepších darech života. Deck a já jsme se rozhodli vynechat obvyklou polévku a sendvič u Trudy a místo toho zajít do blízké restaurace. Objednáváme si prvotřídní kotlet.

"Takhle nikdy dřív peníze nedělal," říká Deck a nervózně se ošivá v zadním boxu tmavé jídelny. Nikdo nás nemůže slyšet, ale Deck má stejně strach. "Něco je v háji, Rudy, jsem si tím jistý. Toxer a Ridge jsou na odchodu. Federální poldové jsou všude kolem Bruisera. Zbavuje se peněz. Mám z toho vítr, to ti povídám."

"Nojo, ale proč? Nás zatknout nemůžou."

"Nemám strach ze zatčení. Jde mi o flek."

"Tomu nerozumím. I kdyby Bruisera obvinili a zatkli, bude venku na kauci dřív než se otočej. Firma pojede dál."

Tohle ho našťvalo: "Poslyš, a co když přijdou se soudním povolením a pilkama na železo! Dobře víš, že to můžou udělat. Když šlo o vydírání, už se to stalo. Federálům to je jedno. S gusem si vtrhnou do advokátní kanceláře, vyberou šanony a odnesou počítače. Na nás dva se klidně vykašlou."

Je fakt, že o tomhle jsem nepřemýšlel. Myslím, že vypadám překvapeně. "Samozřejmě, že mu můžou právníčinu zatrhnout," pokračuje přesvědčeně. "A moc rádi to udělají. Ty i já uvízneme v křížový palbě a nikdo, absolutně nikdo pro nás nehne prstem."

"Tak co navrhuješ?"

"Zdrhnout!"

Chci se zeptat, jak to myslí, ale už to asi vím. Deck je teď můj přítel, ale chce mnohem víc. Udělal jsem advokátskou zkoušku, takže mu můžu dělat deštník. Deck chce partnera! Dřív než otevřu pusku, přejde do útoku. "Kolik máš peněz?" ptá se.

"No, pět a půl tisíce dolarů."

"Já taky. To je jedenáct tisíc. Když dáme každý dva, jsou to čtyři. Můžem si najmout malou kancelář za pět set měsíčně, telefon, elektřina a ostatní poplatky budou dalších pět set. Vyberem pár kusů nábytku, nic luxusního. Rozjedem to při zdi a po půl roce uvidíme, jak to půjde. Já budu lovit případy, ty vystupovat u soudu a vejvar si rozdělíme rovným dílem. Všechno fifty fifty -- výdaje, honoráře, zisky, práci, hodiny."

Jsem zaskočen, musím přemýšlet rychle.

"A co sekretářka?"

"Žádnou nepotřebujeme," odpoví okamžitě. Už to promýšlel. "Alespoň ne hned. Telefonovat můžeme sami a pořídíme si záznamník. Umím psát na stroji a ty taky. Zvládneme to. A až něco vyděláme, nějakou si najmeme."

"Kolik bude dělat režie?"

"Míň než dva tisíce. Nájem, telefon, inkaso, kopírky a sto dalších malých položek. Ale můžem omezit výdaje a ušetřit. Budeme si hlídat náklady a zůstane nám víc peněz. Je to jednoduchý." Popíjí ledový čaj, pozoruje mě a potom se znovu nahne nad stůl. "Hele, Rudy, vidím to tak, že když do toho teď vrazíme dvaadvacet tisíc dolarů, můžem vypadnout od Bruisera a máme na rok zaplacenou režii. Postavíme se na vlastní nohy a všechno, co vyděláme, zůstane nám."

Založit firmu na partnerství právníka s neprávníkem je morálně nepřijatelné. Už s tím chci vyrukovat, ale uvědomím si, že je to zbytečné. S tím si už Deck poradí.

"Nepočítáš na nájem nějak málo?" ptám se, abych něco řekl a zároveň zjistil, co už v té věci podnikl.

Zamrká, usměje se a odhalí lesklé bobří zuby.

"Už jsem našel místo. Je ve starém domě na Madisonský nad starožitnictvím. Čtyři místnosti, toaleta, přesně v půlce trasy mezi městským vězením a Nemocnicí Svatýho Petra."

Ideální místo! Sen každého právníka.

"To není bezpečná čtvrt'," řeknu.

"Proč myslíš, že je nájem tak levný?"

"Je to v dobrém stavu?"

"Jo. Jenom to musíme vymalovat."

"Malířinu už ovládám."

Přinesli nám hlávkový salát a já si ho pěchuju do pusy. Deck se ve svém št'ourá a skoro nejí. Mozek mu pracuje příliš rychle, nestačí se soustředit na jídlo.

"Rozhodl jsem se odejít, Rudy. Víím jistý věci, o kterých nemůžu mluvit, jasný? Když říkám, že to s Bruiserem vypadá zle, věř mi." Odmlčí se a nabere na vidličku jádro vlašského ořechu. "Když do toho se mnou nepůjdeš, promluvím odpoledne s Niclassem."

Niclass je jediný, kdo po odchodu Toxera a Ridge zbyl, a já víím, že ho Deck nemá rád. Proto mám silné podezření, že říká o Bruiserovi pravdu. Stačí dvakrát týdně nahlédnout do novin a člověku je jasné, že se jeho šéf dostal do vážného maléru. Deck byl několik let jeho nejvěrnější zaměstnanec. Když chce utéct on, já musím taky.

Pomalů, mlčky jíme a oba vážíme své další kroky.

Ještě před čtyřmi měsíci by mně právní praxe s někým jako Deck připadala nemyslitelná, dokonce k smíchu. Teď se nezmůžu ani na dostatečnou výmluvu, proč by neměl být mým partnerem.

"Ty mě za partnera nechceš?" zeptá se hořce.

"Jen přemýšlím, Decku. Dej mi čas. Je to na mě moc kácha."

"Promiň, ale máme naspěch."

"Víš toho hodně?"

"Dost, aby mě to přesvědčilo. A víc se neptej."

"Dej mi pár hodin. Alespoň do rána."

"To beru. Zítra jdeme oba k soudu, tak se sejdeme dřív. U Trudy. V kanceláři nemůžeme mluvit. Vyspi se na to a zítra ráno mi řekneš co a jak."

"Platí."

"Kolik máš fasciklů?"

Okamžitě přemýšlím. Jeden tlustý s případem Blackových, tenoučký ve věci slečny Birdie a ještě jednu beznadějnou kauzu o náhradě škody, kterou na mě minulý týden hodil Bruiser. "Tři."

"Vyzvedni je z kanceláře a vem si je domů."

"Teď?"

"Teď. Dneska odpoledne. A rychle si ze své kanceláře odnes i všechno ostatní, co potřebuješ. Ale nenápadně, jasný?"

"Někdo nás sleduje?"

Trhne sebou, rozhlédne se, opatrně přikývne a divoce zakrouť oči za křivolakými skly.

"Kdo?"

"Tajný. Kancelář je pod policejním dozorem."

DVACÁTÁ TŘETÍ KAPITOLA

BRUISEROVA ZMÍNKA, že přednesu některé argumenty na zítřejším soudním slyšení, mně nedá skoro celou noc usnout. Nevím, jestli to byl jen jeho obvyklý hec, ale mám z toho větší vítr než z obchodního spojení s Deckem.

Když dorazím k Trudy, je ještě tma. Jsem její první zákazník. Káva se vaří a koláče jsou horké. Chvilí klábosíme, ale Trudy má práci.

Já také. Noviny ignoruji a ponořím se do svých záznamů. Čas od času vyhlédnu oknem na prázdné parkoviště a představím si tam tajné ve služebních vozech, jak kouří cigarety bez filtru a pijí vyčichlou kávu. Zrovna jako ve filmech. Jsou chvíle, kdy je Deck maximálně přesvědčivý. A jindy je přesně tak potrhlý, jak vypadá.

Už je tady. Pár minut po sedmé si dává svou kávu a usedá do židle proti mně. Místnost je teď z poloviny plná.

"Tak jak?" jsou jeho první slova, ani mě nepozdravil.

"Zkusíme to na rok," odpovím. Rozhodl jsem se, že spolu podepíšeme smlouvu na rok. Zařadíme tam klauzuli o měsíční výpovědní lhůtě v případě, že by jeden z nás nebyl spokojený.

Výcení lesklé zuby a nedokáže skrýt vzrušení. Napřáhne ruku přes stůl, aby stiskl mou. Je to pro něj velká chvíle. Rád bych cítil totéž.

Mám v plánu ho trochu přibrzdit, aby se nehnal ke každému neštěstí. Když budeme tvrdě pracovat a sloužit našim klientům, můžeme mít na slušné živobytí, a doufejme i růst. Chci Decka přemluvit ke studiu na zkoušku, aby získal vlastní licenci a měl ke své profesi větší respekt.

Samozřejmě že se to musí dělat postupně.

A nejsem naivní. Čekat, že Deck přestane lovit po nemocnicích, je jako předpokládat, že se opilec vyhne barům. Ale alespoň to zkusím.

"Odneseš sis svoje složky?" šeptá s pohledem na dveře, do kterých právě vešli dva řidiči kamionu.

"Jo. A ty?"

"Já své papíry vynáším tajně už týden."

Tohle bych raději neslyšel a tak obrátím list na dnešní slyšení u soudu. Deck vrací hovor zpátky k naší společné nové firmě. V osm vycházíme ven a míříme ke kancelářím. Deck šilhá po autech na parkovišti, jako by v každém seděla parta pistolníků.

Je čtvrt na devět a Bruiser nikde. Probíráme s Deckem jednotlivé body Drummondových námitek. Tady, kde stěny mají uši a telefony se odposlouchávají, hovoříme jen o právních záležitostech.

Půl deváté, a po Bruiserovi ani vidu, ani slechu. Sliboval, že v osm bude tady, abychom si ten případ mohli společně projít.

Soudce Hale nás očekává v budově okresního soudu, což je dvacet minut autem, pokud nebude dopravní zácpa. Deck neochotně volá Bruiserovi do bytu, ale nikdo neodpovídá. Dru nám řekla, že ho čekala v osm hodin. Zkouší volat jeho mobilní telefon. Žádná odpověď. Říká, že možná už bude u soudu.

Ve tři čtvrtě na devět dávám složku do kufříku a opouštíme s Deckem kancelář. Tvrdí, že zná zkratku, řídí a já se potím. Ruce mám lepkavé a v ústech sucho. Jestli mě v tom Bruiser nechá samotného, nikdy mu to neodpustím. Budu ho na věky nenávidět.

"Jen klid," říká Deck od volantu, kličkuje mezi auty a projíždí na červenou. Dokonce i on vidí, jaký mám strach. "Bruiser tam určitě bude," dodává naprosto nepřesvědčivě. "A když ne, zvládneš to sám. Je to jenom návrh. Nebude tam sedět žádná porota, rozumíš?"

"Decku, drž klapáčku, jeď a snaž se nás nezabít."

"Nebud' tak háklivej."

Už jsme v centru. Dívám se s hrůzou na hodinky. Je devět. Deck málem srazí dva chodce a prudce odbočí na malé parkoviště. "Vidíš tam ty dveře?" ukazuje na roh soudní budovy, jejíž masivní stavba tvoří celý blok.

"Jo."

"Vltni do nich, je to v prvním patře, třetí dveře napravo."

"Myslíš, že tam Bruiser je?" ptám se slabým hlasem.

"Určitě," zalže. Dupne na brzdu, narazí na obruho chodníku a já vyskočím ven málem po čtyřech. "Přijdu, hned jak zaparkuju," křikne. Vylétnu po betonových schodech do dveří, vyběhnu do patra a najednou už jsem v soudních chodbách.

Vnitřek budovy je starobylý a skvěle udržovaný. Podlahy a stěny jsou pokryté mramorem, dvojité dveře z leštěného mahagonu. Chodba je široká, tmavá a tichá, lemovaná dřevěnými lavicemi a portréty význačných právníků.

Přejdu do klusu a zastavuji se před soudní síní Jeho Ctihodnosti soudce Harveyho Halea. Podle měděné tabulky vedle dveří je zde Osmý soudní obvod.

Před soudní síní není po Bruiserovi ani stopy. Když pomalu otevírám dveře a nahlédnu dovnitř, nikde nevidím jeho mohutnou postavu.

Ale síň není prázdná. Ulička, pokrytá rudým kobercem, rozděluje řady naleštěných a vypoštěňovaných lavic. Vidím, že jsou poloprázdné. Vepředu nahoře trůní v mohutném křesle potaženém vínově červenou kůží nepřijemný zamračený muž v černém taláru. Předpokládám, že to je soudce Harvey Hale. Hodiny na zdi za jeho zády ukazují dvanáct minut po deváté. Jednou rukou si podpírá bradu a prsty druhé netrpělivě bubnuje do dřeva.

Po mé levici, za přepážkou, která odděluje prostor pro veřejnost od soudní stolice, míst pro porotu a stolů právníků, zahlédnu skupinu mužů, kteří se na mě dívají. Je legrační, že všichni vypadají stejně -- krátké vlasy, tmavé obleky, bílé košile, proužkované kravaty, nepřístupné tváře, pohrdavé úsměvy.

V místnosti je ticho. Cítím se jako vetřelec. Dokonce se zdá, že i zapisovatelka a soudní zřízenec mnou pohrdají.

S těžkýma nohama, rozřesenými koleny a nulovým sebevědomím procházím brankou přepážky. Mám vyprahlé hrdlo a mluvím sotva slyšitelně: "Promiňte, pane. Přicházím ohledně slyšení ve věci Blackových."

Soudce se tváří pořád stejně a jeho prsty bubnují dál.

"A kdo vy jste?"

"Jmenuji se Rudy Baylor. Pracuji pro Bruisera Stonea."

"Kde je pan Stone?"

"Nevím. Měli jsme se sejít zde." Po mé levici se v hloučku právníků ozve šum, ale nepohlédnu tam. Soudce Hale přestane ťukat prsty, zvedne bradu a útrpně zavrtí hlavou.

"Ani mě to nepřekvapuje," prohlásí do mikrofonu.

Když jsme se s Deckem rozhodli vzít do zaječích, půjde případ Blackových se mnou. Je můj! Soudce Hale ještě neví, že já jsem žalobce, ne Bruiser. I když jsem vyděšený, rychle se rozhodnu, že jim ještě ukážu, kdo jsem.

"Předpokládám, že chcete odročení," říká soudce.

"Ne, pane. Jsem připravený návrh vyvrátit," řeknu co možná nejpresvědčivěji. Projdu zpět brankou a položím svou složku na stůl po pravici.

"Jste právník?" zeptá se.

"Ano, právě jsem složil advokátskou zkoušku."

"Ale licenci jste neobdržel?"

Nevím, jak jsem mohl tohle opomenout. Asi jsem byl na sebe tak pyšný, že mi to prostě uteklo. Také jsem počítal, že dnes bude mluvit převážně Bruiser a já zasáhnu jen občas.

"Ne, pane. Naše přísaha proběhne příští týden."

Jeden z mých protivníků si odkašlal tak hlasitě, že upoutal soudcův pohled. Otáčím se a vidím distingovaného džentlmena v tmavomodrém obleku, jak se teatrálně zvedá ze židle.

"Vaše ctihodnosti," začíná sebejistě a já vím, že to říkal už tisíckrát. "Prosím zaprotokolovat následující. Mé jméno je

Leo F. Drummond z kanceláře Tinley Britt, právní zástupce pojišťovny Great Benefit Life." Říká to naprosto vážně a dívá se na svého dlouholetého přítele, s nímž kdysi bydlel na koleji v Yale. Soudní zapisovatelka se po chvilce vrací k úpravě nehtů.

"My s přítomností tohoto mladého muže v dané záležitosti nesouhlasíme." Máchne rukou směrem ke mně. Jeho slova jsou pomalá a těžká. Okamžitě ho začnu nenávidět. "Vždyť nemá dokonce ani licenci."

Jeho povýšený tón i pitomá pěšinka jsou mi odporné. Tohle je jen předběžné slyšení, žádný soud.

"Vaše Ctihodnosti, licenci dostanu příští týden," odpovím zvučným hlasem. Hněv mi dává sílu.

"To nestačí, Vaše Ctihodnosti," protestuje Drummond se široce rozpráženými pažemi a kroutí hlavou, jako že to je celé nesmysl.

"Udělal jsem advokátskou zkoušku, Vaše Ctihodnosti."

"To je toho," vyštěkne na mě Drummond.

Podívám se přímo na něj. Stojí uprostřed tří lidí s právníckými bloky před sebou. Čtvrtý muž sedí za nimi. Všichni mě sledují nenávisťnými pohledy.

"Ano, to je velký úspěch, pane Drummonde. Jen se zeptejte Shella Boykina," odpovím. Drummond se zarazí. Je vidět, že tohle nečekal ani on sám, ani jeho kumpáni.

Je to ode mě rána pod pás, ale nedokázal jsem se ovládnout. Shell Boykin je jedna ze dvou hvězd našeho ročníku, kterou najal Trent & Brent. Tři roky jsme se nemohli ani cítit, a jeho jméno v novinách nebylo. Tak prestižní firmy se určitě dotklo, že jeden z jejích nováčků u zkoušky propadl.

Drummond se ještě víc mračí a já se na oplátku usmívám. Za pár kratičkových vteřin, co ve stoje jeden druhého pozorujeme, získávám nesmírně cennou lekci. Je to jen člověk. Sice legendární postrach soudních síní, který má na opasku spoustu skalpů, ale je to jenom chlap jako každý jiný. Nepřekročí uličku, aby mi dal facku, protože bych mu napráskal na prdel. Nemůže mi ublížit. Ani on, ani ta jeho banda nohsledů.

Žalobce i obhájce sedí v soudních síních na stejném stupínku a můj stůl není menší než jeho.

"Sedněte si!" zavřeji Jeho Ctihodnost do mikrofonu. "Oba dva." Beru křeslo a usedám. "Jeden dotaz, pane Baylore. Kdo se ujme případu za vaši advokátní kancelář?"

"Já, Vaše Ctihodnosti."

"A co pan Stone?"

"Nemohu říct. Ale tohle je můj případ a moji klienti. Pan Stone žalobu podal za mě, protože jsem ještě neměl advokátskou zkoušku."

"V pořádku. Tak začněme. Zaprotokolujte," říká soudce s pohledem na zapisovatelku. "Tohle je návrh obhajoby na zamítnutí žaloby, takže začne pan Drummond. Každé straně povoluji na argumentaci patnáct minut a potom to uvážím. Nechci tady trávit celé dopoledne. Souhlasíte?"

Všichni přikyvuji. Leo Drummond pomalu vystoupí na přenosné pódium uprostřed soudní síně a začíná mluvit. Je rozvláčný, pedantský a brzy začne nudit. Shrnuje hlavní body, které už uvedl ve svých sáhodlouhých materiálech. Za hlavní důvod neoprávněnosti žaloby považuje to, že pojistka nekryje transplantaci kostní dřeně. Dále tvrdí, že Donny Ray Black už je dospělý, není členem domácnosti svých rodičů, a tudíž se na něj pojistka nevztahuje.

Upřímně řečeno, čekal jsem víc. Báł jsem se, že slavný Leo Drummond předvede v soudní síni jakýsi magický zázrak. Ještě předevčírem jsem se na tuhle první šarvátku docela těšil. Chtěl jsem vidět střet mezi fajnovým Drummondem a rváčem soudních síní Bruiserem.

Ale kdybych nebyl tak nervózní, klidně bych usnul. Mluví už víc než patnáct minut bez přestání. Soudce Hale si něco čte, možná nějaký časopis. Dvacet minut. Deck říkal, že Drummond si účtuje dvěstě padesát dolarů za hodinu práce v kanceláři a třista padesát u soudu. Je to méně, než je běžné v New Yorku nebo ve Washingtonu, ale v Memphisu je to velmi mnoho. Není divu, že mluví pomalu a opakuje se.

Jeho tři mladí společníci zuřivě škrábou do poznámkových bloků ve snaze zapsat všechno, co jejich šéf říká. Je to komické a za jiných okolností bych se rozesmál. Jejich práce je nesmyslná, protože omílají stále totéž, co už jednou sepsali, potom přepsali a teď znovu opisují. Ale jsou za to placeni. Deck zjistil, že mají kolem sto padesátí na hodinu a tady u soudu možná trochu víc. Jestli má Deck pravdu, potom tohle jejich nesmyslné čmárání stojí šest set dolarů plus třista padesát pro Drummonda. To je skoro tisíc dolarů za hodinu.

Čtvrtý muž, který sedí za nimi, je starší, přibližně v Drummondově věku. Nepíše, třeba není právník. Možná je to zástupce Great Benefit, možná jeden z právníků, co pracují přímo v pojišťovně.

Zapomněl jsem na Decka, dokud mně nezačal blokem na rameno. Je za mnou a natahuje se přes přepážku. Chce mě na něco upozornit. Napsal do bloku velkým písmem: "Ten chlápek je k smrti nudný. Drž se faktů. Nemluv víc než deset minut. Bruiser se neobjevil?"

Zavrtím hlavou, aniž bych se otočil.

Po jednatřiceti minutách končí Drummond svůj monolog. Brýle na čtení mu sklouzly na špičku nosu, takže připomíná přednášejícího profesora. Pyšným krokem se vrátí ke svému stolu. Je nadmíru spokojen brilantní logikou a silou své řeči. Jeho kumpáni s hlavami u sebe rychlým šepetem chválí šéfův úžasný výstup. To je ale banda ližprdelníků! Není divu, že má tak zdeformované ego.

Pohlédnu z pódia na soudce, který na okamžik vypadá, jako by ho strašně zajímalo, co řeknu já. Jsem k smrti vyděšený, ale nezbyvá než se do toho vrhnout.

Tohle je jednoduchý případ. Great Benefit odepřela mému klientovi lékařskou péči, která by mu zachránila život. Jednání této pojišťovny Donnyho Raye Blacka zabije. My jsme v právu, a oni ne. Představa jeho propadlé tváře a chřadnoucího těla mě posiluje. Dostávám vztek.

Právníci dostanou od Great Benefit obrovské sumy peněz, aby zpochybnili fakta a zatemnili skutečnosti. Doufají, že

tím odvedou pozornost jak soudce, tak později poroty od podstaty věci. Je to jejich práce. Proto Drummond žvanil třicet minut a neřekl nic.

Moje verze faktů a zákona bude kratší. Můj stručný výťah zůstane jasný a bude se držet věci. Tohle určitě někdo ocení.

Pustím se do toho. Mám trému a hovořím o základních bodech návrhu na zamítnutí žaloby. Probírám je v obecné rovině a soudce Hale na mě zírá z výšky svého křesla jako na největšího blázna, kterého kdy viděl. Tváří se skepticky, ale naštěstí mlčí. Snažím se před ním uhnout pohledem.

Návrhy na zamítnutí žalovy projdou v případech ostrého střetu obou stran jen vzácně. Jsem možná nervózní a trapný, ale jsem přesvědčený, že vyhrájeme.

Lopotím se, nahlížím do poznámek a neodhaluji nic nového. Jeho Ctihodnost se brzy začíná nudit stejně jako při proslovu mého soupeře a opět něco čte. Když skončím, Drummond žádá o pět minut, aby mohl uvést protiargumenty. Soudce, jeho přítel, mu to mávnutím ruky umožňuje.

Drummond žvaní dalších skvěle placených jedenáct minut a potom se posadí.

"Rád bych viděl právní zástupce ve své kanceláři," oznámí Hale a rychle zmizí z dohledu. Nevím, kde se jeho kancelář nachází, a tak stojím a čekám, až mi pan Drummond ukáže cestu. Když se střetneme poblíž pódia, je zvořilý, a dokonce mi klade ruku na rameno a říká, jak skvělou práci jsem odvedl.

Když vejde do kanceláře, stojí soudce za stolem už bez taláru a ukáže nám na dvě křesla: "Pojďte prosím dál. Posadte se." Místnost je tmavá, okna kryjí těžké závěsy, podlahu vínový koberec a v knihovně až ke stropu jsou řady tlustých knih.

Sedíme a on chvíli uvažuje. "Tahle pře mě otravuje, pane Baylore. Nechci říkat, že je bezobsažná, ale -- upřímně řečeno -- skutková podstata na mě velký dojem neudělala. Podobné typy žalob mě opravdu unavují."

Udělá pauzu a podívá se na mě, jako bych měl odpovědět. Ale já nejsem schopen slova.

"Přikláním se k návrhu na zamítnutí žaloby," pokračuje a vyjme ze zásuvky několik lahviček s pilulkami. Opatrně je před našimi zraky vyrovná na stole do řady. "Možná to znovu podejte u federálního soudu. Venďte to jinam. Nechci si blokovat jednací pořádek." Odpočítává asi dvanáct pilulek ze čtyř plastikových lahviček.

"Promiňte, ale odskočím si," řekne a zmizí v malých dveřích napravo. Ozve se hlasité cvaknutí zámku. Sedím v hrobovém tichu, nepřítomně zírá na lahvičky s pilulkami a přeji si, aby se tam s nimi zadusil. Drummond se beze slova, jako by reagoval na signál, který já neslyším, zvedne a usedne na roh stolu. Dívá se na mě a přátelsky se usmívá.

"Podívejte Rudy, já jsem dost drahý právník hodně drahé firmy," začne hlubokým, přesvědčivým hlasem, jako kdyby mi prozrazoval tajné informace. "Když dostaneme podobný případ, v první řadě si uděláme propočet, kolik bude obhajoba stát. Dáme svůj odhad klientovi, ještě než pohneme prstem. Mám za sebou už spoustu případů, a tak se v tomhle dokážu strefit do černého." Posune se a udělá významnou pauzu před vynesením trumfu. "Sděлил jsem Great Benefit, že v těchto kauze budou náklady na obhajobu mezi padesáti až pětasedmdesáti tisíci dolarů."

Čeká na mou ohromenou reakci, ale já jen zírá na jeho kravatu. Z toalety se ozve hlučné spláchnutí.

"A tak mě Great Benefit pověřila, abych nabídl vám a vašim mandantům sedmdesát pět tisíc odškodného."

Těžce vydechnu. Hlavou se mi divoce honí spousta věcí, hlavně však částka pětadvacet tisíc dolarů. Můj honorář! Já ty peníze přímo vidím.

Počkat. Jestli chce jeho kámoš Harvey žalobu zamítnout, proč mně potom ty peníze nabízí?

A najednou mi to dojde -- zkoušejí na mně starý trik, hru na hodného a zlého policajta. Harvey mě napřed vyděsí k smrti a potom nastoupí se sametovým pohlazením Leo. Napadá mě, kolikrát už tady podobnou věc sehráli.

"Nic závazného, chápete?" pokračuje. "Je to jednorázová nabídka na příštích osmačtyřicet hodin. Berte nebo neberte, teď leží na stole. Jestli řeknete ne, začne třetí světová."

"Ale proč?"

"Jednoduché počty. Great Benefit ušetří trochu peněz a nebude riskovat nějaký bláznivý rozsudek. Neradi se soudí, chápete? Jejich vedoucí úředníci nechtějí plýtvat časem a vypovídat před soudem. Je to tichá parta. Rádi by se takovému druhu publicity vyhnuli. Pojišťovnictví je nelibostný byznys a oni nechtějí, aby toho využila konkurence. Mají spoustu důvodů vyřešit to potichu. Stejně jako vaši klienti, když vezmou prachy a půjdou od toho. Většinou jde o nezdaněné peníze."

Je přívětivý a úlisný. Mohl bych argumentovat jádrem případu a mluvit o ohavnosti jeho klienta, ale on by se jen usmíval a souhlasil se mnou. Je splachovací. Chce, abych si ty peníze vzal. Ani kdybych řekl něco ohavného o jeho ženě, nevyvedlo by ho to z míry.

Otevřou se dveře a Jeho Ctihodnost vyjde ze svého privátního záchodku. Teď má plný měchýř zase Leo, a tak se omluví. Jeho výstup skončil. Střídání stráží.

"Vysoký krevní tlak," zamumlá Hale, usedne za stůl a sbírá své lahvičky. Mám chuť říct, že by klidně mohl být ještě vyšší.

"Obávám se, chlapče, že žaloba neprojde. Možná bych mohl přesvědčit Lea, aby nabídl narovnání. Patří to k mé práci. Jiní soudci k tomu přistupují jinak, ale já ne. Od prvního dne dávám přednost dohodě. Pohnulo by se to dopředu. Ti hoši by vám mohli šoupnout nějaké peníze, aby nemuseli platit Leovi tisíc babek za minutu."

Směje se, jako by to byla opravdu legrace. Zrudne v tváři a rozkašle se.

Skoro vidím Lea, jak na záchodě s uchem na dveřích poslouchá. Ani by mě nepřekvapilo, kdyby tady někde měli mikrofon.

Sleduji soudce, jak suše kašle, až slzí. Když přestane, řeknu: "Právě mi nabídl odstupné."

Hale je mizerný herec. Snaží se vypadat překvapeně.

"Kolik?"

"Sedmdesát pět tisíc."

Poklesne mu čelist.

"Pááni! Jestli to nevezmeš, tak jsi, synku, blázen."

"Myslíte?" Já tu hru taky nechci kazit.

"Pětasedmdesát. Panečku, to je balík. To bych od Lea nečekal."

"Je to skvělý chlapík."

"To ber, synku. Dělán tohle už dlouho a tak ti radím dobře."

Dveře se otevrou a Leo se k nám připojuje. Jeho Ctihodnost se na něho podívá a opakuje: "Sedmdesát pět tisíc!" Zní to, jako by šly z jeho kapsy.

"To slíbil můj mandant," vysvětluje Leo. On je jen bezmocný prostředník.

Chvilí si ještě navzájem přihrávají, ale já mluvím jen málo, protože mně to nemyslí. Opouštím místnost a Leo mě objímá kolem ramen.

Najdu Decka v chodbě u telefonu, usednu na blízkou lavici a snažím se dát myšlenky dohromady. Čekali Bruisera. Hráli by s ním stejnou komedii? Ne, to si nemyslím. Jak to, že na mně tu boudu ušili tak rychle? Na Bruisera asi plánovali něco jiného.

Jsem přesvědčený o dvou věcech. Zaprvé -- Hale to myslí se zamítnutím žaloby vážně. Je to nemocný starý člověk, který dělá soudce už dlouho a je mu jedno, jestli žaloba je oprávněná či ne. A podat ji znovu u jiného soudu? To by už nebylo tak jednoduché. Zadruhé -- Drummond má nahnáno a chce se dohodnout. Bojí se, protože jeho mandanta nachytali in flagranti při něčem nesmírně hnusném.

ZA POSLEDNÍCH DVACET MINUT volal Deck už jedenáctkrát, ale po Bruiserovi se slehla zem. Když pospícháme zpět do soudní síně, přehrávám mu bizarní scénu ze soudcovy kanceláře. Chce vzít peníze a utéct od toho. Má pravdu v tom, že Donnymu v téhle chvíli nezachrání život už žádné peníze. Je tedy lepší shrábnout, co se dá, a trochu usnadnit život Dot i Buddymu.

Deck tvrdí, že o tomhle soudci slyšel spoustu nechutností.

"Nenávidí žalobce," opakuje několikrát. "Není ani trochu nezaufatý, a nikdy nebude. Sbalme prachy a rychle pryč."

KDYŽ VEJDEME DO VESTIBULU, Dru tone v slzách. Je hysterická, protože všichni hledají Bruisera. Kleje a slzy, které jí stékají po tvářích, rozmazávají make-up.

"Tohle nikdy neudělal," opakuje stále dokola. "Určitě se mu něco stalo."

Bruiser je ve své podstatě gangster a celý život se pletl mezi sobě podobné. Ani by mě nepřekvapilo, kdyby našli jeho tlusté tělo v kufru auta někde na letišti. Deck si myslí totéž. Říká, že po něm jde podsvětí.

Já ho sháním taky. Volám do Jogína a chci mluvit s Princem. Ten bude vědět, kde Bruiser je. Mluvím s manažerem Billym, klukem, kterého dobře znám, a dovídám se, že podle všeho zmizel i Prince. Volali všude možně, bezúspěšně. Billy je vylekaný a nervózní. Zrovna odešli tajní. O co jde?

Deck obchází kanceláře a svolává lidi. Scházíme se v konferenční místnosti -- já, Deck, Toxer a Ridge, čtyři sekretářky a dva poslíčci, které vidím prvně. Nicklass je mimo město. Všichni porovnávají své dojmy z posledních setkání s Bruiserem. Něco podezřelého? Jaký měl dnes program? S kým se měl setkat? Kdo s ním mluvil naposled? V sále je zmatek a panika. Dru brečí jako malá. Prostě ví, že je zle.

Schůze končí, mlčky se vracíme do svých kanceláří a zamykáme dveře. Deck jde samozřejmě za mnou. Chvilí bezcílně mluvíme a dáváme si pozor na jazyk kvůli možnému odposlechu. V půl dvanácté vycházíme zadním vchodem na oběd.

Už sem nikdy nevkočíme.

DVACÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA

UŽ SE ASI NIKDY NEDOZVÍM, jestli Deck skutečně věděl, jak to dopadne, nebo byl jen dobrým prorokem. Mám ale podezření, že byl s Bruiserem v mnohem důvěrnějším vztahu než většina z nás tuší. To potvrzuje i nečekaný projev Bruiserovy štědrosti ve Van Landelově kauze. To byl určitě výsledek Deckova lobování a zároveň náznak Bruiserova odchodu ze scény.

Každopádně když dvacet minut po třetí ráno zazvoní můj telefon, nijak mě to nepřekvapí. Volá Deck a má dvě zprávy. Naše kanceláře obsadila po půlnoci federální policie a Bruiser opustil město. A ještě něco. Naše bývalé pracoviště je teď soudně zapečetěné a tajní asi budou chtít mluvit s každým, kdo tam pracoval. A nepřekvapivější zpráva je, že Prince Thomas podle všeho upláchl se svým advokátem a přítelem.

"Jen si představ," hihňá se Deck do telefonu, "ty dva fousatý vepř s dlouhými šedivými vlasama, jak se snažej nenápadně proklouznout letištěm do letadla."

Formální obžaloba má být podána dnes ráno, po východu slunce. Deck navrhuje schůzku v naší nové kanceláři kolem poledne, a protože stejně nemám kam jít, souhlasím.

Půl hodiny zírám do stropu a potom vstanu. Jdu bos studenou mokrou trávou a padnu do houpací sítě. Kolem lidí jako Prince se to drby jen hemží. Miloval hotovost. Když jsem nastoupil k Jogínovi, jedna servírka mi řekla, že osmdesát procent tržby se nikdy nehlásí. Zaměstnanci s chutí spekovali o tom, jaké částky mu zůstávaly v kapse.

Měl i jiné podniky. Jistý svědek dosvědčil před pár lety v procesu proti organizovanému vydírání, že devadesát procent veškeré tržby v jednom striptýzovém baru bylo v hotovosti, a šedesát procent z toho nebylo nikdy hlášeno. Jestli Bruiser a Prince skutečně vlastnili jeden nebo víc takových lokálů, měli zlatý důl.

Proslýchalo se, že Prince má dům v Mexiku, bankovní účet v Karibské oblasti, černou milenku na Jamajce, farmu v Argentině a já nevím, co všechno ještě. V jeho kanceláři byly tajné dveře a za nimi údajně malý kumbál plný krabic s

dvaceti- a stodolarovými bankovkami.

Jestli je na útěku, doufám, že je v bezpečí. Doufám, že se svou obrovskou hotovostí unikne a nenechá se chytit. Kašlu na to, čeho se údajně dopustil, je to můj přítel.

DOT MĚ USAZUJE do stejné židle u kuchyňského stolu a nalévá instantní kávu do stejného šálku. Je časné a v neuklizené kuchyni je silně cítit pach opékané slaniny.

"Buddy je tam venku," mávne rukou, ale já se ani nepodívám.

Říká, že Donnymu je hůř, už dva dny nevstává z postele.

"Včera jsme byli poprvé u soudu," vysvětluji.

"Už?"

"To ještě nebyl ten pravý soud. Jen předběžné slyšení. Pojišťovna se snaží ten případ stáhnout a my proti tomu bojujeme." Snažím se to zjednodušit, ale nevím, jestli mě vnímá. Dívá se špinavým oknem ven, ale určitě ne na auto s Buddym. Zdá se, že je jí to jedno.

Když soudce Hale udělá to, co předpokládám, a my nepodáme znovu žalobu k jinému soudu, je s případem konec. Třeba to celá rodina vzdá. Třeba na mě nebudou ječet, ani když nás vykopnou.

Rozhodl jsem se už cestou sem, že o soudci a jeho hrozbách pomlčím. To by náš rozhovor jen komplikovalo. Budeme mít spoustu času probrat to později, až nebude o čem mluvit.

"Pojišťovna nám udělala nabídku na vyrovnání."

"Jakou nabídku?"

"Nabízejí vám peníze."

"Kolik?"

"Sedmdesát pět tisíc dolarů. Zjistili, že tolik budou muset zaplatit svým právníkům za obhajobu, a tak to teď nabízejí nám."

Dot zrudne a viditelně zatne zuby.

"Ty hajzlové! si myslej, že si nás můžou koupit, co?"

"Ano, to si myslí."

"Donny nepotřebuje prachy, potřeboval transplantaci kostní dřeně. Teď už je moc pozdě."

"Souhlasím."

Vezme ze stolu krabičku cigaret a jednu si zapálí. Má rudé a vlhké oči. Mýlil jsem se. Tahle matka se nevzdala. Chce krev.

"Co budeme dělat s prachama? Donny umře a mně a tamtomu zbudou prachy," ukáže hlavou ven k autu.

"Hajzlové," opakuje.

"Souhlasím."

"Počítám, že jste jim řekl, že to vezmem, co?"

"Jasněže ne. Bez vašeho souhlasu na to nemám právo. Máme se rozhodnout do zítřejšího rána." Znovu se mi v hlavě vynoří strašák zamítnutí žaloby. Máme právo se odvolat, což může trvat i rok, ale neztratíme šanci vyhrát. Znovu něco, o čem teď nechci mluvit.

Sedíme dlouho mlčky, oba přemýšlíme a čekáme. Snažím se uspořádat si myšlenky. Co se honí hlavou jí, ví jen Bůh. Chudák ženská.

Zamáčkne cigaretu do popelníku a navrhne: "Radši si promluvíme s Donnym."

Jdu za ní tmavým pokojíkem do krátké chodby. Donnynho dveře jsou zavřené a visí na nich nápis Nekouřit. Dot lehce zaklepe a vejde dovnitř. Místnost je čistá, uklizená a voní dezinfekcí. Z rohu fouká větrák, okno je otevřené a v nohách postele je zavěšená televize. Poblíž polštáře je malý stolek plný lahviček s kapkami a pilulkami.

Donny leží ztuhle jako prkno s přikrývkou těsně obemknutou kolem křehkého těla. Když mě uvidí, široce se usměje a udělá vedle sebe místo, kam usednu. Dot zaujme pozici na druhé straně.

Donny se usmívá a snaží se ze všech sil, aby mě přesvědčil, že se cítí dobře a všechno je dnes lepší. Je jen trochu unavený a to je všechno. Mluví tiše, námahavě a občas sotva slyšitelně. Pozorně poslouchá, když vyprávím o včerejším slyšení a vysvětluji mu nabídku na vyrovnání. Dot ho přitom drží za ruku.

"Půjdou výš?" ptá se. Stejnou otázku jsme si položili s Deckem při včerejším obědě. Great Benefit udělala zajímavý skok z nuly na sedmdesát pět tisíc a oba jsme toho názoru, že by mohli jít až na sto. Ale před klienty bych se takového optimismu neodvážil.

"Pochybuju," říkám. "Ale můžeme to zkusit. V nejhorším odmítnou."

"Kolik dostanete vy?" zeptá se. Vysvětlím mu, že podle smlouvy třetinu.

Pohlédne na matku a řekne: "To je padesát tisíc pro tebe a tátu."

"Co budem s těma penězma dělat?"

"Splatíte dům. Koupíte si nové auto. Dáte si něco stranou na stáří."

"Já ty jejich špinavý prachy nechci."

Donny zavře oči a krátce si zdřímne. Pozoruji lahvičky s léky. Když se probere, dotkne se mé paže, snaží se ji stisknout a řekne: "Chcete se s nima dohodnout, Rudy? Část peněz je vašich."

"Ne. Nechci se dohodnout," říkám rozhodně. Pohlédnu na něho a potom na ni. Soustředěně poslouchají. "Kdyby se nebáli, tak by ty peníze nenabídli. Chci dokázat, že to jsou podvodníci."

Povinností právníka je dát klientovi nejlepší možnou radu, bez ohledu na vlastní finanční profit. Mohl bych Blackovy na finanční nabídku lehce nalákat. Snadno bych je přesvědčil, že soudce Hale nám chce podrazit nohy, že peníze jsou k mání jen jednorázově, a už nikdy víc. Mohl bych jim vykreslit, že proces bude trvat až do soudního dne, a tihle lidé by

na vyrovnání ochotně přistoupili.

Bylo by to jednoduché. Odkráčel bych s honorářem pětadvacet tisíc, sumou, kterou stěží chápu. Ale já to pokušení překonal. Popral jsem se s tím dnes nad ránem v houpací síti a smířil sám se sebou.

V téhle chvíli bych radši pověsil celou právníčinu na hřebík, než abych své klienty prodal.

Opouštím Donnyho pokojík a doufám, že zítra jim nepřinesu zprávu o zamítnutí naší žaloby.

NEDALEKO SVATÉHO PETRA jsou nejméně čtyři další nemocnice, kam se dá dojít pěšky. Je tam všeobecná lékařská i zubní fakulta a nespočet soukromých ordinací. Zdravotnická zařízení se soustředila v areálu šesti bloků mezi třídami Unie a Madisonskou. Přímě naproti Svatému Petru je osmipodlažní budova známá jako Peabodyho lékařské centrum. Z ní vede nad Madisonskou krytý tunel pro pěší, kterým se mohou lékaři rychle dostat ze svých ordinací do nemocnice a zase zpět. V téhle budově jsou jen lékaři a jeden z nich je doktor Eric Craggdale, chirurg-ortoped. Jeho ordinace je ve třetím patře.

Včera jsem tam několikrát anonymně volal a zjistil si vše potřebné. Čekám ve velké hale Nemocnice Svatého Petra a pozoruji parkoviště. Dvacet minut před jedenáctou zahlédnu z Madisonské odbočovat starý volkswagen Rabbit, který zaparkuje na přeplněné ploše.

Vystupuje z něho Kelly.

Jak jsem předpokládal, je sama. Před hodinou jsem volal jejího muže do práce. Když přišel k telefonu, zavěsil jsem. Kelly se s námahou souká z auta a šourá se o berlích mezi řadami vozů. Míří do budovy.

Vyjedou výtahem do prvního patra a přejdu nad Madisonskou skleněným tunelem pro pěší. Jsem nervózní a pospíchám.

Čekárna je plná. Sedí zády ke zdi a listuje v nějakém časopisu. Zlomený kotník už má v chodící sádře. Křeslo vedle ní je volné. Usedám do něj, dřív než si uvědomí, že jsem to já.

V prvním okamžiku je v šoku, ten ale rychle vystřídá úsměv. Nervózně se rozhlédne kolem. Nikdo se nedívá.

"Jen si čtete dál," zašeptám a otevřu National Geographic. Zvedne svůj výtisk Vogue až do výše očí.

"Co tu děláte?"

"Zlobí mě záda."

Zavrtí hlavou a dívá se do stran. Starší paní vedle ní by se ráda podívala, ale má krk v sádrovém krunýři. Ani jeden z nás tady nikoho nezná, tak proč bychom se měli bát?

"Tak kdo je váš doktor?" ptá se Kelly.

"Craggdale," odpovím.

"Moc vtípné." Kelly Rikerová byla krásná už v nemocnici, v obyčejném erámím plášti, s modřinou na tváři a nenalíčená. Teď nemohu z jejího obličejce spustit oči. Má na sobě bílou, lehce naškrobenou propínací košili. Vypadá to, že si ji půjčila od partnera. Tmavé vlasy jí spadají na ramena.

"Je dobrý?"

"Je to prostě doktor."

"Už jste ho viděla?"

"Nechte toho, Rudy. Nechci o tom diskutovat. Myslím, že byste měl odejít." Její hlas je klidný, ale pevný.

"Víte, přemýšlel jsem o tom. Vlastně jsem na vás myslel skoro pořád. Jak dál a co byste měla udělat." Odmílím se, protože projede muž v pojiždném křesle.

"A?" pohlédne na mě tázavě.

"A pořád nevím."

"Měl byste odejít."

"To nemyslíte doopravdy."

"Myslím."

"Ne. Nemyslíte. Chcete, abych byl poblíž, zůstal ve spojení, často volal. Aby příště, až vám poláme kosti, tady byl někdo, kdo by o vás stál. To chcete."

"Nebude žádné příště."

"Proč ne?"

"Protože je teď jiný. Snaží se přestat s pitím. Slíbil, že mě už neuhodí."

"A vy mu věříte?"

"Ano, věřím."

"Slíbil to už předtím."

"Proč neodejdete? A nevolejte, všechno je pak ještě horší."

"Proč? Proč horší?"

Zaváhá, položí časopis do klína a podívá se na mě.

"Protože časem na vás budu myslet pořád méně."

Je krásné vědět, že na mě myslela. Vytáhnu z kapsy svoji starou vizitku, napíšu dozadu svůj telefon a podávám ji Kelly.

"Platí. Nebudu vám už volat. Jestli mě budete potřebovat, tady je moje číslo domů. Když vám ublíží, chci o tom vědět."

Vezme navštívenku, spěšně ji líbnu na tvář a odejdu z čekárny.

V ŠESTÉM PATŘE TĚŽE BUDOVY je velké onkologické oddělení. Doktor Walter Kord je Donnyho ošetřující lékař, což v tuhle chvíli znamená, že mu předepisuje nějaké pilulky a čeká, až umře. Kord mu naordinoval speciální

chemoterapii a provedl testy, které potvrdily, že Ron Black je perfektní dárcce kostní dřeně pro svého bratra. Bude hlavním svědkem v soudním procesu, dostane-li se případ až tak daleko.

Nechávám u jeho sekretářky třístránkový dopis. Rád bych s ním mluvil, kdykoli mu to bude vyhovovat, a pokud možno bez toho, aby mi konzultaci naučtoval. Lékaři totiž všeobecně právníky nenávidí a každá minuta, kterou nám věnují, je drahá. Ale Kord i já jsme na stejné lodi a já svým pokusem o otevřený rozhovor nemám co ztratit.

PROCHÁZÍM ULICÍ v téhle ne právě bezpečné čtvrti a chvěju se. Kolem mě se řítí spousta aut, ale já se marně snažím přechíst vybledlá čísla nade dveřmi. Mám dojem, že zdejší domy lidé už jednou opustili -- asi věděli proč -- a teď dochází k jakémusi znovuosídlení. Dvou až třípatrové budovy mají průčelí z cihel a skla. Většina z nich je přilepená k sobě a jen málo jich má mezi sebou úzké uličky. Několik domů před lety vyhořelo a mnohé mají ještě okna i dveře zatlučené prkny. Minu dvě restaurace, jedna má stolky na chodníku pod plátěnou markýzou, ale bez hostů. Projdu kolem čistírny a květinářství.

Starožitnictví s názvem Zakopané poklady je v rohové, poměrně čistě vyhlížející cihlové budově s tmavošedými a rudými roletami v oknech. Dům má dvě patra, a když zvednu oči do druhého, zdá se že jsem našel svůj nový domov.

Protože nenacházím žádné další dveře, vejdu do starožitnictví. V malé hale zahlédnu úzké schody, které shora matně osvětluje slabá žárovka.

Deck už čeká s pyšným úsměvem.

"Co ty na to?" vyhrkne, dřív než mám možnost něco vidět. "Čtyři místnosti kolem tří set metrů čtverečních plus toaleta. To není špatný," poklepe mi na rameno.

Vrhne se dopředu, otočí se kolem své osy a roztáhne doširoka paže. "Tohle by mohla být recepce, až si najmeme sekretářku. Chce to jenom vymalovat. Všechny podlahy jsou parketové!" Dupne nohou, jako bych byl slepý. "Stropy mají přes tři metry. Zdi jsou omítnuté a dají se snadno malovat." Ukáže mi, abych ho následoval. Projdeme otevřenými dveřmi do krátké chodby. "Na každý straně jedna místnost. Tahle je největší, tak bude tvoje."

Vejdu do své nové kanceláře a jsem mile překvapený. Je tak pět krát pět metrů s oknem do ulice. Je prázdná a čistá a s pěknou parketovou podlahou.

"A tamhle je třetí kancelář. Myslím, že z ní bude dobrá zasedací místnost. V ní budu sedět já, neudělám tam žádný svinčík." Má tak velkou radost, až je mi ho málem líto. Jen klid Decku, kanceláře jsou prima. Dobrá práce.

"A hajzlík je tady. Potřebuje uklidit a vymalovat, možná pozvat instalátéra." Jde pozpátku do vstupní místnosti. "Tak co myslíš?"

"Bude to dobrý, Decku. Kdo je majitel?"

"Ten vetešník dole. Starý pán se ženou. Mimochodem, mají i věci, co budem potřebovat: stoly, křesla, lampy, dokonce i nějaký starý kancelářský skříň. Je to levný a nevypadá to zle. Budou se nám hodit do celkového stylu zařízení. Jsou šťastný, že nebudou v baráku sami. Myslím, že je už párkrát vykradli."

"Ty umíš člověka potěšit."

"To víš. Musíme být opatrný." Podává mně arch papíru se vzorky barev od firmy Shervin-Williams. "Myslím, že nejlepší by byl nějaký odstín bílý. Bude s tím miň práce a přijde to levnějš. Z telefonní společnosti přijdou zítra. Elektřina už je zapojená. Podívej na tohle." U okna je stolek plný papírů a uprostřed malá černobílá televize.

Deck už byl u tiskaře. Ukazuje mi různé návrhy našich nových firemních dopisních papírů a obálek, kterým vědová mé ozdobně zvýrazněné jméno a v rohu je uveden Deck jako koncipient. "Vzal bych tyhle, tisknou je tady poblíž. Je to výhodný a do dvou dnů hotový. Řekl bych pět set papírů a obálek. Nebo se ti líbí nějaký jiný?"

"Podívám se na všechny večer."

"Kdy chceš malovat?"

"No myslím, že budem--"

"Měli bychom to zmáknout za den. Odpoledne koupím barvu a potřebný věci a zkusím s tím začít. Pomůžeš mi zítra?"

"Určitě."

"Musíme rozhodnout pár věcí. Co fax? Pořídíme si ho hned, nebo počkáme? Telefonní mechanik přijde totiž zítra. A co kopírka? S tou bych počkal. Vezmu originály a jednou denně můžu zaběhnout za roh do tiskárny. Budem potřebovat záznamník. Dobrý stojí osumdesát babek. Jestli chceš, postarám se o to. A musíme si otevřít účet v bance. Znáš jednoho manažera v bance First Trust. Dá nám třicet šeků měsíčně grátis a dvouprocentní úrok. Ty šeky jsou nutný, protože musíme platit účty." Najednou se podívá na hodinky. "Jé, málem jsem zapomněl."

Stiskne tlačítko televize. "Obžaloba proti Bruiserovi, Princeovi Thomasovi, Williemu McSwaneovi a dalším má sto bodů."

Polední zprávy už běží a první, co spatříme, jsou záběry z našich bývalých kanceláří. U hlavního vchodu stojí na stráž dva tajní a reportér vysvětluje, že zaměstnanci mohou přijít a odejít, ale nemohou nic odnášet. Další záběr je před striptýzovým klubem Lišky, který federální policie také obsadila. "Podle obžaloby měli Bruiser a Thomas prsty ve třech klubech," vysvětluje Deck a reportér opakuje totéž. Potom se objeví záběr našeho bývalého šéfa, jak se líně vleče soudní chodbou během nějakého starého procesu. V komentáři se říká, že byly vydány zatykače, ale jak pan Stone tak pan Thomas nejsou k nalezení. Následuje rozhovor s vyšetřovatelem, který je toho názoru, že oba pánové zmizeli z města. Rozsáhlé pátrání je v plném proudu.

"Utíkej, Bruisere, utíkej," zavolá Deck.

Je to skandál jako hrom, protože je v něm zapletené zdejší podsvětí, úspěšný právník, několik místních policistů a obchod s nahotou. A navíc je případ okořeněn útekem. Prince i Bruiser práskli do bot a to je pro reportéry pořádné sousto. Následuje šot ze zatčení jednoho policisty a záběr z dalšího striptýzového podniku, tentokrát s nahými tanečnicemi, které kamera zabírá od stehů dolů.

Při dalším záběru mě píchne u srdce. Zavírají Jogína; dávají řetěz na dveře a k němu stráž. Mluví o hlavním stanu zločinného šéfa Prince Thomase. Vyšetřovatelé jsou překvapení, že když minulou noc násilně vnikli do podniku, nenašli tam žádnou hotovost.

"Utíkej, Prince, utíkej," říkám tiše.

Skandální případ zabral většinu času vymezeného pro polední zprávy.

"To bych rád věděl, kde jsou," ozve se Deck a vypne televizi.

Chvilku o tom oba přemýšlíme.

"Co je to támhle?" ukážu na krabici vedle stolku.

"Moje případy."

"Něco dobrého?"

"Stačí na zaplacení účtů na dva měsíce. Jsou tam nějaký menší autonehody. Pár případů dělníků z fabrik. Taky jeden smrtelný případ od Bruisera. Vlastně jsem mu ho nevzal. Dal mi minulý týden složku a požádal mě o revizi nějakých pojistných smluv, který v té kauze jsou. Zůstalo by to v mé kanceláři, teď je to tady."

Hádám, že v té krabici budou i další složky, které Deck vynesl z Bruiserovy kanceláře, ale nechci vyzvídat.

"Myslíš, že s náma bude chtít FBI mluvit?" ptám se.

"Přemýšlel jsem o tom. Nevíme nic, a žádný případy, který by je zajímaly, jsme neodnesli, tak proč se bát?"

"Mám strach."

"Já taky."

DVACÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA

UDÁLOSTI NĚKOLIKA POSLEDNÍCH DNŮ Decka vrcholně vzrušují. Láká ho představa, že bude mít vlastní advokátní firmu, dostane polovinu honorářů, a přitom nemusí mít licenci. Když se mu nebudu plést do cesty, jsou naše kanceláře do týdne ve špičkovém stavu. Vyvinul nevidanou energii. Možná to s nadšením trochu přehání, ale já mu nechci kazit radost.

Ačkoli, když vás už podruhé vzbudí telefonem před východem slunce, je těžké být milý.

"Viděls noviny?" vyhrkne do sluchátka.

"Spal jsem."

"Promiň. Nebudeš tomu věřit. Bruiser a Prince jsou na titulní straně."

"Decku, co by se stalo, kdybys mi to řek za hodinu?" Rozhodně ho musím těmhle neomalenostem odnaučit. "Jestli chceš vstávat ve čtyři, je to tvoje věc. Ale mně před sedmou nevolej, až v osm."

"Promiň, ale je toho víc."

"Čeho?"

"Hádej, kdo v noci umřel?"

"Sakra, proč bych měl vědět, kdo tuhle noc natáhl v Memphisu bačkory? Nechám se poddat."

"Harvey Hale."

"Harvey Hale!"

"Jo. Infarkt. Skácel se mrtvý u svého bazénu."

"Soudce Hale?"

"Právě ten. Tvůj kámoš."

Sedím na posteli a snažím se procitnout.

"To je neuvěřitelný."

"Jasně. Jsi z toho pořádně vedle, co? V novinách je o něm na titulní straně článek s velkou fotkou v černém taláru. Opravdu důstojný pán. Ten syčák."

"Kolik mu bylo?"

"Dvašedesát. Dělal soudce jedenáct let. Je tam celý jeho životopis, to musíš vidět."

"Jo, mrknu se na to, Decku. Uvidíme se později."

NOVINY JSOU DNES RÁNO o trochu těžší a skoro polovina zpráv je věnovaná husarským kouskům Bruisera Stonea a Prince Thomase. Jeden článek za druhým. Jako by se po nich slehla zem.

Prohlížím si staromódní fotografii Jeho Ctihodnosti Harveyho Halea a pročítám smutné kondolence jeho kolegů, včetně jeho přítele a spolužáka Lea F. Drummonda.

Zvlášť důležitá je otázka, kdo by ho mohl nahradit. Jeho nástupce, který zůstane ve funkci až do příštích voleb, určí guvernér. Obyvatelstvo okresu sestává skoro rovným dílem z černých a bílých, ale z devatenácti soudců v okrese je jich jen sedm černé pleti. Někteří lidé to nevidí rádi. Minulý rok, kdy jeden bílý soudce odešel do penze, byl vyvinut silný tlak, aby jeho místo obsadil černoch. Nestalo se tak.

Hlavním kandidátem na uvolněné místo byl můj nový známý Tyrone Kipler, absolvent Harvardu a partner Bookerovy firmy, který nám, když jsme se připravovali na zkoušku, udělal přednášku z ústavního práva. Přestože je soudce Hale teprve dvanáct hodin po smrti, veřejné mínění podporuje Kiplerovu kandidaturu. Je citován i černý starosta Memphisu, který prohlásil, že on i další radní budou Kiplera do funkce tvrdě prosazovat.

Guvernér je mimo město a nemůže se k případu vyjádřit. Ale vzhledem k tomu, že je Demokrat a příští rok chce znovu kandidovat, celou věc tentokrát určitě podpoří.

PŘESNĚ VDEVĚT jsem v kanceláři soudního obvodu a listuji složkou Blackovi versus Great Benefit. Spadne mi kámen se srdce. Jeho Ctihodnost Hale nestačil vzhledem k nečekané smrti příkaz k zamítnutí žaloby podepsat.

Nevypadli jsme ze hry.

Na dveřích jeho soudní síně je smuteční věnec. Jak dojemné.

Volám veřejným telefonem Tinleyho Britta a ptám se po Leovi F. Drummondovi. Když překvapivě brzy zaslechnu jeho hlas, kondoluji mu ke ztrátě přítele a oznamuji, že moji klienti jeho nabídku nepřijímají. Zdá se překvapený, ale má k tomu máloco dodat. Jistě se mu teď hlavou honí spousty věcí.

"Myslím, že je to chyba, Rudy," říká klidně, jako by stál na mé straně.

"Může být, ale rozhodli se tak moji mandanti, ne já."

"No dobrá, tak bude válka," dodá smutným monotónním hlasem. Víc peněz nenabízí.

OD DORUČENÍ VÝSLEDKŮ zkoušky jsem s Bookerem mluvil jen dvakrát po telefonu. Jak jsem předpokládal, hodnotil celou věc jako nepodstatný a dočasný neúspěch a byl upřímně šťastný, že já dopadl dobře.

Když vcházím, už sedí vzadu v malé jídelně. Zdravíme se jako bychom se neviděli měsíce. Bez nahlédnutí do jídelního listku si objednáme čaj a ibiškovou polévku. Děti se mají dobře a Charlene se daří skvěle.

Pochlubí se možností, že možná ještě zkoušku udělá. Do kladného hodnocení mu prý chyběl jediný bod. Odvolal se a Zkušební komise všechno znovu prověří.

Marvin Shankle zareagoval tvrdě. Buď zkoušku v příštím termínu udělá, nebo ho firma musí přeargovat na jiné místo. Když o tom Booker mluví, je viditelně rozladěný.

"Jak to vypadá s Kiplerem?" ptám se.

Booker si myslí, že jmenování je už jisté. Dnes ráno mluvil Kipler s guvernérem a všechno je na dobré cestě. Až na finanční zádrhel. Jako partner Shakleovy firmy vydělává mezi stopěťadvaceti a stopadesáti tisíci dolarů ročně. Soudcův příjem je jen devadesát tisíc. Kipler má ženu a děti, ale Marvin Shankle ho chce mít v křesle soudce.

Booker se zajímá o případ Blackových. Pamatuje si na Dot a Buddyho z naší první návštěvy v Cypřišové zahradě seniorů. Informují ho o posledním průběhu událostí, a když mu řeknu, že čekám na soudce, který případ převezme, hlasitě se směje. Vyprávím mu o svém zážitku ze soukromého rozhovoru v soudcově pracovně i o tom, jak to na mě s Drummondem zkoušeli. Soustředěně poslouchá, když mluvím o Donnym Rayovi a jeho bratrovi i o transplantaci, k níž vinou Great Benefit nedošlo.

"To bude v pohodě," říká několikrát s úsměvem. "Jestli Tyronea jmenují soudcem, dozví se o případu Blackových všechno."

"Ty s ním promluvíš?"

"Jestli promluvíš? Udělám mu přednášku! Ten Trenta & Brenta nemůže vystát a pojišťovny nenávidí, pořád se s nima soudí. Koho myslíš, že okrádají? Bílou střední vrstvu?"

"Nás všechny."

"Máš recht. Moc rád s Tyronem promluvíš a on bude poslouchat."

Nesou nám polévku, přidáváme si do ní tabasco, Booker víc než já. Vyprávím mu o své nové kanceláři, ale o partnerovi pomlčím. Hodně se vyptává na mé minulé působení. Případ Bruisera s Princem probírá celé město. Říkám mu všechno, co vím, včetně několika pikantních podrobností.

DVACÁTÁ ŠESTÁ KAPITOLA

VDNEŠNÍ DOBĚ je soudnictví přetíženo a soudci přepracováni, ale Harvey Hale po sobě zanechal v soudních spisech překvapivý pořádek, nezůstaly po něm žádné resty. Měl k tomu několik důvodů. Zaprvé byl líný a dával přednost golfu. Zadruhé neváhal brskně rušit žaloby, které nebyly v souladu s jeho tendencí chránit pojišťovací společnosti a velké korporace. A právě proto se mu většina právníků žalujících stran vyhýbala.

Existují způsoby, jak se jistým soudcům vyhnout. Nikdy nepochopím, proč právě Bruiser, zkušený právník s dvacetiletou praxí, připustil, abych podal žalobu právě Haleovi a neudělal nic, abychom se mu vyhnuli. Jestli se kdy vrátí domů, moc rád bych si s ním o té věci promluvil.

Ale Hale je v nenávratnu a všechno je zase veselejší. Jeho případy už brzy převezme Tyrone Kipler.

Po letech kritiky ze strany laiků i právníků byl soudní řád před nedávnem novelizován v zájmu urychlení výkonu soudnictví. Vzrostly postihy za podání neopodstatněných žalob, zkrátila se doba předsoudního projednávání. Soudci dostali pravomoc a autoritu, která jim zároveň umožňuje vyvinout větší aktivitu při sjednávání podmínek urovnání sporu. Byl novelizován i občanský zákoník, kde je dnes celá řada nových zákonných ustanovení.

Jednou z množství nových směrnic byla i procedura běžně nazývaná "rychlovka", která umožňuje určité případy dostat před soud rychleji než jiné. Termín "rychlovka" se v našem právním žargonu okamžitě ujal. Zainteresované strany mohou žádat rychlé vyřízení svých případů, ale v praxi k tomu dochází jed o jediné. Žádný odpůrce přece nebude souhlasit, aby se případ dostal do soudní síně co nejrychleji. Vše záleží na rozhodnutí soudce. Ten obvykle rozhodne o urychleném projednání pouze v případech, kdy je celá záležitost jasná, fakta přesvědčivě doložená a chybí už jen verdikt poroty. Na odpor strany žalované se v takových případech nehledí.

Od chvíle, kdy je kauza Blackovi versus Great Benefit mým jediným opravdovým případem, hodlám ho urychlit. Jedno ráno to vysvětluji při kávě Bookerovi. Ten s tím následně seznámí Kiplera. A kola soudnictví se roztočí.

DEN PO SVÉM JMENOVÁNÍ soudcem mě Tyrone Kipler zavolá do kanceláře, v níž už jsem byl, když ještě patřila jeho předchůdci Harveymu Haleovi. Nyní je jiná. Haleho knihy i věci jsou v krabicích a zaprášené police prázdné, závěsy roztažené. Zmizel i Haleův pracovní stůl, my sedíme na skládacích židlích a povídáme si.

Kiplerovi je necelých čtyřicet, mluví tiše a jeho oči vůbec nemrkají. Je neuvěřitelně bystrý, schopný a podle všeho ho čeká kariéra federálního soudce. Děkuji mu za pomoc při přípravě na zkoušku.

Mluvíme o všem možném. O svém předchůdci hovoří laskavě, ale překvapuje ho, že zdědil tak málo případů. Všechny už prostudoval, na pár z nich se zaměřil a chce je urychleně vyřídit. Je připravený dát se do práce.

"Myslíte si, že případ Blackových by se měl urychlit?" ptá se pomalu a uvážlivě.

"Ano, pane. Fakta jsou jednoduchá. Svědků nebude mnoho."

"Kolik výpovědí?"

"Přesně vám neřeknu, ale méně než deset."

"Budete mít potíže s dokumentací," říká. "S pojišťovnami je to tak vždycky. Žaloval jsem jich spoustu, a nikdy vám nedají všechny písemné materiály. Bude nám chvíli trvat, než z nich všechny podklady dostaneme."

Líbí se mu, že říká "my". A je to v pořádku. Vedle mnoha jiných povinností má soudce za úkol pomáhat oběma stranám v získávání předprocesních důkazů, na které mají právo. Zdá se, že Kipler trochu straní nám. Ale na tom není nic špatného -- Drummond měl Halea na vodítku léta.

"Podejte návrh na urychlené projednání případu," pokračuje a dělá si poznámku do bloku. "Obhajoba ho odmítne. My uděláme slyšení. Když mě druhá strana něčím závažným nepřesvědčí, váš návrh podpořím. Na zpřístupnění dokumentů obou stran povolím čtyři měsíce, to je dost času pro všechny svědecké výpovědi a výměnu jiných listin. Když to budeme mít pohromadě, stanovím termín přeličení."

Zhluboka se nadechne a těžce polkne. Případá mu to strašně rychle. Představa, že budu tak brzy stát tváří v tvář Leovi F. Drummondovi a jeho partě ve veřejném procesu před porotou mě léká.

"My budeme připravení," říkám a doufám, že to zní dost přesvědčivě.

Ještě chvíli klábosíme a potom odcházím. Říká, abych mu zavolał, když budu mít nějaké otázky.

O HODINU POZDĚJI jsem to málem udělal. Po návratu do kanceláře na mě čekala tlustá obálka od Tinleyho Britta. Nehledě na smrt přítele, byl Leo F. Drummond pilný.

Podal návrh ohledně zaplacení jistoty na náklady řízení. Je to políček do tváře mé i mých klientů. Protože jsme chudí, má Drummond obavy o naši schopnost platit náklady řízení. Je možné, že jednoho dne proces prohrájeme a soudce nám nařídí zaplatit. Zároveň podává soudu návrh na finanční postih jak můj, tak mých klientů za podání tak povrchní a neodůvodněné žaloby.

První návrh není nic než póza. Druhý je nechutnost. Oba jsou formálně dokonalé, s úhlednými odkazy, opatřené jmenným rejstříkem a bibliografií.

Když je pozorně čtu podruhé, uvědomím si, že je Drummond podal, aby mi ukázal, kolik papírů je jeho firma schopná v krátké době vyprodukovat. Vzhledem k tomu, že protistrana musí odpovédět na každý návrh, Drummond naznačuje, že mě udusí papíry.

Telefony ještě nezačaly zvonit a Deck je někde v centru. Mám spoustu času hrát hru na návrhy. Motivují mě myšlenky na mé chudé podvedené klienty. Donny Ray se může spoléhat jedině na mě, tak se přece nenechám zdeptat nějakými papíry!

Zvykl jsem si volat Donnyho Raye každé odpoledne kolem páté. Po prvním zavolání před několika týdny se Dot zmínila, jak moc to pro něho znamená. Od té doby se mu snažím volat každý den. Mluvíme o spoustě věcí, ale nikdy o jeho nemoci nebo žalobě. Snažím se vzpomenout si na něco legračního, co jsem ten den zažil, a schovávám si to pro něho. Víím, že se moje telefonáty staly důležitou částí jeho vyhasínajícího života.

Dnes odpoledne má nezvykle silný hlas a říká, že seděl na verandě a rád by šel na pár hodin někam z domu a od rodičů.

Zastavuji se pro něj v sedm. Večeříme rozněné maso v nedaleké hospůdce. Pár lidí na něho zírání, ale on si toho nevšímá. Vypráví veselé historky z dětství a dospívání, kdy se s partou kluků potloukal po ulicích téhle čtvrti. Smějeme se, on asi poprvé po dlouhé době. Ale konverzace ho unavuje. Jídla se sotva dotkne.

Po setmění přijíždíme k parku vedle výstaviště, kde se na sousedních hřištích hraje softball. Projíždíme parkovištěm a já se dívám na obě hrací plochy. Hledám mužstvo ve žlutých dresech. Zaparkujeme pod stromem nad travnatým svahem, odkud je dobře vidět. Vedle nás nikdo není. Vytáhnu z kufru auta dvě skládací židle, vypůjčené z garáže slečny Birdie, a pomáhám k ní Donnymu. Pokouší se jít sám a mou oporu využívá co nejméně.

Je pozdní léto a teplota se drží i po setmění nad třicítkou. Vzduch je horký a vlhký. Uprostřed zad se mi košile lepí k tělu. Vybledlý praporek na kůlu uprostřed hrací plochy se nepohne ani o centimetr.

Plocha je pěkně upravená, vyrovnaná a vnější dráhy čerstvě posečené. Vnitřek holý, nezatravněný. Jsou tu kryté tribuny, bariéry, nekrytá místa k sezení, rozhodčí, světelná tabule na skóre a mezi dvěma hřišti stánek s občerstvením. Tohle je ligový softball, kde spolu soutěží týmy složené z velmi dobrých hráčů. Přesněji řečeno, tak se s oblibou hodnotí oni sami.

V žlutých tričkách je mužstvo PFX Doprava, v zelených Armádní rezerva. Přezdíval se jim Střelci a to slovo mají i na zádech. Obě strany berou hru smrtelně vážně. Křičí jako pomnutí, povbuzují jeden druhého, hádají se s rozhodčími, a když se jim nedaří, odhazují pálky.

Hráł jsem softball na univerzitě, ale nikdy jsem tomuhle sportu nepropadl. Skoro všichni zdejší hráči jsou ve stáří kolem dvaceti, viditelně v dobré formě, pořádně namyšlení a opentlení, víc než bývají profici. Široké nátepníky, rukavice, černé šmouhy na tvářích.

Většina těch kluků ještě čeká, že je někdo objeví. Pořád sní svůj velký sen.

Je tam i několik starších hráčů s větším bříškem a pomalejšíma nohama. Směšně sprintují mezi metami ve snaze doběhnout letící míčky. Málem je slyšet praskot kloubů. Prožívají to dokonce ještě víc než ti mladí. Jako by si museli něco dokázat.

Mluvíme s Donnym jen málo. Koupím mu u stánku praženou kukuřici a limonádu. On mi poděkuje a říká, že je tady se

mnou rád.

Soustředím pozornost na muže na třetí metě, svalnatého hráče mužstva PFX s rychlými nohama i rukama. Je pohyblivý, zabraný do hry a nejvíc ze všech spílá protivníkovi. Směna skončila, na pálce je mužstvo Střelců a on jde k plotu, kde něco říká svojí dívce. Kelly se usmívá, vidím její dolíčky i zuby a Cliff se směje. Letmo ji políbí na rty a frajersky se připojí ke svému týmu.

Vypadají jako párek hrdliček. Bláznivě ji miluje a dělá mu dobře, když se kamarádi dívají, jak ji líbá. Nemohou se jeden druhého nabažít.

Kelly se opírá o plot, berle vedle sebe a na noze má malou chodící sádku. Je sama, stranou od míst k sezení a ostatních fanoušků. Nemůže mě tady nahoře na druhé straně hřiště vidět. Pro každý případ jsem si nasadil i kšiltovku.

Co by asi dělala, kdyby mě poznala? Asi nic, jen by se tvářila, že mě nevidí.

Měl bych být rád, že vypadá šťastně, zdravě a nehádá se s manželem. Bití už -- jak se zdá -- přestalo a mně spadl kámen ze srdce. Když jsem si představoval, že ji honí s pálkou v ruce, bylo mi málem zle. Najednou mě napadne, že mám naději získat Kelly pouze v tom případě, že násilnosti budou pokračovat.

Za tu myšlenku se nenávidím.

Cliff je na značce. Napálí třetí nadhoz a pošle ho nad světla vlevo, naprosto mimo dohled. Opravdu překvapivý úder. Pyšně si vykračuje mezi metami, zakřičí něco na Kelly a postaví se na třetí. Je to talentovaný sportovec, mnohem lepší než kdokoli jiný na hřišti. Nedovedu si představit tu hrůzu, že by na mě napráhl pátku.

Možná přestal pít a možná jako střízlivý už něco takového neudělá. Možná je načase, abych se do toho dál nepletl.

Po hodině je Donny ospalý. Jedeme v autě a mluvíme o jeho výpovědi. Dnes jsem podal návrh, kde žádám soud o povolení průkazné výpovědi, co nejdříve to bude možné. Můj klient bude brzy příliš slabý, nevydrží dvouhodinové zpovídání, je zapotřebí si pospíšet.

"Měli bychom to radši udělat co nejdříve," říká tiše, když zaparkujeme před jeho domovem.

DVACÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA

NEBÝT MÉ OBROVSKÉ NERVOZITY, mohla by celá scéna působit komicky. Náhodný pozorovatel by se určitě dobře bavil, ale v soudní síni se nikdo ani neusměje. A já už vůbec ne.

Sedím za svým stolem sám, před sebou mám úhledně srovnané stohy návrhů a dokumentů o případu. Poznámky a odkazy jsem strategicky uspořádal do dvou bloků. Deck sedí za mnou, nejméně dva metry ode mě, takže to vypadá, jako bych byl sám.

Cítím se hrozně izolovaný.

Naproti přes úzkou uličku je stůl obhajoby a u něj plno. Uprostřed samozřejmě trůní čelem k soudci Leo F. Drummond obklopený čtyřmi dalšími právníky. Drummondovi je šedesát, absolvoval práva na Yale a má za sebou šestatřicet let soudní praxe. T. Pierce Morehouse je devětatřicetiletý absolvent práv na Yale, partner firmy Trent & Brent s čtrnáctiletou soudní praxí. B. Dewey Clay Hill III. je jednatřicetiletý, budoucí partner, šest let soudní praxe. M. Alec Plunk jr. je osmadvacetiletý, dva roky praxe, absolvent Harvardu. Předsedající, soudce Tyrone Kipler studoval také na Harvardu. Kipler je černoš, Plunk také. Černí právníci, kteří absolvovali Harvard, nejsou v Memphisu příliš běžní. U Trenta & Brenta bezpochyby vybrali Plunka záměrně, aby se pokusil navázat kontakt s Jeho Ctihodností. A když všechno půjde podle očekávání, zasedne tady jednoho dne porota. Polovina voličů v tomhle okrese jsou černí, takže porota by měla být z padesáti procent černá. M. Alec Plunk jr. byl vybrán ve víře, že tyto členy poroty získá na svou stranu.

Věřím, že kdyby se do poroty dostala nějaká ženská z Kambodže, Trent & Brent by určitě zalovil ve svých seznamech a dodal k soudu právníčku stejného původu.

Pátým členem právního týmu Great Benefit je Brandon Fuller Grone. Skoro se divím, že on jediný nezdobí své jméno iniciálami ani čísly, jak by se na právníka tak renomované firmy slušelo. Je mu sedmadvacet, před dvěma lety absolvoval Memphiskou státní jako nejlepší z ročníku. Když jsem nastoupil do školy, byl on legenda, a já se k prvním rozhodujícím zkouškám učil podle jeho poznámek.

Když nepočítám dva roky, které M. Alec Plunk jr. pracoval v úřadu jednoho federálního soudce, stojí proti mně tým obhajoby, který má dohromady padesát osm let praxe.

Já dostal svou advokátní licenci ani ne před měsícem. A můj poradce propadl u zkoušek šestkrát.

Spočítal jsem si to včera pozdě večer v knihovně. Právní firma Rudy Baylor vlastní všeho všudy sedmnáct právnických knih, které zbyly ze školy a prakticky nemají cenu.

Vzadu za právníky sedí dva chlapíci, které odhaduji na úředníky Great Benefit. Jeden je mi povědomý. Myslím, že tady už byl, když jsem vyvracel návrh na zamítnutí žaloby. Tehdy ani dnes si jich nijak zvlášť nevšímám. Mám toho v hlavě už tak dost.

Je to nervák, ale kdyby nahoře seděl Harvey Hale, byl bych troska. Vlastně bych tady asi ani nebyl.

Ale dnes soudu předsedá Jeho Ctihodnost Tyrone Kipler. Včera mi -- během jednoho z našich poslední dobou častých telefonátů -- řekl, že je to jeho první den v soudcovském křesle. Pár příkazů a rozhodnutí už podepsal, ale tohle je vůbec první spor, který bude rozhodovat.

Den po Kiplerově přísaze podal Drummond návrh předat případ federálnímu soudu. Argumentoval v něm tím, že Bobby Ott, agent, který prodal pojišťovací smlouvu Blackovým, byl chybně označen za žalovanou stranu. Podle nás má Ott trvalé bydliště ve státě Tennessee. Žalující strana, Blackovi, rovněž trvale bydlí v Tennessee. Federální justice vyřizuje jen ty případy, kdy účastníci sporu bydlí na území rozdílných států, a tudíž tento případ do její kompetence nespadá.

Na podporu svého argumentu, že Ott by neměl být označován za odpůrce, vypracoval Drummond rozsáhlou

dokumentaci.

Dokud v křesle soudce seděl Harvey Hale, byl obvodní soud dokonalé místo k hledání spravedlnosti. Ale jakmile převzal případ Kipler, najednou lze pravdu a právo najít jen u soudu federálního. Kipler to bere jako osobní urážku. Já s ním souhlasím.

Chystáme se projednávat oba návrhy.

Drummond důležitě odkráčí na pódium. Podle chronologického pořádku začne svým návrhem ohledně jistoty na náklady řízení. Odhadne náklady na tisíc dolarů a prohlásí, že se v případě naší prohry obává o solventnost jak mou, tak mých klientů.

"Dovolte, abych vás přerušil, pane Drummonde," zasáhne soudce Kipler zamyšleně. Jeho slova jsou odměřená a hlas pevný. "Mám jak váš návrh, tak patřičnou dokumentaci k němu." Vezme složku do ruky a zamává s ní. "Mluvil jste teď čtyři minuty a říkal jste přesně to, co je tady černé na bílém. Chcete k tomu dodat něco nového?"

"Vaše Ctihodnosti, mám právo--"

"Ano nebo ne, pane Drummonde? Já umím číst a mohu dodat, že píšete velmi hezky. Ale nemáte-li k tomu něco nového, tak proč jsme tady?"

Něco podobného velkého Lea Drummonda určitě ještě nepotkalo, ale on to pojedná, jako by se mu takové věci stávaly denně.

"Prostě se snažím jednat ve prospěch soudu, Ctihodnosti," řekne s úsměvem.

"Zamítá se," prohlásí Kipler kategoricky. "Co máte dál?"

Drummond ani nemrkne a pokračuje dál. "Dobrá, náš další návrh se týká sankcí. Tvrdíme--"

"Zamítá se," řekne Kipler.

"Promiňte?"

"Zamítá se"

Deck za mnou se zahihňá. Všechny čtyři hlavy u stolu obhajoby se unisono skloní a podle mě piší výraznými písmeny slovo ZAMÍTNUTO.

"Obě strany žádaly o totéž a oba návrhy zamítám," pokračuje Kipler s pevným pohledem na Drummonda.

Přerušit právníka, který mluví za tři sta padesát dolarů na hodinu je vážná věc. Drummond rozzlobeně zírá na Kiplera, který si ho vychutnává.

Ale Drummond je profík s hroší kůží. Nějaký obvodní soudce ho přece nedokáže vytočit.

"V pořádku, pojďme dál. Rád bych přednesl náš zdvořilý požadavek, aby se tento případ řešil u federálního soudu."

"Prosím," řekne Kipler. "Tak zaprvé, proč jste se o to nepokusil, když byl ten případ v kompetenci soudce Halea?"

Na tohle je Drummond připravený.

"Vaše Ctihodnosti, případ byl nový a my jsme ještě vyšetřovali, jakou roli v něm sehrál žalovaný Bobby Ott. Ted', po určitém čase, jsme toho názoru, že samotný Ott porušil federální zákony."

"Takže jste chtěli dostat ten případ před federální soud už od začátku?"

"Ano, pane."

"Už když ho měl Harvey Hale?"

"Správně, Vaše Ctihodnosti," prohlásí Drummond opravdově.

Z výrazu Kiplerovy tváře je každému jasné, že tomu nevěří. Nevěří tomu nikdo z přítomných.

Drummond pokračuje ve své argumentaci, ani trochu se nenechal vyvést z míry. Už zažil stovky soudců a neobává se žádného z nich. Bude mi trvat léta a budu muset projít hodně soudních síní, než se přestanu bát ctihodných mužů v černých talárech tam nahoře.

Mluví asi deset minut, když ho Kipler přeruší: "Pane Drummonde, promiňte, ale vzpomínáte si, jak jsem se vás před chvílí tázal, zda máte něco nového, s čím byste dnes ráno soud seznámil?"

Drummond ztuhne a s otevřenými ústy nenávistně pohlédne na Jeho Ctihodnost.

"Vzpomínáte si?" ptá se Kipler. "Bylo to ani ne před patnácti minutami."

"Myslel jsem, že jsme tady, abychom projednali ty návrhy," řekne Drummond úsečně. Jeho klidný hlas začíná trochu skřípat.

"Ale jistěže ano. Jestli máte něco nového, nebo chcete nějaký bod objasnit, milerád to uslyším. Ale vy prostě jen přehráváte to, co držím tady v ruce."

Mrknu vlevo a zahlédnu pochmurné tváře. Jejich hrdina dostává kapky. To se jim nelíbí.

Cítím, že za úzkou uličkou propuká panika, za kterou já ale nemohu. V procesech proti pojišťovnám zpravidla tvoří tým obhajoby dva právníci. Bez ohledu na rozsah práce jsou vždycky dva.

Ale pět? To se mi zdá přehnané. Ti hoši mají strach.

"Vaše žádost o postoupení případu federálnímu soudu se zamítá, pane Drummonde. Tento případ zůstane zde," prohlásí rozhodně Kipler a hned své rozhodnutí podepisuje. Obhajoba je zklamaná, ale snaží se nedat to na sobě znát.

"Ještě něco?" ptá se Kipler.

"Ne, Vaše Ctihodnosti." Drummond sbírá své papíry a opouští stupínek. Pozoruji ho koutkem oka. Když přistoupí ke stolu obhajoby, na zlomek vteřiny pohlédne na dva vysoké úředníky pojišťovny a má v očích strach. Cítím, že mi naskočila husí kůže.

Kipler přehodí výhybku: "Ted' přistoupíme ke dvěma návrhům žaloby. První je na urychlení případu, druhý na uspišení svědecké výpovědi Donnyho Raye Blacka. Oba návrhy spolu souvisí, tak proč je neprobrat najednou. Co říkáte, pane Baylore?"

Rychle povstanu.

"Jistě, Vaše Ctihodnosti."

"Můžete to shrnout v deseti minutách?"

Pod dojmem toho, čeho jsem byl svědkem, okamžitě měním strategii. "Není třeba, Vaše Ctihodnosti, má dokumentace je vyčerpávající. Nemám nic nového, co bych chtěl dodat."

Kipler mně věnuje hřejivý úsměv typu "to je bystrý mladý právník" a poté zaútočí na obhajobu: "Pane Drummonde, vy jste proti urychlení případu protestoval. V čem je problém?"

Kolem stolu obhajoby je rušno, až konečně vstane T. Pierce Morehouse a upraví si kravatu.

"Vaše Ctihodnosti, mohu-li se vyjádřit, máme pocit, že případ spotřebuje jistý čas na přípravu k soudnímu přelíčení. Podle našeho názoru by jeho urychlení nadměrně zatížilo obě strany." Morehouse mluví pomalu a opatrně volí slova.

"Nesmysl."

"Co jste říkal, pane?"

"Řekl jsem nesmysl. Dovolte, abych se vás na něco zeptal, pane Morehouse. Už jste někdy jako právník na straně žalované souhlasil s urychlením soudního sporu?"

Tázaný zamrká a přenesení váhu z nohy na nohu.

"No... ehm... jistě, Vaše Ctihodnosti."

"Výborně. Jmenujte mi název případu a soud, u kterého k tomu došlo."

Morehouse zoufale pohlédne na B. Deweyho Claye Hilla III., který toužebně vzhledne na M. Aleka Plunka jr. Pan Drummond odmítá zvednout zrak a místo toho jej zatvrzele noří do nějaké strašně důležité složky.

"Vaše Ctihodnosti, musím se rozpomenout."

"Zavolejte mně odpoledne ve tři. Jestliže tak neučiníte, zatelefonuji já vám. Jsem opravdu zvědavý na případ, u něhož jste souhlasil s urychlením"

Morehouse se zlomí v pase a vydechne, jako by ho někdo kopl do břicha. Už slyším hukot firemních počítačů, které marně takový případ hledají.

"Ano, Vaše Ctihodnosti," ozve se slabým hlasem.

"Jak víte, rozhodnutí o urychleném projednání případu je naprosto v mé pravomoci. Návrh žaloby se přijímá. Obhajoba se vyjádří do sedmi dnů. Dávám vám sto dvacet dní na zpřístupnění listin a skutečností."

Tohle je pro obhajobu studená sprcha. Jeden druhému podávají papíry a zamračeně si šeptají. Za přepážkou se s hlavami u sebe radí dva představitelé pojišťovny. Jsou mi málem k smíchu.

"Poslední návrh je na uspokojení výpovědi Donnyho Raye Blacka," pokračuje Jeho Ctihodnost a upřeně se dívá na tým obhajoby. "Jsem přesvědčen, že proti tomu nemůžete protestovat," dodává. "Kdo z vás, pánové, by se k tomu rád vyjádřil?"

Ke svému návrhu jsem přiložil dvoustránkové přísežné prohlášení podepsané Dr. Walterem Kordem, v němž se píše, že Donny Ray již nebude dlouho žít. Drummondova odpověď byl zmatený mišmaš, jehož závěr napovídal, že měl na jeho vypracování jen málo času.

Morehouse se chystá promluvit, ale Kipler ho předběhne. "Neříkejte mi, že víte o Donnyho zdravotním stavu víc než jeho lékař."

"Ne, pane."

"A netvrdíte mi, že vaši lidé s tímhle návrhem opravdu vážně nesouhlasí."

"Jde o časový rozvrh, Vaše Ctihodnosti. Nestačili jsme naši odpověď ani naformulovat."

"Vím přesně, jaká ta vaše odpověď bude. Žádné překvapení. A podat všechno ostatní, na to jste čas měli? Teď mi dejte termín." Najednou pohlédne na mě. "Pane Baylore?"

"Kterýkoli den, Vaše Ctihodnosti, kteroukoli hodinu," prohlásím s úsměvem. To je jedna z výhod, když člověk nemá nic jiného na práci.

Všech pět právníků obhajoby listuje ve svých malých černých diářích.

"Můj kalendář soudních stání je plný, Vaše Ctihodnosti," ozve se Drummond vsedě. Život renomovaného právníka se točí kolem jediné věci -- soudního kalendáře. Drummond soudci i mně arogantně naznačuje, že v dohledné době na Donnyho výpověď prostě nemá čas.

Jeho čtyři kumpáni jako jeden muž zamračeně přikyvuji a mnou si brady, protože jsou na tom stejně.

"Máte kopii prohlášení Doktora Korda?" ptá se Kipler.

"Mám," odpoví Drummond.

"Četl jste ji?"

"Četl."

"Chcete zpochybnit její pravdivost?"

"No, já..."

"Ano nebo ne, pane Drummonde. Chcete zpochybnit její pravdivost?"

"Ne."

"Pak tedy ten mladý muž umírá. Souhlasíte, že je potřeba zaznamenat jeho svědeckou výpověď, aby ji porota mohla jednoho dne vidět a slyšet?"

"Jistě, Vaše Ctihodnosti. Ale skutečnost je taková, že právě teď je můj rozvrh soudních stání--"

"Co příští čtvrtek?" přeruší ho Kipler a u stolu obhajoby zavládne hrobové ticho.

"Mně to vyhovuje, Vaše Ctihodnosti," ozvu se hlasitě. Obhajoba mě ignoruje.

"Ode dneška za týden," řekne Kipler a dívá se na obhajobu podezřívavě. Drummond konečně nachází, co hledal, a studuje dokument.

"V pondělí začíná přelíčení u federálního soudu, Vaše Ctihodnosti. Tady je doklad, chcete-li ho vidět. Předpokládá se, že potrvá čtrnáct dní."

"Kde?"

"Tady, v Memphisu."

"Existuje naděje na urovnání sporu?"

"Mizivá."

Kipler chvíli zkoumá svůj rozvrh: "Co příští sobota?"

"Mně to vyhovuje," dodám znovu. Všichni mě ignorují.

"V sobotu?"

"Ano, devěťadvacátého."

Drummond pohlédne na Morehouse a je jasné, že teď je s výmluvou na řadě on. Pomalu vstane, drží svůj černý diář jako kněz zlatý kalich a říká: "Lituji, Vaše Ctihodnosti, ale ten víkend jsem mimo město."

"Kvůli čemu?"

"Svatba."

"Vaše?"

"Ne. Mojí sestry."

Pochopitelně chtějí oddalovat Donnyho výpověď, jak nejvíce bude možné. Nemají zájem, aby porota viděla jeho bledou tvář a slyšela zmučený hlas. Kdyby bylo na nich, vymlouvali by se tak dlouho, až bych i já umřel sešlostí věkem.

Soudce Kipler tohle ví.

"Výpověď se uskuteční v sobotu devěťadvacátého," říká. "Je nám líto, jestliže se to obhajobě nehodí, ale je vás, přátelé, dost na to, abyste to zvládli. Jeden či dva z vás nejsou nepostradatelní." Zavře knihu, opře se o lokty, zazubí se na právníky Great Benefit a řekne: "Ještě něco?" Jeho ironie je skoro krutá, ale není zlomyslný. Rozhodl proti pěti nebo šesti jejích návrhům, ale jeho odůvodnění mají váhu. Myslím, že je perfektní. A vím, že v téhle soudní síni proběhnou ještě další jednání, budou předloženy další návrhy a nějaký ten výprask čeká i mě.

Drummond vstává, krčí rameny a třídí před sebou na stole papíry. Určitě by rád řekl něco jako: "to vám teda pěkně děkuju," nebo "pane soudce, proč rovnou nepřiklepnete žalobě milion babek?" Ale on je perfektní advokát. "Ne, Vaše Ctihodnosti, to je pro dnešek všechno," říká, jako by mu Kipler obrovsky pomohl.

"Pane Baylore?" ptá se Jeho Ctihodnost mě.

"Ne, pane," odpovím s úsměvem. Na jeden den je toho až dost. Ve své první právní potyčce jsem tyhle velké hochy porazil a nechci pokoušet štěstí. Já a starý Tyrone tam nahoře jsme jim nakopali zadky.

"Dobrá," řekne Kipler a tiše poklepe kladívkem. "Ličení je ukončeno. A, pane Morehouse, nezapomeňte mi zavolat název té kauzy, u které jste souhlasil s urychlením."

T. Pierce Morehouse zamručí jako postřelený jelen.

DVACÁTÁ OSMÁ KAPITOLA

PRVNÍ MĚSÍC SPOLUPRÁCE s Deckem přinesl neutěšené výsledky. Na honorářích jsme vydělali dvanáct set dolarů.

Utratili jsme pět set za nájem, čtyři sta za psací potřeby a firemní vizitky, pět set padesát za instalace a opravy, osm set za pronájem telefonních linek a účet za první měsíc, tři sta na první splátku za stoly a další nábytek od majitele domu, dvě stě na licenční poplatky, sedm set padesát za fax, čtyři sta za zapojení a nájem levného počítače, tři sta na různé drobné výdaje a padesát za inzerát, který vložili do jídelního lístku v místní restauraci.

Vydali jsme celkem čtyři tisíce dvě stě padesát dolarů, z nichž je naštěstí většina výdajů počátečních a nebudou se už opakovat. Deck to prokalkuloval do centu. Plánuje, že měsíční režijní náklady po úplném rozjezdu firmy budou činit okolo devatenácti set dolarů. Předstírá, že je spokojen, jak všechno klapě.

Jeho nadšení nejde přehlížet. On tou kanceláří přímo žije. Je sám, daleko od svých dětí a bydlí v cizím vzdáleném městě. Jediným rozptýlením jsou podle jeho slov kasina na Mississippi.

Obvykle přichází do práce asi hodinu po mně a většinu dopoledne tráví ve své kanceláři telefonováním bůhví komu. Určitě někoho shání, ověřuje si zprávy o nehodách, nebo prostě rozšiřuje síť svých kontaktů. Každé ráno se mě ptá, jestli mám něco na přepsání. Oba jsme rychle zjistili, že je lepší psát než já a on je vždycky celý dychtivý do přepisu mých dopisů a dokumentů. Vrhá se k telefonům, běhá pro kávu, uklízí kancelář, obsluhuje kopírku i tiskárnu. Deck je skromný, vděčný a chce, abych já byl spokojený.

Na advokátskou zkoušku nestuduje. Jednou jsme o tom mluvili, ale on rychle zavedl řeč jinam.

Před obědem si obvykle naplánuje pochůzku na nějaké nespecifikované místo, kde vyřizuje své tajemné obchody. Určitě chodí někam, kde se shromažďují lidé, co potřebují právníky, možná k městskému soudu. Nemluvíme o tom. Návštěvy nemocnic si nechává na večer.

Deck si myslí, že bych měl obcházet soudní budovy a lovit klienty. Chápu jeho obavy, že nejsem dost agresivní. Je už z mých moralizujících otázek unavený. Dnešní svět se s nikým nemazlí a je plný hladových právníků, kteří jsou v boji o klienta schopni všeho. Sed' tady celý den na zadku a umřeš hladu. Dobré případy sem za tebou nepřijdou, ty musíš za nimi.

Na druhé straně mě Deck potřebuje. Na provozování advokátní praxe mám licenci já. Můžeme si dělit peníze, ale rovnocenní partneři nejsme. On ví, že je nahraditelný, a proto dobrovolně vykonává tu hrubší práci. Je ochotný šmejdít po pohotovostech, lelkovat po soudních dvoranách a skrývat se v nemocnicích, protože má padesátiprocentní podíl na zisku. Lepší džob jinde nenajde.

"Jednou to přijde," opakuje pořád dokola. V téhle branži to člověk slyší neustále. Jeden velký případ -- a máš do smrti vystaráno. Proto dělají advokáti tak nechutné věci. Proto ty barevné inzeráty ve Žlutých stránkách, na poutačích,

v městských autobusech. Ucpí si nos, aby ti nesmrdělo, co děláš, kašli na nezámě a snobárnu velkých právnických firem, protože jednou to přijde.

Deck se pevně rozhodl, že pro naši malou firmu jeden takový velký případ najde, i kdyby ho měl vydupat ze země.

Zatímco on rejdl po Memphisu, snažím se pracovat. Okolo Memphisu je pár malých přidružených městeček. Každé z nich má vlastní městský soud, který jmenuje mladé právníky, aby zastupovali chudé delikventy. Soudci i prokurátoři jsou také mladí, většinou z Memphiské státní a pracují na poloviční úvazek za méně než pět set dolarů měsíčně.

Navštívil jsem je, usmíval se, potřásl si s nimi rukama a požádal je o nějakou práci v místních soudech. Výsledek se dostavil a teď jsem pověřen zastupovat šest chudáků, obviněných za různé zločiny od přechovávání drog až po krádeže a veřejné pohoršení. Za každý případ dostanu maximálně sto dolarů s tím, že by měl být uzavřen do dvou měsíců. Setkávám se s klienty, probíráme spolu jejich obvinění, jednáme s žalobci a účastním se soudních přelíčení. Na každém případě strávím nejméně čtyři hodiny. To je dvacet pět dolarů hrubého na hodinu.

Ale alespoň něco dělám a dostanu se mezi lidi. Rozdávám vizitky a říkám všem novým klientům, aby pověděli svým přátelům, že já, Rudy Baylor, mohu vyřešit jejich právní problémy. Při pomýšlení, jaké asi ty problémy budou, mě jímá hrůza. Může to být jediné další mizerie. Rozvod, bankrot, nebo recidiva. Takový už je život právníka.

I když si to nemůžeme dovolit, chce Deck inzerovat. Chce, abychom se prezentovali jako experti na vymáhání bolestného. Navrhuje dát reklamní spoty do ranního vysílání kabelové televize a tak podchytit dělníky, kteří tou dobou sedí u snídaně. Deck si kromě toho oblíbil jednu rozhlasovou stanici, která vysílá černý rap. Ne proto, že by se mu ta hudba líbila, ale proto, že stanice má širokou oblibu a žádní právníci v ní neinzerují. Našel panenskou půdu pro naši reklamu. Rapující právníci! Bůh nám žehnej.

DOCELA RÁD SE POTLOUKÁM v kancelářích Okresního soudu a flirtuji s úřednicemi. Soudní spisy mají své indexy a jsou k veřejnému nahlédnutí v počítačích. Když jsem pochopil, jak to funguje, vyhledal jsem si několik dřívějších případů, ve kterých figuroval Leo F. Drummond. Nejstarší se projednával před osmi lety, ten poslední před osmnácti měsíci. V žádném z nich neobhajoval Great Benefit, ale všechno to byly žaloby proti různým pojišťovacím společnostem. Všechny se dostaly před soud a skončily příznivým rozsudkem pro jeho klienty.

Během minulých tří týdnů jsem strávil spoustu hodin jejich studiem, udělal si desítky stran poznámek a stovky kopií. Vypracoval jsem dlouhý seznam písemných soudních dotazníků, tedy otázek, které jedna strana posílá druhé, aby ta na ně písemně a pod přísahou odpověděla. Inspiruji se nekonečným množstvím těchto otázek a dělám si seznam dokumentů, které budu požadovat od Great Benefit. V některých případech byl Drummondův oponent velmi dobrý, v jiných spíš k pláči. Ale zdá se, že vždycky vítězil Drummond.

PO MĚSÍCI NÁZNAKŮ a laskavého přemlouvání jsem konečně přesvědčil Decka, aby podnikl krátký výlet do Atlanty. Strávil tam dva dny zkoumáním terénu a spal dvě noci v laciných motelech. Byla to služební cesta v zájmu firmy.

Dnes se vrátil se zprávami, které jsem čekal. Majetek slečny Birdie obnáší něco přes dva a čtyřicet tisíc dolarů. Její druhý manžel skutečně dědil po svém výstředním bratrovi z Floridy, ale jeho podíl byl menší než milion dolarů. Před sňatkem se slečnou Birdie měl Anthony Murdine dvě manželky, které mu porodily šest dětí. Tyhle děti, právníci a daňový úřad zhlitly skoro celé dědictví. Slečna Birdie dostala čtyřicet tisíc a z neznámého důvodu je nechala ve svěřenectví velké banky Georgia. Po pěti letech odvázného investování vzrostl kapitál o dva tisíce dolarů.

Přestože část soudního spisu byla zneprístupněna, dokázal Deck zjistit, co jsme potřebovali.

"Je mi líto," uzavírá svou misi a podává mi kopie soudních rozhodnutí.

Jsem zklamaný, ale ne překvapený.

VÝPOVĚĎ DONNYHO RAYE BLACKA se měla původně uskutečnit v prostorách naší nové firmy a tenhle scénář mně pořádně zamotal hlavu. Nepracujeme s Deckem v žádné špinavé díře, ale kanceláře jsou malé a zařízení jen nejnutnější. Okna nemají závěsy, toaleta ve stěsnaném prostoru splachuje jen občas.

Za pronajaté prostory se nestydím, a dokonce jsou svým způsobem atraktivní. Pro mladého perspektivního adepta práva představují skromný start, ale hochům od Trenta & Brenta by připadaly směšné. Jsou zvyklí na to nejlepší a ohrnovali by nos. Nemáme ani dost židlí, abychom se všichni posadili kolem úzkého konferenčního stolu.

V pátek, den před plánovanou výpovědí, mně Dot sdělila, že Donny je upoutaný na lůžko a nemůže opustit dům. Má z té výpovědi trému, která ho ještě víc oslabila. Jestli Donny nemůže z domu, nezbyvá než jít za ním, domů k Blackovým. Volám Drummonda a on s přesunem výpovědi z mé kanceláře do klientova domu nesouhlasí. Říká, že předpisy jsou předpisy, musím přý všechno odložit a všechny zúčastněné odvolat. Moc ho to mrzí. Samozřejmě že by to nejradši odložil, až bude po pohřbu. Zavěším a volám soudce Kiplera. Po pár minutách volá Kipler Drummonda a po několika rychlých kritických připomínkách se výpověď překládá do domu Dot a Buddyho Blackových. Zvláštní je, že Kipler má v plánu se výpovědi zúčastnit. To je naprosto nezvyklé, ale on má své důvody. Donny Ray je těžce nenocný a tohle může být jediná příležitost, kdy bude schopen vypovídat. Čas tady hraje zásadní roli. Při výpovědích běžně dochází k velkým střetům mezi právníky obou stran a bez přítomnosti soudce může být výpověď zrušena a přeložena na jiný termín.

Ale Kiplerova přítomnost jakémukoli zádrhelu zabrání a udrží Drummonda na uzdě. Navíc je sobota a Kipler nemá nic jiného na práci.

Myslím, že se také obává mého vystoupení při první výpovědi svědka žalující strany. A v tom má pravdu.

V pátek večer nemohu usnout a myslím na to, jak to u Blackových všechno zvládneme. Je tam tma, dusno a příšerné osvětlení, což je průšvih, protože Donnyho svědectví se bude natáčet na video. Porota musí vidět, jak tragicky

vypadá. Dům má jen chatrnou klimatizaci a teplota vystupuje nad třicet stupňů. Steží si lze představit pět nebo šest právníků, soudce, zapisovatelku, kameramana a Donnyho, jak spolu sedí v jedné místnosti.

Měl jsem děsivé sny, ve kterých nás Dot podkuřovala obrovskými mraky modrého kouře a Buddy vrhal ze zahrady do oken prázdné láhve od džinu. Spal jsem necelé tři hodiny.

Přijíždím k Blackovým hodinu před akcí. Dům mi připadá ještě menší a vyprahlejší. Donny sedí v posteli, už je v lepší náladě a prohlašuje, že to zvládne. Probíral jsem to s ním celé hodiny. Před týdnem jsem mu dal úplný seznam mých otázek i těch, které očekávám od Drummonda. Říká, že je připravený, ale já cítím, že má trému. Dot vaří kávu a myje kachličky na zdi. Donny říká, že uklízela celou noc. Buddy přechází po malém pokojíku. Byl vydrhnut a polidštěn. Má bílou košili a podolek ukázněně vězí v kalhotách. Neumím si představit, jak dlouho asi na něj musela ječet, než tohle všechno dokázala.

Moji klienti se snaží působit slušně. Jsem na ně hrdý.

Přijíždí Deck s technickým vybavením. Od jednoho přítele si vypůjčil starší videokameru. Je asi třikrát větší než ty, které se běžně používají dnes. Ujišťuje mě, je funkční. S Blackovými se setkává poprvé. Podezřívavě ho okukují, obzvláště Buddy, kterému Dot nakázala, aby utřel prach z konferenčního stolku. Deck prozkoumá pracovnu, obývák i kuchyň a šeptá mi, že místa je málo. Dověče trojnohý stativ do pracovny, zakopne o stojan na časopisy a sklídí za to zlý pohled od Buddyho.

Dům je doslova přeplněn malými stolky, podnožkami a jiným nábytkem z počátku šedesátých let, na kterém leží spousty laciných tretek a suvenýrů. Teplota stoupá každou minutou.

Přijíždí soudce Kipler, každého zdraví, začne se potit a po minutě dvou prohlásí: "Pojďme se podívat ven." Jde za mnou kuchyňskými dveřmi na malý cihlový dvorek. U zadního plotu v rohu, proti Buddyho autu, roste dub. Určitě je stejně starý jako dům. Pod ním je příjemný stín. Jdeme s Deckem čerstvě pokosenou, ale neshrabanou trávou za Kiplerem. Všimne si starého vozu s kočkami na předním skle.

"Co je tady na tom špatného?" zeptá se pod stromem. Plot kryje husté křoví a brání ve výhledu na přilehlé parkoviště, v jehož prostředku rostou čtyři vysoké borovice. Blokují ranní slunce z východu a díky jim je místo pod dubem jakžtakž přijatelné, alespoň načas. Je tady i dostatek světla.

"Mně se to tu zdá dobré," řeknu, i když jsem ještě nikdy neslyšel, že by se svědecká výpověď konala pod širým nebem. V duchu vzdávám díky za Kiplerovu přítomnost.

"Máme prodlužovačku?" ptá se soudce.

"Ano. Přivezl jsem čtyřicetimetrovku," říká Deck.

Celá plocha je okolo dvaceti metrů široká a třicet metrů dlouhá. Ale co staré auto, na kterém majestátně trůní agresivní kočka Drápina a nevražlivě sleduje každý náš pohyb?

"Doneseme nějaké židle," řekne rozvážně Kipler a vyhrne si rukávy. Dot, soudce a já stěhujeme čtyři židle z kuchyně a Deck bojuje s prodlužovačkou. Buddy zmizel. Dot nám povolila použít nábytek z dvorku a tři oprýskané, zplsnivělé zahradní židle schovává do komory.

Za těch pár minut, co přenášíme židle, jsme s Kiplerem oba promočeni potem. A vzbudili jsme pozornost. Pár sousedů vstává z houpacích židlí a zvědavě si nás prohlíží. Černý chlapík v džínsech stěhuje židle na místo pod Blackových dubem. A zvláštní prcek s velkou hlavou se potýká s prodlužovačkou, která se mu omotala kolem kotníků. O co tu běží?

Pět minut před devátou přicházejí dvě soudní zapisovatelky. Naneštěstí jim otevírá dveře Buddy. Málem odešly, než je Dot zachránila a teď je vede domem na zahrádku. Naštěstí mají místo sukní kalhoty a baví se s Deckem o kameře a vybavení.

Drummond a jeho partička přicházejí přesně v devět, ani o minutu dřív. Dnes má s sebou jen dva právníky, B. Deweyho Claye Hilla III. a Brandona Fullera Gronea, kteří jsou oblečeni jako dvojčata. Tmavomodré blejzry, bílé košile, nažehlené plátěné kalhoty a mokasíny. Jen kravaty mají jiné. Drummond má rozhalenku.

Když přicházejí na zahrádku k nám, zdá se, že jsou prostředím ohromeni. Kiplerovi, Deckovi i mně je horko k zalknutí a kašleme na to, co si kdo pomyslí.

"Jen tři?" ptám se, ale jim to zábavné nepřijde.

"Vy budete sedět tady," ukazuje Jeho Ctihodnost na tři kuchyňské židle. "Pozor na tyhle kabely." Deck natáhl dráty a kabely kolem stromu.

Dot a já pomáháme Donnymu z postele, vedeme ho domem a ven na zahrádku. Je velmi slabý a statečně se snaží jít po svých. Když se blížíme k dubu, pozoruji výraz Lea Drummonda, který vidí Donnyho poprvé. Jeho arogantní tvář je chladná, bezvýrazná a já mám chuť vyhrknout něco jako "jen se podívej, Drummonde, co vyvedli tvoji klienti." Ale Drummond za to nemůže. Rozhodnutí popřít nárok na krytí přijal nějaký úředník z Great Benefit -- a my si zjistíme, kdo to byl -- dlouho před tím, než se do případu zapojil Drummond. On je prostě tady, po ruce a moje nenávisť se soustřeďuje právě na něj.

Usazujeme Donnyho do vypořádávané houpací židle. Dot mu beze spěchu upravuje a načechrává polštáře, aby měl co největší pohodlí. Chlapec těžce dýchá a tvář má zpocenou. Vypadá hůř než obvykle.

Zdvořile mu představuji přítomné: Soudce Kiplera, obě soudní zapisovatelky, Decka, Drummonda a další dva z Trenta & Brenta. Je příliš vysláblý, aby si s nimi potírál rukama, a tak jen přikyvuje a snaží se usmívat.

Zaměříme kameru přímo na jeho tvář, objektiv je zhruba metr a půl od ní. Deck se pokouší zaostřit. Jedna ze zapisovatelek má úřední oprávnění pořizovat videozáznamy a pokouší se dostat Decka od kamery. Na videozáznamu bude jen Donny Ray, nikdo jiný. Hlasy ostatních budou mimo záběr, ale porota uvidí jen jediný obličej.

Kipler mě usazuje po Donnyho pravici, Drummonda vlevo. Sám usedá vedle mě. Zaujmeme svá místa a nasměrujeme židle proti svědkovi. Dot stojí kousek za kamerou a sleduje každý synův pohyb.

Zvědaví sousedi se lepí na plot ani ne šest metrů od nás. Z ulice zazní hlasité rádio, a protože je sobota ráno, doléhá sem z okolí i vzdálené hučení sekaček a nůžek na živé ploty.

Donny polkne doušek vody a snaží se čtyř cizích právníků a jednoho soudce nevšímát. Účel téhle výpovědi je jasný. Porota ho potřebuje slyšet, protože až u soudu zasedne, bude už po smrti. Je na něm, aby vzbudil její soucit. Ještě před několika lety by jeho výpověď proběhla normálním způsobem. Soudní zapisovatelka by zaznamenala otázky i odpovědi na psacím stroji a u soudu by se přečetly porotě. Ale technika pokročila. Teď se hodně svědků, zvláště vážně nemocných nebo umírajících, natáčí na video a porotě přehrává. Na Kiplerův návrh se i tato výpověď standardně stenografuje, aby byla oběma stranám i soudci k dispozici ve zkrácené písemné formě, aniž by museli sledovat celý videozáznam.

Náklady na Donnyho výpověď budou záležet na její délce. Soudní zapisovatelky jsou placené od stránky. Deck mě upozornil, abych nekladl zbytečné otázky. Je to naše výpověď, hradí ji žalující strana a on odhaduje náklady okolo čtyř set dolarů. Soudní řízení je drahá věc.

Kipler se ptá Donnyho, jestli je připravený, a dává soudní zapisovateli pokyny ohledně jeho přísahy. Donny přísahá, že bude mluvit pravdu. Jsem nervózní, ale soudcova přítomnost mou paniku tlumí.

Ptám se Donnyho na jméno, adresu, datum narození a rodiče. Je to pro nás oba jednoduché. Odpovídá pomalu a na kameru, přesně podle mých instrukcí. Zná každou moji otázku i většinu těch, se kterými může vyrukovat Drummond. Občas si osuší čelo kapesníkem a zvědavých pohledů naší malé skupiny si nevšímá.

Ačkoli jsem mu neřikal, aby svůj zdravotní stav a slabost příliš zdůrazňoval, vypadá to, že se o to pokouší. Nebo mu už možná zbývá jen pár dní života.

Naproti mně sedí a horlivě zapisují každé slovo Drummond, Grone a Hill. Kolik si asi za tuhle sobotní práci účtují? Za chvíli si sundávají saka a povolují kravaty.

V jedné delší pauze najednou prasknou dveře a na dvorek vyvrávorá Buddy. Převlékl se do známého rudého pulovru s tmavými svrnami a nese si zlověstný papírový pytlík. Snažím se soustředit na svého svědka, ale koutkem oka sleduji Buddyho, jak vstupuje na zahrádku a podezřívavě nás okukuje. Vím přesně, kam má namířeno.

Přední dveře starého auta se otevírají a on usedá na své místo za volant. Ze všech oken vyskakují kočky. Dot ztuhne a vylekaně na mě pohlédne. Rychle zavrtím hlavou, jako bych říkal "Nechte ho být, je neškodný". Nejraději by ho zabila.

Mluvíme s Donnym o jeho vzdělání, pracovních zkušenostech, o tom, že nikdy neopustil domov, nikdy nevolil, ani neměl potíže se zákonem. Není to zdaleka tak složité, jak jsem si představoval minulou noc v houpací síti. Mluví jako skutečný právník.

Pokládám mu sérii dobře nacvičených otázek ohledně jeho nemoci a léčby, kterou nepodstoupil. Tady jsem opatrný, protože Donny nemůže opakovat nic z toho, co mu řekl jeho doktor, nesmí spekulovat ani podávat lékařský názor. To by bylo svědectví z doslechu. Doufám, že tohle před soudem obstarají jiní svědci. Drummondovi svítí oči. Každou odpověď v duchu rychle analyzuje a čeká na další. Je absolutně klidný.

Donny je vážně nemocný, bojuje jak s psychickou, tak i s fyzickou únavou. A videozáznam by neměl být příliš dlouhý ani kvůli pohodlí poroty. Končím po dvaceti minutách bez jediné námítky protistrany. Deck na mě mrká, že jsem pašák.

Leo Drummond se představuje do zápisu i Donnymu Rayovi. Potom vysvětluje, koho zastupuje a jak moc lituje, že musí být právě tady. Nehovoří k Donnymu, ale spíše k porotě. Hlas má sladký, vemlouvavý, jako člověk schopný opravdového soucitu.

Jen pár otázek. Jemně zpochybní skutečnost, že Donny nikdy neopustil tento dům, třeba jen na týden či měsíc, aby žil někde jinde. Obhajoba chce prokázat, že Donny Ray už od svých osmnácti nebydlel s rodiči, a tudíž nemohl čerpat z pojistky, kterou platili oni.

Donny Ray opakovaně a zdvořile odpovídá: "Ne, pane."

Koupil si někdy Donny Ray svou vlastní pojistku? Pracoval někdy pro zaměstnavatele, který ji uhradil za něho? Na několik dalších podobných otázek zazní stejně tichá odpověď "Ne, pane".

I když je naše setkání trochu zvláštní, Drummond působí dojmem, že tady už byl mnohokrát. Účastnil se už tisíců výpovědí a umí být opatrný. Každé drsnější zacházení s tím mladíkem by mu porota měla za zlé. V podstatě je to pro Drummonda skvělá příležitost. Když bude s tím ubohým hochem zacházet soucitně, udělá na porotu dobrý dojem. Navíc Drummond ví, že Donny nepřichází s nějakými nebezpečnými informacemi, z nichž by se musely vyvodit nové závěry. Tak proč se do něj navážet?

Končí ani ne po deseti minutách. Nemám další otázky a podle Kiplera tedy výpověď končí. Dot si pospíší otřít synovu tvář vlhkým hadříkem. Donny ke mně vzhledne a já mu dávám zdviženým palcem signál, že byl skvělý. Právníci žalované strany sbírají oblečení i kufíky a omlouvají se. Nemohou se dočkat, až budou pryč. Já také.

Soudce Kipler stěhuje židle zpět do domu a po očku sleduje Buddyho, který vylezl před auto. Na kapotě číhá Drápina. Je připravená k útoku. Doufám, že nedojde ke krveprolití. Dot a já pomáháme Donnymu dovnitř. Ještě před vstupem do dveří pohlédnu doleva. U plotu rozdává ta dobrá duše Deck čumilům mé navštívenky.

DVACÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA

OTEVŘU DVEŘE SVÉHO BYTU a vidím, že v mé pracovně stojí nějaká žena a drží v ruce jeden z mých časopisů. Když vejdu, trhne sebou a leknutím ho upustí na zem.

"Kdo jste?!" málem ječí.

Na zlodějku nevypadá.

"Já tady bydlím. A kdo jste sakra vy?"

"Krindapána," zalapá teatrálně po dechu a chytí se za srdce.

"Co tady děláte?" ptám se s nepředstíraným hněvem.

"Jsem Delbertova žena."

"A kdo je kruci Delbert? Jak jste se sem dostala?"

"Kdo jste vy?"

"Jmenuju se Rudy, bydlím tady. Tohle je soukromý byt."

Rychle přelétne očima po místnosti, jako by chtěla říct: "Cože? Tady, v téhle díře?"

"Birdie mi dala klíč a povídala, že si to můžu prohlídnout."

"Nedala!"

"Dala!" Vytáhne klíč z těsných šortek a zamává mi s ním před obličejem. Zavřu oči a mám sto chutí slečnu Birdie zaškrtnout. "Jmenuju se Vera, z Floridy, a jsem u Birdie pár dní na návštěvě."

Už si vzpomínám. Delbert je nejmladší syn slečny Birdie, ten, kterého neviděla tři roky, co nikdy nevolá ani nepíše. Nevím přesně, jestli právě o Veře slečna Birdie tvrdila, že je coura, ale určitě to sedí. Vypadá na padesát a je do bronzova opálená floridským sluncem. Uprostřed podlouhlé tváře barvy mědi září oranžové rty. Paže má rudobílé a těsné šortky jí obepínají ošklivě vrásčité, ale nádherně opálené vytáhlé nohy. Celkový dojem korunují šeredné žluté sandály.

"Nemáte právo tu být," říkám a snažím se uklidnit.

"Nechte si to," projde kolem mě a hned mám plný nos laciného parfému s kokosovou vůní. "Birdie vás chce vidět," říká na odchodu. Slyším, jak sandály pleskají po schodech.

Slečna Birdie sedí se založenýma rukama na pohovce, zírá na další přihlouplou situační komedii a ignoruje celý svět. Vera prohledává ledničku a u kuchyňského stolu sedí další hnědá kreatura, mohutný muž s naondulovanými, špatně obarvenými vlasy a šedivými elvisovskými kotletami. Na nose brýle se zlatou obroučkou, na obou zápěstích zlaté náramky. Pasák jako vystřížený.

"Vy musíte být ten advokát," řekne, když za sebou zavřu dveře. Na stole před ním leží nějaké papíry, které pročetl.

"Jsem Rudy Baylor," představím se a zůstávám stát na druhém konci stolu.

"Já Delbert Birdsong. Birdiin nejmladší." Je mu k šedesáti a zoufale se snaží vypadat na čtyřicet.

"Těší mě."

"Jo, mě taky." Ukáže na židli. "Sedněte si."

"Proč?" ptám se. Ti lidé už jsou tady několik hodin. V kuchyni i v přilehlém pokojíku je konfliktní dusno. Vidím zezadu hlavu slečny Birdie a nevím, jestli poslouchá nás nebo televizi. Zvuk je zeslabený.

"Jen se snažím být zdvořilý," říká Delbert, jako by byl pánem domu.

Vera nic v lednici nenachází, a tak se k nám připojí.

"Ječel na mě," zakňourá. "Povídal, abych vypadla z jeho bytu. Byl hrubý."

"Je to tak?" ptá se Delbert.

"Jasně že je. Já tam bydlím, a vám dvěma říkám, abyste ke mně nelezli. Je to soukromý byt."

Delbert sebou trhne. Tenhle chlap už se v hospodě rval hodněkrát. "Ten byt patří mé matce," odsekne.

"Ale ona mi ho pronajala. Platím jí měsíční nájem."

"Kolik?"

"To vážně není vaše věc, pane. V kupní smlouvě na tenhle dům vaše jméno není."

"Řek bych, že by to mělo dělat tak čtyři, pět set dolarů měsíčně."

"Dobrá. Ještě něco?"

"Jo, že jste pěkně vychcanej."

"Bezva. Co dál? Vaše žena říkala, že se mnou chce slečna Birdie mluvit." Schválně zesiluji hlas, aby to moje domácí slyšela, ale ta se nepohne ani o píď.

Vera si poposedne blíž k Delbertovi a oba se na sebe významně podívají. On uchopí jeden z papírů, posune si brýle, pohlédne na mě a řekne: "Vrtal jste se v matčině vůli, co?"

"To je záležitost mezi mnou a slečnou Birdie." Mrknu na stůl a zahlédnu vrchní list. Poznávám její vůli, ale myslím, že je to ta, kterou připravil její bývalý právník. Jsem vyvedený z konceptu, protože moje klientka vždycky trvala na tom, aby se Delbert ani Randolph o jejích penězích nic nedozvěděli. Delbert teď už o těch dvaceti milionech ví. Vybavuji si, že ve třetím odstavci mu matka odkazuje dva miliony.

Ještě nepochopitelnější je, jak se Delbert k tomu dokumentu dostal. Dobrovolně by mu ho slečna Birdie nikdy neukázala.

"Je to vážně vychcánek. A pak se div, proč lidi advokáty nesnášejí. Přijedu domů podívat se na mámu, a on se k ní nakvartýroval nějaké advokátek. No nenaštvalo by vás to?"

Asi jo.

"Já bydlím támhle, ne tady," odpovím. "V soukromém bytě se zamčenými dveřmi. Ještě jednou tam vejdete a zavolám policii."

Napadlo mě, že mám ve složce pod postelí kopii poslední vůle slečny Birdie. Tam ji určitě nenašli. Při myšlence, že ne slečna Birdie, ale já jsem tohle všechno zavinil, je mi najednou zle od žaludku.

Není divu, že mě ignoruje.

Obsah jejích dřívějších vůlí neznám a tak nevím, jestli se Delbert s Verou dozvěděli, že mohou být milionáři nebo jsou naštvaní, že nedostanou víc. Pravdu jim říct v žádném případě nesmím a upřímně řečeno ani nechci.

Delbert se mé hrozbě, že zavolám policii, ironicky zasměje.

"Ptám se vás znova," snaží se napodobit Marlona Branda z Kmotra, ale mizerně. "Připravil jste pro matku novou

závěť?"

"Proč se nezeptáte svojí matky?"

"Nechce říct ani slovo," zasáhne Vera.

"Dobrá. Pak ani já ne. Je to přísně důvěrné."

Delbert to nepochopil a není dost bystrý, aby zaútočil z jiného úhlu. Jen mu došlo, že by mohl porušit zákon.

"Doufám, že se nepletete do cizích věcí, hochu," říká výhrůžně.

Jsem na odchodu.

"Slečno Birdie!" vykřiknu. Nereaguje, jen uchopí dálkový ovladač a zesílí zvuk.

No nic. Ukážu prstem na Delberta a Veru. "Jestli se znovu jen přiblížíte k mému bytu, volám policii. Rozumíte?"

Delbert se nutí do smíchu a Vera se rozhihňá. Praštím dveřmi.

Složka leží tam, kam jsem ji schoval. Několik týdnů už jsem do ní nenahlédl. Vytáhnu ji zpod postele a prolistuju. Zdá se, že všechno je v pořádku.

Zamknu dveře a pod kliku vsunu židli.

ZVYKL JSEM SI PŘICHÁZET do kanceláře časně, kolem půl osmé. Není to nutné, nemám moc práce, soudních stání nebo schůzek s klienty, ale rád vychutnávám svou ranní kávu a samotu. Denně trávím minimálně hodinu prací na případě Blackových. Deck a já se snažíme v kanceláři jeden druhému vyhnout, ale občas je to nesnadné. Telefon pomalu začíná zvonit stále častěji.

Mám rád klid ve vlastní kanceláři, než začne pracovní den.

V pondělí přichází Deck pozdě, skoro v deset. Pár minut klábosíme. Chce, abychom šli dřív na oběd, říká, že je to důležité.

Odcházíme v jedenáct a jdeme o dva bloky dál do vegetariánského obchodu, který má vzadu malou jídelnu. Objednáme si bezmasou pizzu a pomerančový čaj. Deck je hrozně nervózní, má obvyklý tik a cuká hlavou při sebemenším zvuku.

"Musim ti něco říct," málem šeptá. Sedíme v boxu a u ostatních šesti stolů není jediný zákazník.

"Tady jsme v bezpečí, Decku," snažím se ho zklidnit. "O co jde?"

"V sobotu, hned po té výpovědi, jsem letěl do Dallasu a pak do Las Vegas, bydlel jsem v hotelu Pacific."

Príma. Byl na flámu. Zase hazard a pití. Nemá prachy.

"Včera ráno jsem vstal, mluvil telefonicky s Bruiserem a on mi řekl, abych vypadnul. Povídal, že mě tajný sledovali z Memphisu a že bych měl odjet. Někdo mi je prý celou cestu v patách, a je prý čas se vrátit do Memphisu. Říkal, abych ti vyřídil, že tajný hlídají každý tvůj krok, protože jseš jediný právník, co dělal pro Bruisera i pro Prince."

Polknu hlt čaje, abych svlačil vyprahlá ústa.

"Ty víš kde... Bruiser je?" řeknu hlasitěji než jsem měl v úmyslu, ale nikdo neposlouchá.

"Ne. Nevím," odpoví a pročešává místnost očima.

"Je ve Vegas?"

"Pochybuju. Myslím, že mně poslal do Vegas, protože chtěl, aby si poldové mysleli, že je tam. Tam by nešel už proto, že je to právě místo, kde by ho hledali v první řadě."

Nemůžu se pořádně soustředit. Mám plnou hlavu otázek, ale vím, že ne na všechny mi odpoví. Hodně věcí bych rád věděl a jiné vědět nesmím. Chvilí jeden druhého pozorujeme.

Myslel jsem si, že Bruiser s Princem jsou v Singapuru nebo v Austrálii a už nikdy o nich neuslyším.

"Proč tě kontaktoval?" ptám se opatrně.

Kousne se do rtu, jako by se měl každou chvíli rozbrečet. Vidím špičky jeho čtyř bobřích zubů. Drbe se na hlavě a já mám pocit, že čas se zastavil.

"No," začne šeptem, "vypadá to, že tady nechali nějaký prachy a teď je chtějí."

"Oni?"

"Zdá se, že jsou ještě spolu, ne?"

"Jo. A chtějí na tobě, abys udělal co?"

"Podrobnosti jsme neprobírali, ale vyznělo to, jako že na nás chtějí, abychom jim k těm penězům pomohli."

"Na nás?"

"Jo."

"Na mně a na tobě?"

"Jasně."

"Kolik je těch peněz?"

"O tom nebyla vůbec řeč, ale bude to balík, jinak by se na to vykašlali."

"A kde ty peníze jsou?"

"Neřekl nic určitýho, jenom že jsou v hotovosti, někde zamčený."

"A na nás chce, abysme se k nim dostali?"

"Přesně tak. Ty prachy jsou schované někde ve městě, možná blízko nás. Tajný je zatím nenašli, a asi ani nenajdou. Bruiser i Prince nám věří a navíc teď máme firmu, nejsme žádný pouliční lumpové, který by je ukradli. Myslí, že ty peníze naložíme do autáku, přivezeme jim je a všechno bude v pohodě."

Těžko říct, co z toho je Deckova spekulace a co mu opravdu řekl Bruiser. Ani to nechci vědět.

Ale jsem zvědavý.

"A co za to?"

"Tak daleko jsme se nedostali. Ale bylo by to hodně. Mohli bysme si vzít svůj podíl předem."

Deck už to promyslel.

"Ani nápad, Decku. Zapomeň na to."

"Jasně, já vím," říká smutně.

"Je to moc riskantní."

"Jasně."

"Zní to sice lákavě, ale můžeme se dostat za mříže."

"Jistě, jistě, jenom jsem ti to musel říct, víš?" mávne rukou. Servírka nám přináší kukuřičné lupínky a oba čekáme, až se vzdálí.

Ano, jsem jediný právník, kdo pro oba uprchlé pracoval. To už mě taky napadlo, ale v životě jsem nečekal, že mě FBI bude sledovat. Hlad mě opustil a v ústech mám sucho. Při sebemenším zvuku sebou trhnu.

Oba se ponoříme do svých myšlenek a čekáme. Když přinesou pizzu, mlčky jíme. Rád bych znal podrobnosti. Jak Bruiser Decka kontaktoval? Kdo mu platil výlet do Vegas? Mluvíli spolu od útěku těch dvou poprvé? Bude to naposled? Proč se o mě Bruiser ještě zajímá?"

Z mlhy se vynoří dvě myšlenky. Jestli má Bruiser dost pomocníků, aby stopovali Decka až do Vegas a věděl, že ho celou cestu sledovali, dokázal by jistě najmout lidi i na získání svých peněz z Memphisu. Proč chce, abychom ty peníze vyzvedli my? Protože kdyby nás chytli, jemu to bude jedno, tak je to. Zadruhé, tajní mě nevyslýchali, protože na sebe nechtějí upozornit. Je snažší mě sledovat, když o tom nemám tušení.

A ještě něco. Můj malý kámoš, co sedí naproti, si o těch schovaných penězích chce vážně promluvit. Deck ví mnohem víc, než řekl a tenhle rozhovor si předem naplánoval.

Nejsem blázen, abych věřil, že se takové příležitosti snadno vzdá.

DENNÍ POŠTA je věc, která mě děsí. Deck ji jako obvykle vybírá po obědě a přináší do kanceláře. Je v ní tlustá obálka těch dobráků od Tinleyho Britta, kterou v napjatém očekávání roztrhnu jako první. Jsou v ní předprocesní doklady: dotazníky, série žádostí o každý dokument známý žalobci nebo jeho zástupci a požadavek, aby protistrana do třiceti dnů písemně potvrdila nebo popřela předběžně zjištěná fakta. Tlustá obálka obsahuje také výzvu k uspořádání výpovědi Dot a Buddyho Blackových za čtrnáct dní v mé kanceláři. Běžně se právníci obou stran dohodnou telefonem na datum a čas jejího konání. Říká se tomu profesionální zdvořilost, trvá to pět minut a věc se tím mnohem zjednoduší. Je zřejmé, že Drummond buď na tuhle obvyklou praxi zapomněl, nebo zvolil tvrdší strategii. Proto jsem rozhodnutý změnit datum i místo. Ne abych dělal schválnosti, ale ze zásady.

A kupodivu žádné návrhy! Počkám do zítřka. Strany procesu si musí vzájemně zpřístupnit listiny o zjištěných faktech do měsíce. Můj přehled už je skoro hotový, Drummondův držím v ruce a cítím obrovskou chuť do práce. Chce papírovou válku? Bude ji mít! Buďto na něj udělá dojem, nebo si znovu uvědomí, že se střetl s právníkem, který nemá nic jiného na práci.

KDYŽ TIŠE VÍJŽDÍM na příjezdovou cestu, je už téměř tma. Vedle cadillaku slečny Birdie parkují dva cizí nablýskané pontiaky. Plížím se po špičkách kolem domu, abych se nepozorovaně dostal do svého podnájmu, a slyším hlasy.

Zůstal jsem v kanceláři dlouho hlavně proto, abych se vyhnul Delbertovi s Verou. Jsou na dvorku se slečnou Birdie, popíjejí čaj a je tam ještě někdo.

"Tady je," ozve se hlasitě Delbert, jakmile mě zahlédne. "Pojďte sem, Rudy." Je to spíš rozkaz než pozvání.

Pomalu se zvedne, když jdu kolem, a vstane ještě další muž. Delbert ukáže na nového chlápka. "Rudy, tohle je můj bratr Randolph."

Potřeseme si rukama.

"Moje žena June," ukáže na další letitou opálenou kurvičku typu Very, která má odbarvené vlasy. Zdvořile přikývnu. Věnuje mně žhavý pohled

"Slečno Birdie," dodám a věnuji své paní domácí zdvořilou úklonu.

"Vítejte, Rudy," zašvitoří sladce. Sedí s Delbertem na ošoupané pohovce.

"Přidejte se k nám," říká Randolph a ukáže na prázdnou židli.

"Ne, děkuju. Musím jít do svého bytu, podívat se, jestli mi někdo něco neukrad." Podívám se přitom na Veru, která sedí stranou od ostatních, podle všeho co možná nejdále od June.

June je asi pětáctýřicet a jejímu manželovi -- pokud si vzpomínám -- skoro šedesát. Ted' si uvědomuji, že ona je ta, kterou slečna Birdie označila za couru. Randolphova třetí žena, která pořád chce peníze.

"My jsme ve vašem bytě nebyli," prohlásí Delbert podrážděně.

Na rozdíl od nevkusného bratra vypadá Randolph důstojně. Není tlustý, naondulovaný, odbarvený ani ověšený zlatem. Má golfovou košili, bermudy, bílé ponožky i tenisky. Je stejně opálený jako ostatní. Připomíná vysokého úředníka na penzi, který si opatřil mladší ženušku.

"Jak dlouho tady máte v úmyslu bydlet, Rudy?"

"Nevěděl jsem, že mám odejít."

"To jsem neřekl. Jen se ptám. Matka říká, že slouvu o pronájmu jste nepodepsali, tak se jenom ptám."

"Proč se ptáte?"

"Protože odteď budu matce s jejími záležitostmi pomáhat. Ten nájem je hodně nízký."

"To určitě je," přidává se June.

"Vy jste si přece nestěžovala, slečno Birdie, nebo ano?" ptám se své domácí.

"Vlastně... ne," odpoví nepřesvědčivě, jako by o tom možná přemýšlela, ale prostě si nenašla čas.

Mohl bych vyrukovat s mulčováním, malováním a plením, ale jsem rozhodnutý se s těmi idioty nepřít. "Tady to máte."

Paní domácí je spokojená, tak co se vám nezdá?"

"Nechceme, aby maminku někdo využíval," zasáhne Delbert.

"Počkej, Delberte," krotí ho Randolph.

"Kdo ji využívá?" ptám se.

"No, nikdo, ale--"

"Delbert chce říct," přeruší ho Randolph, "že teď se situace změnila. Jsme tady, abychom matce pomohli v jejich záležitostech. To je všechno."

Během jeho slov sleduji slečnu Birdie, její tvář září. Jsou tu její synové, mají o ni starost, chrání svou mámu. I když své stávající snachy nesnáší, je navýsost spokojená.

"Dobře," řeknu. "Nechte mě na pokoji a nechoďte mi do bytu." Otočím se, rychle odcházím pryč a zanechávám za sebou nezodpovězené otázky. Doma se zamknu, jím sendvič a z dálky slyším jejich tlachání.

Chvilí v duchu uvažuji o téhle sešlosti. Delbert s Verou přijeli včera z Floridy. Proč přijeli -- to se pravděpodobně nikdy nedozvím. Nějak našli poslední vůli slečny Birdie, zjistili, že má dvacet milionů a hned začali intenzivně pečovat o její blaho. Dozvěděli se, že u ní bydlí nějaký právník, což je neméně silně zaujalo. Delbert volal Randolphovi na Floridu, ten sbalil ženušku a pospíšil si domů. Dnes podrobili matku křížovému výslechu, vytáhli z ní všechno možné a dospěli k názoru, že se stanou jejími ochránci.

Mně je to vážně jedno. Nemohu si pomoci, ale musím se té rodinné sešlosti smát. Jsem zvědavý, jak dlouho jim bude trvat, než zjistí pravdu.

Zatím je slečna Birdie šťastná a já jsem tomu rád.

TŘICÁTÁ KAPITOLA

Na schůzku, kterou jsem si s doktorem Walterem Kordem domluvil na devátou hodinu, přijíždím hodně brzo. Už hodinu čekám a mezi tím si pročítám Donnyho lékařské záznamy, které znám už nazpaměť. Čekárna se plní pacienty, kteří mají rakovinu. Snažím se na ně nedívat.

V deset pro mě přichází sestřička. Jdu za ní bludištěm chodeb do místnosti bez oken. Proč si někdo ze všech lékařských specializací vybere zrovna onkologii? Někdo to asi dělat musí.

Ale proč si někdo vybere právo?

Usednu se svou složkou do křesla a čekám dalších patnáct minut. Zaslechnu na chodbě hlasy a dveře se otevrou. Vstoupí mladý muž kolem pětatřiceti.

"Pan Baylor?" říká a podává mně ruku. Vstanu a podávám mu svou.

"Ano."

"Walter Kord. Mám málo času. Stačí nám pět minut?"

"Myslím, že ano."

"Tak do toho. Mám hodně pacientů," snaží se o úsměv. Dobře vím, jak lékaři právníky nenávidí. Ani jim to nemám za zlé.

"Díky za posudek. Vyšlo to. Donnyho výpověď už jsme zaznamenali."

"Paráda." Je o patnáct centimetrů vyšší než já a hledí na mě dolů jako na blázna.

Zatnu zuby a říkám: "Potřebujeme vaše svědectví."

Jeho reakce je typická. Lékaři soudní síně nesnášejí a vyhýbají se jim jako čert kříži. Před živým svědectvím dávají přednost místopřisežné výpovědi. Ale když s tím právníci nesouhlasí, občas jim soud zašle obsílku. Právníci mají vlastně nad lékaři moc a to lékaře popuzuje ještě víc.

"Mám moc práce," říká.

"Já vím. To není pro mě, to je pro Donnyho Raye."

Zamračí se a těžce povzdychne: "Za výpověď si účtuju pět set dolarů na hodinu."

Nejsem v šoku, protože jsem to čekal. Na fakultě jsem slyšel historky o doktorech, kteří chtěli dokonce víc. Jsem tady, abych žebral.

"To si nemůžu dovolit, pane doktore. Otevřel jsem si kancelář před šesti týdny a umírám hladu. Tohle je jediný slušný případ, který mám."

Je úžasné, co dokáže pravda. Tenhle chlápek možná vydělává ročně milion a moje upřímnost ho okamžitě odzbrojuje. Má v očích soucit, zaváhá a možná myslí na Donnyho trápení, možná je mu líto mě. Kdo ví?

"Pošlu vám účet. Zaplatíte, až budete moci."

"Díky, doktore."

"Zajděte za mou sekretářkou a vyberte termín. Můžeme to udělat tady?"

"Samozřejmě."

"Dobře. Musím běžet."

KDYŽ SE VRACÍM, Deck má v kanceláři klientku. Je středního věku, trochu uplakaná a pěkně oblečená. Jak procházím kolem jeho dveří, přivolá mě a představí paní Madge Dresserové, která se chce rozvést. Když se skloním nad jeho stolem, ukáže mi v bloku nápis: "Má peníze."

Strávíme s ní hodinu, je to nechutná historie. Alkohol, bití, milenky, hazard. Podala žádost o rozvod už před dvěma roky a manžel tehdy rozmlátil okno v kanceláři jejího právníka. Hraje si se zbraněmi a je nebezpečný. Podívám se při jejím vyprávění na Decka, ale on hledí jinam.

Zaplatí šest set dolarů hotově a slibuje víc. Zítra podáme její návrh na rozvod. V advokátní kanceláři Rudyho Baylora je v dobrých rukách, ujistí ji Deck.

Chvilí po jejím odchodu zvoní telefon. Mužský hlas se ptá po mně. Představím se.

"Rudy, tady je Roger Rice, právník. Myslím, že se neznáme."

Když jsem hledal místo, setkal jsem se skoro se všemi advokáty v Memphisu, ale na Rogera Rice si nevzpomínám.

"Ne, myslím, že neznáme. Jsem nový."

"Jasně. Abych sehnal vaše číslo, musel jsem volat telefonní informace. Právě mám jednání se dvěma bratry, Randolphem a Delbertem Birdsongovými a jejich matkou Birdie. Vyrozuměl jsem, že ty lidi znáte."

Úplně ji vidím, jak sedí mezi syny, připitoměle se zubí a říká: "Jak milé."

"Jistě, znám slečnu Birdie dobře," odpovím, jako bych na jeho zavolání už celý den čekal.

"Jsou vedle v mé kanceláři. Vytratil jsem se do konferenční místnosti, abychom si mohli promluvit. Dělán na její poslední vůli, a je v tom pěkný balík peněz. Říkají, že jste se už pokoušel tu vůli sepsat."

"To je pravda. Před pár měsíci jsem ji nahrubo načrtl. Ale po pravdě řečeno, neměla se k tomu, aby ji podepsala."

"Proč ne?" Je docela přátelský, dělá jen svou práci a nemůže za to, že za ním přišli. A tak mu v rychlosti vysvětlím její přání odkázat všechno páteru Chandlerovi.

"A má ty peníze?" ptá se.

Pravdu mu prozradit nesmím. Bylo by to bez jejího předchozího souhlasu neetické. Mám svázané ruce.

"Co vám řekla?" tážu se.

"Moc ne. Něco o penězích po svém druhém manželovi. Že jsou pryč v Atlantě, ale když na ni zatlačím, vyvádí jako cvok."

To už znám.

"Proč chce novou vůli?" ptám se.

"Chce všechno odkázat rodině, dětem a vnoučatům. Potřebuju jen vědět, jestli ty peníze má."

"Nejsem si tím jistý. Vím jenom, že v Atlantě je u soudu, co projednává dědická řízení, zapečetěný spis. Ale dál jsem se nedostal."

Moc spokojený není a já už mu nemám co říct. Slíbím mu ještě odfaxovat jméno a telefon právníka v Atlantě.

KDYŽ PŘIJÍŽDÍM PO DEVÁTÉ domů, je tam dokonce ještě víc pronajmutých aut než včera. Musím parkovat na ulici a to mě vytáčí. Plížím se tmou a nepozorovaně unikám večírku na dvorku.

To musí být vnoučata. Sedím ve tmě své malé pracovny, jím kuřecí závin a otevřeným oknem poslouchám hlasy. Rozoznám Delbertův i Randolphův. Občas prořizne dusný vlhký vzduch zakdákání slečny Birdie. Ostatní hlasy jsou mladší.

Musel to být fofr, jako kdyby volali sanitku. Přijď rychle! Je v balíku! Mysleli jsme, že bába má jenom pár doláčů, ale ono je to jinak. Jeden telefon za druhým a rodina se sjíždí. Pospěš si! Tvůj jméno je v závěti a vedle něj milion dolarů. A ona uvažuje, že tu vůli dá předělat. Musíme držet pohromadě. Je nejvyšší čas babičku milovat.

TŘICÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

PODLE KIPLEROVA NÁVRHU a s jeho požehnáním se k Dotině výpovědi scházíme v soudní síni. Poté co Drummond bez konzultace se mnou naplánoval její výpověď v mé kanceláři, odmítl jsem jak datum, tak místo jejího konání. Zasáhl Kipler, zavolał Drummondovi a celá záležitost byla vyřízena během několika vteřin.

Při návštěvě u Blackových si každý dobře všiml Buddyho, který seděl v autě. Vysvětlil jsem Kiplerovi stejně jako Drummondovi, že Buddyho výpověď je zbytečná. Podle Dot není svéprávný. Ten neškodný ubožák neví o celé kauze vůbec nic. V celém spisu není ani stopy po něčem, co by naznačovalo jeho bytí jen vzdálenou spojitost s případem. Nikdy jsem od něj neslyšel celou větu a nedovedu si představit, jak by taková výpověď probíhala. Ještě by mohl někoho fyzicky napadnout.

Dot ho nechala doma. Včera jsem s ní strávil dvě hodiny přípravou na Drummondovy otázky. Bude ještě svědčit při procesu, dnes to bude jen předprocesní, ne průkazní svědectví. Drummond se bude ptát první a má z větší části volnou ruku. Počítám, že to bude trvat hodiny.

Kipler se chce zúčastnit i dnes. Seseďme se kolem jednoho stolu před soudní stolicí. Kipler obstaral obsluhu videokamery i soudní zapisovatelku. Tohle je jeho doména a chce, aby se to provedlo právě takhle.

Upřímně si myslím, že se obává, aby mě samotného Drummond nepřeválcoval. Napětí mezi těmi dvěma se tak vystupňovalo, že na sebe sotva pohlédnou. To je báječné.

Chudák Dot usedá sama na druhý konec stolu a klepou se jí ruce. Jsem jí nablízku a to ji možná znervózňuje ještě víc. Má na sobě svou nejlepší bavlněnou halenku i džínsy. Vysvětlil jsem jí, že nemusí mít šaty, protože její videozáznam porota neuvidí. Při přelíčení ano, tam budou šaty důležité. Co uděláme s Buddym, ví jen Bůh.

Kipler sedí dál ode mě, hned vedle kamery. Na druhé straně proti nám je Drummond jen s třemi pomocníky -- B. Deweyem Clayem Hillem III., M. Alekem Plunkem jr. a Brandonem Fullerem Gronem.

Deck je v budově, někde dole ve dvoraně, kde loví nic netušící klienty. Řekl, že se zastaví později.

Pět právníků a soudce upírá oči na Dot Blackovou, která zvedá pravou ruku a přísahá, že bude mluvit pravdu. Mně by se na jejím místě ruce chvěly také. Drummond se zakření, představí se Dot i do zápisu a věnuje prvních pět minut vřelému zdůvodnění našeho setkání. Snažíme se najít pravdu. Nebude se snažit ji odvést od věci ani zmást. Dot se může svobodně poradit se svým advokátem, atakdále dokola. Drummond nespíchá. Hodiny tikají.

První hodina uplyne v otázkách na rodinnou historii. Jako vždy je Drummond dokonale připraven. Pomalu střídá jednotlivá témata -- vzdělání, zaměstnání, bydliště, zájmy -- a klade otázky, které by mě ani ve snu nenapadly. Většina z toho vyznívá jako nepodstatné hlouposti, ale tohle zkušební právníci při předprocesních výpovědích dělávají. Ťuk sem, ťuk tam, zašťouráš trochu víc a kdo ví, co objevíš. A když narazíš na něco pikantního, třeba těhotenství v nezletilosti,

není to k zahzení. Při soudním přelíčení tak postupovat nemůže. Tyhle věci jsou naprosto irelevantní. Ale v předprocesní fázi pravidla podobné nesmysly dovolují a klient mu za tohle šátrání ve tmě platí balík.

Kipler vyhlásí přestávku a Dot se nadočkávě vyřítí na chodbu. Má cigaretu v puse, ještě než projde dveřmi. Domlouváme se u automatu na chlazenou vodu.

"Vedete si dobře," říkám jí a je to pravda.

"Bude se mě ten svinák ptát i na sexuální život?" zavrčí.

"Možná." Hlavou mně bleskne představa, jak to Dot s manželem dělají v posteli a málem se jí za to musím omluvit.

Rychle vyfukuje kouř, jako by to byla její poslední cigareta v životě.

"Nemůžete ho zarazit?"

"Jestli to přežene, udělám to, ale má právo ptát se skoro na všechno."

"Čmuchal jeden podělanej."

Druhá hodina se vleče jako první. Drummond probírá rodinné finance, nákup a hodnotu domu, zařízení, aut, včetně nepojízdného forda. Kiplerovi už dochází trpělivost a žádá Drummonda, aby přešel dál. Dozvídáme se o Buddyho válečných zraněních, zaměstnání a penzi, o jeho koníčcích a o tom, jak tráví dny.

Kipler otráveně vyzve Drummonda, aby se ptal na něco, co se vztahuje k případu.

Dot nám oznámí, že musí jít na toaletu. Poradil jsem jí, aby to udělala, jakmile bude unavená. Během rozmluvy na chodbě vykouří za sebou tři cigarety.

Někdy uprostřed třetí hodiny se konečně dostávám ke slovu. Mám připravenou kopii každého dokumentu, který souvisí s případem, včetně Donnyho lékařských zpráv, všechno úhledně vyrovnané na stole. Kipler už to prostudoval. Naše podklady a dokumenty jsou dobré, nemáme co skrývat. Drummond může všechno vidět.

Podle Kiplera i Decka není v podobných kauzách neobvyklé, když pojišťovny jisté věci před svými právními zástupci skrývají. Dokonce to bývá dost běžné, zlást v případech, kdy používají špinavé praktiky a nechtějí, aby se dostaly na světlo.

Poslední rok na škole jsme v hodinách o soudních řádech probírali několik případů, kdy se pachatelé z pojišťoven pokusili skrýt dokumenty před vlastními advokáty.

Když přejdeme k písemnostem, cítím silné vzrušení. Totéž prožívá i Kipler.

Drummond už o ně požádal, ale mám ještě týden lhůtu. Chci vidět jeho obličej, až uvidí "sprostý dopis". Stejně tak Kipler.

Domníváme se, že většinu z nich, ne-li všechny, co leží na stole před Dot, už viděl. On dostal svou dokumentaci od klienta a já svoji od Blackových, ale myslíme si, že mnoho písemností je stejných. Písemný požadavek o jejich vydání jsem podal, stejně tak učinil i Drummond. Když mně vyhoví, dostanu od něj kopie dokumentů, které už tři měsíce mám. Papírování.

Později, půjde-li všechno podle plánu, čeká mě i čerstvá várka dokumentů z domovské kanceláře Great Benefit v Clevelandu.

Začínáme s žádostí a pojistnou smlouvou. Dot ji podá Drummondovi, který ji rychle přehlédne, podá Hillovi, ten potom Plunkovi, který ji končně předá i Groneovi. Než tihle šašci prolustují každou stránku, trvá to pěkně dlouho. Měli tu zatracenou smlouvu i žádost měsíce, ale čas jsou peníze. Stenografka zaznamenaná do písemné výpovědi zprávu o předloženém dokumentu.

Další písemnost je první zamítavý dopis, který jde kolem stolu. To samé se opakuje, když koluje další zamítavá odpověď. Zoufale se snažím neklímat.

Následuje "sprostý dopis". Instruoval jsem Dot, aby ho Drummondovi předložila mlčky, bez jakéhokoli komentáře. Jestli ten dopis nikdy neviděl, nechci ho předem varovat. Vzhledem k jeho pobuřujícímu obsahu to není pro Dot vůbec snadné. Drummond dopis vezme a čte:

Vážená paní Blacková,

naše společnost vám již sedmkrát písemně sdělila, že nemáte nárok na pojistné krytí. Tímto vám to oznamujeme poosmé a naposledy. To už musí pochopit i tak pitomá husa jako vy!

Třicet let, které strávil v soudních síních, udělalo z Drummonda vynikajícího herce. Přesto okamžitě vím, že tenhle dopis nikdy neviděl. Jeho klient mu ho zatajil. Zasáhlo ho to tvrdě, až mu mírně poklesla brada a na čele okamžitě naskočily tři hluboké vrásky. Nevěřicně zamrká očima a čte text ještě jednou.

Potom udělá něco, čeho bude vzápětí litovat. Zvedne oči od dopisu a pohlédne na mě. Já ho samozřejmě ostře sleduji s posměšným výrazem typu "tak jsem tě nachytal, ty velikáne".

Při pohledu na Kiplera si ještě přitíží. Jeho Ctihodnosti neujde sebenepatrnější pohyb Drummondovy tváře. Ten dopis mu vyrazil dech.

Rychle se vzpamatuje, ale už se stalo. Předloží dopis napůl spícímu Hillovi, který netuší, že mu šéf podává bombu. Pár vteřin pozorujeme Hilla, dokud mu to nedojde.

"Tohle nezapisujte," řekne Kipler. Stenografka přestane psát a videokamera je vypnuta. "Pane Drummonde, je mi jasné, že jste ten dopis nikdy předtím neviděl. A mám podezření, že nejde o první ani poslední dokument, který se váš klient snaží utajit. Žaloval jsem už dost pojišťoven, abych o podobných praktikách něco věděl." Kipler se předkloní a ukáže na Drummonda. "Jestli vás nebo vašeho klienta přistihnu, že schováváte před žalující stranou dokumenty, budu vás oba pokutovat. Uložím vám přísné penále ve stejné hodinové sazbě jakou účtujete svému klientovi. Rozuměl jste mi?"

Drummond i jeho parta jsou ještě v šoku. Uvažují, jak asi dopis přijme porota, a vím, že oni myslí na totéž.

"Obviňujete mě ze skrývání dokumentů, Vaše Ctihodnosti?"

"Zatím ne," prohlásí Kipler stále se zdviženým ukazovákem. "V téhle chvíli je to varování."

"Myslím, že byste měl tento případ postoupit někomu jinému, Vaše Ctihodnosti."

"To je návrh?"

"Ano, pane."

"Zamítá se. Ještě něco?"

Drummond se hrabe v papírech a hraje o čas. Napětí polevuje. Chudák Dot je celá zkoprnělá, asi si myslí, že tohle všechno rozdmýchala ona. I já jsem trochu prkný.

"Vraťme se k zápisu," říká Kipler a nespouští z Drummonda oči.

Následuje pár otázek a odpovědí. Koluje několik písemných dokumentů. V půl jedné je přestávka na oběd a po hodině jsme zase zpět. abychom pokračovali. Dot je vyčerpaná.

Kipler nelítostně popohání Drummonda, aby si pospíšil. Ten se snaží, ale je to těžké. Je mnoho let zaběhlý v určitých stereotypech a vydělal v procesech už tolik peněz, že by mohl klást otázky doslova věčně.

Moje klientka řeší situaci skvěle. Vysvětlí přítomným mimo záznam, že má problémy s močovým měchýřem, nic vážného, ale, sakra, už je jí skoro šedesát. A s postupujícím časem navštěvuje místnostku s nápisem dámy stále častěji. Drummond má podle očekávání spoustu otázek týkajících se jejího měchýře, ale Kipler ho konečně zarazí. Dot se každých patnáct minut omluví a opouští soudní síň. Dává si načas.

Jsem přesvědčený, že její měchýř je v pořádku a ona tam jen kouří jako komín, ale tahle strategie ji drží ve formě a zároveň Drummonda utahá.

V půl čtvrté, po šesti a půl hodinách, prohlásí Kipler výpověď za skončenou.

PRVNĚ PO DVOU TÝDNECH jsou pronajatá auta pryč. Před domem stojí jen cadillac slečny Birdie. Zaparkuji za ním, na svém starém místě, a obejdu dům. Nikde nikdo.

Konečně vypadli. Nemluvil jsem se slečnou Birdie ode dne Delbertova příjezdu a máme si co říct. Nezlobím se, jen si chci poklábosit.

Jsem u schodů ke svému bytu, když zaslechnu hlas. Není to slečna Birdie.

"Rudy, máte chvíli?" Je to Randolph a vstává z houpací židle na dvorku.

Položím aktovku a sako na schody a jdu k němu.

"Posaďte se, musíme si promluvit." Zdá se, že má skvělou náladu.

"Kde je slečna Birdie?" ptám se. Světla v domě jsou zhasnutá.

"Ona... ehm... no... je pryč. Chce být nějaký čas s námi na Floridě. Odletěla ráno."

Nic mně do toho není, ale nemohu si pomoci, a tak se ptám: "Kdy se vrátí?"

"To se neví. Možná se nevrátí. Odeť se budeme o její věci starat my dva s Delbertem. Možná jsme to nedávno trochu přepískli, ale ona chce, abychom se postarali. A my zase chceme, abyste tady zůstal. Vlastně pro vás máme nabídku. Chtěl byste tu zůstat, dohlížet na dům, pečovat o zahradu a neplatit nájem?"

"Co myslíte tím pečovat o zahradu?"

"Celková údržba, nic těžkého. Máma říká, že jste byl v létě dobrý pomocník. Jen dělat dál, co jste už dělal. Inkaso jsme zaplatili dopředu, takže nebudou problémy. Když bude něco důležitýho, tak zavolejte. Je to dobrý kšeft, Rudy." To skutečně je.

"Já to беру," říkám.

"Dobrá. Máti vás má vážně ráda, říká, že jste prima mládenec, kterému se dá věřit. I přesto, že jste advokát. Cha, cha, cha."

"Co bude s jejím autem?"

"Zítra ho odvezu na Floridu." Podává mi velkou obálku. "Tady jsou klíče od domu a telefony na pojišťovák, na bezpečnostní firmu a takový věci. Je tam i moje adresa s telefonem."

"Kde bude bydlet?"

"S námi, blízko Tamy. Máme pěkný malý domek s pokojem pro hosty. Budeme se o ni dobře starat. Dvě z mých dětí bydlí vedle, tak bude mít i společnost."

Už je vidím, jak se mohou přetrhnout, aby babičce posloužily. Chvilku ji budou rozmazlovat, protože doufají, že už dlouho žít nebude. Nemohou se dočkat, až umře a oni všichni budou bohatí. Není lehké potlačit smích.

"To je dobře," říkám. "Byla to opuštěná stará žena."

"Má vás vážně ráda, Rudy. Byl jste k ní hodný," ozve se tichým upřímným hlasem a já cítím dotek smutku.

Potřeseme si rukama a rozloučíme se.

KOLÉBÁM SE V SÍTI, zabíjím komáry a dívám se na měsíc. Vážně pochybuji, že slečnu Birdie ještě kdy uvidím, a cítím podivnou osamělost. Přišel jsem o spřátelenou duši. Tihle lidi ji budou držet pěkně pod palcem až do smrti. Budou ji hlídat jako ostříži, aby už svou poslední vůli neměnila. Hryže mně svědomí, že vím o jejím bohatství pravdu, ale je to tajemství, o které se nemohu podělit.

Zároveň se musím jejímu osudu usmát. Už ze svého starého opuštěného domu odešla a teď je obklopená rodinou. Najednou je středem pozornosti, v pozici, po které tolik toužila. Vybavím si ji v Cypřišové zahradě seniorů, jak organizuje lidi, diriguje písně, aranžuje proslovy, trápí se s Boskem a dalšími podivíny. Má zlaté srdce, ale i silnou potřebu být uprostřed dění.

Doufám, že jí slunce udělá dobře. Modlím se, ať je šťastná. Jsem zvědavý, kdo převezme její roli v Cypřišové zahradě.

TŘICÁTÁ DRUHÁ KAPITOLA

Luxusní restauraci vybral Booker, protože má samé dobré zprávy. Stůl je prostřený stříbrem a ubrousky jsou lněné. Musí mít klienta, který to zaplatí.

Přichází o čtvrt hodiny později, což je u něho neobvyklé, ale je poslední dobou hodně zaměstnaný. První jeho slova jsou: "Udělal jsem to." Popijí minerálku a on zaníceně vykládá historii svého odvolání ke Zkušební komisi. Jeho písemná práce byla přehodnocena, takže mu stoupló skóre o tři body a je teď plně kvalifikovaný právník. Nikdy jsem ho neviděl tak usměvavého. Z naší skupiny se úspěšně odvolali jen ještě další dva. Sara Plankmoreová mezi nimi nebyla. Booker zaslechl, že měla dost mizerné skóre a její místo ve Sdružení právníků Spojených států je ohrožené.

Přes jeho protesty objednávat láhev šampaňského a říkám číšníkovi o účet. Něco jsem vydělal, tak něco utratím.

Přinášejí jídlo. Plátky lososa jsou neuvěřitelně tenké, ale nádherně servírované, a než se dáme do jídla, chvíli se kocháme pohledem. Shankle honí Bookera od čerta k ďáblu, patnáct hodin denně, ale Charlene je nesmírně trpělivá žena. Uvědomuje si, že pár prvních let musí obětovat, aby později mohla sklidit odměnu. Na chvíli jsem vděčný, že nemám ženu a děti.

Mluvíme o Kiplerovi, který se trochu svěřoval Shankleovi. Mezi právníky se nic neutají. Shankle se zmínil Bookerovi, že mu Kipler o mně řekl, že mám velký případ, ze kterého se dají vysoudit miliony. Kipler je přesvědčený, že jsem Great Benefit přitlačil ke zdi a zbývá jen otázka, kolik peněz nám porota přikne. Kipler je rozhodnutý udělat všechno pro to, aby mé argumenty před porotou vyzněly co nejlépe.

To je úžasná zvěst.

Booker chce vědět, co dělám jiného. Podle všeho Kipler ještě naznačil, že kromě velkého případu toho asi moc nemám.

Při sýrovém koláči Booker navrhne, abych se na pár jeho případů podíval. Vysvětluje, že jde o Ruffina, druhou největší firmu s nábytkem v Memphisu. Je to černošská firma, která má mnoho obchodů po celém městě. Ruffina zná každý, hlavně kvůli nočním televizním reklamám, co křiklavě nabízejí výhodné bezhotovostní koupe. Booker říká, že mají roční obrát osm milionů a právníka jim dělá Marvin Shankle. Mají stále se zvyšující úvěr a spoustu dluhů. Patří to k jejich byznysu. Shankleova advokátní kancelář je zavalená stovkami pohledávek, které firma s nábytkem vymáhá od svých zákazníků.

Chtěl bych pár těch spisů?

Žalovaní, kteří si pořídí laciný nábytek, neplatí splátky, ale klient -- v našem případě firma Ruffin -- nechce vrátit zboží, chce peníze. Ve většině případů neodpovídá žalovaný na upomínky, a tak mu advokát musí obstavit osobní majetek nebo mzdu. To bývá nebezpečné. Před třemi lety byl jeden místní právník postřelen rozrušeným mladíkem, kterému obstavili výplatu.

Aby se to vyplatilo, potřebuje mít advokát balík žalob, protože každá z nich zní jen na pár set dolarů.

Je to nádeničina, ale, a proto mi ji Booker nabízí, z těch spisů se dá vyždímat honorář. Sice skromný, ale na režii a jídlo to stačí.

"Můžu ti jich poslat tak padesát," dodává, "včetně potřebných formulářů, a s první várkou ti pomůžu. Je to rutina."

"Kolik je průměrný honorář?"

"Těžko říct, protože z některých nedostaneš ani čtvrták. Utečou ti z města nebo vyhlásí bankrot. Ale průměrně bych řekl tak sto babek za případ."

Sto krát padesát je pět tisíc dolarů.

"Jeden spis se vyřizuje v průměru čtyři měsíce," vysvětluje, "a jestli chceš, můžu ti jich měsíčně poslat přes dvacet. Podej je všechny najednou ke stejnému soudu i soudci a tím pádem se to odbyde při jednom stání. Většinu jich odsoudí v nepřítomnosti. Z devadesáti procent je to papírování."

"Udělám to," souhlasím. "A ničeho jiného se zbavit nechcete?"

"Možná. Dám ti vědět."

Přinesou kávu a my přejdeme na nejoblíbenější zábavu advokátů -- drbání svých kolegů. V našem případě probíráme, jak se našim bývalým spolužákům vede po škole.

Booker doslova ožil.

DECK DOKÁŽE PROKLOUZNOUT do mé kanceláře bez jediného vrznutí dveří, tiše jako duch. Tohle mně dělá pořád. Sedím u stolu, ponořený do jednoho ze svých nepočtených případů, a kde nic tu nic, už je tady Deck! Rád bych, aby klepal, ale nechci ho sekýrovat.

Najednou už zase stojí přede mnou s plnou náručí pošty. Všimne si nového stohu spisů v rohu.

"Co to je?" ptá se.

"Práce."

Zvedne jednu složku.

"Ruffin?"

"Ano. Zastupujeme teď druhého největšího prodejce nábytku v Memphisu."

"Neplatí," prohlásí znechuceně, jako by si ušpinil ruce. Od člověka, který sní o dalších neštěstích kolesových parníků, to zní paradoxně.

"Je to férová práce, Decku."

"Jako když mlátíš hlavou o zeď."

"Jdi si lovit na pohotovost."

Vysype mi poštu na stůl a zmizí stejně nehlučně, jako se zjevil. Zhluboka se nadechnu a roztrhnu těžkou obálku od Trenta & Brenta. Je tlustá nejméně pět centimetrů.

Drummond odpověděl na mé písemné dotazníky, popřel mé žádosti o doznání i provedení důkazů a poslal mi některé

požadované dokumenty. Bude trvat hodiny, než tohle všechno pročtu a vytřídím a další spousty času, než zjistím, co nepředložil.

Zvlášť důležité jsou jeho odpovědi na mé dotazníky. Musím sehnat výpověď tiskového mluvčího pojišťovny, jakéhosi Jacka Underhalla z ředitelství v Clevelandu. Také jsem zažádal o úřední funkce a adresy několika zaměstnanců Great Benefit, jejichž jména se pravidelně opakují v korespondenci, kterou jsem dostal od Dot.

S použitím formuláře od soudce Kiplera připravuji zprávu o výpovědi šesti lidí. Posunu schůzku o týden, protože dobře vím, že Drummond bude dělat potíže. Dělal je už s výpovědi Dot a patří to k pravidlům téhle hry. Obrátí se na Kiplera, ale u toho podporu nenajde.

Mě čeká pár dní v Clevelandu, na ředitelství Great Benefit. Ne že by se mi tam chtělo, ale nemám na vybranou. Bude to drahý výlet -- cesta, ubytování, jídlo, soudní zapisovatelky. Zatím jsme o tom s Deckem nemluvili. Po pravdě řečeno čekám, až uloví nějakou rychlou autonehodu. Kauza Blackových už obnáší tři tlusté svazky. Mám je v papírové krabici na podlaze, vedle pracovního stolu. Několikrát denně se na ně dívám a kladu si otázku, jestli vůbec vím, do čeho jsem se to pustil. Kdo vůbec jsem, že sním o velkém vítězství v soudní síni? O porážce slavného Lea F. Drummonda?

Vždyť jsem ještě nikdy v životě nestál před porotou.

Donny Ray byl před hodinou tak vysláblý, že nedokázal přijít k telefonu a tak jedu za ním domů do Grangeru. Přesné datum stanovení jeho diagnózy si nepamatuju, ale je to zhruba rok, kdy lékaři poprvé určili, že jde o leukemii. Dot přichází otevřít a má zarudlé oči.

"Myslím, že umírá," šeptá mezi vzlyky. Neuměl jsem si představit, že by mohl vypadat ještě hůř, ale dnes má tvář ještě bledší a křehčí. Spí v neosvětleném pokoji. Slunce zapadá a na bílé pokrývky jeho úzké postele tvoří stíny dokonalé obdélníky. Televize je vypnutá. V místnosti je hluboké ticho.

"Dneska si nevzal ani sousto," šeptá Dot.

"Má bolesti?"

"Ne moc velký. Dala jsem mu dvě injekce."

"Chvilí se posadím," zašeptám a usednu do skládací židle. Ona odejde. Slyším, jak v chodbě posmrkává. Mohl by být kidně mrtvý. Soustředím se na jeho hrud' a čekám na mírný pohyb nahoru a dolů, ale nerozeznávám nic. Šero v pokoji houstne. Rozsvítím malou lampičku na stolku vedle dveří a on se lehce pohne. Otevře oči a znovu je zavře.

Tak takhle umírá nepojištěný člověk. Ve společnosti, která se honosí hojností lékařů a nemocnic i počtem nositelů Nobelových cen, je nechutně ostudné nechat Donnyho umřít bez lékařské péče.

Měli ho zachránit. Podle práva měl nárok, aby ho léčili od chvíle, kdy ho zákeřná nemoc napadla a lékaři určili diagnózu. Měl přece pojistku, za kterou jeho rodiče platili poctivé peníze. Podle práva měla Great Benefit závaznou povinnost uhradit mu lékařskou péči.

Doufám, že už brzy přijde den, kdy se setkám s osobou, která nese za tuhle smrt zodpovědnost. Může to být pěšák, který jen plní rozkazy, ale i viceprezident, který je vydává. Moc bych si přál teď Donnyho vyfotit a snímek dát dotyčnému -- až ho konečně potkám.

Chlapec se rozkašle, jako by mi tím dával signál, že ještě žije. Zhasnu světlo a sedím potmě.

Jsem sám, nevyzbrojený, vylekaný a nezkušený, ale jsem v právu. Jestli Blackovi ve svém sporu nezvítězí, není v celém tomhle systému žádná spravedlnost.

Někde venku se rozsvítila pouliční světla a jejich paprsky pronikají oknem na Donnyho hrud'. Lehce se pohne nahoru a dolů.

V tomhle pokoji už nebude moc příležitostí posedět. Hledím na jeho vyzáblé, pod přikrývkou sotva viditelné tělo a přísahám pomstu.

TŘICÁTÁ TŘETÍ KAPITOLA

DO SOUDCOVSKÉHO KŘESLA usedá rozhněvaný muž v černém taláru. Dnes se projednávají výhradně předložené návrhy, které se týkají desítek případů. Soudní síň je plná právníků.

Jdeme na řadu první, protože soudce Kipler je nabuzený. Podal jsem žádost o výpověď šesti zaměstnanců Great Benefit, které mají začít příští pondělí v Clevelandu. Drummond ji samozřejmě zamítl vzhledem ke svému zaneprázdnění v několika soudních procesech. Ale navíc ještě prohlásil, že všech šest přísežných svědků nemá kvůli pracovním povinnostem čas. Všech šest!

Kipler telefonicky promluvil s Drummondem i se mnou a pro obhajobu to nedopadlo dobře. Soudce rozzlobilo Drummondovo tvrzení, že se může na tři dny do Clevelandu uvolnit nejdřív za dva měsíce. Kromě toho těch šest zaměstnanců pojišťovny je prý tak vytížených, že může trvat měsíce, než se všichni sejdou na jednom místě.

Kipler nařídil tohle slyšení, aby Drummonda zpražil a dostal všechno do zápisu. Poslední čtyři dny jsem mluvil s Jeho Ctihodností minimálně jednou denně a vím přesně, co se bude dít. Bude to ošklivé. Ani nebudu muset moc mluvit.

"Zaprotokolujte," vyštěkne Kipler na zapisovatelku a staří známí z obhajoby se skloní nad svými bloky. Dnes jsou čtyři. "V kauze 214668, Blackovi versus Great Benefit obžaloba zažádala o svědectví tiskového mluvčího a pěti dalších zaměstnanců žalované strany, které se má uskutečnit příští pondělí 5. října v kancelářích společnosti v Clevelandu, stát Ohio. Zástupce strany žalované podle očekávání žádost zamítl z důvodu svého časového rozvrhu. Je to tak, pane Drummonde?"

Drummond pomalu vstává: "Ano, pane. Již jsem předložil soudu kopii předprocesního rozhodnutí pro jeden případ, který začíná v pondělí před federálním soudem."

Drummond s Kiplerem měli na toto téma už nejméně dvě ostré diskuse, ale teď je důležité, aby se celá věc dostala do zápisu.

"A kdy si tedy myslíte, že budete zmíněnou výpověď schopni zařadit do svého časového rozvrhu?" ptá se Kipler se silným sarkasmem. Sedím u svého stolu sám. Deck tady není. Za mnou v lavicích sedí nejméně čtyřicet advokátů a všichni sledují velkého Lea F. Drummonda, jak dostává nářez. Musí jim vrtat hlavou, kdo jsem. Kdo je ten neznámý zelenáč, který je tak dobrý, že soudce bojuje za něj?

Drummond přešlápne z nohy na nohu a říká: "Vaše Ctihodnosti, já jsem skutečně plně vytižený. Mohl bych..."

"Teď řeknete, že za dva měsíce. Nemám pravdu?" ptá se Kipler jako by byl v šoku, že existuje tak vytižený advokát.

"Ano, pane. Dva měsíce."

"A to máte tolik soudních procesů?"

"Procesy, výpovědi, návrhy, odvolání. Velmi rád vám ukáži svůj diář."

"Momentálně by mě nemohlo potkat nic horšího, pane Drummonde," odrazí ho Kipler.

"Uděláme to takhle, pane Drummonde. Prosím vás, poslouchejte pozorně, protože vám to dám i písemně formou příkazu. Připomínám vám, pane, že toto je případ spěšný, což pro mě znamená bez prodlev. Těch šest výpovědí začne v pondělí ráno v Clevelandu." Drummond klesne do židle a začne psát. "A jestli to nezvládnete, je mi líto. Počítám-li dobře, máte čtyři další právníky, kteří se tímto případem zabývají. Morehouse, Plunk, Hill i Grone jsou všichni mnohem zkušenější než pan Baylor, který obdržel svou licenci tuším teprve v létě. Zároveň mě napadá, že vy, přátelé, si nemůžete dovolit poslat do Clevelandu jen jednoho právníka, musí být nejméně dva. Ale na druhé straně jsem si jistý, že máte dost těch, kteří budou vašeho klienta přiměřeně reprezentovat."

Ta slova zapůsobila jako ledová sprcha. Advokáti za mnou jsou tiše jako pění. Cítím, že mnoho z nich na něco podobného čeká dlouhá léta.

"Kromě toho těch šest zaměstnanců na seznamu bude v pondělí ráno k dispozici a zůstane k dispozici, dokud je pan Baylor neuvolní. Pojišťovací společnost Great Benefit má oprávnění podnikat v Tennessee a já mám v téhle záležitosti soudní pravomoc. Proto nařizuji, aby těchto šest jedinců plně spolupracovalo."

Drummond a jeho doprovod se sklánějí ještě níž ke stolu a píšou ještě rychleji.

"Dále, obžaloba požadovala veškerou dokumentaci." Kipler se zarazí a vyše dolů ke stolu obhajoby hněvivý pohled. "Poslouchejte mě, pane Drummonde, žádné čachry s písemnostmi. Trvám na jejich úplném předložení a plné spolupráci. V pondělí a úterý budu na telefonu. Jestliže pan Baylor zavolá, že jmenované dokumenty neobdržel, postarám se, aby je dostal. Rozuměl jste?"

"Ano, pane," odpoví Drummond.

"Zařídíte, aby to pochopil i váš klient?"

"Myslím, že ano."

Kipler se trochu uvolní a nadechne se. V soudní síni je stále naprosté ticho.

"Ještě něco, pane Drummonde, teď bych rád viděl váš pracovní rozvrh, jestli vám to nevádí."

Drummond mu ho před chvilkou nabízel, a tak teď nemůže odmítnout. Je to tlustá, černá, v kůži vázaná kronika života velmi zaneprázdněného muže. Je to i velmi osobní věc, a já Drummonda podezřívám, že svou nabídku nemyslel vážně.

Hrdě kráčí před soudce, podává diář Jeho Ctihodnosti a čeká. Kipler rychle listuje, aniž by četl podrobnosti. Hledá volné dny. Drummond postává na pódiu uprostřed soudní síně.

"Tady vidím, že máte od osmého února volný týden."

Drummond přistoupí blíž a dívá se do svého diáře, který mu Kipler přidržuje. Souhlasně mlčky přikývne. Kipler mu diář vrátí a Drummond se vrací na své místo.

"Soudní přelíčení případu se tímto ustanovuje na pondělí osmého února," prohlásí Jeho Ctihodnost. Polknu, nadechnu se a snažím se vypadat sebevědomě. Čtyři měsíce se zdají jako spousta času, ale já mám strach už teď. Znáám už celý spis nazpaměť. Stejně tak ustanovení soudního řádu a důkazního řízení. Pročetl jsem stohy knih o předkládání listin, výběru porot, křížových výsledcích svědků i vítězných procesech. Ale o tom, jak to dopadne v téhle soudní síni osmého února, nemám nejmenší tušení.

Kipler nás propouští. Rychle si sbírám své papíry a jsem na odchodu. Když zaměřím ke dveřím, narazím na upřené pohledy kolegů právníků, kteří čekají, až na ně přijde řada.

Co je tohle za chlápka?

AČKOLI SE MI S TÍM nikdy nesvěřil, teď už vím, že Deckovi moc dobří známí jdou dva laciní soukromí detektivové, které poznal, když pracoval pro Bruisera. Jeden z nich, Butch, bývalý polda, sdílí Deckovu zálibu v kasinech. Jezdí spolu jednou dvakrát týdně do Tuniky na poker a blackjack.

Butch nějak vypátral Bobbyho Otta, agenta, který Blackovým prodal pojistku. Našel ho v Okresním trestaneckém táboře, kde si odpykává deset měsíců za padělání šeků. Další vyšetřování odhalilo, že Ott je čerstvě rozvedený a vyhlásil bankrot.

Deck má strach, že nám tahle ryba proklouzne mezi prsty. Ott je vyhlášený podvodník a dluží mnoha lidem.

ZAVALITÝ DOZORCE TRESTANECKÉHO tábora důkladně prohledal můj kufřík i mě. Teď jdu za nějakým mladším úředníkem do místnosti vedle hlavní budovy. Je čtveřcovitá a vysoko v každém rohu má upevněné kamery. Uprostřed je skleněná stěna, která dělí odsouzené od jejich návštěv. Budeme komunikovat skrze ni, což mi vyhovuje. Doufám, že náš rozhovor bude krátký. Po pěti minutách přivádí dozorce z druhé strany Otta. Je mu kolem čtyřiceti, má brýle v tenkých kovových obroučkách, vojenský sestřih a štíhlou postavu, navlečenou do tmavomodré vězeňské kombinézy. Usedá za přepážku a důkladně si mě prohlíží. Strážný odchází a my zůstáváme sami.

Škvírou v přepážce mu podám svou vizitku: "Jmenuju se Rudy Baylor, jsem advokát." Proč to zní tak zlověstně?

Bere vizitku a pokusí se o úsměv. Ten chlápek se živil tím, že klepal na dveře a prodával chudákům laciné pojistky.

Ted' je ve velkém maléru, ale stejně vypadá srdečně a přátelsky -- jako někdo, kdo to s lidmi umí.

"Moc mě těší," říká neformálně. "Co vás sem přivádí?"

"Tohle," odpovím, vyjmu kopii žaloby z kufříku a vsunu ji do otvoru. "Je to žaloba, kterou jsem podal v zastoupení vašich bývalých zákazníků."

"Kterých?" zeptá se, vezme žalobu a podívá se na první stránku, což je soudní obsílka.

"Dot a Buddyho Blackových a jejich syna Donnyho Raye."

"Great Benefit, co?" Deck mně poučil, že mnoho pouličních prodejců zastupuje víc než jednu pojišťovnu. "Můžu si to přečíst?"

"Jistě. Jste tam uveden jako obžalovaný, jen si poslužte."

Jeho hlas i gesta jsou uvážlivé. Žádné plýtvání energií. Čte velmi pomalu, a obrací stránky jen nerad. Chudák. Rozvedl se, přišel v bankrotu o všechno, sedí v base a já si to sem přiřenu a žaluju ho o dalších deset milionů.

Ale zdá se, že ho to nijak nevyvádí z míry. Dočte a položí text před sebe.

"Víte, že jsem chráněný podle zákona o bankrotu?"

"Ano, vím." Podle soudních záznamů vyhlásil bankrot už v březnu, dva měsíce přede mnou. Tenhle už nemá ani vindru, je to ztroskotanec a těžko může být soudně stíhán. "Byli jsme nuceni vás zahrnout nezi žalované, protože jste tu pojistku prodal vy."

"Já vím. Vy jen děláte svojí práci."

"To je fakt. Kdy se dostanete ven?"

"Za osmnáct dní. Proč?"

"Budeme potřebovat vaši výpověď."

"Tady?"

"Možná."

"Nač ten spěch? Počkejte, až vypadnu a pak budu vypovídat."

"Rozmyslím si to."

Tahle návštěva je pro něho krátký svátek, a proto nespěchá. Klábosíme pár minut o vězeňském životě a já už se dívám na dveře.

NAHOŘE V PATŘE DOMU slečny Birdie jsem nikdy dříve nebyl. Ted' vidím, že je to tu stejně zaprášené a plesnivé jako v přízemí. Postupně otevírám dveře jednotlivých místností, rozsvítím světlo, rychle se rozhlédnu, zhasnu a zavřu. Podlaha v chodbě mně vrže pod nohama. Úzké schodiště vede ještě na půdu, ale tam raději ani nevstoupím.

Dům je mnohem větší, než jsem si myslel. A mnohem opuštěnější. Člověk si jen stěží představí, že tu mohla žít sama. Cítím se provinile, že jsem s ní netrval víc času, nedíval se na situační komedie, staré filmy, nejedl víc jejích krutích sendvičů a nepil víc její instantní kávy.

Dole stejně jako nahoře žádné stopy po zlodějích nejsou, a tak za sebou zamykám dveře na dvorek. Ted' mně připadá divné, že je pryč. Ne, v její přítomnosti jsem se necítil zrovna báječně. Jen bylo příjemné vědět, že je nablízku, i když jsem nic nepotřeboval. Ted' se cítím opuštěný.

V kuchyni se dívám na telefon. Je to starý model s otočným číselníkem a já málem vytočím Kellyino číslo. Přemýšlím, co bych jí řekl. Když to zvedne on, zavěším. Dá se zjistit, odkud ten hovor byl, ale já tady přece úředně nebydlím.

Dnes na ni myslím víc než včera. Tenhle týden víc než minulý.

Chtěl bych ji vidět.

TRICÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA

JEDU S DECKEM V JEHO DODÁVCE na autobusové nádraží. Je časné nedělní ráno. Je jasno, krásné počasí a ve vzduchu první náznak podzimu. Dusivá parna jsou díky bohu na pár měsíců za námi. Vřijnu je v Memphisu nádherně.

Zpáteční letenka do Clevelandu stojí necelých sedm set dolarů. Pokoj v levném, ale bezpečném motelu čtyřicet za noc, plus něco málo za jídlo. Náklady na výpověď hradíme totiž my. Nejlevnější soudní zapisovatelka, se kterou jsem mluvil v Clevelandu, požaduje sto dolarů denně a k tomu dva dolary za každou zaznamenanou stránku a přepis svědectví. Obvykle se jedná o sto i více stran. Rádi bychom to točili na video, ale to už nepřichází v úvahu.

Stejně jako cesta letadlem. Advokátní firma Rudy Baylor si prostě můj let do Clevelandu nemůže dovolit. Riskovat cestu v mé toyotě nepřichází v úvahu. Kdyby měla poruchu, zůstanu někde třet a výpovědi se odloží. Deck mi nabídl svou dodávku, ale na vzdálenost přes patnáct set kilometrů nevěřím ani jí.

Nejspolehlivější je autobus, i když strašně pomalý. Ale já nespěchám, ušetříme peníze a něco cestou uvidím.

Deck řídí a mluví málo. Myslím, že mu je trapně, jak jsme chudí, a taky ví, jak moc bych ho potřeboval s sebou. Čeká mě konfrontace s nepřátelskými svědky i spousta čerstvých dokumentů, které bude třeba okamžitě vyhodnotit. Bylo by příjemné mít s sebou ještě pomocníka.

Loučíme se na parkovišti u stanice. Slibuje, že se postará o kancelář a sežene nějaké kšefty. Jsem si jistý, že se bude snažit. Odjíždí směrem k Nemocnici Svatého Petra.

Greyhoundem jsem ještě necestoval. Autobusové nádraží je malé, ale čisté. Hemží se ranními cestujícími, většinou starými a černými lidmi. Zajdu do pokladny a dostávám svou rezervovanou jízdenku. Stojí firmu 139 dolarů.

Autobus vyjíždí v osm hodin a míří na západ do Arkansasu, potom na sever do St. Louis. Mám štěstí, že si vedle mě nikdo nesedl.

Autobus je skoro plný, jen tři čtyři místa prázdná. Podle jízdního řádu budeme v St. Louis za šest hodin, v Indianapolis v sedm večer a v Clevelandu v jedenáct v noci. To je patnáct hodin jízdy. Výpovědi začínají v devět ráno.

Moji protivníci od Trenta & Brenta ještě sladce spí. Za chvíli vstanou k báječné snídani a přečtou si na zahradě ve

společnosti manželek noviny. Někteří zajdou do kostela, potom sváteční oběd a partička golfu. Tak kolem páté je ženušky odvezou na letiště, políbí na rozloučenou a oni se sejdou na palubě letadla v oddělení první třídy. O hodinu později přistanou v Clevelandu, kde je jistě bude čekat šofér a odveze pány do nejlepšího hotelu ve městě. Po skvělé večeři s vínem a koňakem se odeberou do sametového salonku, kde budou proti mě pletichařit až do pozdních hodin. Někdy kolem půl dvanácté, právě když se budu přihlašovat v Motelu 6 nebo kde, si dají osvěžující sprchu a ulehnou ve svých pokojích připraveni na zítřejší bitvu.

BUDOVA GREAT BENEFIT se nachází v blahobytné předměstské čtvrti Clevelandu. Vysvětlím taxikáři, že chci do levného čistého motelu někde poblíž a on přesně ví, kam má jet. Zastaví před Plaza Inn. Vedle je McDonald, naproti přes ulici Videosenzace. Je to typické předměstí velkoměsta -- obchody, rychlé občerstvení, blikající reklamy, nákupní střediska, motely. Vypadá to bezpečně.

Mají spousty prázdných pokojů a já platím dvaatřicet dolarů v hotovosti za noc. Vyžádám si účet, protože Deck ho chce. Dostávám se do postele dvě minuty po půlnoci. Zírám do stropu a kromě jiného mě napadá, že mimo recepční motelu nikdo na světě neví, kde jsem. Nikdo mi nezavolá, nikoho nezajímám.

Samozřejmě že nemůžu usnout.

OD TÉ DOBY, co jsem začal nenávidět Great Benefit, jsem měl i určitou představu, jak vypadá jejich ústředí. V duchu jsem viděl vysokou moderní budovu se spoustou lesklého skla. Před hlavním vchodem fontánu, stožáry na vlajky a na nich -- jméno firmy i její ozdobné logo. Prostě bohatství a prosperita už na první pohled.

Je to jinak. Najít budovu je snadné, protože nad vchodem je černým písmem do betonu vepsána adresa: 5550 Baker Gap Road. Ale jméno firmy není nikde vidět. Ve skutečnosti je budova z ulice neidentifikovatelná. Žádné kašny ani vlajkové stožáry, jen mohutná pětipatrová krychlová slátanina několika na sobě nalepených budov. Všechno je hodně moderní a neuvěřitelně ošklivé. Fasáda je bílá, okna mají černě tónovaná skla.

Hlavní vchod je našťástí označený a tak vcházím do malé haly s umělou zelení podél jedné zdi a pěknou sekretářkou naproti. Na hlavě má nasazenou elegantní soupravu sluchátek s mikrofonkem umístěným jen pár centimetrů od jejích rtů. Na stěně za ní jsou názvy tří společností: PinnConn Group, Green Lakes Marine a Great Benefit. Kdo koho vlastní? Každá z nich má pyšné logo vyryté v bronz.

"Jmenuji se Rudy Baylor, mám schůzku s panem Paulem Moyerem," říkám zdvořile.

"Okamžik, prosím." Stiskne knoflík, vyčká a potom oznámí: "Pane Moyere, je tady pan Baylor." Nepřestává se usmívat.

Jeho kancelář musí být blízko, protože nečekám ani minutu, a už se kolem mě točí, tiskne mi ruku a ptá se, jak se mně daří. Jdu za ním chodbou k výtahu. Je mladý, skoro jako já, a neustále mluví o ničem. Vystoupíme ve čtvrtém patře a já se v tomhle architektonickém hororu cítím beznadějně ztracený. Podlahy jsou pokryté koberci, světla tlumená a na stěnách visí obrazy. Moyer spěchá chodbou přede mnou, otvírá jedny těžké dveře a jsme na místě.

Přede mnou je dlouhá a široká zasedací místnost s lesklým oválným stolem a nejméně padesáti koženými křesly kolem něj. Třpytivý křišťálový lustr uprostřed a po mé levici rohový bar. Napravo stolek s občerstvením, kolem něhož se shluklo asi osm spiklenců v tmavých oblecích, bílých košilích, černých botách a proužkovaných kravatách. Osm na jednoho. Jsem pořádně nervózní. Kde je Tyrone Kipler, když ho potřebuju? Nebo aspoň Deck.

Čtyři z nich jsou staří známí od Trenta & Brenta. Jedna tvář je mi povědomá z memphiské soudní síně a další tři neznám. Když vstoupím do zasedací síně, všichni zmlknou. Na vteřinu přestávají upíjet, žvýkat i mluvit a jen na mě zírají. Přerušil jsem velmi vážnou rozmluvu.

T. Pierce Morehouse se vzpomíná na první: "Rudy, jen pojďte dál," říká, ale jen proto, že musí. Pokynem hlavou B. Deweymu Hillovi III., M. Aleku Plunkovi jr., Brandonu Fullerovi Gronemu a potřesu si rukou se čtyřmi novými známými, jejichž jména okamžitě zapomínám. Ta povědomá tvář ze slovních potyček v Kiplerově soudní síni je Jack Underhall. Je to jeden z právníků, které Great Benefit trvale zaměstnává. Zastává zde funkci tiskového mluvčího.

Moji protivníci vypadají bystře a svěže. Po krátkém letu a klidné večeři se dosyta vyspali. Všichni vypadají jako ze škatulky, jako lidé, co dnes ráno vytáhli své šaty ze skříně, a ne z cestovní kabely. Já mám oči rudé, unavené a košili pomáchanou. Ale myslím na důležitější věci.

Přichází soudní zapisovatelka a T. Pierce nás vede ke stolu. Uvažuje a ukazuje, kam si má kdo sednout, s tím, že křesla na konci vyhradí pro svědky. Ukázněně usedám do svého křesla a snažím se ho přitáhnout blíž ke stolu. Není to snadné, ten krám váží snad tunu. Naproti přes stůl, nejméně tři metry ode mě, otevírají své kuffíky čtyři hoši od Trenta & Brenta a počínají si maximálně hlučně. Cvakají patentní zámky, bouchají desky spisů, šustí papíry. Za pár vteřin je stůl pokrytý stohy papírů.

Všichni otálejí a čekají na T. Pierce. Když jsou připraveny i jeho papíry a blok, konečně promluví: "Rudy, myslíme si, že bychom nejdřív měli vyslechnout zástupce firmy Jacka Underhalla, který si připravil prohlášení."

Tohle jsem předpokládal a už předem se rozhodl být proti.

"Ne, já si to nemyslím," reaguji trochu nervózně. Přestože jsem na cizí půdě, obklopen nepřáteli, zoufale se snažím zachovat si chladnou hlavu. Nechci začít s Underhallem už proto, že to chtějí oni. Tohle jsou moje přísední výpovědi, říkám si v duchu.

"Promiňte?" dělá, že nechápe T. Pierce.

"Slyšel jste dobře. Chci začít s Jackii Lemancyzkovou, která vyřizuje stížnosti. Ale napřed chci dokumentaci."

Jádrem každého podobného případu je složka dopisů a dokumentů, které má u sebe úředník reklamačního oddělení. Často to bývá zábavné čtení -- pěkná snůška hovadin. Jsem k tomu oprávněný, a právě tahle složka měla být doručena na můj stůl už před deseti dny. Drummond se z toho vyvlékl prohlášením, že jeho klient si dává načas. Kipler jasně

nařídil, že právě tenhle materiál musím dnes ráno dostat do ruky jako první.

"Domníváme se, že by bylo nejlepší začít s panem Underhallem," opakuje T. Pierce defenzivně.

"Váš názor mě nezajímá," říkám pobouřeně. Mohu si to dovolit, protože soudce je můj člověk. "Mám zavolat soudci?" říkám provokativně.

I když Kipler není přítomen, jeho příkazy platí. Jasně a srozumitelně nařídil, že šest mnou požadovaných svědků bude dnes v devět ráno obžalobě k dispozici a já rozhodnu o pořadí, v jakém budou vypovídat. Dále mají povinnost zůstat, dokud je nepropustím. Tím jeho soudní příkaz navíc nechává otevřené dveře pro dodatečné výpovědi. Nemohl jsem se dočkat, až jim pohrozím telefonátem Jeho Ctihodnosti.

"Ehm... my... no... máme s Jackii Lemancyzkovou problém," vykoktá T. Pierce a nervózně se rozhlíží po svých společnících.

"Jaký problém?"

"Ona už tady nepracuje."

Ohromeně otevírá ústa a na okamžik nevím, co na to říct. Zírám na svého protivníka a snažím se vzpamatovat.

"Kdy odešla?" ptám se.

"Minulý týden."

"Kdy přesně? Ve čtvrtek jsme se sešli u soudu. Věděl jste to už?"

"Ne. Odešla v sobotu."

"Měla smlouvu na dobu určitou?"

"Dala výpověď."

"Kde je teď?"

"Už u nás nepracuje, rozumíte? Nemůžeme ji kvalifikovat jako svědka."

Nahlédnu do notesu, kde mám další jména.

"Dobře, a co Tony Krick, z reklamního oddělení?"

Další trapné ošívání a otálení.

"Také odešel. V rámci snižování stavů," řekne T. Pierce.

Great Benefit vyhodila lidi, aby se mnou nemohli mluvit.

"Zvláštní shoda okolností," prohlásím a jsem vyveden z míry. Plunk, Hill i Grone odmítají zvednout hlavy od svých poznámek. Neumím si představit, co tam asi tak píšou.

"Náš klient pravidelně snižuje stavy svých zaměstnanců," prohlásí T. Pierce a snaží se zachovat vážnou tvář.

"A co Richard Pellrod, samostatný referent oddělení stížností? Hádám, že byl také propuštěn."

"Ne. Ten je zde."

"A Russell Krokitt?"

"Pan Krokitt odešel do jiné společnosti."

"Takže nebyl propuštěn?"

"Ne."

"Podal výpověď jako Jackie Lemancyzková?"

"Přesně tak."

Russell Krokitt napsal "sprostý dopis", když byl šéfem oddělení stížností. Z téhle své cesty jsem měl obrovskou trému, ale na jeho výpověď jsem se upřímně těšil.

"A Everett Lufkin, zástupce ředitele, propuštěn?"

"Ne. Přítomen."

Následuje neuvěřitelně dlouhé ticho, během něhož se všichni zoufale snaží něčím zaměstnat. Moje žaloba jim pořádně pustila žílu. Pozorně píšu do svého bloku seznam věcí, které bych měl udělat jako další v pořadí.

"Kde je ta složka?" ptám se.

T. Pierce sáhne vedle sebe a posune ke mně přes stůl složku kopií staženou tlustými gumami.

"Je to seřazeno chronologicky?" ptám se. Kipler to nařídil.

"Myslím, že ano," odpoví T. Pierce s vražedným pohledem na čtyři panáky od Great Benefit.

Složka je tlustá skoro deset centimetrů.

"Dejte mi hodinu," říkám. "Potom budeme pokračovat."

"Jistě. Tady hned vedle je malý konferenční salónek."

Jdu za ním a jedním místním panákem do přilehlé místnosti, kde mě oba dva rychle opouštějí. Usedám ke stolu a hned se pouštím do práce.

O HODINU POZDĚJI se vracím do zasedačky. Ostatní pijí kávu a vedou únavné společenské řeči.

"Je třeba zavolat soudci," prohlásím a T. Pierce zatleská, aby si zjednal ticho. "Tam," ukazuji na vedlejší místnost.

Stojíme každý u jednoho telefonu a já navolím číslo Kiplerovy kanceláře. Ozve se po druhém zazvonění. Představíme se a popřejeme si dobré ráno. "Máme problémy, Vaše Ctihodnosti," oznámím mu a mám starost, jestli jsem zvolil správný tón.

"Jakého druhu?" chce vědět. T. Pierce poslouchá a nepřítomně hledí na podlahu.

"Ze šesti mnou požadovaných a vámi nařízených svědků najednou tři zmizeli. Buď dali výpověď, byli propuštěni v rámci snižování stavů, nebo je postihl podobný trpký osud, ale tady nejsou. Stalo se to koncem minulého týdne."

"Kdo?"

Jsem si jistý, že má jmenný seznam před sebou.

"Jackie Lemancyzková, Tony Krick a Russell Krokitt už tady nepracují. Pellrod, Lufkin a Underhall nějakým zázrakem

tu smršť přežili."

"Co dokumentace?"

"Mám složku z oddělení stížností a už jsem ji prostudoval."

"A?"

"Nejméně jeden dokument chybí," pokračuji s pohledem upřeným na T. Pierce. Nevěřicně se na mě mračí.

"Co je to?" ptá se Kipler.

"Ten sprostý dopis. Neměl jsem čas zjišťovat, jestli chybí i jiné dokumenty."

Právní zástupci Great Benefit viděli "sprostý dopis" poprvé minulý týden. Kopie, kterou Dot při své výpovědi dala Drummondovi, byla označena třemi výraznými razítky KOPIE. Udělal jsem to záměrně, abychom věděli, odkud pochází, kdyby se později objevil. Originál je bezpečně zamčený v mé pracovně. Pro Drummonda a spol. by bylo příliš riskantní poslat označenou kopii dopisu Great Benefit, aby ho opožděně zařadila do složky stížností.

"Je to pravda, Pierce?" zeptá se Kipler.

Pierce neví, jak má reagovat.

"Promiňte, Vaše Ctihodnosti, já nevím. Prošel jsem ty dokumenty, ale asi je to pravda. Každý zvlášť jsem nekontroloval."

"Jste oba v jedné místnosti?" ptá se Kipler.

"Ano, pane," odpovídáme současně.

"Dobře. Pierce, vyjděte ven. Rudy, zůstaňte u telefonu."

T. Pierce chce něco namítnout, ale rozmyslí si to, celý popletený zavěsí a opustí místnost.

"Už je pryč, to jsem já," ozvu se.

"Jakou mají náladu?" zeptá se Kipler.

"Jsou pěkně vyjukaný."

"To mě nepřekvapuje. Udělám to následovně. Protože se zbavili svědků a schovávají dokumenty, vydám soudní příkaz, aby se všechny zbývající výpovědi uskutečnily tady v Memphisu. Tohle je na pováženou a zasluhují trest. Myslím, že byste měl vyslechnout jen Underhalla a nikoho jiného. Ptejte se ho na všechno možné, co vás napadne, a přitlačte ho ohledně podezřelých vyhazovů těch tří chybějících svědků. Až s ním skončíte, vraťte se domů. Nařídím slyšení koncem týdne a dostaneme se tomu na kloub. Taký si nechte podepsat převzetí dokumentace."

Dělám si bleskově poznámky.

"Teď mi zavolejte Pierce a potom mu dejte na frak."

JACK UNDERHALL JE MALÝ podsaditý mužik s přistřiženým knírkem a úsečným způsobem vyjadřování. Vysvětluje majetkové vztahy společnosti. Vlastníkem Great Benefit je PinnConn, soukromá firma, jejíž majitele je těžké zjistit. Kladu mu řadu otázek ohledně spojení a vztahů tří společností, které sídlí v téhle budově. Ale čím víc se ptám, tím je všechno zamotanější. Asi hodinu mluvíme o majetkových vztazích, uspořádání, prodeích, trzích, divizích i zaměstnancích. Je to sice zajímavé, ale většinou k ničemu. Předložím dva dopisy od chybějících svědků. Jsou to žádosti o rozvázání pracovního poměru. Ujišťuje mě, že jejich odchod nemá s tímhle případem vůbec nic společného.

Po třech hodinách křížového výslechu ho nechám být.

Opouštím tu ohavnou budovu obtěžkán čerstvou dokumentací, které se ujme Deck. Jsem rád, že se sem už nikdy nevrátím, a mám dobrý pocit, že napříště budou ti hajzlové muset své výpovědi podávat v mé soudní síni, s mým soudcem po boku.

Cesta autobusem zpět do Memphisu mně připadá mnohem kratší.

TRICÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA

DECK POUŽIVÁ VIZITKY, na kterých je pod jeho jménem napsáno Koncipient práv, což je označení pro mě naprosto neznámé. Bloumá chodbami Městského soudu a shání podvodníčky a malé lumpy, kteří čekají na své první předvedení před různými soudci. Rozhlédne se, vidí vystrašeného chlápka s kusem papíru v ruce -- a jde po něm. Říká tomu Střemhlavý nálet na troubu. Hladoví "pouliční právníci" praktikovali tenhle úkon tak dlouho, až ho postupně dovedli k naprosté dokonalosti. Jednou mě zval, abych šel s ním, že mě v tom naučí chodit, ale já jsem odmítl.

DERRICK DOGAN SE PŮVODNĚ rovněž měl stát obětí Střemhlavého náletu. Ale on se podíval na vizitku a zeptal se: "Koncipient práv? No to snad ne! Co to má znamenat?" Jindy pohotový Deck se nezmohl na vysvětlení a rychle zmizel. Ale Dogan jeho vizitku nezhodil. Tentýž den večer jel autem a nějaký splašený puberták do něj narazil. Dogan po čtyřicetihodinovém zavolání Deckovi z Nemocnice Svatého Petra a chtěl mluvit se skutečným advokátem, ne s koncipientem práv. Rozjeli jsme se tam za ním.

TOHLE JE MOJE PRVNÍ pololegitimní návštěva v nemocnici. Dogan je sám, má zlomenou nohu, žebra, zápěstí, řezné rány v obličeji a modřiny. Je mladý, kolem dvaceti, žádný snubní prstýnek. Nakrmím ho obvyklými řečmi o pojišťovnách a o tom, aby nikomu nic neříkal. Prostě spolu musíme držet proti nim. Skončím tím, že moje firma se zabývá největším počtem autonehod ve městě. Deck se usmívá. Naučil mě to dobře.

Dogan podepíše smlouvu i potvrzení, které nám umožní získat jeho lékařský nálezný. Má silné bolesti a tak nezůstáváme dlouho. Smlouva o zastupování je podepsaná. Rozloučíme se a slíbíme, že přijdeme zítra.

V poledne už má Deck kopii hlášení o nehodě a stačil si promluvit i s otcem mládence, který ji zavinil. Jsou pojištěni u State Farm. Otec toho chlapce prohlásil, že limit pojistky je pětadvacet tisíc dolarů a prý ho moc mrzí, co se stalo. Nato ho Deck, vděčný za tu nehodu, ujistil, že všechno dobře dopadne.

Třetina z pětadvaceti tisíc je osm tisíc a nějaké dobné. Obědváme v nóbl restauraci Dux. Popíjím víno a Deck si pochutnává na zákusku. Slavnostní chvíle v historii naší firmy. Tři hodiny počítáme a utrácíme naše peníze.

VE ČTVRTEK PO MÉM VYSTOUPENÍ v Clevelandu, se scházíme v půl šesté v Kiplerově soudní síni. Jeho Ctihodnost zvolil čas tak, aby se velký Leo F. Drummond vzpamatoval ze svých celodenních soudních klání, aniž by se mu otupil jeho britký jazyk. Nastupuje se svým početným týmem -- všech pět přítomných spoluhráčů se sebevědomě nafukuje, i když všichni do jednoho vědí, že je nic dobrého nečeká. Přimo od Great Benefit je tady jen Jack Underhall, zbytek zůstal v Clevelandu. Ani se jim nedivím.

"Varoval jsem vás ohledně dokumentace, pane Drummonde," zahřímá Jeho Ctihodnost ze soudcovského křesla. "Myslím, že jsem se vyjádřil dostatečně jasně, a dokonce jsem to dal do zápisu jako příkaz, jak je vám známo. A co se stalo?"

Tohle pravděpodobně není Drummondova vina. Jeho klient s ním nehraje poctivou hru. Mám silné podezření, že hoši z Clevelandu už od něho za tuhle habaďůru svůj díl schytali. Leo Drummond je na své ego vysazený a ponížení nese jen těžce. Skoro mně je ho líto. Je uprostřed složitého procesu před federálním soudem, ve kterém jde o miliony dolarů, spí možná tři hodiny denně, hlavu má jako včelín, a teď tu musí hájit podezřelé akce svého nevyzpytatelného klienta.

Skoro ho lituju.

"Tentokrát na svou omluvu nemám co dodat, Vaše Ctihodnosti," prohlásí a jeho upřímnost je přesvědčivá.

"Kdy jste se prvně dověděl, že ti tři svědkové už pro vašeho klienta nepracují?"

"V neděli odpoledne."

"Pokusil jste se o tom informovat zástupce obžaloby?"

"Ano, ale nemohli jsme ho najít. Dokonce jsme volali aerolinky, aby se zjistilo, kde je. Bezúspěšně."

Do aerolinek ne, měli volat na autobusové nádraží.

Kipler znechuceně vrtí hlavou: "Sedněte si, pane Drummonde."

Já ještě ani neotevřel pusou.

"Uděláme to takhle, pánové," pokračuje Jeho Ctihodnost. "Od příštího pondělí za týden se sejdeme na výpovědi zde. V zájmu obhajoby se dostaví tito pánové: Richard Pellrod, Everett Lufkin, Kermit Aldy, Brasford Barnes, a M. Wilfred Keeley." Kipler si ode mě vyžádal seznam svědků, které chci vyslechnout.

Moji protivníci sborově zalapali po dechu a já skoro cítím úbytek kyslíku v místnosti.

"Žádné omluvy, odklady ani odročení. Samozřejmě že sem přicestují na své náklady. Budou k dispozici obžalobě a uvolnění jen se souhlasem pana Baylora. Všechny výdaje na tyto výpovědi včetně honoráře za stenografování a kopie uhradí Great Benefit. Počítejte s tím, že výpovědi budou trvat tři dny.

Dále, kopie všech dokumentů budou doručeny obžalobě nejpozději do středy příštího týdne, pět dní před výpověďmi. Dokumentace bude kvalitně zkopírována a seřazena v časové posloupnosti. Jakékoli selhání bude mít za následek přísné postihy.

A když jsme u těch postihů, tímto nařizuji straně žalované zaplatit panu Baylorovi náklady za jeho zbytečný výlet do Clevelandu. Pane Baylore, kolik stojí zpáteční letenka do Clevelandu?"

"Sedm set dolarů," odpovím popravdě.

"To je první třída nebo druhá?"

"Druhá."

"Pane Drummonde, vy jste vyslali do Clevelandu své čtyři právníky. Letěli první nebo druhou třídou?"

Drummond pohlédne na T. Pierce, který se příkrčí jako přistižený uličník.

"První třídou," odpoví Drummond.

"Myslel jsem si to. Kolik stojí letenka první třídy?"

"Třináct set."

"Kolik jste utratil za jídlo a ubytování, pane Baylore?"

Ve skutečnosti méně než čtyřicet dolarů, ale to by bylo trapné veřejně přiznat. Teď mě mrzí, že jsem nebydlel v luxusním apartmá.

"Kolem šedesáti dolarů," vymyslím si, ale nechci být nenasytý. Jejich pokoje byly určitě po sto padesáti dolarech za noc.

Kipler si okázale píše jednotlivé cifry.

"Kolik času jste strávil cestováním? Pár hodin jedna cesta?"

"Asi tak," říkám.

"Při dvou stech dolarech na hodinu to dělá osm set. Nějaké další výdaje?"

"Dvě stě padesát soudní zapisovatelce."

Připíše další sumu a sčítá všechno dohromady.

"Nařizuji žalované straně vyplatit panu Baylorovi dva tisíce čtyři sta deset dolarů. Je to postih, splatný do pěti dnů. V případě, že pan Baylor pokutu v určeném termínu neobdrží, suma se každý den prodlevy automaticky zdvojnásobí, až do data, kdy obdrží šek. Rozumíte tomu, pane Drummonde?"

Neubráním se úsměvu.

Drummond pomalu vstává, lehce předkloněn v pase.

"Já protestuji," reaguje zapáleně, ale nepřestává se ovládat.

"Váš protest je zaznamenán. Na zaplacení máte pět dní."

"Neexistuje důkaz, že pan Baylor letěl první třídou."

Zpochybňovat a napadat všechno -- to patří k přirozenosti obhajoby. Hnidopišství je její běžný rys. Mnohdy se vyplatí. Ale peníze pro jeho klienta nic neznamenají a Drummond by si měl uvědomit, že tímhle nedosáhne ničeho.

"Cesta do Clevelandu a zpět prokazatelně stojí třináct set dolarů, pane Drummonde. A já nařizuji, aby to váš klient zaplatil."

"Pan Baylor není placen v hodinové mzdě."

"Chcete říct, že jeho čas nemá žádnou cenu?"

"To neříkám."

Chce říct, že jsem jenom zelenáč, advokát na volné noze, co šlape chodník a loví klienty. Nováček, jehož čas není zdaleka tak drahý jako ten Drummondův a jeho kolegů.

"Potom mu tedy zaplatíte dvě stě za hodinu. A buďte rád. Zvažoval jsem, že vám budu účtovat každou hodinu, kterou strávil v Clevelandu."

Drummond zoufale rozpřáhne ruce a usedne na své místo. Kipler ho sleduje rozzlobeným pohledem. Je v soudcovském křesle teprve krátkou dobu, ale už je známý svou anitpatí k velkým firmám. Neváhá s postihy ani v jiných případech a v právnických kruzích se tyhle věci rozkřiknou rychle.

"Ještě něco?" zavrčí Kipler.

"Ne, pane," ozvu se hlasitě, abych se všem připoměl.

Za stolem obhajoby všichni sborově vrtí hlavami a Kipler poklepe kladívkem. Rychle sbírám své papíry a opouštím soudní síň.

VEČERÍM S DOT sendvič se slaninou. Na zahradě za autem, ve kterém sedí Buddy a odmítá jíst, zapadá pomalu slunce. Dot vypráví, že manžel tam venku tráví kvůli Donnyho stavu stále víc a víc času. Chlapcova smrt je teď otázkou dní a Buddy to řeší tím, že se skryje v autě a pije. Každé ráno posedí u syna pár minut, obvykle odchází s pláčem a zbytek dne se každému vyhýbá. Zvlášť když přijde někdo na návštěvu.

Mně to vyhovuje. A Dot také. Mluvíme o procesu, o akcích Great Benefit a spravedlivosti soudce Kiplera, ale ona ztrácí zájem. Zdá se, že ta zanícená žena, kterou jsem poprvé potkal před šesti měsíci v Cypřišové zahradě seniorů, svůj boj vzdala. Tehdy si upřímně myslela, že každý advokát, dokonce i já, dokáže přinutit Great Benefit k plnění povinností. Tenkrát byl ještě čas na zázrak. Teď ji všechna naděje opustila.

Dot si bude už do konce života vyčítat Donnyho smrt. Nejednou mi řekla, že měla jít rovnou za právníkem, už když Great Benefit prvně zamítla její nárok. Místo toho psala jen dopisy. Mám teď silné podezření, že kdyby se jim tenkrát pohrozilo soudem, zalekli by se a ošetření povolili. Vedou mě k tomu dva důvody: Zprvce se dopustili ohavnosti a dobře to vědí. A zadruhé krátce potom, co je zažaloval nějaký zelenáč, nabídli sedmdesát pět tisíc dolarů za urovnání sporu. Mají strach. Stejně jako jejich právní zástupci. Ti hoši v Clevelandu mají nahnáno.

Dot mi podává šálek instantní kávy bez kofeinu a jde zkontrolovat manžela. Beru si kávu dovnitř, do pokoje k Donnymu, který spí stočený do klubíčka na pravém boku. Jediné světlo tam vydává malá lampička v rohu. Usednu k ní zády k otevřenému oknu a cítím chladný větřík. Venku i uvnitř v místnosti je ticho.

Jeho poslední vůle je stručný, několikařádkový dokument, ve kterém odkazuje všechno matce. Vypracoval jsem ji před týdnem. Donny nedluží ani nevlastní nic, takže ta vůle je zbytečná, ale má teď lepší pocit. Také mluvil o pohřbu a chce, abych šel za rakví.

Beru do ruky knihu, ze které si po dva měsíce občas čtu. Je třicet let stará, obsahuje čtyři romány a je to jedna z mála knih v domě. Nechávám ji na stejném místě a při každé návštěvě z ní přečtu pár stránek.

Zasténá a trochu sebou zavrtí. Přemýšlím, co asi udělá Dot, až sem jednou ráno tiše vklouzne a zjistí, že se Donny neprobouzí.

Když sedím s Donnym, nechává nás samotné. Slyším, jak myje nádobí. Myslím, že Buddy je teď v domě. Hodinu si čtu a občas pohlédnu na Donnyho. Když se vzbudí, povídáme si, nebo třeba zapnu televizi. Dělá to, co si přeje on.

Zaslechnu vedle v pokojíku cizí hlas a někdo zaklepe na dveře. Pomalu se otevřou a já poznávám mladého muže, který vejde. Je to doktor Kord. Potřeseme si rukama a uděláme tři kroky k oknu.

"Zrovna jsem jel kolem," šeptá, jako by tady v okolí jezdil pořád.

"Sedněte si," ukáží na druhou volnou židli. Sedíme zády k oknu, dotýkáme se koleny a hledíme na umírajícího chlapce v posteli ani ne dva metry od nás.

"Jak jste tu dlouho?" ptá se.

"Asi dvě hodiny. Večeřel jsem s Dot."

"Probudil se?"

"Ne."

Sedíme v houstnoucím soumraku a jemný vánek nám ovívá šíje. Naše životy se řídí podle hodin, ale v téhle chvíli jako by čas neexistoval.

"Přemýšlel jsem o tom soudu," říká Kord skoro neslyšně. "Máte tušení, kdy by to mohlo být?"

"Osmého února."

"Je to definitivní?"

"Zdá se, že je."

"Nemyslíte, že by bylo působivější, kdybych místo videozáznamu a psané výpovědi svědčil živě?"

"To by určitě bylo."

Kord má praxi jen pár let, ale o soudech i výpovědích už něco ví. Předkloní se, lokty na kolenou.

"Tak na tu výpověď zapomeneme. Udělám to živě a v barvě. A žádný účet posílat nebudu."

"To je od vás velmi šlechetné."

"To nestojí za řeč. Tohle je to nejmenší, co můžu udělat."

Mlčky o tom dlouho přemýšlíme. Z kuchyně sem občas zalehne slabý zvuk. Kord je typ, kterému nevadí dlouhé zámky v rozhovoru.

"Víte, co já dělám?" zeptá se konečně.

"Co?"

"Určím lidem diagnózu a pak je připravuju na smrt."

"Proč jste šel na onkologii?"

"Chcete pravdu?"

"Jistě. Proč ne?"

"Po téhle specializaci je poptávka. To se dá snadno pochopit, ne? Je tam menší nával než na většinu jiných oborů."

"Někdo to dělat musí."

"Není to tak zlý, vážně. Mám tu práci rád." Chvilí se odmlčí a pohlédne na svého pacienta. "Tohle je zlý. Muset se dívat na pacienta bez péče. Kdyby transplantace kostních dření nebyly tak drahé, možná bychom mohli něco udělat. Byl jsem ochotný pracovat zadarmo, ale kromě mé práce stojí všechny ty věci okolo dvě stě tisíc. Žádná nemocnice ani klinika v zemi si nemůže takové peníze dovolit."

"Takže tu pojišťovnu nenávidíte, je to tak?"

"Jo. Z celý duše." Dlouhá pauza a potom: "Dáme jim zabrat."

"Snažím se."

"Jste ženatý?" zeptá se s pohledem na hodinky.

"Ne, a vy?"

"Rozvedený. Nezajdeme na pivo?"

"Dobře. Kam?"

"Znáte Murphyho ústřicový bar?"

"Znám."

"Tak se tam sejdem."

Vyjdeme po špičkách z pokoje a rozloučíme se s Dot, která kouří v houpacím křesle na verandě.

VE TŘI DVACET RÁNO mě vzbudí telefon. Umřel Donny, spadlo letadlo nebo někdo pronásleduje Decka. Proč by jinak někdo volal v tuhle hodinu?

"Rudy?" vyhrkne na druhém konci známý hlas..

"Slečno Birdie!" posadím se na posteli a rozsvítím.

"Promiňte, že volám v tak hroznou dobu."

"To nic, jak se máte?"

"Chovají se ke mně strašně."

Zavřu oči, zhluboka se nadechnu a padnu zády na polštář. Proč mě to nepřekvapuje?

"Kdo se chová strašně?" ptám se, i když to dobře vím.

"Nejhorší je June, ona mě tady prostě nechce."

"Bydlíte s Randolphem a June?"

"Ano, a je to příšerné, prostě děsné. Bojím se i jíst."

"Proč?"

"Protože v tom může být jed."

"Ale no tak, slečno Birdie."

"Myslím to vážně. Oni všichni čekají, až umřu, tak je to. Podepsala jsem v Memphisu novou závěť v jejich prospěch, víte? A když jsme přijeli sem do Tampy, byli ke mně pár dní zlatí. Vnoučata přicházela každou chvíli. Nosili květiny a čokolády. Potom mě Delbert vzal na prohlídku k lékaři. Doktor udělal všechna možná vyšetření a řekl jim, že jsem zdravá jako ryba. Myslím, že čekali něco jiného. Byli z toho, co jim pověděl, moc zklamaní, a přes noc se změnili. Z June se zase stala protivná malá rajda a Randolph je pořád na golfu a nikdy doma. Delbert zase na psích závodech. Vera nesnáší June a June nenávidí Veru. Většina vnoučat nemá práci, a už se ani neukážou."

"Proč voláte v tuhle dobu, slečno Birdie?"

"Protože musím volat tajně. June mi včera řekla, že už nesmím telefonovat. Tak jsem šla za Randolphem a ten mně to dovolil dvakrát denně. Stýská se mi po mém domě, Rudy. Je v pořádku?"

"Naprosto, slečno Birdie."

"Už tady dlouho nevydržím. Strčili mě dozadu do malé ložničky s minikoupelnou. Jsem zvyklá na hodně prostoru, víte?"

"Ano, slečno Birdie." Čeká na mou nabídku, že ji odtamtud dostanu, ale na to je příliš brzy. Odjela ani ne před měsícem. Tohle je pro ni dobrá zkušenost.

"A Randolph na mě naléhá, abych mu podepsala plnou moc ohledně vyřizování mých záležitostí. Co si vy myslíte?"

"Nikdy svým klientům neradím, aby něco takového podepisovali, slečno Birdie. To není dobrý nápad." Nikdy jsem neměl klienta s podobným problémem, ale v jejím případě by to určitě byl špatný obchod.

Chudák Randolph. Může se ztrhat, aby se dostal k těm dvaceti milionům. Co asi udělá, až zjistí pravdu? A to se slečna Birdie domnívá, že je zle. Jen počkej a uvidíš.

"No tak já vážně nevím," odmlčí se.

"Nepodepisujte to, slečno Birdie."

"A další věc. Včera Delbert.... jéminkote... Někdo jde. Musím končit." Na druhém konci se přerušilo spojení. V duchu

vidím June, jak koženým řemenem trestá slečnu Birdie za zakázaný telefonát.

Ten hovor neměl žádnou váhu. Byl skoro komický. Jestli se slečna Birdie bude chtít vrátit domů, vezmu ji domů. Naštěstí se mi podaří znovu usnout.

TŘICÁTÁ ŠESTÁ KAPITOLA

VYŤUKÁM ČÍSLO TRESTANECKÉHO TÁBORA a ptám se na paní, se kterou jsem mluvil před svou první návštěvou. Ta vyřizuje všechny žádosti o styk s delikventy. Chci navštívit Otta ještě jednou předtím, než bude vypovídat.

Zaslechnu klapot počítačové klávesnice.

"Boby Ott už tady není," odpoví žena.

"Cože?"

"Byl před třemi dny propuštěn."

"Řekl mi, že mu zbývá osmnáct dní. A to bylo před týdnem."

"Tak to je zlé. Je pryč."

"Kam mohl jít?" ptám se nevěřicně.

"To má být vtip?" řekne a zavěsí.

Ott zmizel. Lhal mi. Měli jsme štěstí, že jsme ho našli, a teď je znovu na útěku.

TOLIK OBÁVANÝ TELEFONÁT přišel v neděli ráno. Sedím na dvorku slečny Birdie, jako pan domácí, čtu nedělní noviny, popijiám kávu a vychutnávám krásný den. Je to Dot a říká, že ho našla asi před hodinou. Včera šel spát, a už se nikdy nevzbudí.

Má trochu roztřesený hlas, ale ovládá se. Chvilí spolu mluvíme a já si uvědomím, že mám sucho v krku a vlhké oči.

"Teď už je mu líp," opakuje stále dokola a z jejích slov cítím jistou úlevu. Řeknu jí, že mě to moc mrzí a slíbím, že odpoledne přijedu.

Jdu přes zahradu k síti, opřu se o dub a utírám si z tváří slzy. Usednu na kraj sítě, s nohama na zemi, skloním hlavu a odřikávám poslední z mnoha motliteb za Donnyho Raye.

VOLÁM ZPRÁVU O SMRTI soudci Kiplerovi domů. Pohřeb bude zítra ve dvě odpoledne, což je problém. Výpovědi lidí z Great Benefit mají začít v devět ráno a trvat až do konce týdne. Celá ta parta z Clevelandu už je určitě ve městě, možná zrovna sedí v Drummondově kanceláři a nacvičuje před videokamerami. Drummond je důkladný.

Kipler mě žádá, abych byl u soudu každopádně v devět, a o další že se postará. Říkám mu, že jsem připravený a určitě bych tam měl být. Vypracoval jsem písemně všechny možné otázky pro každého ze svědků, včetně těch, které navrhla Jeho Ctihodnost. Deck mi to všechno ještě jednou prošel.

Kipler naznačí, že možná výpovědi odloží, protože má zítra dvě důležitá soudní jednání.

A vůbec. Momentálně mi na tom ani nezáleží.

KDYŽ PŘIJEDU K BLACKOVÝM, celá ulice i příjezd jsou plné aut, které parkují těsně za sebou. Po zahradě se loudají starci a posedávají na verandě. S úsměvem přikývnu na pozdrav a prodírám se davem k Dot, která stojí v kuchyni před lednicí. Dům je plný lidí. Kuchyňský stůl i linka jsou pokryté moučnickami, saláty, mísami s pečenými kuřaty a dalšími pochutinami.

Jemně se s Dot obejmeme. Vyjádřím jí prostě soustrast a ona děkuje, že jsem přišel. Má rudé oči, ale cítím, že už nemůže plakat. Ukáže na všechno to jídlo a říká, abych si bral sám. Zanechám ji ve společnosti sousedek.

Najednou mám hlad. Naplním si velký papírový talíř kuřetem, pečenými fazolemi, zelným salátem a jdu na malý dvorek, kde se můžu o samotě najíst. Chudák Buddy není v autě. Asi ho zamkla do ložnice, aby jí nedělal ostudu. Pomalu jím a poslouchám řeči, které se linou z oken kuchyně a pokojíku. Když mám talíř prázdný, naplním si ho podruhé a zase se schovám na dvorku.

Brzy se ke mně připojí povědomě vypadající mladík s plechovkou limonády v ruce.

"Já jsem Ron Black," říká a usedá vedle do židle. "Dvojče."

Je štíhlý, nepříliš vysoký a vypadá zdravě.

"Těší mě," odpovím.

"Tak vy jste ten advokát."

"Ano, Rudy Baylor. To s vaším bratrem... Je mi to líto."

"Díky."

Je zvláštní, jak málo Dot i Donny o Ronovi mluvili. Odešel z domova krátce po střední škole a udržoval si odstup. Do určité míry to chápu.

Není v povídací náladě. Jeho věty jsou krátké a trochu nucené, ale nakonec se dostaneme k tématu transplantace. Svěří se, že byl připravený a ochotný darovat svou dřeň bratrovi. Potvrzuje slova doktora Korda, že by byl perfektním dárce. Vysvětlím mu, jak je nezbytné, aby tohle za pár měsíců řekl porotě, a on rád souhlasí. Dává mně pár otázek ohledně procesu, ale vůbec se neptá, kolik peněz by případně mohl dostat.

Nepochybují, že truchlí, ale ovládá se statečně. Ptám se ho na dětství a doufám, že uslyším pár historek o společných rošťárnách dvojčat. Nic. Vyrůstal tady v tomto domě a v téhle čtvrti, ale je jasné, že o své minulosti nechce mluvit.

Pohřeb je zítra ve dvě a vsadím se, že Ron Black odlétne zpět do Houstonu už v pět.

Dav řídne a znovu houstne, ale jídlo zůstává. Jím dva kusy čokoládového dortu a Ron usrkává teplou limonádu. Po

dvou hodinách sezení jsem vyčerpaný. Omlouvám se a odcházím.

VPONDĚLÍ RÁNO SEDÍ na protější straně soudní síně kolem Lea F. Drummonda zástup nepřístupně se tvářících tmavě oblečených mužů.

Jsem připravený. Sice vyděšený, roztřesený a unavený, ale otázky jsou napsané a čekají. I když nebudu schopen vlastního slova, dokážu přečíst otázky a dostanu z nich odpovědi.

Je zábavné vidět ty mocné šéfy, jak se krčí strachy. Dokážu si představit, jak asi nadávali Drummondovi, mně, Kiplerovi a celé té právnické bandě, když se dozvěděli, že se tu dnes musí všichni najednou sejít a nejen podat svědectví, ale čekat hodiny a dny, dokud s nimi neskončím.

Kipler usedne do křesla a ohlásí náš případ jako první. Výpovědi se uskuteční ve vedlejší, tento týden prázdné soudní síni, aby tam Jeho Ctihodnost občas mohla nahlédnout a držet tak Drummonda na uzdě. Zavolá nás blíž k sobě, protože nám chce něco říct. Usednu napravo, čtyři hoši od Trenta & Brenta nalevo.

"Toto nepotřebujeme zaznamenávat," otočí se Kipler na soudní zapisovatelku. Tohle je mimo plánovaný program. "Pane Drummonde, je vám známo, že Donny Ray Black včera ráno zemřel?"

"Ne, pane," odpoví Drummond zachmuřeně. "To mě velmi mrzí."

"Pohřeb se koná dnes odpoledne, a proto je zde problém. Pan Baylor je členem čestné smuteční stráže a měl by být s pozůstalými vlastně už teď."

Drummond, který zůstal stát, pohlédne na mě a potom na Kiplera.

"Tyto místopřísežné výpovědi se odkládají. Dostavte se k nim se svými lidmi příští pondělí na stejné místo a ve stejnou dobu," prohlásí Kipler a dívá se na Drummonda přísně a nesmlouvavě.

Pět důležitých mužů z Great Benefit bude nuceno změnit své pracovní rozvrhy a cestovat příští týden znovu do Memphisu.

"Proč nezačít zítra?" ptá se ohromený Drummond. Jeho otázka je naprosto oprávněná.

"Tenhle soud řídím já, pane Drummonde. Dohlížím na zpřístupnění skutečností i dokladů a každopádně mám v úmyslu mít tento proces pod kontrolou."

"Vaše Ctihodnosti, když dovolíte, nechci se přít, ale vaše přítomnost u těchto výpovědí není nezbytná. Těchto pět pánů mělo velké potíže se sem dnes dostavit. Příští týden už to třeba nebude možné."

Přesně na tohle Kipler čekal.

"Ale bude, pane Drummonde. Budou právě zde, v devět hodin příští pondělí ráno."

"Při vši účtě si myslím, že tohle je neslušné."

"Neslušné? Tyto výpovědi se měly realizovat před čtrnácti dny v Clevelandu, pane Drummonde. To váš klient porušil pravidla hry."

V podobných situacích má soudce neomezenou volnost rozhodování a není odvolání. Kipler trestá Drummonda a Great Benefit a podle mého skromného názoru to poněkud přehání. Za pár měsíců bude přelíčení a tento nový soudce si dělá jméno. Chce tím právnickému esu Drummondovi jasně říct, kdo vede proces a kdo v něm je pánem.

Já to vítám.

DONNY RAY BLACK je ukládán k odpočinku na malém venkovském hřbitově pár mil severně od Memphisu. Protože jsem jeden z osmičlenné smuteční stráže, poučili mě, abych stál za sedící rodinou. Je lezavé chladno, pod mrakem, pravé počasí pro pohřeb.

Poslední smuteční obřad, kterého jsem se zúčastnil, byl otcův. Zoufale se snažím na to nemyslet.

Mladý kněz předčítá z bible a pod vínovou plátěnou stříškou se tísni dav lidí. Zíráme na šedou rakev pokrytou květinami. Dot tiše pláče. Buddy sedí vedle Rona. Pohlédnu jinam a pokouším se myslet na něco hezkého.

KDYŽ SE VRÁTÍM DO KANCELÁŘE, je z Decka uzlíček nervů. Jeho kámoš Butch, soukromý detektiv, sedí na stole a pod těsným rolákem se mu dmou bicepsy. Je to takový drban s rudými tvářemi a ošoupanýma botama. Vypadá na typ, co se rád pere. Deck nás seznámí, představí Butche jako klienta a podá mi otevřený blok, ve kterém je fixem napsáno: "Mluv o ničem, jasný?"

"Jaký byl pohřeb?" ptá se Deck, bere mě za paži a vede ke stolu, kde čeká Butch.

"Jako pohřeb," řeknu a dívám se nepřítomně na ty dva.

"Co rodina?" chce vědět Deck.

"Myslím, že dobrý." Butch rychle vyšroubuje víčko telefonního mluvítka a ukáže dovnitř.

"Řek bych, že tomu chlapci je teď líp, nemyslíš?" pokračuje Deck, zatímco já se dívám, kam ukazuje Butch. Ten namíří ukazovák blíž k malému černému kolečku přilepenému uvnitř mluvítko. Já jen užasle zírám.

"Nemyslíš, že je tomu chlapci líp?" opakuje Deck hlasitěji a dlobne mně do žeber.

"Ano, jistě, určitě je na tom... myslím... líp."

Sledujeme Butche, jak dává telefon do původního stavu a potom pokrčí rameny.

"Pojďme někam na kafe," navrhe Deck.

"Bezva nápad," řeknu a cítím tlak v žaludku.

Na chodníku se zastavím a pohlédnu na ně. "Co se sakra děje?"

"Jdem tudy," ukáže Deck rukou. Asi blok od nás je kavárna, do které jdeme mlčky. Zapadneme za roh, jako by nám byli v patách gangsteři.

Záležitost se rychle vyjasňuje. Deck i já se bojíme tajných už od zmizení Bruisera a Prince. Očekávali jsme, že se alespoň zastaví a položí nám pár otázek. Mluvili jsme o tom s Deckem mnohokrát, ale nevěděl jsem, že to Deck vyžvanil

taky Butchovi. Já bych mu zase tolik nevěřil.

Butch se zastavil v kanceláři před hodinou a Deck ho požádal, aby se podíval na naše telefony. Butch přiznal, že na odposlouchávací zařízení není žádný expert, ale něco o tom ví. Dali se do toho a ve všech třech telefonech našli totožné zařízení. Chtěli hledat i další štěnice, ale rozhodli se počkat na mě.

"Další štěnice?" ptám se.

"Jo, miniaturní mikrofony schované po kanceláři, který seberou všechno, co nechytěj telefony," říká Butch. "Je to jednoduchý. Prostě musíme prohledat každý čtvereční decimetr lupou."

Deckovi se doslova třesou ruce. Napadá mě, jestli nemluvil z našich telefonů s Bruiserem.

"Co když najdeme další?" ptám se. Ještě jsme se své kávy ani nedotkli.

"Dají se odstranit legálně," vysvětluje Butch. "Nebo budete muset dávat bacha na to, co říkáte."

"Co když je dáme pryč?"

"Tak bude FBI vědět, že jste je našli. Budou mít ještě větší podezření a možná na vás nasadí i jiný formy sledování. Podle mého názoru je nejlepší chovat se, jako kdyby se nic nestalo."

"To se vám snadno řekne."

Deck si otře čelo, a ani se na mě nepodívá. Hrozně mě znervózňuje. "Znáte Bruisera Stonea?" zeptám se Butche.

"Jasně. Něco jsem pro něj dělal."

To mě vůbec nepřekvapuje.

"Dobrá," řeknu a obrátím se na Decka. "Mluvil jsi s Bruiserem z našich telefonů?"

"Ne. Nemluvil jsem s Bruiserem ode dne, kdy zmizel."

Touhle lží mi dal najevo, abych před Butchem držel zobák.

"Rád bych věděl, jestli tam jsou další štěnice," říkám Butchovi. "Bylo by dobré vědět, kolik toho můžou odposlouchávat."

"To budem muset pročesat kanceláře."

"Tak jdeme na to."

"Jsem pro. Začneme se stolama a křesloma. Nakouknem do košů, knih, hodin, všude. Ty štěnice můžou být menší než hrozinky."

"Můžou zjistit, že to hledáme?" zeptá se na smrt vylekaný Deck.

"Ne. Vy dva se budete dál bavit, jak jste v kanceláři zvyklí. Já budu mlčet jako ryba, a oni nebudou mít tušení, že nejste sami. Kdo něco najde, dá signál rukou."

Bereme si kávu zpátky do kanceláře, která najednou působí jako nějaké zapovězené místo, kde straší. Obracíme opatrně židle i stoly a přítom s Deckem hovoříme o případu Derricka Dogana. Jestli nás poslouchá někdo trochu chytrý, musí mu být jasné, že se snažíme něco zakrýt.

Lezeme po čtyřech, hrabeme se v odpadkových koších a probíráme šanony. Zkoumáme topení a podlahové lišty. Poprvé jsem vděčný, že máme tak málo nábytku a zařízení.

Po čtyřhodinovém průzkumu nenajdeme nic. Štěnice jsou jen v telefonech. Vyjdeme ven a pozveme Butche v bistru na špagety.

O PŮLNOCI LEŽÍM V POSTELI a dávno jsem se vzdal pomyšlení, že se mi podaří usnout. Čtu si dnešní noviny a občas se podívám na svůj telefon. Znovu sám sebe ujišťuji, že by se nenamáhal mi ho napíchnout. Celé odpoledne i večer se lekám každého stínu a slyším trávu růst. Trhám sebou při sebemenším zvuku. Naskakuje mi husí kůže a nepozřu ani sousto. Vím, že jsem sledovaný, jen se ptám, co všechno vědí.

S výjimkou inzerátů čtu v novinách každé slovo. Sara Plankmoreová Wilcoxová včera porodila čtyřkilovou holčičku. Dobře jí tak. Už k ní necítím nenávisť. Co umřel Donny Ray, jsem ke každému tolerantnější. Samozřejmě kromě Drummonda a Great Benefit.

Mužstvo PFX zůstává v Zimním turnaji bez porážky.

Rád bych věděl, jestli ji bere na všechny zápasy.

Společenskou rubriku pročítám každý den. Obzvlášť rozvodové případy, i když v tom moc optimistický nejsem. Také se dívám na seznam zatčených, jestli tam neuvidím, že Cliffa Rikera znovu sebrali za bití manželky.

TŘICÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA

DOKUMENTY A SPISY pokrývají v naší kanceláři čtyři pronajaté skládací stoly. Jsou vytříděné do úhledných hromádek, chronologicky seřazené, všechny označené, očíslované, a dokonce zanesené v počítači.

Znám je zpaměti. Studoval jsem ty papíry tolikrát, že teď přesně vím, co v kterém je. Ty, které jsem dostal od Dot, mají 221 stran. Například jen pojistná smlouva, kterou bude soud posuzovat jako jeden dokument, má celkem 30 stran. Dokumentace od Great Benefit obnáší celkem 748 stran, včetně některých duplikátů písemností Blackových.

Bezpočet hodin na tom strávil i Deck. Písemně vypracoval podrobné rozborů celé složky stížností a obstaral většinu práce na počítači. Bude mi asistovat i během výpovědí. Má za úkol vyhledat rychle každý potřebný dokument.

Té práce se neobává, ale dělá si starosti, abych byl v pohodě. Je přesvědčený, že jsme nachytili Great Benefit na něčem opravdu nechutném. Ale také si myslí, že úsilí, které na případ vynakládám, je přehnané. Zřejmě má pocit, že jsem příliš nezkušený a nedokážu vysoudit tak vysoké odškodné. Je přesvědčen, že porotě -- nezávisle na jejím složení -- bude i padesát tisíc babek připadat jako jmění.

V neděli pozdě večer popíjím v kanceláři pivo a procházím znovu a znovu kolem stolů. Nějak mi to celé do sebe nezapadá. Deck je přesvědčený, že Jackie Lemancyzková nebyla kompetentní k tomu, aby nárok Blackových definitivně zamítla. Udělala svou práci a postoupila složku někomu jinému. To ukazuje na souvislost mezi zamítnutím

požadavku a vnitropodnikovými předpisy. Tohle je to místo, kde stopa mizí.

Proč odmítli zrovna Donnyho nárok? Musí existovat nějaký klíč, podle kterého už odmítli možná tisíce jemu podobných. Já na to musím přijít.

PO MNOHA PORADÁCH s členy mé firmy jsem se rozhodl vyslechnout jako prvního výkonného ředitele pojišťovny M. Wilfreda Keeleyho. Začnu s tím nejvyšším panáčkem v hierarchii a budu sestupovat dolů. Je mu šestapadesát, zdravý jako buk, typ sympaták, s milým úsměvem dokonce i pro mě. Děkuje, že jsem ho vzal jako prvního. Zoufale se potřebuje vrátit zpět do práce.

První hodinu si ho oťukávám. Sedím na své straně stolu v džínsech a flanelové košili, na nohou bílé ponožky a mokasíny. Tvořím pěkný kontrast s převládajícími odstíny černé proti sobě. Deck mi potom bude vyčítat, že jsem nevzbuzoval žádný respekt.

Po dvou hodinách výpovědi mi Keeley podává finanční rozvahu pojišťovny a chvíli mluvíme o penězích. Deck zprávu studuje a postupně přede mě klade papírky s otázkami. Drummond a tři jeho hoši si dělají poznámky, ale vypadají naprosto bez zájmu. Kipler je ve vedlejší místnosti, kde předsedá návrhovému řízení.

Keeley ví o několika dalších žalobách proti Great Benefit, které se dosud projednávají po celé zemi. Mluvíme o nich. Probíráme jména, soudy, právní zástupce a podobná fakta. Těším se, až si promluví s ostatními kolegy, kteří Great Benefit zažalovali. Mohli bychom si porovnat dokumentaci a domluvit společnou strategii.

Prodej pojištěnek a vyřizování nároků nepatří v žádném případě k atraktivním aktivitám vedení pojišťovací společnosti. K těm patří cenné papíry a investice. Investice jsou Keeleyho doménou, u těch začal a na nich se vypracoval. O nárocích pojištěnců toho ví málo.

I když nejsem za čas strávený výpověďmi placený, nespíchám. Pokládám tisíce zbytečných otázek, šátrám a střílím ve tmě. Drummond vypadá otráveně a utrápeně, ale dělá si poznámky. Občas by rád vznesl protest, ale ví, že mi stačí zajít vedle a prásknout to soudci Kiplerovi, který rozhodne v můj prospěch a jeho napomene.

Odpoledne přináší další stovky otázek, a když v půl šesté končíme, jsem fyzicky vyčerpaný. Keeleyho úsměv opustil už po obědě, ale rozhodl se odpovídat tak dlouho, dokud se budu ptát. Znovu mi děkuje, že přišel první na řadu i za to, že k němu nemám další otázky. Spěchá zpět do Clevelandu.

VÚTERÝ SE VĚCI TROCHU pohnuly dopředu, zčásti proto, že už mě nebaví plýtvat časem, a zčásti kvůli tomu, že svědci buď vědí málo, nebo si nevzpomínají. Začínám s Everettem Lufkinem, zástupcem ředitele pojišťovny, který má na starost likvidaci pojistných událostí a pojistné plnění. Odpovídá jen na přímé otázky a jinak ze sebe odmítá vydat hlásku. Dám mu nahlédnout do některých dokumentů a konečně uprostřed dopoledne neochotně připouští, že pojišťovna používá taktiku, zvanou "dodatečně zjištěné pojistné riziko." Je to postup možná nechutný, ale zcela legální. Když pojištěnec požádá pojišťovnu o uhrazení léčebných výloh, vyžádají si od něj, aby předložil lékařské záznamy za posledních pět let. V našem případě získala Great Benefit zdravotní záznamy od rodinného lékaře Blackových, který ošetřoval Donnyho před pěti lety při silné chřipce. Dot, když vyplňovala formulář smlouvy, tuto nemoc neuvedla. Chřipka neměla s leukémií nic společného, ale Great Benefit založila jedno ze svých prvních odmítnutí na faktu, že ji pojištěnec údajně zatajil svůj skutečný zdravotní stav.

Mám sto chutí je v tomto bodě srazit na kolena, a bylo by to snadné. Ale také nemoudré. Lufkin bude svědčit u soudu a nejlepší bude schovat si nelitostný křížový výsledek na veřejné přelíčení. Někteří právníci by s tím vyrukovali už teď, ale já se svými obrovskými zkušenostmi si trumfů nechám až před porotu. Samozřejmě jsem to jen někde četl, a navíc takhle to dělal i Jonathan Lake.

Kermi Aldy, další zástupce ředitele, který odpovídá za sjednávání pojištění, je chladný mrzout jako Lufkin. Vyhodnocení pojišťovacího rizika je složitý proces, který začíná převzetím návrhu smlouvy od pojišťovacího agenta a končí rozhodnutím, zda pojistnou smlouvu uzavřít či ne. Obnáší to spoustu nudného papírování a zdá se, že Aldy je pravá kancelářská myš, typ jako stvořený pro podobné nezáživné úkoly. Končím s ním po dvou hodinách a propouštím ho bez jakékoli újmy.

Bradford Barnes je zástupcem ředitele pro administrativní otázky. Trvá mi skoro hodinu, než z něj vymáčknu, co přesně tato funkce obnáší. Je teprve středa, a mně už je z těch lidí zle. Když se podívám na hochy od Trenta & Brenta, jejich stále stejné tmavé obleky a samolibé ksichty, zvedá se mi žaludek. Po několika měsících jednání jsem už dokonce alergický i na zapisovatelku. Barnes neví nic o ničem. Udeřím, a on uhne. Veškerá snaha marná. Nebude svědčit před soudem, protože o ničem nemá ani tušení.

Zavolám posledního svědka, Richarda Pellroda, hlavního kontrolora oddělení likvidace škod, který vlastnoručně podepsal přinejmenším dva odmítavé dopisy rodině Blackových. Seděl od pondělí ráno na chodbě, a tak mě z duše nenávidí. Párkrát na mě vyštěkne a to mně znovu vybudí. Ukážu mu jeho zamítavé dopisy a atmosféra se vyostří. On -- stejně jako celá pojišťovna -- zastává názor, že transplantace kostní dřeně je jednoduše zákrok příliš experimentální, že ho zatím nelze považovat za běžný léčebný postup. Ale své zamítnutí zdůvodňuje tím, že Donny Ray opomenul uvést do seznamu dřívějších chorob nějakou pitomou chřipku. Obviňuje tím někoho jiného jen kvůli hloupému přehlédnutí. Je to prolhaný parchant, a já mu dám zabrat. Přitáhnu si k sobě hromadu dokumentů a probírám s ním jeden po druhém. Trvám na tom, aby mně ke každému podal vysvětlení a uvedl, jestli je za některý z nich zodpovědný. Především právě on byl nadřazeným Jackie Lemancyzkové, která už samozřejmě zmizela. Říká, že podle něj se vrátila domů, někde do jižní Indie. Zaměřím se na otázky, které souvisejí s jejím odchodem, a Pellrod se kroutí jako červ. Vytáhnu další dokumenty. Pellrod znovu svaluje vinu na jiné. Jsem neoblomný. Mohu se ho ptát na všechno a jak dlouho chce a on nikdy neví, s čím vyrukuje. Po čtyřech hodinách soustředěné palby žádá o přestávku.

PELLRODA JSME DODĚLALI ve středu v půl osmé večer a tím výpovědi končí. Tři dny, sedmáct hodin a asi tisíc stran zápisu. Budeme ho muset ještě mnohokrát číst.

Když si jeho hoši balí kufříky, bere si mě Leo F. Drummond stranou.

"Dobrá práce, Rudy," říká tiše, jako by na něho mé vystoupení opravdu udělalo dojem a radši by své ocenění neventiloval veřejně.

"Díky."

Dýchá zhluboka. Oba jsme vyčerpaní a unavení ze vzájemných pohledů.

"Tak kdo nám zbyl?" ptá se

"Já jsem skončil," odpovím a skutečně mě nenapadá nikdo další, koho bych chtěl vyslechnout.

"Co doktor Kord?"

"Bude svědčit při přelíčení."

To je překvapení. Důkladně si mě změří a určitě mu vrtá hlavou, jak jsem dokázal, aby lékař svědčil živě před porotou.

"Co řekne?"

"Že Ron Black byl perfektním dárce pro svého bratra. Že transplantace kostní dřene je běžný lékařský zákrok a že ten chlapec mohl žít. Váš klient ho zabil."

"Asi ho vyslechneme."

"Pět set na hodinu."

"Ano, vím. Rudy, nedáme si něco k pití? Rád bych s vámi něco probral."

"Cože?" Ještě tohohle kousek! Proč bych já měl popíjet s Drummondem?

"Rýsuje se možnost urovnání sporu. Můžete být v mé kanceláři řekneme za čtvrt hodiny? Jsme tady hned za rohem, vždyť víte."

Slovo urovnání zní příjemně, a stejně jsem chtěl vždycky vidět jejich kanceláře.

"Dobrá, ale já spěchám," odpovím tak významně, jako kdyby na mě čekaly nějaké krásné a důležité dámy.

"Jistě. Tak pojďme."

Řeknu Deckovi, aby počkal na rohu, a jdu s Drummondem tři bloky k nejvyšší budově v Memphisu. Klábosíme o počasí a jedeme výtahem do čtyřicátého patra. Apartmá je samá měď a mramor, všude lidí jako v poledne. Je to fabrika zařízená s vybraným vkusem. Rozhlížím se po starém podvodníkovi Loydu Beckovi od Brodnaxe a Speera a doufám, že ho neuvidím.

Drummondova kancelář je elegantní, ale nikterak rozlehlá. Tahle budova má nejvyšší nájem ve městě a prostor je efektivně využitý.

"Co si dáte?" ptá se, když odkládá kufřík a sako na stůl.

Alkohol určitě ne, jsem tak unavený, že se bojím, aby mě neodrovnal.

"Jenom kolu," řeknu a on je na vteřinu zklamaný. Namíchá si z malého vestavěného baru v rohu skotskou s vodou.

Ozve se klepání na dveře a k mému překvapení vejde pan M. Wilfred Keeley. Neviděli jsme se od pondělí, kdy jsem ho trápil osm hodin křížovým výsledkem. Dělá, jako by byl rád, že mě zase vidí. Potřeseme si rukama a zdravíme se jako staří kámoši. Jde k baru a namíchá si pití.

Páni popíjejí whisky a zvou mě ke kulatému stolu v rohu. Když se sem Keeley vrátil tak brzy, určitě budou chtít ten případ urovnat mimosoudní cestou. Jsem jedno velké ucho.

Můj čistý zisk za minulý nabitý pracovní měsíc dělá šest set dolarů. Drummond vydělává nejméně milion ročně. Keeley řídí pojišťovnu s miliardovým obratem a samozřejmě vydělává ještě mnohem víc než jeho právník. A tihle dva chtějí vyjednávat se mnou!

"Soudce Kipler mně dělá velké starosti," prohlásí náhle bez úvodu Drummond.

"Nic podobného jsem nikdy neviděl," připojí se rychle Keeley.

Drummond je mistrem dobře připravených improvizací. Jsem si jistý, že tenhle malý duet byl velmi pečlivě nazkoušený.

"Abych byl upřímný, Rudy, obávám se, co bude vyvádět při přelíčení," pokračuje Drummond.

"Tlačí nás ke zdi," vrtí Keeley skepticky hlavou.

Kipler jim dělá starosti oprávněně. Teď potí krev proto, že byli přichyceni při hanebném činu. Zabili chlapce a jejich vražedný skutek vyjde najevo. Ale já budu raději hodný a nechám je říct všechno, co mají na mysli.

Napiji se a Drummond zrovna v tu chvíli spustí: "Rádi bychom tu věc urovnali, Rudy. Naše obhajoba nemá chybu -- to myslím upřímně. Kdyby soudce byl nestranný, jsme připraveni to odstartovat třeba zítra. Neprohrál jsem už jedenáct let a potrpím si na slovní potyčky, ale tenhle soudce je tak předpojatý, že to je na pováženou."

"Kolik?" přeruším jeho žvanění.

Oba se kroutí, jako by měli hemoroidy, chvíle bolesti a potom Drummond prohlásí: "Zdvojnásobíme to. Sto padesát tisíc. Vy dostanete padesát a váš klient--"

"Já počítat umím," skočím mu do řeči. Kolik z toho budu mít já, je jenom moje věc. Ví, že jsem na dně a že padesát tisíc je pro mě strašně moc peněz.

Padesát tisíc dolarů!

"Co mám s tou nabídkou dělat?" zeptám se.

Vymění si nechápavé pohledy. ***

"Můj klient je mrtvý. Minulý týden ho matka pohřbila, a vy ode mě chcete, abych jí pověděl, že na stole leží víc peněz..."

"Z hlediska etiky jste povinni ji oznámit--"

"O etice mě nepoučujte, Leo. Povím jí to. Vyřídím tu nabídku a vsázím se, že odmítne."

"Jeho smrt nás nesmírně mrzí," ozve se Keeley smutně.

"Myslím, že vás to skutečně sebralo, pane Keeley. Sdělím vaši soustrast rodině."
"Podívejte, Rudy, děláme vám tu v dobré víře návrh na vypořádání."
"Ale v naprosto nevhodnou dobu."
Chvilí je ticho a všichni tři se napijeme. Drummond se začne usmívat první.
"Co ta paní chce? Řekněte nám, Rudy, čím se jí zavděčíme?"
"Ničím."
"Ničím?"
"Nemůžete udělat nic. On umřel, a na tom nemůžete nic změnit."
"Tak proč s tím chodit před soud?"
"Aby vyšlo najevo, co jste provedli."
Další kroucení a ošívání. Další bolestné výrazy. Další hlty whisky.
"Ona vás chce zostudit a zruinovat."
"Jsme příliš velcí," odpoví Keeley nabubřele.
"Uvidíme." Vstanu a беру si svůj kufík. "Trefím ven sám," řeknu a nechávám je tam sedět.

TŘICÁTÁ OSMÁ KAPITOLA

NAŠE KANCELÁŘE POMALU ZAČÍNÁJÍ jevit známky skutečného podnikání, i když zatím vyděláváme jen málo. Tenké složky našich několika málo případů jsou vyrovnány tak, aby je měl každý nový klient na očích. Já pracuji asi na tučtu trestních věcí, které půjdou před soud. Deck tvrdí, že má třicet rozpracovaných případů, ale mně se zdá, že trochu přehání.

Telefony teď zvoní stále víc. Mluvit do odposlouchávaného aparátu vyžaduje velkou sebekázeň a já každý den svádím sám se sebou tuhý boj. Stále si říkám, že odposlouchávat se smí jen na soudní příkaz. Nějaký soudce to schválil a v mých očích tomu propůjčil punc legitimacy.

Pronajaté stoly v předsíni jsou stále pokryté dokumentací případu Blackových a svědčí, že gigantická práce pokračuje.

Alespoň to vyvolává dojem, že máme spoustu zakázek. Po několika měsících se naše výdaje ustálily na průměru sedmáct set dolarů měsíčně. Náš průměrný hrubý příjem dělá tři tisíce dvě stě, takže po rozdělení máme každý patnáct set dolarů hrubého.

Držíme se nad vodou. Náš nejlepší klient je Derrick Dogan. Pokud pro něj dokážeme vysoudit nejvyšší možné odškodnění, pětadvacet tisíc dolarů, bude se nám dýchat volněji. Doufáme, že se to vyřeší do Vánoc, i když Deck ani já vlastně nemáme nikoho, komu bychom koupili dárek.

O svátcích chci pracovat na případech Blackových. Únor už se blíží.

OBSAH DNEŠNÍ POŠTY je běžný až na dvě výjimky. Od Trenta & Brenta přišel pouze jeden dopis, což je tak vzácné, až mě to děsí. Když otevřu druhý dopis, jsem natolik překvapen, že začnu přecházet po kanceláři, abych si to v hlavě urovnal.

Obálka je velká, čtvercová, moje jméno a adresa jsou napsány ručně. Uvnitř je tištěná pozvánka na zahájení předvánočního prodeje zlatých řetízků, náramků a náhrdelníků v místním nákupním středisku. Kdyby moje adresa a jméno byly předtištěné, vyhodil bych dopis do koše stejně jako bezpočet jiných reklamních zásilek.

Na konci pozvánky ale stojí úhledným písmem připsaný podpis: Kelly Rikerová. Žádná zpráva. Nic. Jen jméno.

PO PŘÍJEZDU SE HODINU procházím po nákupním středisku. Dívám se na děti, které bruslí dokola na kryté ledové ploše, a pozoruji velké skupiny hlučné mládeže. Koupím si porci teplé číny a pojídám ji na kryté kolonádě nad kluzištem.

"Moje" klenotnictví je jeden ze sta obchodů pod obrovskou střešou tohoto bludiště. Vcházím dovnitř a okamžitě vidím Kelly, jak markuje u pokladny.

Držím se za mladým párem a jdu pomalu k dlouhému skleněnému pultu, kde Kelly obsluhuje nějakého zákazníka. Zvedne oči, uvidí mě a usměje se. Udělám pár kroků stranou, opřu se lokty o prodejní pult a dívám se na oslňující řady zlatých řetězků tlustých jako provazy. Obchod je plný lidí. Šest obsluhujících je v jednom kole a vytahuje zboží z kazet.

"Čím mohu posloužit, pane?" řekne a stojí proti mně, dělí nás ani ne půl metru široký pult. Pohlédnu na ni a okamžitě ztrácím hlavu.

Usmíváme se na sebe.

"Jen se tak dívám," odpovím. Doufám, že nás nikdo nepozoruje. "Jak se máte?"

"Fajn, a vy?"

"Skvěle."

"Můžu vám něco nabídnout? Tyhle jsme zlevnili."

Ukáže na řetězy, co by slušely leda nějakému pasákovi.

"Pěkný," řeknu polohlasně. "Můžeme si promluvit?"

"Tady ne," přikloní se blíž a já cítím závan jejího parfému. Odemkne skříňku a vyjme čtvrtmetrový zlatý řetěz. Drží ho přede mnou, abych si ho prohlédl, a říká: "Dole je kino. Kupte lístky na Eddieho Murphyho. Zadní řadu uprostřed. Za půl hodiny tam budu."

"Eddieho Murphyho?" ptám se a přitom беру a obdivuji řetěz.

"Je krásný, nemyslíte?"

"Docela se mi zamlouvá. Vážně bezva. Ale ještě se porozhlídnu." Bere ode mě řetěz a říká jako dokonale vyškolená prodavačka: "Budeme se na vás těšit, pane."

Když se hrnu dolů ke kinu, chvějí se mi kolena. Věděla, že přijdu a všechno naplánovala -- biják i řadu. Poblíž jednoho znaveného Mikuláše popíjím kávu a přemýšlím, co mně asi Kelly chce říct. Čekám do poslední minuty, abych v kině nebyl dlouho sám, a kupuji lístek.

Uvnitř je asi jen padesát lidí. Nějaké děti, které by sem správně neměli pustit, sedí vepředu a při každé sprostě se hihňají. Ve tmě je roztroušeno několik osamělců. Zadní řada je prázdná.

Má pět minut zpoždění a sedne si vedle mě. Přeloží nohu přes nohu, sukni deset centimetrů nad kolena. Nedá mi, abych si toho nevšiml.

"Chodíte sem často?" zeptá se a já se zasměju. Nezdá se nervózní. Já určitě ano.

"Jsme v bezpečí?"

"V bezpečí před čím?"

"Před vaším manželem."

"Jistě, dneska večer si vyšel s kamarády."

"Zase pije?"

"Ano. Ale ne moc."

"Takže vás ne--"

"Ne. Pojdme mluvit o něčem jiném."

"Promiňte. Jen mám o vás starost, to je všechno."

"Proč o mě máte starost?"

"Protože na vás pořád myslím. Myslíte na mě někdy?"

Díváme se na plátno, ale nevidíme nic.

"Pořád," řekne a mně se zastaví srdce.

Na plátně si mladík a děvče najednou vzájemně strhnou šaty. Upadnou na postel a vzduchem lítají polštáře i spodní prádlo. Potom se divoce obejmou a postel se začne třást. Milenci na plátně se milují a Kelly se mě dotýká paží. Nepromluvíme, dokud se scéna nezmění. Teprve potom začínám zase dýchat.

"Kdy jste začala pracovat?"

"Před čtrnácti dny. Potřebujeme víc peněz na Vánoce."

Určitě vydělá do svátků víc než já.

"On vám to dovolil?"

"Radši bych o něm nemluvila."

"O čem chcete mluvit?"

"Jak to klapě vám, doktůrku?"

"Mám fofr. V únoru mě čeká velký soud."

"Takže si vedete dobře?"

"Je to dřina, ale rozjízď se to. Advokáti trou bídu, ale pak, když je potká štěstí, vydělají velké peníze."

"A když je štěstí nepotká?"

"Tak trou bídu dál. Radši bych o nich nemluvil."

"Dobře. Cliff chce mít dítě."

"K čemu to bude dobrý?"

"Já nevím."

"Nedělejte to, Kelly," zareaguji s překvapivou prudkostí. Pohlédneme na sebe a stiskneme si ruce.

Proč sedím v setmělém kině a tisknu si ruku s vdanou ženou? To je kardinální otázka. Co když se najednou objeví Cliff a přistihne mě, jak se tady muchluju s jeho ženou? Koho by zabil prvního?

"Řekl mi, abych přestala brát pilulky."

"Přestala jste?"

"Ne. Ale mám strach, co se stane, když neotěhotním. Dřív to bylo mnohem jednodušší."

"Je to vaše tělo."

"Chce to pořád. Je teď sexem úplně posedlý."

"No... víte... radši bych mluvil o něčem jiném."

"Dobře. Takže jsme vyčerpali témata."

"Jo, vyčerpali."

Uvolníme ruce a na chvíli sledujeme film. Kelly se pomalu natočí a opře se o loket. Naše obličej se dělí jen centimetry.

"Jen jsem vás chtěla vidět, Rudy," skoro šeptá.

"Jste šťastná?" dotknu se hřbetem ruky její tváře. Jak může být šťastná?

Zavrtí hlavou: "Ne, opravdu ne."

"Co mám udělat?"

"Nic." Kousne se do rtu a oči jí zvlhnou.

"Musíte se rozhodnout."

"Ano?"

"Buď na mě zapomenete, nebo zažádáte o rozvod."

"Myslela jsem, že jste můj přítel."

"Taky jsem si to myslel. Ale nejsem. Tohle je víc než přátelství. Víme to oba."

Chvilí sledujeme film.

"Už musím jít. Končí mi přestávka. Mrzí mě, že jsem vás otravovala."

"Vy mě neotravujete, Kelly. Vidím vás moc rád. Ale nechci se takhle skrývat. Buď zažádejte o rozvod, nebo na mě zapomeňte."

"Nemůžu na vás zapomenout."

"Tak podáme žádost o rozvod. Klidně zítra. Pomůžu vám zbavit se toho hulváta. A potom nám bude spolu krásně." Nakloní se, políbí mě letmo na tvář a je pryč.

DECK VZAL SVŮJ TELEFON z kanceláře a spolu s Butchem ho odnesli k jednomu známému, který se vyzná, protože údajně pracoval ve vojenské rozvědce. Ten aparát prozkoumal a řekl, že štěnice v našem telefonu je naprosto jiný typ, než běžně používá FBI a jiné oficiální tajné složky. Je to československý výrobek, střední velikosti i kvality a je napojen na vysílačku umístěnou někde v blízkosti. Je si téměř jistý, že ji neinstalovali policisté ani agenti FBI.

Tuhle zprávu jsem vyslechl u kávy týden před Děkuvzdáním.

"Odposlouchává nás někdo jiný," říká Deck nervózně.

Jsem příliš ohromený a nevím, co bych na to měl říct.

"Kdo by to mohl být?" ptá se Butch.

"Jak to sakra mám vědět?" vyštěknu na něj našťavaně. Ten chlápek nemá na podobné otázky právo. Jen co vypadne, setru Decka za to, že ho do tak choulostivé věci zatáhl. Mračím se na svého partnera, ten uhýbá pohledem a škube sebou, jako by čekal, že na něho zezadu skočí neznámý útočník.

"Tak teda federálové to nejsou," prohlásí Butch autoritativně.

"Díky."

Zaplatíme kávu a jdeme zpět do naší kanceláře. Butch znovu zkoumá telefony, i když je to v podstatě zbytečné. Malé kulaté čudlíky tam trčí dál.

Otázka zní: kdo nás odposlouchává?

Jdu do své pracovny, zamknu se a zabírám čas. Čekám, až Butch vypadne, a přitom mě napadne bezvadná finta. Na dveře zaťuká Deck.

Svěřím se mu se svým plánem. Deck odjede do soudní budovy v centru a po půlhodině mě odtamtud telefonicky informuje o nejnovějších zprávách ohledně vymyšlených klientů. Potom se ptá, jestli nepotřebuju něco z centra města.

Chvilí klábosíme, a já najednou řeknu: "Hádej, kdo teď chce vyrovnání?"

"Kdo?"

"Dot Blacková."

"Dot Blacková?" opakuje ohromeně. Deck má herecký talent.

"Jo, byl jsem tam ráno a přivezl jí ovocný koláč. Povídala, že už nemá na ten proces nervy a chce vyrovnání. Ted' hned."

"Kolik?"

"Řekla, že by brala sto šedesát. Prý o tom hodně přemýšlela. Oni nabízejí maximálně sto padesát. A tak by považovala za jistý malý vítězství, kdyby zaplatili víc, než chtějí. Připadá si jako bankéřka. Snažil jsem se jí ty věci vysvětlit, ale víš přece, jak je tvrdohlavá."

"Nedělej to, Rudy. Tahle kauza má mnohem větší cenu."

"Já vím. Kipler si taky myslí, že z nich vyrazíme obrovskou pokutu, ale podle regulí musím kontaktovat Drummonda a pokusit se o smír. Je to klientovo přání."

"Nedělej to. Sto šedesát je almužna." Deck je ve své roli tak přesvědčivý, že se musím usmát. A přitom mu v hlavě rachotí kalkulačka, jak počítá svůj podíl z těch sto šedesáti tisícovek dolarů.

"Myslíš, že zaplatí sto šedesát?" zeptá se.

"Nevím. Měl jsem dojem, že sto padesát bylo maximum. Ale vyloučit se to nedá. Jestli byli ochotný zaplatit sto padesát, dají i sto šedesát."

"Až přijedu, tak to spolu proberem."

"Jistě." Zavěsíme a po třiceti minutách sedí Deck u stolu proti mně.

DRUHÝ DEN RÁNO ZVONÍ pět minut před devátou telefon. Zvedne ho ve své kanceláři Deck a vtrhne ke mně.

"To je Drummond," vyhrkne.

Praštili jsme se přes kapsu a zakoupili za čtyřicet dolarů magnetofon. Je napojený na můj telefon. Pevně doufáme, že to nebude mít na štěnici uvnitř žádný vliv. Butch nás ujistil, že by to nemělo vadit.

"Haló," ozvu se a potlačuji rozrušení.

"Rudy, tady je Leo Drummond," říká vřele. "Jak se daří?"

Zcela správně bych mu teď měl oznámit, že chci náš hovor natočit na magnetofon. Z pochopitelných důvodů jsme to po poradě s Deckem zamítli. Nemělo by to efekt. Stejně to zůstane jen mezi námi dvěma.

"Fajn, pane Drummonde. A vám?"

"Docela dobře. Poslyšte, měli bychom se dohodnout na datum výpovědi doktora Korda. Mluvil jsem s jeho sekretářkou. Co byste řekl dvanáctému prosinci v deset dopoledne? Samozřejmě ve vaší kanceláři."

Kordova výpověď bude myslím poslední v pořadí, jestli Drummond nevyrukuje s někým dalším. Je ale divné, že se obtěžuje volat předem a že sonduje, zda mně to vyhovuje.

"Mně se to hodí," odpovím. Deck je jako na jehlách.

"Dobrá. Nemělo by to trvat dlouho. Pět set dolarů na hodinu! To je ale drzost, co?"

Úplně jako dva kámoši. My právníci prostě musíme držet basu proti felčarům.

"Drží jako štěnice."

"Jasně. No nic. Rudy, chcete vědět, co můj klient opravdu chce?"

"Copak?"

"Oni prostě nechtějí tvrdnout týden v Memphisu a nemají nervy na nějaké vláčení bahnem při procesu. Jsou to vedoucí pracovníci, bohatí lidé, kteří si chrání svá jména a kariéry. Chtějí se, jak už jsem říkal, dohodnout. Tohle není přiznání odpovědnosti, ale nabídka k vyrovnání, chápejte."

"Jistě," mrknu na Decka.

"Váš expert říká, že náklady na transplantaci kostní dřeně jsou v rozpětí od sto padesáti do dvou set tisíc a my nechceme ty sumy zpochybňovat. Předpokládejme, ale jen teoreticky, že by můj klient byl fakticky za tu transplantaci zodpovědný. Řekněme, že by ji uhradil. Teoreticky, ano? Takže by můj klient zaplatil okolo sto sedmdesáti pěti tisíc."

"Když to říkáte vy..."

"Takže nabízíme právě tolik. Nabízíme vyrovnání ve výši sto sedmdesáti pěti tisíc dolarů! A už žádné další výpovědi. Šek vám vystavím během týdne."

"Myslím, že to nepůjde."

"Koukněte, Rudy, toho chlapce nevzkřísí ani miliardy. Měl byste se do své klientky vcítit. Myslím, že chce dohodu. V téhle situaci má právník jednat profesionálně, zůstat nad věcí. Ta ubohá stará ženská nemá tušení, k čemu může u soudu dojít."

"Promluvím s ní."

"Zavolejte jí hned. Zůstanu tady ještě hodinu a pak musím odejít. Volejte jí." Ten potměšilý parchant by rád, abych jí zavolal a on nás mohl odposlouchávat.

"Ozvu se vám, pane Drummonde. Příjemný den."

Zavěším, přetočím magnetofonovou pásku a pustím hlasitě nahrávku.

Deck se svalí do křesla s dokořán otevřenou pusou, ve které se mu zatřpytí čtyři lesklé zuby.

"Napíchli naše telefony," vydechne naprosto ohromený, když se páska zastaví. Cívíme na magnetofon, jako by nám to mohl vysvětlit. Několik minut jsem doslova ohromený. Nedokážu se ani pohnout, myšlenky mi splašeně víří. Rozdrnčí se telefon, ale nikdo z nás ho nezvedá. Jsme z toho zděšení.

"Měli bychom to říct Kiplerovi," promluvím konečně pomalu a těžce.

"Nesouhlasím," ozve se Deck, sundá si brýle a promne oči.

"Proč ne?"

"Zamysli se nad tím. Víme -- nebo si myslíme, že víme -- že nám Drummond nebo někdo z jeho lidí odposlouchávají telefony. Drummond o těch štěnicích ví, protože jsme ho právě natchyali. Ale dokázat mu to, chytit ho při činu, nedokážeme."

"Bude to zatloukat až do smrti."

"Přesně tak. A co udělá Kipler? Obviní ho bez solidního důkazu? Seřve ho ještě víc?"

"Už si na to zvykl."

"A na soud to nebude mít žádný efekt. Porotě se nemůže říct, že pan Drummond a jeho klient hráli během vyšetřování špinavou hru."

Cívíme dál na magnetofon a oba se pokoušíme najít nějaké řešení. V hodinách právní etiky jsme četli o jednom advokátovi, který dostal ostrou důtku, protože nahrál svůj hovor s jiným kolegou. Provinil jsem se, ale co je můj malý hřích ve srovnání s Drummondovou ohavností. Malér je, že jestli s tou páskou vyjdu na světlo, tak se znemožním. Drummonda nikdy nikdo neusvědčí, protože mu to nikdo neprokáže. A do jaké míry je v tom zapletený? Bylo to odposlouchávání jeho nápad? Nebo prostě jen používá kradené informace, jež mu předává jeho klient?

To je další věc, kterou se nikdy nedozvíme. Ale na tom v podstatě nezáleží. Drummond prostě ví, co si říkáme do telefonu.

"Můžeme to využít ve svůj prospěch," řeknu.

"Ano, taky mě to napadlo."

"Ale musíme opatrně, nebo začnou mít podezření."

"Ano, schováme si to k soudu. Počkáme si na správný okamžik a pak to těm kašparům zavaříme."

Pomalu se oba začínáme zubit.

POČKÁM DVA DNY a zavolám Drummondovi smutnou novinu, že moje klientka jeho špinavé peníze nechce. Je trochu divná, svěřím se mu. Jeden den se bojí jít před soud, a druhý na tom zase trvá. Momentálně chce bojovat.

Nemá ani nejmenší podezření. Nasadí typickou útočnou taktiku a vyhrožuje, že prý peníze už nikdy neuvidíme a proces bude pro nás hořká pilulka. Těm šmirákům, co nás odposlouchávají v Clevelandu, to musí znít jako sladká hudba. Za jak dlouho asi náš rozhovor vyslechnou?

Měli jsme ty peníze vzít. Dot a Buddy by měli přes sto tisíc, víc než by kdy mohli utratit. Jejich právník by dostal balík, skoro šedesát tisíc. Ale peníze neznamenají pro Blackovy nic. Nikdy je neměli a o zbohatnutí už teď nesní. Dot prostě chce oficiální zveřejnění toho, co Great Benefit provedla jejímu synovi. Chce konečný rozsudek, ve kterém bude stát, že byla v právu, že Donny Ray umřel proto, že ho zabila společnost Great Benefit.

Co se mě týká, jsem překvapený, jak málo mi na těch penězích záleží. Je to lákavé, to jistě ano, ale zničený z toho nejsem. Nemám přece hlad, netřu bídu. Jsem mladý a budu mít ještě spoustu jiných případů.

Proč asi je Great Benefit natolik vyděšená, že odposlouchává moje telefony? Určitě mají máslo na hlavě, jinak by to nikdy neudělali. A přestože jsem začátečník a mám trému, zjišťuji, že i já chci, aby se proces konal.

BOOKER A CHARLENE MĚ POZVALI na Den díkůvzdání, abych povečeřel s jejich rozvětvenou rodinou. Jeho

babička bydlí v malém domku v jižním Memphisu a určitě vařila i pekla celý týden. Je zima a deštivo, takže jsme nuceni zůstat celé odpoledne uvnitř. Je tady nejméně padesát lidí od půlročních po osmdesátileté a jediná bílá tvář patří mně. Jíme celé hodiny, v pokojíku u televize se tísňí mužští a sledují jeden zápas za druhým. Booker a já jsme v garáži, ořechový koláč s kávou stojí na kapotě auta a oba se nedočkavostí třeseme na novinky. Je zvědavý, jak jsem na tom se ženským, a já ho ujistím, že se žádné momentálně nekonají. Obchody jdou dobře, říkám mu. On pracuje skoro čtyřicet hodin denně. Charlene by chtěla další dítě, ale otěhotnět je problém. Booker není stále doma.

Život plně vytiženého právníka.

TŘICÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA

TUŠILI JSME, že to asi přijde poštou, a podle silného dupotu na chodbě vím, že se to opravdu stalo. Deck vtrhne do dveří a mává obálkou: "Už je to tady! Už je to tady! Jsme bohatý!"

Roztrhne obálku, opatrně vyjme šek a obřadně ho položí na můj stůl. Obdivujeme ho. Dvacet pět tisíc dolarů od State Farm! Vánoční dárek.

Derrick Dogan ještě chodí o berlich, a tak spěcháme k němu domů vyřídit papíry. Podepíše všechno, jak jsme se dohodli, můžeme se rozdělit o tučnou částku. Náš klient dostává přesně 16 667 dolarů a my přesně 8,333 dolarů. Deck mu chtěl vyúčtovat ještě naše drobné výdaje na pořízení kopií, na poštovné a telefony. Většina právníků to tak dělá, ale já jsem se postavil proti.

Rozloučíme se s Doganem, popřejeme mu hodně zdraví a snažíme se být trochu skličeni, protože došlo k úrazu a Derrick je stále ještě nucen používat berle, ale není to pro nás lehké.

Rohodli jsme se vzít si každý tři tisíce a zbytek nechat ve firmě na hubenější měsíce. Naše firma nám koupila dobrý oběd v jedné vyhlášené restauraci ve východním Memphisu. Naše firma má teď zlatou kreditní kartu vydanou nějakou zoufalou bankou, na kterou zřejmě udělal dojem můj právnícký titul. V žádosti jsem kolonku o předcházejících bankrotech jednoduše nevyplnil. Slíbili jsme si s Deckem, že k použití karty je nutný souhlas nás obou, jinak se použít nesmí.

Za své tři tisíce si kupuji auto. Samozřejmě není nové, ale je to vůz, o kterém jsem snil už dávno. Volvo DL, rok výroby 1984, modré barvy, pětirychlostní, ve výborném stavu, a má najeto jen dvě stě o tisíc kilometrů.

To není na volvo moc. Jeho první a jediný majitel je nějaký bankéř, kterého bavilo dělat si údržbu sám. Koketoval jsem s koupí něčeho nového, ale nesnesu pomyslení na dluhy.

Je to mé první advokátské auto. Toyotu jsem prodal za tři sta dolarů a za ty jsem koupil do auta telefon. Rudy Baylor se pomalu vzmáhá.

UŽ PŘED ČASEM jsem se rozhodl, že Vnoce nestrávím v Memphisu. Vzpomínky na ty minulé jsou pořád příliš bolestné. Budu sám, a tak bude lepší, když prostě vypadnu. Deck se zmínil, že by se možná ke mně přidal, ale jeho návrh byl jen neurčitý, nic konkrétního. Rekl jsem mu, že asi pojedu za matkou.

Když matka s Hankem zrovna necestují, bydlí v jeho malém domku v Toledu. Nikdy jsem ten dům neviděl a nemám chuť trávit Vánoce s Hankem. Po Díkůvzdání matka volala a dost vlažně mě zvala na Vánoční svátky k nim. Odmítl jsem a tvrdil, že mám moc práce. Pošlu pohled.

Ale ano, matku mám pořád rád. Prostě jsme si spolu přestali rozumět. Ten rozkol mezi námi postupně narůstal a vyvrcholil ošklivou scénou. Padla slova, na která se zapomene až po letech.

Podle Decka je právnícká okurková sezona od 15. prosince až do nového roku. Soudci nesoudí a advokáti i jejich firmy pořádají večírky a slavnostní obědy pro zaměstnance. Pro mě jedinečná příležitost opustit město.

Naložím dokumentaci případu Blackových do kufru svého malého naleštěného volva, přidám nějaké oblečení a prasknu do koní. Pomalu a bezcílně se toulám po úzkých okresech směrem k severozápadu, až narazím na sníh v Kansasu a Nebrasce. Spím v laciných motelech, jím hamburgery a dívám se na to, co je kde k vidění. Po severních pláních se honí zimní fujavice a cesty lemují vysoké sněhové závěje. Prérie jsou bílé a tiché jako kupy mraků na nebi.

Cestuji, jsem sám a dělá mi to dobře.

23. PROSINCE konečně přijíždím do Madisonu ve Wisconsinu. Najdu si malý hotel, útulnou jídelnu, kde podávají teplé jídlo, a zapojím se do proudu lidí, kteří spěchají ve středu města od jednoho obchodu ke druhému. Vánoce mám rád, ale tenhle shon si rád odpustím. Usednu na zmrzlou lavičku v parku a poslouchám sbor, který hlasitě prozpěvuje koledy. Nikdo na světě neví, kde teď jsem, v jakém městě, ve kterém státě. Tuhle svobodu miluju.

Po večeri a několika skleničkách v hotelovém baru volám Maxe Leuberga. Vrátil se a už znovu učí jako profesor práva na zdejší univerzitě. Byli jsme ve spojení, jednou měsíčně jsem mu volal a žádal o radu. Pozval mě na návštěvu. Poslal jsem mu kopie většiny nejdůležitějších dokumentů, včetně kopií téměř všech výpovědí. Ten expresní balík vážil sedm kilo a poštovné stálo skoro třicet dolarů. Deck neměl námitky.

Max je podle hlasu upřímně rád, že jsem v Madisonu. Protože je Žid, křesťanské svátky ho zase tolik neberou a říká, že zítra je ideální den na práci. Vysvětluje mi, jak se k němu dostanu.

Příští ráno v devět, když jdu na právníckou fakultu, je minus jedenáct stupňů. Je otevřeno, ale nikde nikdo. Leuberg čeká ve své pracovně s horkou kávou. Hodinu si povídáme o všem, co mu chybí od doby, kdy působil v Memphisu, ale škola, kde učil, mezi tyhle věci nepatří. Jeho pracovna je hodně podobná té minulé -- hrozný nepořádek, všechno rozházené, stěny plné politicky provokativních plakátů. Ani on se nezměnil -- rozčuchané vlasy, džínsy, bílé tenisky. Má ponožky, ale jen proto, že venku je třicet čísel sněhu. Je činorodý a plný energie.

Jdu za ním chodbou do malé seminární posluchárny s dlouhým stolem uprostřed. Má klíče. Dokumentace, kterou jsem mu poslal, je rozložená po stole. Sedneme si proti sobě do křesel a on dolévá další kávu z termosky. Ví, že soud

začíná za šest týdnů.

"Žádné nabídky na smír?"

"Ano. Několik. Vyhnali to na sto sedmdesát pět tisíc, ale moje klientka odmítá."

"To je neobvyklé, ale nepřekvapuje mě to."

"Proč vás to nepřekvapuje?"

"Protože jste je skřípnul. Hrozí jim grandiózní odhalení, Rudy. Je to jeden z nejmarkantnějších případů zlého úmyslu, se kterým jsem se kdy setkal -- a byly jich tisíce."

"A to ještě nevíte všechno," říkám a vyprávím mu o odposlechu našich telefonů i důkazu, že v tom je Drummond namočený.

"O něčem takovém jsem už slyšel. Byl to případ z Floridy, ale právník žalující strany to zjistil až po procesu. Dostal podezření, protože to vypadalo, že obhajoba věděla předem, jak se zachová. Ale tohle je jiný kafe."

"Musejí mít nahnáno," pokračuji.

"Jsou vyděšený, ale nesmíme to přeceňovat. Tam dole v Memphisu jsou na domácí půdě. A v regionu, kde se velkým pokutám nefandí."

"Co navrhuje?"

"Vzít peníze a vykašlat se na ně."

"To nejde. Já nechci a moje klientka taky ne."

"Dobře. Je načase dát těm lidem na vědomí, že žijeme ve dvacátém století. Kde máte magnetofon?" Vyskočí z křesla a přechází po místnosti. Na zdi visí černá školní tabule a profesor je připravený k přednášce. Vyndám z kufříku magnetofon, pero a blok a položím všechno před sebe na stůl.

Max to ze sebe chrlí a já si zuřivě čmárám poznámky a zasypávám ho otázkami. Mluví o mých i jejich svědcích, dokumentech, různých strategiích. Materiály, které jsem mu poslal, má v malíčku. Přímou hoří snahou chytit podvodníky pod krkem.

"To nejlepší si nechte na konec. Pusťte jim video s tím ubohým hochem, jak před smrtí svědčí. Předpokládám, že vypadá zuboženě."

"Hůř, než si umíte představit."

"Výborně. To na porotu silně zapůsobí. Když všechno poběží hladce, můžete za tři dny skončit."

"Co potom?"

"Sednete si do zadu a budete sledovat jejich obhajobu." Najednou se zarazí, sebere ze stolu nějaké listiny a posune je přede mě.

"Co je to?"

"Nová pojistná smlouva Great Benefit. Vystavili ji minulý měsíc jednomu z mých studentů. Zaplatil jsem první splátku a příští měsíc ji zrušíme. Jen jsem se chtěl podívat na znění. Hádejte, co teď tučným písmem vylučují?"

"Transplantace kostní dřeně."

"Veškeré transplantace včetně kostní dřeně. Veníte to a použijte u soudu. Myslím, že stojí za to zeptat se jejich šéfa -- jmenuje se Keeley, že? -- proč se znění pojistky změnilo jen pár měsíců potom, co Blackovi podali žalobu. Proč jmenovitě vylučují přenos kostní dřeně až teď? A když to nebylo vyloučeno v pojistné smlouvě Blackových, proč nezaplatili? Dobrý důkaz, Rudy. Sakra, ten proces bych si neměl nechat ujít."

"Prosím vás, přijďte." Bylo by bezvadné mít kromě Decka ještě dalšího přítele, s nímž bych se mohl radit.

Maxovi se něco nezdá v našich rozborech, a tak se noříme do papírů. Přestěhuji do posluchárny čtyři lepenkové krabice z kufru auta a kolem poledne už místnost připomíná skládku.

Jeho energie je nakažlivá. Po obědě vyslechnu první z několika přednášek o pojišťovnickém účetnictví a jeho specifických metodách. Jde o odborné věci, do kterých laik bez vzdělání v oboru nepronikne, a žádná pojišťovna nemá zájem, aby vnější svět věděl, co a jak dělá. Ale Max tam má svoje lidi.

Great Benefit disponuje jméním v rozmezí čtyř až pěti set milionů dolarů, z nichž zhruba polovina je uložena v kapitálových rezervách a fondech. To je třeba porotě vysvětlit.

Neodvážil bych se navrhnout, abychom pracovali na Štědrý den, ale Max je nadšením bez sebe. Žena mu odjela do New Yorku na návštěvu své rodiny. Nemá nic jiného na práci a opravdu chce probrat zbývající dvě krabice dokumentů.

Už mám plné tři bloky poznámek a šest kazet jeho myšlenek o všem možném. Když konečně 25. prosince po setmění skončíme, mám toho, jak se říká, plné kecky. Pomůže mi všechno vrátit do krabic a naložit zpět do auta. Venku začíná znovu hustě sněžit.

Před hlavním vchodem fakulty se s Maxem loučíme. Ani nevím, jak mu mám poděkovat. Přeje mně všechno nejlepší a musím mu slíbit, že mu budu volat alespoň jednou týdně, během procesu každý den. Znovu říká, že se možná v Memphisu objeví.

Zamávám mu v chumelenici na rozloučenou.

TRVÁ MI TŘI DNY, než se dokodrcám do Spartanburgu v Jižní Karolíně. Volvo šlape báječně, zvláště na sněhu a ledu severního Středozápadu si vede dobře. Zavolám Deckovi mobilním telefonem. Říká, že v kanceláři je klid a nikdo mě neshání.

Posledních tři a půl roku jsem buď intenzivně studoval, nebo pracoval u Jogína. Volna jsem měl málo. Tenhle nenákladný výlet křížem krážem po Státech by většině lidí možná připadal otravný, ale pro mě jsou to luxusní prázdniny. Osvěžují mi hlavu i duši a umožňují myslet na jiné věci, než je právo. V první řadě teprve teď definitivně zapomínám na Saru. Staré zášti mizí. Život je příliš krátký. Proč bych měl nenávidět lidi, kteří udělali to, co asi museli. Na hříchy Loyda Becka a Barryho X. Lancastera šťastně zapomínám někde v Západní Virginii. Přisahám si, že vypustím

také starosti o slečnu Birdie a její mizernou rodinu. Ať řeší svoje problémy beze mě.

Při jízdě sním o Kelly Rikerové, o veselém úsměvu na svůdných rtech, opálených nohách a medovém hlase.

A když už myslím na práci, tak jediné na proces. Cvičím si zahajovací řeč k porotě. Podrobuji křížovému výsledku darebáky z Great Benefit. A když žádám o závěrečnou řeč obžaloby, málem křičím.

Sem tam na mě někdo z okolojedoucích motoristů vykulí oči, ale to nevadí, stejně mě tady nikdo nezná.

Mluvil jsem už se čtyřmi právníky, kteří v minulosti žalovali nebo se ještě soudí s Great Benefit. První tři mně nepomohli. Ten čtvrtý žije ve Spartanburgu. Jmenuje se Jackson Cooper a na jeho případě se mu něco nezdá. Nechtěl o tom mluvit do telefonu, ale pozval mě, abych se u něho zastavil a podíval do jeho spisů.

Má firmu s šesti právníky v budově banky ve středu města. Volal jsem mu včera cestou, odněkud ze Severní Karolíny. Dnes má pro mě čas. Říkal, že kolem Vánoc se nic moc neděje.

Je to statný, trochu obtloustlý muž s tmavým plnovousem a černýma nadmíru živýma očima, které vyjadřují každé hnutí mysli. Je mu šestačtyřicet a říká, že vydělal peníze postihem výrobců závadných výrobků. Než začne mluvit k věci, přesvědčí se, že dveře kanceláře jsou zavřené.

Většinu toho, co má na srdci, mi říkat nemusí, a ani by neměl. S Great Benefit se mimosoudně vyrovnal a on i jeho klient podepsali přísně důvěrnou dohodu o tvrdých sankcích v případě vyjádření finančních podmínek, za kterých k urovnání sporu došlo. Nemá tyhle dohody v oblibě, ale bohužel jsou běžné. Žalobu podal před rokem a zastupoval v ní jednu starší paní, která měla vážné gynekologické onemocnění, které vyžadovalo chirurgický zákrok. Great Benefit její nárok popřela. Při sjednávání pojistky paní opomněla uvést, že jí před pěti lety odstranili cysty na vaječnících. V zamítnutí žádosti o pojistné krytí stálo, že zatajila závažné údaje o svém zdravotním stavu. Lékařský zákrok, který potřebovala teď, obnášel jedenáct tisíc dolarů. Následovala výměna dopisů, další popření nároku na pojistné krytí a potom si ta paní najala Jacksona Coopera. Čtyřikrát navštívil Cleveland ve svém letadle a realizoval osm svědeckých výpovědí.

"Nejodpornější banda hajzlů, na kterou jsem kdy narazil," označil lidi z Great Benefit. Jackson má rád kontroverzní procesy a je nekompromisní. Tlačil kauzu tvrdě před soud a Great Benefit najednou stála o tiché urovnání sporu.

"Tohle je ta důvěrná část věci," říká a je rád, že může porušit dohodu a všechno mně vyklopit. Vsadím se, že do toho zasvětil už sto lidí. "Zaplatili těch jedenáct tisíc a potom přihodili dalších dvě stě -- jen aby se nás zbavili." Čeká na mou reakci a mrká očima. To je pozoruhodné, ale i logické vypořádání, protože Great Benefit by normálně zaplatila u soudu ještě větší pokutu. Není divu, že trvali na mlčenlivosti.

"Úžasný," říkám.

"Ano, to je. Já osobně byl proti urovnání, ale chudák moje klientka potřebovala peníze. Jsem přesvědčený, že se z toho před soudem dalo vyrazit mnohem víc." Vypráví pár historek, abych uvěřil, že vydělal hromady peněz. Táhne mě do malého kumbálu bez oken, kde je na policích podél stěn vyrovnána spousta navlas stejných krabic. Ukáže na tři z nich. "Tady jsou ty jejich machinace," dotkne se jedné z krabic, jako by skrývala velké tajemství. "Žádost pojištěnce dostane na stůl nějaký malý úředníček, jeden z těch, co berou nejnuznější mzdu. Tak to chodí v každé pojišťovně. Smetanu lížou velcí kocouři, kteří sedí nahoře a rozhodují o investicích. Dole se nerozhodne nic. Referent jen zkontroluje náležitosti žádosti a řízení začíná. On nebo ona pošlou pojištěnci dopis se zamítnutím žádosti. Vy ho máte také, že? Potom si referent vyžádá lékařské záznamy za posledních pět let a prověří je. Pojištěnec dostane dopis, ve kterém stojí, že se jeho nárok předběžně zamítá, ale že se musí ještě dodatečně prošetřit. A úřednický šiml radostně řehťá a hraje kopytem. Referent pošle složku nahoru, aby se zjistilo, jestli případ neobsahuje dodatečně zjištěné pojistné riziko. Po nějakém čase dostane shora zprávu -- nevyplácet, dokud od nás nedostanete příkaz. Té interní korespondence je samozřejmě víc, stohy papírů rostou, prodiskutovávají se výjimky z výjimek, píšou se připomínky k připomínkám. Dvě oddělení spolu vedou papírovou válku. Nezapomínejte, že ti lidé spolu sice pracují ve stejném podniku, ale jen výjimečně jeden druhého znají. Většinou ani nevědí, co to druhé oddělení konkrétně dělá. To se tak dělá schválně. Váš klient zatím sedí doma a dostává zamítavé dopisy. Většina lidí to vzdá -- a s tím oni počítají. Na právníka se obrátí tak jeden z pětadvaceti."

V duchu si při jeho slovech vybavuji dokumenty, útržky výpovědí -- a najednou to do sebe všechno zapadá.

"Jak to můžete dokázat?" ptám se.

Poklepe na krabice: "Je to tady uvnitř. Většina z toho vám je nanic, ale já mám i jejich interní příručky."

"To jsem si obstaral taky."

"Ano, ale v mých podkladech to máte všechno podchycené a seřazené. Mám na to výborného koncipienta, vlastně dva."

Ano, ale já, Rudy Baylor, mám koncipienta práv!

Nechá mě s krabicemi o samotě a já jdu rovnou po tmavozelených příručkách. Jedna se týká vyřizování nároků, druhá pojistných rizik. Na první pohled vypadají skoro stejně jako ty, které jsem získal od protistrany. Procedurální metodika je rozdělena do dvou částí. Vepředu je osnova a vzadu vysvětlivky, zkrátka interní instrukce pro úřední krasy, co produkují popsaný papír.

Potom si povšimnu rozdílu. V příručce oddělení likvidace škod je zmínka o jakémsi odstavci U. V mé kopii nic takového není. Čtu pozorně a klubko se začíná rozmatávat. I v druhé příručce se hovoří o záhadném odstavci U. Kruh, který tak výstižně popsal Cooper, se konečně uzavírá. Každé oddělení zamítne pojištěncův nárok, postoupí ho dalšímu oddělení a připojí příkaz neplatit, dokud nepřijde další pokyn.

A další pokyn nepřijde nikdy. Žádné oddělení nemůže nárokovanou částku proplatit bez souhlasu druhého.

Oba odstavce U obsahují množství pokynů a nařízení o tom, jak zdokumentovat každý administrativní úkon a příslušným způsobem vyhodnotit pojištěncův požadavek tak, aby se mohl zamítnout. V mé dokumentaci odstavec U chybí. Odstranili ho. Lumpové z Clevelandu, a možná i jejich advokáti v Memphisu přede mnou záměrně ten odstavec

utajili! Já nevyházím z údivu...

Když se trochu vzpomínám, rozchechtám se. Pobavilo mě pomyšlení, jak z příručky vytrhávám příslušné listy a mávám s nimi před porotou.

Hodiny se probíráím i ostatními písemnostmi, ale stále musím myslet na neúplné interní příručky, které se mi snažili vnutit.

COOPER RÁD PIJE v kanceláři vodku, ale až po šesté večer. Zve mě, abych se k němu přidal. Láhev má v malém mrazáku v šatně, která slouží jako bar. Alkohol pije čistý, bez ledu i vody. Neodmítnu a po dvou doušcích cítím příjemný oheň v zažívacím traktu.

Po prvním panáku říká: "Určitě máte kopie žalob na Great Benefit i z jiných států."

Cítím se jako pitomec, ale lhát není na místě.

"Ne, opravdu ne."

"Ty musíte vidět. Napsal jsem o téhle pojišťovně ministru spravedlnosti Jižní Karolíny, je to můj bývalý spolužák. Oni to teď vyšetřují. To samý v Georgii. Oficiální šetření zahájil i vládní zmocněnec pro otázky pojištění na Floridě. Vypadá to, že v průběhu krátké doby Great Benefit zamítla obrovské množství nároků."

Před časem, ještě během studia práv, se Max Leuberg zmínil o stížnosti, kterou podal na Státní department pojištění. Zároveň už tenkrát připustil, že si nedělá velké iluze. Pojišťovací branže je notoricky známá svou schopností zpacifikovat každého, kdo by se pokusil ji nějak omezovat.

Nemohu si pomoci, ale mám pocit, jako bych něco prošvihl. Nejradši bych vykřikl, že je to můj první větší případ.

"Kolik mají uzavřeno pojistek?" Tuhle otázku jsem položil už protistraně, ale stále čekám na odpověď.

"Něco pod sto tisíc. Uvažujme, že každý desátý pojištěný vznesе požadavek, to znamená deset tisíc pojistných událostí ročně. Řekněme, že oni polovinu z nich zamítnou. Čili pět tisíc. Průměrná výše jedné pojistné události je deset tisíc dolarů. Pět tisíc krát deset tisíc je padesát milionů babek. Dejme tomu, že deset milionů vydají na urovnání sporů a stažení těch několika žalob. Tou malou fíntou vydělají čistých čtyřicet milionů a další rok možná zas budou platit, jak mají. A potom hop, zpátky do starých kolejí. Nebo vykoumají jiný podraz. Vydělávají tolik prachů, že si můžou dovolit zmanipulovat každého."

Dloho z něj nespouštím oči a potom se zeptám: "Můžete to dokázat?"

"Ne. Je to jenom podezření. Tahle pojišťovna sice dělá neuvěřitelné hovadiny, ale pochybuju, že by byli tak pitomí a pustili něco ven písemně."

Užuž ho chci informovat o "sprostém dopisu", ale v poslední chvíli si to rozmyslím. Je to pracháč a vejtaha.

"Patříte do nějakého sdružení soudních právníků?"

"Ne. Otevřel jsem si praxi teprve nedávno."

"Já jsem v tomhle směru dost aktivní. Existuje volné sdružení právníků zaměřených na žaloby pojišťovacích společností, co jednají ve zlém úmyslu. Jsme ve spojení a člověk se dozví spousty drbů. Pořád slyším Great Benefit tohle a Great Benefit táhleto. Myslím, že to s tím zamítáním nároků přehánějí. Všichni čekají na první velký proces, který je odhalí. Když dostanou pořádnou pátku, tak začne rodeo."

"Rozsudkem si nejsem jistý, ale proces je hotová věc, to můžu zaručit."

Říká, že obvolá kamarády, bude informovat sdružení a možná v únoru zajede na soud do Memphisu.

"Pořádná pátku," opakuje, "a přehrada se protrhne."

JEŠTĚ CELÉ DOPOLEDNE PŘÍŠTÍHO DNE se probíráím Jacksonovými spisy, potom poděkuji a odjíždím. Trvá na tom, abychom zůstali ve spojení. Tipuje, že náš proces bude sledovat mnoho právníků.

Proč se toho tak bojím?

Po dvanácti hodinách jízdy dorazím do Memphisu. Když vykládám za tmavým domem slečny Birdie za auta zavazadla, začíná drobně sněžit. Zítra je Nový rok.

ČTYŘICÁTÁ KAPITOLA

Uprostřed ledna se koná v Kiplerově soudní síni přípravné řízení. Rozsádl nás kolem stolu obhajoby a soudního zřízence poslal přede dveře, aby nás zvenčí nerušili zvědaví právníci. Kipler bez taláru sedí na jednom konci, po pravici má sekretářku a po levici zapisovatelku. Já sedím zády do soudní síně po jeho pravé ruce a proti mě přes stůl celý tým obhajoby. Vidím Drummonda prvně od 12. prosince, kdy vypovídal doktor Kord, a musím se krotit, abych byl zdvořilý. Pokaždé když ve své kanceláři zvednu telefon, vidím toho dobře oblečeného, pěstěného a uznávaného grázla, jak poslouchá mé hovory.

Obě strany navržené předprocesní příkazy akceptovaly a dnes by mělo vše probíhat hladce. Konečné rozhodnutí bude výchozím programem budoucího procesu.

Když jsem Kiplerovi ukázal interní příručky vypůjčené od Coopera Jacksona, ani nebyl příliš překvapený. Pečlivě je porovnal s těmi, které mně poskytl Drummond, a řekl, že nejsem povinen informovat protistranu o důkazu, který ji usvědčuje ze zatajování dokumentů. Lepší je počkat na proces a vytasit to na Great Benefit před porotou.

To by mohla být bomba. Strhnu jim před porotou kalhoty a vychutnám si je.

Přejdeme ke svědkům. Sepsal jsem seznam všech, kteří mají s případem něco společného.

"Jackie Lemancyzková už pro mého klienta nepracuje," prohlásí Drummond.

"Víte, kde je?" ptá se mě Kipler.

"Ne." Je to pravda. Telefonoval jsem do Clevelandu snad stokrát, ale po Jackie Lemancyzkové ani stopy. Dokonce jsem tím pověřil Butche, ale ani on nepočítal.

"A vy?" ptá se soudce Drummonda.

"Ne."

"Takže její přítomnost je nejistá."

"Přesně tak."

Drummond i T. Pierce Morehouse se dobře baví. Vyměnili si nenápadné úsměvy. Jestli ji najdeme a bude svědčit, už to taková legrace nebude. Ale je to jen slabá naděje.

"Co Bobby Ott?" pokračuje Kipler.

"Další nejistý," říká. S Ottem moc nepočítám, ale když se vynoří, chci mít právo předvolat ho jako svědka. I tohle pátrání má na starosti Butch.

Mluvíme o znalcích. Já mám jen dva. Dr. Korda a Randalla Gaskina, z kliniky, která se specializuje na léčbu rakoviny. Drummond si zapsal jednoho, Dr. Milтона Jiffyho ze Syracuse. Nevyslechl jsem ho ze dvou důvodů. Jednak by se cesta prodrazila a jednak, což je podstatnější, vím, co se chystá říct. Bude tvrdit, že transplantace kostní dřeně jsou příliš experimentální, že je nelze považovat za běžnou a přiměřenou lékařskou péči. Waltera Korda to popudilo tak, že mi pomůže připravit jeho křížový výsledek.

Kipler pochybuje, jestli bude Jiffy vůbec svědčit.

Asi hodinu se dohadujeme o dokumentech. Drummond ujišťuje soudce, že jsou v pořádku a kompletní. Možná že někoho jiného by přesvědčil, ale podle mě lže. Kipler si myslí totéž.

"Co je s tou žádostí žaloby o podklady ohledně celkového počtu pojistek za minulé dva roky, dále počtu pojistných událostí za stejnou dobu a počtu zamítnutých požadavků?"

Drummond se hluboce nadechne a vypadá ohromeně: "Pracujeme na tom, Vaše Ctihodnosti, přísahám, že ano. Ty informace jsou roztroušené po celé zemi. Můj klient má pobočky v jedenácti státech a je obtížné--"

"Má váš klient počítače?"

"Jistě. Ale ta záležitost není zase tak jednoduchá, že by se něco vytukalo na klávesnici a z tiskárny by vyjel výsledek."

"Za tři týdny začne proces, pane Drummonde. A já tu informaci chci."

"Snažíme se, Vaše Ctihodnosti. Připomínám to svému klientovi každý den."

"Tak to dokažte!" prohlásí důrazně Kipler a ukáže na velkého Drummonda prstem. Morehouse, Hill, Plunk a Grone se o pár centimetrů přikrčí, ale nepřestávají si čmárat poznámky.

Přejdeme na méně citlivé věci. Domluvíme se, že si obě strany rezervují na proces dva týdny. Ale Kipler se mi už světil, že udělá vše pro to, aby netrval víc než pět dní. Po dvou hodinách jsme se vším hotovi.

"A teď, pánové, jak to vypadá s podmínkami urovnání sporu?" Samozřejmě jsem Kiplera o jejich poslední nabídce -- sto sedmdesáti pěti tisících dolarů -- informoval. Stejně tak ví, že Dot Blacková o žádné vyrovnání nestojí. Nechce ani cent. Chce krev.

"Jaká je vaše nejlepší nabídka, pane Drummonde?"

Silná pětka se zatváří spokojeně, jako by mělo následovat něco dramatického, o čem ví jen oni.

"Nuže, Vaše Ctihodnosti, od dnešního rána jsem oprávněn v zastoupení svého klienta nabídnout protistraně vyrovnání ve výši dvě stě tisíc dolarů," pronese Drummond bez dramatického akcentu.

"Pan Baylor."

"Lituji. Má klientka mě pověřila, abych na urovnání sporu nepřistoupil."

"Bez ohledu na výši částky?"

"Přesně tak. Chce, aby támhle zasedla porota. Chce, aby svět věděl, co se přihodilo jejímu synovi."

Na protější straně stolu propuká zděšení. Nikdy jsem neviděl tolik současně nechápavě se kroutících hlav. I sám soudce vypadá zmateně.

Od pohřbu jsem s Dot sotva promluvil. Ani těch několik našich krátkých rozhovorů nedopadlo dobře. Je plná zármutku a zloby, což je naprosto pochopitelné. Obviňuje z Donnyho smrti Great Benefit, režim, lékaře, právníky, občas dokonce i mě. Chápu ji i v tomhle. Nepotřebuje ani nechce jejich peníze. Chce spravedlnost. Jak mi řekla na verandě, když jsem se u ní posledně zastavil: "Chci, aby si ty hajzlové ve své branži už neškrtli."

"To je neslýchané," prohlašuje Drummond dramaticky.

"Bude proces, Leo," odpovím. "Počítejte s tím."

Kipler ukáže na složku a sekretářka mu ji podává. On z ní vyjme dva stejné seznamy a podá jeden Drummondovi a druhý mně.

"To jsou jména a adresy možných porotců. Celkem dvaadvadesát, i když někteří z nich se mohli přestěhovat nebo podobně." Okamžitě začnu číst jména. V téhle zemi jsou miliony lidí. To si vážně myslím, že některé z nich znám? Nic než cizí lidé.

"Porotu vybereme týden před procesem, takže buďte připraveni k prvnímu únoru. Můžete si prošetřit jejich minulost, ale žádný přímý kontakt, to by byl těžký zločin."

"Kde jsou dotazníky?" ptá se Drummond. Každý z případných porotců takový blanket vyplní. Jsou to základní údaje o věku, pohlaví, barvě pleti, zaměstnání, typu profese a úrovni vzdělání. To bývají často veškeré informace, které právník o porotci má, když začíná výběrový proces.

"Pracujeme na nich. Budou odeslány poštou zítra. Ještě něco?"

"Ne, pane," odpovím.

Drummond zavrtí hlavou.

"Tu informaci o počtu pojistek a pojistných událostech chci brzy, pane Drummonde."

"Snažíme se, Vaše Ctihodnosti."

OBĚDVÁM SÁM VE FARMÁŘSKÉ JÍDELNĚ poblíž naší kanceláře. Rizoto s černými fazolemi a bylinkový čaj. Pokaždé když sem zajdu, cítím se zdravější. Jím pomalu, míchám fazole s rýží a hledím na dvaadevadesát jmen lidí, kteří možná zasednou v porotě. Drummond má neomezené zdroje a může sestavit tým lidí, kteří vyčmuhají na tyhle potenciální porotce, cokoli se vyčmuhat dá. Tajně vyfotí jejich domovy, auta, zjistí, jestli se do něčeho nenamočili, získají informace o jejich úvěrech, zaměstnání, případných rozvodech, bankrotech nebo obviněních. Vyšťourají i kolik zaplatili za své bydlení. Platí jen jediný zákaz. Nesmí je kontaktovat -- ani přímo, ani zprostředkovaně.

Až se v soudní síni sejdem k výběru vyvolených dvanácti porotců, bude už mít Drummond a jeho parta o každém z nich slušnou složku informací. Osobní spisy každého případného porotce bude pečlivě vyhodnocovat tým profesionálních konzultantů. V historii americké právní vědy jsou tito specialisté na výběr poroty relativně novou odrůdou. Obvykle to bývají právníci, kteří získali doktoráty ještě v psychologii či psychiatrii. Cestují po Státech a prodávají své šíleně drahé služby kolegům, kteří si je mohou dovolit zaplatit.

Na fakultě jsem slyšel vyprávět o jednom takovém konzultantovi, kterého si najal Jonathan Lake za honorář osmdesát tisíc dolarů. Porota mu přiklepla několikamilionový verdikt, takže se mu ta investice bohatě vyplatila.

Drummondovi specialisté na porotu budou při výběru porotců v soudní síni. Budou ty nic netušící lidi nenápadně pozorovat, studovat jejich tváře, pohyby, oblečení, chování a bůhvíco ještě.

Naproti tomu já mám zase Decka, který studuje lidskou povahu už léta a po svém. Dáme ten seznam Butchovi, Bookerovi a klidně každému, komu by bylo nějaké z těch jmen povědomé. Zatelefonujeme, ověříme si možná pár adres, ale budeme to mít mnohem těžší. Z větší části zůstaneme odkázáni na to, jak se nám ti lidé budou jevit, až je uvidíme na vlastní oči v soudní síni.

ČTYŘICÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

Chodím teď do nákupního centra třikrát týdně, většinou v době večere. Mám už svůj vlastní stůl na promenádě hned vedle zábradlí, odkud je výhled na kruhové kluziště. Tam jídám kuře od Číňana a dívám se dolů na malé děti, které bruslí. Mám ze svého místa bezpečný výhled na celou pasáž, takže mě nikdo nemůže natchytat. Ona šla kolem jen jednou. Byla sama a zdálo se, že se jen tak prochází. Zoufale jsem zatoužil se k ní přidat, vzít ji za ruku a odvést do malého elegantního butiků, kde bychom se schovali mezi stojany šatů a mluvili spolu.

Tohle je největší nákupní centrum v okolí, je tu pořád plno návštěvníků. Pozoruji je a uvažuji, kdo z nich by mohl být v mé porotě. Jak najít devadesát dva lidí z milionů?

Nemožné. Dělá, co se dá. Rychle jsme si s Deckem vyrobili kartičky, na které jsme opsali informace z porotních dotazníků a já je s sebou pořád nosím.

Sedím tady dnes večer na promenádě, občas se podívám na procházející lidi a pak vytasím ze svazečku další kartičku: R. C. Badley stojí na ní tiskacím písmem. Věk čtyřicet sedm, běloch mužského pohlaví, instalatér, středoškolské vzdělání, bydliště jihovýchodní předměstí Memphisu. Otočím kartičku, abych se přesvědčil, že má paměť je perfektní. Je. Dělá to už potolikáté, že mně ti lidé už lezou krkem. Jejich jména mám připíchnutá na zdi v kanceláři a nejméně hodinu denně před nimi stojím a snažím se zapamatovat si je. Další kartička: Lionel Barton, věk dvacet čtyři, černoch, večerní student vysoké školy a prodáváč autodílů, bydlí v bytě v jižním Memphisu.

Můj modelový porotce je mladý, černé pleti, s minimálně středoškolským vzděláním. Zkušenost potvrzuje, že černí porotci jsou pro obžalobu lepší. Jsou na straně ubližovaných a bílým společenstvem nevěří. Ani se jim nedivím...

Nevím, jestli si mám přát, aby v porotě bylo více žen či naopak mužů. Všeobecně se soudí, že ženy znají cenu peněz líp, protože na nich leží tíha rodinného rozpočtu. Nejsou nakloněny obrovským pokutám, protože se v jejich šekových knížkách z těch peněz neobjeví ani cent. Ale Max Leuberg ženy preferuje, protože jsou matky. Ztotožní se s Dot, s její bolestí ze ztráty dítěte. Když se mi podaří je pořádně dojmout, možná bude mít Great Benefit po kšeftech. Myslím, že Max má pravdu.

Kdyby bylo po mém, vybral bych dvacet černých žen, přednostně ty, které mají děti.

Deck má jinou teorii. Bojí se černých, protože Memphis je rasově dost polarizovaný. Bílý žalobce, bílá obhajoba -- všichni bílí, kromě soudce. Proč by se měli černí angažovat?

Tohle je ukázkový příklad mylného přístupu k volbě porotců podle rasy, třídy, věku a vzdělání. Je fakt, že nikdo nemůže předvídat, jak se kdo z porotců při jejich rokování zachová. Přečetl jsem v knihovně všechny knížky, které se týkají výběru poroty, ale nejsem si o nic jistější než předtím.

Je jen jediný typ porotce, kterému je třeba se v tomto případě vyhnout: vysokému úředníkovi bílé pleti. Tihle chlápkové jsou pro podobné kauzy hrob. Jsou vzdělání, průbojní, výmluvní a schopní přesvědčit ostatní. Na právníky moc nedají. Naštěstí jsou obvykle moc zaneprázdnění, nemají na porotcování čas. Na svém seznamu jsem jich našel jen pět a tutově z nich každý bude mít spoustu důvodů, aby se omluvil. Za jiných okolností by jim Kipler připravil horké chvíle, ale mám silné podezření, že o tyhle hochy taky nestojí. Vsadím se, že Jeho Ctihodnost chce vidět na sedadlech pro porotu černé tváře.

JESTLI ZŮSTANU V TĚHLE BRANŽI, určitě jednou vymyslím i větší podraz, ale momentálně si nejde nic horšího představit. Přemýšlel jsem o tom týdně, a teprve před několika dny se konečně svěřil Deckovi. Málem zešílel.

Jestli chce Drummond a jeho gang poslouchat můj telefon, dostane, po čem touží. Počkáme si na podvečer. Já jsem v kanceláři a Deck venku za rohem u veřejného telefonu. On volá mně. Několikrát jsme si to zkoušeli, dokonce máme scénář.

"Rudy, tady je Deck. Konečně jsem našel Deana Goodlowa."

Goodlow je běloch, věk devětatřicet, vysokoškolské vzdělání, vlastní koncesi na čištění koberců. Na naší stupnici má

nulu. Je to porotce, kterého definitivně nechceme. Drummond by za něj byl rád.

"Kde?" ptám se.

"Chytil jsem ho v kanceláři. Byl týden mimo město. Děsně prima chlap. Hrozně jsme se v něm mýlili. Pojišťovná vůbec nefandí, povídal, že se s tou svojí v jednom kuse hádá a myslí si, že by měly být přísně regulované. Pověděl jsem mu o našem případě a úplně se zbláznil. Bude to skvělý porotce." Deckův výkon je trochu nepřírozený, ale kdo ho dokonale nezná, tomu zní věrohodně. Asi to čte.

"To je ale překvapení," pronesu důrazně a čitelně do telefonu. Chci aby Drummond zachytil každou slabiku.

Rozhovor s potenciálním porotcem před výběrem do poroty je něco tak nepřípustného, že je to téměř neuvěřitelné. Deck i já jsme byli na vážkách, jestli naše lest nebude přehnaně absurdní a nevzbudí v Drummondovi podezření, že předstíráme. Ale koho by napadlo, že nějaký právník je schopen ilegálně odposlouchávat svého oponenta? Takže jsme se rozhodli, že Drummond na náš trik skočí, protože já jsem prostě pitomoučký nováček a Deck jen ubohý, všemi opovrhovaný koncipient práv. Nic lepšího jsme nevykoumali.

"Neměl strach mluvit?" ptám se.

"Trochu jo. Řek jsem mu to, co těm ostatním. Že dělám jenom šetření a nejsem právník. A že jestli si náš rozhovor nechá pro sebe, nikomu potíže nehrozí."

"Prima. A myslíš, že Goodlow je na naší straně?"

"Tutově. Je náš."

Zašustím do telefonu papírem.

"Kdo ti zbyl na seznamu?" ptám se hlasitě.

"Moment." Slyším, jak i Deck na svém konci mačká papír. Jsme sehraná dvojka. "Mluvil jsem s Dermontem Kingem, Jan DeCellovou, Lawrence Perottim, Hildou Hindsovou a RaTildou Browningovou."

Kromě Browningové jsou tihle lidé bílí a do naší poroty je nechceme. Když je dost "očerníme", udělá Drummond všechno, aby se do poroty nedostali.

"Co ten Dermont King?"

"Držák. Jednou vyhodil pojišťovka z domu. Dal bych mu devět bodů."

"A Perotti?"

"Bezva kluk. Nemohl uvěřit, že by pojišťovna byla schopná zabít člověka. Je s náma."

"Jan DeCellová?"

Další šustot.

"Momentik. Moc milá dáma, trochu nemluvná. Měl jsem dojem, že se trochu bála mluvit. Povíдали jsme si o pojišťovnách a tak. Řekl jsem jí, že jmění Great Benefit obnáší čtyři sta milionů. Myslím, že bude s náma. Dej jí pět bodů."

Musím se hodně ovládat, abych se nezačal smát. Přitisknu si sluchátko víc k uchu.

"RaTilda Browningová?"

"Černá radikálka, nabroušená na bělochy. Pracuje v černý bance a vykávala mě ze své kanceláře. Nedala by nám ani cent."

Následuje dlouhá pauza a Deck šustí papírem. "A co ty?" ptá se.

"Před hodinou jsem chytil doma Esther Samuelsonovou. Příjemná paní přes padesát. Hodně jsme mluvili o Dot a jak musí být hrozné ztratit dítě. Je s námi."

Poslední manžel Esther Samuelsonové byl léta úředník Obchodní komory. Řekl mi to Marvin Shankle. Tahle panička udělá cokoli, co bude chtít Drummond.

"Pak jsem našel v kanceláři Nathana Buttse. Když zjistil, že jsem jeden z advokátů, co dělají do případu, byl kapku překvapený, ale uklidnil se. Nemůže pojišťovny vystát."

Drummond teď musí být na mrtvici. Pomyslení, že já, právník, rozmlouvám o kauze s potenciálními porotci, ho musí vytáčet k nepřičetnosti. Přitom si uvědomuje, že proti tomu naprosto nic nemůže udělat. Každá protiakce z jeho strany by odhalila fakt, že odposlouchává moje hovory. Za to by ho okamžitě vyškrtili ze seznamu advokátů. Pravděpodobně i obžalovali.

Jediné možné řešení je zůstat zticha a vyhnout se lidem, jejichž jména tady padla.

"Ještě nám jich pár zůstalo," říkám. "Vltneme na ně tak do deseti a pak se sejdeme tady."

"Ták dobře," odpoví Deck unaveně. Jeho herecký výkon už je mnohem lepší.

Zavěsíme a za patnáct minut zvoní můj telefon znovu. Vzdáleně povědomý hlas řekne: "Rudyho Baylora prosím"

"U telefonu."

"Tady Billy Porter. Stavil jste se dneska u mě v obchodě."

Billy Porter je běloch v kravatě a je manažerem firmy Western Auto. Na naší desetibodové stupnici je hodně dole. Nechceme ho.

"Ano, pane Portere, díky za zavolání."

Ve skutečnosti je to Butch. Souhlasil, že nám pomůže krátkým výstupem. Asi se s Deckem tísni někde v telefonní budce a oba se snaží zahrát. Butch je dokonalý profík. Zašel do Western Auto a mluvil s Porterem o sadě pneumatik. Teď se ze všech sil snaží co nejlépe napodobit jeho hlas. Ti dva se už nikdy neuvidí.

"Co po mě chcete?" ptá se Butch alias Billy. Řekli jsme mu, aby byl strohý, alespoň to bude rychle za námi.

"Ano, tedy... Jedná se o soudní proces, víte, ten, na který jste dostal předvolání. Já jsem jeden z právních zástupců."

"Je to legální?"

"Jistěže je, jen to nikomu neříkejte. Podívejte, já zastupuji ubohou starší paní. Jejího syna zabila pojišťovna Great Benefit."

"Zabila?"

"Jasně. Ten chlapec nutně potřeboval operaci, ale pojišťovna mu neprávem odmítla hradit lékařské ošetření. Před třemi měsíci zemřel na leukemii. Proto jsme podali žalobu. Opravdu potřebujeme vaši pomoc, pane Portere."

"To zní strašně."

"S horším případem jsem se ještě nesetkal, a už jsem jich měl spoustu. Ta pojišťovna je v tom namočená až po uši, promiňte mi moje výrazy, pane Portere. Už nabídli dvě stě tisíc dolarů, aby nedošlo k soudu, ale my žádáme mnohem víc. Žádáme plnou náhradu škody a potřebujeme vaši pomoc."

"Budu vybraný? Já nemůžu chybět v práci."

"Vybereme dvanáct osob tak ze sedmdesáti, víc vám nemůžu říct. Prosím vás, pomozte nám."

"Tak dobře. Udělám, co můžu. Ale nechci přisluhovat, chápete?"

"Ano, pane. Díky."

DECK SE VRACÍ DO KANCELÁŘE a jíme sendvič. Během večera ještě dvakrát odběhne a volá mně zpět. Probíráme telefonicky další jména lidí, s nimiž jsme údajně mluvili a kteří "mají strach" potrestat Great Benefit za jejich zločin. Vzbuzujeme dojem, že jsme oba v ulicích, klepeme na dveře a provádíme věci, za které -- kdyby se na ně přišlo -- by mě okamžitě škrtli ze seznamu právníků. A tyhle vylomeniny podnikáme v předvečer výběru poroty!

Ze šedesáti záporně ohodnocených potenciálních porotců se nám podařilo zpochybnit třetinu. A důkladně jsme se přitom soustředili na nejnebezpečnější z nich.

Vsádím se, že Leo Drummond dnešní noci nezamhouří oko.

ČTYŘICÁTÁ DRUHÁ KAPITOLA

PRVNÍ DOJEM JE VŽDY ROZHODUJÍCÍ. Porotci přicházejí kolem půl deváté. Vstupují nervózně dvojítymi dřevěnými dveřmi, šinou si to uličkou a přitom hledí, skoro až zírají kolem sebe. Pro mnohé z nich je to první návštěva soudní síně. Dot a já spolu sedíme sami na konci našeho stolu tváří k čalouněným lavicím, které se zaplňují porotci. Soudcovskou stolicí máme za zády. Předě mnou leží jediný poznámkový blok, nic jiného. Deck sedí poblíž místa vyhrazeného porotě, daleko od nás. S Dot si šeptáme a snažíme se usmívat. Mám sevřený žaludek.

V ostrém kontrastu naproti nám je stůl obhajoby obklopený pěti podmračenými muži v černých oblecích. Všichni jsou zahloubaní do stohů spisů pokrývajících celou plochu stolu.

David proti Goliášovi. První, co porotci vidí, je početní převaha. Má chudá malá klientka je slabá a křehká. S těmi bohatými pány naproti se nemůžeme srovnávat.

Ted', když jsme zkompletovali všechny doklady, si uvědomuji, jak je těch pět právníků obhajoby zbytečných. Pět velmi dobrých právníků. Nechápu, že Drummond neuvažil, jaký bude mít tenhle očividný nepoměr sil dopad na porotu. Jeho klient musel něco špatného provést. Proč by jinak najali pět advokátů proti jednomu?

Protistrana se mnou dnes ráno odmítá mluvit. Zachováváme si vzájemný odstup, ale jejich opovrhlivé úšklebky a nenávislné poznámky dokazují, že je můj přímý kontakt s porotci konsternoval. Jsou šokovaní, znechucení a nevědí, co s tím dělat. Kromě krádeže klientových peněz je to pravděpodobně nejtěžší hřích, který může právník spáchat. Je to skoro tak závažný přestupek jako odposlouchávání telefonů protistrany. Snaží se tvářit rozhořčeně, ale vypadají přitom hloupě.

Soudní zřízenec shromáždí porotce do houfu a usazuje je nazdařbůch čelem k nám. Z dvaadevadesáti jmen na seznamu se dostavilo šedesát jedna lidí. Některí nebyli nalezeni. Dva zemřeli a další se omluvili pro nemoc. Tři uvedli jako omluvu svůj věk a několik z nich omluvil Kipler z různých osobních důvodů. Když zřízenec ohlašuje jednotlivá jména, dělám si poznámky. Jako bych ty lidi znal dlouhé měsíce. Číslo šest je Billy Porter, manažer firmy Western Auto, který mně údajně včera večer volal. Bude zajímavé, co s ním Drummond provede.

Jack Underhall a Kermit Aldy reprezentují Great Benefit. Sedí za Drummondem a jeho týmem. To máme celkem sedm obleků, sedm vážných a nepřístupných tváří, které se mračí na porotce. Hlavy vzhůru, usmívejte se, hoši! Tvařte se příjemně jako já.

Kipler vchází do síně a všichni vstávají. Soud zahajuje. Kipler vítá porotce krátkou úvodní řečí o jejich poslání a občanské povinnosti. Když se zeptá na opodstatněné omluvy, zvedne se několik rukou. Soudce je vyzve, aby k němu přistupovali jeden po druhém a přednášeli své žádosti tlumenými hlasy. Čtyři z pěti úředníků na mé černé listině si postupně šeptají se soudcem. Není divu, že je omlouvá.

Nějakou dobu to trvá, ale máme možnost studovat kandidáty. Alespoň ty v prvních třech řadách. Těch je dohromady třicet šest. My jich potřebujeme jen dvanáct plus dva náhradníky.

Na lavici přímo za stolem obhajoby sedí elegantně oblečení neznámí. Podle mého specialisty na porotu. Sledují každé gesto i pohyb možných porotců. Jsem zvědav, co jim náš malý trik provedl s jejich hluboce psychologickými profily? Ha, ha, ha. Vsádím se, že na dva vykuky, co jim pořádně zamíchali karty, jen tak nezapomenou.

Jeho Ctihodnost vyřadí dalších sedm, takže jich zbývá padesát. Potom stručně nastíní jednací pořádek případu a představí obě strany i právníky. Buddy v soudní síni není. Sedí ve svém starém nepojízdném autě.

Potom Kipler začne pokládat otázky. Vyzve porotce, aby zvedli ruku, pokud budou potřebovat na některou z nich odpovědět. Pomalu a vážně se ptá, zdá někdo z nich zná některou ze stran, některého z právních zástupců, některého ze svědků? Má někdo z nich pojistku vydanou Great Benefit? Je někdo z nich účastníkem nějakého jiného soudního sporu? Zažaloval někdo z nich nějakou pojišťovací společnost?

Několik rukou se zvedá. Porotci postupně vstávají a hovoří s Jeho Ctihodností. Jsou nervózní, ale jakmile jich to pár udělá, ledy se prolomí. Někdo zavtipkuje a všichni se trochu uvolní. Občas -- i když mně to vydrží jen okanzík -- si říkám, že sem patřím. Zvládnou to. Jsem právník. Jistě, budu taky muset mluvit.

Kipler mi dal seznam svých otázek a bude se ptát na všechno, co chce vědět. To přece řeknu rád. Tentýž seznam dal Drummondovi.

Dělám si poznámky, sleduji lidi a pozorně poslouchám. Deck dělá totéž. Je to kruté, ale jsem skoro rád, že porotci nevědí, že k sobě patříme.

Kipler se prokousává otázkami a čas se vleče. Končí asi po hodině. Znovu se mi sevře žaludek. Přichází chvíle, kdy Rudy Baylor pronese svá první slova před skutečným soudem. Bude to krátké vystoupení.

Vstanu, dojdou k zábradlí, hřejivě se na ně usměji a říkám slova, která jsem si tisíckrát zkoušel: "Dobré ráno. Mé jméno je Rudy Baylor a zastupuji Blackovy." Zatím to ujde. Po hodině "nalejvárný" potřebují budoucí porotci něco jiného. Podívám se na ně vstřícně a upřímně. "Soudce Kipler vám položil mnoho otázek, které jsou velmi důležité. Obsáhl všechno, na co jsem se chtěl ptát já, a tak nebudu plýtvat časem. Takže mám jen jedinou otázku. Napadá někoho z vás nějaký důvod, proč by neměl zasednout v této porotě a vyslechnout tento případ?"

Nečekám, že by se někdo hlásil a také se nikdo nehlásí. Dívali se na mě už přes hodinu a já je chci jen pozdravit, věnovat jim další milý úsměv a být co možná nejstručnější. Není nic horšího než upovídaný advokát. Navíc mám dojem, že Drummond jim dá co proto.

"Děkuji vám," řeknu s úsměvem, pomalu se otočím k soudci a pronesu hlasitě: "Porota mi vyhovuje, Vaše Ctihodnosti." Vracím se na své místo, a když usedám, poklepu Dot po rameni.

Drummond už je na nohou. Snaží se vypadat klidně a přívětivě, ale všechno v něm vře. Představí se a začne mluvit o svém klientovi, o tom, že Great Benefit je velká společnost se zdravou obchodní bilancí. To není nic, co by zasluhovalo potrestání, chápete? Neovlivní to někoho z vás? Ti lidé ještě ani neznají fakta, a on už se nevhodně pře o podstatu případu. Nejsem si jistý, jestli bych neměl vznést námitku. Přisahal jsem, že to udělám, jen když budu stoprocentně přesvědčený o její oprávněnosti. Tahle metoda dotazů je velmi efektivní. Jeho přívětivý lahodný hlas prosí o důvěru. Jeho šedé vlasy zosobňují moudrost a zkušenost.

Rozsévá semena vzájemného porozumění. Potom to vypukne.

"A teď vám položím nejdůležitější otázku dne," pronese vážně. "Prosím, poslouchajte mě pozorně. Tohle je rozhodující." Následuje dlouhá dramatická pauza. Hluboký nádech. "Byl někdo z vás v souvislosti s tímto případem kontaktován?"

V soudní síni je naprosté ticho a jeho slova dlouho visí ve vzduchu, než pomalu klesnou k zemi. Bylo to víc zvolání než otázka. Pohlédnu k jejich stolu. Hill a Plunk mě provrtávají nenávisnými pohledy, Morehouse a Grone sledují porotce.

Drummond na pár vteřin znehybní. Je připraven skočit jako dravec na každého, kdo by měl odvahu zvednout ruku a říct: "Ano. Zástupce obžaloby se u mě doma včera večer zastavil!" Drummond ví, že to přijde, prostě to ví. Zjistí pravdu, odhalí mě i mého zkorumpovaného partnera, zostudí mě, ztrestá a konečně nechá nadobro vyškrtnout ze seznamu právníků. A tahle kauza bude odložena na dlouhé roky. Už je to na spadnutí!

Ale napjatá ramena mu pomalu klesají, z plic vychází zdržovaný vzduch. Banda jedna prolhaná!

"Tohle je nesmírně důležité. Musíme to vědět." V jeho tónu je silná nedůvěra.

Nic. Nikde žádný pohyb. Ale oči oslovených ho napjatě pozorují a všichni se začínají cítit stísněně. Jen do toho, frajere!

"Dovolte mi zeptat se jinak," pokračuje dokonale ovládnutým hlasem. "Mluvil někdo z vás včera tady s panem Baylorem nebo támle s panem Deckem Shifftlem?"

Prudce vstanu: "Námitka, Vaše Ctihodnosti! To je absurdní!"

"Námitka se připouští! Co to provádíte, pane Drummonde?" vykřikne Kipler přímo na mikrofon, až se zachvějí zdi.

Drummond se obrátí čelem k soudci: "Vaše Ctihodnosti, máme oprávněný důvod se domnívat, že tato porota byla ovlivněna."

"Ano a obviňuje z toho mě," zasáhnu rozzlobeně.

"Já nechápu, co to děláte, pane Drummonde," pokračuje Kipler.

"Snad bychom to měli probrat ve vaší pracovně," prohlásí Drummond a propaluje mě pohledem.

"Tak pojďme," odrazím ho, jako bych se už nemohl dočkat.

"Krátka přestávka," nahlásí Kipler soudnímu zřízenci.

DRUMMOND A JÁ SEDÍME U STOLU proti Jeho Ctihodnosti a za námi stojí ostatní čtyři od Trenta & Brenta. Kipler je silně rozrušený.

"Tak o co jde?" ptá se Drummonda.

"Tahle porota byla ovlivněna," opakuje Drummond.

"Jak to víte?"

"To nemohu říct. Ale je to fakt."

"Nehrajte to na mě, Leo. Chci důkaz."

"Nemohu to říct, Vaše Ctihodnosti, jinak bych vyzradil důvěrné informace."

"Nesmysl! Povězte mi to."

"Je to pravda, Vaše Ctihodnosti."

"Obviňujete mě?" ptám se.

"Ano."

"Přišel jste o rozum."

"Vaše jednání je velmi podivné, Leo," prohlásí Jeho Ctihodnost.

"Myslím, že to mohu dokázat," odpoví Drummond domýšlivě.

"Jak?"

"Nechte mě položit otázky porotě a pravda vyjde najevo."

"Porota ještě není vybraná."

"Ale já sotva začal."

Kipler chvíli uvažuje. Až proces skončí, povím mu pravdu.

"Rád bych oslovil jistě potenciální porotce individuálně," ozve se Drummond. Obvykle se to nedělá, ale záleží na benevolenci soudce.

"Co vy na to, Rudy?"

"Nemám námitek." Už se těším, až Drummond začne dusit ty, které jsme údajně kontaktovali. "Nemám co skrývat." I ti hovňouskové za mnou hned skočili na špek.

"Jak je libo. Je to váš hrob, co si kopete, Leo. Ale neodbočujte od věci."

"CO JSTE TO TAM VŠICHNI VYVÁDĚLI?" ptá se Dot, když se vracím do soudní síně.

"To jsou právnícky záležitosti," šeptám. Drummond stojí před porotci, kteří si ho podezřívavě měří.

"Nyní, jak už jsem řekl, je moc důležité, abyste nám oznámili, zda se s vámi někdo spojil a hovořil o tomto případu. Prosím, zvedněte ruku, jestli k něčemu takovému došlo." Mluví jako učitel k žákům ve třetí třídě. Žádná ruka se nezvedá.

"Když je budoucí porotce přímo nebo nepřímo kontaktován některou ze stran soudního procesu, jde o nesmírně závažnou věc. Pro osoby, které by podobný kontakt navrhly, by něco takového mohlo mít nedozírné následky. Stejně jako pro člena poroty, který by něco takového neohlásil."

Zase nic. Žádné ruce. Budoucí porotci se ani nepohnou, ale já cítím, že dostávají vztek.

Drummond přešlápne, promne si bradu a zaměří se na Billyho Portera.

"Pane Portere," začne hlubokým hlasem a napadený chudák Billy přikývne. Tvář mu zrudne.

"Pane Portere, dám vám teď přímou otázku a uvítal bych vaši přímou odpověď."

"Dáte mi upřímnou otázku a já vám dám upřímnou odpověď," řekne Porter nasupeně. Tenhle chlápek je jako sud prachu. Já bych ho nechal na pokoji.

"Ano, tedy pane Portere, měl jste nebo neměl včera večer telefonní hovor s panem Rudym Baylorem?"

Vstanu, mlčky rozpráhnu ruce, pohlédnu udiveně na Drummonda, jako bych byl absolutně nevinný a on přišel o rozum.

"Krucinál, ne!" houkne Porter a tvář mu zrudne ještě víc.

Drummond se sklóní k zábradlí a oběma rukama sevře tlustou mahagonovou tyč. Upřeně hledí dolů na Billyho Portera, který sedí v první řadě, jen metr a půl od něho.

"Jste si tím jistý, pane Portere?" naléhá.

"Zatraceně jistý!"

"Já myslím, že jste to udělal!" zvolá Drummond, teď už v nekontrolovaném afektu. Než stačím protestovat a než ho Kipler vyzve ke klidu, pan Porter vyskočí a rozkřikne se na velkého Lea F. Drummonda: "Komu říkáš lháři, ty hajzle!" zaře a chytí Drummonda pod krkem. Drummond padá přes zábradlí a jeho mokasín ozdobený střípci letí vzduchem. Ženy ječí a všichni porotci vstávají z lavic. Porter leží na Drummondovi, který se zmítá, kope a snaží se ho udeřit.

T. Pierce Morehouse a M. Alec Plunk jr. přibíhají k té mele první. Ostatní za nimi. Rychle se objevuje i soudní zřízenec. Dva muži z poroty se snaží rváče odtrhnout.

Sedím na svém místě a královsky se bavím. Kipler zamíří k místu incidentu, ale mezitím se oba bojovníky podaří odtrhnout a bezpečně oddělit. Drummond vstává, někdo najde pod lavicí jeho mokasín a vrací mu ho. Leo se oprašuje a zároveň jedním okem ostražitě sleduje Portera. Porter už se ovládl a rychle se uklidňuje.

Odborníci na porotu jsou v šoku. Jejich počítačové modely vybuchly. Jejich superteorie vyletěly oknem. A oni sami jsou v tuhle chvíli naprosto k ničemu.

PO KRÁTKÉ PŘESTÁVCE podává Drummond návrh na zamítnutí celé potenciální poroty. Kipler nesouhlasí.

Pan Billy Porter je z povinností člena poroty omluven a uraženě odchází. Myslím, že chtěl Drummondovi namlátit víc. Doufám, že si na něj počká venku a dorazí ho tam.

POZDNÍ ODPOLEDNE TRÁVÍME v soudcově pracovně únavným výběrem porotců. Drummond a jeho parta tvrdě eliminují všechny lidi, o kterých jsme se včera večer zmínili v telefonu. Jsou přesvědčení, že jsme tyhle lidičky nějak umluvili, aby mlčeli. Jsou tak rozhořčení, že se na mě ani nepodívají.

Výsledek je porota mých snů. Šest černých žen, samé matky. Dva černí muži, jeden vysokoškolsky vzdělaný a jeden invalida, bývalý šofér kamionu. Tři bílí muži, dva z nich dělníci členové odborů, třetí bydlí jen čtyři bloky od Blackových. Jedna bílá žena je manželkou prominentního majitele realitní kanceláře. Nemohl jsem se jí vyhnout, ale nemám strach. K souhlasu s rozsudkem stačí devět hlasů z dvanácti.

Ve čtyři odpoledne jmenuje Kipler porotu a každý porotce složí přísahu. Vysvětlí jim, že proces začne za týden, a poučí je, aby o případu s nikým nemluvili. Potom udělá něco, co mě napřed vyděsí, ale vzápětí pochopím, jak výborný je to nápad. Požádá oba právní zástupce, mě i Drummonda, zda jsme ochotni krátce promluvit k porotě jen neformálně a bez zápisu. Jen jí povědět něco málo o případu. Žádné slovní žonglérství.

Tohle jsem samozřejmě nečekal, ale zbavím se trény a postavím se před porotu. Říkám jim v kostce o Donnym Rayovi, jeho pojistce a proč si myslím, že Great Benefit není v právu. Během pěti minut končím.

K lavici poroty přichází Drummond a člověk by musel být slepý, aby neviděl nedůvěru, kterou si sám zavinil.

Omlouvá se za incident, ale hloupě ho dává za vinu Porterovi. Nafoukanec. Mluví o své verzi faktů, říká, že je mu líto Donnyho smrti. Namítá ale, že jeho klient za to nenese žádnou zodpovědnost.

Pozoruji jeho tým i hochy z Great Benefit a vidím, že mají pořádně nahnáno. Jsou na tom pěkně mizerně. Porota je na mé straně a soudce je jejich nepřítel. A jejich hvězda Drummond nejenže ztratil v očích porotců veškerou důvěryhodnost, ale navíc dostal na prdel.

Kipler s námi končí a porota jde domů.

ČTYŘICÁTÁ TŘETÍ KAPITOLA

ŠEST DNÍ PO VÝBĚRU POROTY a čtyři dny před zahájením soudního procesu zvedne Deck telefon v naší kanceláři. Volá nějaký právník z Clevelandu a chce mluvit se mnou. Je mi to okamžitě podezřelé, protože tam žádného advokáta neznám. Jakmile uvede své jméno, přeruším uprostřed věty spojení a předstírám poruchu. Poslední dobou ten telefon nějak zlobí, říkám hlasitě Deckovi, aby si to mohli nahrát. Vyvěsíme všechny tři naše aparáty a já pádím ven na ulici, kde parkuje volvo. Butch prověřil můj mobilní telefon a vypadá to, že je bez štěnice. Najdu si číslo v telefonním seznamu a volám právníkovi do Clevelandu.

Brzy zjišťuji, že ten hovor je nesmírně důležitý.

Jmenuje se Peter Corsa a jeho specializací je pracovní právo a různé formy diskriminace v zaměstnání. Zastupuje mladou ženu jménem Jackie Lemancyzková. Vyhledala jeho kancelář poté, co byla najednou bezdůvodně vyhozena z Great Benefit. V rozporu s tím, co mi bylo řečeno, neopustila slečna Lemancyzková Cleveland. Bydlí teď v novém bytě a její telefonní číslo není uvedeno v seznamu.

Vysvětluji Corsovi, jak dlouho jsme se ji bezúspěšně pokoušeli najít. Říkám, že jeden z jejich spolupracovníků, Richard Pellrod, mi tvrdil, že se vrátila domů někam do jižní Indiany.

"To není pravda," oduší Corsa. "Nikdy neopustila Cleveland a podle mého názoru se jen skrývá." Vypráví mi pak skandální příběh a nešetří podrobnostmi.

Jeho klientka měla, když pracovala v Great Benefit, pletky s několika svými šefy. Ujist'uje mě, že je velmi půvabná. Její plat a povýšení přímo závisely na ochotě vyspat se s nadřízenými. V jednu chvíli dokonce dosáhla -- jako jediná žena v celé pojišťovně -- postu hlavního kontrolora oddělení likvidace škod, ale když přestala být milenkou zástupce ředitele Everetta Lufkina, byla degradována. Corsa tvrdí, že Lufkin je slizký jako úhoř a navíc pěkný chlívák.

S tím úhořem souhlasím, čtyři hodiny jsem mu kladl otázky a příští týden ho zmáčnu jako svědka.

Corsa podává žalobu pro sexuální obtěžování a další trestné činy, ale Lemancyzková ví na Great Benefit spoustu špinavostí. Ona spala se zástupcem ředitele!

Konečně vystřelím tu superotázku: "Bude ochotná svědčit?"

"Nevím, možná. Ale je dost vyděšená. Ti lidi jsou všeho schopní a mají spoustu peněz. Ona teď prodělává psychoterapii, je na tom vážně zle."

Corsa souhlasí s tím, abych jí zavolal. Dohodneme se, že zatelefonuji pozdě večer ze svého bytu. Požádám ho, aby mně nevolal do kanceláře.

NEMYSLÍM NA NIC JINÉHO než na proces. Když u mě v kanceláři není Deck, chodím sem tam a mluvím k porotě, podrobuji svědky z Great Benefit křížovému výslechu, decentně kladu otázky Dot, Ronovi a doktoru Kordovi. Je těžké žádat porotu o deset milionů pokuty a tvářit se nevzrušeně. Kdyby mně bylo padesát, měl jsem za sebou stovky přelíčení a něco dokázal, možná bych měl právo žádat porotu o tak obrovskou částku. Ale od nováčka, který má jen devět měsíců po škole, to vyznívá směšně.

Ale přesto je žádám. V kanceláři, v autě, a hlavně doma v bytě, často i ve dvě ráno, když nemohu usnout. Mluvíím k těm lidem, k těm dvanácti tvářím, které už znám jmény, k těm báječným obyčejným lidičkám, kteří mně naslouchají, přikývují hlavami a nemohou se dočkat, až budou konat spravedlnost.

Mám horečku jako zlatokop a udělám všechno, jen abych Great Benefit ve veřejném procesu zničil. Cloumá to se mnou a já se snažím tyhle myšlenky kontrolovat. Je to zatraceně těžké. Fakta, porota, soudce a na druhé straně ti vystrašení advokáti. A k tomu ještě jde o tak obrovský prachy.

Jen aby se to všechno nezvrtlo.

HODINU MLUVÍM S JACKÍÍ Lemancyzkovou. Chvilí působí odhodlaně, jako silná osobnost, a vzápětí se málem sesype. Něchtěla s těmi muži spát, opakuje, ale byl to jediný způsob, jak něčeho dosáhnout. Je rozvedená a má dvě děti.

Souhlasí, že přijede do Memphisu. Nabídnou úhradu letenky i výdajů a s ledovým klidem ji ujistím, že moje firma má dost peněz. Musím jí slíbit, že když bude svědčit, nikdo z Great Benefit se o tom předem nedoví.

Je z nich k smrti vystrašená. To překvapení bude stát za to.

PŘES VÍKEND JSME V KANCELÁŘI, domů si jdeme zdřímnout jen na pár hodin a potom se jako zbloudilý ovce vracíme zpět k další práci.

Ve vzácných chvílích odpočinku myslím na Tyronea Kiplera. V duchu mu tisíckrát děkuji za výběr poroty týden před začátkem procesu i za to, že mně dal možnost ji krátce oslovit. Porota představovala původně velkou neznámou, něco, čeho jsem se nesmírně bál. Teď znám jednotlivá jména a tváře jejích členů a promluvil jsem k nim spatra, bez písemných poznámek. Berou mě. A mého protivníka neberou.

Přes svou hlubokou nezkušenost pevně věřím, že mě soudce Kipler přede mnou samým ochrání.

V neděli kolem půlnoci si s Deckem popřejeme dobrou noc. Když odcházím z kanceláře, venku lehce sněží. Sníh v

Memphisu obvykle znamená na týden zavřené školy a všechny státní instituce. Město si nikdy nezakoupilo jediný sněhový pluh. Jsem rozpolcený. Jedna moje polovina touží po sněhové vánici, aby se stání odročilo, a druhá už to chce mít naopak za sebou. Zatímco jedu domů, přestává postupně sněžit. Vypiju dvě zteplalá piva a modlím se, abych usnul.

"MÁTE KE MNĚ NĚCO PŘED ZAHÁJENÍM?" ptá se soudce Kipler ve své pracovně. Sedím vedle Drummonda a oba hledíme přímo přes stůl na Jeho Ctihodnost. Mám z probdělé noci rudé oči, bolí mě hlava a můj mozek myslí na dvacet věcí najednou.

Překvapuje mě, že i Drummond vyhlíží unaveně. Na chlapíka, co strávil život v soudních síních, vypadá výjimečně vyčerpaně. To je dobře. Doufám, že taky celý víkend makal.

"Já nemám nic," říkám jako obvykle při těchto krátkých schůzkách.

Drummond zavrtí záporně hlavou.

"Je možné se dohodnout na výši nákladů potřebných pro transplantaci kostní dřeně?" ptá se Kipler. "Jestli ano, potom můžeme vyloučit Gaskina jako svědka. Vypadá to, že suma se pohybuje kolem sto pětasedmdesáti tisíc."

"Souhlasím," odpovím.

Čím níž se podaří obhajobě srazit náklady, tím víc její právníci vydělají, ale Drummond v tomhle bodě nemá co získat.

"To zní přijatelně," řekne lhostejně.

"Znamená to ano?" zeptá se Kipler podrážděně.

"Ano."

"Děkuji vám. A co ostatní náklady? Jde zhruba o pětadvacet tisíc. Dohodneme se na tom, že celková suma náhrady škody, kterou žádá žaloba, se rovná dvou stem tisícům? Ano, nebo ne?" pohlédne Kipler rozzlobeně na Drummonda.

"Já souhlasím," ozvu se a vím, jak silně to Drummonda musí dráždit.

"Ano," odpoví Leo.

Kipler si udělá pár poznámek.

"Děkuji vám. A teď, má ještě někdo něco, než začneme? Je nějaká možnost urovnání sporu?"

"Vaše Ctihodnosti," začnu důrazně. Tohle jsem si dobře naplánoval. "Jménem svého klienta bych rád nabídl urovnání této záležitosti částkou ve výši milion dvě stě tisíc."

Má nabídka je podle očekávání komentována kroucením hlav, dobře nacvičeným šokem, odkašláváním, a dokonce někde za mými zády se nějaký patolízal uchichtne.

"To rád věřím," prohlásí Drummond sarkasticky. Připadá mi, že Leo ztrácí glanc. Na začátku téhle kauzy vystupoval jako dokonalý džentlmen jak v soudní síni, tak mimo ni. Teď se chová jako trucující studentík.

"Jaká je nabídka protistrany, pane Drummonde?" ptá se Kipler.

"Naše nabídka zůstává na dvou stech tisících."

"Dobrá. Tak jdeme na to. Každá strana má na zahajovací řeč patnáct minut, ale samozřejmě je nemusíte vyčerpat."

Svou zahajovací řeč jsem si měřil stopkami nejmiň třicetkrát. Trvá šest a půl minuty. Přichází porota, soudce ji vítá, pronese pár instrukcí a potom dává slovo mně.

Kdybych podobné věci dělal často, možná bych se jednoho dne propracoval k jistému dramatickému talentu. Zatím ho ale nemám. Toužím mít to za sebou. V ruce držím blok, do kterého se občas podívám, a mluvím k porotě o svém případě. Stojím vedle pódia a doufám, že ve svém novém šedém obleku vypadám dostatečně právnický. Fakta mluví tak silně v můj prospěch, že je nechci zbytečně omílat. Byla zde pojistka, každý týden se platilo pojistné, které mělo chránit Donnyho Raye, on onemocněl a byl podveden. Důvod jeho smrti je zřejmý. Vy, porotci, se s Donnym Rayem setkáte, ale jen na videozáznamu. Je mrtev. Účel tohoto procesu je nejen získat od Great Benefit, co mělo být zapláceno už na začátku, ale také společnost potrestat za spáchaný zločin.

Je rozhodující zasít tohle sémě hned na počátku. Porota musí vědět, že žádáme velké peníze a že Great Benefit si potrestání zaslouží.

Zahajovací řeč probíhá hladce. Nekoktám, nechvěje se mi hlas a Drummond mě nepřeruší jedinou námitkou. Odhaduji, že Drummond prosedí většinu procesu na zadku. Nebude chtít, aby ho Kipler ztrapnil, alespoň ne před porotou.

Usedám vedle Dot. Jsme u našeho dlouhého stolu sami.

Drummond kráčí sebevědomě k porotě a v ruce drží kopii pojistné smlouvy.

"Toto je pojistka zakoupená panem a paní Blackovými," začíná dramaticky a zvedne pojistku, aby ji každý viděl. "A nikde v té pojistce není řečeno, že Great Benefit musí platit za transplantaci." Následuje dlouhá pauza, zdůrazňující váhu jeho slov. Je porotě nesympatický, ale tomuhle věnuji pozornost. "Tato pojistka stojí osmnáct dolarů týdně a nekryje transplantaci kostní dřeně, za kterou žaloba od mého klienta žádala vyplatit dvě stě tisíc dolarů. Můj klient to odmítl, nikoli z nějaké zloby vůči Donnemu Rayovi Blackovi. Pro mého klienta to nebyl případ života nebo smrti, pro něj to byla otázka, co je nebo není sjednáno v této pojistné smlouvě." Efektivně zamává pojistkou. "Oni nejenže neoprávněně požadují dvě stě tisíc dolarů, ale navíc žalují mého klienta o deset milionů dolarů!"

Říkají tomu penální náhrada škody. Já tomu říkám hamižnost."

Do určité míry zabodoval, ale riskuje. Pojistka sice výslovně vylučuje přenosy každého transplantace schopného orgánu, ale nezmiňuje se o kostní dřeni. Ti, kdo ji sepsali, to zbabrali a kostní dřeň prostě vynechali. V novém znění pojistky, kterou mi dal Max Leuberg, už je vyloučení transplantace kostní dřeně uvedeno.

Strategie obhajoby je jasná. Místo přiznání chyby, k níž došlo díky někomu nekompetentnímu uvnitř obrovské pojišťovací společnosti, Drummond všechno zatluče a popírá. Bude tvrdit, že transplantace jsou velmi nespolehlivé, neověřené a experimentální. Že určitě nejsou běžnou metodou léčby akutní leukemie.

Mluví jako lékař o tom, že v podobných případech je poměr vhodného dárce jedna ku milionu a tedy převažují neúspěšné transplantace. Neustále dokola opakuje, že takový zákrok se prostě v pojistce neuvádí.

Rozhodne se mě vyprovokovat. Když podruhé použije slovo hamižnost, vyskočím a protestuji. Zahajovací řeč není místo pro spor. Ten přijde na řadu později. Drummond smí porotě jen nastínit, co bude později v průběhu procesu dokazovat.

Pašák Kipler reaguje rychle: "Námitka se uznává."

Bod pro mě.

"Omlouvám se, Ctihodnosti," říká Drummond upřímně. Mluví o svých svědcích, kdo jsou a co budou vypovídat. Ztrácí páru a po deseti minutách je nevyšší čas, aby přestal. Po patnácti ho Kipler utne a Drummond děkuje porotě.

"Zavolejte svého prvního svědka, pane Baylore," ozve se Kipler. Ani nemám čas na strach.

Dot Blacková nervózně dojde na stanoviště svědků, přísahá, usedne a pohlédne na porotu. Má na sobě prosté bavlněné šaty, hodně onošené, ale vypadá úhledně.

Dot a já máme scénář. Dal jsem jí ho před týdnem a prošli jsme jej spolu desetkrát. Kladu otázky a ona odpovídá. Je k smrti vyčerpáná a její odpovědi zní prkenně a nacvičeně. Řekl jsem jí, že nervozita neuškodí. Porotci jsou přece jenom lidi. Ptám se na jméno, manžela, rodinu, zaměstnání, pojistku, život s Donnym před nemocí, během ní i po jeho smrti. Několikrát si osuší oči, ale zachovává klid. Řekl jsem jí, aby se snažila slzám vyhnout. Její žal si dokáže každý představit.

Popisuje zoufalství matky, která není schopná zajistit zdravotní péči umírajícímu synovi. Psala a telefonovala Great Benefit mnohokrát. Obrátila se na poslance, senátory a starosty. Bezvýsledně. Dotírala na místní nemocnice, aby provedly zákrok bezplatně. Organizovala mezi přáteli a sousedy sbírku peněz, ale neuspěla. Identifikuje pojistku a žádosti o plnění pojistné události. Odpovídá na mé otázky ohledně její koupě i týdenních návštěv Bobbyho Otta, který vybíral platby.

Potom přejdeme ke konkrétním věcem. Podám jí prvních sedm zamítavých dopisů a Dot je čte porotě. Jejich obsah vyznívá ještě hůř než jsem doufal. Jednoznačné zamítnutí bez uvedení důvodu. Oddělení likvidace škod zamítá žádost až do doby, než ji ověří oddělení sjednávání pojištění. Další zamítnutí z důvodu údajného zatajení zdravotního stavu pojištěnce. Zamítnutí oddělením sjednávání pojištění postavené na faktu, že Donny Ray od své plnoletosti už není členem domácnosti. Zamítnutí oddělením likvidace škod zdůvodněné tím, že pojistka nekryje transplantace kostní dřeně. Zamítnutí oddělením likvidace škod založené na tvrzení, že transplantace kostní dřeně je příliš experimentální, a tudíž nepřijatelná metoda lékařské péče.

Porotci visí na každém slově. Přihořívá.

A už je tady "sprostý dopis". Když ho Dot porotcům předčítá, sleduji pozorně jejich obličej. Někteří jsou viditelně ohromení. Několik jich nechápavě zamrká. Pár jich rozzlobeně pohlédne ke stolu obhajoby, kde celá ta parta v hluboké meditaci zírá strnule na zem.

Dot končí a v soudní síni je ticho.

"Prosím, přečtete to znovu," požádám Dot.

"Námitka," vyskočí Drummond.

"Zamítá se," vyštěkne Kipler.

Dot čte dopis znovu, tentokrát s větší rozvahou a citem. Přesně tady jsem chtěl s Dot skončit, a tak předávám svědkyni Drummondovi. Půjde-li na ni zhurta, udělá chybu, ale to bych se divil.

Začíná s nepodstatnými otázkami o dřívějších pojistkách, které měla, zjišťuje, proč koupila právě tuhle. Co měla na mysli, když ji kupovala? Dot jen chtěla zabezpečit svoji rodinu, to je všechno. A to jí také ten pojišťovák slíbil. Slíbil jí ten agent, že její pojistka bude krýt transplantace?

"Transplantace mě vůbec nenapadlo, nikdy jsem žádnou nepotřebovala."

Tohle vyvolá v porotě několik úsměvů, ale nikdo se nezasměje.

Drummond na ni tlačí, zda měla v úmyslu uzavřít pojistku, která by kryla transplantace kostní dřeně. Dot opakuje, že o nich nikdy neslyšela.

"Tak vy jste nepožadovala speciální pojistku, která by je kryla?"

"Když jsem tu pojistku kupovala, tak jsem o těchhle věcech nepřemýšlela. Prostě jsem chtěla plný krytí."

Drummond získává slabý bod, ale doufám, že to porota brzy zapomene.

"Proč žalujete Great Benefit o deset milionů dolarů?" Otázka nesmírně nebezpečná, protože znovu podsouvá žalující straně hamižnost. Při žalobách o náhradu škody bývá často výše částky stanovena právníkem, bez zásahu klienta. Ani já jsem se Dot samozřejmě neptal, o kolik se chce soudit.

Ale věděl jsem, že tahle otázka přijde, protože jsem studoval zápisy předešlých Drummondových procesů. Dot je připravená.

"Deset milionů?" opakuje Dot.

"Správně, paní Blacková. Zažalovala jste mého klienta o deset milionů dolarů."

"A to je všechno?" ptá se Dot.

"Promiňte, ale nerozumím."

"Já myslela, že to bylo víc."

"To myslíte vážně?"

"Jo. Váš klient má miliardu dolarů a váš klient zabil mého syna. Sakra, chtěla jsem se soudit o mnohem víc."

Drummondovi mírně poklesnou kolena, přešlápne na místě, ale nepřestává se usmívat. Pozoruhodný talent. Místo aby to zaobalil neutrální otázkou nebo se posadil na své místo, dělá další chybu. "Když vám porota těch deset milionů dá, co s těmi penězi uděláte?"

Zatraceně těžká otázka, ale Dot je pohotová: "Dám je na výzkum a léčbu leukemie. Do posledního dolaru. Z vašich špinavých peněz nechci ani cent."

"Děkuji vám," řekne Drummond a rychle se vrací ke svému stolu.

Když Dot odchází z místa pro svědky, dva z porotců se tlumeně zasmějí. Drummond vypadá bledě.

"Jaká jsem byla?" šeptá Dot.

"Dala jste jim to sežrat, Dot."

"Musím si dát čoudu."

"Za chvíli bude pauza."

Zavolám svědka Rona Blacka. I on má scénář a jeho svědectví netrvá ani třicet minut. Dovídáme se od něho, že podstoupil všechny lékařské testy a jako dvojče byl pro svého bratra perfektním dárce, navíc s transplantací souhlasil. Drummond nemá v úmyslu svědka vyslýchat. Je skoro jedenáct a Kipler vyhláší desetiminutovou přestávku.

Dot pádí kouřit na toaletu. Varoval jsem ji, aby před porotou nekouřila. Deck a já si porovnáváme poznámky. Sedí za mnou a ostře sleduje porotce. Zamítavé dopisy upoutaly pozornost. "Sprostý dopis" je přímo rozzuřil.

"Musíš je vyburcovat," radí mi. "Rozběsnit je. Takhle vysokou náhradu škody přiklepnou, jen když budou mít vztek."

Doktor Walter Kord působí na stanovišti svědků jako výrazná osobnost. Má kostkované sportovní sako, tmavé kalhoty, rudou kravatu, jedním slovem -- úspěšný mladý lékař. Je to rodák z Memphisu, absolvent místní soukromé střední školy, vysoké ve Vanderbiltu, medicínu studoval na Duke. Dokonalé posudky. Rekapituluji jeho odbornou kariéru a bez potíží ho prezentuji jako experta v onkologii. Podám mu lékařské zprávy pacienta Donnyho Raye a on krátce shrne postup chlapcovy léčby. Kde je to možné, užívá laických termínů a odborné lékařské bryskně vysvětluje. Přestože soudy nenávidí, chová se před porotou velmi přirozeně a uvolněně.

"Můžete tu nemoc porotě přiblížit, doktore Kord?" ptám se.

"Jistě. Akutní myelocytární leukemie, nebo AML, je choroba, která postihuje dvě skupiny lidí. V první jsou mladí jedinci ve věku od dvaceti do třiceti let a ve druhé starší, obvykle kolem sedmdesátky. Lidé bílé pleti dostávají AML častěji než ostatní a z neznámé příčiny postihuje nejvíc populaci židovského původu. Také jí trpí víc mužů než žen. Příčiny tohoto onemocnění jsou do značné míry neznámé."

Tělo si vyrábí krev v kostní dřeni a právě tu AML napadá. Bílé krvinky, které chrání organismus před infekcí, se při akutní leukemii stanou zhoubnými a jejich počet se často oproti normálnímu stavu stonásobně zvýší. To má za následek potlačení množství červených krvinek. Pacient je bledý, oslabený a chudokrevný. Nekontrolovaný nárůst počtu bílých krvinek potlačuje normální produkci krevních destiček, třetího typu buněk, jež se nalézají v kostní dřeni. To vede k bolestem hlavy a nadměrnému krvácení. Když ke mně Donny Ray poprvé přišel do ordinace, stěžoval si na závratě, povrchní dýchání, únavu, horečku a chřipkové symptomy."

Když jsem s Kordem minulý týden procvičovali jeho svědectví, požádal jsem ho, aby nazýval chlapce jménem a vyhnul se výrazům jako pan Black nebo pacient.

"Co jste udělal?" ptám se.

"Provedl jsem běžnou proceduru. Říkámě tomu odběr kostní dřeně."

"Můžete to porotě vysvětlit?"

"Jistě. Ten test jsem u Donnyho provedl na stehenní kosti. Položil jsem ho na břicho, umrtvil nevelkou plochu kůže a udělal miniaturní otvor, do kterého jsem vsunul dlouhou jehlu. Ta jehla má dvě části. Vnější tvoří dutá trubička, vnitřní plná. Poté co jehla pronikne do kostní dřeně, plná trubička se odstraní a k ústí jehly přilne ta odsávací. Je to vlastně podobné injekční stříkačce a já tím způsobem odebral malé množství kapalné kostní dřeně."

Získaný vzorek jsme podrobili obvyklým testům měření bílých a červených krvinek. Došli jsme k závěru, že se bezpochyby jedná o akutní leukemii."

"Co tento test stojí?" ptám se.

"Kolem tisíce dolarů."

"A jak za něj Donny Ray zaplatil?"

"Když poprvé přišel do mé ordinace, vyplnil běžný formulář a řekl, že je pojištěný u pojišťovny Great Benefit. Můj personál si u Great Benefit ověřil, že ta pojistka skutečně existuje, a já pokračoval v léčení."

Podávám mu kopie příslušných dokumentů a on je identifikuje.

"Zaplatila vám Great Benefit?"

"Ne. Pojišťovna nám oznámila, že požadavek na pojistné plnění byl z několika důvodů zamítnut. Po půlroce jsme ten účet odepsali. Paní Blacková splácela padesát dolarů měsíčně."

"Jak jste Donnyho Raye léčil?"

"Metodou, které říkáme indukční terapie. Donny nastoupil do nemocnice a já jsem mu do velké žíly pod klíční kostí zavedl cévku. V první fázi chemoterapie dostával lék arabinosid-cytosin, běžně mu říkáme jen ara-C, čtyřicet hodin po dobu sedmi dnů. První tři dny k tomu měl ještě idarubicin. Říká se mu rudá smrt, kvůli barvě a také proto, že totálně zničí buňky v kostní dřeni. Dále dostával allopurinol, prostředek proti dně, protože když umírá velké množství červených krvinek, je dna čili pakostnice běžná. Dostal nitrožilně léky zamezující vedlejším účinkům na ledviny a také antibiotika, protože byl náchylný k infekci. Bral i lék amphotericin B, proti plísňovému onemocnění. Je to velmi jedovatá látka a vyhnala mu teplotu nad čtyřicetku. Navíc vyvolává nekontrolovatelný třas. Přesto všechno si Donny vedl na tak vážně nemocného mladíka dobře a statečně spolupracoval."

Cílem metody indukční terapie je zabít každou buňku v kostní dřeni a doufat, že se vytvoří prostředí, ve kterém normální zdravé buňky porostou rychleji než ty leukemické."

"Podařilo se to?"

"Jen nakrátko. Ale my léčíme každého pacienta s vědomím, že když nepodstoupí transplantaci kostní dřeně, pak leukemie propukne znovu."

"Doktore Korde, můžete vysvětlit porotě, jak transplantaci kostní dřeně provádíte?"

"Samozřejmě. Nejde o nějakou nesmírně složitou proceduru. Když pacient projde chemoterapií, kterou jsem právě popsal, a má dost štěstí, že najde vhodného, geneticky mu blízkého dárce, odebereme dřeň dárce a nitrožilně ji přeneseme na příjemce. Podstatné je převést z jednoho pacienta na druhého celou populaci buněk kostní dřeně."

"Byl Ron Black vhodný dárce pro Donnyho Raye?"

"Stoprocentně. On je identické dvojče a u těch je to nejsnadnější. Oběma mužům jsme provedli testy a ukázalo se, že transplantace by byla snadná. Fungovalo by to."

"Námítka," vyskočí Drummond. "To je čirá spekulace. Pan doktor nemůže předem vědět, do jaké míry by transplantace byla úspěšná."

"Zamítá se. Schovejte si to na svědkův křížový výslech."

Pokládám doktoru Kordovi pár dalších otázek o zákroku a zatímco odpovídá, pozoruji porotu. Poslouchají a sledují soustředěně jeho výklad, ale je čas končit.

"Vzpomínáte si přibližně, kdy jste se chystal transplantaci provést?"

Pohlédne na své poznámky.

"V srpnu 91. Před osmnácti měsíci."

"Zvýšila by taková transplantace pravděpodobnost přežití?"

"Určitě."

"Na kolik?"

"Na osmdesát až devadesát procent."

"A šance přežít bez transplantace?"

"Nulová."

"Děkuji svědkovi."

Je dvanáct pryč, čas na oběd. Kipler nás propouští až do půl druhé. Deck se nabídne, že skočí pro sendviče, a my se s doktorem Kordem připravujeme na další kolo. Už se těší, až si to s Drummondem rozdá.

NIKDY SE NEDOVÍM, kolik lékařských konzultantů do procesu Drummond zapojil. Není povinen to přiznat. Jako možného svědka uvedl jen jednoho experta. Doktor Kord mě opakovaně ujistil, že transplantace kostní dřeně je v současnosti obecně přijímaný a preferovaný způsob léčby. Jen šarlatán nebo mastičkář může dnes tvrdit opak. Dal mně tucty článků, a dokonce i knih, které podporují jeho názor, že jde jednoznačně o nejlepší postup léčby akutní leukemie.

Drummond evidentně dospěl ke stejnému názoru. Není lékař a vzhledem k nedostatečným poznatkům se nepouští s Kordem do křížku. Jejich střet je krátký. Jeho hlavní argument je, že ve srovnání s celkovým počtem postižených leukemií podstoupila transplantaci dřeně jen nepatrná část. Méně než pět procent, souhlasí Kord, ale jen proto, že je obtížné najít dárce. Jinak se v zemi provádí kolem sedmi tisíc takových transplantací ročně.

Ti, kteří mají to štěstí, že dárce najdou, mají mnohem větší šanci žít. Donny Ray byl jedním z těch šťastlivců. Měl dárce.

Po několika krátkých otázkách to Drummond vzdává a Kord vypadá skoro zklamaně. Nemám další otázky a Kord odchází ze stanoviště svědků.

Následuje chvíle napětí, protože se chystám ohlásit, kterého svědka z Great Benefit chci vyslechnout. Drummond se mě ráno ptal na pořadí a já odpověděl, že jsem se ještě nerozhodl. Stěžoval si Kiplerovi, který mu řekl, že to nemusím prozrazovat, dokud v tom nebudu mít jasno. Svědci z Great Benefit jsou izolováni ve vyhrazené místnosti, kde čekají a zuří.

"Pan Everett Lufkin," ohlásím. Když soudní zřízenec zmizí, aby ho přivedl, stůl obhajoby ožívá aktivitou. Koluji papíry, vytahují se složky a dělají poznámky.

Lufkin vstoupí do soudní síně, divoce se rozhlédne, jako kdyby ho vyburcovali ze zimního spánku, upraví si kravatu a jde za soudním zřízencem uličkou. Nervózně pohlédne vlevo na skupinku svých spojenců a pokračuje na místo pro svědky.

Drummond je známý svou tvrdou přípravou svědků, které před procesem podrobí nemilosrdnému křížovému výslechu. Čtyři až pět právníků svědka zasype otázkami a všechno se natáčí na video. Potom tráví se svědkem hodiny studiem videozáznamu, pracuje na technice a rozebírá chyby.

Vím, že tihle hlavouni jsou dokonale připravení.

Lufkin pohlédne na mě i na porotu a snaží se vypadat klidně. Ale dobře ví, že na všechny následující otázky nemůže odpovědět. Je mu asi pětapadesát, má nižší čelo, šedé vlasy, příjemné rysy a nevтіravý hlas. Místní skautský oddíl by mu věřil na slovo. Jackie Lemancyzková mi řekla, že si ji chtěl vzít.

Nemají tušení, že bude zítra svědčit.

Mluvíme o oddělení likvidace škod a jeho místě v rozvětvené organizační struktuře Great Benefit. Lufkin pracuje v pojišťovně osm let, z toho posledních šest je zástupcem šéfa tohoto oddělení a má jeho činnost pod kontrolou. Je výkonný a zodpovědný typ manažera. Chce vypadat před porotou důležitě a během několika minut pochopíme, že jeho práce spočívá v posouzení všech aspektů pojistné události. To neznamená, že posuzuje každý jednotlivý případ, ale zodpovídá za práci celého oddělení. Ukolébávám ho nudnými otázkami o podnikové administrativě a najednou vypálím otázku: "Kdo je Jackie Lemancyzková?"

Trochu škusne rameny.

"Bývalá referentka."

"Pracovala ve vašem oddělení?"

"Ano."

"Kdy přestala pro Great Benefit pracovat?"

Pokrčí rameny, jako by si nemohl vzpomenout na datum.

"Nebylo to třetího října minulého roku?"

"Tak nějak."

"A nebylo to dva dny předtím, co měla v tomto případě místopřísežně vypovídat?"

"Já si vážně nepamatuji."

Osvěžím mu paměť dvěma dokumenty. První je její dopis s žádostí o výpověď, datovaný 3. října a druhý -- mé oznámení o soudním slyšení stanoveném na 5. října. Teď si vzpomíná. Neochotně přiznává, že odešla z Great Benefit dva dny předtím, než měla podat tomuto soudu svědectví.

"Takže ona byla osobou zodpovědnou za vyřízení naší pojistné události?"

"Přesně tak."

"A vy jste ji vyhodil?"

"Jistěže ne."

"Jak jste se jí zbavil?"

"Dala výpověď. Stojí to tady, v jejím dopise."

"Proč dala výpověď?"

Nahlédne do dopisu a jako správný vyčůránek čte nahlas porotě: "Tímto podávám výpověď z osobních důvodů."

"Takže to byl její nápad odejít z místa?"

"Tak to zní."

"Jak dlouho byla vaší podřízenou?"

"Mám pod sebou hodně lidí. Nemohu si všechny takové podrobnosti pamatovat."

"Tak vy nevíte?"

"Nejsem si jistý. Několik let."

"Znal jste ji dobře?"

"Neznal. Byla referentka, jedna z mnoha."

Zítra bude Jackie svědčit, že jejich tajný milostný poměr trval tři roky.

"A vy jste ženatý, pane Lufkine?"

"Ano, šťastně."

"Máte děti?"

"Ano, dvě, už dospělé."

Tady výslech na chvíli přeruším, jdu ke stolu a podám Lufkinovi složku, která obsahuje žádosti Blackových o plnění pojistky. Dává si načas, probere celou složku a prohlásí, že se mu jeví kompletní. Výzvu ho, aby si vše ověřil a potvrdil, že v ní nic nechybí.

Pro obeznámení poroty mu pokládám sérii nezáživných otázek, jak se takové žádosti o pojistné plnění administrativně vyřizují. Dostávám stejně nezáživné odpovědi. Samozřejmě že Great Benefit dělá všechno tak, jak to má být.

Potom se dám do praní špinavého prádla. Požádám ho, aby do mikrofonu a do zápisu přečetl každý z prvních sedmi zamítavých dopisů. Výzvu ho, aby u každého z dopisů uvedl, kdo ho psal a proč žádost odmítl. Řídí se jeho obsah interními předpisy? Kterým oddílem, odstavcem, paragrafem? Viděl on ten dopis osobně?

Trvám na tom, aby četl porotě každý z Dotiných dopisů. Volají o pomoc. Její syn umírá. Slyší to tam nahoře někdo? Bombarduji ho otázkami na jednotlivé dopisy. Kdo přijal tenhle? Co se s ním stalo? Co vyžaduje předpis? Viděl ten konkrétní dopis osobně?

Porota se nemůže dočkat až uslyší "sprostý dopis", ale Lufkin je samozřejmě připravený. Přečte ho porotě a potom suše, monotónním hlasem, bez sebemenšího náznaku soucitu vysvětluje, že ten dopis psal člověk, který z pojišťovny později odešel. Ten dotyčný chybil, chybila i pojišťovací společnost a nyní, v tuto chvíli, se před veřejným soudem za nehorázný dopis omlouvá.

Nechávám ho žvatlat. Nepřitáhnu mu provaz, stejně se uškrtí sám.

"Nemyslíte, že na omluvu je trochu pozdě?" přeruším ho konečně.

"Snad."

"Ten chlapec je mrtev, není?"

"Ano."

"A teď něco do zápisu. Pane Lufkine, žádná písemná omluva za ten dopis neexistuje, je to tak?"

"To je pravda."

"I přes vaše omezené informace, omluvila se někdy Great Benefit za něco?"

"Námítka," ozve se Drummond.

"Zamítá se. Pokračujte, pane Baylore."

Lufkin už svědčí skoro dvě hodiny. Možná už ho má porota dost. Já tedy určitě. Je načase přitvrdit. Podám mu svou kopii sbírky předpisů, kterou jsem získal od protistrany a dávám mu další otázky. Potvrzuje, že tento manuál je pro jeho oddělení něco jako bible svatá pro věřící. Je periodicky kontrolován, upravován, modernizován a vylepšován, aby odpovídal potřebám současnosti, to všechno ve snaze o nejlepší službu pojištěncům.

Když dosáhne nuda vrcholu, zeptám se: "A teď, pane Lufkine, je tento manuál vašeho oddělení kompletní?"

Rychle ho prolístuje, jakoby znal každý odstavec, každé slovo.

"Ano."

"Jste si jist?"

"Ano."

"To vy jste měl za úkol předat mně tuto kopii v rámci předprocesního důkazového řízení?"

"Ano."

"Požadoval jsem tuto kopii od vašich právníků. Je to ta, kterou mi dali?"

"Ano."

"Vybral jste vy osobně tuto konkrétní kopii manuálu, která mně byla následně doručena?"

"Vybral."

Zhluboka naberu vzduch do plic a udělám několik kroků ke svému stolu. Pod ním je malá krabice plná desek a papírů. Krátce v nich zalovím, potom se prudce, s prázdnými rukama vztyčím a řeknu svědkovi: "Mohl byste vzít ten manuál a nalistovat si v něm oddíl U, prosím?"

Při těchto slovech pohlédnu přímo na Jacka Underhalla, firemního právníka Great Benefit, který sedí za Drummondem. Ten zavře oči, hlava mu klesne, opře lokty o stůl a zírá do země. Kermit Aldy vedle něho vypadá, že sotva popadá dech.

Drummond nic nechápe.

"Promiňte?" ozve se nechápavě Lufkin o oktávu vyšším hlasem. Sledován očima všech přítomných vyjmu z krabice kopii manuálu, kterou jsem získal od Coopera Jacksona a položím ji na stůl. Každý v soudní síni na ni upřeně hledí. Vzhlednu ke Kiplerovi, který si ten okamžik stoprocentně vychutnává.

"Oddíl U, pane Lufkine. Nalistujte si ho, rád bych o něm mluvil."

Bere manuál a znovu jím listuje. Jsem si jist, že v tomhle okamžiku by prodal i své děti, jen kdyby se stal zázrak a oddíl U se v jeho manuálu zhmotnil.

Nestalo se.

"Já nemám oddíl U," říká smutně a hlas mu málem přeskakuje.

"Promiňte, ale neslyšel jsem vás," ozvu se hlasitě.

"Ehm... tedy... tady v tom oddíl U není." Je naprosto ohromený. Nikoli absencí oddílu U, ale tím, že se nechal chytit. Divoce třesť oči na Drummonda a Underhalla, jako by jim chtěl říct -- tak něco podnikněte, vyžádejte si oddychový čas!

Leo F. Drummond nemá ponětí, co mu jeho klient provedl. Vypustili něco z manuálu a jemu to zamlčeli. Šeptá si s Morehousem. Sakra, o co tady jde?

Pomalu, aby nikomu nic neušlo, přistoupím ke svědkovi s druhým manuálem. Vypadá stejně jako ten, který drží v ruce on. Na jeho titulní straně je stejné datum vydání: 1. 1. 1991. Ty manuály jsou totožné až na jednu věc. Ten, co držím já, má oddíl U, a Lufkinův ho nemá.

"Poznáváte tohle, pane Lufkine?" ptám se. Podávám mu Jacksonovu kopii a беру si od něho tu svou.

"Ano."

"Co je to?"

"Kopie manuálu oddělení likvidace škod."

"A obsahuje tato kopie oddíl U?"

Listuje v brožurě a potom přikývne hlavou.

"Co to mělo být, pane Lufkine? Soudní zapisovatelka nemůže zaznamenávat pohyby vaší hlavy."

"Má oddíl U."

"Děkuji vám. A teď, odstranil jste z mé kopie oddíl U vy osobně, nebo jste tím pověřil někoho jiného?"

Odloží manuál na zábradlí okolo místa pro svědky a záměrně pomalu složí ruce na prsou. Upřeně hledí na podlahu mezi námi dvěma a čeká. Myslím, že by se nejradši vypařil. Vteřiny utíkají a každý čeká na odpověď.

"Odpovězte na otázku," vyštěkne shora Kipler.

"Nevím, kdo to udělal."

"Ale stalo se to, že?" ptám se.

"Zřejmě."

"Takže přiznáváte, že Great Benefit zatajila dokumenty."

"Nepřiznávám nic. Jsem si jist, že došlo k nedopatření."

"K nedopatření? Pane Lufkine, prosím vás, nežertujte. Není snad pravda, že někdo z Great Benefit záměrně odstranil oddíl U z mé kopie manuálu?"

"Já nevím. Ehm... tedy... asi se to stalo."

Jdu zpět ke svému stolu jen proto, aby se ještě chvilku dusil ve vlastní šťávě a pořádně se porotě zhnusil. Zírá do země jako školák po výprasku na hanbě a touží být kdekoli jen ne tady.

Sebevědomě přistoupím ke stolu obhajoby a s karikaturou úsměvu na tváři podávám Drummondovi i Morehouseovi kopii oddílu U. Další kopii podám Kiplerovi. Nespěchám, aby porotě nic neušlo a její pozornost neochabla.

"Dobrá, pane Lufkine, promluvme si o tom tajemném oddílu U. Vysvětlíme porotě, co obnáší. Najděte si ho, prosím."

Vezme manuál a obrací stránky.

"Vstoupil v platnost 1. ledna 1991, je to tak?"

"Ano."

"Navrhoval jste ho vy?"

"Ne. Jistěže ne."

"Dobře, tak kdo?"

Následuje další podezřelá odmlka, během níž Lufkin hledá nějakou vhodnou lež.

"To přesně nevím."

"Nevíte? Ale podle mě jste před chvílí svědčil, že v této věci máte přímou zodpovědnost?"

Sklopí oči k zemi a doufá, že toho nechám.

"Fajn. Tak přeskočte první dva paragrafy a přečtete třetí."

Paragraf tři nařizuje referentovi do tří dnů po obdržení žádosti odmítnout každé pojistné krytí. Bez výjimky. Každé. Paragraf čtyři povoluje následnou revizi těch pojistných událostí, jejichž plnění je naprosto oprávněné a mohlo by být levné. Paragraf pět říká, že referent musí všechny pojistné události nad pět tisíc dolarů zaslat k revizi oddělení sjednávání pojištění. Zároveň musí pojištěncův nárok na plnění písemně zamítnout a sdělit mu, že jeho případ dodatečně prověří oddělení sjednávání pojištění.

A tak to jde pořád. Lufkin čte z manuálu a já mu kladu desítky otázek, na které nemůže odpovědět. Opakovaně používám slovo *machinace*, obzvláště po Drummondově zamítnuté námitce. Paragraf jedenáct obsahuje seznam tajných kódových znaků, kterými je referent povinen vyjádřit intenzitu pojištěncovy reakce na zamítnutí. V případě, že pojištěnec vyhrožuje právníkem a žalobou, je složka okamžitě postoupena nadřízenému. Není-li pojištěný žádný silný protivník, zamítnutí se potvrdí.

Paragraf osmnáct, písmeno B nařizuje referentovi oddělení likvidace škod poslat šek na příslušnou sumu spolu s celým spisem ke schválení do oddělení sjednávání pojištění. Manuál však zakazuje odesílat šek pojištěncovi bez opětovného schválení oddělením likvidace škod. Ke schválení samozřejmě nikdy nedojde.

"Tak co se s tím šekem stane?" ptám se Lufkina. Neví.

Oddíl U manuálu popisuje i další *machinace*, které musí uskutečnit oddělení sjednávání pojištění. Zítra mě čeká totéž s jiným zástupcem ředitele. Ani to není zapotřebí. Kdybychom teď skončili, dostanu od poroty, co budu chtít -- a to ještě neviděla Donnyho Raye.

V půl páté si uděláme krátkou přestávku. Měl jsem Lufkina na stanovišti svědků dvě a půl hodiny a je čas s ním skončit. Na chodbě cestou k toaletě zahlédnu Drummonda, jak hněvivě ukazuje do místnosti, kde si chce s Lufkinem a Underhallem promluvit. Škoda že tu melu neuslyším.

O dvacet minut později je Lufkin zpět na místě svědků. S manuály jsem prozatím hotov. Jsou porotě k nahlédnutí.

"Už jen několik rychlých otázek," říkám s úsměvem a vrhám se na něj s novou silou. "Kolik zdravotních pojistek uzavřela celkem Great Benefit v roce 1991?"

Znovu ten bezmocný pohled na svého právníka. Tuto informaci jsem měl obdržet před třemi týdny.

"To přesně nevím," odpoví Lufkin.

"A kolik bylo za ten rok hlášeno pojistných událostí?"

"Nejsem si jist."

"Jste zástupce ředitele oddělení likvidace škod, a nevíte to?"

"Je to velká pojišťovací společnost."

"Kolik jich bylo v tomtéž roce zamítnuto?"

"Já nevím."

V tu chvíli, přesně v pravý okamžik, soudce Kipler prohlásí: "Svědék je pro dnešek omluven. Uděláme si na pár minut přestávku a porota může jít domů."

Rozloučí se s porotci, znovu jim poděkuje a dává instrukce. Když míjejí náš stůl, několika z nich se na mě usměje. Čekáme, až odejdou, a když poslední z nich zmizí za dvojími dveřmi, Kipler řekne: "Zpět do zápisu. Pane Drummonde, vy i váš klient jste se dopustili urážky soudu. Trval jsem na tom, aby tato informace byla žalobě doručena před několika týdny. Nestalo se tak. Jsou to velmi relevantní, naprosto důležité doklady a vy jste je odmítli poskytnout. Jste vy a váš klient připraveni na uvalení vazby po dobu, dokud ta informace nebude zpřístupněna?"

"Vaše Ctihodnosti, snažil jsem se ty informace poskytnout. Mé čestné slovo, udělal jsem pro to všechno." Chudák Leo. Ještě se snaží pochopit ten malér s oddílem U a v tuhle chvíli působí skutečně věrohodně. Jeho klient právě dokázal světu, že skrývá dokumenty i před ním.

"Je někde poblíž pan Keeley?" ptá se Jeho Ctihodnost.

"V místnosti svědků," odpoví Drummond.

"Jděte pro něj." Za okamžik přivádí soudní zřízenec výkonného ředitele společnosti Great Benefit do soudní síně.

Dot už toho má dost. Potřebuje čurat a musí si zapálit.

Kipler ukáže přichozímu na místo pro svědky, sám s ním vyřídí přísahu a ptá se ho, proč jeho pojišťovna odmítla poskytnout informace, o které jsem žádal.

Zajíká se, koktá a snaží se svést vinu na místní a okresní pobočky.

"Rozumíte pojmu urážka soudu?" zeptá se Kipler.

"Snad, tedy... ne doslova."

"To je velmi prosté. Vaše společnost se dopustila urážky soudu, pane Keeley. Já mohu vaši pojišťovnu buď pokutovat, nebo na vás, jejího výkonného ředitele, uvalit vazbu. Co to bude?"

"Já opravdu nechci jít do vězení, Vaše Ctihodnosti."

"Myslel jsem si to. Tímto pokutuji Great Benefit sumou deset tisíc dolarů splatnou obžalobě do zítřka do pěti hodin odpoledne. Zavolejte na ústředí, aby poslali šek expres, rozumíte?"

Keeleymu nezbyvá než přikývnout.

"Kromě toho, nepřijde-li sem fax s požadovanou informací do zítřka do devíti hodin dopoledne, budete vzat do vyšetřovací vazby v memphiské městské věznici, kde zůstanete, dokud soudu nevyhovíte. Navíc po dobu vaší izolace

bude vaše pojišťovna pokutována pěti tisíci dolary denně."

Kipler se otočí a ukáže dolů na Drummonda. "Opakovaně jsem vás ohledně těch dokumentů varoval, pane Drummonde. Toto chování je neomluvitelné a nepřijatelné."

Rozzlobeně klepne kladívkem a opustí soudní stolicí.

ČTYŘICÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA

ZA NORMÁLNÍCH OKOLNOSTÍ bych se cítil v modrošedé čapce s tygrem a v obleku pěkně hloupě. Ale dnes se opírám o zeď v hale A memphiského letiště a je mi jedno, jak vypadám. Dnešní den prostě normální nebyl ani už nebude. Je pozdě, jsem k smrti unavený, ale první den procesu mám za sebou a dopadl jsem přímo skvěle.

Linka z Chicaga přilétá načas a moje čepice je poznávací znamení. Přiblíží se žena ve velkých slunečních brýlích, prohlédne si mě od paty k hlavě a řekne: "Pan Baylor?"

"To jsem já." Podám si ruku s Jackii Lemancyzkovou a jejím mužským doprovodem, člověkem, který se představí jen jako Carl. Má jen příruční zavazadlo a tak můžeme jít. Ti lidé jsou nervózní.

Jedeme do hotelu Holiday Inn v centru, šest bloků od soudní budovy a povídáme si. Ona sedí vedle mě na předním sedadle. Carl sedí vzadu, mlčí, ale hlídá ji jako vlčák. Zopakují jim vzrušující události prvního dne. Ne, oni nevědí, že jste dorazila. Ruce se jí třesou. Je křehká, labilní a hrozně vylekaná. Jediným motivem její přítomnosti musí být pomsta.

Hotelová rezervace je podle jejího přání na mé jméno. Sedíme všichni tři u malého stolku v jejím pokoji v patnáctém patře a probíráme můj hlavní přímý výslech. Otázky jsou seřazené a vytištěné.

Tvrdili mi, že je krásná, ale já bych to ani neřekl. Vlasy má oškubané a nekvalitně obarvené na nějaký temně rudý odstín. Její právník řekl, že byla na léčení, ale nechci vyzyvat. Oči má smutné, podlité krví a na tváři vůbec žádný make-up. Je jí jedenatřicet, má dvě malé děti, je rozvedená a podle zevnějšku i vystupování je těžké uvěřit, že strávila svou kariéru u Great Benefit v postelích svých nadřízených.

Carl je k ní pozorný a starostlivý. Uklidňuje ji a občas se vyjádří k některé z otázek. Jackie chce svědčit co možná nejdříve po ránu, potom zpět na letiště a pryč z města.

Odecházím od nich o půlnoci.

V ÚTERÝ V DEVĚT hodin ráno Kipler instruuje soudního zřízence, aby porota chvíli posečkala ve své místnosti. Ptá se Drummonda, zda došly požadované informace. Při pětistícové pokutě za den si málem přeju, aby nedorazily.

"Došly před hodinou, Vaše Ctihodnosti," říká s viditelnou úlevou. Podává mi tři centimetry tlustou složku dokumentů, a když totéž podá Kiplerovi, dokonce se lehce usměje.

"Pane Baylore, budete potřebovat nějaký čas," říká Jeho Ctihodnost.

"Dejte mi půl hodiny."

"Dobře. Porota zasedne v devět třicet."

Deck a já pádíme chodbou do malé konferenční místnosti vyhrazené právníkům a prokousáváme se informacemi. Podle očekávání je to pro nás španělská vesnice a je skoro nemožné cokoli dešifrovat. Toho budou litovat.

V devět třicet vchází do soudní síně porota a soudce Kipler ji srdečně zdraví. Porota ohlašuje, že je v dobré formě, nikdo neonemocněl ani nebyl ohledně případu minulou noc nikým kontaktován.

"Váš svědek, pane Baylore," ozve se Kipler a druhý den procesu je v plném proudu.

"Rádi bychom pokračovali s Everettem Lufkinem," odpovím.

Lufkin zaujme místo svědka. Po včerejším fiasku s oddílem U už mu nikdo neuvěří ani slovo. Drummond mu určitě nadával až do půlnoci. Vypadá hodně zdrchaně. Podám mu kopii informací, kterou jsem před půlhodinou dostal od Drummonda a ptám se, co to je.

"Tohle je sjetina z počítače, která obsahuje souhrn různých informací ohledně pojistných událostí."

"Připravená počítači Great Benefit?"

"Ano."

"Kdy?"

"Během včerejšího večera a noci."

"Pod vaším dohledem, jinými slovy pod dohledem zástupce ředitele pro likvidaci škod?"

"Dá se to tak říct."

"Dobrá. A teď, pane Lufkine, řekněte prosím porotě, kolik zdravotních pojistek bylo uzavřeno za rok 1991."

Zarazí se a potom začne listovat ve zprávě. Čekáme v trapném tichu a jediným zvukem je šustot papírů v Lufkinově klíně.

"Chrlení" dokumentů je oblíbená taktika pojišťoven a jejich právníků. S oblibou čekají do poslední chvíle, nejraději do dne před zahájením procesu, a potom na zástupce žaloby svrhnou tuny papírů. Díky Tyroneovi Kiplerovi jsem se tomu vyhnul.

Tohle je typická ukáзка. Mysleli si, že sem ráno naklušou, podají mi sedmdesát stran převážně nesmyslných informací a bude vystaráno.

"To je vážně těžké říct," začne Lufkin sotva slyšitelně. "Potřeboval bych trochu času."

"Měl jste dva měsíce," ozve se hlasitě Kipler do báječně fungujícího mikrofonu. V tónu i intenzitě jeho hlasu je znát pobouření. "Teď odpovězte na otázku." U stolu obhajoby začíná hromadné ošívání.

"Chci vědět tři věci, pane Lufkine," říkám. "Počet uzavřených pojistek, počet pojistných událostí, které nastaly v souvislosti s těmito smlouvami, a počet zamítnutých nároků na pojistné plnění. To vše za rok 1991. Buďte tak laskav."

Další listování.

"Jestli si dobře vzpomínám, měli jsme něco kolem devadesáti sedmi tisíc pojistek."

"Můžete se podívat do vašich podkladů a povědět nám to přesně?"
Očividně nemůže. Předstírá, že je zcela zabrán do dat, takže nemůže mou otázku zodpovědět.
"A vy jste zástupce ředitele pro likvidaci škod?" ptám se sarkasticky.
"To jsem!"
"Dovolte mi otázku, pane Lufkine. Je podle vašeho názoru informace, kterou chci získat, v této sjetině?"
"Ano."
"Takže jde jen o to ji najít."
"Když budete chvíli držet hubu, tak to najdu," zavrčí na mě jako poraněné zvíře a tím si velmi uškodí.
"Já tady nejsem od toho, abych držel hubu, pane Lufkine."
Drummond se zvedne a prosí rukama: "Vaše Ctihodnosti, ve vši slušnosti, svědek se pokouší tu informaci najít."
"Pane Drummonde, svědek měl dva měsíce času, aby požadovanou informaci připravil. Je zástupcem ředitele pro likvidaci škod, tedy jistě umí číst a psát. Námitka se zamítá."
"Zapomeňte na chvíli na ty papíry, pane Lufkine," říkám. "Jaký je poměr pojistek a pojistných událostí v průměrně úspěšném roce? Vyjádřete nám to jen v procentech."
"V průměru je pojistných událostí tak mezi osmi až deseti procenty z našich pojistek."
"A jaké procento nároků na pojistné plnění je definitivně zamítnuto?"
"Kolem deseti procent všech nároků na pojistné plnění se zamítá."
"Jak vysoká je částka v dolarech u průměrné pojistné události -- ať už je vyplacená, nebo zamítnutá?"
Následuje dlouhá pauza a on o tom přemýšlí. Myslím, že to vzdal. Už chce, aby to bylo za ním, chce nejen z místa svědků, ale i pryč z Memphisu.
"V průměru asi okolo pěti tisíc dolarů na jednu pojistnou událost."
"U některých pojistných událostí jde o pár set dolarů, je to tak?"
"Ano."
"A u jiných o desítky tisíc, je to tak?"
"Ano."
"Takže je těžké říci, co je průměr, nemám pravdu?"
"Ano."
"A teď, ty průměry a procenta, která jste právě uvedl, jsou typické a běžné pro celou pojišťovací branži, nebo jsou specifické pro Great Benefit?"
"Nemohu mluvit za celé pojišťovnictví."
"Takže nevíte?"
"To jsem neřekl."
"Takže víte? Tak otázku zodpovězte."
Trochu mu poklesla ramena. Ten člověk chce jen jedno, pryč odtud. "Řekl bych, že tvoří slušný průměr."
"Děkuji vám." Tady udělám významnou pauzu, nahlédnu do svých poznámek, přeřadím rychlost a mrknu na Decka, který se vytratí na chodbu. "Už jen pár otázek, pane Lufkine. Navrhl jste Jackii Lemancyzkové, že by měla vypovídat?"
"Nenavrhl."
"Jak byste hodnotil její pracovní výkon?"
"Průměr."
"Víte, proč byla sesazena z funkce hlavního kontrolora likvidace škod?"
"Vzpomínám si, že to mělo něco společného s jejím přístupem k zákazníkům."
"Obdržela při ukončení pracovního poměru nějakou extra částku?"
"Ne. Dala výpověď."
"Žádné odstupné, odškodné, odměnu?"
"Ne."
"Děkuji vám. Vaše Ctihodnosti, nemám další otázky."
Drummond má dvě možnosti. Pokračovat s Lufkinem hned nebo si ho schovat na pozdější dobu. O tohohle chlapa se nemůže opřít a já nepochybuji, že ho odtud co nejdřív vyhodí.
"Vaše Ctihodnosti, počítáme s panem Lufkinem později," prohlásí Drummond. Není divu. Porota už ho nikdy neuvidí.
"V pořádku. Zavolejte svého dalšího svědka, pane Baylore."
"Obžaloba prosí Jackii Lemancyzkovou," zavolám z plných plic.
Rychle se otočím, abych postřehl reakci Underhalla a Aldyho. Zrovna si šeptají a při zaslechnutí jejího jména ztuhnou, vytřeští oči a otevřou pusy.
Nešťastný Lufkin zaslechne tu novinu v polovině cesty ke dveřím. Zarazí se, vyše zoufale ohromený pohled ke stolu obhajoby a potom zrychlenou chůzí opustí soudní síň.
Z chumlu kolem stolu obhajoby vyskočí Drummond.
"Vaše Ctihodnosti, smíme přistoupit k soudní stolici?"
Kipler nám pokyne a odkloní se od mikrofonu. Můj protivník předstírá rozhořčení. Určitě je překvapený, ale na ukřivďenost nemá právo. Chrlí ze sebe: "Vaše Ctihodnosti, to je naprosto nečekané." Snaží se, aby ho porota neslyšela ani neviděla v jakém je šoku.
"Proč?" ptám se slušně. "Je uvedena v seznamu možných svědků."
"Máme právo být předem upozorněni. Kdy jste ji našel?"
"Ona se snad ztratila?"
"Ta otázka je v pořádku, pane Baylore," zasáhne Kipler a prvně, co se známe, se na mě zamračí. Nevinně se na ně na

oba podívám, jako bych chtěl říct -- vždyť já jsem jen začátečník, tak si dejte pohov.

"Uvedl jsem ji v přípravném řízení," trvám na svém a upřímně řečeno, všichni tři víme, že svědčit bude. Snad jsem měl informovat soud už včera, ale, pánové, tohle je můj první proces.

Jackie následuje Decka do soudní síně. Underhall a Aldy se na ni ani nepodívají. Pět škrobených panáků od Trenta & Brenta sleduje každý její krok. Je pěkně upravená. Na drobném těle má volné, dobře padnoucí modré šaty končící těsně nad koleny. Její tvář vypadá úplně jinak než včera, je mnohem hezčí. Přisáhá, usedá do křesla pro svědky, vystřelí nenávidný pohled na hochy z Great Benefit a je připravena svědčit.

Uvažuji, jestli spala s Underhallem nebo Aldym. V noci se zmínila o Lufkinovi a ještě jednom, ale já vím, že mně neřekla všechno.

Rychle vyřídíme základní formality a jdeme na věc.

"Jak dlouho jste pracovala pro Great Benefit?"

"Šest let."

"A kdy váš pracovní poměr skončil?"

"Třetího října."

"Jak skončil?"

"Dostala jsem vyhazov."

"Vy jste nedala výpověď?"

"Ne. Vyhodili mě."

"Kdo vás vyhodil?"

"Spikli se proti mně. Everett Lufkin, Kermit Aldy, Jack Underhall a několik dalších." Ukazuje na vinníky hlavou a všichni přítomní se otáčejí na hochy z Great Benefit.

Přistoupím ke svědkyni a podám jí kopii její písemné výpovědi.

"Poznáváte to?" ptám se.

"To je dopis, který jsem napsala na stroji a podepsala."

"V tom dopisu stojí, že dáváte výpověď z osobních důvodů."

"Ten dopis je lež. Vyhodili mě kvůli tomu, že jsem byla zapletená do případu Donnyho Raye Blacka a protože jsem měla pátého října místopřísežně vypovídat. Propustili mě, aby společnost mohla tvrdit, že už u ní nepracuji."

"Kdo vás donutil ten dopis napsat?"

"Ti, co jsem teď jmenovala. Bylo to spiknutí."

"Můžete nám to vysvětlit?"

Poprvé pohlédne na porotu a všichni porotci hledí na ni. Těžce polkne a začne mluvit: "V sobotu před mou plánovanou výpovědí mně volali, abych přišla do kanceláře. Tam jsem se setkala s Jackem Underhallem, mužem který sedí támhle v tom šedém obleku. Je jedním z nastálo zaměstnaných právníků v pojišťovně. Oznámil mi, že jsem okamžitě propuštěna a mám dvě možnosti. Buď tomu budu říkat vyhazov a odejdu s prázdnýma rukama, nebo můžu dát písemnou výpověď a společnost mi dá deset tisíc dolarů v hotovosti, aby se to ututlalo. A musela jsem se rozhodnout hned tam, v jeho přítomnosti."

Včera v noci o tom dokázala mluvit bez emocí, ale před soudem je všechno jinak. Kouše se do rtu, na okamžik sama se sebou bojuje a potom pokračuje. "Jsem sama s dvěma dětmi a účtů je hodně. Neměla jsem na vybranou. Najednou jsem byla bez práce. Napsala jsem dopis, vzala peníze a podepsala úmluvu, že nikdy s nikým nepromluví o žádné pojistné události, kterou jsem vyřizovala."

"Včetně případu Blackových?"

"Obzvlášť o případu Blackových."

"Když jste vzala peníze a podepsala úmluvu, tak proč jste tady?"

"Když jsem se z toho šoku vzpamatovala, mluvila jsem s jedním advokátem. Velmi dobrým advokátem. Ujistil mě, že úmluva, kterou jsem podepsala, byla protiprávní."

"Máte její kopii?"

"Ne. Pan Underhall mně ji nenechal. Ale zeptejte se jeho, určitě má originál." Pomalu se otočím a upřu oči na Jacka Underhalla, stejně jako každý v soudní síni. Tkaničky od bot jsou najednou nejdůležitější věcí v jeho životě. Je plně zaměstnaný jejich utahováním.

Pohlédnu na Lea Drummonda a prvně vidím v jeho očích naprostou porážku. Jeho klient mu samozřejmě jak úplatek, tak úmluvu podepsanou pod nátlakem zatajil.

"Proč jste kontaktovala právníka?"

"Protože jsem potřebovala radu. Ten vyhazov byl vůči mně nespravedlnost. Ale ještě předtím jsem byla diskriminovaná a jako žena sexuálně vydíraná různými vedoucími pracovníky Great Benefit."

"Byl to někdo, koho známe?"

"Námítka, Vaše Ctihodnosti," ozve se Drummond. "To může být zábavné, ale k případu se to nevztahuje."

"Uvidíme, kam to míří. Námítka se prozatím zamítá. Prosím, zodpovězte otázku, slečno Lemancyzková."

Zhluboka se nadechne a prohlásí: "Tři roky jsem měla poměr s Everettem Lufkinem. Pokud jsem byla ochotná dělat, co chtěl, stoupala jsem nahoru a měla větší plat. Když jsem náš milostný poměr ukončila, byla jsem z pozice hlavního kontrolora likvidace škod sesazena na obyčejnou referentku. Moje mzda se snížila o dvacet procent. Potom mě donutili stát se milenkou Russella Krokita, jehož místo jsem dočasně obsadila. Vyhrožoval mi, že když mu nebudu po vůli, zůstanu bez práce. Ale když budu chvíli jeho, povýší mě. Buď mu dám, nebo poletím."

"Oba ti muži jsou ženatí?"

"Ano, a mají děti. Byli tím vydíráním mladých děvčat z oddělení známí. Mohla bych uvést spoustu jmen. A povýšení

za sex prodávali i jiní velcí šéfové."

Všechny oči se znovu upírají na Underhalla a Aldyho.

Tady udělám pauzu a hledám něco na stole. Tohle košilaté svědectví je jen malá osvěžující mezihra před dalším krokem.

Pohlédnu na Jackii, která si osušuje oči kapesníkem. Ti dva jsou rudi jako raci. Porota je každým coulem na její straně.

"Mluvme o případu Blackových," říkám. "Byl přidělen vám."

"Ano. První požadavek paní Blackové na pojistné plnění jsem vyřizovala já. Na základě tehdejší strategie pojišťovaci společnosti jsem jí poslala zamítavý dopis."

"Proč?"

"Proč? Protože se zamítaly všechny první žádosti, alespoň v roce 1991."

"Všechny?"

"Ano. To byla naše politika. Napřed každou žádost o pojistné plnění zamítnout a potom ty malé, které se zdály oprávněné, prověřit. Některé z nich jsme nakonec i proplatili, ale ty velké nikdy, pokud se do věci nevložil právník."

"Odkdy jste tuhle strategii praktikovali?"

"Od 1. ledna 1991. Byl to experiment, jistý druh machinace." Přikývnu a ona pokračuje. "Pojišťovna se rozhodla zamítnout plnění každé pojistné události nad jeden tisíc dolarů po dobu dvanácti měsíců. Nezáleželo na oprávněnosti požadavku, každý byl jednoduše zamítnut. V případě, že se našel i sebemenší nebo sporný důvod, byly definitivně zamítnuty i menší pojistné události. Z těch větších bylo proplaceno jen minimum, a to jen v případě, že si pojištěný najal advokáta a začal vyhrožovat."

"Jak dlouho ta strategie trvala?"

"Dvanáct měsíců. Byl to roční pokus. V pojišťovnictví první svého druhu a podle názoru podnikového vedení vynikající nápad. Rok všechno zamítat, sečíst ušetřené dolary, odečíst od nich částky vydané na urychlená urovnání soudních sporů, a zůstane pořádný balík peněz."

"Jak veliký balík?"

"Čistý zisk z téhle machinace vynesl kolem čtyřiceti milionů."

"Jak to víte?"

"Byla jsem s těmi mizery v posteli dost dlouho, abych se o vši té špině dověděla. Vyžvanili všechno. Mluvili o manželkách i o svojí práci. Pyšná na to nejsem, rozumíte? Neměla jsem z toho za mák potěšení. Byla jsem obět'." Oči jí znovu rudnou a hlas se trochu třese.

Další dlouhá pauza, ve které studuji své poznámky.

"Jak jste naložila s požadavkem Blackových?"

"Zpočátku jsem ho zamítla jako všechny ostatní, ale šlo o mnoho peněz a tak jsme ho klasifikovali jinak. Jakmile se v něm objevila slova akutní leukemie, kontroloval Russell Krokít každý můj krok. Už tehdy na začátku si uvědomili, že ta pojistka nevylučuje transplantace kostní dřeně. Ten případ byl velmi vážný ze dvou důvodů. Zaprvé v něm šlo o spoustu peněz, které pojišťovna samozřejmě nechtěla platit, a zadruhé pojištěnec byl smrtelně nemocný."

"Takže oddělení likvidace škod vědělo, že Donny Ray Black umírá?"

"Jistě. Jeho lékařské záznamy byly jasné. Vzpomínám si na jednu zprávu jeho ošetřujícího lékaře, kde se psalo, že chemoterapie probíhá slibně, ale že leukemie se do roka vrátí, a nebude-li mu poskytnuta transplantace kostní dřeně, bude to pro něho osudné."

"Ukázala jste tu zprávu někomu?"

"Ukázala jsem ji Russellu Krokítovi. A on ji předložil svému šéfovi, Everettu Lufkinovi. Někde tam nahoře se rozhodlo, že požadavek Blackových budou i nadále zamítat."

"Ale vy sama jste věděla, že ta pojistka by se měla proplatit?"

"To věděl každý, ale pojišťovna vsadila na pravděpodobnost."

"Nerozumím, mohla byste to vysvětlit?"

"Na pravděpodobnost, že se pojištěný nespojí s právníkem."

"A vy jste věděla, že to je pravděpodobné?"

"Obecně se ví, že maximálně jeden z pětadvaceti pojištěnců promluví s právníkem. Jedině z toho důvodu s tím experimentem začali. Věděli, že by jim to mohlo projít. Prodávali ty pojistky lidem bez vzdělání a počítali s jejich nevědomostí."

"Co se stalo v případě, že vám došel dopis od advokáta?"

"To nastala úplně jiná situace. Jestliže byl nárok na pojistné plnění oprávněný a pod pět tisíc dolarů, okamžitě jsme zaplatili a odeslali omluvný dopis. Že nějaký úředník udělal chybu a tak, vždyť to znáte. Nebo se to svedlo na počítače. Takových dopisů jsem posílala spousty. Když byla částka nad pět tisíc, postoupila jsem složku s případem některému nadřízenému. Myslím, že byly skoro vždycky proplacené. Když právník podal žalobu nebo byl rozhodnutý ji podat, pojišťovna spor urovnala."

"Jak často k tomu docházelo?"

"To opravdu nevím."

Odstoupím z pódia, poděkuji jí a s úsměvem řeknu Drummondovi: "Svědkyň je vaše."

Usedám k usazené Dot, která tiše vzlyká. Stále si kladla za vinu, že nevyhledala právníka dřív, a slyšet tohle svědectví je pro ni obzvlášť bolestné. Bez ohledu na výsledek procesu si to už nikdy neodpustí.

Chudák Leo jde pomalu na místo, které je co možná nejdále od poroty a zároveň mu ještě umožňuje klást svědkyni otázky. Nedokážu si představit, na co se může ptát, ale určitě má něco v záloze.

Velmi srdečně se představí a říká Jackii, že se samozřejmě ještě nikdy neviděli. Je v tom záměr informovat porotu, že je

proti mně v nevýhodě, protože nemůže tušit, co svědkyně ještě může říct. Ta mu věnuje sarkastický pohled. Nenávidí nejen Great Benefit, ale i každého právníka, který má žaludek na to, aby pojišťovnu zastupoval.

"Slečno Lemancyzková, je pravda, že jste se nedávno na základě soudního rozhodnutí obrátila kvůli různým osobním problémům k jedné instituci?" ptá se Drummond delikátně. Při přelíčení se obvykle nepokládají otázky, na které neznáme předem odpovědi, ale mám dojem, že Leo nemá tušení co přijde. Celý jeho zdroj informací je několik zoufalých šepotů během uplynulých patnácti minut.

"Ne! To není pravda," naježí se Jackie.

"Tedy se omlouvám. Ale léčení jste podstoupila?"

"To nebylo na základě soudního rozhodnutí. Přihlásila jsem se do toho zařízení dobrovolně a zůstala tam čtrnáct dní. Mohla jsem odejít, kdykoli jsem chtěla. To léčení bylo hrazeno z mé skupinové pojistky u Great Benefit, která kryje náklady na moje léčení po dobu jednoho roku od data mého odchodu. Oni samozřejmě pojistné plnění odmítají."

Drummond spolkl hořkou pilulku, sklání hlavu nad svými poznámkami a dělá, jako by neslyšel. Další otázku, Leo.

"Jste tady proto, že máte na Great Benefit spadeno?"

"Nenávidím Great Benefit, stejně jako většinu hnusáků, které zaměstnává. Stačí vám tahle odpověď?"

"Je vaše dnešní svědectví výsledkem téhle zášti?"

"Ne. Jsem tady, protože znám čistou pravdu o tom, jak záměrně podvádějí tisíce lidí. Celá ta historie musí veřejně vyjít najevo."

Radši to vzdej, Leo.

"Proč jste se šla do toho zařízení léčit?"

"Bojuju s alkoholismem a depresemi. Teď jsem v pořádku. Příští týden, kdo ví? Šest let se mnou vaši klienti zacházeli jako s kusem masa. Kolovala jsem po oddělení jako bonboniéra, každý si bral, co chtěl. Zneužívali mě a vysávali, protože jsem neměla peníze, byla sama s dvěma dětmi a měla hezký zadek. Okradli mě o sebeuctu. Vracím jim rány, pane Drummonde. Snažím se sama sebe zachránit a jestli musím vyhledat lékařskou péči, nebudu váhat. A jen si přeju, aby váš klient ty zpropadené účty musel zaplatit."

"Vaše Ctihodnosti, nemám další otázky." Drummond rychle odcupitá ke svému stolu a já odvádím Jackii podél zábradlí skoro až ke dveřím. Několikrát jí děkuji a slíbím, že zavolám jejímu právníkovi. Deck odchází, aby ji odvezl na letiště.

Je skoro půl dvanácté. Chci, aby porota uvážila její svědectví během oběda, a tak požádám soudce Kiplera o polední přestávku dřív. Můj oficiální důvod je ten, že potřebuji čas ke studiu počítačových informací, než předvolám další svědky.

Těch deset tisíc dolarů pokuty už přišlo a Drummond navrhl nechat je zatím u třetí osoby. Zároveň předložil dvacetistránkový návrh a písemné odvolání. Má v úmyslu se proti pokutám odvolat, takže peníze zatím budou ležet nedotčené až do konce procesu na kontě soudu. Mám plnou hlavu jiných starostí.

ČTYŘICÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA

KDYŽ SE PO OBĚDĚ POROTCI VRACEJÍ na svá místa, několik z nich mně věnuje úsměv. Dokud jim případ není oficiálně předán, neměli by o něm diskutovat, ale všichni vědí, že si o něm šeptají, pokaždé když opustí soudní síň. Před několika lety došlo mezi dvěma porotci, kteří se pohádali o věrohodnost jistého svědka, dokonce k pěstnímu souboji. Soudce tenkrát prohlásil soudní řízení za zmateční a začal znovu.

Měli dvě hodiny na to, aby je Jackiino svědectví pořádně rozpumpovalo. Je načase, abych jim ukázal, jak napáchané zlo napravit. Je čas mluvit o penězích.

"Vaše Ctihodnosti, žaloba volá na místo svědka pana Wilfreda Keeleyho." Keeley je nedaleko a pružně vpluje do soudní síně, celý nedočkávký svědčit. Vypadá čile a přátelsky, což ostře kontrastuje s Lufkinem i s fakty o jeho společnosti, která dosud vyšla najevo. Určitě chce porotu přesvědčit, že on je věrohodný člověk na svém místě.

Pokládám mu několik všeobecných otázek, jež zdůrazňují skutečnost, že je to právě on, kdo stojí v hierarchii Great Benefit nejvýš, je šéfem číslo jedna. Bodře to přiznává. Potom mu podám kopii aktuální finanční rozvahy stavu celé pojišťovací společnosti. Reaguje, jako by ji četl každé ráno.

"Pane Keeley, můžete říct porotě, jakou hodnotu má vaše pojišťovna?"

"Co myslíte tou hodnotou?" vystřelil na mě.

"Myslím tím čistý majetek."

"To je nejasný pojem."

"Nikoli, ten pojem je naprosto jasný. Podívejte se do finanční rozvahy, vezměte aktiva čili celkový majetek, odečtete pasiva, to jest dluhy a finanční závazky a povězte porotě, co zbylo. To je čistý majetek."

"Tak jednoduché to není."

Znechuceně zavrtím hlavou.

"Souhlasíte s tvrzením, že čistě jmění vaší společnosti činí přibližně čtyři sta padesát milionů dolarů?"

Nachytat nějakého vysoce postaveného gaunera při lži je obzvlášť půvabné v těch případech, kdy následující svědek musí vypovídat pravdivě. Keeley musí zapůsobit důvěryhodně, jsem si jistý, že právě to mu Drummond pumpoval do hlavy. Snadné to určitě nebylo.

"To je přijatelný odhad. S tím souhlasím."

"Děkuji vám. A teď, jakou hotovostí disponuje vaše společnost?"

Tuhle otázku nečekali. Drummond vstává, protestuje, ale Kipler protest zamítá.

"No, to je těžko říct."

"Ale no tak, pane Keeley, jste přece výkonný ředitel Great Benefit a pracujete tam osmnáct let. Vy přece víte, jak si

stojíte finančně. Tak jakou disponujete hotovostí?"

Zbrkle listuje stránkami a já trpělivě čekám. Konečně vysloví částku a já v duchu děkuji Maxu Leubergovi. Beru si svou kopii zpět a žádám ho, aby vysvětlil, k čemu slouží rezervní fond. Když je žaluji o deset milionů, oni tu částku vyčlení do rezervního fondu, ze kterého platí pojistné krytí. Tak to praktikují při každém soudním sporu. Stále jsou to jejich peníze, investované a dobře zhodnocené, ale už klasifikované jako dluhy čili finanční pasiva. Tohle pojišťovny s oblibou dělají, když jsou žalovány o velké sumy, protože peníze převedou do rezervního fondu a prohlásí, že jsou finančně na dně.

A to všechno je naprosto legální. Pojišťovnictví je prostě neregulovatelná sféra, kde kvetou neprůhledné účetní praktiky.

Keeley začíná používat odborné finanční termíny, kterým nikdo nerozumí. Vytáčí se, zamlžuje pravdu, pokouší se porotu zmást.

Ptám se ho na další rezervy, potom přejdu na zisková konta, interní fondy, veřejné fondy. Je pod neustálou palbou mých konkrétních a zasvěcených otázek. Za pomoci Leubergových poznámek sčítám a odečítám částky a ptám se Keeleyho, má-li Great Benefit okolo čtyř set osmdesáti pěti milionů v hotovosti.

"To bych si dal líbit," říká se smíchem, ale bez odezvy.

"Tak jakou máte hotovost, pane Keeley?"

"Já nevím. Řekl bych... tak něco kolem sta milionů."

To prozatím stačí. Během závěrečné řeči napíšu ty cifry na tabuli a vysvětlím, kde ty peníze jsou.

Podám mu kopii informací o pojistných událostech a on hledí překvapeně. Během oběda jsem se rozhodl, že ho napadnu ze zálohy a Lufkina už na přídavek nevytleskám. Vrhne na Drummonda pohled tonoucího, ale ten nemůže udělat nic. Tady pan Keeley je výkonný ředitel a samozřejmě nám bude nápomocný v našem hledání pravdy. Počítali s tím, že k objasnění těchto informací povolám zpět Lufkina. Já ho sice rád vidím, ale už jsem s ním skoncoval. Nedám mu šanci vyvracet svědectví Jackie Lemancyzkové.

"Poznáváte ten materiál, pane Keeley? Je to ten, který mi vaše pojišťovací společnost předala dnes ráno."

"Samozřejmě."

"Dobrá. Můžete říct porotě, kolik zdravotních pojištěk vaše společnost uzavřela v roce 1991?"

"No, já nevím. Podívám se." Listuje, zastaví se u jedné stránky, vyhledá jinou, potom zase další.

"Devadesát osm tisíc vám připadá odpovídající?"

"Možná. Jistě, ano, myslím, že to odpovídá."

"A kolik pojistných událostí z těchto pojištěk bylo ve stejném roce nárokováno?"

Následuje totéž. Keeley se hrabe v materiálech a mumlá si pro sebe čísla. Je to skoro trapné. Minuty plynou, až konečně prohlásím: "Údaj jedenáct tisíc čtyři sta vám připadá odpovídající?"

"Myslím, že to je přibližně tolik, ale musím si to ověřit, víte?"

"Jak si to chcete ověřit?"

"Potřeboval bych si to víc prostudovat."

"Takže ta žádaná informace tam je?"

"Myslím, že ano."

"Můžete říct porotě, kolik z těch nárokových pojistných událostí vaše pojišťovna zamítla?"

"No, potřeboval bych si to všechno prostudovat," opakuje a zvedá oběma rukama text.

"Ta informace je tedy obsažena v tom, co nyní držíte?"

"Snad. Ano, myslím, že je."

"Dobře. Podívejte se na stránky jedenáct, osmnáct, třicet tři a čtyřicet jedna."

Rychle a rád poslechne cokoli, jen aby nemusel svědčit. Papíry šustí.

"Čísla devět tisíc jedno sto vám připadá odpovídající?"

Je šokovaný.

"Jistěže ne. To je absurdní."

"Ale přesně to nevíte?"

"Vím, že to není tolik."

"Děkuji vám." Přistoupím ke svědkovi, vezmu od něj informační materiály a podám mu pojistnou smlouvu Great Benefit, kterou mi poskytl Max Leuberg. "Poznáváte to?"

"Jistě," říká, rád, že se zbavil té nešťastné zprávy.

"Co je to?"

"To je zdravotní pojistná smlouva vydaná mou pojišťovnou."

"Vydaná kdy?"

Okamžitě si ji prohlíží.

"V září 1992. Před pěti měsíci."

"Podívejte se prosím na stranu jedenáct, oddíl F, paragraf čtyři, odstavec třináct. Máte to?"

Tisk je tak drobný, že má smlouvu téměř u nosu. Bavím se tím, pohlédnu na porotu a zjišťuju, že nejsem sám.

"Mám to," prohlásí konečně.

"Dobře. Nyní to prosím přečtěte."

Čte, mhouří oči a mračí se, jako by to bylo skutečně nezajímavé. Když skončí, strojeně se usměje: "Hotovo."

"Jaký je smysl toho odstavce?"

"Vylučuje z pojistného krytí určité chirurgické zákroky."

"Konkrétně?"

"Konkrétně všechny transplantace."

"Je mezi těmi výjimkami uvedena i transplantace kostní dřevě?"

"Ano, je v seznamu uvedena."

Podám svědkovi kopii pojistky Blackových a požádám ho, aby v ní přečetl jedno místo.

"Jaké druhy transplantací nepřipouští tato pojistná smlouva?"

"Transplantace všech hlavních orgánů: jater, ledvin, srdce, plic, očí, všechny jsou zde uvedené."

"A co kostní dřevě?"

"Ta tady uvedena není."

"Takže není konkrétně uvedeno její vyloučení?"

"To je pravda."

"Kdy byla podána tato žaloba, pane Keeley? Vzpomínáte si?"

Pohlédne na Drummonda, který mu momentálně nemůže asistovat. "Jestli si dobře vzpomínám, tak někdy uprostřed minulého léta. Mohl to být červen?"

"Ano, pane, byl to červen. A víte, kdy byl text pojistky změněn tak, aby obsahoval vyloučení transplantací kostní dřevě?"

"Ne, nevím. Já nemám s psaním textů pojistek nic společného."

"Kdo píše texty vašich pojistných smluv? Kdo tvoří všechna ta drobná písmenka?"

"To je práce právního oddělení."

"Rozumím. Dalo by se říct, že znění pojistky bylo změněno až poté, co byla podána žaloba?"

Pátravě se na mě podívá: "Ne. Mohlo být změněno už předtím."

"Bylo změněno po nárokování pojistné události, tedy po srpnu 1991?"

"Nevím."

Jeho odpověď vyznívá podezřele. Buď se o svou společnost nestará, nebo lže. Tohle pro mě není podstatné. Mám, co jsem chtěl. Mohu přesvědčit porotu, že nový text smlouvy jasně dokazuje oprávněnost pojistky Blackových, ve které není transplantace kostní dřevě z pojistného krytí vyloučena. Díky změněnému znění pojistky nachytali sami sebe.

Na Keeleyho mám už jen jednu věc: "Máte kopii úmluvy, kterou podepsala Jackie Lemancyzková v den svého propuštění?"

"Ne."

"Viděl jste tu úmluvu?"

"Ne."

"Uvolnil jste a schválil vyplacení deseti tisíc dolarů v hotovosti pro Jackii Lemancyzkovou?"

"Ne. Ona lže."

"Lže?"

"Přesně to jsem řekl."

"A co Everett Lufkin? Lhal porotě ohledně interní sbírky předpisů?"

Keeley už otevírá ústa, aby něco řekl, ale je v pasti. V tomhle okamžiku mu nepomůže žádná odpověď. Porotci moc dobře vědí, že jim Lufkin lhal. A Keeley jim přece nemůže tvrdit, že neslyšeli, co skutečně slyšeli. Na druhé straně samozřejmě nepřipustí, že jeden z jeho zástupců lhal před porotou.

Tuhle otázku jsem neplánoval, prostě mi ujela.

"Položil jsem vám otázku, pane Keeley. Lhal Everett Lufkin porotě ohledně interní sbírky předpisů?"

"Myslím, že na tuto otázku nemusím odpovídat."

"Odpovězte na otázku," ozve se přísně soudce Kipler.

Následuje trapná pauza a já cítím svědkův nenávidný pohled. V soudní síni je napjaté ticho. Každý z porotců ho pozoruje a čeká. Pravda je zřejmá všem, a tak se rozhodnu, že na něj půjdu po dobrém.

"Vy na to nedokážete odpovědět, protože nemůžete přiznat, že zástupce ředitele vaší společnosti porotě lhal?"

"Námitka."

"Připouští se."

"Nemám další otázky."

"Momentálně bez otázek, Vaše Ctihodnosti," říká Drummond. Je zřejmé, že potřebuje, aby se všechno zklidnilo, než tyhle hochy povolá zpět během svého výsledku svědků. Teď chce hlavně získat čas a odstup mezi Jackii Lemancyzkovou a naší porotou.

KERMIT ALDY, ředitel sekce sjednávání pojištění, je můj předposlední svědek. V téhle fázi jeho svědectví nijak zvlášť nepotřebuji, ale musím vyplnit čas. Je druhý den procesu, půl třetí a tohle odpoledne bez problémů skončím. Chci, aby dnes porota odcházela s myšlenkou na dva lidi, Jackii Lemancyzkovou a Donnyho Blacka.

Aldy je vystrašený a skoupý na slovo. Bojí se říct víc, než je absolutně nutné. Nevím, jestli s Jackii spal či ne, ale v tuhle chvíli jsou v podezření všichni úředníci z Great Benefit. Mám dojem, že i porota to cítí.

Problematika sjednávání pojištění a pojistných rizik je záležitost nesmírně nudná, stejně jako Aldy. Nechci ztratit porotu, a tak to беру hopen.

Podám mu sbírku interních předpisů jeho oddělení, kterou jsem dostal při předprocesním důkazním řízení. Je v zelené vazbě a vypadá téměř stejně jako manuál oddělení likvidace škod. Aldy, Drummond, ani nikdo jiný neví, jestli mám i druhý výtisk manuálu, který obsahuje oddíl U.

Podívá se na manuál, jako na věc, kterou nikdy předtím neviděl, ale na požádání ho identifikuje. Všichni už vědí, na

co se ho teď zeptám.

"Je tento manuál kompletní?"

Listuje pomalu, dává si načas. Má výhodu, že se poučil z věřejšího Lufkinova vystoupení. Když řekne, že je kompletní, a já vyrukují s kopií vypůjčenou od Coopera Jacksona, je vyřízený. Jestli přizná, že něco chybí, odskáče si to. Vsadím se, že Drummond zvolil to druhé.

"No, vypadá kompletní, ale... ne, moment. Tady vzadu jeden oddíl chybí."

"Že by oddíl U?" ptám se nevěřicně.

"Myslím, že ano."

Předstírám úžas: "Propánakrále, proč by někdo chtěl z toho manuálu odstranit oddíl U?"

"Já nevím."

"Víte, kdo ho odstranil?"

"Ne."

"Jistěže ne. Kdo vybral tuhle konkrétní kopii, kterou jsem obdržel?"

"Já si vážně nevzpomínám."

"Ale je zřejmé, že předtím, než jsem ji dostal, z ní byl oddíl U odstraněn?"

"Ten oddíl tu není, jestli vám jde o tohle."

"Mně jde o pravdu, pane Aldy. Prosím, pomozte mi. Byl oddíl U odstraněn předtím, než jste předali manuál mně?"

"Vypadá to tak."

"Znamená to ano?"

"Ano. Ten oddíl byl odstraněn."

"Souhlasíte s tím, že tento manuál je pro úřední řízení vašeho oddělení velmi důležitý?"

"Jistě."

"Takže jeho obsah je vám určitě důvěrně známý?"

"Ano."

"Tak bude pro vás snadné shrnout a vysvětlit porotě základní obsah oddílu U, že ano?"

"No, já nevím. Už je to nějaký čas, co jsem do něho nahlížel."

Ještě stále neví, zda mám, či nemám kopii oddílu U.

"Proč to nezkusit? Dejte porotě jen stručný přehled obsahu oddílu U."

Chvilku přemýšlí a potom vysvětluje, že ten oddíl obsahuje pokyny k zjišťování pojistných rizik v každé konkrétní pojistné události. Obě oddělení mají za úkol jistě případy monitorovat, což vyžaduje spoustu interní administrativy a papírování, aby bylo zaručeno kvalitní vyřízení žádostí pojištěnců.

Žvaní, nabírá kapku sebevědomí, a protože jsem stále nevyrukoval s kopií oddílu U, začíná podle mě věřit, že žádnou nemám.

"Takže účel oddílu U má zaručit, aby byla každá žádost o pojistné plnění náležitě vyřízena."

"Ano."

Sáhnu pod stůl, vezmu manuál a vracím se ke svědkovi.

"Tak to pojďme porotě objasnit," vyzvu ho a podávám mu kompletní manuál. Trochu poklesne v kolenou.

Drummond se marně snaží zachovat dekórum.

Oddíl U v manuálu oddělení sjednávání pojištění je stejná špinavost jako oddíl U v interní příručce sekce likvidace škod. Po hodině trapného křížového výsledku je čas s Aldym skončit. Špína vyjde najevo v celé nahotě a porota soptí.

Drummond nemá otázky. Kipler vyhlašuje patnáctiminutovou přestávku, abych mohl s Deckem zapojit monitory.

Náš poslední svědek je Donny Ray Black. Soudní zřízenec ztlumí osvětlení v soudní síni, porotci se předkloní a napjatě sledují mládencovu tvář na obrazovce s padesáticentimetrovou úhlopříčkou. Sestříhali jsme jeho výpověď na jedenatřicet minut a porotci soustředěně hltaří každé jeho sebetišší slovo.

Viděl jsem ten záznam už stokrát. Sednu si vedle Dot a studuji obličej porotců. Vidím v nich hodně soucitu. Dot si utírá hřbetem ruky slzy. Ke konci mám stažené hrdlo.

Obrazovka zbledne a zřízenec jde ke světlům. Celou dlouhou minutu je v soudní síni hrobové ticho. V šeru k nám doléhají tlumené zvuky tichého pláče jedné matky.

Zasadili jsme jim ránu, o jaké se mi nesnilo. První kolo jsem vyhrál. Teď jde jen o to, abych udržel náskok.

Světla se rozsvěcují a já důstojně oznamuji: "Vaše Ctihodnosti, obžaloba skončila."

DLOUHO POTOM, co porota odešla, sedíme Dot a já v prázdné soudní síni a mluvíme o zajímavých svědectvích, která jsme v minulých dvou dnech vyslechli. Bylo jasně dokázáno, že ona je v právu, a oni ne, ale v tom je jen malé zadostiučinění. Dot se až do smrti nepřestane trápit, protože nebojovala víc, když to ještě mělo smysl.

Říká, že je jí jedno, co bude. Svůj velký den u soudu už měla. Teď by šla ráda domů a nikdy se už nevrátila. Vysvětluju jí, že to není možné. Máme za sebou teprve polovinu. Už zbývá jen pár dní.

ČTYŘICÁTÁ ŠESTÁ KAPITOLA

JSEM ZVĚDAVÝ, NA ČEM POSTAVÍ Drummond svou obhajobu. Jestli se pokusí ospravedlnit machinace dalších úředníků, riskuje malér. Ví, že jednoduše vytáhnu oddíl U a položím jim celou řadu nepříjemných otázek. Budou následovat další nestydaté lži a kamufláže. Potom už může přijít na řadu jen jediný prostředek -- otevřený křížový výsledek.

Drummond má na seznamu svých svědků osmnáct lidí. Netuším, koho zavolá jako prvního. Teď už nebudu mít výhodu, že jsem věděl, co bude následovat, kdo bude další svědek, co další dokument. Teď je to úplně jiné. Musím

reagovat, a rychle.

V noci volám Maxe Leuberga do Wisconsinu a s velkým gustem mu vyprávím události a zážitky prvních dvou dní. Radí mně a říká, k čemu by mohlo podle něho v další fázi dojít. Je z dosavadního průběhu celý nadšený a chce přiletět. Chodím do třech hodin ráno sem a tam, mluvím pro sebe a lámu si hlavu, o co se asi Drummond pokusí.

KDYŽ V OSM TRICET DORAZÍM a vidím v soudní síni sedět Coopera Jacksona, jsem příjemně překvapený. Představuje mně další dva právníky, oba z Raleighu v Severní Karolině. Přiletěli na můj proces. Ptají se, jak to vypadá. Stručně je informuji o tom, co se stalo. Jeden z nich tady byl v pondělí a sledoval drama s oddílem U. Ti tři mají zatím kolem třiceti případů, inzerují v novinách a případy se množí. Plánují podat žalobu co nejdříve.

Cooper mně podává noviny a ptá se, jestli jsem je viděl. Je to The Wall Street Journal se včerejším datem a na první straně velký článek o Great Benefit. Říkám jim, že jsem nečetl noviny a ani nevím, co je dnes za den. Ten pocit dobře znají.

Rychle článek pročítám. Zabývá se vzrůstajícím počtem stížností na Great Benefit a její tendencí zamítat nároky pojištěnců. V mnoha státech bylo zahájeno vyšetřování. Bylo podáno velké množství žalob. V posledním odstavci se píše o jistém menším procesu v Memphisu, na který se soustřeďuje pozornost, protože by mohl skončit prvním významným rozsudkem v neprospěch společnosti.

Ukážu článek Kiplerovi v jeho kanceláři, ale on si nedělá starosti. Jednoduše se zeptá porotců, zda ho neviděli. Bylo jim sděleno, že nesmí číst noviny. Oba vážně pochybujeme, že by Journal byl mezi našimi porotci obzvlášť populární.

PRVNÍM SVĚDKEM OBHAJOBY je André Weeks, zástupce zmocněnce pro pojišťovnictví státu Tennessee. Jde o vysokého ministerského úředníka, který pro Drummonda svědčil už dříve. Má za úkol podpořit obhajobu z uznávané pozice vládního byrokrata.

Weeks je pohledný, přitažlivý muž kolem čtyřicítky, v slušivém obleku, s usměvavou a upřímnou tváří. Navíc v této chvíli disponuje významnou výhodou -- nepracuje pro Great Benefit. Drummond mu klade řadu běžných otázek, které se týkají služebních povinností jeho úřadu a snaží se navodit dojem, že tihle hoši nemilosrdně zakročují proti každému nešvaru v pojišťovnictví a s nikým se nemazlí. Ale protože si Great Benefit vede v tomhle státě dobře, není důvod ztrácet dobré vychování. Jinak by tady on, André, a jeho vlčáci po téhle pojišťovně tvrdě šli.

Drummond potřebuje čas. Potřebuje porotu zavalit horou svědectví. Doufá, že porotci možná zapomenou na některé z hrůz, jež vyslechli. Nespěchá. Pohybuje se pomalu, mluví pomalu, připomíná profesora v letech. A je velmi dobrý. Kdyby měl v rukou jiná fakta, byl by smrtelně nebezpečný.

Podá Weeksovi pojistku Blackových a oba půl hodiny vysvětlují porotě, jak každá pojistka, všechny pojistky, musí být schváleny jeho úřadem. Silný důraz je kladen na slovo "schváleny".

Mám teď víc času porozhlédnout se. Zpytuji porotce a s několika navazuji vizuální kontakt. Jsou na mé straně. Všimnu si, že v soudní síni sedí i neznámí mladí muži v oblecích. V zadní řadě poblíž dveří je Cooper Jackson a jeho přátelé. Je tady asi patnáct diváků. Proč by chtěl někdo sledovat občanskoprávní proces?

Po trýznivé hodině a půl svědectví o komplikacích a nuancích celostátních předpisů upravujících sféru pojišťovnictví, jsou porotci duchem nepřítomni. Drummondovi je to jedno. Zoufale chce proces protáhnout do příštího týdne. Propouští svědka před jedenáctou a je rád, že zabil dopoledne. Po čtvrt hodinovém přerušení jsem na řadě já.

Weeks říká, že v současnosti působí v tomto státě přes šest set pojišťovacích společností a z jeho čtyřiceti podřízených reviduje pojistné smlouvy jen osmáct lidí. Neochotně připouští, že každá z oněch šesti set pojišťoven má minimálně deset různých typů pojistek. To znamená, že ministerstvo eviduje nejméně šest tisíc pojistek. Zároveň přiznává, že znění pojistek se neustále obměňuje a upravuje.

Trochu spolu počítáme, až mohu prohlásit, že žádný úřad není schopen zvládnout moře tiskopisů, které vyprodukovalo tolik pojišťoven. Podám mu pojistku Blackových. Prohlásí, že ji četl, ale přizná, že jen v rámci přípravy na tento proces. Předložím mu jiný, komplikovanější typ pojistky, a ptám se ho, čím se liší od pojistky Blackových. Spěšně v něm listuje, soustředěně se mračí ve snaze najít to, co po něm chci, a vypálit odpověď. Nestalo se. Následuje další pokus, nové vypětí, čelo se mu krabatí a konečně prohlásí, že už to našel. Jeho odpověď je správná, a tak pokračuji dál. Ptám se ho na řádný postup při změně obmyslné osoby a je mi ho málem líto. Studuje hrozně dlouho pojistku, zatímco všichni čekají. Porota se tváří pobaveně. Kipler se culí. Drummond je na mrtvici, ale nemůže s tím nic udělat.

Dá nám odpověď, jejíž správnost není důležitá. Zabodoval jsem. Položím na stůl dva zelené manuály, jako bych je chtěl spolu s Weeksem znovu rozebírat. Všichni mají oči na štopkách. Uchopím jeden z manuálů a ptám se ho, zda pravidelně provádí revizi způsobů likvidace pojistných událostí a interních metod všech pojišťoven, na které jeho úřad tak horlivě dohlíží. Chce říct ano, ale určitě slyšel o oddílu U. Tak říká ne a já jsem prostě v šoku. Dám mu ještě pár ironických otázek a sundám ho z háku. Škodu už nenapraví a všechno je náležitě zaznamenáno.

Ptám se ho, jestli mu je známo, že floridský zmocněnec pro pojišťovnictví vyšetřuje Great Benefit. Neví to. A co v Jižní Karolině? Znovu je to pro něj novinka. Co Severní Karolína? Kentucky? Georgia? Ani nápad. Ze zápisu bude jasné, že se nezajímá o dění v jiných státech. Děkuji mu za to.

DRUMMONDŮV DALŠÍ SVĚDEK rovněž není zaměstnancem Great Benefit, ale jen striktně vzato. Jmenuje se Payton Reisky a jeho okázalý titul je výkonný ředitel a prezident Národní pojišťovací aliance. Má vzhled a způsoby vysoce postaveného člověka. Brzy se dovídáme, že jeho organizace má sídlo ve Washingtonu a je podporována pojišťovacími společnostmi. Prostě politická nátlaková skupina, která zákulisními machinacemi prosazuje zájmy pojišťoven v Kongresu. Každý chápe, že rozpočet Aliance čítá nespočet nul. Dozvídáme se, že dělá spousty úžasných

věcí, zkrátka vše pro podporu poctivého pojišťovníctví.

Tato úvodní řeč pokračuje velmi, velmi dlouho. Začíná v půl druhé odpoledne a ve dvě jsme přesvědčeni, že Pojišťovací aliance je odhodlaná zachránit lidstvo. Jací skvostní lidé!

Reisky strávil v pojišťovníctví třicet let a brzy se dozvídáme nejen o tom, čím vším prošel, ale i jaké měl předky. Drummond ho chce prezentovat jako experta na prováděcí předpisy a praxi při likvidaci pojistných událostí. Nemám námitek. Prostudoval jsem si jeho svědectví z jiného procesu a myslím, že si s ním poradím. To už by snad musel být čaroděj, aby obhájil znění oddílu U.

Beze spěchu probírá kompletní seznam administrativních úkonů, jaké by měly žádost o pojistné plnění provázet. Drummond vážně přikyvuje hlavou, jako by někdo dostával na frak. Možná došlo k několika drobným chybám, ale je to velká pojišťovna se spoustou pojistných událostí.

Podstata Reiskyho názoru je, že Great Benefit měla v každém ohledu právo zamítnout nárok Blackových, vzhledem k jeho výši. S vážnou tváří vysvětluje porotě, že od pojistky, která stojí osmnáct dolarů týdně, nemůže nikdo očekávat krytí dvoustetisícového nákladu na transplantaci. Podobná debetní pojistka kryje pouze standardní lékařské úkony, a ne žádné složité výkony.

Drummond dá na přetřes téma manuály a jejich zmizelé oddíly. Je to politováníhodné, ale zase ne tak důležité, tvrdí Reisky. Tyhle interní příručky se neustále obměňují, střídají, a referenti je obvykle stejně ignorují, protože vědí, co dělají. Ale jestli jsou jádrem sporu, mluvmе o nich. Dychtivě bere jeden manuál a vysvětluje porotě různé odstavce. Všechno tu je černé na bílém. Všechno funguje báječně!

Přejdou od příruček k číslům. Drummond se ho ptá, zda měl možnost zrevidovat informace ohledně pojistek, pojistných událostí a jejich zamítnutí. Reisky vážně přikyvne a převezme od Drummonda tiskopis.

Great Benefit samozřejmě měla v roce 1991 vyšší počet zamítnutí, ale k tomu mohly být vážné důvody. To není v pojišťovníctví nic mimořádného. A číslům se vždycky nedá věřit. Ve skutečnosti, když se podíváte na posledních deset let, je průměrný počet zamítnutých případů této pojišťovny mírně pod dvacetí procenty, což odpovídá všeobecnému průměru v odvětví. Čísla padají jedno po druhém a zanedlouho se v nich všichni přestáváme orientovat, což je přesně to, co Drummond chce.

Reisky sestoupí z místa pro svědky a začíná ukazovat body na barevném grafu. Mluví k porotě jako zkušený přednášející a já uvažuji, jak asi často tohle dělá. Čísla odpovídají průměru.

V půl čtvrté nám Kipler milosrdně věnuje přestávku. Na chodbě se připojím ke Cooperovi a jeho přátelům. Všichni jsou to veteráni soudních procesů a nešetří radami. Shodujeme se, že Drummond záměrně zdržuje a doufá získat víkend.

Během celého odpoledne nepronesu jediné slovo. Reisky svědčí do pozdního odpoledne a konečně uzavírá hektickým tvrzením, jak bylo všechno v pořádku a fěr. Soudě podle tváří porotců, jsou šťastní, že ten člověk domluvil. Jsem vděčný za pár hodin navíc, ve kterých se mohu připravit na jeho křížový výslech.

DECK A JÁ SI UŽÍVÁME neuspěchanou večeři s Cooperem Jacksonem a třemi dalšími právníky ve staré italské restauraci. Její majitel, mohutný John Grisanti, nás uvedl do privátního salonku, přinesl nám skvělé víno jako pozornost podniku a poradil, co přesně si máme objednat.

Vino je lahodné a já se poprvé po mnoha dnech cítím uvolněně. Možná budu dnes i dobře spát.

Celkový účet je přes čtyři sta dolarů a Cooper Jackson ho rychle popadne. Díkybohu. Advokátní kancelář Rudyho Baylora má slušné peníze na dosah, ale momentálně je úplně švorc.

ČTYŘICÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA

ČTVRTEČNÍ RÁNO JE JASNÉ A SLUNEČNÉ. Sotva Payton Reisky zaujme místo pro svědky, podávám mu kopii "sprostého dopisu" a žádám jej o jeho přečtení.

"Pane Reisky, je podle vašeho názoru experta odpověď Great Benefit, kterou jste právě přečetl, předpisová a odůvodněná?"

Je jasné, že byl předem varován.

"Jistěže ne. Tohle je děsné."

"Šokující, že?"

"Ano. A chápu, že autor toho dopisu už u společnosti nepracuje."

"Kdo vám to řekl?" zeptám se podezřívavě.

"Už nevím. Někdo z Great Benefit."

"Udala vám ta neznámá osoba důvod, proč už pan Krokít v pojišťovně nepracuje?"

"Tím si nejsem jistý. Možná to má něco společného s tímhle dopisem."

"Možná? Jste si jistý, nebo se jen domníváte?"

"Opravdu si nejsem jistý."

"Děkuji vám. Řekla vám ona neznámá osoba, že pan Krokít odešel z Great Benefit dva dny před tím, než měl v této kauze vypovídat?"

"Myslím, že ne."

"Vy nevíte, proč odešel, či ano?"

"Ne."

"Dobrá. Už jsem si myslel, že se pokoušíte porotě naznačit, že odešel z Great Benefit kvůli napsání toho dopisu. To jste nechtěl naznačit, nebo ano?"

"Ne."

"Děkuji vám."

Včera večer při víně jsme se dohodli, že by bylo chybné otloukat Reiskymu o hlavu manuály. Z několika důvodů. Zaprvé, důkaz už byl porotě předložen. Zadruhé, Lufkina jsem při tom usvědčil ze sprosté lži. Zatřetí, Reisky je obratný řečník a nachytat ho na hruškách nebude snadné. Začtvrté, má čas na přípravu. Zapáté, bude mít příležitost dále mást porotu. A co je nejdůležitější, spotřebuje to čas. Bylo by snadné strávit celý den handrkováním o manuály a statistická čísla, ale zabil bych den a nedostal se v procesu dál.

"Kdo vám platí mzdu, pane Reisky?"

"Můj zaměstnavatel. Národní pojišťovací aliance."

"Kdo ji financuje?"

"Sféra pojišťovnictví."

"Přispívá Great Benefit vaší Alianci?"

"Ano."

"A kolik přispívá?"

Pohlédne na Drummonda, který už je na nohou: "Námítka, Vaše Ctihodnosti, otázka je irelevantní."

"Zamítnuto. Myslím, že je naprosto relevantní."

"Kolik, pane Reisky?" opakuji.

Zatváří se nedůtklivě a viditelně se mu nechce odpovédět.

"Deset tisíc dolarů ročně."

"Tedy vám platí víc, než zaplatili Donnymu Rayovi Blackovi."

"Námítka!"

"Námítka se uznává."

"Promiňte, Vaše Ctihodnosti. Beru svou poznámku zpět."

"Žádám otázku vypustit ze zápisu, Vaše Ctihodnosti," ozve se pobouřeně Drummond.

"Nařizuje se."

Nadechneme se a napětí opadá.

"Promiňte, pane Reisky," říkám pokorně s kajícínou tváří.

"Od pojišťovacích společností pocházejí všechny vaše peníze?"

"Nemáme jiné finanční zdroje."

"Kolik pojišťovacích společností Národní pojišťovací alianci přispívá?"

"Dvě stě dvacet."

"A jaká byla celková částka příspěvků za minulý rok?"

"Šest milionů dolarů."

"A vy používáte těch peněz k prosazování určitých zájmů?"

"Ano, dá se to tak říct."

"Za svědectví u tohoto soudu dostanete zaplacené?"

"Ne."

"Proč jste tady?"

"Protože mě kontaktovali lidé z Great Benefit a požádali, abych přišel svědčit."

Jako ve zpomaleném filmu se otočím a ukáži na Dot Blackovou. "A, pane Reisky, můžete se podívat paní Blackové rovnou do očí a říci jí, že nárok jejího pojištěného syna Great Benefit vyřídila náležitě a férově?"

Okamžik mu trvá, než zaměří svůj pohled na Dotinu tvář, ale nemá na vybranou. Přikývne a řekne napraskle: "Ano. Samozřejmě že ho tak vyřídila."

Tohle jsem naplánoval s úmyslem dramaticky a rychle ukončit Reiskyho svědectví, ale vůbec jsem nepočítal, že to bude mít komický efekt. Paní Beverdee Hardwayová, zavalitá jedenapadesátiletá černoška, porotkyně s číslem tři, po Reiskyho absurdní odpovědi vyprskne smíchy. Její smích je spontánní a krátký, protože ho okamžitě dusí dlaněmi. Rozhlíží se provinile kolem sebe a její tělo se ještě mírně otřásá.

Naneštěstí pro paní Hardwayovou je její výbuch nakažlivý a během několika vteřin se směje většina poroty. Bodujeme. Několik porotců ji sjede přísným pohledem, jako by byla stále původkyní té nepatřičné rošťárny. Jiní hledí přímo na svědka a v pobaveném ohromení vrtí hlavami.

Reisky zareaguje nejhůř, jak může. Sklopí hlavu a dívá se do země. Drummond to vše ignoruje, ale musí mu být strašně. U stolu obhajoby strkají všichni nosy do spisů. Aldy a Underhall si prohlízejí ponožky.

I Kipler by se rád zasmál. Chvilku tu komedii toleruje, a když se síň začne uklidňovat, poklepe kladívkem, jako by oficiálně vzal na vědomí fakt, že se porota svědkově výpovědi vysmála.

Stalo se to rychle. Směšná odpověď vyvolala výbuch smíchu, hihňání a skeptické vrtění hlav. Všechno trvalo jen pár vteřin. Pochopil jsem, že některým porotcům přinesl smích úlevu. Chtěli se smát, vyjádřit tím svou nedůvěru, třeba jen na vteřinu dát svědkovi a Great Benefit znát svůj názor na to, co poslouchají.

Ten prchavý okamžik byl krátký, ale nesmírně nádherný. Usměji se na ně a oni na mě. Mým svědkům věří všechno, Drummondovým nic.

"Končím, Vaše Ctihodnosti," říkám znechuceně, jako bych měl toho prolhaného mizery dost.

Drummond je zjevně překvapený. Počítal, že strávím zbytek dne křížovým výsledkem ohledně manuálů a statistik. Hledá něco v papírech, šeptá T. Priceovi a potom vstane a říká: "Náš další svědek je Richard Pellrod."

Pellrod je hlavním kontrolorem oddělení likvidace škod a byl šéfem Jackie Lemancyzkové. Už během místopřísežné výpovědi jsem ho poznal jako příšerného svědka a nudného patrona. Nepřekvapuje mě ale, že ho Drummond povolal k soudu. Musejí přece na Jackii nakydát bláto, a Pellrod byl její přímý nadřízený.

Je mu šestačtyřicet, má střední postavu, pivní příško, málo vlasů, nehezské rysy, jaterní skvrny a pitoreskní brýle. Na

celém zjevu toho chudáka není zhora nic přitažlivého a zdá se, že je mu to jedno. Jestli řekne, že Jackie Lemancyzková byla děvka, která se pokoušela svést i jeho, vsadím se, že porotu znovu rozchechtá.

Pellrod je popudlivý typ člověka, což je při jeho dvacetiletém působení v jednom oddělení celkem pochopitelná věc. Je sympatický asi jako výběrčí účtů a na důvěru poroty nemá prostě šanci. Je to malá kancelářská krysa, co asi sedí léta ve stejné zatuchlé místnůstce.

A on je nejlepší, koho mají! Lufkina, Aldyho nebo Keeleyho zpět povolát nejde, protože už veškerou důvěru poroty ztratili. Na Drummondově seznamu svědků zbývá ještě šest úředníků Great Benefit, ale pochybuji, že všechny zavolá. Co by mohli říct? Že manuály neexistují? Že jejich pojišťovna nelže a neskrývá dokumenty?

Drummond s Pellrodem předvádějí už půl hodiny dobře nazkoušený scénář otázek a odpovědí na téma vnitřního fungování oddělení likvidace škod a zdůrazňují heroické úsilí Great Benefit poskytnout pojištěncům maximum. Porota živa.

Soudce Kipler se rozhodne nudu přerušit: "Pane obhájce, mohl byste ve výsledku trochu pokročit?"

Drummond se zatváří překvapeně a dotčeně: "Ale Vaše Ctihodnosti, já mám na podrobný výslech svědka právo."

"To jistě máte, ale většina z toho, co bylo zatím řečeno, už je porotě známa. Toto je jen opakování."

Drummond tomu nechce věřit. Dělá nechápavého a neúspěšně předstírá, že si na něho soudce zasedl.

"Nevzpomínám si, že byste vyzval zástupce žaloby, aby si pospíšil."

To neměl říkat. Jen přilil olej do ohně.

"To proto, že při otázkách pana Baylora porota neusíná, pane Drummonde. Teď postupte dál."

Předchozí výbuch smíchu paní Hardwayové a jeho spontánní následek porotce osmělil a uvolnil. Jsou teď živější a připraveni zasmát se na vrub obhajoby znovu.

Drummond podrážděně pohlédne na Kiplera, jako by chtěl říct, že spor zatím kvůli snadnějšímu jednání odloží. Vrací se k Pellrodovi, který tam sedí jako ropucha, oči napůl zavřené, hlavu na stranu. Došlo k chybám, připouští s chabým pokusem o lítost, ale nijak zásadním. A věřte nebo ne, většinu těch chyb zavinila Jackie Lemancyzková, ta problémová mladá žena.

Na chvíli zabrousí k požadavku Blackových, ale o zamítavých dopisech nepadne ani slovo. Místo toho svědek dlouho hovoří o kancelářské práci, která je pro případ nepodstatná a nedůležitá.

"Pane Drummonde," zasáhne přísně Kipler, "o něco jsem vás žádal. Tyto dokumenty má porota k dispozici v průkazním materiálu a toto svědectví už bylo obsaženo ve výpovědích jiných svědků. Teď postupte dál."

Tohle se Drummonda silně dotklo. Ten podujatý soudce ho navíc ještě kárá. Snaží se vzpamatovat, ale je úplně vykořeněný.

Přicházejí s novou strategií ohledně manuálů. Pellrod říká, že je to jen tiskovina, nic víc, nic méně. On osobně se do té ztracené věci nepodíval už léta. Její text se mění tak často, že ji referenti, co pracují v oddělení delší dobu, prostě nečtou. Drummond mu ukazuje oddíl U a -- světe, div se -- on ho nikdy v životě neviděl. Nic mu neříká. Ani jeho podřízeným referentům. On osobně neví o žádném, který by se s tímhle manuálem otravoval.

Tak jak se vlastně písemné nároky na pojistné plnění vyřizují? Pellrod nám to poví. Na Drummondův podnět vysvětluje cestu hypotetického nároku, který prochází běžnou administrativní cestou. Krok za krokem, formulář za formulářem, záznam za záznamem. Pellrodův monotónní hlas porotu k smrti nudí. Lesteru Daysovi, porotci číslo osm, v zadní řadě padá hlava. Většina porotců má těžká víčka a živa.

Nezůstává to bez povšimnutí.

Jestli Pellroda žere, že neoslnil porotu, nedává to znát. Jeho hlas ani způsoby se nemění. Končí alarmujícím odhalením, že Jackie Lemancyzková měla problémy s pitím. Často přicházela do práce a byla cítit alkoholem. Měla horší pracovní morálku než ostatní referenti, její nezodpovědnost narůstala a její výpověď byla nevyhnutelná. Co její sexuální výstřelky?

V téhle záležitosti musí být Pellrod a Great Benefit velmi opatrní, protože bude projednávána jindy a u jiného soudu. Cokoli bude řečeno zde, je zaznamenáno a může být použito v budoucnosti. Takže místo portréту děvky, ochotné spát s kýmkoli, Drummond chytře volí jinou politiku.

"O tom vážně nic nevím," říká Pellrod a získává u poroty slabý bod k dobru.

Zabíjejí dál čas a než dostávám Pellroda do rukou já, je skoro poledne. Kipler chce vyhlásit přestávku na oběd, ale ujistím ho, že budu stručný. Neochotně souhlasí.

Začínám s tím, že svědkovi podám kopii dopisu, který podepsal a poslal Dot Blackové. Byl v pořadí čtvrtým zamítnutím. Stojí v něm, že Donny měl leukemii už před uzavřením pojistky a zatajil tuto důležitou okolnost. Vyzvu Pellroda, aby ho přečetl, přiznal autorství a vysvětlil, proč ho poslal. Samozřejmě že to vysvětlit nedokáže. Ten dopis byl soukromá věc mezi Pellrodem a Dot Blackovou, nikdy se nepředpokládalo, že ho uvidí kdokoli jiný, natož tento soud.

Mluví o formuláři, který chybně vyplnila Jackie, o nedorozumění s panem Krokitem, a vůbec, k čertu, celá ta věc byla prostě omyl, chyba a jeho to moc mrzí.

"Není na lítost trochu pozdě?" ptám se.

"Myslím, že je."

"Když jste ten dopis posílal, věděli jste, že budou následovat další čtyři zamítnutí?"

"Ne."

"Tento dopis tedy měl být posledním písemným zamítnutím nároku paní Blackové, je to tak?"

Dopis obsahuje slova konečné zamítnutí.

"Myslím, že ano."

"Co způsobilo smrt Donnyho Blacka?"

Pokrčí rameny: "Leukemie."

"A jaká nemoc vedla jeho rodiče k nárokování zdravotní pojistky?"

"Leukemie."

"A o jakém onemocnění, které vám Blackovi údajně zatajili, se zmiňujete tady, ve vašem dopise?"

"O chřipce."

"A kdy Donny Black tu chřipku měl?"

"Nejsem si jist."

"Jestli chcete, můžeme spolu nahlédnout do spisu."

"Ne, to je v pořádku. Myslím, že mu bylo patnáct nebo šestnáct."

"Takže měl ještě před uzavřením pojistky v patnácti či šestnácti chřipku, což nebylo v žádosti uvedeno."

"To souhlasí."

"A nyní, pane Pellrode, při vašich velkých zkušenostech v oboru, viděl jste někdy případ, že by krátká chřipka měla nějaký vztah či vliv na propuknutí akutní leukemie o pět let později?"

Na to je jediná odpověď, ale právě tu dát nemůže.

"To nemyslím."

"Znamená vaše odpověď ne?"

"Ano. Moje odpověď znamená ne."

"Ta chřipka tedy s leukemií nemá nic společného?"

"Ne."

"Takže jste ve svém dopise lhal, že?"

Jistěže lhal a jestli teď řekne, že ne, bude to další lež. Porota to prohlédne. Je v pasti, ale Drummond měl čas, aby si ho připravil.

"Ten dopis byla chyba."

"Lež, nebo chyba?"

"Chyba."

"Chyba, která zabila Donnyho Blacka?"

"Námitka!" vykřikne Drummond.

Kipler se na okamžik zamyslí. Čekal jsem tu námitku a předpokládám, že ji soudce uzná. Jeho Ctihodnost má ale jiný názor: "Námitka se zamítá. Odpovězte na otázku."

"Rád bych vznesl námitku proti tomuto způsobu svědkova výslechu," pokračuje rozduřené Drummond.

"Bere se na vědomí. Prosím, odpovězte na otázku, pane Pellrode."

"Byla to chyba, to je všechno, co mohu říct."

"Ne lež?"

"Ne."

"A co vaše svědectví před touto porotou? Obsahuje lži, nebo chyby?"

"Ani jedno, ani druhé."

Otočím se, ukážu na Dot Blackovou a potom pohlédnu na svědka. "Pane Pellrode, můžete se teď jako hlavní kontrolor oddělení likvidace škod podívat paní Blackové přímo do očí a povědět jí, že nárok jejího syna byl vyřízen vaším oddělením náležitě a férově? Můžete to udělat?"

Škubne sebou, zamračeně zakouří očima a vzhledne k Drummondovi pro instrukce. Odkáše si a uraženě řekne:

"Myslím, že k tomu mě nemůžete nutit."

"Děkuji vám. Nemám další otázky."

Končím dříve než v pěti minutách, a obhajoba je z toho paf. Počítali, že strávíme den s Reiským a zítřek s Pellrodem. Ale nebudu s těmi šašky ztrácet čas. Chci vyjít vstříc porotě.

Kipler vyhlásí dvouhodinovou přestávku na oběd. Vezmu Lea stranou a podám mu seznam šesti dodatečných svědků.

"Co to má sakra být?"

"Šest lékařů, onkologů, všichni místní a připravení přijít živě svědčit, když nasadíte toho svého felčara. Waltera Korda popudila Drummondova strategie označit transplantace kostní dřeně za něco experimentálního, a tak přemluvil své partnery a přátele ke svědectví."

"On není žádný felčar."

"Vy víte, že je. Máte vořecha z New Yorku nebo odkud a já šest místních hochů. Zkuste ho předvolat. Může to být legrace."

"Tihle svědkové nebyli v přípravném řízení uvedeni. To je nečekaná rána pod pás."

"To jsou protidůkazní svědkové. S brekem si jděte na soudce, ano?" Opouštím ho a on pořád tupě zírá do mého seznamu.

PO OBĚDĚ, ale ještě předtím, než soudce Kipler zahájí přeličení, si povídám poblíž svého stolu s doktorem Walterem Kordem a dvěma jeho společníky. V první řadě za stolem obhajoby sedí úplně sám doktor Milton Jiffy, Drummondův felčar. Zavolám Drummonda a představuji ho Kordovým partnerům. Je to trapný okamžik. Drummond je jejich přítomností viditelně vynervovaný. Tři z nich usednou v první řadě za mnou a pět hochů od Trenta & Brenta jen překvapeně zírá.

Porota zaujímá místo a Drummond volá na místo svědka Jacka Underhalla. Ten přísahá, usedne a idiotsky se zubí na porotce. Upřeně ho sledovali celé tři dny a tak nechápu, proč si Drummond myslí, že tomuhle chlápku bude někdo

věřit.

Jeho záměr se brzy vysvětlí. Jde o Jackii Lemancyzkovou. Těch deset tisíc dolarů v hotovosti byla od ní lež. Lhala i o podpisu úmluvy, protože žádná úmluva neexistuje. Lhala o interních machinacích i o tom, že spala se svými šéfy. Dokonce lhala i ohledně toho, že pojišťovna jí zamítla nárok na čerpání zdravotní pojistky. Zpočátku sympaticky soucitný Underhallův tón se postupně přiosťuje, až z něho číší pomstychtivost. Tak hrozné věci se jistě nedají říkat s úsměvem, ale jeho dychtivá snaha Jackii očernit je obzvlášť zřejmá. Je to nestoudný a riskantní manévr. Když tenhle darebák někoho obviňuje ze lži, je to do očí bijící paradox. Oni se jasně dohodli, že tento proces je pro ně nejdůležitější. V tuhle chvíli je jim jedno, co následně podnikne Jackie. Drummond ve snaze zpochybnit její svědectví kalí vodu, i když riskuje totální blamáž. Pravděpodobně se domnívá, že nechutným útokem na nepřítomnou a tudíž bezbrannou mladou ženu nic neztratí.

Jackie měla mizernou pracovní morálku i výkon, tvrdí nám Underhall. Pila a špatně vycházela se spolupracovníky. Něco se muselo podniknout. Nabídli jí možnost dát výpověď tak, aby to neublížilo jejímu posudku. To nemělo nic společného s jejím předvoláním k místopřísežnému prohlášení ani s případem Blackových.

Jeho svědectví je nápadně stručné. Doufají, že opustí místo svědka bez podstatnější újmy. Není toho moc, co mohu udělat, ale doufám, že své opovržení k němu přenesu i na porotu. Je to mazaný právník, žádný amatér.

"Pane Underhalle, vede si vaše pojišťovna o každém svém zaměstnanci osobní spis?" ptám se zdvořile.

"Vedeme si je."

"Máte i osobní spis Jackie Lemancyzkové?"

"Máme."

"Máte ho u sebe?"

"Ne, pane."

"Kde je?"

"V kanceláři, předpokládám."

"V Clevelandu?"

"Ano. Na ředitelství."

"Tak do něho nemůžeme nahlédnout?"

"Já ho nemám, jasně? A nebylo mi řečeno, abych ho přinesl."

"Obsahuje hodnocení výkonnosti a podobné věci?"

"Obsahuje."

"Když je zaměstnanci udělena důtka, je degradován nebo přeložen, zaznamenaná se to do osobního spisu?"

"Ano."

"Byly v jejím spisu takové záznamy?"

"Myslím, že ano."

"Je v jejím osobním spisu kopie její výpovědi?"

"Ano."

"Ale co se týče obsahu jejího spisu, musí nám stačit vaše slovo, je to tak?"

"Nebylo mi řečeno, abych její složku přinesl sem, pane Baylore."

Nahlédnu do svých poznámek a odkašlu si.

"Pane Underhalle, máte kopii úmluvy, kterou Jackie podepsala, když jste ji dal hotovost a ona slíbila, že bude mlčet?"

"Vy musíte špatně slyšet."

"Promiňte?"

"Právě jsem svědčil, že taková úmluva není."

"Chcete tím říct, že neexistuje?"

Chápavě zavrtí hlavou: "A nikdy neexistovala. Ona lže."

Zatvářím se překvapeně a pomalu zamířím ke svému stolu, pokrytému spoustou papírů. Najdu ten pravý, zamyšleně ho za všeobecné pozornosti zkoumám a vracím se s ním na stupínek. Underhall ztuhne a zoufale pohlédne na Drummonda, který fascinovaně sleduje papír v mé ruce. Vzpomněli si na oddíl U! Baylor to udělal znovu! Někde ty dokumenty vyhrabal a nachytal nás při lži.

"Ale Jackie Lemancyzková řekla porotě naprosto jednoznačně, co byla donucena podepsat. Vzpomínáte na její svědectví?" zamávám papírem.

"Ano, slyšel jsem její svědectví," odpoví najednou vyšším příškrčeným hlasem.

"Řekla, že jste jí předal deset tisíc dolarů v hotovosti a donutil ji podepsat úmluvu. Vzpomínáte si na to?" Pohlédnu do papíru, jako bych z něho četl. Jackie se mi svěřila, že částka v dolarech byla napsaná v prvním odstavci toho dokumentu.

"Slyšel jsem ji," říká s pohledem na Drummonda. Underhall ví, že nemám kopii té úmluvy, protože originál někde schoval. Ale stoprocentní jistotu nemá. Staly se už divné věci. Kde jsem sakra vyčmúchal ten oddíl U?

Nějakou dohodu nemůže přiznat, ale ani popřít. Jestliže ji popře a já mám v ruce kopii, bude to katastrofa. Je nervózní, kroutí se jako had, utírá si pot z čela.

"A vy nemáte kopii úmluvy, abyste ji ukázal porotě?" ptám se a mávám papírem v ruce.

"Nemám. Žádná není."

"Jste si tím jist?" pokračuji a v prstech mi šustí okraje papíru, se kterým si výmluvně pohrávám.

"Jsem si jist."

Několik vteřin ho probodávám pohledem a vychutnávám jeho trýzeň. Porotci nemají na spánek ani pomyšlení. Čekají, až se vytasím s úmluvou, sekera dopadne a bude po něm.

Ale já nemůžu. Zmuchlám bezvýznamný kus papíru a dramaticky ho hodím na stůl.

"Žádné další otázky," řeknu. Underhall mohutně vydechne. Infarkt se nekonal. Vyskočí z místa pro svědky a opustí soudní síň.

Drummond požádá o pětiminutové přerušení. Kipler rozhodne, že porota potřebuje víc, a rozpustí nás na čtvrt hodinu.

STRATEGIE OBHAJOBY ZÁMĚRNĚ PROTAHOVAT svědectví a mást porotu se prostě neosvědčila. Reisky byl porotě k smíchu a Pellrod ji uspal. Underhall se jen o krůček vyhnul osudové katastrofě, protože Drummond se zděsil, že mám kopii dokumentu, jehož existenci mu jeho klient popřel.

Drummond už toho má dost. Soustředí se na závěrečnou řeč, v níž se může spolehnout sám na sebe. Po přestávce ohlasí, že obhajoba skončila.

Proces je skoro u konce. Kipler určí závěrečné řeči na devátou ranní v pátek a slíbí porotě odevzdat případ v jedenáct.

ČTYŘICÁTÁ OSMÁ KAPITOLA

Ještě dlouho po odchodu poroty i Drummondovy smečky, která odkvačila na další schůzi zhodnotit jejich fiasko, sedíme v soudní síni kolem stolu žaloby a mluvíme o zítřku. Cooper Jackson a dva právníci z Raleighu, Hurley a Grunfeld, si dávají pozor, aby jejich rady nevyzněly školometsky, ale mně poslech cizích názorů nevádí. Každý ví, že tohle je můj první proces. Vypadá to, že jsou ohromeni tím, co jsem dokázal. Jsem unavený, pořád ještě nervózní a to, co se stalo, vidím velmi realisticky. Měl jsem v ruce parádní fakta a proti sobě sice prohnílého, ale bohatého obžalovaného. Mám štěstí, že soudce stojí při mně. Taký porota je super, ale to se vlastně teprve uvidí.

Říkají, že lepší to být už nemůže, jen horší. Jsou přesvědčeni, že rozsudek bude sedmimístná cifra. Jacksonovi trvalo dvanáct let, než se dopracoval k prvnímu jednomilionovému rozsudku.

Aby mně zvedli sebevědomí, vyprávějí historky ze soudních bitev. Bavím se, jsem s nimi rád, ale odpoledne ubíhá. Budeme s Deckem pracovat celou noc, ale teď vychutnávám pohodu v kruhu spřízněných duší, jež si upřímně přejí, abych Great Benefit srazil na kolena.

Jackson je nemile překvapený novinkami z Floridy. Jeden tamější právník předběhl událostem a ukvapeně podal ráno na Great Benefit čtyři žaloby. Počítali s tím, že se připojí k jejich společné akci, ale on podlehl hamižnosti. K dnešnímu dni připravili tihle tři právníci proti Great Benefit devatenáct žalob a hodlají je podat začátkem příštího týdne.

Doufají v můj úspěch. Chtějí nás pozvat na dobrou večeři, ale my máme práci. Vydatná večeře s vínem a tvrdým alkoholem je to poslední, co dnes večer potřebuji.

A TAK VEČERÍME v naší kanceláři sendviče a pijeme nealko. Posadím Decka do své židle a zkusím si před ním závěrečnou řeč k porotě. Naučil jsem se z paměti už tolik jejích verzí, že se mi všechny pletou dohromady. Uhledně píše křídou na malou tabuli rozhodující cifry. Apeluji na spravedlnost a žádám neslýchané sumy peněz. Deck mě často přerušuje a hádáme se jako školáci.

Ani jeden z nás nikdy závěrečnou řeč k porotě nepřednesl, ale on toho zažil víc než já, a tím pádem je expert. Jsou okamžiky, kdy se cítím nepřekonatelný a sám sebou opojený, ale Deck mě dokáže rychle srazit na pevnou zem. Opakovaně připomíná, že ten proces můžeme zítra ráno stejně dobře vyhrát i prohrát.

Mám prostě nahnáno. Daří se mi ten strach ovládat, ale neopouští mě ani na vteřinu. Je mojí motivací, inspirací, působí jako ostruhy, ale budu moc rád, až se ho zbavím.

Kolem desáté zhasneme světlo a jdeme domů. Dám si pivo na usnutí a ono působí. Někdy po jedenácté usínám a v hlavě se mi honí představy o vítězství.

ANI NE ZA HODINU zvoní telefon. Ozve se neznámý ženský hlas, mladý a velmi vylekaný.

"Vy mě neznáte, ale já jsem kamarádka Kelly," říká skoro šeptem.

"Co se stalo?" ptám se a jsem okamžitě v plné pohotovosti.

"Kelly je v maléru. Potřebuje vaši pomoc."

"Co se stalo?"

"Zase ji zbil. Přišel domů opilý jako obvykle."

"Kdy?" Stojím ve tmě u postele a snažím se nahmatat vypínač lampy.

"Minulou noc. Potřebuje vaši pomoc, pane Baylore."

"Kde je?"

"Je tady u mě. Když policie s Cliffem vypadla, zašla na pohotovost. Naštěstí nemá nic zlomeného. Zastavila jsem se pro ni a schovala ji tady u sebe v bytě."

"Jak je na tom?"

"Dost zle, ale žádná zlomenina. Jen podlitiny a modřiny."

Beru si její jméno i adresu, zavěším a rychle se obléknu. Je to velké sídliště na předměstí, nedaleko od Kellyina bytu. Chvilí mi trvá, než najdu ten pravý činžák.

Její přítelkyně Robin zajistila dveře řetězem a já musím prokázat svou totožnost, než mě pustí dovnitř. Děkuje, že jsem přijel. Je to také ještě skoro dítě, asi rozvedená a pracuje určitě za minimální mzdu. Vejdu do malé místnosti s pronajatým nábytkem. Kelly sedí na pohovce s pytlíkem ledu na hlavě.

Vůbec ji nepoznávám. Levé oko má celé naběhlé, takže na něj nemůže vidět, oteklá plet' už se barví do modra. Nad okem má obvaz se skvrnami od krve. Obě tváře jsou opuchlé. Spodní ret rozbitý a groteskně naběhlý. Na sobě má jen

dlouhé tričko, nic víc a na obou stehnech a nad koleny obrovité modřiny.

Skloním se, políbím ji na čelo a usednu na židli proti ní. V pravém oku už má slzu.

"Díky, že jste přišel," zamumlá polosrozumitelně poraněnými rty. Velmi jemně se dotknu jejího kolene. Pohladí mi hřbet ruky.

Zabil bych ho.

Robin usedne vedle ní a řekne: "Nesmí mluvit. Doktor nařídil, aby se hýbala co nejméně. Tentokrát nenašel baseballovou pátku, tak použil pěsti."

"Co se stalo?" ptám se Robin, ale nespouštím oči z Kelly.

"Pohádali se kvůli penězům. Šlo o nezaplacené vánoční účty. Moc pil. Zbytek už znáte," vypráví Robin stručně a zdá se, že byla při tom. "Práli se, on jako obvykle vyhrál a sousedi zavolali policajty. On šel do basy a ona k doktorovi. Chcete kolu nebo něco?"

"Ne, díky."

"Včera večer jsem ji sem přivedla a dneska ráno jsme jely do krizového centra ve městě. Tam mluvila s právníčkou, která jí řekla, co má dělat, a dala kopu tiskovin. Táhle jsou. Prostě musí zažádat o rozvod a zdrhnout, dokud je čas."

"Fotožalovali vás?" zeptám se a nepřestávám ji hladit koleno. Přikývne. Z otekých očí se derou slzy a stékají po tvářích.

"Nadělali řádu fotek. A to jste toho hodně neviděl. Ukaž mu to, Kelly, je to tvůj advokát, potřebuje to vidět."

S Robininou pomocí opatrně vstane, otočí se ke mně zády a zvedne si triko nad pas. Pod ním nemá nic, jen stehna a zadek samou modřinu. Tričko jde nahoru a odhalí záda plná dalších modřin. Triko padá dolů a Kelly opatrně usedá na pohovku.

"Bil ji řemenem," vysvětluje Robin. "Přehnul si ji přes kolena a řezal do ní jako pominutý."

"Máte papírový kapesník?" ptám se Robin a jemně utírám Kelly z tváře slzy.

"Tady," podá mi velkou krabici a já nesmírně opatrně osušuji dívčin obličej.

"Co chcete dělat, Kelly?" ptám se.

"Děláte si legraci?" vyhrkne Robin. "Musí zažádat o rozvod. Jestli to neudělá, tak ji zabije."

"Je to tak? Podáme to?"

Kelly přikývne: "Ano. Čím dřív, tím líp."

"Udělám to zítra."

Stiskne mi ruku a zavře pravé oko.

"Je tu ještě další problém," ozve se opět Robin. "Tady nemůže zůstat. Cliffa ráno propustili a začal obvolávat její kamarádky. Já se dneska ulila z práce, zítra tam musím. Kolem poledne mi volal. Řekla jsem mu, že nic nevím. Za hodinu volal znovu a vyhrožoval. Chudák Kelly moc kámošek nemá, a tak nebude dlouho trvat, než ji najde. Navíc tu se mnou bydlí ještě jedna holka, to by nedělalo dobrotu."

"Já tu nemůžu zůstat," říká Kelly tiše a rozpačitě.

"Tak kam půjdete?" ptám se.

Robin už o tom přemýšlela.

"Ta právníčka, s kterou jsme ráno mluvily, nám řekla o jednom soukromém, tajném útulku pro týrané ženy, co není oficiálně registrovaný. Je to tady ve městě a ženy jsou tam v bezpečí, protože je jejich chlapi nenajdou. Problém je, že to stojí sto dolarů denně a nechají ji tam maximálně na týden. Já stovku denně nevydělám."

"Chcete tam jít?" ptám se Kelly. Bolestně přikývne.

"Fajn. Zítra vás tam vezmu."

Robin si s úlevou vydechne a vytratí se do kuchyně pro vizitku s adresou útulku.

"Ukažte mi, prosím vás, zuby," požádám Kelly.

Otevře pusku jak nejvíc je schopná. "Žádný vyražený nebo zlomený?"

Zavrtí hlavou. Dotknu se obvazu nad zavřeným okem. "Kolik stehů?"

"Šest."

Skloním se k ní ještě blíž a stisknu jí ruce.

"Tohle už se nikdy nebude opakovat, rozumíte?"

Přikývne a zašeptá: "Slibujete?"

"Slibuju."

Robin se vrací na místo vedle Kelly a podává mně vizitku. "Podívejte, pane Baylore, vy Cliffa neznáte, ale já jo. Když je napitý, je z něj cvok, zloduch a zvíře. Prosím vás, buďte opatrný."

"Nebojte se."

"Zrovna teď může být venku a hlídat náš byt."

"Nemám strach." Vstanu a políbím Kelly znovu na čelo. "Ráno podám žádost o rozvod a potom se pro vás zastavím. Mám zrovna na krku velký proces, ale tohle zařídím."

Robin mě doprovází ke dveřím a navzájem si děkujeme. Zavírá za mnou, zaslechnu zvuk řetězu, zámku a závory.

Je skoro jedna hodina, vzduch je čistý a ledový. Nikdo poblíž nečíhá.

Na spánek nemám ani pomyšlení, a tak jedu do kanceláře. Zaparkuji na chodníku přímo pod svým oknem a pádím ke dveřím budovy. Po setmění tohle není bezpečná čtvrt'.

Zamknu za sebou a jdu do své kanceláře. S rozvodem jsou často spojeny smutné a trapné záležitosti, ale po právní stránce je to jednoduchá věc. Začínám psát na stroji, což zrovna není moje nejsilnější stránka, ale dnes v noci mi to jde docela od ruky. Pevně věřím, že v tomhle případě pomáhám zachránit jeden lidský život.

DECK PŘICHÁZÍ V SEDM a budí mě. Někdy po čtvrté jsem usnul v židli. Vypadám prý ztrhaně, a co že se stalo? Vyprávím mu to a on reaguje podrážděně: "Tys místo spaní dělal na nějakým hnusným rozvodu? Za dvě hodiny máš závěrečnou řeč!"

"Jen klid, Decku, já budu v pohodě."

"Co se culíš?"

"Nakopem jim prdel, Decku. Great Benefit půjde do hajzlu."

"Ne, v tom to není. Tys konečně dostal tu holku, proto se křeniš."

"Blbost. Kde mám svůj kafe?"

Deck sebou škubne. Je jako uzlík nervů.

"Jdu pro něj," vyhrkne a mizí z kanceláře.

Žádost o rozvod je na mém stole, připravená k podání. Potřebuji jen soudního doručovatele, který kamarádickovi Cliffovi předá její kopii přímo v práci, jinak bude těžko k sehnání. Zároveň přikládám návrh na zákaz zdržovat se v blízkosti manželky.

ČTYŘICÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA

VELKÁ VÝHODA ZELENÁČE je v tom, že se od něho očekává nervozita a plné kalhoty strachu. Porota dobře ví, že jsem ještě kluk bez zkušeností. Takže se ode mě nečekají zázraky. Počítá se s tím, že na nějakou ohromující závěrečnou řeč nemám dost nadání, natož praxe.

Nechci si hrát na něco, co nejsem. To by byla chyba. Jednou, až budu prošedivělý veterán soudních klání s medovým hlasem, se možná postavím před porotu a předvedu jí úchvatný výstup. Dnes ale ne. Dnes jsem jen Rudy Baylor, ztrémovaný kluk, který žádá své přátele v porotě o pomoc.

Stojím před nimi, napjatý jak struna a vyplašený, a snažím se zklidnit. Vím, co budu říkat, protože jsem si to snad stokrát opakoval. Ale je důležité, aby to neznělo nacvičeně. Začnu tím, že dnes je pro mě klienty moc důležitý den, protože je to jejich jediná šance spravedlivě se s Great Benefit vypořádat. Nebude žádné zítřka, žádný druhý soud ani jiná porota, která by jim pomohla. Žádám porotce, aby uvážili, čím musela Dot projít. Zmíním se krátce a bez přehnaného dramatizování o Donnym Rayovi. Prosím porotu, aby si představila, jaké to musí být -- pomalu a bolestně umírat s vědomím, že máte nárok na uhrazení lékařského ošetření, které by vás zachránilo. Říkám to pomalu, velmi upřímně a cítím, že to je správné. Mluvím klidným tónem a dívám se přímo do tváří dvanácti lidí, kteří rozhodnou.

Bez zbytečných podrobností připomenu základní fakta o pojistce a krátce se zmíním o transplantacích kostní dřeně. Zdůrazním, že obhajoba neposkytla žádný důkaz proti svědectví doktora Korda. Tento lékařský zákrok má daleko k experimentu a je víc než pravděpodobné, že by zachránil Donnymu Blackovi život.

Můj hlas trochu oživne a zesílí, když přejdu k veselejším tématům, jako je zatajování dokumentů a lži svědků z Great Benefit. Tyhle věci byly odhaleny dostatečně dramaticky, a proto by byla chyba je znovu omílat. Kouzlo čtyřdenního procesu je v tom, že důležitá svědectví jsou ještě stále čerstvá. S využitím svědectví Jackie Lemancyzkové a statistických dat od Great Benefit píšu čísla na tabuli. Počet pojistek uzavřených v roce 1991, počet pojistných událostí a to nejdůležitější, počet zamítnutí. Je to rychlé, prosté a jasné, že by to pochopil a nezapomněl ani žák páté třídy. A také nepochybnitelné. Neznámé síly, které ovládají Great Benefit, se rozhodly uskutečnit hanebný pokus. Celý rok zlovolně zamítali téměř všechny oprávněné nároky pojištěnců. Podle Jackiiných slov to byl "experiment" s cílem zjistit, kolik hotovosti se nashromáždí během jednoho roku. Bylo to chladnokrevné rozhodnutí, projev nenasytné hamižnosti. Na lidi jako byl Donny Ray Black nikdo nebral sebemenší ohled.

Když jsem u té hotovosti, беру do ruky finanční rozvahu pojišťovny a vysvětluji porotě, že jsem ji studoval čtyři měsíce a dodnes nepochopil. Pojišťovnictví má své vlastní, velmi specifické, až podivné účetnictví. Ale dokonce i údaje o hospodaření, které mi poskytla samotná Great Benefit, svědčí o tom, že disponuje obrovským jméním. Znovu беру do ruky křidu a připsu na tabuli, kolik mají peněz v hotovosti na bankovních účtech, v rezervních fondech a kolik činí dosud nerozdělený zisk. Součet dělá čtyři sta sedmdesát pět milionů.

Jak potrestat tak bohatou společnost? Kladu tuhle otázku a vidím zářící oči, které mi visí na rtech. Oni se nemohou dočkat!

Použiji jeden letitý příklad. Je u právníků, kteří mluví v soudních síních, nejoblíbenější, četl jsem tucty jeho verzí. Zabírá, protože je tak jednoduchý. Říkám porotě, že jsem mladý právník, těsně po škole, který se má co ohánět, aby zaplatil účty. Co když budu tvrdě pracovat, budu hodně šetrný a za dva roky si našetřím deset tisíc dolarů? Pracoval jsem na ty peníze do úmoru a nechci o ně přijít. A když provedu něco špatného, třeba ztratím hlavu a zlomím někomu nos? Samozřejmě že budu povinen nahradit škodu, kterou jsem své oběti způsobil, ale ještě musím být potrestán tak, abych to neudělal znovu. Mám jen deset tisíc dolarů. Kolik musím zaplatit, abych si dal pozor? Jedno procento je sto dolarů, což mě může i nemusí bolet. Sto dolarů by se mi vysolit nechtělo, ale zase tak moc mě to trápit nebude. A co pět procent? Bude pětisetdolarová pokuta dostatečný trest za něčí zlomený nos? Budu při vypisování šeku dost trpět? Možná ano, možná ne. Co takhle deset procent? Vsadím se, že když budu muset zaplatit tisíc dolarů, stanou se dvě věci. Zaprvé, bude mně to opravdu mrzet. Zadruhé, už nikdy v životě nic podobného neudělám.

Jak potrestat Great Benefit? Stejně jako mě nebo souseda odvedle. Podíváte se na bankovní účet, zjistíte, kolik peněz je k dispozici, a stanovíte takovou pokutu, která bolí, ale nezničí. I vůči bohaté společnosti musí platit stejné zásady. Nejsou přece o nic lepší než my ostatní.

Řeknu porotě, že rozhodnutí náleží jí. My se soudíme o deset milionů, ale ta částka neznamená žádný strop. Oni mohou rozhodnout podle vlastního uvážení a já nemám právo jim žádnou částku vnucovat.

Končím s úsměvem, děkuji porotcům a ještě dodám, že když Great Benefit nezastaví, mohou být její další oběti. Několik příkývnutí a úsměvů. Pár pohledů na čísla na tabuli.

Jdu ke svému stolu. Deck v rohu se zubí od ucha k uchu. Cooper Jackson v zadní řadě mně ukáže pěst se zvednutým

palcem. Usednu vedle Dot a napjatě sleduji, jestli slavný Leo F. Drummond dokáže z porážky vytlout vítězství.

Začíná s lítostivou omluvou za své jednání během volby poroty, prostě šlápl vedle a teď by si přál, aby mu porotci věřili. Omlouvá i svého klienta, jednu z nejstarších a nejuznávanějších pojišťovacích společností v Americe. Ale v tomto konkrétním případě došlo k chybám. Vážným chybám. Ty hrozné zamítavé dopisy byly strašně necitlivé a vyloženě urážlivé. Jeho klient nebyl v právu. Ale jeho klient má přes šest tisíc zaměstnanců a není snadné kontrolovat každý jejich krok, je těžké všechnu korespondenci ověřovat. To nejsou výluvy, to není popírání. Staly se chyby a omyly. Chvilí na toto téma pokračuje a zdůrazňuje, že šlo o jednání nahodilé, a určitě ne záměrné. Leo odvádí dobrou práci.

Pojistce, manuálům, zatajeným dokumentům i odhaleným lžím se po špičkách obloukem vyhne. Fakta jsou pro Drummonda minové pole, on chce jít jiným směrem.

Upřímně přiznává, že pojistná škoda měla být vyplacena, celých dvě stě tisíc dolarů. To je vážné doznání a porotci to také tak vnímají. Pokouší se zlomit jejich odpor a jeho taktika přináší ovoce. A teď k finančnímu postihu. Ohromeně žasne nad svým návrhem, aby porota uvažovala odškodnit Dot Blackovou nějakými procenty z čistého jmění Great Benefit. To je šokující! K čemu by to bylo dobré? Přiznal, že jeho klient chybil. Osoby za toto bezprávi zodpovědné byly propuštěny. Great Benefit svůj skutek odčinila. Čeho se maximálním rozsudkem dosáhne? Ničeho, naprosto ničeho. Drummond opatrně snáší argumenty proti nepoctivému obohacení. Musí si dát pozor, aby neurazil Dot a nepohoršil porotu. Hovoří o Blackových, kde bydlí, jak dlouho, v jakém domě, čtvrti atd. Vykreslí portrét velmi průměrné rodiny střední třídy, která žije prostě, ale šťastně. Počíná si až dojemně šlechetně. Lépe by ten žánrový obrázek nenamaloval ani Norman Rockwell. Téměř vidím ty stinné uličky a přátelské chlapce, kteří roznášejí noviny. Jeho výstup je perfektní a porotci poslouchají. Popisuje totiž způsob života, kterým sami buď žijí, nebo žít chtějí.

Proč byste vy, porotci, chtěli brát peníze Great Benefit a dát je Blackovým? To by jejich selanku jen pokazilo. To by vneslo do jejich životů chaos. To by je zdrcujícím způsobem odlišilo od jejich sousedů a přátel. Zkrátka, to by je zničilo. Má vůbec někdo právo na takové peníze, které já, Rudy Baylor, navrhuji? Jistě ne. Je nespravedlivé a nefér vzít nějaké společnosti peníze jen proto, že jsou k máni.

Jde k tabuli, napíše částku 746 dolarů a říká porotě, že to je měsíční příjem Blackových. Vedle připiše sumu 200 000 dolarů, kterou znásobí šesti procenty a dostává částku 12 000 dolarů. Potom řekne porotě, že by si opravdu přál zdvojnásobit měsíční příjem Blackových. Nelíbilo by se to každému z nás? Je to prosté. Když se Blackovým přizná 200 000, co by stála ta transplantace, a když oni ty peníze investují do nezdanitelných cenných papírů na šest procent, pak budou mít 1000 dolarů čistého měsíčně navíc. A Great Benefit dokonce pomůže Dot a Buddymu ty peníze investovat.

Jak báječný obchod!

Jeho výmluvnost zabrala. Drummondova argumentace je velmi přesvědčivá. Sleduji tváře porotců a vidím, že ji zvážují. Studují na tabuli čísla, která se zdají lákavým kompromisem.

V té chvíli se modlím a doufám, že nezapomněli na Dotin slib. Rozhodla se přece dát peníze na výzkum leukemie.

Drummond končí a apeluje na rozvahu a nezaumatost. Jeho hlas je hlubší a slova pomalejší. Je upřímnost sama. Rozhodněte prosím spravedlivě, žádá porotu a usedá na své místo.

Protože jsem žalobce, mám poslední slovo. Ušetřil jsem si deset minut z povolené půlhodiny právě na vyvracení důkazů protistrany a předstupuji před porotce s úsměvem. Říkám jim, že bych rád jednoho dne dokázal to, co právě předvedl pan Drummond. Cení si ho jako ostříleného soudního advokáta, jednoho z nejlepších v zemi. Jsem to ale milý chlapík.

Mám jen pár poznámek. Zaprvé, Great Benefit nyní přiznává, že jednala nespravedlivě a nabízí dvě stě tisíc dolarů jako nabídku k smíru. Proč? Protože si její představení v tomto okamžiku hryžou nehty a vroucně se modlí, aby nemuseli zaplatit víc. Zadruhé, přiznal snad pan Drummond chyby společnosti a nabídl odškodnění, když prvně oslovil porotu v pondělí ráno? Nepřiznal a nenabídl. Věděl všechno to, co ví teď, tak proč vám neřekl už na začátku, že jeho klient jednal protiprávně? Proč? Protože oni tehdy doufali, že se nedozvíte pravdu. A teď, když pravdu znáte, jsou najednou hrozně pokorní.

Končím tím, že porotu popíchnu: "Jestliže to nejlepší, co dokážete udělat, je souhlasit s pokutou ve výši dvě stě tisíc, tak si ji nechte. Nechceme ji. Byla na operaci, která už se nikdy neuskuteční. Když nevěříte, že Great Benefit zasluhuje trest, tak si těch dvě stě tisíc nechte a všichni půjdeme domů." Pomalu kráčím podél porotců a pohlédnu každému z nich do očí. Nezklamou mě.

"Děkuji vám," řeknu a posadím se vedle své klientky. Když soudce Kipler dává porotě poslední instrukce, zavalí mě obrovská vlna opojné úlevy. Vstupuje do mě nikdy nepoznaný klid. Už žádní svědci, dokumenty, návrhy, žádné další slyšení ani termíny, žádné pochyby o tom či onom porotci. Zhluboka dýchám a svezu se hlouběji do židle. Mohl bych spát celé dny.

Ten klid trvá asi pět minut, dokud porota neodejde, aby začala rokovat. Je skoro půl jedenácté.

Čekání začíná.

DECK A JÁ JDEME do druhého patra soudní budovy, kde podáme žádost o rozvod Rikerových a potom zamyříme rovnou do Kiplerovy kanceláře. Soudce mi gratuluje k působivé řeči a já mu nastokrát děkuji. Ukážu mu kopii žádosti o rozvod, v rychlosti vyprávím o zmlácené Kelly i jejím nebezpečném manželovi a žádám ho, aby podepsal návrh příkazu pro manžela nepřibližovat se k paní Rikerové. U případů domácího týrání je to běžná rutina. Kipler rozvody nenávidí, ale má pro mě slabost. Věří mi a příkaz podepíše. O porotě nepadne slovo. Odešla teprve před čtvrtihodinou.

Na chodbě předám kopii rozvodové žádosti, příkaz podepsaný Kiplerem a soudní obsílku Butchovi. Souhlasil, že to doručí Cliffovi do práce. Znovu ho žádám, aby to provedl s maximální ohleduplností a neudělal tomu chlapovi ostudu.

Čekáme v soudní síni už hodinu. Drummond a jeho parta v jednom hloučku, já, Deck, Cooper Jackson, Hurley a

Grunfeld v druhém. Pobaveně pozorují, že panáci z Great Benefit si od svých právních zástupců zachovávají odstup. Underhall, Aldy i Lufkin sedí v zadní řadě, tváře zachmuřené. Čekají na popravčí četu.

V poledne přinášejí do místnosti, kde se radí porota, oběd a Kipler nás do půl druhé posílá pryč. Mám žaludek jako na vodě a na jídlo ani pomyslení. Uháním přes město do Robinina bytu a cestou volám Kelly mobilním telefonem. Je sama. Má na sobě dva vytahané svetry a vypůjčené tenisky. Nemá s sebou ani oblečení, ani toaletní potřeby. Chodí opatrně a každý krok jí působí velkou bolest. Pomáhám jí do auta, otevřu dveře a opatrně usazuji. Zatne zuby a nestěžuje si. Modřiny na tváři a krku jsou na slunci mnohem tmavší.

Když opouštíme sídliště, zachytím její vystrašený pohled. Jako by čekala, že Cliff vyskočí z nejbližšího křoví.

"Už jsme to podali," říkám a podávám jí kopii žádosti o rozvod. Drží ji před obličejem a během jízdy čte.

"Kdy to dostane on?"

"Zrovna teď někdy."

"Bude nepříčetný."

"To už je dávno."

"Půjde po vás."

"To doufám. Ale nepůjde, protože je zbabělec. Chlapi, co bijou manželky, bývají nejhnusnější poserové. Nebojte se. Mám zbraň."

DŮM JE STARÝ, neoznačený a neliší se od ostatních v ulici. Přední zahrada je velká a hodně stinná. Sousedé do ní téměř nevidí. Zastavím na konci příjezdové cesty za dvěma vozy. Nechám Kelly v autě a zaklepu na boční dveře. Hlas v domácím telefonu mě žádá, abych prokázal svou totožnost. Bezpečnost je tady na prvním místě. Všechna okna jsou zakrytá žaluziemi. Zadní zahrada je obehnaná skoro třímetrovým dřevěným plotem.

Dveře se mírně pootevřou a škvírou na mě zkoumavě pohlédne statná mladá žena. Nemám na nějaké dohadování náladu. Po pěti dnech u soudu málem koušu: "Hledám Betty Norvellovou."

"To jsem já. Kde je Kelly?"

Ukážu hlavou k autu.

"Přivedte ji dovnitř."

Mohl bych ji klidně vzít do náruče, ale zadní partie stehů má tak citlivé, že je pro ni snadnější jít. Suneme se podél chodníku a vystoupíme na verandu. Mám pocit, že doprovázím devadesátiletou babičku. Betty se na ni usměje a uvede nás do malé místnosti. Je to vlastně malá kancelář. Usedneme vedle sebe ke stolu, Betty proti nám. Mluvil jsem s ní dnes po ránu a teď jí předávám kopie rozvodových papírů, o které žádala. Rychle je pročítá. Kelly a já se držíme za ruce.

"Tak vy jste její právník," říká Betty s pohledem na naše spojené ruce.

"Ano. A taky přítel."

"Kdy máte přijít znovu k lékaři?"

"Za týden," odpoví Kelly.

"Takže nejste pod lékařským dohledem?"

"Ne."

"Léky?"

"Jen nějaké pilulky proti bolesti."

Administrativa vypadá seriózně. Vypíší šek na dvěstědolarovou zálohu, plus poplatek za první den.

"Jsme zařízení bez licence," vysvětluje Betty. "Tohle je útulek pro zbité ženy, jejichž životy jsou v nebezpečí. Vlastní ho soukromá osoba, žena, kterou kdysi týrali. V téhle čtvrti je podobných zařízení víc. Nikdo neví, že jsme tady, ani co děláme. Rádi bychom, aby to tak zůstalo. Souhlasíte oba s tím, že to udržíte v tajnosti?"

"Jistě." Oba přikývneme a Betty před nás položí formulář k podpisu.

"Není to protiprávní, že ne?" zeptá se Kelly.

"Není. Nemusíte se bát. V nejhorším případě nás donutí útulek zavřít. Jsme tady už čtyři roky, a nikdo neřekl ani slovo. Můžete u nás zůstat sedm dní, víc ne. Víte to?"

Ano, to víme

"Začněte uvažovat, co dál."

Rád bych ji měl u sebe v bytě, ale ještě jsme o tom nemluvili. "Kolik žen tady je?" ptám se.

"Dnes pět. Kelly, budete mít svůj vlastní pokoj s koupelnou. Jídlo je třikrát denně. Můžete jíst ve svém pokoji nebo s ostatními. Nenabízíme lékařské ani právní rady, konzultace ani schůzky. Jen lásku a ochranu. Tady jste v naprostém bezpečí. Nikdo vás nenajde. A máme i ozbrojenou stráž."

"Může přijít na návštěvu?" ukáže na mě Kelly hlavou.

"Navštívit ji můžete, ale jenom vy. Každá návštěva musí být předem povolená, proto vždycky napřed zavolejte a ověřte si, že vás nikdo nesleduje. Bohužel, přespat je zakázáno."

"To nevadí."

"Ještě nějaké otázky? Když ne, provedu Kelly po budově. Večer ji přijďte navštívit."

Dovtípím se, že mám jít. Loučím se s Kelly a slíbím se zastavit později večer. Prosí, abych přinesl pizzu. Je totiž pátek.

Když odjízdim pryč, mám pocit, že ji zanechávám v hluboké ilegality.

NA CHODBĚ PŘED SOUDNÍ SÍNÍ mě osloví nějaký reportér z Clevelandských novin a chce si povídat o Great Benefit. Vim o tom, že ministr spravedlnosti státu Ohio údajně nařídil vyšetřování činnosti Great Benefit? Neříkám nic. Jde za mnou do soudní síně. U stolu žaloby sedí samotný Deck. Naproti si právníci obhajoby vykládají vtipy. Po Kiplerovi ani vidu. Všichni čekají.

Butch předal Cliffu Rikerovi papíry během krátké polední přestávky při obědě. Riker začal sprostě nadávat. Když se Butch nenechal zastrašit a prohlásil, že si to s ním klidně rozdělá, Riker rychle zmizel. Na soudní obsílce je moje jméno, takže si od téhle chvíle musím dávat pozor.

Ke druhé hodině přicházejí dovnitř další. Objeví se Booker a sedá si k nám. Cooper Jackson, Hurley a Grunfeld se vracejí z dlouhého oběda. Měli několik panáků. Novinář usedne v zadní řadě. Nikdo s ním nemluví.

Probírají se různé teorie ohledně délky rokování poroty. Krátké rokování by naznačovalo úspěch žaloby. Dlouhé znamená, že porota uvízla na mrtvém bodě. Nemohu už ty plané spekulace poslouchat. Vyjdu ven, napiju se vody, potom se zastavím na toaletě a zamířím do bufetu. Chodit je lepší než sedět. V žaludku mně hlasitě kručí a srdce buší jako zvon.

Booker mě zná lépe než kdo jiný, a tak se ke mně připojí. Je také nervózní. Bezcílně se potloukáme po mramorem vykládaných chodbách a zabíjíme čas. Čekáme. V těžkých chvílích je důležité být s přáteli. Děkuji mu, že přišel. Říká, že by si to nenechal ujít ani zanic.

V půl čtvrté jsem přesvědčený, že jsem prohrál. Mělo to být rozhodnuto raz dva. To přece není tak složité -- odvodit procenta a spočítat výsledek. Možná jsem byl příliš sebejistý. Myslím na hrozné historky o žalostně nízkých rozsudcích v tomto státě. Budu jen dalším příkladem toho, proč by měl právník v Memphisu vzít každou slušnou nabídku na smír? Čas se trýznivě vleče.

Odněkud zdálky zaslechnu své jméno. Přede dveřmi soudní síně stojí Deck a zoufale na mě mává.

"Ach bože," říkám.

"Jenom klid," ozve se Booker a oba se ženeme po chodbě. Zhluboka se nadechnu, v duchu přeříkám bleskovou modlitbičku a vejdu dovnitř.

Drummond a další čtyři jsou na svých místech. Dot sedí u našeho stolu sama. Všichni ostatní už jsou uvnitř. Porota zaplňuje lavice a já usedám vedle své klientky. Z tváří porotců nejde nic vyčíst. Když porota usedne, Jeho Ctihodnost se zeptá: "Dospěla porota k výroku?"

Ben Charnes, mladý vysokoškolsky vzdělaný černoch a mluvčí poroty odpoví: "Dospěla, Vaše Ctihodnosti."

"Je podle mých instrukcí sepsán písemně?"

"Ano, pane."

"Prosím, povstaňte a přečtete ho."

Charnes se pomalu vztyčí. Drží list papíru, který se viditelně chvěje. Moje ruce se třesou mnohem víc. Ztěžka dýchám, točí se mi hlava a jsem na omdlení. Dot je překvapivě klidná. Ona už svou bitvu s Great Benefit vyhrála. Veřejně před soudem přiznali, že nebyli v právu. Na ničem jiném jí nezáleží.

Jsem rozhodnutý zachovat kamennou tvář bez emocí, ať už to dopadne, jak dopadne. Dělán to tak, jak mě to naučili. Čmárám do notesu. Rychlým pohledem vlevo zjistím, že totéž dělá všech pět právníků obhajoby.

Charnes si odkašle a čte: "My, členové poroty, jsme rozhodli ve prospěch žalobce a přiznáváme mu náhradu skutečné škody ve výši dvou set tisíc dolarů." Následuje pauza. Všechny oči jsou upřené na list papíru. Zatím žádné překvapení. Mluvčí si znovu odkašle a pokračuje: "My, členové poroty, jsme rozhodli ve prospěch žalobce a přiznáváme mu penální náhradu škody ve výši padesáti milionů dolarů."

Někde za mnou se ozve vzdech a všichni kolem stolu obhajoby ztuhnou, ale jinak je pár vteřin absolutní ticho. Bomba dopadá, exploduje a po kratičkém prodlevě každý zkoumá její smrtící následky. Po zjištění, že k žádným smrtelným zraněním nedošlo, lze znovu dýchat.

Píšu si ty sumy do bloku, ale jsou nečitelné. Potlačuji úsměv i za cenu, že bych si měl prokousnout díru do spodního rtu. Chce se mi udělat spousta věcí. Nejradši bych vyskočil na stůl a točil se kolem své osy jako nějaký bláznivý fotbalista po vstřeleném gólu. Nejradši bych vletěl mezi porotce a začal jim líbat nohy. Nejradši bych se vyzývalě promenoval kolem stolu obhajoby s vyplazeným jazykem. Nejradši bych vyskočil a sevřel Tyronea Kiplera do náruče.

Ale ovládnou se a jen zašeptám své klientce: "Gratuluju." Neříká nic. Pohlédnu na Jeho Ctihodnost. Soudce zkoumá psaný výrok, který mu podal soudní zřízenec. Pohlédnu na porotce a většina z nich se dívá na mě. V tuhle chvíli se nelze neusmát. Přikývnu a neslyšně poděkuji.

Nakreslím do bloku kříž a pod něj napíši jméno -- Donny Ray Black. Zavřu oči a představím si ho, jak sedí ve skládací židli na softballovém utkání, jí praženou kukuřici a usmívá se, protože je šťastný, že jsem ho tam vzal. Stáhne se mi hrdlo a do očí se derou slzy. Nemusel umřít.

"Výrok poroty je v pořádku," prohlásí Kipler. Řekl bych, že v naprostém. Soudce osloví porotce, děkuje jim za občanskou službu, oznamuje, že jejich skrovný honorář bude odeslán příští týden. Žádá je, aby s nikým o případě nemluvili a říká, že jsou volní a mohou jít. Pod vedením soudního zřízence opouštějí naposled soudní síň. Už je nikdy neuvidím. V tuhle chvíli bych rád dal každému z nich rovný milion.

I Kipler má co dělat, aby potlačil city.

"Návrhy po skončení prvoinstančního řízení probereme za týden. Moje sekretářka vám pošle vyrozumění. Ještě něco?"

Jen zavrtím hlavou. Co víc bych mohl žádat?

Aniž vstane, řekne Leo tiše: "Nic, Vaše Ctihodnosti." Jeho tým má najednou plné ruce práce, ukládají papíry do kufrů a složky do krabic. Nemohou se dočkat, až odtud budou pryč. Tohle je dosud největší finanční verdikt v historii státu Tennessee a oni budou mít navěky cejch chlapů, kteří dostali nakládačku. Kdybych nebyl tak unavený a ohromený, patřilo by se k nim jít a potást si s nimi rukama. Bylo by to kavalírské gesto, ale necítím se na to. Je mnohem snazší sedět tady, blízko Dot, a zírat na Donnyho jméno v bloku.

Bohatý ještě zdaleka nejsem. Odvolání bude trvat rok, možná dva a rozsudek je tak enormní, že to bude zuřivá bitva. Tak mám práce až nad hlavu.

Ale teď ji mám plné zuby. Chce se mi odletět někam na pláž.

Kipler klepne kladívkem a tenhle proces oficiálně skončil. Podívám se na Dot a vidím slzy. Ptám se jí, jak se cítí. Přibíhá k nám Deck a gratuluje. Je bledý, ale září jako sluníčko, čtyři přední zuby se mu lesknou. Nespouštím oči z Dot. Je to tvrdá ženská, kterou jen tak něco nerozpláče, ale tentokrát si nemůže pomoci. Poklepu ji po rameni a podám kapesník.

Booker mě nadšeně objímá a říká, že zavolá příští týden. Cooper Jackson, Hurley a Grunfeld září a jsou samá chvála. Pospíchají na letadlo. Zavoláme si v pondělí. Přiblíží se reportér, ale dám mu gestem ruky najevo, že žádný rozhovor nebude. Vnímám dění kolem sebe jen napůl, protože mám starost o Dot. Má teď krizi a její vzlyky jsou hlasitější.

Nevšímám si ani Drummonda a jeho party. Naložili se spisy jako stádo mul a spěchají k východu. Nepadne mezi námi ani slovo. Moc rád bych teď byl mouchou na zdi u Trenta & Brenta.

Pisařka, soudní sluha a zřízenec sklízají své věci a odcházejí. Kromě mě, Dot a Decka je soudní síň prázdná. Musím promluvit s Kiplerem, poděkovat mu za pomoc a za všechno. Udělám to později. Držím Dot za ruku a ona si ulevuje pláčem. Deck sedí mlčky vedle nás. Neříkám nic. Mám vlhké oči a rozbolavělé srdce. Na peníze Dot kašle, chce zpátky svého chlapce.

Někdo, snad soudní zřízenec, cvakne vypínačem v úzké chodbičce vedle soudní síně a světla zhasnou. Sál se ponoří do pološera. Nikdo z nás se nepohne. Pláč utichá. Dot si utírá tváře kapesníkem a občas i prsty.

"Promiňte," říká chraplavě. Chce už jít, a tak se zvedáme. Hladím ji po paži. Deck sbírá naše papíry a ukládá je do tří kufrů.

Opouštíme neosvětlenou soudní síň a vejde se na mramorovou chodbu. Je pátek odpoledne, něco před pátou a chodba téměř zeje prázdnotou. Žádný dav, žádné kamery, žádní novináři se nevrhají, aby urvali pár slov a pocitů od právníka dne.

Nikdo si nás vlastně ani nevšimne.

PADESÁTÁ KAPITOLA

ZE VŠEHO NEJMÉNĚ by se mi teď chtělo jít do kanceláře. Na oslavu v nějakém lokále jsem ještě příliš ohrožený i unavený a navíc Deck, můj jediný parťák, je abstinent. Vím, že dva panáky by mě totálně odrovňaly, a tak mě to ani neláká. Chtělo by to divokou oslavu, ale tyhle věci se těžko dají naplánovat.

Možná zítra. To už určitě budu fit a všechno mně dojde. Začnu vnímat realitu. Oslavím to zítra.

Před soudní budovou se rozloučím s Deckem, řeknu mu, že jsem úplně mimo a slíbím, že se sejdem později. Jsme oba ještě v šoku a potřebujeme být se svými myšlenkami každý sám. Jedu domů a podle každodenního zvyku zkontroluji všechny místnosti v domě slečny Birdie. Den jako den. Žádná velká změna. Sednu si na dvorek, dívám se na svůj malý byt a prvně začnu "utrácet" peníze. Jak dlouho bude asi trvat, než si koupím nebo postavím svůj první pěkný domov? Jaké si koupím nové auto? Snažím se takové myšlenky zahnat, ale je to nemožné. Co uděláš s šestnácti a půl miliony babek? Můj rozum na to nestačí. Vím, že ještě není úplně vyhráno. Případ může být vrácen k opětovnému projednání. Může dojít k novému procesu, stávající rozsudek může být zrušen a já nedostanu vůbec nic. Odvolací soud může penální náhradu škody výrazně snížit nebo úplně zrušit. Všechny tyhle hrozné věci jsou možné, ale momentálně jsou ty peníze moje.

Slunce zapadá a já sním. Vzduch je průzračný, ale velmi chladný. Rozsah toho, co jsem dokázal, mi snad dojde zítra. Teď mě blaží, že jsem svou duši zbavil nenávisti. Skoro rok jsem v sobě živil zášť k tajemnému subjektu zvanému Great Benefit. Pro lidi, kteří tam pracují a dali do pohybu řetěz událostí, na jehož konci byla smrt nevinné oběti, jsem přichystal jed. Doufám, že Donny Ray odpočívá v míru. Jistě mu nějaký anděl pověděl, co se dneska stalo.

Viníci byli odhaleni a nespravedlnost prokázána. Přestal jsem je nenávidět.

KELLY SI ODDĚLILA KOUSEK pizzy vidličkou a pomalu, opatrně ho okusuje. Rty má ještě opuchlé a tváře i čelisti hodně bolavé. Sedíme opření zády o stěnu na její posteli, nohy natažené a jíme z krabice, která leží mezi námi. Díváme se na western s Johnem Wayne v televizi umístěné na toaletním stolku v malém pokojíku.

Má na sobě šedivé tepláky bez ponožek i bot a na pravém kotníku vidím malou jizvu po zlomenině, kterou jí způsobil v létě. Umyla si vlasy a svázala je vzadu do culíku. Namalovala si světlečerveně nehty. Snaží se být veselá a povídavá, ale má takové fyzické bolesti, že je to obtížné. A tak toho moc nenamluvíme. Nikdy jsem tak hrozné bití nezažil a je těžké si představit následky. Ne tělesné, ale psychické. Zajímá mě, ve kterém okamžiku se rozhodla s ním skoncovat.

Snažím se na to nemyslet. Samozřejmě že o tom nepadlo ani slovo a nemám v úmyslu to téma nadhazovat. Od chvíle, kdy mu byl doručen spis, se Cliff neozval.

Kelly se tady seznámila s pětatřicetiletou matkou tří dospívajících dětí, která je tak traumatizovaná, že má potíže dokončit jednoduchou větu. Bydlí hned vedle. Všude je hrobové ticho. Kelly opustila svůj pokoj jen jednou, aby si sedla na zadní verandu a nadýchala se čerstvého vzduchu. Zkusila číst, ale je to těžké. Levé oko má prakticky stále zavřené a pravým vidí občas rozmazaně. Doktor říkal, že trvalé následky nehrozí.

Několikrát se rozpláče a já jí znovu slibuji, že tohle se stalo naposledy. Už nikdy se to nebude opakovat, kdybych měl toho parchanta zabít sám. A myslím to vážně. Jestli se k ní přiblíží, pevně věřím, že bych mu byl schopen uštěřit hlavu.

O dnešním rozsudku se nezmiňuji. Sedím tady v tmavém malém pokoji s ní, díváme se, jak John Wayne cválá na koni a já mám pocit, že dnešní soud je něco hrozně vzdáleného.

A to je přesně, po čem toužím.

Dojíme pizzu a přitulíme se blíž k sobě. Držíme se za ruce, jako dvě děti. Musím být opatrný, Kelly je od hlavy až ke kolenům doslova jedna modřina.

Film končí, je deset a začínají zprávy. Najednou jsem na jehlách, jestli se zmíní o případu Blackových. Po obligátních

znásilnících, vraždách a první reklamě moderátor bombasticky oznamuje: "V memphiské soudní síni se dnes psala historie. V jednom občanskoprávním sporu porota uložila rekordní padesátimilionovou penální náhradu škody pojišťovací společnosti Great Benefit z Clevelandu ve státě Ohio. Blíže náš reportér Rodney Frate." Musím se usmát. Vzápětí vidíme reportéra, který mrzne před teď už několik hodin opuštěnou soudní budovou.

"Arnie, před hodinou jsem mluvil s Pauline MacGregorovou, tajemnicí okresního soudu, která mi potvrdila, že dnes odpoledne kolem čtvrté se porota v osmém obvodu soudce Tyronea Kiplera usnesla na dvěstětisícové náhradě vlastní škody a padesátimilionové penální. Také jsem mluvil se soudcem Kiplerem, který odmítl vystoupit před kamerou. Prohlásil ale, že ze strany společnosti Great Benefit nepochybně šlo o zlý úmysl. Potom ještě dodal, že jde o zatím nejvyšší uloženou pokutu v Tennessee vůbec. Mluvil jsem s několika soudními právníky ve městě, a ani jediný z nich o tak ohromné penální náhradě škody nikdy neslyšel. Leo F. Drummond, právní zástupce strany žalované, to odmítl komentovat. Rudy Baylor, zástupce žaloby, nebyl k dosažení. To je ode mě všechno, Arnie."

Arnie rychle přejde k nehodě kamionu na dálnici číslo 55.

"Tys vyhrál?" ptá se Kelly ani ne ohromeně, spíš nejistě.

"Výhrál."

"Padesát milionů dolarů?"

"Jo. Ale ty peníze ještě nejsou v bance."

"Rudy!"

Pokrčím rameny, jako by se nic zvláštního nestalo: "Měl jsem kliku."

"Ale vždyť jsi teprv nedávno dostudoval!"

Co na to mám říct?

"To není tak těžký. Měli jsme výbornou porotu a fakta svědčily v náš prospěch."

"Jo, jasně, ty za to nemůžeš. To se přece stává dnes a denně."

"To bych si dal líbit."

Vezme dálkový ovladač a vypne zvuk. Chce si o tom povídat.

"Ta tvoje skromnost je falešná."

"Máš pravdu. Momentálně jsem nejslavnější právník světa."

"To už je lepší," pokusí se o úsměv. Už jsem si skoro na její oteklou, zmlácenou tvář zvykl. Už na ni nezírám jako odpoledne v autě. Nemohu se dočkat, až uplyne týden a ona bude zase krásná.

Přisahám, že bych ho zabil.

"Kolik z toho dostaneš?" zeptá se.

"Jdeš rovnou k věci, co?"

"Jsem jenom zvědavá," odpoví skoro dětským hláskem. Teď jsme platoničtí milenci a je roztomilé vtipkovat i vrkat.

"Jednu třetinu, ale to ještě potrvá moc dlouho."

Natočí se ke mně a najednou bolestně zasténá. Pomáhám jí ulehnout na břicho. Bojuje se slzami, celé tělo v křeči. Kvůli modřinám nemůže spát na zádech.

Hladím jí vlasy a šeptám do ucha, dokud nás nevyruší domácí telefon. Volá Betty Norvellová z vrátnice. Můj čas vypršel.

Libám Kelly na oteklou tvář a ona mně pevně tiskne ruku. Slibuji, že se vrátím zítra, a ona prosí, abych neodcházel.

VYHRÁT TAKOVÝ VÝROK POROTY ve mém prvním soudním procesu, to je nepochybně úspěch. Jediná nevýhoda, kterou jsem si během posledních hodin uvědomil, spočívá v tom, že v budoucnu mě čeká už jen cesta dolů. Každý klient ode mě bude čekat stejný zázrak. Ale tím si budu lámat hlavu později.

Je sobota dopoledne, jsem sám v kanceláři a čekám na jednoho reportéra s fotografem, když zazvoní telefon.

"Tady Cliff Riker," ozve se chraplavý hlas a já okamžitě stisknu tlačítko nahrávání.

"Co chcete?"

"Kde je moje žena?"

"Buďte rád, že není v márnici."

"Já ti rozdupu prdel, ty spratku důležitý."

"Jen pokračuj, hochu, nahrávám tě."

Rychle zavěsí a já zírám na telefon. Je to laciný model, který jsme koupili v obchodním domě. Během procesu jsme ho občas používali místo původního, když jsme nechtěli, aby nás Drummond odposlouchával.

Volám Butchovi domů a říkám mu o mém krátkém hovoru s panem Rikerem. Cliff u něj má vroubek ze věřejška, když mu předával ty listiny. Křičel na něj, sprostě nadával, a dokonce urazil i jeho matku. Butch se nenechal strhnout jen proto, že poblíž na parkovišti byli dva Cliffovi kamarádi z práce. Ale včera večer mi řekl, že kdyby Cliff vyhrožoval, rád by se do věci zapojil. Má kumpána zvaného Rocky, co dělá vyhazovače, a ta jejich dvojka prý vypadá velmi působivě. Musí mi slíbit, že Cliffa jen vyleká a nezraní. Butch má v plánu najít ho někde, kde bude sám, představit se jako moje tělesná stráž a říct mu, že ještě jeden výhrůžný telefon a skončí to s ním špatně. Moc rád bych to viděl. Rozhodl jsem se, že ve strachu žít nebudu. Reportér z Memphis Press přichází v jedenáct. Chvilí mluvíme a fotograf vyplácá celý film. Chce vědět všechno o případu i o procesu a já mu vyhovím. Teď už jde o veřejnou informaci. Říkám pěkné věci o Drummondovi, báječné věci o Kiplerovi a ještě lepší o porotě.

Slibuje, že v nedělním čísle bude velký článek.

HRABU SE V POŠTĚ, pročítám dopisy a poslouchám na záznamníku zprávy z minulého týdne. Nejsem schopný pracovat a znovu si uvědomím, jak málo mám klientů a případů. Polovinu času trávím tím, že si v hlavě znovu

přehrávám proces a druhou polovinu sním o budoucnosti s Kelly. Jak bych mohl být šťastnější?

Volám Maxe Leuberga a sděluji mu podrobnosti. Kvůli vánici se nedostal do Memphisu včas. Mluvíme snad hodinu.

NAŠE SCHŮZKA V SOBOTU večer je podobná té páteční, jen jídlo a film jsou jiné. Kelly zbožňuje činu, a tak jsem ji přinesl velkou porci v papírovém kontejneru. Díváme se ze stejné pozice na posteli na nějakou veselohru a jen sem tam se zasmějeme.

Film není nijak skvělý, spíš nás nudí. Kelly se pomalu vzpamatovává a rány se hojí. Směje se už malinko víc a pohybuje o trochu rychleji. Už se i víc dotýkáme, ale ne o moc. Zdaleka to nestačí.

Už zoufale touží zbavit se té teplákové soupravy. Jednou denně ji pro ni perou, ale ona už ji nesnáší. Touží být zase pěkná a chce své šaty. Mluvíme o tom, jak vklouzneme do jejich bytu a zachráníme její věci.

O budoucnosti ještě nehovoříme.

PADESÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

PONDĚLÍ RÁNO. Jako zámožný muž se spoustou volného času spím až do devíti, obléknu si pohodlnou khaki košili bez kravaty, džínsy a mokasíny a přijíždím do kanceláře v deset. Můj společník má napilno. Balí dokumentaci případu Blackových a odstraňuje skládací stoly, které nám celé měsíce blokovaly přední kancelář. Oba se zubíme a dnes máme rádi celý svět. Napětí a tíha jsou pryč. Jsme odpočatí a je čas se radovat. Deck skočí dolů pro kávu, usedneme k mému stolu a prožíváme svou nejpohodovější hodinu.

Deck vystíhl článek ze včerejších Memphis Press, pro případ, že bych potřeboval ještě jednu kopii navíc. Poděkuji mu, i když mám doma už tucet výtisků. Také na titulní straně Metra je dlouhý, dobře napsaný příběh o mém vítězství, hned vedle velké fotografie, kde sedím za pracovním stolem. Celý včerejší den jsem se na sebe nemohl vynadávat. Ty noviny dostalo tři sta tisíc domácností. Taková reklama se nedá zaplatit.

Přišly i faxy. Několik gratulací od spolužáků, kde mě z legrace žádají o půjčku. Moc milý fax přišel od Madeline Skinnerové z právnické fakulty. Max Leuberg mi poslal dva. Ten první je kopie krátkého článku o výsledku procesu z jedné chicagských novin, ten druhý kopie článku, který vyšel ve včerejších novinách v Clevelandu. Popisuje podrobně celý proces Blackových a hovoří o rostoucích potížích Great Benefit. Pojišťovna už vyšetřuje sedm států, včetně státu Ohio. Po celé zemi podávají pojištěnci žaloby a mnoho dalších se očekává. Výrok poroty v Memphisu nastartoval přívál soudních procesů.

Ha, ha, ha. Radujeme se z potíží, které jsme vyprovokovali. Chechtáme se při vzpomínce, jak M. Wilfred Keeley nekonečně dlouho zírá do finančních zpráv a snaží se najít víc hotovosti. Určitě to tady někde bude!

Přichází poslíček s nádhernou kyticí a gratulací od Bookera a lidí z Shankleovy firmy.

Čekal jsem, že budou drnčet telefony a noví klienti nás zavalí žádostmi o právní zastoupení, ale zatím je ticho po pěšině. Deck říkal, že před desátou už dva telefony bral a jeden z nich byl omyl. Nemám strach.

V jedenáct volá Kipler a já hovor přepnu na nový aparát pro případ, že by Drummond ještě poslouchal. Má pro mě zajímavou informaci. Ještě před zahájením procesu jsem v Kiplerově kanceláři před ostatními Drummondovi nabídl, že bychom za milion dvě stě tisíc stáhli žalobu. Drummond se tomu vysmál, ale svého klienta o nabídce zřejmě neinformoval, a ten teď prohlašuje, že by o mém požadavku vážně uvažoval. Jestli by tehdy pojišťovna zaplatila, je otázka, ale dnes je pro ně milion stravitelnější než padesát milionů. Nicméně pojišťovna teď prohlašuje, že by bývala zaplatila a že slavný Leo F. Drummond se dopustil tragické chyby, když odmítl mou nabídku.

Underhall telefonoval s Drummondem a Kiplerem celé dopoledne. Great Benefit je dotčená, ublížená, pokořená a jasně hledá obětího beránka. Drummond mou nabídku napřed popřel, ale Kipler jeho tvrzení v zárodku zničil. Ted' ode mě potřebuje přísežné prohlášení, jak tomu skutečně bylo.

"Velmi rád, říkám. Udělám to hned."

Great Benefit už vyhodila Drummonda i Trenta & Brenta a situace by se mohla ještě zhoršit. Underhall se zmínil o podání žaloby na Trenta & Brenta za nedbalost. Následky mohou být nedozírné. Jako všechny firmy, je i Trent & Brent pojištěn proti zavinění z nedbalosti, ale to má svůj limit.

Padesátimilionovou pojistku určitě nemají. Padesátimilionová chyba Lea F. Drummonda už je pořádná díra do firemního rozpočtu.

Musím se tomu usmát. Zavěsím a informuji o rozhovoru Decka. Novina, že nějaká pojišťovna žaluje Trenta & Brenta, je pikantní.

Další telefonát je od Coopera Jacksona. On a jeho přátelé podali dnes ráno žalobu u federálního soudu v Charlotte. Zastupují přes dvacet pojištěnců ošizených v roce 1991. Jestli nemám nic proti, rád by se zastavil v mé kanceláři a prostudoval můj případ. Kdykoliv, říkám, kdykoliv.

Obědváme s Deckem u Moe, což je jedna stará restaurace ve středu města, poblíž soudních budov, kam chodí rádi jíst právníci. Inkasují pár pohledů, jeden stisk ruky a přátelské poplácání po zádech od jednoho spolužáka z práv. Měl bych sem chodit častěji.

NAŠE VÝPRAVA PŘÍPADÁ na dnešní pondělní večer, protože hřiště je suché a teplota kolem pěti stupňů nad nulou. Poslední tři zápasy byly kvůli špatnému počasí zrušeny. Co to je za cvoky, že hrají softball i v zimě? Kelly neodpoví. Je přece nad slunce jasnější, že máme co dělat se skutečným bláznem. Dnes večer určitě hrát budou, protože je to pro ně moc důležité. Vydrželi celých čtrnáct dní bez sexu, bez pivních večírků i bez vytahování. Cliff by si netroufl ten zápas prošvihnout. Utkání začíná v sedm a my pro jistotu projíždíme autem kolem hřiště. Jeho mužstvo skutečně nastupuje a já už jízdu rychle pryč. Nic podobného jsem ještě nikdy nedělal, a tak jsem pořádně nervózní. Vlastně jsme vystrašení oba. Moc nemluvíme. Čím víc se blížíme k bytu, tím jedu rychleji. Pod sedadlem mám osmatřicítku a hodlám ji

mít při ruce.

"Jestli nevyměnil zámky," uvažuje Kelly, "můžeme to zvládnout dřív než za deset minut." Chce sbalit většinu svého oblečení a pár dalších věcí. Deset minut je maximum, říkám jí, protože jinak na sebe můžeme upozornit sousedy. Ti by mohli zavolat Cliffa -- a kdo ví...

Od výprasku uběhlo už pět nocí a většina ran se zahojila. Už může chodit bez bolesti. Říká, že už je dost fit, aby popadla šaty a rychle zmizela. Jsme na to dva.

Sídlíště je patnáct minut od softballového hřiště. Skládá se z šesti třípatrových budov roztroušených kolem bazénu a dvou tenisových kurtů. Její bývalý byt je naštěstí v přízemí. Nemohu parkovat poblíž jejích dveří, a tak rozhodnu, že napřed půjdeme dovnitř, tiše sebereme věci, které chce, potom zajedu na trávu, naházím všechno na zadní sedadlo a odfrčíme pryč.

Zaparkuji auto a zhluboka se nadechnu.

"Máš strach?" ptá se Kelly.

"Ano." Sáhnu pod sedadlo a беру pistolí.

"Klid, je přece na hřišti. To by nepropásl ani zanic."

"To říkáš ty. Tak jdeme na to."

Proklouzneme tmou až k bytu, aniž nás někdo vidí. Její klíč sedí, dveře se otvírají, jsme uvnitř. Světlo v kuchyni a v chodbě je zapnuté a poskytuje dostatečné osvětlení. Přes dvě židle v pracovně je pohozené oblečení. Prázdné pивní plechovky a sáčky od pražené kukuřice se válejí na stolech i na podlaze. Cliff coby starý mládenec je čuně. Kelly se zarazí, znechuceně se rozhlédne a řekne: "Promiň."

"Pospěš si, Kelly," zašeptám a položím zbraň na úzký barový pultík, který dělí pracovnu od kuchyně. Jdeme do ložnice, kde rozsvítím malou lampu. Postel nikdo nestlal několik dní. Další pивní plechovky a krabice od pizzy. Časopis Playboy. Ukáže na zásuvky malého laciného prádelníku: "Tady jsou moje věci," zašeptá.

Sundám povlak z polštáře a strkám do něho spodní prádlo, punčochy a pyžama. Kelly vytahuje oblečení z šatníku. Odnáším kupy šatů a halenek do pracovny, kde je větším přes křeslo, a vracím se zpět do ložnice.

"Všichni si vzít nemůžeš," říkám s pohledem na přeplněný šatník. Neodpoví, podá mně nový náklad a já ho odnáším vedle. Pracujeme mlčky a rychle.

Cítím se jako zloděj. Každý pohyb mně připadá hlučný. Jak lítám s plnou náručí sem a tam, buší mi srdce.

"To stačí," řeknu konečně. Nese napěchovaný polštářový povlak a já jdu za ní s náručí šatů na ramínkách.

"Vypadnem odtud," šeptám podrážděně.

Od dveří se ozve slabý šramot. Někdo se pokouší dostat dovnitř. Ztuhneme a pohlédneme jeden na druhého. Kelly udělá krok ke dveřím, které se najednou rozlétnou a přirazí ji ke zdi. Do místnosti vpadne Cliff Riker.

"Kelly! Jsem doma!" zařve. Stojím přímo před ním ani ne v třímetrové vzdálenosti. Zkamenělý hrůzou vidím, jak napřahuje ruku a svou oblíbenou zbraň, hliníkovou softballovou pálkou, mi míří na hlavu. "Ty hajzle!" zaječí a vši silou švihne. V posledním zlomku vteřiny stačím sklonit hlavu a zaslechnu nad sebou ostrý svist vzduchu. Cítím i tlakovou vlnu. Jeho úder roztrhává malý dřevěný sloupek na okraji baru a rozbije hromadu špinavého nádobí. Kelly vykřikne. Ten zásah mi měl rozdrtit lebku. Cliff se rozpráhl tolik, že se přetočil a je ke mně zády. Jako šílený do něj vrazím a on přepadne přes křeslo plné ramínek a šatů. Někde za námi vykřikne znovu Kelly.

"Vem pistoli!" zařvu.

Dřív než stačím získat rovnováhu, je Cliff na nohou.

"Já tě zabiju!" ječí, znovu se rozpráhne, a když se mu jen taktak vyhnu, znovu mine. Druhá rána jen zasviští vzduchem. "Ty parchante!" zachrčí.

Třetí šanci nesmí dostat. Dřív než může pátku napřáhnout, zasáhnu ho pravým hákem do čelisti. Úder ho na okamžik ochromí a já ho kopnu do rozkroku. Strefím se mu přímo do varlat, on vyjekne bolestí a skloní pátku. Chňapnu po ní a vykroutím mu ji z ruky.

Tvrdým švihem ho udeřím přes levé ucho, ozve se ohavný křupavý zvuk lámaných kostí. Padne na všechny čtyři, na vteřinu mu klesne klínající hlava, potom se otočí a podívá se na mě. Zvedne hlavu a začne se zvedat. Můj druhý náprah začíná u stropu a dám do něho veškerou sílu, které jsem schopen, všechnu svou zášť i strach. Pálka dopadne na jeho hlavu jako kladivo.

Začínám ji znovu zvedat, ale Kelly mě zadrží: "Už dost, Rudy!"

Zarazím se, pohlédnu na ni, potom na něho. Leží rozplácly na břiše, třese se a sténá. V hrůze pozorujeme, jak tělo ochabuje. Škubne sebou a pokouší se promluvit. Vydá chrčivý hrdeční zvuk a snaží se pohnout silně krvácející hlavou.

"Já toho hajzla zabiju, Kelly!" vyhrknu udýchaně, ještě vyděšený, v záchvatu zlosti.

"Ne!"

"Ano. Byl by nás zabil."

"Dej mi tu pátku!"

"Co?"

"Dej mi ji a odejdi!"

Nechápu její klid. Ona přesně ví, co se musí udělat.

"Cože?" zírám nechápavě.

Kelly mi bere pátku z ruky: "Byla jsem tu sama. Odejdi. Schovej se. Dneska večer jsi tady nebyl. Zavolám ti později."

Nedokážu se pohnout, jen stojím a zírám na umírajícího muže na podlaze.

"Prosím tě, Rudy, jdi," řekne a jemně mě tlačí ke dveřím. "Zavolám ti."

"Dobře, dobře." Jdu do kuchyně, seberu osmáčícítku a jdu zpátky do pracovny. Pohlédneme na sebe a sklopíme oči k zemi. Vyjdu na chodbu, tiše za sebou zavřu dveře a rozhlédnu se po zvědavých sousedech. Nikoho nevidím. Chvilí

váhám, ale nic zevnitř bytu neslyším.

Cítím žaludeční nevolnost. Vytrátím se do tmy a najednou mě orosí ledový pot.

TRVÁ DESET MINUT, než dorazí první policejní auto. Druhé přijíždí vzápětí. Potom ambulance. Sedím schoulený ve volvu na přeplněném parkovišti a všechno sleduji. Sanitáři vbíhají dovnitř. Další policejní vůz. Rudá a modrá světla září ve tmě a přitahují davy lidí. Minuty běží, ale Cliff nikde. Ve vchodu se objeví jeden zdravotník, jde k vozu první pomoci a něco tam hledá. Nespěchá.

Kelly je tam sama, vyděšená, odpovídá na stovky otázek. A co dělám já? Krčím se jako pan Sralbotka za volantem a doufám, že mě nikdo nevidí. Proč jsem ji tam nechal? Neměl bych jít Kelly na pomoc? Mám závratě, vidím rozmazaně, blikání rudých a modrých světel mě oslepuje.

Přece neumřel. Možná je zmrzačený. Ale ne mrtvý.

Uvažuji o tom, že se tam vrátím.

Šok odezněl a zbyl jen strach. Chci, aby Cliffa vynesli na nosítkách, odvez i do nemocnice a tam dali do pořádku. Najednou bych rád, aby žil. Poradím si s ním, i když je to cvok. No tak, Cliffe. Dělej, chlape. Vstaň a vyjdi ven.

Určitě jsem nezabil člověka.

Dav houstne a jeden polda lidi odhání.

Ztratím pojem času. Přijíždí dodávka úřadu koronera a čumilové vzrušeně debatují. Cliff nepojede sanitkou. Cliffa odvezou do márnice.

Prásknu dveřmi a zvracím na bok vedlejšího auta. Nikdo mě neslyší. Oťu si pusu a vmísím se do davu.

"Tak ji nakonec zabil," zaslechnu někoho. Poldové proudí dovnitř a zase ven. Jsem patnáct metrů daleko, ztracený v moři obličejů. Policie natahuje kolem konce budovy žlutou pásku. Okna bytu ozáří každých pár vteřin blesk fotoaparátu.

Čekáme. Musím ji vidět, ale nemohu nic podniknout. Shlukem lidí se šíří další zpráva, tentokrát pravdivá. Je mrtvý. A oni si myslí, že ho zabila. Pozorně poslouchám, co se říká, protože jestli někdo po tom křiku a jekotu zahlédl vycházet z bytu cizího člověka, tak to musím vědět. Pomalu se prodírám davem, ale nic podobného nezaslechnu. Na pár vteřin se vzdálím a znovu zvracím za nějakým křovím.

Kolem dveří se to pohne a dva sanitáři vycouvají ven s nosítky. Tělo je ve stříbrném pytlí. Opatrně ho vsunou do dodávky, která ho odváží. Za pár minut se objeví Kelly mezi dvěma poldy. Působí drobně a vystrašeně. Naštěstí nemá pouta. Stačila se převléknout a má teď na sobě džinsy a krátký kabát s kapucí.

Usadí ji na zadní sedadlo policejního vozu a odjedou. Jdu rychle k autu a zaměřím na policejní stanici.

INFORMUJI SERŽANTA ZA PŘEPÁŽKOU, že jsem právník, že právě zatkli moji klientku a že trvám na tom, abych byl přítomen jejímu výslechu. Říkám to dost razantně a on někam telefonuje. Přichází pro mě jiný policista a vede mě do druhého patra, kde sedí Kelly sama v místnosti určené k výslechům. Inspektor z oddělení vražd jménem Smotherton se na ni dívá skrze průhledné zrcadlo. Podám mu svou vizitku, ale mou ruku odmítne.

"Vy kluci mazaný si ale dovedete pospíšet, co?" říká s totálním opovržením.

"Volala mně hned potom, co vytočila 911. Co jste zjistili?"

Oba se na ni podíváme. Sedí na konci dlouhého stolu a utírá si oči kapesníkem.

Smotherton mručí a přitom se rozhoduje, kolik by mi toho měl říct.

"Našli jsme jejího manžela mrtvého na zemi s frakturou lebky, podle všeho od baseballové pálky. Moc toho neřekla, jen to, že požádala o rozvod, chtěla si vzít tajně doma věci, on ji přistih a porvali se. Byl řádně nality, nějak mu pátku vytrhla a on je teď v márnici. Vy děláte její rozvod?"

"Jo. Dám vám kopii. Minulý týden mu soudce nařídil, aby se k ní nepřibližoval. Tloukl ji léta."

"Viděli jsme modřiny. Chtěl bych jí položit pár otázek, co vy na to?"

"Jistě." Vstoupíme do místnosti spolu. Kelly je překvapená, že mě vidí, ale ovládne se. Vyměníme si zdvořilé objetí. Ke Smothertonovi se připojí další policista v civilu. Jeho jméno je Hamlet a nese magnetofon. Nemám námitky. Když ho zapne, převezmu iniciativu: "Do záznamu, jsem Rudy Baylor, právní zástupce Kelly Rikerové. Dnes je patnáctého února 1993. Jsme na policejním ředitelství v centru Memphisu. Jsem přítomen, protože mi moje klientka telefonovala, přibližně ve tři čtvrtě na osm dnes večer. Právě volala 911 a řekla, že si myslí, že její manžel je mrtev."

Kývnu na Smothertona, že může pokračovat, a on se na mě podívá, jako by mě chtěl zaškrtnout. Poldové právníky nenávidí, ale na to já v tuhle chvíli naprosto kašlu.

Smotherton začíná spoustou otázek, které se týkají Kelly a Cliffa -- data narození, sňatku, zaměstnání, děti a tak dál a tak dál. Kelly odpovídá trpělivě, s netečným výrazem v očích. Tvář už oteklou nemá, ale na levém oku zbyl ještě modročerný monokl a na obočí ob vaz. Je silně vyděšená.

Popisuje podrobně násilnosti svého manžela, až je nám všem třem nanic. Smotherton posílá Hamleta, aby si v záznamech ověřil, jestli Cliffa už třikrát zatkli za bití ženy. Kelly vypráví o surovostech, které nikdo neohlásil, ani nezaznamenal. Mluví o softballové pálce a době, kdy jí s ní zlomil kotník. Mlátil ji tou pálkou často, nejen když zlomil kotník.

Vypráví o posledním výprasku, po kterém se rozhodla skrýt a podat žádost o rozvod. Působí naprosto věrohodně, protože to všechno je pravda. O to víc se obávám lidí, které přijdou.

"Proč jste šla dnes večer domů?" ptá se Smotherton.

"Vzít si svoje šaty. Byla jsem si jistá, že tam nepřijde."

"Kde jste se v posledních dnech zdržovala?"

"V jednom útulku pro trýzněné ženy."

"Jak se to místo jmenuje?"

"To bych nerada říkala."

"Je to tady v Memphisu?"

"Je."

"Jak jste se dnes večer dostala do svého bytu?"

Při téhle otázce se mně rozbuší srdce, ale ona už se na ni připravila.

"Svým autem," odpoví.

"Co je to za vůz?"

"Volkswagen Rabbit."

"Kde je teď?"

"Na parkovišti před mým bytem."

"Můžeme se na něj podívat?"

"Bez mého svolení ne," zasáhnu. Jsem tady přece jako právník, a ne jako spolupachatel.

Smotherton zavrtí hlavou. Kdyby pohledy mohly vraždit, byl bych už po smrti.

"Jak jste se dostala do bytu?"

"Odemkla jsem si svým klíčem."

"Co jste dělala, když jste byla uvnitř?"

"Šla do ložnice a začala balit šaty. Naplnila jsem tři nebo čtyři polštářové povlaky svými věcmi a stěhovala je do pracovny."

"Jak dlouho jste tam byla, než přišel pan Riker?"

"Asi deset minut."

"Co se stalo potom?"

Tady výslech přeruším: "Má klientka nemusí odpovídat, dokud nebudu mít možnost s ní promluvit a záležitost s ní probrat. Tento výslech skončil." Nakloním se a stisknu červené tlačítko na magnetofonu. Smotherton chvíli potlačuje vztek a prohlíží si své poznámky. Hamlet se vrací s vytištěnou informací a oba ji spolu studují. Kelly ani já si jeden druhého nevšímáme, ale naše chodila se pod stolem dotknou.

Smotherton něco napíše na list papíru a podá mi ho. Stojí tam: "Bude to považováno za zabití, ale přijde to k prokurátorce, co dělá domácí týrání. Jmenuje se Morgan Wilsonová a postará se o další."

"Vy chcete paní Rikerovou zadržet?"

"Nemám jinou možnost. Nemůžu ji prostě nechat jít."

"Z čeho ji obviňujete?"

"Ze zabití."

"Můžete ji propustit do mé péče."

"Ne, nemůžu," odpoví vztekle. "Co jste to za právníka?"

"Tak ji pusťte na písemnou záruku."

"To nejde," řekne s utrápeným úsměvem a dívá se na Hamleta. "Kauci musí povolit soudce. Promluvte s ním a potom ji pustíme. Já jsem jenom obyčejný polda."

"Vy mě dáte do vězení?" ptá se Kelly.

"Nemáme jinou možnost, paní," ozve se najednou mnohem laskavěji Smotherton. "Jestli tady váš advokát za něco stojí, budete zítra venku, tedy jestli můžete složit kauci. Ale já vás teď nemůžu propustit -- ani kdybych chtěl."

Vykloním se přes stůl a vezmu ji za ruku: "To je v pořádku, Kelly. Dostanu vás ven hned zítra. Co nejdříve to bude možné." Rychle přikývne, zatne zuby a snaží se být silná.

"Můžete ji dát do samovazby?"

"Koukněte, vy frajere, já kriminál neřídím, jasný? Radši si hleďte svého a bachařům do toho nežvaňte. Ti mají advokáty nejradši."

Neprovojuj mě, kamaráde. Dneska jsem už jednu palici rozbil. Nenávistně se na sebe podíváme.

"Díky," řeknu.

"To nestojí za řeč." Oba přirazí židle ke stolu a zamíří ke dveřím. "Máte pět minut," ozve se Smotherton přes rameno a třískne dveřmi.

"Vůbec se nehýbej," zašeptám. "Támhle tím zrcadlem nás pozorují. Asi jsou tady i mikrofony, tak dej pozor, co řekneš."

Neříká nic.

Hraji dál roli právníka: "Mrzí mě, že se to stalo," začnu koženě.

"Co znamená zabití?"

"Hodně věcí, ale v podstatě je to připravit někoho neúmyslně o život."

"Kolik bych mohla dostat?"

"To by vás napřed museli odsoudit, a k tomu nedojde."

"Slibujete?"

"Slibuju. Máte strach?"

Pečlivě si osuší oči a dlouho přemýšlí.

"Má velkou rodinu a všichni jsou jako on. Samí pijaní a násilníci. Strašně se jich bojím."

Žádná odpověď mě nenapadá. I já se jich bojím.

"Nemůžou mě nutit, abych šla na pohřeb, nebo ano?"

"Ne."

"To je dobře."

O pár minut později pro ni přicházejí a tentokrát dostává pouta. Dívám se, jak ji odvádějí po chodbě, jak zastavují u výtahu. Kelly si stoupá na špičky, aby mě viděla, a já jí pomalu mávám než zmizí.

PADESÁTÁ DRUHÁ KAPITOLA

KDYŽ ČLOVĚK SPÁCHÁ VRAŽDU, dopustí se pětadvaceti chyb. Dokáže-li si uvědomit deset z nich, je génius. Takhle to aspoň říkali v jednom filmu. V mém případě nešlo o vraždu, spíš o akt sebeobrany. Nicméně chyby zůstanou chybami.

Chodím kolem svého pracovního stolu pokrytého úhlednými řadami žlutých archů papíru. Zakreslil jsem na ně plánek bytu, tělo, šaty, pistoli, pálku, pívni plechovky, všechno, na co jsem si vzpomněl. Načrtl jsem parkoviště a pozici svého auta, jejího auta i jeho dodávky. Hodil jsem na papír každý krok a událost toho večera. Podle odhadu jsem nebyl v tom bytě déle než patnáct minut, ale na papíře je z toho tenký román. Kolik výkřiků mohlo být zvenčí slyšet? Hádám tak maximálně čtyři. Kolik sousedů vidělo neznámého muže po té výtržnosti odcházet? Kdo ví.

To byla myslím první chyba. Neměl jsem odejít tak brzy. Měl jsem aspoň deset minut počkat, abych zjistil, jestli sousedé nic neslyšeli. Teprve potom jsem měl zmizet ve tmě.

Nebo jsem možná měl zavolat poldy a říct pravdu. Kelly a já jsme měli právo v tom bytě být. Už je jasné, že Cliff číhal někde poblíž v křoví. Měl jsem právo se bránit, odzbrojit ho a použít proti němu jeho vlastní zbraň. Vzhledem k jeho násilnické povaze a minulosti by mě žádná porota na světě neodsoudila. Navíc jediný další svědek by svědčil v můj prospěch.

Tak proč jsem nezůstal? Vystrčila mě ze dveří z jednoho prostého důvodu, který se zdál nejlepším řešením. Kdo dokáže uvažovat rozumně, když se během patnácti vteřin promění z oběti v kata?

Chyba číslo dvě byla lež o jejím autě. Z policejní stanice jsem jel rovnou na parkoviště a našel její volkswagen a jeho dodávku. Tahle lež projde, jen pokud nikdo poldům neřekne, že tam její auto stojí už několik dní.

Ale co když Cliff s nějakým svým kumpánem v době, kdy byla v útulku, volkswagen znepojízdnili a ten dotyčný teď půjde a oznámí to policii? Fantazie se rozbíhá na plné obrátky.

Moje nejhorší chyba byla lež, že mně Kelly údajně telefonovala hned potom, co vytočila 911. Chtěl jsem tím ospravedlnit, proč jsem na policejní stanici dorazil tak rychle. Byla to ode mě neuvěřitelná pitomost, protože jestli si poldové ověřili telefonní záznamy, jsem v průšvihui.

Během noci se vynořují další chyby, ale většina z nich našťestí pramení z počátečního zděšení a po chladném logickém rozboru je mohu vyloučit.

Nechávám Decka spát do pěti a potom ho vzbudím. O hodinu později je i s kávou v kanceláři. Vyprávím mu, co se stalo, a jeho první reakce je skvělá.

"Žádná porota na světě ji neodsoudí," tvrdí přesvědčeně.

"Soud je jedna věc a dostat ji ven z vězení druhá," říkám.

Sestavíme plán. Potřebuji záznamy -- hlášení o uvalení vazby, soudní spisy, lékařské zprávy a kopii jejich první rozvodové žádosti. Deck se nemůže dočkat, až vyrazí. V sedm jde ven pro další kávu a noviny.

Na třetí stránce Metra je kratičká zpráva bez fotografie. Stalo se to příliš pozdě, než aby o tom byl velký článek. Manželka zatčena, manžel mrtev zní titulek, ale takové zprávy vycházejí v Memphisu tři do měsíce. Kdybych ji nehledal, ani bych si toho nevšiml.

Volám Butche a budím ho z tvrdého spánku. Je to noční pták, žije po třech rozvodech sám a rád vymetá bary. Říkám mu, že jeho oblíbenec Cliffa potkala předčasná smrt. Zdá se, že se po téhle novině probudil. Je v kanceláři krátce po osmé a já ho požádám, aby navštívil okolí místa činu a zjistil, jestli tam někdo něco neviděl nebo neslyšel. Zároveň aby prověřil, jestli tam už nečmuchají taky poldové. Butch mě ani nenechá domluvit. Vyšetřovatel je on. A ví, co má dělat.

Zavolám do kanceláře Bookerovi a vysvětlím mu, že moje rozvodová klientka zabila v noci manžela, ale že je to vážně bezvadné děvče a já ji chci dostat z vězení. Potřebuji jeho pomoc. Bratr Marvinu Shanklea je soudce trestního senátu. Já ji musím dostat ven buď na písemnou záruku, nebo na směšně nízkou kauci.

"Tebe už padesátimilionový rozsudky přestaly bavit, že děláš nechutný rozvody?" žertuje.

Snažím se zasmát. Kdyby jen věděl.

Marvin Shankle je mimo město, ale Booker slíbí, že začne žhavit telefon. V půl deváté opouštím kancelář a uháním do středu města. Celou noc jsem se snažil na Kelly ve vězeňské cele nemyslet.

VCHÁZÍM DO BUDOVY OKRESNÍHO SOUDU a jdu rovnou do kanceláře Lonnieho Shanklea. Tam se dozvídám, že soudce Shankle je stejně jako jeho bratr mimo město a vrátí se až pozdě odpoledne. Udělám pár telefonátů, abych zjistil, kde leží její spis. Je jedna z desítek včera večer zatčených a její složka je určitě ještě na policejní stanici.

V půl desáté potkávám Decka na chodbě. Má už hlášení o uvalení vazby. Posílám ho na policejní stanici, aby se informoval o její složce.

Jdu do třetího patra, kde je okresní prokuratura. Ta má přes sedmdesát státních zástupců v pěti odděleních. Případy domácího týrání má na starosi prokurátorka Morgan Wilsonová a ještě další žena. Morgan Wilsonová je našťestí ve své kanceláři a tak zbývá jen se k ní dostat. Po půlhodinovém laškování s její sekretářkou to k mému překvapení vychází.

Morgan Wilsonová je inteligentní žena kolem čtyřicítky. Má pevný stisk ruky a úsměv který říká: "Nevím, kam dřív skočit, takže si pospěšte." Její pracovna je neuvěřitelně přeplněná soudními spisy, ale vše je úhledně a účelně rozříděné. Jsem unavený, už když pohlédnu na to obrovské množství práce. Posadíme se, a v ten okamžik jí to dojde.

"Vy jste ten padesátimilionový šikula," říká už s úplně jiným úsměvem.

"Jsem," pokrčím rameny, jako by o nic nešlo.

"Gratuluji." Je vidět, že na ni má popularita udělala dojem. Teď asi dělá, co každý jiný právník -- počítá jednu třetinu z padesáti milionů.

Vydělává maximálně čtyřicet tisíc ročně a tak chce mluvit o mém štísku. Krátce zrekapituluji průběh procesu a jaké to bylo slyšet výrok poroty. Shrnu to rychle a potom jí říkám, proč jsem přišel.

Soustředěně poslouchá a dělá si hodně poznámek. Podám jí kopie nové i starší žádosti o rozvod a tři hlášení o uvalení vazby na Cliffa za bití manželky. Slíbím, že ještě odpoledne dodám lékařské zprávy Kelly a popíšu zranění, která jí zůstala po nejhorším mlácení.

Ve všech těch spisech kolem figurují muži, co bijí své ženy, děti nebo milenky a tak není těžké uhodnout, na čí straně Morgan je. "Chudinka malá," říká a nemyslí tím Cliffa.

"Jak je velká?" ptá se

"Asi stopětašedesát. Necelých šedesát kilo i s botama."

"Jak ho mohla utlouct k smrti?" ptá se užasle bez sebemenší stopy podezřívavosti.

"Byla vyděšená a on namol. Nějak se dostala k té pálce."

"To měla štěstí," říká a mně naskočí husí kůže. To říká prokurátorka!

"Rád bych ji dostal z vazby."

"Potřebuju si pročíst její spis. Zavolám na správu kaucí a řeknu jim, že nemáme námitky proti nízké záruce. Kde bydlí?"

"Je v útulku. V jednom z těch utajených bezejmenných domovů."

"Ty já dobře znám. Jsou skutečně velmi užitečné."

"Tam byla v bezpečí, ale teď je chudák ve vězení. Ještě je od toho posledního bití celá modrá."

Morgan rozmáchle ukáže kolem sebe na spisy: "To je můj život."

Dohodneme se na zítřejší schůzce v devět ráno.

DECK, BUTCH A JÁ SE SEJDEME v kanceláři na sendvič a poradu jak dál. Butch klepal na všechny nájemníky v okolí bytu Rikerových a našel jen jedinou paní, která zaslechla nějakou ránu. Bydlí přímo nad nimi a pochybuji, že mě viděla z bytu vycházet. Mám za to, že slyšela ten úder do dřevěného sloupku. Policie s ní nemluvila. Butch pobyl poblíž místa činu tři hodiny a za celou dobu žádnou policejní aktivitu nezaznamenal. Byt je zamčený, zapečetěný a zdá se, že je kolem něho rušno. V jednu chvíli se tam objevili dva mohutní mladíci, podle vzhledu Cliffovi příbuzní, v doprovodu jeho kámošů z práce. Skupina postávala za policejní páskou, zírala na dveře bytu, nadávala a přísahala pomstu. Podle Butche vypadali dost ostře.

Butch také sehnal ručitele na kauci, svého přítele, který nám udělá laskavost a podepíše kauci jen za pět procent místo obvyklých deseti. To mi ušetří nějaké peníze.

Deck strávil většinu dopoledne na policejní stanici, kde sháněl záznamy o zatčení a Kellyiny papíry. Se Smothertonem vychází dobře, hlavně proto, že se vydává za nepřítele právníků. Teď je z něj vyšetřovatel a žádný "koncipient práv". Smotherton také Deckovi sdělil, že během dopoledne policii volal anonym a vyhrožoval Kelly smrtí.

Rozhodl jsem se jet za Kelly. Deck vyhledá dosažitelného soudce, který zařídí právní formality propuštění na kauci, a Butch bude připravený se svým ručitelem. Když odcházíme z kanceláře, ozve se telefon. Deck zvedne sluchátko a předá ho mně.

Je to Peter Corsa, právník Jackie Lemanczykové z Clevelandu.

Naposled jsem s ním mluvil po jejím svědectví a vřele mu děkoval. Tehdy mi řekl, že za pár dní podá žalobu i on.

Gratuluje mně k rozsudku a mluví o velkém článku v nedělních novinách. Moje sláva se šíří. Dále vypráví o podivných událostech v Great Benefit. FBI ve spolupráci s generálním prokurátorem státu Ohio a Úřadem pro pojišťovnictví vpadlo dnes ráno do kanceláří pojišťovny a začalo zabavovat spisy. Kromě počítačových expertů v účtárně byli všichni zaměstnanci posláni na dva dny domů. Podle nedávné zprávy v novinách nedodržela mateřská společnost PinnConn nějaké závazky a poslala mnoho svých zaměstnanců na nucenou dovolenou.

Není mi do řeči. Před osmnácti hodinami jsem zabil člověka, a je těžké se soustředit na cokoli jiného. Děkuji mu a on slibuje, že mě bude průběžně informovat.

TRVÁ MI HODINU A PŮL, než najdou v bludišti policejních cel Kelly a než ji přivedou do místnosti pro návštěvy. Sedíme proti sobě, mezi sebou silné sklo a mluvíme spolu telefonem. Říká, že vypadám unaveně, a já na to, že ona vypadá báječně. Je v cele sama, ale je tam hluk odvedle, takže nemůže spát. Moc by chtěla ven. Říkám jí, že dělám co můžu, vyprávím o návštěvě u Morgan Wilsonové a vysvětluji, jak je to s kaucí. O vyhrožování se nezmíním.

Máme si toho tolik co říct, ale ne tady.

Když se rozloučíme a já odcházím z návštěvní místnosti, zavolá mě jedna uniformovaná dozorkyně. Ptá se, zda jsem advokát Kelly Rikerové a potom mně podá potištěný papír.

"To jsou naše záznamy telefonátů. Za poslední dvě hodiny jsme ohledně toho děvčete obdrželi čtyři hovory."

Nemůžu tu zatracenou sjetinu přečíst.

"Kdo volal?"

"Nějaký cvoci jí vyhrožujou smrtí."

SOUDECE LONNIE SHANKLE přichází do své kanceláře v půl čtvrté a Deck i já čekáme. Má napilno, ale volal Booker, poklábosil s jeho sekretářkou, a tak máme zelenou. Předám soudci písemnosti, v pěti minutách shrnu případ a končím žádostí o nízkou kauci, protože já jako právník musím tu kauci složit. Shankle určí výši kaucí na deset tisíc dolarů.

Děkujeme mu a odcházíme.

O půl hodiny později jsme ve vězení. Stoprocentně vím, že Butch má na kšíru pod ramenem pouzdro s pistolí a předpokládám, že jeho kamarád Rick, ten ručitel, je taky ozbrojený. Jsme připraveni na všechno.

Napiši Rickovi šek na jeho pět set dolarů za kauci a podepiši všechny potřebné dokumenty. Když nebude proti ní vznesené obvinění zrušeno a jestli se Kelly nedostaví na předvolání k soudu, potom má Rick dvě možnosti. Buď zaplatí zbývajících devět a půl tisíce dolarů, nebo si Kelly najde a dopraví ji zpět do vězení. Přesvědčil jsem ho, že žaloba bude stažená.

Trvá to celou věčnost, ale konečně ji vidíme přicházet směrem k nám, bez pout, samý úsměv. Rychle ji eskortujeme do mého auta. Požádal jsem Butche a Decka, aby jeli pár bloků za námi pro případ, že by nás chtěl někdo sledovat.

Říkám Kelly o těch výhrůžkách. Podezíráme z nich jeho bláznivou rodinu a venkovské balíky, co s ním kamarádili v práci. Spěšně opouštíme centrum a míříme skoro mlčky do útulku. O všerejším večeru se mi vůbec nechce mluvit, stejně jako jí.

VÚTERÝ V PĚT ODPOLEDNE vyhlásili právní zástupci Great Benefit bankrot a podali u federálního soudu v Clevelandu v souladu s příslušným zákonným ustanovením žádost o ochranu. Tu zprávu nám volá do kanceláře Peter Corsa ve chvíli, kdy doprovázím Kelly do útulku, a na druhém konci telefonu je Deck. Když se po čtvrt hodině vrátím, Deck je bledý jako smrt.

Sedíme v kanceláři s nohama na stole a dlouho nepadne ani slovo. Je hrobové ticho. Žádné hlasy, žádný telefon. Žádné zvuky aut z ulice. Debatu o Deckově honoráři za proces jsme odložili a tak můj partner neví, o kolik přišel, ale oběma je nám jasné, že naše miliony jsou v prachu. Včerejší opojné sny se rozplynuly.

Zbyla jen jiskřička naděje. Ještě minulý týden vypadala finanční bilance pojišťovny dost solidně, aby přesvědčila porotu, že padesátimilionová pokuta nebude problémem. M. Wilfred Keeley odhadl hotovost Great Benefit na sto milionů. Určitě si tu částku nevycucal z prstu. Vzpomínám na varování Maxe Leuberga: "Nikdy nevěř cifrám, které ti sama udá nějaká pojišťovna, protože oni mají svá vlastní pravidla účetnictví."

Ale určitě by se tam pro nás někde našel přebytečný milioneček.

Nemohu tomu uvěřit. Stejně tak Deck.

Corsa nám nechal své číslo domů a já konečně seberu odvahu a zavolám ho. Omlouvá se za špatné zprávy a říká, že v právních a finančních kruzích v Clevelandu to vře. Celá věc je zatím nejasná, ale zdá se, že PinnConn udělal nějaký špatný obchod se zahraničním kapitálem. To následně odčerpalo obrovské hotovostní rezervy dceřiných společností včetně Great Benefit. Situace se ještě zhoršila, PinnConn jednoduše peníze stáhl a převedl někam do Evropy. Podstatnou část akcií PinnConnu kontroluje pirátská skupina Američanů operujících v Singapuru. Vypadá to, že se proti mně spiknul celý svět.

Všechno se to tak rychle a dokonale zkomplikovalo, že potrvá měsíce, než to někdo rozmotá, ale generální prokurátor dnes odpoledne v televizi slíbil podat žaloby. V tuhle chvíli nám to ale není nic platné.

Corsa mně zavolá ráno.

Opakuji všechno Deckovi a oba víme, že je to beznadějně. Ty peníze stáhli profesionální gauneři, příliš rafinovaní na to, aby se nechali nachytat. Tisíce pojištěnců, kteří na ně měli legitimní nárok a už jednou byli podvedeni, budou ošizeni znovu. Stejně jako Deck a já, stejně jako Dot a Buddy. Donnyho Raye oblaflí tak, že musel umřít. Vezmou na hůl i Drummonda, až předloží vysoké účty za právnícké služby. Říkám to Deckovi, ale je těžké se tomu smát.

Odnesou to zaměstnanci Great Benefit i její pojišťovací agenti. Doplatí na to lidi, jako je Jackie Lemancyzková.

Ale já cítím, že jsem ztratil víc než většina ostatních lidí z té mizerné pojišťovny. Fakt, že budou trpět, je pro mě jen slabá útěcha.

Znovu myslím na Donnyho Raye. Vidím, jak sedí pod stromem a statečně se snaží být během své výpovědi silný. To on zaplatil za zlodějnu Great Benefit tu nejvyšší cenu.

Strávil jsem práci na tom případě celých šest měsíců a teď najednou je ten čas promrhaný. Naše firma měla od svého založení průměrný zisk kolem tisíce dolarů měsíčně, ale motivoval nás sen, že se zhojíme na případech Blackových. Naše ostatní případy nás déle než dva měsíce neuživí a já nemám nervy shánět klienty. Deck má jednu menší autonehodu, ale klient bude vyplacen až po propuštění z lékařské péče, což vypadá na dalších šest měsíců čekání. A přinejlepším se bude jednat o dvacetitisícovou náhradu škody.

Zvoní telefon. Bere ho Deck, poslouchá a potom rychle zavěsí. "Nějaký chlap říká, že tě zabije," prohlásí věčně.

"To dneska není ta nejhorší zpráva."

"Zrovna teď by mě kulka do hlavy tolik nevadila," odpoví Deck.

POHLED NA KELLY mě duševně vzpruží. Znovu jíme činu v jejím pokoji za zamčenými dveřmi, má pistole leží na židli pod kabátem.

Máme v sobě tolik protichůdných emocí, že náš rozhovor vázne. Vyprávím jí o Great Benefit a ona je zklamaná jen proto, že jsem tak znechucený. Peníze jsou vedlejší, na ty kašle.

Občas se smějeme, občas skoro pláčeme. Má strach, co bude zítra a pozítří, strach z toho, co udělá nebo zjistí policie. Bojí se rodinného klanu Rikerových. Ti lidé začínají lovit v pěti letech, zbraně patří k jejich způsobu života. Má strach, že se dostane zpátky za mříže, i když jí slibují, že k tomu nedojde. Jestli ji poldové a žaloba nenechají na pokoji, vystoupím a řeknu pravdu.

Zmíním se o minulé noci, ona se rozpláče a dlouho, dlouho mlčíme.

Odemknu dveře, projdu rychle tmavou chodbou a rozlehlým domem a objevím Betty Norvellovou samotnou v pracovně u televize. Ví úplně všechno, co se minulou noc stalo. Vysvětlím jí, že Kelly je na tom špatně a potřebuje, aby

ted' nebyla sama. Musím s ní zůstat, a vyspím se třeba na podlaze. Přestože řád útulku přísně zakazuje, aby zde přespávali muži, udělá Betty v tomhle případě výjimku.

Ležíme spolu na úzké posteli, pokrývku pod sebou a tiskneme se jeden k druhému. Minulou noc jsem nezamhouřil oko a zdířil si jen krátce odpoledne. Cítím se, jako bych za celý minulý týden nenaspal ani deset hodin. Netroufám si Kelly ani pořádně obejmout, protože se bojím, abych jí neublížil. Usnu jako špalek.

PADESÁTÁ TŘETÍ KAPITOLA

PÁD SPOLEČNOSTI GREAT BENEFIT je v Clevelandu velká událost, ale Memphis to sotva zajímá. Ve střeďečních novinách o tom není ani slovo. Je tam krátký článek o Cliffu Rikerovi. Pitva prokázala, že zemřel po několika ranách do hlavy způsobených tupým předmětem. Jeho manželka byla zatčena a propuštěna. Jeho rodina žádá spravedlnost. Pohřeb se koná zítra v malém městečku, odkud on a Kelly kdysi utekli.

Prohlížíme s Deckem noviny a přichází fax od Petera Corsy. Je to kopie velkého článku z titulní strany Clevelandských novin a obsahuje poslední vývoj skandálu v PinnConn. Už byly svolány dvě velké poroty. Je podáváno spousta žalob proti PinnConn a jejím dceřiným společnostem, obzvláště proti Great Benefit, jejíž bankrot si zaslouží vlastní samostatnou kapitolu. Právníci žhaví svá plnicí pera.

M. Wilfred Keeley byl včera odpoledne zadržen na Kennedyho letišti, kde čekal na let do Londýna. Byla s ním i jeho žena. Tvrdili, že se chystali na krátký odpočinkový výlet. Nemohli však sdělit jméno žádného hotelu v Evropě, kde by byli očekáváni.

Vypadá to, že tyhle společnosti v průběhu posledních dvou měsíců někdo vykradl. Jejich hotovost šla zpočátku na krytí špatných investic, načež byla obstavena a vypařila se bůhvíkam. Každopádně zmizela.

První ranní hovor je od Lea Drummonda. Vypráví mně o Great Benefit, jako kdybych nic nevěděl. Krátce klábosíme a těžko říct, kdo z nás je na tom hůř. Ani jeden z nás nedostane zapláceno za válku, kterou jsme spolu svedli. O sporu se svým klientem ohledně mé nabídky se nezmíní, ale v tuhle chvíli je to stejně čistě teoretická otázka. Jeho bývalý klient nikoho za nedbalost nezažaluje. Úspěšně se vyhnul verdiktu poroty a tak si nemůže dovolit ještě obvinít Drummonda z mizerně odvedené práce. Trent & Brent se dělové kouli vyhnul.

Druhý telefonát je od Rogera Rice, nového advokáta slečny Birdie. Gratuluje mi k rozsudku. Kdyby jen věděl. Říká, že na mě myslí od chvíle, kdy viděl mou tvář v nedělních novinách. Slečna Birdie se snaží opět změnit svou poslední vůli a na Floridě už jí mají plné zuby. Delbertovi a Randolphovi se konečně podařilo získat její podpis na nějakém amatérském dokumentu, který vzali k právníkům do Atlanty a dožadovali se odhalení výše matčina jmění. Právníci dělali obstrukce a bratři zůstali v Atlantě dva dny. Jeden z právníků zavolał Rogera Rice a pravda vyšla najevo. Delbert a Randolph se toho právníka rovnou zeptali, jestli má jejich matka dvacet milionů. Ten právník se rozesmál a to bratříčky rozčililo. Nakonec došli k závěru, že je slečna Birdie tahala za nos a odjeli zpátky na Floridu.

V pondělí pozdě večer volala Rogera Rice slečna Birdie a informovala ho, že má namířeno do Memphisu. Řekla, že se mně pokoušela volat, ale asi jsem byl zaneprázdněný. Pan Rice jí pověděl o procesu a padesátimilionovém verdiktu, což ji zřejmě velmi zaujalo.

"Jak milé," komentovala to. "Na zahradníka to není špatné." Jak se zdá, fakt, že jsem teď bohatý, ji úžasne vzrušuje.

Nicméně Rice mě chce varovat, že může dorazit každým dnem. Děkuji mu.

MORGAN WILSONOVÁ DŮKLADNĚ PROSTUDOVALA Rikerův spis a nemá v úmyslu Kelly trestně stíhat. Ovšem její šéf Al Vance není rozhodnutý. Následují ji do jeho kanceláře.

Vance byl zvolen okresním prokurátorem už před mnoha lety a bez potíží je volen znovu. Je mu kolem padesáti a jeden čas vážně pomýšlel na vysokou politiku. Příležitost se však nikdy nenaskytla a on se spokojil s tím, že zůstane v téhle kanceláři.

Blahopřeje mně k výroku poroty. Z naprosto pochopitelných důvodů, které bych si momentálně radši nechal pro sebe, o tom nechci mluvit. Počítám, že dřív než do čtyřiačtyřiceti hodin se zprávy o Great Benefit objeví i v Memphisu a účta, kterou teď požívám, zmizí stejně rychle jako pára.

"Tihle lidé jsou cvoci," říká Vance a hodí složku na stůl. "Telefonovali sem dnes ráno už dvakrát. Moje sekretářka mluvila s Rikerovým otcem a s jedním z jeho bratrů."

"Co chtějí?" ptám se.

"Smrt pro vaši klientku. Žádný soud, a rovnou ji připoutat k elektrickému křeslu. Hned, ještě dnes. Už je venku z vězení?"

"Ano."

"Je bezpečně ukrytá?"

"Ano."

"Dobrá. Jsou tak zatraceně hloupí. Nevědí, že tohle vyhrožování je protiprávní. Tohle jsou opravdu nechutní lidé." Všichni tři se shodujeme v názoru, že Rikerové jsou naprosto primitivní a velmi nebezpeční.

"Morgan trestní stíhání odmítá," pokračuje Vance. Morgan souhlasně přikývne.

"To je velmi prosté, pane Vance," řeknu. "Můžete to vzít před velkou porotu a mít to štěstí, že porota vypracuje formální obvinění. Ale když s tím půjdete před soud, prohrajete. Zamávám tou mizernou hliníkovou pálkou před porotou a přivedu tučet expertů na domácí týrání. Udělám z obžalované symbol a vy, přátelé, kteří ji chcete uznat vinnou, budete směšní. Nedostanete jediný hlas z dvanácti."

Je mi jedno, co vyvádí jeho rodina," pokračuji naléhavě. "Ale jestli se necháte tou pakází zastrašit a to děvče obžalujete, budete litovat. Když to porota odpíská a osvobodí ji, bude vás ta chátra nenávidět ještě víc."

"Má pravdu, Ale," ozve se Morgan. "Tady není žádný rozumný důvod, proč ji uznat vinnou."

Al byl připraven to vzdát, už než jsme za ním přišli, ale potřeboval to slyšet od nás obou. Souhlasí se zamítnutím obvinění v plném rozsahu. Morgan slíbí, že mně ještě dopoledne pošle faxem písemné rozhodnutí.

Děkuji jim a rychle odcházím. Jsem šťastný jako blecha a ve výťahu se na sebe křením do lesklé měděné destičky nad očíslovanými tlačítky. Všechna obvinění budou zrušena! Navždy!

Přes parkoviště k autu skoro běžím.

KULKA BYLA VYPÁLENA z ulice, prorazila dvoucentimetrový otvor v okně přední kanceláře a skončila hluboko ve zdi. Když Deck zaslechl výstřel, byl právě v místnosti, a kulka ho minula jen o tři metry. Nepřiskočil k oknu okamžitě. Vrhel se pod stůl a pár minut tam zůstal.

Potom zamkl dveře a čekal, jestli po něm někdo nepůjde. Nešel. Stalo se to kolem půl jedenácté, když jsem byl u Ala Vance. Podle všeho nikdo střelce neviděl. Jestli výstřel slyšel někdo jiný, se už nikdy nedozvíme. Zvuky náhodných kulek nejsou v téhle čtvrti nic výjimečného. Deck ze všeho nejdřív zavolal Butchovi, který ještě spal. Po dvaceti minutách byl už po zuby ozbrojený Butch v kanceláři a uklidňoval Decka.

Když jsem dorazil, právě zkoumali díru v okně. Deck mi hned pověděl, co se stalo. Chvěje se celý jako osika. Tvrdí, že je v pořádku, ale hlas má pisklavý. Butch se rozhodne čekat dole pod oknem, pro případ, že by se vrátili. Má v autě dvě pistole a samopal AK-47. Pomáhej pánbůh Rikerům, jestli náhodou mají v úmyslu střílet na nás z projíždějícího auta.

Nemůžu se telefonicky spojit s Bookerem. Je služebně mimo město s Marvinem Shanklem a tak mu napiši krátký dopis se slibem, že mu zavolám později.

DECK A JÁ SE ROZHODNEME pro oběd v soukromí, stranou davů i zbloudilých kulek. Koupíme si lahůdkové sendviče a jíme je v kuchyni slečny Birdie. Butch parkuje na příjezdu za mým volvem. Jestli si dnes nevystřelí ze samopalu, nebude s ním vůbec řeč.

Včera tady byla služba, která mi dělá týdenní úklid, takže pach plesniviny dočasně zmizel a dům voní čistotou. Je připravený pro slečnu Birdie.

Řešení naší budoucnosti je jednoduché a bezbolestné. Deck dostane případy, které chce, a já dva tisíce dolarů jako výplatu za následující tři měsíce. Jestli bude muset, spojí se s jinými právníky. Mé rozpracované případy, o které nebude stát, může zadat externě. Soubor případů týkajících se firmy Ruffin dostane Booker nazpět. Líbit se mu to nebude, ale překousne to.

Třídění případů je snadné. Je smutné, jak málo klientů jsme za ten půlrok sehnali.

Firma má v bance tři tisíce čtyři sta dolarů a několik nezaplacených účtů.

Při jídle se shodneme na podrobnostech našeho rozchodu. Po obchodní stránce jde o jednoduchou záležitost, v podstatě není co řešit. Po stránce osobní je to horší. Deck nemá budoucnost. Nemůže udělat advokátské zkoušky, a tak nemá kam jít. Pár týdnů bude dodělávat moje případy, ale bez Bruisera nebo Rudyho, kteří by ho zaštitili, nemůže fungovat. Oba to víme, ale nemluvíme o tom.

Svěří se mi, že je na mizině.

"Hazard?" ptám se.

"Jo. To ty kasína. Nedokážu se jim vyhnout." Už se uklidnil a teď působí skoro vyrovnaně. Mohutně se zakousne do okurky a hlasitě ji chroupe.

Když jsme loni v létě otevřeli naši firmu, měli jsme oba stejný podíl z odškodnění, které dostal Van Landel. Z pěti a půl tisíce dolarů pro každého jsme si vybrali oba po dvou tisících. Několikrát jsem musel sáhnout do svých úspor, ale mám v bance dva tisíce osm set dolarů. Jsou to peníze, které jsem ušetřil sám na sobě. Deck neušetřil nic. Rozházal je v hernách.

"Včera večer jsem mluvil s Bruiserem," říká Deck, a já ani nejsem překvapený.

"Kde je?"

"Na Bahamách."

"Prince je s ním?"

"Jo."

Je to dobrá zpráva a mám z ní radost. Deck tohle určitě už nějakou dobu věděl.

"Tak to dokázali," říkám s pohledem z okna a v duchu ty dva vidím v slamácích a slunečních brýlích. Tady žili oba v takové temnotě.

"Nevím jak, ale dokázali. Na jistý věci je lepší se neptat." Deckova tvář má nepřítomný výraz. Je hluboce zamyšlený. "Ty prachy jsou ještě tady."

"Kolik?"

"Čtyři miliony v hotovosti. Peníze, co vybrali z těch klubů."

"Čtyři miliony?"

"Jasně. Na jednom místě. Zamčený ve sklepech jednoho skladiště. Přímě tady, v Memphisu."

"A kolik ti nabízejí?"

"Deset procent. Bruiser říká, že když je dostanu do Miami, on už zařídí zbytek."

"Nedělej to, Decku."

"Je to bezpečný."

"Chytanou tě a pošlou do vězení."

"Pochybuj. Tajný už po tom nejdu. Nemají o těch prachách ani tušení. Všichni si myslí, že Bruiser vzal s sebou dost a víc nepotřebuje."

"A on ty prachy potřebuje?"

"Nevím, ale stoprocentně je chce."

"Nedělej to, Decku."

"Je to jednoduchý jak facka. Ty peníze se vejdu do malý skříňový dodávky. Podle Bruisera jsou naložený maximálně za dvě hodiny. Pak to jen odvezu do Miami a počkám na instrukce. Zabere mi to tak dva dny, a budu v balíku."

Deck mluví zasněným hlasem a já nepochybuji, že se o to pokusí. S Bruiserem už všechno naplánovali. Už jsem k tomu řekl dost, ale Deck neposlouchá.

Odházíme z domu slečny Birdie a jdeme do mého bytu. Deck mně pomáhá odnosit nějaké oblečení do auta. Naplním kufr a polovinu zadních sedadel.

Nemám v úmyslu se vrátit do kanceláře, a tak se s Deckem loučíme u garáže.

"Nevyčítám ti, že mizíš," říká.

"Dej na sebe pozor, Decku."

Nemotorně se obejmeme a mně se sevře dojetím hrdlo.

"Napsals kus historie, Rudy, víš to?"

"Udělali jsme to spolu."

"Jo, a co z toho máme?"

"Můžeme se s tím vždycky vytahovat."

Potřeseme si rukama a Deckovi zvlhnou oči. Pozoruji, jak si to škubavě šine k Butchovu autu a jak spolu odjíždějí.

Píšu slečně Birdie dlouhý dopis a slibuju, že jí zavolám. Nechávám ho na kuchyňském stole, protože vím, že se brzy vrátí domů. Ještě jednou zkontroluji dům a rozloučím se se svým bytem.

Zajedu do banky a zruším svůj účet. Mít v ruce svazek osmdvaceti stodolarovek je prima pocit. Schovám je v autě pod koberec.

KDYŽ KLEPU NA DVEŘE U BLACKOVÝCH, je už málem tma. Otevře Dot, a když mě vidí, skoro se usmívá. Dům je temný, tichý a stále ještě jakoby truchlící. Pochybuji, že se to kdy změní. Buddy leží v posteli s chřípkou.

Nad instantní kávou jí opatrně vyjevím novinu, že Great Benefit se položila břichem vzhůru a tím pádem Dot znovu podrazila. Nedojde-li k zázraku, nedostaneme ani čtvrták. Její reakce mě nepřekvapuje.

Krach Great Benefit má jistě víc příčin, ale pro Dot je teď nejdůležitější vědomí, že kohoutek stiskla ona. Oči se jí lesknou a tváří se šťastně. Vyřadila je ze hry. Jedna malá odhodlaná žena z Memphisu v Tennessee přivedla ty parchanty na buben.

Zítra půjde Donnymu na hrob a poví mu o tom.

ROZRUŠENÁ KELLY UŽ ČEKÁ v pracovně s Betty Norvellovou. Křečovitě svírá malý kožený batůžek, který jsem jí včera koupil. Má v něm pár toaletních potřeb a něco málo oblečení, které dostala od útulku. Je to všechn její majetek.

Podepíšeme formuláře a děkujeme Betty. Když jdeme rychle k autu, držíme se za ruce. Uvnitř se zhluboka nadechneme a ujíždíme pryč.

Pistoli mám pod sedadlem, ale bát už jsem se přestal.

"Miláčku, tak kam?" ptám se, když vjedeme na dálniční okruh kolem města. Smějeme se tomu, protože je to absolutně nádherné. Je úplně jedno, kam si to namíříme!

"Chtěla bych vidět hory."

"Já taky. Východ nebo západ?"

"Velké hory."

"Tak západ."

"Chci vidět sníh."

"Myslím, že ho najdeme."

Přitulí se blíž a položí mi hlavu na rameno. Hladím jí nohy.

Překročíme řeku Mississippi a vjíždíme do Arkansasu. Za námi se vytrácí silueta Memphisu. Sám se divím, jak je to všechno přirozené. Do dnešního rána jsme nevěděli, jestli bude Kelly smět opustit okres. Ale žaloby byly staženy a já mám dopis od okresního prokurátora. Její kauce byla zrušena dnes ve tři odpoledne.

Usadíme se někde, kde nás nikdo nenajde. Ne že bych se obával sledování, ale prostě chci být sám. Nechci slyšet o Deckovi a Bruiserovi. Nechci slyšet, jak to dopadne s Great Benefit. Nechci, aby na mně slečna Birdie žádala právní rady. Nechci se obírat Cliffovou smrtí a vším, co se k ní váže. Jednou si o tom s Kelly promluvíme, ale jen tak brzy to nebude.

Najdeme si malé město, kde bude vysoká škola, protože ona chce studovat. Je jí teprve dvacet. A já sám jsem ještě kluk. Je čas zbavit se břemene vážných starostí a užívat si. Moc rád bych učil historii na střední škole. To by neměl být tak velký problém. Mám za sebou sedm let studií.

Za žádných okolností nechci mít nic společného s právem. Svou advokátskou licenci nechám propadnout. Nezaregistruji se k volbám, takže mě nedostanou do žádné poroty. Do žádné soudní síně už nikdy dobrovolně nevstoupím.

Krajina je plošší a provoz slabne. Memphis je pětadvacet kilometrů za námi. Přisahám, že se tam už nikdy nevrátím.